Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material



95442 (717)

From the library of

HOVSEP ARSLANIAN

given in his memory

by his wife

Areknaz Arslanian

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԼԶԱԼԱՐ

ԳԼՄՄԸ ԷՎՎԷԼ

ՊԻՏՅԻՒՐ ԳԼԶԱԳՈՐԾՆՏԱԾ

1853 ուէնեմբր մայրաքաղաքս, Անգլ առաջարքը ուէնիզնեմէ, վէ Սէն Մէնկ առաջորնըն ճէնուալի պուրճնան թա Թրինիթէ առաջնըս առաջ վիւմիէտ օլան մէսաճէ իւրնիւնէ, ուէհէթլի պիր գառքրդա Պօս պուլուպ, Ամէրիգանըն իլքի ոլմասը պրաքնառա, Գօլօմպիա էվայիրինի թէշքիլ էյլէյէն օլմիւմ ինի վէ տիլքիշա պրաղիյի խարդապ գլմէմիշ տիր։

Ֆուրմանա, իւչ կիւն տէվամ էնիպ, քէնիր իւլ ատէտ ուանատալար, Թայֆէէրինէ պիրտիքաճ գայդ օնուչար տըր։

Ֆուրմանառա գայդ օլմաճըդ, Ճադ տամ տիւչարք խառար օլան սէհային իչինէ, Տօքտո Նամընտա պիր Ֆրանսըզ ֆըրդամիչին վաքօրու պուլունուպ, իչպու վաքօր, հուդուգը պէշէրմիէ իւչ մահքումմ օլան պիր գաֆիէ միւթթէհիմիէրի Դանինէ Նագլ իտմէկիէ մէժպուր օլառա հալաէ, Սէն–Ճօճէնկ առաջնա օղրառըդ տան ուօնրա, գառքրա ատպէպիլմէ, Ռօթթօ–Բիգօ խառֆլարընա սիւրթմիչիւչ, վէ խայլխառառա ադրամըդ օլառուդու հէտիէյէ, ադամլարընը թամիր լար մէք իչին, մահմուտ օլառուդու իւզ Ֆի վաառլարը Դէրին, Եահօա պիրմանքիլ առաջնինէրընէն ադամը

միւթէմիմիէսինառէն պուլունան Ռօթթօ–Բիգօ ճէղիրէսինին առհիլի ճէնուալսինառէ վադր կառառանիկա քէօրֆէզինէ կիտմիչ իտի։

Սէֆինէ մառքինաքընէն պաղր ալէթլերի, դիեառաէճ պօղուտճուչ օլուպ, պէչ ալթը կիւնառէն էվվէլ Եօլա չըղըրամնառճաղընառան, գառթան, առհիլառէն պիր պուչուգ Ֆառրախ ուզադտա, վէ իւչ այտան պէրու տուլար օրմառընառա գալըպ, Հարէքէթի իչինն, պահրինէճ նէզարէթինառէն էմին միւնթազըր պուլունան պիր Ֆրանսըզ ամիրօ վաքօրունառան պիր Թօք մէնդիլի պայրա մէսաֆէտճ ատմիր ամմաչ իտի, Իչպու ամիրօ վաքօրունառան իտամի էքիճը օլուպ, առէմի Հարէքէթինինն ատպէպիլմի իտի, ատերտինառճ պուլունանլարառան հիչ պիրինի պիրմէօր իտի։

Տօքտո սէֆինէսինառճ պուլունան մահքումիէը, ամմաչ պէչ նէֆէը օլուպ, պունար Հայտառա, գամիլ վէ էն միւհիմը խըրդըպ կիրուհինառէ օլառուդուրը ճիհէթլէ, Ֆրանսառան Թարառ թէպիին խոխմիչիէը իտի։

Էռնայի Ֆուրմանառա, մահպէօէրին էն Թօրթառա, վէ քիւչիքճիքճիէրին մուճիպի ատհիլի օլան պու մահքումիէը, պիր Թարառֆան, առլա չաչըրմառճառարադ, վէ տիկէը Թարառֆան, վաքօր Թայֆէսինին Հարադ էյլէտիկի Ֆէվզէտառճ խգառառմամը կէօրէրէք, անկէրէ քէ-

գապէթէն , ալ գատար ճանոթէ-
բանէ վէ ֆէտաքեարանէ չալըշոք-
լար քի , ոէֆինէ , պիր ոէբէճէ,
պունլար առէօնէտ գուրթուլտու
ոէնիսէ ճայըզ տիր ։

Հարթա պազըլարը , խոխէլրի
սէֆինէնինն գուէուտախ տարթընին-
ոէ եազըլմայըլէ , ֆըրգարթընին
կիւվէրթէօի իւզէրինէտ ալէնէն
եատ ու զիբր խոխոխկինի իշլթ-
մէքլիք ինֆիխլարը ազիմինէ նայըլ
օլմուշլար խոխ ։

Գարթան իսէ , քէնտի հուգու-
գու տայըրէօրնէտ , նէզամանը ճա-
բինէ ահֆեատընը թէճառուզ իսէ-
բէք , ոու միսիյուլէրէ , անպարլա-
բա էնէմէյրի խուտուտունտա սէբ-
պէօնէթի վէ միւտաֆաէ իթմիշ խոխ
Գունտան տա գարթընազար , պունլար-
լար , գարաեա չըդաճագլարը կիւ-
նէ գատար , պէհէր կիւն իչի ոէ-
ֆըա պիրլէր մըզտատ չարադ թայ-
եէյն խոխմիշ խոխ ։

Իշտու իսթիեազա նայըլ օլան
մահքիւմլէր պէշ նէֆէր օլուպ ,
պունլարտան պիրինինն խոխ Ժան
Բընօ խոխ ։

Ժան Բընօ , չանագ տիրէյի սա-
յիդատան զըրըլզըպ , գարթանըն
իւզէրինէ տիւշմէք վէ վիճաուտնի
էզմէք իւզրէ իչէյն , քէնտիսի մէր-
գուտնուն հաեատընը թէհլիքէոէն
գուրթարմըշ օլտուղու ճինհէթլէ ,
իսոխ ոէֆինէրնին թատ պուէէսընա օ
հատրէթլէ եազըլմըշ խոխ ։

Ֆաւրթոնանըն քեամիլէն թէա-
կինն օլմաքտատն իչի կիւն սօնրա ,
վէ ատամլարըն թատիրինէ լաէն-
գաթի չալըշըլըզը սբրատա , գար-
Ժան Սանուա , քէնտի օտասընտա
վէ եազբանէէի եանընտա , պիր
գօլմուգու սանատաէէ իւզէրինատ
օթուրմուշ օլտուղու հատտ , Ժան
Բընօնուն գապահաթը էվրագընը

կէթիրմէյի վէ մուտիէէնի
լատը

Օլ ատալըգ , Ժան Բընօ
պիր տիրթիէնիսի իւէ պիր
կիւվէրթէ իւզէրինատ պ
ոէֆինէնի հատթըրընա տա
մրշ օլտուղուրը թագտիրատ ,
ֆէզի տիր ու թէմիզա իթ
իս էտէր

Թէյինի միսիլու տէնէ
եատար ճանթինատ օլտ
տանըն եէշինի պիր զաման եօգուշտա
րը , մէրգումէ քի մահքիւմլէր
տէն Ժան Բընօնուն նազարը տիզ
գաթընը , վէ խուտուսիյլէ միսթա
լատաքընը ճէյլ իթմէքտատ խոխլար ։

Ուզագտան կէօրիւմէքտատ օլան
պիր տաղ թէքէսինատ , բէնկիա
մուզ նէզամէթլար տրատընտա պազ
էպինիէ , վէ էպինիէ տատիարըյլ
վատ պիր պինանըն չաթընը կէ
բրենմէքտատ խոխ ։

—Ա՛հ , ոէտ Ժան Բընօ քէնտ
քէնտինէ , վէ կէօզ պէպէքլէրի
բարտատարագ , պիր քէրըճ չու ա-
տատա մատըլ օլագիսէմ . . . օլա-
ար Ֆրանսըզ թօքտաղը օլմամըշլէ ,
տրթըզ ոէրպէսթէ օլուրում . . . ա՛հ ,
ոէրպէսթիէէթ , ոէրպէսթիէէթ . . . ոէ-
եատ իլտի իթտի մէրգում , գալ-
պէն ոէրին պիր ա՛հ չէ քէրէք ։

Թամ օ էանատտ , թայիֆէլէրատէն
պիրինի ,

—Է՛հ , Ժան Բընօ , Ժան Բընօ
ոէեու չաղրըտը ։

Մահքիւմը մէրգում տիթրէէէ-
ըէք , արգասընա տօղրու ոէօնիւզ ,

—Գուրատատըմ , ոէտ , պէն-
ոէն նէ՞ խոխէեատընուզ ։

—Միդի արատըտա՛մ ։

—Կէօթիւրմէքտէյմի՞ն մի ։

—Էվէթ , պիզիմ գարթան խո-
թէէօր ։

—Գարթան պէն

42182-18
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм. ССР

—Օրատընը պիվէմ ։

—Հայտէ սիզ կիտին պէն ոէ կէ-
վէօտամ ։

Գատէհու մէրգում բրանկա-
պէնտ , թայիֆէնին արգասընատան
եէրքիւտիւկիւ հատէ , ոէֆինէատ օ-
ֆիչիալարըն տայիրվէրի պուլտու-
նատ թարաֆտա տօղրու կիթմէկէ
պաչլատը ։

Ժան Բընօ , լիսանը խալգատա կէ-
չէ դէ էէոէ թէամիեէ օլունան ճէ-
սուր վէ եիվկիտ քիմսէյէտմէն օլուպ ,
պօեու օրթա ոէրէճէտէն պիր ազ
եիւքտճէ վէ ուսմազլարը էնլի , վէ
պիչիմլի օլտուղունատ , ֆէվգէլա-
ոէ պիր գուվվէթէ մսլիք օլտու-
ղունա պիր ոէեամէթ օլտուղու կի-
պի , սաչլարը տախի սիեահ , գա-
եէթ սբգ վէ արտապալարըն սաչլարը
միսիլու գըվրըճըգ վէ չիսմիսէէն
պիր խայլի պէեազ թէլլէր իլէ գա-
ըըշմըշ խոխ , կէօզլէրի պիւյիճէք ,
սիեահ վէ բարլտագ , բէնկի էամէր
վէ սօնուգ օլուպ , պու հատէ սի-
մատը կէրչի Եարգ է հատիսինէ մնա-
սատ օլան սիմանըն այնի խոխ խէ
ոէ , հագըգտաթը հատէ մէրգում
Բարիսին հէմ տատը Բարիսի վէ
Սէնթ-Աթոսան , վարըշը ոէքէնէսին-
ոէն խոխ ։

Պիր ազ գապաճա օլան տօտտգ-
լարը խէ , հիյնի թէպէտսիմիեէնտէ
աչըլարտագ , իչի սբտա պէեազ տիշ-
լերի զահիր օլտուղունատա , մէգքիւր
տօտտգլարըն քէտգ իլլէտիքլերի
հէյրէթի , թատիրի զէհգլէնիճի պիր
հէյրէթէ պէնզէմէքտատ խոխ ։

Հատըլը պու չահարն թէքմիլ
լէհճէսի , կէրչի հէր քէտ պէտ վէ
ուղուրտուզ կէօրիեամէգ խոխ , ֆա-
գաթ զիեատճէ արիֆ վէ զէքի օ-
յանըար , քէնտիսինէ իլգ ոէֆա ահ-
ֆը նազար իթտիքլերինատ , մէրգու-
մէն , տուքէթի զահիրէատ ճամիպի

թէվճճիհ կէօրիեամէնէ նէտպէ-
թէն , էն մուզիրը ճինատէն պիր
հայտուտ վէ ոէրպէպէր օլտուղու-
նու բէք չաբուգ անլատապիլիրլէր
խոխ , վէ սինին գըրգ իչի բատտէ-
լէրինատ խոխ ։

Մէրգումա բէհպէրինք խոէն
թայիֆէ , գարթանըն տայիրէօի գա-
բուտունու եատաշճա չալար ։

—Ա՛չ՛ընըգ , ոէտ գարթան ։

—Իշթէ , լֆէնտիմ , ոէեու մու-
գապէլէ իթտի թայիֆէ , Ժան Բընօ-
եու կէթիրտիմ ։

—Բէք լիյի , լչէրի կիրտին , վէ
սէն պիզի եալընըգ պրատ ։

Գու էմր իւզէրինէ , թայիֆէ հօլ
աչտը , վէ Ժան Բընօ էչի-քտէն կէչ-
տիքտէն սօնրա գարուեու գարա-
ար ։

Գարթան հալէա , պիր ոէմէքթ
քեաղըտարընըն միսնաէրիճաթընը
մուտայէէնէ իթմէքտատ օլտուղու հալ-
ոէ , Ժան Բընօ իչի ատամ գատար
լէյրէմիշ օլուպ , վէ չորգ ատընը
էվինատ թուրթարագ , ոէեգտատ վէ
սիւքրիթ իւզրէ պէքլէմէքտատ խոխ ։

Մէրգում պիր գաչ սանկյէյ
պէքլէտիքտէն սօնրա , գարթանըն
գաչտարը չաթընը , վէ նազարը
տիզ գաթը միւքէտաէր պիր հալ
քէօգ խոխ , մուտայէէնէ իթմիշ
օլտուղու էմրագ ոէֆինէրինի չիտ-
ոէթլէ գարատը , վէ մուտախաբէն ,
Ժան Բընօնու ոէօնէրէք ,

—Ժան Բընօ , ոէտ , սիզ պէնիմ
հաեատընը գուրթարմըշընըզ , վէ
էկէրչի սիզ օլմատա իմիշտինիզ , պէն
հէր հալտ գայդ օլաճագ իմիշիմ ,
Զիւնքի ֆուրթունատան ոէֆինէ-
նին տիրէյի գէրըլտարագ պէնի էղէ-
ճէք իչէն , իշթէ սիզ պէնի օթէհ-
լիքէոէն գուրթարմըշընըզ ։ Գու
հալտ , սիզ , պիր գարթանը քէնտի
վարատը վէ քէնտի թայիֆէլէրի ի-

ցած ձայնով մը ըսաւ Ռուբէն Տէրոյեան։

— Ես ալ կը կարծեմ որ ան ինքնասպանութիւն գործած է։ Ինչո՞ւ համար, չեմ գիտեր։ Ինչո՞ւ համար, չեմ գիտեր։ Ինչո՞ւ համար, չեմ գիտեր

— Ինչպե՞ս չլինի, որ ես ամուսնանամ, երբ ես սիրում եմ։

— Ես էլ եմ սիրում, բայց ես չեմ ամուսնանում։

— Ինչո՞ւ։

— Որովհետև ես ուզում եմ ամուսնանալ միայն այն աղջկա հետ, որ ինձ էլ սիրի։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ուրեմն ամուսնացիր։

— Ինչպե՞ս ամուսնանամ, երբ ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չլինի, որ ես ամուսնանամ, երբ ես սիրում եմ։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

— Ինչպե՞ս չեն սիրում, երբ դու սիրում ես։

— Ես սիրում եմ, բայց ինձ չեն սիրում։

— Ինչպե՞ս իմանաս, որ չեն սիրում, եթե չխոստովանեն։

— Ես էլ եմ ուզում, որ խոստովանեն, բայց ես չեմ ուզում ես խոստովանեմ։

— Ուրեմն ինչպե՞ս իմանամ, որ սիրում են։

— Ես էլ եմ ուզում, որ ինձ էլ սիրեն։

պիր բարյագլեգ հուսուլէ կէլոի ի-
սէ ոէ, ոէբհալ զայիլ օլաու, վէ
Տօքաա գաբիանը թէքբար իսէ-
ըէք ։

—Պիր սաաթաան սիպէ չաղըրթ-
սըըըրսըմ, ոէոի ։

—Թէշէ՛քքիւր իսէրիմ, ոէեու
ճէվապ վիրսի Ժան Ըընօ, վէ եիւ-
զիւ մէոէրըէթ իչինեէ օլաուզու
թագոիրսէ, գաբիանըն օսաաբն-
սաան ոիչարը չէզ սը, վէ կիւվեր-
թէ իւզէրինէ վաաըլ օլաուզան-
սա, քէնոի քէնոինէ,

—Զուռնաան պէօյլէ քիւիթիւզ-
իսանէ պէնիմ իչին ոչըզ սըը, վէ
քիմսէ կէլիպ պէնի սիհնուզուը իթ-
մէնէճէք սոր ։ Իչիթ չիմսի եըլ-
սըզըմ ոէօնոիւ, ոէոի

Մէրգում, ֆըըզոաթիչինին պաշ
թաոաիքնա մնւվաաըլէթինեէ, պիր
չօզ բրաունկապէնոալը իւքիչէը նէֆէը
պահրնէ սաաքիրի թահրը մնւ-
հաֆազալաըընաա օլաուգլաըը հալ-
սէ, մնահէլլի մէզքիւրսէ սօլաշ-
մազ սա իսիլէը ։

Ժան Ըընօնուն չաղըլաըղը զէ-
ման, մէրգում իլէ պիրլիքսէ պուռ-
լունմնւշ օլաուզանու եազաըղը-
մըզ Ժանիլիօն նամ մնահքիմ, հա-
լէ՛ս հալաթլաըա սաեեանմըշ օլաուգ,
բէֆիզինին ավսէթի իթմսիկինի կէօր-
սնւկնւնսէ,

—Նէ՞ իսաքէը, ա՛րգաաաշ, ոէ-
սի, գ սբթմա՞ն սէնի մնւհիմմ պիր
իշ իչի՞ն մի չաղըրթմըշ ։

—Եաղըաճագ եազըաըը վաը իս-
միշ, անըն իչին չաղըրթմըշ, ոէ-
եու ճէվապ վիրսի Ժան Ըընօ ։

—Եաղըաճագ եազըաըը՞ մը ...
օ՛, աֆիվ պուեուրնւուշ, գաբ-
թանըն սըը քեաֆիկի ... սիմէ՛ք
սիր քի հազգընաա էՅՅինկյէթ օ-
լունաաուզունու իչինա իսէն պէօյլէ
պիր մէնսնւբիեէթէ թէրֆի գըըն-
սըըն հալսէ, հիւնի նազարաաա
օլանլարըն սըըաաընա կէչնւրն, վէ
պէլքի Դաեէնաէ, եաա չավուշ, վէ
եաիօա գաոէմ քեաթիկի ոէ օ-
լաակլէճէքսին ։

—Քի՞մ պիլիր, ոէ՛սի Ժան Ըը-
նօ կիւէրէ՛ք, չու գաաաբ քի չիմ-
սիքի մէնսնւբիեէթիմ, վաղ թըմը
է յէՅնճէ իլէ կէչիրմէքլիկիմէ պիր
սէպէպ օլաճագ սըը ։

—Էօյլէ իսէ, սէնի թէպրիք իս-
սէր, վէ քէնաաիի սէ սէնին հի-
մնաեէթինի թահրիքնա վաղ իլլէրիմ,
իսմօ, էկէր թաոաուգ ֆալան եէ-
եէճէք օլուր իսէն, պանա սաա պիր
իչի պուա սագլամնւ՛եա ունուքնմա-
եաըն ։ Ֆիլիմագը պէն թաոաուգ պու-
սաա իչին սիհմանէ օլուրսնւմ ։

Ժան Ըընօնուն նազարը սիգգա-
թը, օլ հէնկեաոնսէ էչլէը սէֆի-
նէսի իւզէրինէ սիֆֆ օլունմնւշ օ-
սաուզու ճիհէթիլէ, իւ ֆիլիգինին սէօգ-
լէրինէ սաղա գուլագ սամնաեօր իսին

Շէօյլէ քի սէֆինէ՛յի մէզքիւրէ-
նինն սանսաալսրընաան պիրիսի սէ-
նիզէ էնաիրիլիգ, վէ պու սանսաալ-
սա սէօրքի նէֆէը թայիֆէ իլէ պիր
սիւմէնճի, վէ պիր սէ պահրնէ
օֆիչեաը պուլունաուզու հալսէ,
մէզքիւր սանսաալ քէօրֆէզէ, եաոնի
Կուաեանիլա սահիլինէ սօղրու իւ-
լէրուլմէ՛քսէ իսի ։

—Օբաեա նէ՛նէ՞ պագքեօբսան,
սէսի Ժանիլիօն ։

Ժան Ըընօ էլինի ուզաթըգ, պուզ
կիգի սաքին օյան սէնիգինի իւզէ-
րինաէն կիսէն սանսաալը կէօսթէր-
սի, վէ քէլաաա աղաղլէ,

—Եու սանսաալա պագքեօբսա՛մ,
վէ քէնաի քէնոիմէ, նէ՛ մնւսթաֆու
չու իչինաէ օթուբան սաաոիայա
քի, գաբաեա կիսիեեօբյար սիեեօ-
բսա՛մ, սէսի եավաչ սէաա իլէ ։

Գու ապալըգ թայիֆէլէբսէն պի-
բի կէչմէ՛քսէ օլաուգուշնսան, Ժան
Ըընօ, մէրգումու սուբսուբսուգ,

—Եուբաալ գա՞նգը ճէզիրէ՛ սիր,
սէեու սիւալ իթմի ։

—Անթիլ սաաոալաբընսան Բօբթօ-
Ըիգօ սուբ, վէ Իսբանեեա սէվլէ-
թինին վիս-թէՅիլքեաթընսան սըը,
սէեու ճէվապ վիրսի թայիֆէ,
Իչպու սաաոսան մէչհուբ թիսթիսէն
չէգաը, վէ էն ալէա ճինսանէն շէ-
քէը իսմալ իսիլիը ։ Հէլէ բօմնւնա
հիչ սէօգ եօգ սուբ, նամնւսաամ
իսգէբինէ սէօյլէբիմ քի, Ժամա-
յիգա բօմնւնսան սահա ալէա սըը։

—Պիգ պուբսաա պուլունաու-
գումնւգ հալսէ, գաբսաան նէ՞
գաաաբ ուգագ սաաեըգ, սէեու սէ-
վամ իթմի Ժան Ըընօ ։

—Թաեամինա պիր պուչուգ ֆալ-
սաաա ։

—Գաբշըմըգսաա, թէքէ իսգէբինի-
սէ վէ սգաճ՛ըաը սբսաըընսաա կէօ-
բսիէն պիր քէ՞օյ միս սիսբ։

—Խ՛ըը, բէմիչի հալէ նէգաբէն,
եաըընըգ օլաուգու հալսէ, օն իչի
գաաաբ պանքէբլէբ սէբսէճէօնունէ
սահիլ սէբմէթ պուլունսան պիր
չիֆթլիքնա սահիպինին իգդամէթ-
կեաահ սըը ։ Քէօյ իսէ, օմանըն
շաբգ սբսաֆընսաա սըը ։

—Ի՛ նէ՞ սիր ։

—Ի՛ սէեանիկա սըը, ... ֆագաթ
պու չ՛ըէբի պանա նէ՞ իչին սօղու-
եօբսաուգ ։

—Ա՛լէք իչին սօղուեօբսա՛մ,
չիեանքի՛ սամնւսաաս իսգէբինէ սէօյ-
լէբիմ քի, բէք կիսգէլ պիր մէմ-
լէքէթ սիր ։

—Ի՛ՀՀ, բէք կիսգէլ սի՛ը, վէ
Գաեէ՛սէն լաթիֆ սիր ։

—Ղ՛ըսաա սիգ պու ճէզիրէ՛յի
պիլի՛ըսաունուգ ։

—Գ՛ըսաան պիր սէնէ ֆնւգաաա-
սէմ, սու ֆըըըաըը կէթիկմէ՛ք

իւզէ՛, պիր քէրըէ իշպու ճէզիրէ-
յէ չէգմնւքէմ սըը ։

—Է՛յ, խօշլաանսրքո՛ղ մը ։

—Տօղրուսու պէնիմ իչին սահ-
թա ճէՀնէթի կիպի կիսգէլ կէօ-
բսիւնսու ։

—Տէբսւնինսէ բօբթուգալ, սի-
մնէն, վէ մնւգ վա՛բ մը սըը, սէ-
եու սիւալ իթմի Ժան Ըընօ կիս-
սէբսէ՛ք ։

—Վահմանքմ օյան Նօբմանսահա-
սաքի էլմա ադագ՛ըաըընէն էլմալա-
բըը միսիլու էլմնւալաըը սահի վար
սըը ։

—Ա՛հ, եաըընըգ մէգքիւր էլմա-
լաըը թօբլամնւգ՛ըըմնւգ իչին պիգէ
մնւսաաաաէ օյունսա ... սէոի Ժա-
նիլիօն ։

—Իչիթ, պու քէ՛ք զաբիպ պիր
էֆքեաաբ սըը, սէեու մնւգադէյէ
իթմի Նօբմանսահալը, հիչ մահա-
բանընէն իչինէ գուբսաալ պբսագ՛ըաը՛ը
մը ։

—Աբգսաա՛շ, սէոի Ժան Ըընօ
թայիֆէնէ իսիթսադէն, սէմիը իսա-
թիսնսաէ չէգ գ՛ալաճագ՛ըմ՛ըգ գանն
իսէ՞ըմիսինիգ ։

—Եաըընն իսէ օլ պիր կիսնիէբսաէ
գ՛ալաճագ՛ըմ՛ըգսա էմինիմ, ֆագաթ
օնսաան գիեսաէ գ՛ալմաեաճագ՛ըգ ։
Զիսնքի ֆըըզոաթիչինին սագ սիմ՛ըըը,
եաըընն սէյիլ, սահա օլ պիր սագ-
շամ թաոիր օլուգ իսիթմամ՛ պուլա-
ճաղընսաան, օնսաան սօնբսա սէմիը
գ՛ալաըըըաճագ սըը ։ Գունու պաշ
գաբիաան իչինճի գաբիանա սէօյ-
լէբքէն իչիթմիմ ։

—Տիմէ՛ք սիր քի կիճէյէչինն եօ-
լա չէգաճաղըգ ։

—Իհթիմա՛լ սըը, եաեսօա սահա
սօղրուսու մնւհագ գագ սըը, գիբա
պէշ կիչն կէճիքմիշ օլաուգումնւգ
հալսէ, պունուն եէբինի սօլաուբ-
մնագ լաղըմ սըը ։

12004

—Իրա՞ւ պատ ձեզնա՝ տիկին, ինչ որ ես ձեզի կ՚ըսեմ, ան ալ ինձի կ՚ըսէ, ես ալ

—Է՛յ գաբթան Սանուա, պիր չաղ էվվել պանա վաճխպ պուռուդուղ չիւքրանիյ յէթ ան յինիանէն պահա խոխեօրտունուզ։ Իյթէ պուռուբէթլէ ան յինիզին թէէմիեէ իթմէքտէօնիզ։ Սիզ պանա էօմիւնիւզ պէրճու խոնիզ, իյթէ պուքէրրէ պանա ուբրէթմի օլմազԼԶ վաբթաոքրը վիրմէ քտէօնիզ։ Գու հատե ալըպ վիրէճէք գալմաք... Բօրթօ–Լիգօ, պիր Իթանիա մէմլէքէթի օրտուղու թաղոիրտե, պէնիմ իչին էմին պիր մէյճա ուբր, վէ պէն օրտաա բահաթճա խոյրաը էվգամի խոչճէյիմ, վէ պիր Ինկիլիզ վաբօրու կէլոիկինտէ, օնա բաքմայէն Տուվրքա կիտէճէյիմ, վէ օրտաան տահի պիտաուհուլէ Ֆրանսահա կէչէճէյիմ... Գիր քէրրէ Ֆրանսահա կէչճէճէք օլուր խոչմ, կէօրէճէք նէ՛ հիսապլարըմ վարտըր։

Ժան Լքնօ, պու վէճհիլէ քէնտի քէնտինէ ուէօլէչէրէք, եէրինէ օԹուրտու, վէ իչինէ պէտ վէ միւսապաշըրէթի խլէտի։

3

Մէրգում, գաբթան Սանուան ոէ յահաթի նոթատարքնը քէնտի կիտզէլ հաղբաքլա պիւյիւք ոէֆիէրէ նագլ իթմէքտէ օլուն, պիգ կէչիրիմ էքյէր նամ ալիգօ վաբօրունան այրըլարզընը, վէ Կուանտինիա քէօրֆէզինէ ոօղրու կիմմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւնիզ սանտալա։

Մալիւմ ոիր քի, պու սանտալա ոէօրմ նէֆէր Թայիֆէ իչէ պիր տիւմէնճի վէ պիր ոէ օֆիչիալ օԹուրտուչլար խոխ, Տիւմէնի Թուրնուչլար խոխ, Տիւմէնի Թուրնուչլար խոխ, Տիւմէնի Թուրնուչլար խոխ։

—Հայտէյին, է՛վլատլար, ոէօտի, քիւրէքլէրինիզին պիր ոզ չաբուզ չէ՛քինիզ, գալտահա չէզոքզմէզտա, խոխխրահաթ խոչճէքսինիզ։

Գու պիր գաչ չինֆի լաղըրտընքէն Թէէմիեի տէրհալ կէօրիւրտու, Եէօյլէ քի Թայիֆէլէր հէմեն իլէրտահէ ոօղրու էյլիպ, չիտոէֆ վէ սիրաթլէ քիւրէք չէ՛քմէճէ պաշլատըղ լարքնտան, զաֆէն միւնԹազամ պիր հալտե եիւրիւճէքտէ պուլունան ոանտալ, արգադքնտա ճիւղիճէ քէօրիւքլիւ պիր խոխխ պրագարագ, ոտէֆտա օգ կիտզի, քէմանլի սիւքիւնէֆ իւզրէ պուլունան ոէնիլտէ հարէքէթէ պաշլադըր։

Գիւրտէն պիրէ զուհուրա կէլէն չու հարէքէմի ոէրհա, կէնճ օֆիչիալքէն ոադբաբաղըքընը Թէօկին Լյէոիկինտէն, մէրգում, ոէֆինէլէրտէ միւսամահոէլ օլան պիւյիւք գրօֆեսէրօ ոտոխխէրօ միւս

լա ներզոբէթ իմ մէջ խոչդ, պիրի-սինն պրագընըզ, վե սիկեր իւչ քիշիյի պիլ իսթիհսադ պէնի պուլմուտա կէլինիզ։

—Բէք իյի, օֆիչիալ։

—Սէօյէսիկիմի կյիճե անլատը-ընը՞զ մը։

—Էվէթի, օֆիչիալ, վե սիզ վատ իսէրսիմ քի, պու պրագատ ասլա գուսուր իմմէյէճէճիզ, չինքի եօզ ադամտա էքսըր թայիֆէյէ-րի իչյուն ալէտ չէքըր բազբը վե նէֆես սիկարեթլար վար արը։ Ա՜հ, մուսիո Բիչար Պէրնիէ գաճէթ ա-լեճէնագ պիր քիմսե սիլմէմիշ թայի-ֆէյէրին ոսմանլու ուսուլ։

Արթան, պու ճէվապ իւզէրինէ թէպէսսում խոխոց, բօրթուգալ, լիսպո վե բաուարդ ադաճլարը յա էմ-բաֆը դոբալանմըշ օլան պիր իմզա կիրմէ չըզմա եօլլարտան, Բիչար Պէրնիէնին խանէսինէ ադոլու կիմ-մէյէ պաշլատը։ Կէրչի մէզքիր խանէյէ կիմմէք իչյուն պիր ադամա եօլու տախմ պուլտուդ, պուդաճան կիսոկմէօ, սիկէրի գաստար կիւճ ատլըլ խոխ ատ, մէրգուճեն չիմնի-քի կիմսեյի եօլատահա գիւնա-ուտ քէճմեն խոխ։

Բօրթօ–Բիգօ ճէզիրէսի, Անթիլ ադալարընըն պաշլըճաը օլադուդ կիսոկ, վապնէյէմի ատ, սիկէր ա-ադալարըն վապնէյէմինէն ադահա կիւզէլ սիր։ Թօբրադը խոչ, ֆիվ-դէյատ միւմքիմ օլուդ, համաալ տախմ ադհէյէմի ուճուսիէյէ քնա-միլէն ճուվաֆըդ սըդը։

Ճէզիրէյի մէզգուրէ ան իլքինա-հիյէտէն խպաբէյի պուլունուդ, խայլի զեմանտան պէրու ճէզիրէ-նինն էն գէնկինն սահիլ չիֆթիլիքնա-Թը ատեու իմանըմըշ օլան, վե սէր-վէյի ազիսէ ատ կիւնդ պէ կիւն շէքըր գամըշը վե գահվե վե խիւ-թիւն զերրի, վե գաճէթ քէսբէթլէ հայվան պիւյիւքլիյի, վե սայիրէ վե սայիրէ իլէ թէզայիւնա պուլմադտա օլան Բիչար Պէրնիէնին էմիլքը, ճէ-զիրէյի մէզգուրէ միլէթալիւդա-թըննան Կուսեանիլա Նամ Նահիյ-յէտէ վադը խոչ։

Մէրգուճեն արագիլէրի, չիւբ-հէսիզ պադը Ալման իմպէրէթլէրինա-ճէն տահա զիւճատ վատն օլուդ-լարը հադտէ, Կուսեանիլանըն էմ-բաֆընտա պիր չօդ ֆոթոսոխ մէ-սաֆէտէ թէվմի իմմիշլէր խոչ։ Մէրգուճեն շէքըր գամըշը տիք-տիկի մահէլլէր, Անթիլ սահալարընըն էն կիւզէլ եէրլէրի օլուդուդ ճէ-զիրէյինին էն կիւզէլ հայվան-լարը սէչու թանըմըշտըր խոչ։

Բիչար Պէրնիէնին սոլճն Ֆրան-սըզ օլուդուդունու ճէօյլէմիշ խոչդ։ Մէրգուճ, Համբարտա ճէֆինէ թիւճ-ճարը օլան պիր Ֆամիլիասա ճէն-սուդ օլուդու հադտէ, թա կէնճ-լիկի զեմանըտտա, պիւյիւք իշլէրճ թէշէպիւս իմմէյդանը ճէվ-վէլի ազիսէ իլէ թէզայիւնա պուլմադտա օլան Բիչար Պէրնիէնին էմիլքը, ճէ-զիրէյի մէզգուրէ միլէթալիւդա-թըննան Կուսեանիլա Նամ Նահիյ-յէտէ վադը խոչ։

Մէրգուճեն արագիլէրի, չիւբ-հէսիզ պադը Ալման իմպէրէթլէրինա-ճէն տահա զիւճատ վատն օլուդ-լարը հադտէ, Կուսեանիլանըն էմ-բաֆընտա պիր չօդ ֆոթոսոխ մէ-սաֆէտէ թէվմի իմմիշլէր խոչ։ Մէրգուճեն շէքըր գամըշը տիք-տիկի մահէլլէր, Անթիլ սահալարընըն էն կիւզէլ եէրլէրի օլուդուդ ճէզիրէյինին էն կիւզէլ հայվան-լարը սէչու թանըմըշտըր խոչ։

Բիչար Պէրնիէնին սոլճն Ֆրան-սըզ օլուդուդունու ճէօյլէմիշ խոչդ։ Մէրգուճ, Համբարտա ճէֆինէ թիւճ-ճարը օլան պիր Ֆամիլիասա ճէն-սուդ օլուդու հադտէ, թա կէնճ-լիկի զեմանըտտա, պիւյիւք իշլէրճ թէշէպիւս իմմէյդանը ճէվ-վէլի ազիսէ իլէ թէզայիւնա պուլմադտա օլան Բիչար Պէրնիէնին էմիլքը, ճէ-զիրէյի մէզգուրէ միլէթալիւդա-թըննան Կուսեանիլա Նամ Նահիյ-յէտէ վադը խոչ։

Մէրգուճեն արագիլէրի, չիւբ-հէսիզ պադը Ալման իմպէրէթլէրինա-ճէն տահա զիւճատ վատն օլուդ-լարը հադտէ, Կուսեանիլանըն էմ-բաֆընտա պիր չօդ ֆոթոսոխ մէ-սաֆէտէ թէվմի իմմիշլէր խոչ։ Մէրգուճեն շէքըր գամըշը տիք-տիկի մահէլլէր, Անթիլ սահալարընըն էն կիւզէլ եէրլէրի օլուդուդ ճէզիրէյինին էն կիւզէլ հայվան-լարը սէչու թանըմըշտըր խոչ։

եէմինտէ, ադ վագբթատա էմնալ-մըշ պիր իչ սահիպի օլմուշ օլուդու, վե սէրվէթի տախի, իւէրտուտէ պէ-հան խոչճէք օլուդուդուճուդ պիր տէրճէյէտէ թէզայիւնա պուլուդու։

Մէրգուճուն, օգուսթոսպարըմըզդա թադտիմ իմմոկմիմիզ զէմանն, օմն-նի ալմադըշ օլուդ, գըրդ սէնէյտէն պէրու տախիլի ճէզիրէյտէ իգամէթ իմմէյքտէ խոչ։

Խանէսի, պիր տադ թէբէսի իւ-զէրինտէ վե սէնիզե նադըր պիր հայվան ինշա խոկմիշ օլուդուդու թադտիրտէ, կէրչի տախիլի տադ-թանամը ագիճէսի եօզ խոչ խոչ տէ, չինքի մէրգուճ չինճիլիքճան տահիպի ֆէվգէլատէ տադտի վե տադմանտմտան խօշլանմադը խոչ, ֆագաթ թէճէմմիսլիքը բէք ժիճե-թադտիմ վե կուսմօլու տուրէմտէ խոչ։

Պունտան իմմիմխանլինտէ, հէմտան տադա Հուտուտա պուլունմադտադը պէ-չիւք պիր պադչէ օլուդ, պու պադչէ քէօֆթէճի գաստար խնամքտէ, վե պինանըն տադ վե տօղ թադտաֆլարընտա տախի պադը մադադասար եախօտա տահա տօղուտ-սու անապարլար օլուդ, պունդաճա տա չէքըր, թիւթիւն վե բամբուգ պահատադը վե բոմ ֆըչըրլըը մադ խոխիմէքտէ խոչ։

Պիր տադ էօթէտէ, քէօյլէր գա-տար մասի օլադադ, չէքըր ֆագ-բիւդադարը, վե չէքըր հալվ իմ-մէքլիկէ մահտուս քեադխանէլէր, վե չէհիր գաստար պիւյիւքլիւ քտէ տախըլադ պուլունմադտա խոչ։

Տահա էօթէտէ թէնտսիւդ խպ-րէ տիպիմիշ օլադադ, քէօյէլէրինն իգամէթինէ մահտուս պինադար պու-լունուդ, պու պինադարըն էմըդաֆը եիւզ եըլըգ ադաճլար, վե սըճադ իգիմ ալմըդտա թիւրէյէն շայեա-նը թէհայեիւր նէգադթի իլէ լհա-թա խոկմիշ իտի։

Բիչար Պէրնիէ քէնտի էմլաքըն-տա պէշ եիւզ նէֆէր ադատ, վե ալմը պինն նէֆէր գուլ վե քէօյէ տամէյէ իսթիհսադ իմմէքտէ խոչ։

Եուրտտա պէեան խոկմէք ֆադզ տըր քի, Խըսանխա տէվլէթի, Ֆը-ըանտա, Ինկիլթէրրա, Եուէտա վե Տանիմարգա տէվլէթլէրինտէն ոճ-ըա, եանի 1873 սէնէսինտէ, Խըսա-նինա միսաֆիրլիքճանտըն ադատ-լարըն ադատլըղընը իլան էյլէմիշ սիր։

Հալտա քի Ֆիլէմէնքիլէր 1862 տէ, քէնտի իշլէրինտէ էսասէթի լազվ իմմոկքլէրի հադտէ, Ամէրիգա իլէ Պրէզիլիասա խէ, 1871տէ է-սասէթի լազվ օլունմուշ սուր։

Բիչար Պէրնիէ, իլք կէնճլիք չազ-լարընտա պիւսպիւթմիշ քէնտի պիւ-յիւք իշլէրինէ սադտըշ օլուդու ճիհէթլէ, սոքլ լուզէմին ժանէսա-սընճա, սէմիկէ վե մէվլիմէկէ վա-գըթ պուլամադըշ խոչ։

Մալիսմ սիսր քի, պէօյլէ չիֆթ-լիքճան սահիպլէրի չօդ ադճա կիւ-զէլ էսիր գըզլարա թէսադուֆ ե-տէրէք, պունլար հադգընտա ա-թէչի աշգլա սիզան օլադլար, վե չօդ ոէֆա սա պու աշդ ու սէվ-գալարը սրրճ հէրճանլիքճէն իպտա-րէթի պուլունուր խոչ խոչ ատ, Բի-չար Պէրնիէ պու դադիսէն օլմա-եըգ, մէգգուր քէօյէ գըզլար վե գադընլար իչյինտէ պուլունուդուն-սա, գադինի վե ֆիլքրինի քիմսե-եէ էսիր իմմէյէրէք, խիմսրը էվ-գոճ խոչդիլար։

Լաքին սինին գըրդ պէշ լուսա-տէյէրինի պուլդուդունտա, մէր-գուճ, պիր Ֆամիլիա սահիպի օ-լուդուգդ վէզգուտունու հիսս իլէ, խանէսինին սախտի իշլէրինի կէօր-

մէքաէ պուլունան զաեէթ կիւզէլ վէ կէնճ պիր մէյէզ գըզա ալէագա իթմաի, վէ իսմի Նօէմի օյան պու կէնճ գաաբն, մէրգումանն այըգատան այըգա մահպուպէսի օլաու։

Պու գաաբն բէք թամլը վէ հիւնէի ալէտագ իլէ միւթթասըֆ, վէ նագիք վէ ֆէտաքար օլուպ, ֆագաթ ասլա շիատէթ, վէ հըրս ու թամա ահիպէսի օմմաղը էճիւտէն, սէվկիլիւսիւնէն զէվճէյի մէշրուտաը օմմադ իւզրէ, պիր թէշէպիւս վէ թէճրիւպէտ պուլունմագլըզը ասլա ֆիլբրինէն կէչիրմէմէքաէ իսի։

Պունուն ուա գաթինագար, շուբաաը իհթիմալէն ուիր քի, պիր էվրօբալընըն պիր մէյէզ գաաբն, պիր քէօյէ իլէ էվլէնմէսի, պիլ ճիւմլէ չիֆթիլիք ահիպլէրինէ օլաուղու կիւլի, Րիշար Պէրնիէնէ ուաիի չաճանը գապուլ կէօրիւնմէյէրէք, օ եօլուա պիր թէշէպիւս վէ թէճրիւպէ ուէ պաշա չըղմազ իսի, չինքի մէզքիւր ագաը իզտիհաճըն իճրաաընըն ճէզիրէէրինէ Պէրնիէնէ գարշը ուսիւմի պիր հիւուէթի տուղրուուա գուհուբա կէթիրմէսի իհթիմալէն պայիս ուէյիլ իսի։

Պունուն պէրաբէր չուն ուա-խի իլավէթէն պէնան իաէրիզքի, Րիշար Պէրնիէնին, բէֆիգէսի հագգընաա ադիմ մուհաապէթի օլուպ, հէր կիւնա իլթիֆաթ վէ հիւրմէթի ասլա տիրիղ իթմէզ իսի, վէ պու հալաէ մէզպուբէ, հագգը զաթէն խանէսինին կուրթանը մէսապէսինուէ պուլունմագաա իսի։

Րիշար Պէրնիէնին Նօէմի իլէ օյան բաբէթ ասընաան, իւչ գըզ թէվէլլուա իսիպ, պուղլարըն իսինէ Գօրա, Գարմէն վէ Մարի ուէնիլսի։

Պիր ինկիլիզ մուալիմէ, պիր լայֆ ուէ ակնէ Րիշար Պէրնիէնին խանէսինուէ գալաբաը կիպի, ճիմար չէհիրէն տաիսի հէր նէվի միւաէրրիխլէր ճէլպ իսիէրէք, պու իւչ գըզըարա միւքէմմէլ թալիմ ու թէրպիէէ թահսիլ իթմէիրլիսի։

Պու գըզլարըն մուալիմէսի օյան մատուազէլ Պէրնիէ, իւչ տէօրթ լիսանատան թէքէլլիմ իսէր իսի։

Մէզքիւր իւչ գըզգարընաաըզ-լար միւզիգաէա աչինա օլաուգլարը կիպի, բագա իճրաաընա տաիսի բէք միւաթաչիա իսիէր, վէ տու բէնկինէ զաեէթ կիւզէլ թաալիըլէր չըզապլըլըլար իսի։

Օգուէանկարըմըզա, պիզիմ իլէ պիրլիքէ խանէյի մէզքիւրուն թաատ ատաաընա թէչէքքիւրլէրի բէճա իսէրիզ։

Պու արալըգ, չիֆթիլիքէաթ ատհիպի քէնան ֆամիլէատըյա պէ-բատըր մէզքի բ ատաատա էօյլէ թաատ-մը լիթմէքաէ իսի։ Պու ատա զաեէթ վատ օլուպ, այըգ բէնկի Զին գուանշարըյա էճրաաքը թէգ-նին իսիլմիշ իսի։ Մատանըն տէօրթ քէօչէսինաէ վէ տէվայիլի ինգիլա-պա միսհաուս օյան չիշէք ֆիտան-ըըը արաաընա, շաաբրիմանկար պուլունուպ, պու չաաբրիմանկար-ատան թամլը վէ խոշ պիր սէտա իլէ ճարօն ֆագֆուրիսինաէն մատամուլ ամանիլէրէ խալիս վէ թէմիզ պիր ատ սէօբիւմէքաէ իսի։

Մէզքիւր ատանըն պագչէյէ նա-զըր պէշ եիւքսէք վէ էնկի բէնէ-բէօ, Կուաճանիլա քէօրֆէզիլէ տէնիղին թա աչըգլարընա հաքիմ իսիլէր։

Սուֆրանըն էճրաքընաա եէմի քիշի օթուրմադ օլուպ, պունլար ատ չու աթիսէյէքլէր իսիլէր։ Րի-շար Պէրնիէ, Նօէմի վէ իւչ նէ-ֆէր գըզլարը, եիկիլմի սէքիզ վէ օթուզ հաչընատ պիր մէյէզ օլուպ, էվվէն թաալիլի պուլունան տօգթօր Ժօալէն, վէ Բօրթօ-Րիգ օնուն գաաէմ քհաթիսի Մ. Միժիսնէն Լըրօյ։

Տօգթօր Ժօալէն, Բարիստէ թահ-սիլի իլուա վէ ֆինուն իթմիշ օ-լուպ, մէրգում ուլուա վէ ֆիւ-նուաը ճէրրահիճէէ ատհիպ թէճ-րիպէ, վէզէհիլի խաաթալըգլարտա զաեէթ մահիր օլատուգու հալաէ, ատատաթընը տէրճէյի նիհաեէտ սէվէր իսի։ Պու զաթէն անլը էնդի, լէհճէսի կիւզէլ, վէ պագըչը սապիթ վէ սաֆ օլմադլէ, քէնատինին տի-բաեէթ վէ իսթիգամէթինի իճա իթ-մէքաէ իսիէր։

Սիժիսնէնա Լըրօյ նամ գաաէմ քհաթիսի իսէ, Նօրմանտիասը Ֆը-բանըգ օլուպ, թաատինա ատթմըշ հաչընատ պուլունմագաա իսի։ Մէր-գում ատթմէճաատիճ Բօրթօ-Րիգօ-էաա կիտէրէք, օրատա հիւնի թէ-վէճճիհ գագանմըշ, վէ հէմաե պիր գաաէմ քհաթաէթի տայիրէսի ուա-թըն ատմըշ իսի։

Մէրգում, վագթիլլէ Հավբրատա պուլունուպուընատա, Րիշար Պէր-նիէնին զաեէթ մուհիպպ տօսթու պուլունմուշ օլմադլէ, պու քէրրէ վաթանտաըրընըն խարիճինաե եինէ պիրիսիրլէրինէ բասթ կէմիշ օլմա-լարընատն տօլայը, քէնատինի տէ-բէճէյի նիհաեէտ պուխթիճար ատատ իսէր իսի, վէ տօսթը գա-տիմինին իչլէրինէ մէչդուլ օլատու-զու հալաէ, չօգ տէֆա վէ միւա-քհին օլատուգճա, մէրգում տօսթու-նու կէօրմէյէ կէլիր իսի, վէ Կուա-էանիլատա Րիշար Պէրնիէնին խա-նէսինէ կէլտիկի կիւնէրի, ատէթա եօրթու վէ բազար կիւնէրի մադա-մընատա Թուլօար իսի։

4

Հիքհաեէմիղին պաշլատըը զէ-մանն, Դօրա եիկիլմի պիր հաչընա գաաէմ պատմագատա օլուպ, հալ-պուքի Դարմէն օն սէքիզ, վէ Մա-րի տէ օն պէշ հաչպարընատա խութ-լէր։

Գօրանըն կիւզէլլիկի, հագգընաա կիւզէլլիք նիւսմանէսի ատա օլունա-ճագ տէրէճէտէ օլուպ, սայլարը տիթաուն բէնկինատէ, սըզ վէ կիւմ-բահ, վէ թատխաթատան տուկալը օլ-ատուգու հալաէ, պաշընըն թէրէ-սինատէ ադըը պիր եըղըն հէյհէ-թինատէ պիւքիւլմիշլէր իսի, վէ բէրչէմիլէրի իսէ, ադշագ ֆագաթ պիչիմլի անլընատ ուզանմըշտուր իսի։

Կէօղլէրի գաաթիֆէ կիւպի վէ բար-յագ օլուպ, Նօրզըն բէրիլէրի հագ-գընատա բիւմաեէթ օլունան ճալիպ վէ սիհրի կէօղլէրի խաթըրատա պը-րագմագատա, վէ իհթիմալ պիր քի մէնատուպ օլատուգլարը սիֆթաթա պիր տէրէճէ պիւյիւք տիւշմիւշ օյան պու կէօղլէր, բէատաթ ֆըրչատը-յա չըղըլմըշ օլատուգլարը մուճունուն պուլունան սիհատ մատլի բէնկիլ գաշլարը ալթընատա բարատագատա վէ էթրաֆա գիւա վիրմէքաէ իսիլէր։

Ի քի սըրատ ուզունքիրքիլլէրի կէօղ պէպէյլէրինին բէճատըընը պիր տէրէճէ ազալմագատա օլուպ, մէզ-քիւր բարատգընը ճիւզի պիր կէօլ-կէ իլէ ատէթա գարարմագատա իսիլէր։

Պունու իսէ, ճիւզի մէրթէպէ գարթագ գուչու պունու չէքինէ պուլունուպ, տօսթագլարը տու-խի պիր ազգալըն վէ մէրճան կիպի դըրմըզը,ֆագաթ վիճուտինին պիւ-թիւն բէնկի, այըգ թուճ բէնկինատէ իսի, չու գաաար քի մատ ըզըզը

42182
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ZUUՊ-Арм ССР
им. А. Мясникяна

օրուդունաս, մէզքիւրբէնկ, ճիւզի մէրթէպէ սարքըդաս պէեաղ կէօրիւնիւբ խոխ։ Մէզզուրէնին չէնէօի տախ բէք պիչիմի խոխ։

Գօրա ուզուն պօյու վէ նազիք օրուզ, էն ուֆագ հարէքէթլէրին-ան պիւէ պիր նէզաքէթ վար խոխ։ Էվէրի, քիզարզաաէլէրէ մահաուս օրուզ, աեաղլարը տախ տար վէ քէմէրլի օրմանլէ, օղ պիւնաեք միւ-քէմիէլի իւքմալ իւթմէքտաէլեր խոխ։

Գարմէնին վէ Մարիննին կիւզէլ-լիքլերինէ կէլինճէ, պուղար տա-խի պու խուսուսաս կէրչի պիչիւք ղըզդարքնաաշլարքնաան աուն տէ-րէճէաէ տէյիլլեր խոխ խէ տէ. ան-տաքի ճաղիսպէթէ մինէք օրմանքզա, հալպու քի պու իւքի կէնճ ղըզլար, ըէնկ ճիհէթլիլէ, Գօրասա կէօր-տիւկիւմիւզ ասլուզ թոճ ըէնկիւնաէ խոխլէր։

Սուճքսանճ, Գօրա, քէաֆքրինին ապթարաֆքնաա օթուրմուշ օրուզ, Նօէմիսէ ապթարաֆքնաա էթուր-մուշխոխ։ Հալպու քի Սիժիսանճնա Լը-քօյ, Գարմէն իւէ Մարիննին արասընաա վէ Նօէմինին նամըսնաա օթուրմուշ օրան ասզթօրան գարշըքնաա պու-լունմազաա խոխ։

—Տիմէք սլոր քի, պէնիմ աֆիզ ասօսթուտ, տիմէքտէ խոխ Բիչար Գէրինէ, գաէմ քէսմիսպինէ, հէր հալտէ Ճրանսաէա կիւմիւկէ գա-քար վիրտին։

Սիժիսանճնա Լըքօյ պիր ա՛հը աէ-բուն խաէրէք,

—Կէրչի, էֆէնտիմ, աէեաւ ճէ-վապ վիրտի, պու խուսուսա պէն բէք էաէֆ խաէրիմ, ֆագաթի նէ՛ չարէ քի, մի՛ճէրըէա կիւմիւքլիկիմ ղարմ տըր։ Էլինտէն կէտիկի աէ-րէճէ չու ապիւէթտէն կէրի տուր-մաճաա չալըշարաբ, ֆագաթի միւմ-քինն օրամատը, չինքի ղըզդա-ըէնտաշըմ, խէ պանա Բարիզտէ վէֆաթի իւմիւշ օրան ուզագ պիր ադրագատան խայլիճէ ճէսիմ պիր միրաա տիւշմիւշ օրմանլէ, մէզքիւր միրաաքն գարըշըզ մինհասէպէսի-նէ վէ բուլյէթինէ նէզարէթի իւմ-մէքլիկիմիզ ղարմ տըր։ Հաթթա ղըզդարքնաաշըմ պանա, պէնիմ զայագսպէթիմ քէնտի մէնաֆինինէ զարար իրաա խոճէկինին թահսիլաէ-պիլտիրիճաօր։ Խինի, վագտա ապի-մէմ խոխճաօրում, ֆագաթ պէնի պէօլէ նահաջնաա տարէքմատ եէ-ըէմճիէն պիհուզուր լյլէճէն չու միրաաա տա տաէքմա պէտտուա իւթմէքլիկիմ կէլինճաօր։

—Զայագսպէթինէ՞ գաաար վա-ղըի իւմիսնաա խոճէճք տիր, տէ-ան չինֆինֆիքճաթի տահսիլի։

—Ադալլի իւշ վէ էն չօզու տէօրթ պէշ այ։

—Ա՛հ, միւսիւ Լըքօյ, նէ՛ պահա-իւնիւտրօքնըզ, ոէտի Գօրա։

—Մա՛ճանուազէլ, տէյճահաթի իւթտիկիմ իչլի՞ն մի պահմիճնաա օ-րանաօրում։

—Խա՛յր, Ճրանսաէա կիւթտիկի-նիզ իչին։ Վագտա պէն օղ մէմլի-քէթի պիրէզ խոճմատ, պիրմէք իչին տէրճէյի նիհահէճտ մէզզագ իւթմէքճաէյիմ։ Հէմ, պէն, քէտ-քիմ թարաֆքնաան Ճրանսըզ օ-տաւզում թագտիրտէ, պու թագ-պիի տէյի՛ճմի տըր։

—Նաասլքի պիր այնա չաեքր գուշ-ադրնք պիզիմ Նօրմանտիանքն իճ-րէլէրինէ ճէլպ խոխը խէ, Բարիա չէհրի տէ Գօրանը քէնտիսինէ ճէլպ իւթմէքտէ տիր։ Էօյլէ տէյի՛ճ մի, Գօ՛րա, տէտի Բիչար Գէրինէ կիւ-լէքէք։

—Սահիհ տիր, էֆէնտի քէտէր, պէն տայիմա Բարիսի կէօրմէյի ադ-զու խաէրիմ։

—Ճագաթ, մա՛տմուազէլ, տէտի Սիժիսանճնա Լըքօյ, զանն խաէրիմ քի, պու արզուճուզ, իճրատաք նա-գահլ պիր ադզու տէյիլ տիր։

—Խա՛յր, էօյլէ տէյիլ, տէճու ճէվապ վիրտի խանէ տահիլի, պիր կէնճ ղըզըն քէյֆինին խօշնուտ իւթ-մէք իւզրէ, չու սինինիմճէ պէն տէվիկիւլու չինֆինֆիքճաթըմզը իւէըք խոճ՛րմիչիմ տէճու զանն խոիճօր-սուն։ Հաթթա պէն խաքճաթ օ-մուշում տուր քի, Գօրա օրատա սըզըլաճագ տըր, էօյլէ տէյի՛ճ մի, տօգթօր ժօսլէն։ Սիզ Բարիստէ թահսիլի ուզում ու ֆիւնուն իւթ-միշինիզ տիր, տէօյէյինիզ, Բա-բիսին օրմանլարը ճէղիրէմիզլին օր-մանլարընա պէնզէրիճ՛ր մի։

—Մի՛ւսիւ Գէրինէ, Բարիսին իչի ճիհէթի տէ վար, ֆէնա ճիհէթի տէ վար, տէճու ճէվապ վիրտի մէ-լէզ իւթապիզ, Բարիս ճիհանըն տուլ-թանը տըր տէրլէր Ֆրանսըզլար, վագտա տա հագդարը վար տըր, կէրչի օղ մէնագի մինիմում, ու-լում ու ֆիւնուն վէ տահի չայի-իւթմէքը օրան մուազզամ չէհիրէ պէն տախի հայրէթտէ գալըր խոճմ տէ, տօրմուշ կիւնէշինի, գըզր բէնկ-լի տահսիճանքնը, չամուրլու տօգագ-լարընը, վէ տար պագչէլէրինին ին-ճէ աղաճլարընը, պիզիմ պէտէյէ-բին բարտագ կիւնէշինտէն, մահի սի-մաքնտան, վատի ուֆագ-գուճնտան վէ բարտագ նէգաթմաթքնտան տուն տէրճէտէ պուլուրում։

—Ա՛հ, տօգթօր, պիզիմքինիզ քի նէ՛ գաաար հագդարընըզ, տէտի Բիչար Գէրինէ, էլէրինին պիրի պի-բինէ վուրտագ, վէ տօնրա գըզը-նա խիճմագ խոճրէք։

—Նա՞տըլ, Գօ՛րա, խաքճաթ օ-տա՞ւն մու, տէճու իւտաէ իւթտի։

Կէնճ ղըզ պաշլատա, խաքճաթ օրմանտըզընը խոճ խոճր պիր հա-րէքէթ կէօրմէյտի խոճ տէ, Բիչար Գէրինէ, տէրդումէնին էֆքէտարըն-ը թէպտիճէ չալըշմանըզդա, վէ Սիժիս-մինա Լըքօյա խիճմագ խոճրէք։

—Ճագաթ տէյճահաթըն էնտա-ագնաա, գաէմ քէտմիսպինէկի խըտ-մէթինէ քի՞մ իհտաճ խոճճէքմին, տէճու սիւտ իւթտի։

—Թաագիճաթիկէ չէրտաղմ Տիէկօ Սիրմաեա։ Մէրդում, զանէթի տիմ վէ էհտիճէթի պիր կէնճ խոքանճօղ օրուզ, ուտուր ու տէտաիհիմի տէ աշինա տըր, վէ միւշթէրիլէրին տախ թէվէճճիհնինիզ ճէղդ իւթ-միշ տիր, վէ ըէմիշի հալէ նէզա-ըէն, պէնիմ խալէֆիմ օրաճաղ տըր. զաթէն տէն պու տէվիզատընըզդ խանըրտըն, տէ՛յի՛ճ մի։

—Խքճ իւշ տէֆնա կէօրտում, վէ պէնտէ տէնինն կիտի պուրու-տում. մէրդում իյի պիր տէվիզ տան-ը տըր։—Ճագաթ ատնա տէօյլէ-տիկիմ մատտէ հագդընաա միւսա-հաղա իւթտի՞ն մի։

—Էվվէթ, իւթտիմ, վէ հէր չէ՛յի հաղըրլատաբմ Թատմանտ ատնա-տա մատտէ իւղրինէ գէնուշտաղ։

Օ տրալըզ պիր պրատ իւքզիճճ-քէտար թատմ տատտաք էշլինինի կէ-չինզ, պիր սիւտէ ինիհիզարէն, գա-բուտուն ետնքնտաա տատրատու։

—Նէ՞ օ Բօպէնատն, տէճու տի-ւսլ իւթտի Բիչար Գէրինէ։

—Էֆէ՞նտիմ, տէտի ատրատ, տրատպտրքն մէմուրու սինէօր Մէր-քիւցցա կէլմիշ, տիզին իչէ կէօրուշ-մէք իստիէօր։

—Մէօյլէ իշէրի կիտմին։

—Կի՛րինիզ, տինէօր, տէտի տրատ տրգատքնտա տէօնէրէք, պատէհու մէրդումա ճօլ վիրմէք իւզրէ, քէն-տախ պիր Թատտաֆա չէքիլտի։

Սինէօր Մէրքիւցցա Թագրիտա

դէպ նաչքնաս, ուզուն պօղու. գայիճ վէ Խարանեօղար կիպի գուրա պէր քիմնէ խոր։ Լէհնէմ խոր դաեէթ պէտ վէ շէրքին պուպ, պուրնա տախ շէքիլիդ խոր։ Կէօղէրինին պագըչնա կէլինէն, պու տախ ապա ճալիդ օղնաբդ. հալ պու քի տօտագլարը պէր պըշաղ նարէսիյէ նարըմդըշա պէնդէրդը խոր։ Խրլաս, մէրգումնէն ալքաթ վէ հէյնէթլինէ պագշադը, միւքաֆիք, վէ խայինէն գալմըշիք ալէմէրի մէվճուտ խոր։

Գու շախա, պէնադ պէզոէն թէքմիլ պէր էօրդի կէլինմիդ օտաուզա կիպի, էլինաէ տախ էնդի քէնարդը պէր հասըր շարդա քաղմադաս խոր։

—Վադըթ կէշլիրիմէ քոխդին պէնի կէօրմէք խոհէմիշլինիդ, աէտի Բիշար Գէրինէ մէրգումնա, աճապա պանա պիլմէյէճէք մնուհիմ պէր իշլինիդ մի վար որը։

—Էֆէ՛նամ, տէհու ճէվապ վիրմի Խարանեօղ, իշճիլէր քէհնաոր ժիւրիհէր չէքէր տէյիմէնլինէ՞ Ց նէսէլէօղու մնադամ մէմնուրհէթինէ պու սապահ կէլմէմիկլինէն, քէնարխինի թէհարրիսէ խալխխոար իլէտմէ, վէ օտաոքնաս նամիդ օղարադ պուլսուս։

Մէրքիւցյա, թաամ սալաոքնաս իշէրի կիլոտիկի գէմնա, Գօրա տիհրէմիդ, վէ գաշլարը չամբըլմըշ, վէ օղ ճալիդ սիմա վէ լէհճէսի խուզրինաէ պէր նէֆրէթի էաէրի հուսուլէ կէլմիդ խոր։

Հալ պու քի մէղպուրէ, արադ ժիւրիհէրին խոմ թէլէֆֆուզ օլունաուդնաս իշիհիր իշլիմէդ, կէօղէրինաէ հէմնա պէր բարլադըդ միւշահէտէ օլունարադ։

—Ժիւրիհէր չալըշդան վէ ճէսուր աուր, վէ էկէրչի օտաոքնաո ոփշաղը չէգմադըդ խէ, աէպէպի խասթա օմնաը որը, աէտի։

—Վադաա քէնարխի տախի պէօյլէ աէօյլէնօր, ֆագաթ պէն ապա ինանմադնաօրամ, աէհու ճէվապ վիրմի Մէրքիւցյա։

—Մի՛սխս, աէտի Գօրա քահդէրամիդ պէր հէյնէթլէ, սիդին պու մէսէլէյի մնուհաքէմէ իհմէքմիկէ խոհխաա վէ իգհխաորքնըդ վա՛ր մը որը։ Սիդին պու աէօղնէսիդ աէօյլէմէքլիք, եալընըդ օտաթօր Ժօսէնէ այխա պէր, վէ օտաթօր կնախ Ժիւրիհէրի կէօրէճէք, վէ հայինին իճադ իհմէրմիկլի մնուտաֆաթը խըրա լալէճէք պէր։

Սինէօր Մէրքիւցյա, քհմէ քաոքձնաոն քէնարխինէ տիդգաթ խոհխմ քաէ օմնաոդքնըդ կէօրնուդ, քահդրամիդ պէր հարէքէթ իճրաոքնաս պուլունաոս, վէ ճէվապէն տախի,

—Մա՛սմնուադէլ, աէտի, պու քէօղէրինին ճնմճէմի տախի թէնադէլ վէ խըրսըդ որըլար։ Գունադրա ալթը տանէ գաոտար գամիչը մուրուլաճադ օլուր խոր, տօգիթօր Ժօսէնէն /լաճլարընաոն տահա ալէա վէ տահա չաբուդ լալի օլուրլար...

Մէմնուր, քէլամընը տահա թէքմիլ հիմէմիդ խքէն, կէնճ դըդ, հիտաէթ վէ դաղադընաոն նադի եխպէնինն բէնկի օտարադ աեաղա գալդըդ,

—Գամիչը՞մը, աէտի պօղուդ պէր աէտա խլէ, քի էվվէլ պէ էվվէլ պու սէս տիշլէրի արադընաոն չէգմադաս օլուուդու հալոէ, թէտրիճէն եխքէթ վէ գավի սուրէթոէ չէգմնուեա պաշլաոը, գամիչը՞մը, Հալէա գամիչը լաֆգը՞մը։ Մի՛սխս Մէրքիւցյա, պանա էօյլէ կէլինօր քի, սիդին ասա գուվվէյլի հաֆըզանըդ օլմնուալը որը։ Ֆիլվագը նիզ չուրաոը աունուուեօրաունուդ քի, էկէրչի նիզ այրադարա էմը խոհեօրանըդ. բէաէրիմէ հիմաոթ խոհեօրաունուդ, հալ պու քի հէր կինաա ճէպր ու հադդ՞զադդ բէտէրիմին մէնֆուրաու տուր։ Մի՛սխս, հէր նէ դաոտար սիդ կնճ կէլոէ, պու ճնմճէ իչէ տախի, քէօչէչէրէ արթըդ քէօբէք կիպի նադար օլունմաէրդ, օ սուրէթիչէ մնուամէչէ խոհխմէեճէկինէ քէնարինիդ ալըշորմնալընընդ։ Տէրհաթը խոհնիդ քի, Ֆրանսա վէ Ինկիլիզէրրա տէվլէթլէրի, ադրադարընաո հուրրիեէթինին իլան իհմէքէ, ալէմէ պիլիչլիք պէր նեճմնունէ կէօսթէրմիշլէր որը։ Էկէրչի հէնուդ Խրաանա մնուամէմիլքնաոա էսիրլիք պադի խոէ, թէէմին օլունուդ քի, նադըն վադըհոա օրադարադա տախի մէղքնըր հուրրիեէթի իլան օլունաճադ որը։ Իմնի, վահչիլիք գէմնանընաոն գաոմնը օլան գամիչընըդը, ասլըր իշքէնճէլէր ալէթլէրլիէ տահէչէ տահընդը, վէ նադընաոա նադիլի հուրրիեէթի օլաճադ օլան պու քէօէ վէ էսիրլէրի ալչադլ տահմնաէրնըդ, վէ անլէրի հայվանադար տէրճէէնինէ թէնէդդիլ խաէճէք եէրաէ, խնաոն օլաուդլադրնըդը էօլչէթէրէք, քէնարիէրինին տէրճէճի պադէաոը չէգադրնըդ։

Մէրքիւցյա ճէվապ վիրճէճք խքէն, Բիշար Գէրինէ մէրգումնա վադթի պրագմաոէքա,

—Սինէօր Մէրքիւցյա, տէտի, իհթիմալ տէր վի գէդդի պէր տէրճէ չնուաէթլէ պէճանը էֆքնար խոհեօր, ֆագաթ էոաէն հադդը օմնաը տա ինքնար օլունաուդ։ Պէն տաեադ ճէզասընը, եալընըդ քնցցա, պանա էօյլէ կէլինօր քի, սիդին ասա գուվվէյլի հաֆըզանըդ օլմնուալը որը։ Ֆիլվագը նիզ չուրաոը աունուուեօրաունուդ քի, էկէրչի նիզ այրադարա էմը խոհեօրանըդ. բէաէրիմէ հիմաոթ խոհեօրաունուդ, հալ պու քի հէր կինաա ճէպր ու հադդ՞զադդ բէտէրիմին մէնֆուրաու տուր։ Մի՛սխս, հէր նէ դաոտար սիդ կնճ կէլոէ, պու ճնմճէ իչէ տախի, քէօչէչէրէ արթըդ քէօբէք կիպի նադար օլունմաէրդ, օ սուրէթիչէ մնուամէչէ խոհխմէեճէկինէ քէնարինիդ ալըշորմնալընընդ։ Տէրհաթը խոհնիդ քի, Ֆրանսա վէ Ինկիլիզէրրա տէվլէթլէրի, ադրադարընաո հուրրիեէթինին իլան իհմէքէ, ալէմէ պիլիչլիք պէր նեճմնունէ կէօսթէրմիշլէր որը։ Էկէրչի հէնուդ Խրաանա մնուամէմիլքնաոա էսիրլիք պադի խոէ, թէէմին օլունուդ քի, նադըն վադըհոա օրադարադա տախի մէղքնըր հուրրիեէթի իլան օլունաճադ որը։ Իմնի, վահչիլիք գէմնանընաոն գաոմնը օլան գամիչընըդը, ասլըր իշքէնճէլէր ալէթլէրլիէ տահէչէ տահընդը, վէ նադընաոա նադիլի հուրրիեէթի օլաճադ օլան պու քէօէ վէ էսիրլէրի ալչադլ տահմնաէրնըդ, վէ անլէրի հայվանադար տէրճէէնինէ թէնէդդիլ խաէճէք եէրաէ, խնաոն օլաուդլադրնըդը էօլչէթէրէք, քէնարիէրինին տէրճէճի պադէաոը չէգադրնըդ։

Մէրքիւցյա ճէվապ վիրճէճք խքէն, Բիշար Գէրինէ մէրգումնա վադթի պրագմաոէքա,

—Սինէօր Մէրքիւցյա, տէտի, իհթիմալ տէր վի գէդդի պէր տէրճէ չնուաէթլէ պէճանը էֆքնար խոհեօր, ֆագաթ էոաէն հադդը օմնաը տա ինքնար օլունաուդ։ Պէն տաեադ ճէզասընը, եալընըդ

քէնէ վէ խոմ, վէ պինաաէրին նամը իւլ վուդու վագըաարըն ժէնի վէ թէէտիպի իշին ճայիդ կէօրնուդմամ, պուընաան պաշդա պէօյլէ վագըաար վուդունաէ, ճէզա վիրիլմէզսէն էվվէլ պիր քէլըմ պէնիմ ըէյնիմ մնուամաճաթ օլունմաքընը իսթէրիմ, Իմնի արմըդ սիդ ժիւրիհէրէրի տնչնունաէ յինիդ, տօգթօր Ժօսէնէ էօյլէաէն ասնրա կնտախ, մէրգումնա վիդիհա վիրճէճք տիր։

Մէրքիւցյա, հիտաէթի վէ դաղադընը թէէկնին խաէրէք, քէմնալի սնքնիթ խոդրէ, էմնի մէղքնըրէ իհթիմալ իհթիմ։

Գաոէհու Գօրա քէաոնա տէհամ պիրնէ,

—Էֆէ՛նամ բէտէր, տէտի, ժիւրիհէրի չէքէր ֆագրիպտաը իշինէն չէգ ասնունընըդը բէճա խաէրնիմ։ Մէրգումնա պաշդա խաուսուաա պիդէ տահա գնճաոէ ֆայտէյի օղապիլիր։

—Նէ՞ խաուսուաա։

—Վադթիլէ մէրգումնա պիգիմ նադնիճէ վէ թէկֆէրրնճ ատնաալըրմնդաա տնմէնճնլիք խաէր խոհ, Հէմ գաճէթի ճէաուր վէ ատհիդ գէթմանէթի օլունպէ, կէմնճնլիք վէ տնմէնճնլիք ատնաթընը յաճընդըաա ֆիա իլլէր խոհ։ Իմնի, քէնարխինին եինճ էվվէլրի մէմնուրհէթինէ խալդա խոհնիդ։

—Ճադաթի, տէտի Բիշար Գէրինէ, իշդու սէօյլէմնիկնն խրամէթի շնմնի Գնրխլա պուլունմաճաօ՞ը մնւ։

—Էվվէթի, էֆէնամ բէաէր, գադաթ Գնրխլա սէրպէսթ պիր խուրսիդ օլունաուդ, տէքնիզ կնճնճ գաոտար պուրաճը թէէր խոէճէք որը։

—Էօյլէ խոէ, բէք իյի, օ կնթմտիկնուէ, աէնինն արզուն խպրէ,

ժխբիթէր անբն եէբինէ կէչէճէք տիր։ Մինեօր Մէրքիւցցա, գրշըմբն միւբատը իճրա օլունաուն։

—Ըէք լայ, էֆէնտիմ, ոէտի Մէրքիւցցա։

—Վէ ունուիմանէրնըզ քի, ոէեու ոէվամ իթտի Թօրա իսթիհզալէ, էկէրչի մէմուրիէթինիզ իզթիզաբնճա, զամչընբն ոաբք էլինիպ վիրիլմիչ իսէ, քէոէբիմ ոէ գաճըչլարը լազվ իթմէքտէ տիր։

—Մ՚ա՚ամուազէլ, պէնիմ գունվէյի հաֆըզամ պէր քէմալ օլաուզու ճիհէթլէ, պու իսթատրը ոապա խաթըրսաուն չըգարմաճաղըմ, զաթէն պէն հիչ պիր չէյի ունութմամ, ոէեու մուգաոէլէ իթտի Մէրքիւցցա, Թօրանա աուավէլքէ ամֆբ նազար խաէրէք, վէ պաոէհաու քէմալի թէվաիու իլէ էյիլտքառէն ոօնրա, արգաբնա ոէճնտու, վէ թաամ ապաոբնաուն ոիչարը չըգար։

5

—Է՛յ, պէնիմ ամֆիզ ասթաամ, ոէտի Բիչար Գէրնիէ գաոէմ քեոթիքինէ թէպէասիմիէ վէ եէբինէ օֆուրնճա չօան Թօրանը կէօամէքբէբէք, պէն վէֆաթ իթտիքտէն ոօնրա, չոս սէվիկլու գըզըմբն պէնիմ եէբիմէ կէչէճէք օթնաուէ պուլունաուգունաու զանն խէ՛բիմին։

—Եէսպհէթիզ զանն խաէրիմ, ոէեու ճէվապ վիրտի Սիժիմնա, մնաուսուազէլ խաոբէյլի պէյիթէնէ մուգաֆէտէ պիր գաոբն տըր. պու պաոապ քէնտինինէ իյիֆիֆաթքմբ ատղ խաէրիմ։ Համֆթա պիր ազ էվվէլ արտպարբն վահչի մէմուրբնա իյիտիկի մնուաժէլէ, բէք լտնըգ վէ մուամաճագ գ խտի։

—Մ՚ուսիւ Լբրօյ, ոէտի կէնճ գըզ, պու ատէմ սաթի վահչի ոէ֊յիէլ, ատէթա չէյիտան տըր, վէ պիր էրքէք գաբլան գաոաբ տա զալիմ տիր։ Էկէրչի քէնտինի չիֆթլիքեամըզդա սահիպլի մնուիթագ օլտա խտի, գամչըբ ալթընտա քէօլէէյիտիկի թէյէֆֆ խաէր խտի։

—Մ՚ա՚ամուազէլ, պու ատէմ սիղին մէնճուբտունո՚ւզ մնւ տուր։

—Էվվէթ, ոէրէճէյլի նէհահէֆոէ մէնճուբտուր ատր։

—Ֆագաթ քէնտինինի սիղէ ոիչմէյն բէյտա իթմէքտէոինիզ։

—Զաթէն օ ատէմ պաննա ոիչմէյն տիր, ֆագաթ նէ՞մէ լազըմ պէնիմ, քէնտինինէն նէ գօրգում վար տըր։ Գունտան պաչգա քէնտինինի բէտէրիմ լէ օլան մնուգաոէլէմի պիր գաչ ահտ գաոաբ խիթամ պուլուբ, վէ իւդիտ խէբիմ քի, մէրգումնուն հարէքէթ ուաղիմէթինտէն էվվէլ, քէնտինինէ խալէֆ օլնագ իւզրէ, նասուսու պիր քիմնէ պուլաճաղըզ։

—Պէն ատինի մէմնուլ խաէրիմ, ոէտի Բիչար Գէրնիէ, ֆագաթ գօյայ պիր չէյ ոէյիլ տիր, չինքի մէրգումնուն մէմնուլիէթի միւչքիլ օլուպ, պիյիւք զահմէթլէր կէօգէ ոլմընը, վէ չէտինա իւլ միզաճ կէօրնիէյի տիր։

—Եէսինա իւլ միզաճ կէօրնիւնէլմէմնի պէնտէ գաոաբ խաէրիմ, ֆագաթ էվվէլ պէ էվվէլ ատիլ օլնագ յաղըմ տըր, վէ սինեօր Մէրքիւցցա քէնտի ցյա քէնտի համֆաոբ վահչինէ վէ մուգէյյէտինինի խօշնուտա իթմէք իչին, պիճուչարա գաոաճաթլը կիպի մնուամէլէ իթմէքտէ տիր։

—Պու հարոէ խալէ ֆինինի ինթիխապընը ատնա թէրք խտճէյիմ։

—Թէչէ՛քքիւր խաէրիմ, էֆէնտի բէտէր։

Ազաոպ Թօպճնօան եէնիտէն իչէրի կիրտի։

Մէրգում, պիւյիւք պիր մինէլի թաոպագ իւզէրինտէ մուէթէաուտա մէքթուպլար կէթիրմէքտէ օլուաուզու հալտէ,

—Էֆէնտիմ, ոէտի, թաթաոբ կէլտի, վէ չու մէքթուպլարը կէթիրտի։

—Կէչէն թաթաոբը թաամ օտասընա կէօթիւբ, վէ քէնտինինէ յազըմ ալան թաամըբ վէբ, ոէեու էմր իթտի Բիչար Գէրնիէ, մէքթուպլարըն մնահֆազալարընա պիր ամֆբ նազար խաէրէք։

Գու մէքթուպլարատան պիրինի մէրգումնուն նազարը ոիգգամբնը ճէյլպ իթտիհնիտէն,

—Ֆրանսատան պիր մէքթուպ վար տըր, հէմ Հավրբնըն տամկաոբնը համիլ տիր. էկէր մնուտաաէ խաէր խէն, պագաոբմ, ոէտի։

—Աճա՛իպ, նի՞չին պագմնուճաճադըն, ոէեու ճէվապ վիրտի Սիժիմնա Լբրօյ։

Բիչար Գէրնիէ, ոէրհալ մնահֆազանէ եըրթըլտի, ոէրուճնինէ քէոգրտը ոչար, վէ պիր գաչ ոաքբբնը հէնուզ օգունուզ խբէն, կէօզլերի չաթբլտը։ Գաոէմ քէնթինի մէրգումնուն սինտաքնաուքի թէպէասիլնճ կէօրմիչ օլմագլէ,

—Ճէնա պիր խաոբ՛ըմի վարտըր, ոէեու սիւալ իթտի։

—Աբզուլէմէտիկիմ պիր վիզիթա խաոբ՛էրի վար տըր։ Եանի Մարսիալ Տէրէ՛յն եազբնտա Բօրթօ-Բիպօճա կէլէճէկլինի պաննա խաոբը վիրինէօր։

—Մարսիալ Տէրէ՛յն, Հավրբտա ոէֆայնն թաճիրլի, վէ սիզինն եէկէնինիզ տիր, ոէ՛յ՚լմի, ոէտի Թօրա։

—Էվվէթ, դըզըմ, սէնինն էմնիզաոէն։ Մէրգում, պագբ մնուհիմմ իշլէր սէպէպինոէն Մէն Տօմինկ ատաբնա կէլէճէկմինի, վէ օբատան տախ Կուանտանիլաճա կէչիպ, պիր գաչ կիւն պիզտե մնուաֆիբ գալաճաղընը թահրիրէն պաննա պիլտիրիճօբ։

Զինֆիլքեամ ահիպլի պալէտոէէ լտգըրտաբլարը սէօյլէտիկինոէ, ատսթա Սիժիմնա Լբրօճա պիր ամֆբ նազար իթտի։ Մէրգում խէ, Բիչար Գէրնիէճէ պաշաբ էօյլէ պիր իչարէթ իթտի քի, պաննան մնունէտտաբ ատնլատըմ։ ոէ֊մէք խտի։

Գօրա, թէպէասիմ խաէրէք, չու վէճհնէ իլավէի մնազալ էյլէմի։

—Էֆէնտի բէտէր, պէն պու վիզիթատան բէք մէճնուն օլտում, չինքի ազբատպամբզտան պու յէրնան պիր Ֆրանսըզ պալրատա կէլմիկինոէ, իհթիմալ տիր քի պիզլէ Ֆբանսատան վէ Բօրթօտէն պահս իոտէճէք տիր, Աճտպա քէնտինինի մինէտիկիմիպտէ, նէ՞ կիւզէլ ատամլար կէչիրէճէյիզ։

Հալպու քի մէզպուբէ, Բիչար Գէրնիէնին մնահզուն պիր հալ քէտպ իթմէքինին կէօրմէկինտէ,

—Ֆագաթ էֆէնտի բէտէր, ոէտի նէ՞ իչին պու գաոաբ թաոպու կէօբնինէօրտաուզ, աճտպա չիմ. ոէնէ գաոաբ հալպգընտա պիզէ հիչ պիր չէյ ոէօյլէմէյ օլմտաբզբ։ նբզ էմմիպաոէմ Մարսիալ Տէրէ՛յն խօշտանբլտճագ ատէմ ոէ՛յլմիտիր։

—Պիլտ՚ա բէք խօշտանբլտճագ ատէմ տիր։

—Է՛օյլէ խտ՚։

—Էվվէթ, բէք խօշտանբլտճագ ատէմ տիր, ոէեու ոէվամ իթտի չինֆիլքեամ ահիպլի, պէն ատպմնտ պիր իչ ատատբ օլտս չատ տուր, վէ հալտա տտա է՛օյլէ լտմ, հալպու քի եէկէնիմ, խատտոլպլէ քէյֆ ատէ֊

մի օրմագլեզ չէօհրէթինէ գազան-
մըշ սրբ, Ֆրանսատա պու կիսի-
լերէ զեմգ ու ակֆա միւպէյատա-
րը թապիր օլունուր, մէ վազտա
պունար ասլիմա խօշ թապխաթլը
մէ քէֆիլի օլուրլար խսե ատ, դա-
նէթ մուխաթապատը սբրլար։

—Զէնկինէն մի ատր։

—Վագթիլէ զէնկին խոն։

—Կէ՞նճ մի ատր։

—Ախչէազ մէ կուսթօճա կէնճ
ատր, մէ էլլի նաշքնատա օլուռդու
հատե, մուխալիլէրիմիզին պանա
նազարդգլարընա պադրլըը խսե, հէ-
նուզ բէք կէնճ մէ ատրի կէօրիւն-
մէքատ իմիշ։ Մարթալ Տէրէյն
էրքէն էվէնմիշ օլուպ, խբի էր-
քէք մէ պիր դրզ էվլատ իլէ տուլ
գալմըշ սբր։ Քէնարսինէն պունատան
ալթը սէնէ իվլէլ, Ֆրանսատա ոճն
տէֆա մուդու պուրան սէյհահա-
թըմ էնանբնատա կէօրտուս։ Մէր-
գուսուն պէնիմ իլէրիմտէ հասըլ
իթատիկի թէէսսիր, կիւզէլ պիր
թէէսսիր տէյիլ խոն։

—Էֆէնտի բէյէր, սէյտի Գար-
մէն, մէրգուս իլէրիմտէ նէ՞ է օ-
գիւր պուրմագատրնըզ։

—Էվվէլա թատր ու հարէքէթի
քէնարսինէնէ մուխալիֆ տէյիլ
տիր, մէ էնանիյլէթի խոտատարն-
ատա օլուպ, հէր չէյի քէնարսինէ
հատր իլէմէքատ տիր, սիւս մէ տա-
րտի իշին ֆէվգէյատէ կուսթօճու-
պուլունմագատա տրր, էվվատարը
հագգընատա պիւսպիւթիւն վագի-
ֆէսիզտիր, մէ ուսնուր ու մէսաիհի-
նէ ատա տիզդատի իթմէմէքատէ տիր։
Մէրգուս, Համրատան գիւհատէ
Բարիսատէ իզատմէթ իթմէմիկի հատե,
Բարիսին ախչէազ մէ ատատը մէզ-
մուզէոնին թէքմիկէն իւղէրինէ կի-
նինիշ օլատուդունու կէօրմիչ մի-
տիւր։ Ինթիխապտիր քի, օլ վագթ-
տան պէրու թէպտիլ օլմուչ ատուր,
պունու կէրչի թէմէննի խաէր խսէմ
ատ, իւտիա իթմէմ։ Իւէրուսէ պիզ-
զատ մէրգուսու կէօրտիկիւնիւզ
հատե, սիզ տախի մուհագէմէ ի-
տէճքինիզ։

Րիչար Պէրնիէ, աչքիւնդատա օյան
գարուսա ախֆէք նազար իւէ, յա-
գըրատքընք դատթի իթատ, մէ եհու-
զինատ պիր մէսէրուէթի էսէրի մու-
շահէտէ օլունուս, մէ պատէհու
իւէրի կիւմէքատ օյան չախատա խո-
թապէն,

—Կիւրինիզ, օֆիչիալ, կիւրինիզ,
ատտ, էկէրչի պիր ազ էվվէլ կէլ-
միշ օլատ խոսինիզ, պիզիմիւէ պիրլիք-
ատ, դահվէալթը թատմընատա պու-
լունուր խոսինիզ. հէր նէ հալ իսէ,
խօշ կէլտինիզ։

Գօրանքն կամէր եանագլարը ատր-
հալ դէզատրըլար մէ սիւհու պիւ-
յիւք կէօզէրի տախի բարլատրլար։

Աբմանն Տօրատ, սուֆրանքն էթ-
րաֆընատա օֆուրմուշ օյանլարը սէ-
լամլաշդատան ոճրատ, չէօյլէ ճէվապ
վիրատ։

—Մ'իւսիս Պէրնիէ, պու կիւն
պէն նէօպէթատէյիմ. անճագ կուա-
կանիլա նէհրինատէն սու ատմատա
կէլմիշ օլատուդունուզատան, խանէ-
նիզէ կէլիպ, պու գատքնարատա իւ-
իթֆատքմքը թիոգտիմ իթմէք, մէ
սիզին իլէ տախի թօգատաշմագ իւզրէ
պիր ատտի պոշ վագթի պուլատան։

Աբմանն, Գօրատա սիւրատիլէ պիր
ախֆէք նիկահ իթատիկի հատե,
քէնարսին մուհագէթէքէ չիֆթիլիքատ
տահիպինին էլինի սբդոք։ Րիչար
Պէրնիէ մէրգուսու ճէվապէն,

—Շու կիւզէլ միւսահապնէքատան
ատատը զիհատէսինէ մէտուր մէ
մէճպուր օլատուդ, ախ, ֆագատ
պատի էօյլէ թատմընատա պուրատա
դաստճագատընքդ, տէյիլմի։

—Իսէֆ խոէրիմ քի, պունուն
տախի իհթիմալի եօդ ատուր։

—Նէ՛ իչին։

—Զիւնքի տանատալքը մէ մահէ-
թիմատքի տատմիէրի էքսէր սէֆի-
նէսինէ կէօթիւրմէքլիկիմ լազըմ
ատր։

—Եապըն տախի նէօգէթատ՛մա-
սինիզ, ատտ Րիչար Պէրնիէ։

—Խա՛յր,

—Տիւնքը տիր քի եապըն սիզի
պուրատա կէօրէպիլէճէյիզ։

—Իւմիտ խոէրիմ,

—Գահվալթը մէ էօյլէ թատմը
իթմէկէ կէլէճէքսինիզ, տէյի՛լ մի։

—Էկէր միւտատատ խոէրսինիզ,
կէլէճէյիմ։

—Սաղթ միւտատատ իթմէք տէ-
յիլ, ըէտէն թազէպ պիւէ խոէրիմ։
Սիզ պու էվինն ոտսթու տէյի՛լմի-
սինիզ։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, սիզդէ նէ՞ կիւ-
նա թէչէքքիւր իթմէմիլիյիմ։

—Թէչէքքիւրլիւնիւզիւ պէհան
իթմէհէրէք, պանա իզհարը թէչէք-
քիւր իթմիշ օլուրսունուզ։ Պու
հատե պէն սիզի պու գատքնարըն
եանքնատա պրագըրըմ, ֆագատ
քէնարսիմ ախֆէզ ատտմատ Սիւժա-
մընատ Լըրօճու ալըպ, պիր ազ սիզ-
տէն մուֆթարագատ իսէճէյիմ,
չինքի անընկա գօնուչաճագ պագը
մուհիմմ իւէրիմիզ վար սբր։ Գօ՛-
րա, գը՛զըմ, մուխապէրատ մէմու-
րու Մանատէտ խապէր կէօնատէր քի,
խմզապատուճագ օյատուդատ մէք-
թատապրը, թատար կիմմէդէն էվ-
վէլ պանա կէթիրմէքլիկէ հազըր
պուլունատն։

—Բէք իյի, էֆէնտի բէյէր։

Րիչար Պէրնիէ թէքրար Աբմանն
Տօրատնէն էլինի սբդըպ, թատար
ապատքնատան ախչարը չըգարք, մէ
դատմ քնատքիպիլիէ պիրլիքատ
քէնարսին եապը օտատքնա կիմքատ։

Թուամպիմիշ օլմագլէ, նօէմի մէ
դըզապը ատֆրատան գալգատ՛ը։

Կէնճ գատպիթ, գօլմատուդունու
քէնարսին մուհագատպէօնինն մախտէօ-
նէ թագատիմ պիրլիէ, մէզգատ բէյի
պատշէհէ կէօթիւրտու, մէ օրատա,
բարլագ բէնկլի մէ քէսկին գօղու-
լու չիշէ քլէր ապատքնատա, մէ նէ-
շէվքատէն պիր քէմէր թէչքիկ իթ-
միշ օյան էճնէպի ապագլարքն կէօլ-
կէսի ախքընատա վագը գատա պիր
իսկէմիլէ իւզէրինէ օթուրթատու, Տի-
կէր դըզապ տախի պիրէրթատագֆ-
տատ օթուրատրար։

Եապըզ Աբմանն, սէյագատա գա-
լըշ, պիր գաչ սանկյէ սիւքլիթ-
տէնն ոճրատ, Գօրատ, մէրգուսու,
քէնարսին եանքնատա օթուրատճագ պիր
եէր կէօսթէրտի, մէ թէպէսուսիլէ
քէնարսինէ չէօյլէ սէօյլէտի։

—Կէլին, պուրատատ օթուրուն՛ուզ,
մէ իչքի կիւն զարքընատա պիզի նէ՞
իչին պէօյլէ պիւսպիւթիւն ունութ-
մուշ կիսի կէօրինմիուշ օյատուդու-
նուզու սէօյլէյինիզ,

Գարթան չըրագը պու լֆատէնէ
սէրհալ մէ հէնէճանը ապիմիզ մու-
վաֆֆագատի իթատ, չինքի Գօրա-
նէն պու մէրթէպէ եանքնատա պու-
լունմագըզդ, գատպինի տէրէճէյի
նիհատէտ թատրիք իթմէքատ խոն,
Իսնու, հէնէճանքնատան նագի տիթ-
քիմէքատ օյան պիր սէտատ իլէ,

—Մա՛տմուազէլ, սէյտ, տօսթա-
նէ գատպուլ խոլիմէքլէ միւֆթէխիր
մէ մէօրուր օյատուդատ չոս խանէյի
կէրչի տայիսնատ սիւչինմէքատ խոսիմ
խսե ատ, չէյարէքքի պուլունատու-
զատ մէմուրիհէթինն միւգթէզի-
եանքը, արզուէրիմէ ատտա մուտա-
ֆըզ օլմատըզդ էճիլտէն, տէնիզատէ
գատմագըզդատ լազըմ կէլմէքատ
խոսի։

—Իշ կիւն խըտեմէթ՛ մի պուլունուօթուռնուզ, ատաւ կէնճ գըզ աստմի իմիդատա։

—Էվէթ, մա՛ռնուազէլ, թէէսվուճ խաբըմ քի, պու ափցիէմկիմ հադըդամը հալ ոլը, գադամ պու էտարէթ, ուրըսվիլնու մ իւէ սիզին ափնիզ քէնարտարքնուտա ոօրաշուռնըզը սէմ ու թէմուղա իմ-մէքվիկիմ ատա մանի օլմուօթ խոր։

—Գըզդարընտաշ, ատաւ Գադամէն կիւէրէմ, հէր նէ ափցիէր խոտ, ճէվապընը վիրէճէք ոլը, խոսի պա-նա գալըտա, արթըզ քէնախոսն աֆիվ խոտիմ։

—Բէք ալէտ, ատուռ ճէվապ վիրաւ Գօրա, աֆիվ խոտիմ ասմա, ոլը չարթ իւէ։

—Նէ՞ չարթ իւէ, ատաւ չէսխոտէն Աբտուն Տօրատ։

—Ես չարթ իւէ քի, չըդան հաֆթա ոլմըշ օլտուդունուզ ֆօմթօֆ-լարըմըզըն էօրնէ քէրթուն ալուիւքատ կէմիրմէնէ ուռուքմուշ օլմուօ-ճադ օրնըզը։

Աբտուն ափնիճէ,

—Էվէթ, մա՛ռնուազէլ, օ ճի-հէթ ատա խաթրըմտան չըդ ոլը ատիկ ոլը, վէ իչթէ էօրնէ քէրթի ալուիւքատ կէմիրմիշիմ ռոլը, ատաւ։ Ա՛յնի վազըթտա մէրդում ատի-գանը, ճէպինտէն ալը ատմէթ իւ-քէքի քեռաղըտա իչինէ ռազըրմըշ օ-լաթագ թռասիր քեռաղըտաըզը չը-դաթաք։

—Ա՛հ, պա՛գալըմ, պա՛գալըմ, ատաւ Գօրա։

Աբտուն մահֆազաեը եըրթըզդ, մէգքիւր էօրնէ քէրթի Գօրատա թագումի իմաւ, վէ օ տաճի ալըզդ, օեուն քեռաղըտաըզը միսիլլու ատա-ճու օրթաօրնտա ոիւզաի։

Գարմէնէ Մարի ատաղտա գալ-մըշ օլուդ, թռասիրէրի սէմ իմ-մէք իւզքէ, Գօրանըզ ուռուզլարը-նըզն ռազ վէ ոօլ թարաֆընտա տա-ւանմըշլար իսի։ Ես ա՛նղարէ հա-դըդամէն բէք ճալիդ իսի։

—Բէք կիւզէլ օլմուշ, ատաւ Գօրա, պազ վա՛իտճէյիմ, զանն խաբըմըն քի, թէպէտա՛մ իսի-ւօրուզ, վէ լազըմտը ափցիէօլուզ։

Նօէմի հայրէթատ դալտը, հալ պու քի իչ գըզդարընտաշլարըն էն քիւչիւկիւ պուլունտո Մարի, չօճուդճա պիր թարդ իւէ։

—Էվէթ, էվէթ, ատաւ, պու թռասիրէր բէք կիւզէլ ոլըրը, Ֆագամի Մ. Աբտուն, պիրիմ Ֆօ-թօկրաֆիալըմըզդ իւէ պիրիքատ քէն-ատ Ֆօթօկրաֆքընը տատի կէթիր-մէքվիկ վատ իրմիշ իսի։ Հալպու-քի քէնատ Ֆօթօկրաֆքընը կէօրէ-ճէօրտա, վէ Գօրանըզն մէգքիւր Ֆօ-թօկրաֆը արզուլափիկինտ ատ մէվ-սուդէն պիրիրիմ։

—Սահի՞հ մի ոլը, մա՛ռնուազէլ, ատաւ օֆիչիալ։

Գօրա դըզարթարագ,

—Եհսհէթիդ, ատաւ ճէվապ վիրատ, վէ իրմիրատաքընը իմ-չալըշմազտա իսի, չիւնքի Մ. Տօր-տայ պիրիմ ատսթուտուզ օլմաքէ, քէնատ թռասիրի պիրիմ թռասիր-լէրիմիզ արտաքնտա օլարագ, թռաս-միր քիմատաքըզտա պուլունտուքը տաը, նատաթ քի ատյնը ատսթտաքըն թռասիրլէրի ատ, մէգքիւր քիմատա-տա մէվճուտ ատըրտաք։

Գու ճէվապ, ատաւ պիր ճէվապ գաննն օլուճատիկը իսի իսէ ատ, թէ-լէֆիւնիզնն ատրէմինատէն քէրիմէ-լէրինն ատթ մանէտյի հադըդճէհէտ անտաշըլմազտա իսի։

—Եատքն կէլտիկիմտէ, պէնիմ Ֆօթօկրաֆքըն պիր ատրէմինի ատ կէմիրիրիմ, ատաւ Աբտուն Ֆէվզէ-լատէ սէվինճ իչինատէ օլարագ։

—Բէք ալէտ, հիտսէմինի կէօ-թիւրինճիզ, ատաւ Գօրա կիւէրէք։

—Թէշէ՛քքիւր իսէրիդ, մա՛ռ-մուազէլ։

Գու ատրէթիէ պաշ թայիֆէ վէ իչ ըէֆիզէյիդի սէվինճէ թատ-օտտօքնա վատթլ օլատ իսի։

Գատէ հատ Գօրա կէնճ օֆիչիալա խիթատէն,

—Մի՛ւսիւ մատքի, ատաւ, ատքըն գահրիմանըտա պուլատա պուլուն-մուզդա գարարլաչատրըրլըտը, ատչի՛լմի։

—Գուլունմուօտա չալըշըրըմ, ատ-ատաւ մուզ ատիւզ իրմատ օֆիչիալ, անճատ . . .

—Անճատ նէ՞ ատիճէք ատը, ատչի թէ քրտրլատաք Գօրա։

—Շատ ատիճէք ատը քի, ֆէվզէ-լատէ պիր մանէտ օտուր իսէ . . .

—Էօյլէ պիր մանէտ օտատիլի՞ր մի։

—Մի՛ւսիւհատ Ալլահ, մա՛ռնուատ-զէլ, կէմիճիլիկ ատնատաքնտատ հէր շէյ դատիլ ատը։

—Ատչատատիկինտէ մանէտ նէ՞ դա-պիտէն շէյ ատը։ Կիէրչի խըզմէթ-ատ օտուր իսէնիզ, դոքթանքնըզ-ատան բուհատատ իսթիհսատ իսէ մէ՞զ-մէսինիզ։

—Շատ պահէօզ, կիէրչի մանատէ խըզմէթատ պուլունմատըզդամ լա-զըմ կէլիր իսէ, ֆագամի պագը էօյլէ էմիրլէր վատ ատըր քի, պուն-դատ ատրհատ վէ գատիէն իսթատաթ իսթատէքնը լազըմ ատըր։

—Գունատ նէ՞ էօրտա էմիրլէր ատը, ատէտու սիւռատ իսթատի Գօրա ատէթա ատիքթէսէէրէք։

—Մէսէլա հարէքէթ ու ատդումէթ էմրի։ Գունտունդա պէրապէր չունու պէհտան իսէրիմ քի, պու հէնուզ պիր ֆարդիւատթատան իսատրէթ ատը։

Իչ գըզդարընտաշլարըն էն պիւ-յիւկի պու իֆատէ իւզէրինէ ատիք-րէտի վէ ըէնկի տատխ ոօլտու։

6

Գօրա վէ գըզդարընտաշլարը վէ հատթա Աբտուն ատիւէ, պաշ թայ-ֆէնին ատգքիւր իֆատէսնտէն ոօ-լատք թէպէտա՛մ իրմատիլէր։ Մէր-գում թայիֆէ իսէ չու վէճհիւէ ատ-վամ իրմատ։

—Մա՛ռնուազէլ, չունու տատխ ատիզէ պէհտանէ լիւզում կէօրիւրիւզ քի, ատնատատա պիրիմ պիր արգա-ռատաչըմզդ տատհա պուլունուտ, էկէրչի ատիզին չէվգինինէ պատէ նուշ իրմ-ատէնճէք օլուր իսէ, ատիւքէռատէր օլատագ ատը։

Գու ատրաէգ, Ալէն նատմ պաշ թայիֆէ, ատիկէր իչ նէֆէր թայի-ֆէ իւէ պիրիւքատ պագչէնին պիր հօռնռատա զահիր օլատ, վէ հատ-լաշըգ, ատքէրճէճ ատչատը տատխ վիրէրէք։

—Օֆի՛չիալ, ատաւ, իչիմիզդն պիրիրատք, ֆէքէրատ ատճռատատա ատը, վէ հատքնըզդ պիրիրիմ բատքատ օտտոդէգճէրէզ դատիէ ատը։

—Զիր չարնէքատէն կիւռէճէյիդ, ատհատ տուգատէյէ իրմատ Աբտուն։

—Տօ՛տթուտ, ատաւ Գօրա, պագրի պու պիր չարնէքատէն իսթիֆատատ իսթինիդ, հատտա գատէթի օգճատ ատը, հայատէյին թռատ օտատքնտա կիսմէն ատէ, Հօպէհոն պիզէ չէրգէթի վիրսէն։

—Թէշէ՛քքիւր իսէրիդ, մա՛ռ-մուազէլ, ատթըզդ պիզ ատիչիւնտէ-յին, ատհատ ճէվապ վիրաւ պաշ թայիֆէ, չիւնքի պիզդ հօռու պիրիր-ուդ, վէ պու էտատէ հիչիա փիճհա-նէյէրին թռագատը օտատհատ տատ-խատ տատիւմիւմիւզ ատը։ Ինչճէկի-միզ չէրգէթիէրի, ատիկէն օքհէթի-նիզէ իչճէյիդ, մա՛ռնուազէլ։

—Ես՝ Բագդիմ, ներ՛ս օրաուն, ասէ- ար Գարմէն պիւյուք ղըզդարըն- աուչընա ասորու կիտէա, վէ տուշ- մէսին իչին ասախ պէր գօրուլա պէլիւտէն Թուխարագ։

Գօրանըն նեմ պոյկընըղը պէր ասնէլ-էյ գաստր իմիհասա խոխ, պատէհու մէզպուբէ,

—Հիշ պէր չէյիմ եօգ տուր, ասվիւլիւմ, ըզճագասան իւզերի- մէ պէր ֆէնալըգ կէլտի, ֆագաթ կէօրիւեօրսուն եա, չիտուն հիշ պէր չէյիմ գալմասը, ասէտի,

—Թէքմիլէն կէշալի՛մ։

—Իվվէթ։

—Սահի՛ն մի։

—Օղ պատատ աէնի թէէվին խաէ- րիմ։

Գաստ հու Գօրա, հէնուզ պայիք օլան պէր ասուա իչէ,

—Նիհաւէթ, մուսիւ Տօրսայ, ասէու ասէտամ իմհան, չաւէա վէ պաղիէթէն էօյէ պէր հարէքէթ ու ադամէթ էմրի վաղը օլուր իսէ, պէրիմ իչէ վէտալաշմասա կէլմէք իւզրէ, գաբմանըզդասան պէր ա- ամի գաստր բուխամի թահսիլ և- ասէպիլմիմինիզ։

—Իվվէթ, մա՛սիւտաղէլ, էօյէ պէր ըզբասա, լաղըմ կէլէն բուխ- ամըը իսթիհսալ իսէպիլէճէկիմէ գամիէն իսթիգասըմ վար սըը։

—Տիմէք պէր քի, պէրի կէօրմէգ- ա՛ն կիմմէզպինիզ։

—Ա՛հ, ասիզ եէմին իսէրիմ քի, սիզի կէօրմէգաէն կիմմէեճէկիմ։

—Թէշէքքիւր իսէրիզ, մուսիւ Արմօն, գամէն պու ճինէթլէ սիզ էճնիյէթինիզ վար սըը։

Դօրա, գալպինին չարըքնըքսընը թէսկին իսթմէք իւզրէ, էլինի եւ- րկի իւզերինէ գօյատւուս սըրատա, եւ պինատ պէր թէպէսսիմ ալէա- մէթի մուշահէսէ օրընատւ։

Գու արագըդ պաշ թայֆէ Ալէն, քէնատ ատամկարըդա թէքրար գա- հիր օրատւ, Գու ատամկարատան պի- րինինին ազ գօրու ալթընատա պու- յուք պէր չէյէ պուլունատ պու- չէյէսէ, ատնատատա պէքլէմէքսէ օրան թայֆէնէնին հիսէսի պուլուն- մադատա խոխ։

Օֆֆէյսալ աեատա գալգըգ, վէ քէրէյէնէրէք,

—Կէօրիւեօրսունուզ եա, մէ- մուրիւէթիմ իճատպինատն հէր հա- ոէ սիզլէրատէն մուֆթուգաթ իմ- մէքվինիմ լաղըմ սըը, ասէտի,

Պէօյէ ասէյիէէրէք, մէրգում ասէլոգանըը Նօէմի իլէ վէտալաշըը, վէ Գօրա իլէ Գարմէն վէ Մարի- նին էլէրինին պատա իմհամքատէն ոօն- րա, քէօրֆէզ եօրունա ատորու մի- թէվէճհէ օրատւ վէ ապնքեատէն, ժնարքն թէքրար կէօրիշէրիւզ ասէտիկի սբրատա, ֆիլբինատէն ատախ, «Գանա էօյէ կէօրիւնիւեօր քի, պէնի սեվիւեօր, ոճագատ պու պէնիմ պէր խառեպիմ մի ասը» ա- մէքատ խոխ։

Գօրա ատախ քէնատ Թատոֆքնը- ատան վէ ֆիլբինատէն,

—Ա՛ճապա պէնիմ քէնատխինէ օրան մուհասպէթիմ գաստր, քէն- ատխինին ատախ պատա մուհասպէ- Թի վա՞ր մը սըը, ատամկատ խոխ։

* * *

Բիշար Պէրնիէ, Արմանը, նօէմի վէ կէնճ զըզլար իլէ պէրտի- կատ Թատոր ատատրնատա պրագադագ, քէնատխի, ատիճ ատսքու վէ գա- սէտ քէտաթիպի Սիմիտանատա Լքրօյ իլէ պէրատէր քէնատ եաղը տայի- ըէսինէ չէքիմիշ խոխ։

Գու Լբի ատսքլար եալընըդ

գատրգատրընատա, էվվէլա Բիշար Պէրնիէ, քէտանա ադագիէ,

—Մ. Տօրսայ սէվիկէճէք պէր չօ- ճուղ տուր։ Իւք սէֆտա քէնատխի- նի կէօրսէկիւսունէ, ատհիպ իսթի- գամէթիվ սխլէտագը Հատիատ իւէ մէ- էյուֆ պէր սէվիգանընը օրատւզունու- անդատաբմ։ Գու պագատ սէնինն էֆ- քէտարըն տախի պու մէրքէզատ պէր, ատէյի՛լ մի տէր, ատէտի,

—Եսպհէսիզ, սէեա ճէվապ վէրատ գատէմ քէտթիպի, ֆագաթ պանա էօյէ կէօրիւնիւեօր քի, պու սէվիգանընը չօգ սէֆտա պու- բատա կէլմէքատ օրմանը սըը։

—Իվվէթ, սէբպէթթ օրատւգճա կէլմէքատ սէր, վէ պէնատ քէն- ատխինի կէօրսէկիւսունէ մէճպուն օ- լուրում։

—Ֆագաթ մէրգումունն սըզ սըզ վէգիթատըը, սէնի ատա տուշտարը իգթիդատ գըրմագտա ատէյի՛լ մի տէր։

—Տիւշտըը իգթիդա՛տ մը գըլ- մագ, լաքին ներ՛ս իչին

—Անդատանատօրմա՛ւսուն։

—Խա՛յր, հիշ պէր չէյ անդատանա- եօրում։

—Տո՛ւրսուն, չիմտի ևյգահ իսէ- յիմ։ Մ. Տօրսայ եվկիրմի ատէօրթ եվկիրմի պէշ եաշընատա սըը, վէ սէնին գըզլարըն տախի գանէթի կիւ- զէլ տէրլէր։ Եհմտի անդատը՛ն մը, Բիշար Պէրնիէ կիւլմէկէ պաշ- լատատագ,

—Անդատօրսամ քի, տէտի, սէն մէրգումուն եա Գօրատա, եա Գար- մէնէ վէ եախօտ Մարիէ աշըգ օլ- մէնէ վէ եախօտ Մարիէ աշըգ օլ- մուշ սուր տէեու գանն իսթէօրսուն։

—Սէն տախի գատրուլ իսէրսին քի, պու սէօյէտիկիմ իհթիմալտէն պայիա տէյի՛լ տէր։

—Իհթիմալտէն պայիա օլմատը-

ղընը գատրուլ իսէրսիմ, ֆագաթ տահիհ տէյի՛լ տէր։

—Ինանը՛մընըն։

—Օղ պատատ էճնէյի՛էհիմ պիւէ վար սըը։ Զիւնքի Սրման Տօրսայ գատրտըըղ պէր հատէ պուլունուս- պու էճնիյէն, պաշընը սէվատտա բատի իսէճէք գատրը ադըըըղ տէյի՛լ տէր, Մէրգում սէվիգան- ը, քէնատ խըամէհինն տուշնե- պ, ֆիլբրի իսէ, պիհհէտատուֆ գատրշընա չէղ ան պէր թագըմ կիս- զէլ գէզդատը տուշնատէքատէն զի- եատէ, քէնատ իսէրսէլ էհմալ- շիւնատէքէ ժէշղուլ սուր։ Գատ- գատրինագատր, ժէրգում տահիհ իսթիղամէհ պէր սէվիգանընը սը- պատա սէօյէէհիմ, անընատ էվկէն- մէք իսթէտիկինն պէրտերը իսէ։

—Մուվաֆֆագաթ իսէ՛ր մի է- ատն։

—Կէրչի պու իսէուսուս ատա ֆիլբինատէն կէչիրմիշ տէյիմ, իս- քին շաեէա էօյէ պէր թէքլիֆ իսթ- տէ, նէ՞ իչին մուհասիֆէթի իսէճէ- յիմ։ Պիլիրսի՛ն քի անընն սէրվէթի եօգ տուր, ֆագաթ պէնիմ ֆէլ- գէլատէ սէրվէթիմ պուլունուղէ, պու իսէուսա իչէ մունի օրատւզ։ Պիլա՛ք էկէր Արման Տօրսայն եա Գօրատա վէ եախօտ անընն գըզդա- ըրընատայրընատան պէրտինէ սէվատա վէ մուհասպէթի օլատ պիւէ, պու սէվատա վէ մուհասպէթին խաղիսա- նէ օրատւզունա, վէ Մարսէյլ Տէ- րէյնի պուլատեա սէվգ իսէն հիատագ ըէյնի պուլատեա սէվգ իսէն հիատագ վիսիկու մուճէխլի հիճատ պէր հի- ատագը վիւհթէվի պուլունուտըընա խաքատի օրմուշատ տուր։

—Աճա՛յիպ, սէն եէկէնին հագ-

գընաս քէք սէրմի մուսաֆիլէ խոխեօշուն։

—Էյլէ սանմա, հադգըմ վար սըդը։

—Մէրգում հադգընաս նէ՞ սուն զանները վար սըդը։

—Եհնի սանա սէօյլէմիմ, Տէրէյի զինակին սիլ, եամասա զինակին խոխ, ֆադամի քէնտի վարիսանդը, միսօրիֆիկի նեռապէթինտէ օլմուսդուղ, էհէդցի շհմանիկ գառար սրճարդը սէֆայէթի վէ զարուրէմ օլմասդըն խոչ, իլէրուսէ օլմադը քասպի սիլ սիր։ Մէրգում չէնա մահ ապաէմ պանա եադարդը սիր քահրիմաս, Համդուսդա էլինի սամիմի խըզըչ սիր միշդէրի սարասդա օրուդուսունա պիդիրմիշ սիր։ Մէրգիւր էվ, վագթիկի բէք կիօղել սուրէթում խոչա վէ թէֆիլիշ խոխմիշ օրուդ, էհէդցի քէնտիսի եանի եէհէնիմ, վագթինին պիդիւք դըսմընդ, միսօրիֆիկ-բոլ բարխասդ կէշիրմէսէ խոխ, շհմոխ խոչճէկի գը-յմէյինին, սուհուլէմիկ իչի միսիլ խոչը խոխ-խոխ իսնուխ պէն եասընդըկօրսուն, եախսա պէնի սիր իչմիքսադ խոխլա իթիճէճ պաշսընջ սըդը։ Տէրէյի պէնիմ Համդուսդա պիդիրմէյ պիլիր, Համդա Համդուսդա, պէնիմ իչդէրինին նէ ասէրճէ մունուրկայէթ քէսիմ իթաղէրինին պիդիդ քհնէ եօդ սուր եկէհնիմ պէնիմ իչինինսա օրուդուսունա սախ պիլիր, վէ չալըշմադգան պէնիմ սրճրդ վիճուսունա թադամիմ գարսընջ սըդը ասէրա ֆարդ, վէ քէնտինինդէ պաշդա վէրճէսի եօդ սուր ասէրա զանն իլէ, կիզլիճէ պէնիմ էօմիք առամիդը գօլսը, Համդա կուսառընսա կէլմէսէ ասէ, վէրսասէթ-սէն էվիէ պիդիւք պիր միգտար ադչէ էյտէ իչմիճ, վէ եադընսա, գուսուր գալան միճօնըրդըն քհսա միկէն սահիդ օրադաղընա իչէմին օրնադ իչին սիր։

—Ճադամ պրս մէքրուհ չէյ սիր, ամմա Սիմխոնինա Լըրօյ եինքսէք սէսա իչէ։

—Մէքրուհ օրուդուղունու պէն ասէ պիլերիմ, լաքին պրս Համ, եէկէնիմին ասիլ սրդը օրնուշ սուր։ Պէն սընդէն չահաքնը Թանըրըմ, վէ իչքրարէն սէօյլէրիմ քի, քէնտիսինին պրսադա կէլիշի, սահա նէ պրսադա վագթի եաշահաճադրմը պիլմէք իչին սիր։

—Համ պրս քի մէրգում սիղին իչ դըզընդը պուդունուդուղունու պիլմէյի սիր։

—Պէլքի . . . լաքին, էհէր պրսնու պիլիր իսէ, պրս դըզընդըն էսիր Նօէմհամէն թէվհիսնա իչմիչ օրուդուպսընդը սախ պիլմէյի սիր։

—Համ պրս քի սէն պրս դըզընդը Թադամիդ իսիդ, հիւրը դըզընդ ճադ օսար իսէն, անդէր սէ սէնին վարիսէրին օրադիկընդէր։ Համդա պրս պադամ սէնին հարէքէթին ադիվ օրուննուդ դոեմէթ պիր հարէքէթ սիր։ Ույն դըզընդընը սէվէրսէն, վէ վարիսէրինէ սախ հիւրմէթ իսէրսին։ Համ պրս քի, ժուռդահ սէն էհէր ֆիւճճիէն վէֆամ իսէճէք օրուր իսէն, վարիսէ դէ դըզընդը հէր օրուդուպսընդը ճիղսէն, Թէքմիլ վարիսամէն նէկէնինէ դադաճադ սրդը, Գուննէ նէ՞ սէրսին։

—Նէ՞ սէճէճէյիմ, ասէմա պէնի սիմիրէմադսիրսէօրսուն։

—Պէրէքէթի վիրսին, պէն սէնին սօսիուն պուդունմադիդ, չու գայդընդըգընը Թայիճադ իմամ, վէ Նօէմի, Գօրա, Գարամէն վէ Մարի լէհիսէ էօղէ պիր վարիսէճնամէ Թէրճիհ վէ Թանգիմ Համէ՞սի, նէկէնինին հարիսանէ իւմիսէրինի փուսմէն մուսաֆիդ գըլաճագ սրդը։

—Գուս վարիսէճնամէնին մուսաֆիրսէուսէ եուգարը՞ն մը։

—Էվէվէմ, վէ նէսիհսինէ կէթիրմիշ օլսաուգարամ Համէ, պիրդիքէճ Թէճէսիս Համէ՞ն մը։

—Սօնրա սաբէթի սապահէնին եուգարըն, վէ պէն սէ Համդուրդամ։

—Խա՛յր, Համ՛յր, մէղիւր վարմէճէճնամ քհսմիկէն պիղին Համդը սէսիմնինդէ Համդուրդամ սրդը։ Էն գօլայ մի հէր կիւնա Թէսարրուֆսէն սրդի Թէսապին սրս սուր։

—Քիչ ուէնա, ամն Համդուրդուղունի սէօյլէրսին, պէն սէ եուգարըմ։

—Տամիդադը քհսադրադըն վա՛ղմը սրդը։

—Նօդ սուր, չիւնքի Համդը օրադաղընը պիղմիդ Համդ։

—Համդա՛ սէ՛յլ, Համ սօղրուսուս պրս սուր։ Ճադամ պրս պադամ սէն սօղա պիհուդուր օրմա, չիւնքի պէնիմ ճիղադաճադրնու պրսընմադը սրդը։

Սիմխոնինա Լըրօյ, Րիշար Գէրհէնին եուգրահանէսի Համդուրդուղ պօյմուշ օրուդրս սիհսոհ մէշին գադըդադը պիր ճիղադաճ ադրաշմըդըգ, վէ սէրմունինտէն, Համդուրդուղ Հադգ Թանգիմ սէվիէմի սամիմադրդը հադ. վէ պիր քհսադրա չըդ սրդըգ,

—Ույմէ մամիդադրդն, չիւնքի սէսնա վարիսէճի լայհադրդը օդունահրմ, սէսի,

—Լաքին էվէվէ պէ էվէվէ դէվճէմին վէ դըզընդըն հադրդրիսէճի վէ Թադամիդ սէնէդսէրինի եուգրահը սէ՛յլ մի՛յ։

—Լիսդամի եօդ սուր, պրս վարիսէճնամէսէ անդէր սախ միսիլ սէվճ սիրդը։ Ադրանդա սէվիէմի գադանիդին, պրս եօդսա հարէքէթ վէ մուսաֆիրի Համէ՞ն գադընդըն, Համ պիր հէր պիր լուդիէ սիդգահ էյի։

Մուսաֆիրդն, Հիւրդի պրդը իմիդադ Համէ՞ճ հէր պիր Համ, Համդրմա։

Սիմխոնինա Լըրօյ հէդցիկհնէնա գօհուդ, վէ էվինէ եուգրահը պիր քհադրդա սադադադ, եինքսէք սէսա Համ պէր վէճհի սամի օդուսուս.

«Պրս կիւնքի կիւն, հէրճէք վիճուսունա վէ հէրճէք Թիքրճէ սադ վէ սէվիմ օրուդ, Գադադի վադթ ու սաաթը սադ՛ինա նադմադիմ օրան էճէլէ պադթիքէն սրճադ օրմադ իսդէդի պադթիքէն սրճադ Համդուրդուղունդէն, բունունու ճէնադը եէդադադէ Թամիմէ, վէ անը քէնտի մէրհամէթիկէ գադուս էյդիմինի քէմ՛ինէն խոչդէ, Իչդու խադթը սէսիմնէ եադըմընդ օրան վահիճէնադէ Համ իլէ, պէն, Բօլ-Համիկ-Րիշադ-Պէրնէճ, Յրադնադ սէվճէթի Թէվհադսընադ օրուդ, էհհուվիճէ Թէվհիսու Թիմդի օրուդուսուս, վէ սրս կիւնքի կիւն խոչ, Անդիյ սադադրդընդ խադադնա սէվճէթի Համդուրդուղունդէն բօրԹօ-Րիզօ սադսրընադ վէ կուհնադնիդադա սահիդ սրադի սրուդուղունդա Թադադրադ, չու վէճհ իլէ վահիճէթ խոչդիմ.

«Էվէվէա. — Պրս կիւնէ զադադ զայրի մէչդու պիր սուրէթճէ խամիմի համիդ օդան Գօրա, Գարամէն վէ Մարի նամ գըզըլդրդը, Դիքհաչ սէմէյէն օրհադան էվլադ սէհու Թանըդըդմը սէհադ խոչդիմ։

«Մադիէն. — Նիքհադ սէմէյէն օրնադդրդընը Թադադիգ իմիդ օրուդուսուս Գօրա, Գարամէն վէ Մարի քէրիմկէրիմի հիւրը իլադ խոչդիմ։

«Սահիէն. — Էլ-Լիճ Միլիօն Ֆրանգ օրուդուղունու Թադադրը իմիդադիմ էմնքդա վէ էշհադի մէնդուկ վէ զայրի մէնդուկմէն, վէ Թահսիլի գօյդ օրան իդադադրդըմէն վէ մահքուսաթընդն միսադիդ սուրէթէ պէյնիկրինու Թադադիմ վէ քէզիճէ, Դիքհաչ սէմէյէն օրհադդրդընը Թադադիգ Լիճ սէֆէր, Գօրա, Գարամէն վէ Մարի գըզըլդրդը սէնէդսէրինի եուգրահ վէ Թէվհիսնադ վահիճէ իլադ խոչդիմ։ Ույն Նօէմհէ սէնէմի իչ եիճ պէն Ֆրանգ մուխադաթի Թահսիլդրի վահիճէթ իսէրիմ։

«Եադրդրը վէ խոգա խոչդի, կուսառնիճադսա, պէն սէքիզ եիւզ էլի իչ սէնէմ մադադ սէքիզինէ։»

Սիժխանեան, կէօղնիւխեան աչաղը ալըպ։

—Իշխէկէօխեւօղտանեաց, ասէաք, պու վախենէիճամէ բէք սաք վէ լաքին մի քէմնէլ սիր, նա՞բէլ, միւնասի՞պ մի սիր։

7

Բիշար Պէրնիէ, քէնտի սիկիդ ատմաճանան օխալինէ ճէվապէն,

—Պու պէնճէ բէք միւնասիպ սիր, ասէաք։

—Խաէճէք պիր իճիրապէն վա՞ր մը սբը։

—Ա՛ա։

—Պուղտան հիչ պիր չէյ գաթթ խոլէմէկէճէկի ծաղուա՛ սիր, գագաթ իճէճէկի սիր քի, պազը չէյ իւամէ օղուղապիլիր։

—Նէ՞ կիպի։

—Մէսէլա, եէկէնին Մարթալ Տէրէյնէ իչի լաչ միւճօն գրանդլէզպիր վախենէր,

—Խա՛յր, խա՛յր, ասէաք Բիշար Պէրնիէ, օխուրտուղու եէրաէն աչչանաւտագ, նէ՛ պիր միւճօն, նէ՛ եաւազ պիւն գրանդ, վէ նէ՛ եաւազ սու պէրապտիր։

—Բէք ալա, ասէաք գաէմ քեամիկիլ կիւլէրէք, մէրգումա հիչ պիր չէյ վախենէր իճմէմէքլէ, աւազէճի իճրա իճմիշ օլուրսուն, Իմոի, շու ամանդալը քեաղըտարսան պիրիմինի ալ, վէ շուրասա օթուր։ Պէն եաղըճագդ չէյլէրի սէօյլէյիմ, սէն տախէ եաղ, գագդ եանըլըշ եաղմա, պիրա թէքրար պաշլամադ իճապ խաէր։ Իչի խոմբըմա կէլմէ, վախենէճինի իճրաճէ քի՛մի մէմնուր խաէճէքսին։

—Սէնի, վէ պու վախենէճնամէաէ պու խուսուսու տախէ գայա վէ իճտիրիր իճմէլիյիմ։

Օն ատգըգա զարֆընաա, մէզքիր վախենէճնամէ եաղըլըպ, իմզա խոխոխ, վէ թէքրար օգուղնուլսաւ։

—Պու վախենէճնամէյի պիր մահֆազա իչինէ գօյմադ լազըմ մը սբը, ասէաւ սիւալ իճտի Բիշար Պէրնիէ։

—Եիւզհէնիզ։

—Տիմէք սիր քի պու իչ ասէ պիճմաս։

—Եիւնիւ մահֆազանըն իւամիճնէ շու լուղէիլէրի եազ. «Պէնիմ էֆֆընճըտան ոնը էյ-ըտ ըանո-ճ-է տըր։» Պէնիմ ատրէսիմի տախէ եազ, վէ պիր քէօչէսինէ իհտիյաճ գօսթուպ, սէնին միհրինի իլէ մէօհիւրլէ, իչիէ նիզամը տախիլինաէ իչիմիդի պիճիճաք, վէ սէն տախէ ազըր պիր եիւքտէն գուրթուլսաւն, սէյլի միւ։

—Եիւզհէնիզ, դիրա իննան պիր վաղիֆէ իճա իսէճէք օլաբ իսէ, պունան ատալաը գապալը բահաթլանըը։ Իչիէ պէն տախէ, սէվգիլիյլէրիմինի Թաղէի հագդընաա պունան պէօյլէ միւամէլէյիմ։

Գաէճու Բիշար Պէրնիէ մահֆազանը գաէմ քեամիկինէ Թէօհիմ իճտիկինաէ, մէրգում քեամիկ,

—Եիմոի սէնաէն պիր իւղահաթ իսթէրիմ, սէաւ։

—Նէ՞ խուսուսաա։

—Սէրվէճինին միգաադը ուսունմիսինի անլաադըմ, գագաթ մէզքիր սէրվէճին նա՞բէլ Թէրքիպ օղունուղունա ատըը մահմուտը գաճիճէմ օլմասընա մահը գաթիճէմ միւհճաճըմ։

—Պու խուսուս բէք գօյայ սբը. չէօյլէքի, Բօրթօ-Րիգօնուն էն մէչհուր պանքէրլէրի պուլունան Մէսինաա վէ Րիպէիրա նէգոցէրինաէ եվկիրմի իչի միւճօն գրանդլըգ նուգուսուս վէ իւրաա սէնէալէրիմ վար սբը։

—Պունդար էմին էվլէր տիրլէր։

—Իչ միւճօն գրանդ սաա սէնին եէտինաէ տիր։ Պու էվ սահա զիեաաէ էմին տիր։

—Օնդարսան զիեաաէ էմին տէյիլ իսէ տէ, անլէր գաաար էմինլիյէքի վար սբը, տէեու ճէվապ վիրան Սիժխանեան Թէոդոսիւսի՞է։

—Վէլհասիլ, պէնիմ Կաւաճանըլսաա վազբ էվլաքըմ, սլթուն մանաէնի ոսուսուրքմ, գահվէ նէգսաքթանթըմ, չէքլէր վէ թիւթիւն գամընգաբըմ, էսիրլէրիմ, գաալիգաադարքմ վէ իչ եիւղ պիճն բէս հայվանաթքմ, հէրսինի եվկիրմի պէչ միւճօն գրանդ Թաղտիր Թաքսիմէքտէյիմ։

—Սէնէվի վարխաաթքընըն միգաադը նէ՞ գաաար սբը։

—Պէչ միւճօն գրանդ, իհթիմալքի զիեաաէ, էքսիքտէյիլ։

—Պու զաճէթի պիւյիւք պիր սէրվէթի տիր։ Իսմոի, շիմոի պէն պու Թաֆսիլաթի վէ Թէֆէրրուաթը գալէմէ ալըրքմ, վէ պու նօթանը, սանտըղըճնաա, վասիճէնամէյինին եանընտաա սաղլարքմ։

—Պու խուսուս սանա բահճ սիր, վէ պու պաադաճ սէն էմրի պասըրէթին իւզրէ հարէքէթլէ, սոլա գուսուրսաա պուլունմուհաճաղընաա էմինիմ։ Լաքին սէն նէ՞ վաղըթ կիսէճէքսին։

—Գուսգա ճէղիրէսինաէ Թէօվիյէ իսէճէք պաղը իչլէրիմ պուլունսուղունսան, ճէղիրէլի մէզքիրէճէ միւԹէվէճճիհէն եարըն սաադ Սան Ժէրմանա կիտէճէյիմ։ Օրատան սոնդ Համբուրա եօղճու օլաճաղըմ։

Գու արալըգ տայիրէյինին գաբուսու չալընքդ, Բիշար Պէրնիէ,

—Կի՛րինիզ, աէեու էմր իթմա։ Գաբու այքլաը, վէ էշիք իւզէ-

բինաէ զաէէթ կիւզէլ, վէ բէնկ պիր աէրէճէ Թուռնճա չալար պիր գըզ զահիր օլսուղունսան, Սիժխանեան Լըրօյ Թէաճճիւպլէ մէզպուրէէ նազար գէլսբ։

—Նէ՞ վար սբը, Տօլօրէս, աէեու սիւալ իթմա Մ. Պէրնիէ։

—Մի՛սիս Բիշար, աէեու ճէվապ վիրմա կէնճ գըզ, Թաթար կիմմէկէ հազըր օլուպ, պիր աէֆա սոնդ կէօրմէք արզուսունաէ սոյ։

—Գը՛զմ, սէօյլէ քի կէլմէօրսում։

—Բէք իյի, էֆէնամ։

Տօլօրէս սիչարը չըգսբ։

Մէզպուրէ գաբուսու գաբար գաբառնաղ, գաաէմ քեամիկլի եիւքսէք սէսա իյէ,

—Պու գըզ քի՞մ սոյ, աէեու սիւալ իթմա։

—Թէչհիսաաթը պաչա չըգմասբդբ ճիհէթլէ, պունաան չէնա մահ ադաէմ քէաէբինաէն նաչի վէֆաթ իթմիշ օլան պիր Խրանճօլ սահիպ նէգաթաճքն էօքսիւդ գըզը սբը։

—Գօրաճաճ աէրէճէ պէնզէմէկինէ սոյդաթ իթմա՞ճ մի։

—Էվվէլ, վէ հաթթա մէզպուրքն անբէն Թաալիպլի հաճաթխոյ սոյ։ Էկէրչի իչքինի տախէ այնի էպիճէլէրի կիյինաէլէր, պիրի պիրլէրինէն հէմճոն սոնա Թէֆքիր օլունմաղսաբ։

—Սէն պու ֆէվգէլաաէ միւշաաֆէհէթէ նէ՞ մահնաէա վէրիրսին։

—Պունուն մահնասբ բէք Թապիի սոյ։ Շէօյլէ քի, Տօլօրէսին վալիաէսի Ժիւսթի, Նօէմինին հէմշիրէսի խոխ։

—Պիճապէրին Տօլօրէս աէնին գըզլարընըն Թէյզէ գըզը սբը։

—Թապիճաքիյէ, վէ պու հալոէ պէն քէնտիսինէ ալէգաաար պուլունմադաճաբմ, հաթթա մէզպու-

ըէյ, բէաէբլինին վէֆաթլընաան ածնրա, նէզամէ գապալ էղէաէկվինէն, չիմնի պլոզիճէ պլըլի քաե քեաճլէն մնւսաճի պլը սուբէթաե եաչաուդաա աքը։ Էկէրչի պաե սապահ գահվալթքաա քէնաթունի կէօրէաճն խե, սէպէպլ շու տուբ քի, ալէսապահ, էմնաքքճն պլը ուճունաա պաբաւնաան խաաթապաքը գլնապէթէ կնթմնշ խաի։ Ցօյօրէս վէ Գօբա, մնւսթէէճլիքեաթքն սահինէն մնչրսապետէրի ոլըլէը։

—Սէն պաե գԸԳ բէք չօգ թագաը խաթնօբաան։

—Էվէթթ, բէք չօգ, չինքն մէզապաբէ թաթքը վէ նյն պլը գԸԳ աքը, վէ գաճէթ մէրհաճէթլի ոլը։

—Պէօյլե օյաուդու թագաթրաե, վաթնէթքնաճէնաե պաե գԸԳը նէ՞չին ունաթթաան։

—Զիունքի, Գօբա, Գաթմէն վէ Մաքի մէզգաբէյլի բէք գինաաե սէվնզ, վէ մնւսաճէնէթլէբինէն ապա ոլընզ խթմէնէճէքլէբինէն, խաթնինն վաթնէթքնաճէաե գնքը ու նշար գրնճնաօքնա ապա լուգաթ նօգ խաի։

—Էյ պաե գԸԳ հինբը մնւ ոլը։

—Խա՛յր, գագաթթ պաունաա նէ՞ պէյնա մաը աքը։ Զնրա մէրգաճէ քէնաե էոքը օյաուգաունու պլոէ պլըճէզ, վէ պաունաան պաշգա, քէնաե էոքը օչնօք ան՞, քէնաթոբնաե ապա խթմնրաագը մնճճնզ օլճաղ, Հէր նե հաղ խէ, պաե գաաապ մնւքնաէճէ քնաֆի ոլը, թաթաը պէնե պէքէնօբ։

Պաե վէճճ նլէ, մէրգաճնան նքի շաճաղաբ էէղքնւբ ապյրնէյլ թէբք պլըրէ, մնճնապէբաթա հապբ նմլմնշ օյան ապյրնէնէ կնլոթնլէը։

Թաթաբքն չինֆթմլքնաթթ ապնրնէ վագը օյան սնապէրնյնէ մէրգաճ թաթաֆքնաան վէրնլէն էյզաճ գահաթ, պլըլ գաչ ապագըգա խմթնաաա խոնզ, պաուէհնւ թահրնրաթթաը կաւաեանթլաեաա կէօնաէրնլաե, օյաուան ապահ ննզաճքը քօսթա նլէ Բօրթօ–Րնգօեաա սէվգ խոնլնճէք խաի։

Սնժխանճնա Լքրօյ, Րնշաը Պէքնդնէնէն էպնեենէօնլաեէ կէօրաճնվնւ ննթնիզապճնաան, վէ հէր թաթաֆճա նճքա խոնլնէկէէն ապյրնմ գայրէթաեէն ապօյանքը թէապճնլապ նթմնէքաե խաի։

Օն գաաապ հնբրը օյան մէմնաբնյն պլըա ֆաապա սէֆթէէր Թաաթմագլա մէչգաւ խոնլէը։

Եէքէր ֆապրնգապրքնաա, վագթնյլէ էօքնպէէր լէէ նճքա խոնլէն մնշճնւ խթաաէթ եէբնյնէ գայրնմ օյաուք, ննթնքնաաթքը ճէաեաեէն պաունաան պաուհարքը թաուլաաճպաալար նյէ կնճէ վէ կնշնաեաւգ սէնյրմէնյնէր սէօճամէքաե խոնլէը։

Ամքբլաբաա, էվրօբաանքն հէր Թաաթֆքնա կէօնաէբրնմէքնյկէ հաղբը վէ ասնաե օլաբագ, գաճէթ կնւգէ հայրմանար պաուաունաւգ, սեդգաթթ վէ ննհնթմնաաէ պէայէնրնմիշ օյան գաչքն սաանան սէօչէմէէբրնյնէ սէաագլարբ ալթքնաա չըղնաանճգ տաա խոնլէը։ Գաունլաբքն նաֆֆագաաբքը պօլ վէ թէմնլ խաի։

Մագաղաար խէ, բաանւգ պալեաաբքը, թիւթիւն վէ չէ՛քէր վէ բօմ վէ չէ՛քէր բագքաբ ֆքչէյաբքյա տօօլաե խաի։

Հէր Թաաթֆաա, սէօրթ աֆյաւ վէ չէ՛քէր գամըշքյա պաւգաայ եհւ՛քյու սաագաար պաուաունճգաա վէ քէօսէթյէ հնբրը վէ սաագ քէօյէ խըզմէթ քեաբյար, ասյա շաչքբմնւգօբզըն կնաեսպ կէյմէ՛քաէ, չաաբշնճգաա, վէ հէ՛մ տաախ պէաթէէր օգաուանգաա խոնլէը։ Ֆնեաֆքնյէ տաախ մէաուա զանն օյաունամգ խոնլնէ, մէրգաճ նճագաա խոնլէը։ Օչաաա, կէօգ կէօրէպլէճճկվ սէրէճէէսէ, զէբը օյաունմնւշ Թաբլաար պաւբունաւգ, պագըլաբք եէչնվլ՛քաէն խալ, վէ սնիկէրլէրի խսե, հալէա եէչնվլ՛քլէ մնւգէ՛յէն խոնլէը։

Սնժխանճնա Լքրօյ պաե սգաալբգ,

— Զալքշնճգ վէ խթխնգաաէթ օյաուգճա, ինաան հէր խթէսնվկինի եաբաագլնը, սէնաե մնւգաճագա խթաէ՛քաե խաի։

Ագշամ Թաաաճքնաան ածնրա, պաե էքլ սօօԹաբբըն պլրնլագլէբինաէն ՝ալբըճմաբք լագգմ կէնլնգ, գաաէմ՛ քեաթթնւգի քէնաի գքյմէթաաբ սնեաճ ճնգաանքնք համնվ օյաուդու հալաէ, պէ՛յկնրէ սնւաբ օյաուգ, Բօրթօ–Րնգօ եօգաունա մնւթթէմէճճկ օյաուդու, օյաուան ապահ ֆէբաաաբ ապագ մէմնէ՛քէթի ճանեագնէ ագնմէթթ խաէճէք խաի։

Պնգ ապահ Կաւաեանթլաաա քի էպնեենէ՛յ թէբք խոնգ, գաբաան Ծաունաւանքն սնւաբ օյաուդու Տօյաա սէֆնեէսնեէ ապաէթթ խաէ՛լմ՛։

Օ կնճէ՛ա ֆքբգաթթյնաե քնաճէ ուեաումանքգ, մաքնենթթէբ, վաղբ օլան ճագնգ պլը վաաաան Թահրնգ վէ թէչմնգ օյաունմնշ օյաուգլաբբ Թագաթրաե, էմճագլ գայրն մէապաւգ պլը ճահա վէ խգաաաճ խպրագ խթաոնէբ։ Գօճանաան ապահ պաունլաբ խէ պլըրնլ՛քաե ուեաումանաագաագ, քէնաոնէբրնյնէ թէչմնգ խթմէ՛քաե, վէ չէ՛ֆֆագ գաւհաբնյնէ սէկնյն, մէքգաումաե, ագղքնաաա օյնկաաա խէ սէֆյնէէնէյն պլը Թաաաֆքնաան սնկէբ Թաաաֆքնաա կնաեսպ կէբմէ՛քաե օյաուդու կէօրնւբմէ՛քաե խաի։

Կնւճնէշ ածգաաւգաւ գէմաան, մէնֆնյէբ կնւմէբթէե խգէբնյնէ կէբսնլէբ։ Ժաան Բքնօ ապահ պաունլաբքն խչյնաե պաուբունճագլէ, մէրգաճ գահաթ, պլըլ գաչ ապագըգա խմթնաաա խոնլ, պաուէհնւ թահրնրաթթաը կաւաեանթլաեաա կէօնաէրնլաե, օյաուան ապահ ննզաճքը քօսթա նլէ Բօրթօ–Րնգօեաա սէվգ խոնլնճէք խաի։

Սնժխանճնա Լքրօյ պաե սգաալբգ,

— Զալքշնճգ վէ խթխնգաաէթ օյաուգճա, ինաան հէր խթէսնվկինի եաբաագլնը, սէնաե մնւգաճագա խթաէ՛քաե խաի։

Ագշամ Թաաաճքնաան ածնրա, պաե էքլ սօօԹաբբըն պլրնլագլէբինաէն ՝ալբըճմաբք լագգմ կէնլնգ, գաաէմ՛ քեաթթնւգի քէնաի գքյմէթաաբ սնեաճ ճնգաանքնք համնվ օյաուդու հալաէ, պէ՛յկնրէ սնւաբ օյաուգ, Բօրթօ–Րնգօ եօգաունա մնւթթէմէճճկ օյաուդու, օյաուան ապահ ֆէբաաաբ ապագ մէմնէ՛քէթի ճանեագնէ ագնմէթթ խաէճէք խաի։

Պնգ ապահ Կաւաեանթլաաա քի էպնեենէ՛յ թէբք խոնգ, գաբաան Ծաունաւանքն սնւաբ օյաուդու Տօյաա սէֆնեէսնեէ ապաէթթ խաէ՛լմ՛։

Օ կնճէ՛ա ֆքբգաթթյնաե քնաճէ ուեաումանքգ, մաքնենթթէբ, վաղբ օլան ճագնգ պլը վաաաան Թահրնգ վէ թէչմնգ օյաունմնշ օյաուգլաբբ Թագաթրաե, էմճագլ գայրն մէապաւգ պլը ճահա վէ խգաաաճ խպրագ խթաոնէբ։ Գօճանաան ապահ պաունլաբ խէ պլըրնլ՛քաե ուեաումանաագաագ, քէնաոնէբրնյնէ թէչմնգ խթմէ՛քաե, վէ չէ՛ֆֆագ գաւհաբնյնէ սէկնյն, մէքգաումաե, ագղքնաաա օյնկաաա խէ սէֆյնէէնէյն պլը Թաաաֆքնաան սնկէբ Թաաաֆքնաա կնաեսպ կէբմէ՛քաե օյաուդու կէօրնւբմէ՛քաե խաի։

Կնւճնէշ ածգաաւգաւ գէմաան, մէնֆնյէբ կնւմէբթէե խգէբնյնէ կէբսնլէբ։ Ժաան Բքնօ ապահ պաունլաբքն խչյնաե պաուբունճագլէ, մէրգաճ

քէմալի հիւրմէթլէ գաբթանը սէլամյաաը։ Գաբթան Ժանա, հանընա եաագաչմնաը խչին պլը իշարէթ խթաո, վէ ածնրա ասախ,

—Սաաթ ծնաան ածնրա, ապահ պլը խայլի վագքթ քիւթխնաանեէ ապ ըչըգ կէօրաիւմ՛, զանն խաէրիմ քի բէք կէճ եամնաըքգ, ոէմո։

—Էվէթթ, գօճանաան, գանէթթ կէճ եամնաբմ՛, ոէեաե ճէվագ վիրաո Բ՛նօ։

—Նէ՞ խչին։

—Զիունքի խչիմոէն բէք քէյֆ ասյաուդումաան, վագքքմքն կնշաոնկինի անկաեաամաաբմ՛։

—Պաե իշ սիզին քէյֆինիզէ՛ մի կնւտիճօր, ոէմո Մ. Սաանաա թէեաոնւմ՛ իաէրէ՛ք, էօյէ խէ, պաե իշ ոէվմամ խթմոքճէ, սնշ ապա սըգըլմաեաճագաքնըգ։

Պաե ագաալբգ պաշ մաքնենթթ կէգմէ՛քաե օյաուդունաան, գաբթան մէրգաւմաե չըղըբաբ, վէ քէլամա ագաղլէ,

—Մ՛անիսէլ, նէ՞ըէաե՛յլգ, ոէեաե սիւոլ խթաո։

—Էֆէ՛նամ՛, հէր շէ՛յ սըլտաընաա աբը, սաաթ ապահքն ծն բաաոէէրինաե կիւվէրթէնին իշէէրինի պնթթիրիրնգ, ծնաան ածնրա ապյր իշէէրէ պագմամըգ լագգմ աբը։

—Հէր իշ թէկքմլէն նէ՞ վագըթթ պնթթէճէ՛ք աոը, վէ ապահ գա՛չաա ոէմիր գալգագլէճէ՛ք աոը։

—Կնճէ գաբանըղը պաութքըբնաա ոէմիրի գալաբբագլէճէ՛յմիգէ էմին օյաունուգ։

—Տիոէ՛ք աոը քի, ագշամըն սաաթ ոէքնգ վէ ածգուգ ապալաբընաա հաղբը պաուբունաճագաքնըգ, ոէ՛յմ՛լ մի։

—Պաե խաւաւաաա էմին օյաունուգ, էֆէնամ՛։

Մ. Սանուա էլէբլնի օվուշաու-բարաղ,

—Հէյլէ շիւքիւր եօլա չըդաճաղըզ, ֆիլմաղը պէշ կիւնաէն պէրու պիլա հարէքէթ տուրա տուրա, իւղէրիմէ ֆէնալըգ կէլսի, տէօ,

Ժան Լընօ պու լագէրտըլարը իշիմիզ օլմազլէ, կէօզ պէպէքլէրի իչինաէ բարլամաղաա օլան աթէշի կիպէմէք իչին պաշընը աշաղը էյտի, վէ քէնաի քէնաինէ տախի,

—Տիւմէք տիր քի, պու ադշամ եօլա չըդաճաղըզ, տէօմ,

Պաշ ուսքինինի եօլունա տէվամ իթտի, վէ գաբթան սէֆինէնինն կիւվէրթէսի իւղէրինաէ սապահլամաբնան եօլուսունաշ օլտուղունաան, օտաօքնա կիւմէք իւզրէ, մանհէլլի մէղքիւրու թէրք իթտի, Պիրտէն պիրէ, կէօքտէն կէլիւեօր կիպի պիր սէս իչիտիլտի, չէօյլէ քի սէֆինէ կէօղճիւսիւ, պուլունաուդու եիւքսէք մանհէլլաէն,

—Սադ թարաֆըմըզտա պիր եէլքէն կէօրիւլիւեօր, տէեուս պաղբրաք:

Մ. Սանուա տուրտու, վէ սէֆինէ նէտէ պուլունանլարըն քեաֆֆէտի կէօղէրինի, իչար օլունան թարաֆա չէվիրտիլէր:

Սէֆինէ կէօղճիւսիւ թարաֆընաան իչար օլունան սէֆինէ, ուֆուգուն թանրհաեէմէտէքի հուտաուունաա սիեահ պիր նօգթա միսիլու միւշահէտէ օլունմազտա օլուպ, նահկեահ մէղքիւր սիեահ նօգթա պէեազ պիր պուլութ իլէ գաբյանտը, վէ պիր ադնըյէ սօնրա, տէնիզին բիւզկեապը, ուզագտան պիր թօր սէօնին թա Տօբատա սէֆինէսինէ գատար կէթիրտի,

Գաբթան տէրագատ եիւքսէք պիր մէվգեա չըգար, վէ ապա եանընաան սեբբմաաբղը քէնաի տիւրպինիյէ, սիւրաթլէ քէօղէղ տօղրու իլէրլէմէքտէ պուլունան սէֆինէնին թէհլիւկէսիզ պաշլատը, վէ պատէթ թէֆթիշ,

—Ֆրանսըզ ադամաղընը համիլ տիր, տէտի, իսմի բուբա ադամաղընը քիւշատ իտինիզ, վէ պիր թօր ադքընըզ:

8

Գաբթան իշպու էմրի վիրիր վիրմէզ, իճրատը օլունուս: Եէօյլէ քի միւքէմմէլ տուրէքտէ սադնագ չէքիլիպ, պուտուն, Ֆրանսա տէվլէթինէ մահսուս օլան ըէնկէլէրի գուպպէյի ասիւմանտէ զահիր օլուս: Սոյնի վագըթտա Տօբատա, Բօմպէյէրինտէ սբթմազտա թուքթուզմուշ օլան ադամլէրը կիպի տիմիրմէքտէ իտի:

Գու ադաղըգ սէֆինէնին պաշ թարաֆընաա պուլունան թօքլադաան պիրտի ադքըտ, վէ ադքըդան մէղքիւր իչի թօր իւղէրինէ պիր իչիտնէնիս թօր ադա ադքընըզ:

Տօբատա սէֆինէսինտէ օֆիչիալլար, թայֆէլէր, պահրինէ ասքէրլէրի վէ մէնֆիլէր, վէլհասըլ սէֆինէտէ պուլունանլարըն քեաֆֆէտի կիւվէրթէհէ չըգմըշ օլուպ, չէքիլ վէ պիւյիւքլիւկիւ աչիքեաըէն կէօրիւլմէհէ պաշլամըշ օլան սէֆինէտէն կէօղէրինի աեբբմադտա իտիլիր: Տօբատա սէֆինէսի գաբթանը, կէլէն սէֆինէյի լաեքզըլա կէօրութուքտէն սօնրա,

—Գու պիր պրիգ տիր, տէտի, հէմ պիղէ կէլմէյիտի, էքլէր սէֆինէսինէ կիտիեօր: Ֆագախ զաեէթ սէրի իւլ հարէքէ պիր սէֆինէ օլմալը տըր, վէ պէլքի Մէնաօսմէկ ատասբնա պիր թահրիրաթ կէթիրմէքտէ տիր: Հայտէ միւսաիմ ժէրֆօ, պիւյիւք սանատալը աշաղը էնաիրինի քի, պիղ տախտ ավիզեա կիտէիմ:

Պէյլիք սէֆինէլէրինտէ վէրիլէն էմիլէրինի սիւրաթը իճրասը, հագգամէն թէաճճիւպէ չայեան տըր:

Եէօյլէ քի պիր ըոլըգ չալընմասը իւղէրինէ, տէրհալ ծն գատար ատէմ պիւյիւք սանատալըն բանգօլարընա ախբէարըար, տիկէր ծն քիշի տախտ հալախտա կիթտիլէրը Պէօյլէճէ սանատալ տէնիղէ էնաիրինի, սէֆինէնինն ադլ թարաֆընաա տուրատու:

Պէշ տագըգա սօնրա, սանատալ, եիկիրմի նէֆէր եիկիտա քիւրէքչէքէնէլէր վաբթատըյտա սիւրաթլէ հագըէքէթ պաշլատը: Պրիգ սէֆինէսի ավիզոտան էլլի գուտաճ ուզագտա տուրմուշ օլտուղու հալտե, տէրհալ տէնիղէ պիր սանատալ էնտիրինի, վէ պու սանատալա, էքլէրէ սէֆինէսինէ կիթտէք իւղրէ պիր օֆիչիալ բաքիպ օլուպ, իշպու սէֆինէնինն էրքեանը իտե, քէմալի մէրտգլէ, մէղքիւր մէմուրին զաիրի մահսաիրէ միւնթազըր պուլունմադտա իտի:

Ժան Լընօ պիր էյտամ, պրիգ սէֆինէսինին մանօվրատարընը սէյր իթտի, հալ պու քի մէրգուտ, մէղքիւր սէֆինէնինն վիլուսինէ չօգլուգ էհէմմիյէթի վիրմէյիպ, վէ ֆիքրի սե պաշդա ճիհէթէ միւն. հասըը օլտուղունաան, կիսվէրթէյի թէրք պիրլէ, քիւթիւպհանէհէ էնտի, վէ քեաղըտալը իչէ իւղէրի մէմնու օլան եադըբհանէնինն էօնիւնտէ օթուրտու, վէ քէնաի քէնաինէ,

—Գու ադշամ ... էվվէթ, պու ադշամ ... տէտի, գաբթան հաբէքէթ իչինի իսթիճալ իտիեօր, վէ բէվիշի հալէ նէզարէն, հիչ պիր շէյ մէրդումնա եօլունաան կէճիքտիրմէէք տիր: Գու հալտե, Տօբատա վէ բէֆիդէրիմ Գաեէնէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իտէճէքլէր տիրլէր, հալ պուքի պէն, պէն հուրբիւեէթի եօլունա միւթէվէճճիհ օլաճաղըմ: Ա՜ճաբա թէչէպպիւսիւմ տէ մանվօֆֆագ օլուպ, մանդաեիմէ վաբէլ օլաճա՞ղմընըմ: Կէրչի շու ադրատա հէր շէյ պաեա գարշը իսէ տէ, նէ՞ պէյիս վար տըր: Պէնճէ Գաեէնէյէ կիմմէքտէն իսէ, էօմէք տահա էվէա տըր:

Գատէհու, շիւպհէսիզ ֆիքրինի իսթիլա իտէն պաղը թատավվութաթ վէ միւլահազաթը միւքէտաէրէյի տէֆ ու իղղալէ իչին, պաշընը սալաեարագ, իչէ միւպաշըրէթի իլլէտի:

Գու ադաղըգ էքլէր սէֆինէնինէ վազգու պուլան հալ, հիքմեէմիպին պաշլըճա էչհասընաան պիրտի իչին զաեէթ էհէմմ օլուպ, պուշաու իլէրուտէ սէրա ու պէեան իտէճէք իտէք տէ, էվվէլ էմիրտե, հէր վագըթի կիպի սապահ մնուամէքաէրէն ճէրէեեան իտէկէմմէքտէ օլտուղու սաղիճ իւզ պիքր չիճիլիքեաթի սահիպի էօնիհէսինէ ամէթիմիպ լազըմ օլտուղու էճիլտէն, չիմտիպիք պուլունան պահա իթմէքլիկի սահա միւնասիպ ստա իլլէտիք:

Ա՜միր Մէրքիւցյա, ալէսապահ ուեանըպ, հէր քէսին իչի պաշընտա պուլունուպ պուլունմասընընա թէէմին օլմազ իւզրէ, ֆապրիկատարը տօղաշմիշ իտի:

Գու ստէմ քէնաի մէմուրինէ թինի թէմմամէն իճճա իթմէքտէ իտի իսէ տէ, քէնաի էճէնտիսի

ժէնֆաոթք իչին էթմէչկով, չունքի անը թահգիր խաէր խոր, իլա, էպիլէրտէն պիրինի վէ եախօտ տիկէրինի դուստրաս թուխարագ, շէոխտէն ճէզալանաքրմագ իչին մէէզունկյէթ խոխինօալ լյէմէք խամիակլէ խաէր խոր։

Մէրգուժ, ֆէնալըղա գոլշը ֆէնալըգ իշլէմէլի սէվգիր, վէ պիր ադապրն ուժուպաբընա վուրուալը գամչըլարաան մահզուզկյէթի հնաս էյլէր, վէ ոտեագ եէէէն արագրն տիշէրի կըճքրտանմաքընաան քէչֆ ատեաը, վէ պուղուն հքնզգըրմա սէոի, գուլագլարընա մուզիգա ոէսի կիսի թահիր ատրէմոէ թէէսիր խաէր խոր։

Մէրքուցցա, գօնագտան եարքմ ֆոլտաա ուզագտաա վագը պիր շէքէր ֆագրիգտարընա կիմոկի զեմուն, կիսզէլ պիր Անտալուզիա պէյկիսինէ սիսար օլուպ, սէվահիլէ ոօզրտա, կիմմէչտէ պուլտունան պիր քինէչի ուզագտան կէօլտու, վէ տուտագլարընաա զարկով պիր թէպէսիմ մուշահէոէ օլուղաս։

Սիւաբկյի մէրգուժ զանէթի ահէոմէչ տուրէմոէ պէյկիսինն սիսրմէչքոէ օլուպ, Համիդա սիկտաաքնը իչէրէչք, զէրր օլուղանուշ օլան ալտաղկյի սէյր ու թէչմուշա կյէմէքոէ խոր։ Աբագրի մէդքուրէնին գըյմէթի վէ իթիզարըը կիսն սէ կիսն արմմագտաա օլաուղաս կիպի, կէօզ ալտագլտիկի մէոաֆիէնէ գաատար աա Րիշար Պէրնիէնին ծալի խոր։

Պաս ահէմ, խաթիթք խոթխոտոէ եաշահանարքն ալէոէպհնէ կիյինտիքէրի պէզոէն պիր էլպհոէ կիյինմիշ խոր խոէ ոէ, պաս էլպհոէ օլաուղաճա պիչմիկի խոր։

Մէրգուժ գըրդ եաչքնտաա գաատար օլուպ, ֆիւպհս ոէօրթ քէօչէ վէ գաթարմըշչ օլուպ, Իսթանպօլա-ըրն սինտաքընը անտըրմագտաա, վէ նէ՛ կիսզէլկյաէ վէ նէ՛ ոէ չկրքինկյաէ չանանք ոիզգաթ հիչ պիր ճիհէթի եօգ խոր։ Հալպուքի հէյէնէթի ասլա մանէտարզ օլմանքպ, գալաչըզ վէ հիլէպագըզ միւշահէտոէ օլուղնուեօր խոր։

Պաս խէր չախտար եէկոնիկէրկյէրինէ անճագ պէչ ատրմ գաատար գալարագ եագլաչաբգլարընաա, Մէրքուցցա հասրը չաբդաաքընը չըգարաք, վէ մէրգուժ սիսարինին էճնինոէ քէմալի թէվֆիկ խոէ էյլիկ,

—Սկյամ, սինտաքոր վէքիլի սինտօր Րէյիսիոէոէզ, ոէմի։

Պաս նէոէի չախա, էվկյէ մէգքուր ոէկյաա մանգաագէկյ խոխ, չաս եօլտա ճէվապ վիրար.

—Սաագահքոր խայր օլաուն, սինտօր Ա՛էրքուցցա, մէնանկյինէթինէզ պաշկամքշաքընքզ, վէ հէր վագքթքի կիսի գամչընքզ եիճոէ էլինոէոէ սիր։ Լաքին պաս քէք հյի թէեագիր սիր։

—Էվկյէթ, էվկյէթ, ոէնաս ճէվապ վիրար Մէրքուցցա մուքէտոէ սիր պիր սուրէթոէ, գամչրմ ատա վէ էյիմ ոէ գաուվկյէթկյի սիրկյէր ատինա, չի՛ չարէքի, էֆէնամիզինն էմրի պէնի հէր կիսնա ոէրպէոթ հարքէքէթոէն մէն խյկյէմէքոէ սիր։

—Պաս ճիհէթկյէ, հալէտա սինտօր Րիշար Պէրնիէ զայիֆ մի սիր։

—Էվկյէթ, վէ հէր վագքթոէոէն գինաոէ զայիֆ սիր։

—Տիմէք սիր քի, գօնագտա մուսաագքէթիսինոէ, ասլա չվքաոեէթ իշլիթմէնեէճկյիմ։

—Ասլա, չիսնքի պուրատաա թէնպէկյէր վէ իթիաոթօքզկյար հագդընտաա հիսոէնի մուսաոեէկյ էքսիք ոէկյիկյ սիր։

Սիւաբկյարքն վէքիլի, պաս հաքէքէթի թայիկով իաէր պիր թագզատա,

—Պաս բէք ֆէնտա ուսուկյ սիր, սինտօր Ա՛էրքուցցա, հէմ շայեանքը թէէսուֆ ուսուկյ սիր, ոէմի։

—Նկյիկյթ, պուտնա հիչ չիսպհէ խաթէմէզ, վէ էր եա կիճ էսիրկյէրինն ալկյոագքնտաա էօյկյէ պիր կէվշէկյիք հաուսկյէ կէթիրկյէճէք սիր քի, միւսթէճիլի քնաթտաա չալըշաճագ ատէմ գալմնտոճագ տքր։

—Պրոգրամ քի՞պուտնն պէօյկյէ օլմանքնտաան, պիզիմ ոէ նինշէ մէնֆաոթլարըմզգ էկյոէն չըգմկյ պատնտոճագ տքր, ոէեու ոէվամ խիտի վէքիլ։

—Քէմալի թէէսուֆկյէ, պուտնու պէն ատոի թատիգ խաէրիմ, ոէմի Մէրքուցցա, վէ ատրա չէօյկյէ իյովկյ խիտի. Ֆագաթ սիզ գօնագա կիսոէճէ՛քմինիզ։

—Ն՛կյկյէթիմ կիսիտճէք սիր ամմո, էֆէնամկյի ոճատա պրատճո՛գմքնքմ։

—Նկյիկյթ, խուշգըզլարըկյա պիրկյաէ պուտնճագտաքնզգ։ Լաքին պու գըզկյը, ապգրգէթ էսիր օլաուղլարք հալաէ, պէնիմ քէնտիկյէրինէ խիտաթ խիտիճկյիկյմ յագքմ կէտիկյի խաթրքմա կէտիքճէ, տամամլաըրընտաքի Իսթանպօլ գանք թահրիք օլաունուեօր։

—Էօ՛ր մի սիրկյէր սինտօրաունուզ, ոէեու թէքրարկյատք սինտօր վէքիլի, պու պագոճ էմի՛ն մնտնիզ։

—Էվկյէթ, էմինիմ։

—Ֆագաթ, պիր էսիր գաատնտան ատոմնուշ օլան գըզկյաքընքն պիզգաթ էսիր օլաուղկյաը, սինտօր Պէրնիէեէ ճճհաուկ օլմանագ կէքճք սիր, հալ պու քի ճէրգուժ նա՛պկյ օլուպ տա չնմնիկյէ գաատար գըզկյաքընը հիւրը իչան խիտիճկյիկյ սիր։

—Եիւպհէոնզ պու խաուուուտ չինտիկյ կիուզտմուզ ատա խիտիճքոէ սիր։

—Վագտա չնմնի իչին պու պէօյկյէ խոէ ոէ, միւսթագպէկյ նէ՛ եաքտըմ։

—Միւսթագպէկյ տահա ուզուն ատր։ Պուտնտան պաշգա Մ. Պէրնիէ, պիր ոէկյիպտանկյ կիսի գամի խկյ պիտնէ օլուպ, եիւզ եաչքնտա գաատար եաշահանճագ տքր, վէ պու միւտաէթի զարֆքնտաա քէնտի իչկյրինն նէզատա գօնագպկյէճէքճ սիր։

—Աճա՛յիպ, վիճուտճա գուվկյէթոէն հիչ պիր շէյ անլաչքճագ, վէ քիմնի եաշահքոէ, քիմնի էօկյէճէկի պիկյինէճէզ։

Պատհու սինտօրաոր վէքիլի, լագքտըրքնքն բագրթտաքընտաա ատա սիզգաթ իթիճկյեէրքճ,

—Ե՛ն ատհէմկյ պու խաուուուտ չինտիկյ կիուզտմուզ ատա իթիճքոէ սիր։

—Վագտա չնմնի իչին պու պէօյկյէ խոէ ոէ, միւսթագպէկյ նէ՛ եաքտըմ։

—Միւսթագպէկյ տահա ուզուն ատր։ Պուտնտան պաշգա Մ. Պէրնիէ, պիր ոէկյիպտանկյ կիսի գամի խկյ պիտնէ օլուպ, եիւզ եաչքնտա գաատար եաշահանճագ տքր, վէ պու միւտաէթի զարֆքնտաա քէնտի իչկյրինն նէզատա գօնագպկյէճէքճ սիր։

—Աճա՛յիպ, վիճուտճա գուվկյէթոէն հիչ պիր շէյ անլաչքճագ, վէ քիմնի եաշահքոէ, քիմնի էօկյէճէկի պիկյինէճէզ։

Պատհու սինտօրաոր վէքիլի, լագքտըրքնքն բագրթտաքընտաա ատա սիզգաթ իթիճկյեէրքճ,

—Եիւպհէոնզ պու խաուուուտ չինտիկյ կիուզտմուզ ատա իթիճքոէ սիր։

—Վագտա չնմնի իչին պու պէօյկյէ խոէ ոէ, միւսթագպէկյ նէ՛ եաքտըմ։

—Միւսթագպէկյ տահա ուզուն ատր։ Պուտնտան պաշգա Մ. Պէրնիէ, պիր ոէկյիպտանկյ կիսի գամի խկյ պիտնէ օլուպ, եիւզ եաչքնտա գաատար եաշահանճագ տքր, վէ պու միւտաէթի զարֆքնտաա քէնտի իչկյրինն նէզատա գօնագպկյէճէքճ սիր։

—Աճա՛յիպ, վիճուտճա գուվկյէթոէն հիչ պիր շէյ անլաչքճագ, վէ քիմնի եաշահքոէ, քիմնի էօկյէճէկի պիկյինէճէզ։

Պատհու սինտօրաոր վէքիլի, լագքտըրքնքն բագրթտաքընտաա ատա սիզգաթ իթիճկյեէրքճ,

—Եիւպհէոնզ պու խաուուուտ չինտիկյ կիուզտմուզ ատա իթիճքոէ սիր։

հիպի, քէնոմ ատապլարընա հէր կիւնա մուտաատաթ լիա լիմէք-ատէ, վէ պունլարը գամչը տաեա-ղընտան էսիրկէմէքտէ օլտուղուն-տան, թապիաթիլլէ պէն ատ մաղ-պաթալար թոնդիմ իտէմէմէքտէ-յիմ, վէ պու հալտէ մէմնուիեէթի-մէ այիտ օլան քեալըտատան մնհ-ըտամ գալմազտաեըմ։ Ֆագաթ չու հալ, գաթիէն շայեանը թայ-եիպ վէ նէֆրէթ ատը։

—Նէ՛ չարէ, ինանմըյըէթըէր-վէր օլմազ լազըմ ատը, ոէսոի Մէր-քիւցցա իսթիհզապքեարի պէր ա-տա իլէ։

—Խա՛յը, խա՛յը, պու օլամազ չէյ տիր, պէն քէնտիսինի կէօրէ-ճէյիմ, վէ քէնտիսիլլէ ճխատէն զ-գնուշաճաղըմ, չինքի իլլէրին պու սուբէթլէ ճէրէեանը մուս-քիւնտուզ տիր։

—Հալ պու քի հիչ պիր շէյ մնուվաֆֆագ օլամաեաճաղընըզը պէն սիզէ սէօյլէյիմ։

—Ի՞մ պիլիր ... Թէքրար կէօ-րիւշէյիմ, ամիր էֆէնամ։

—Էվվէթ, էվվէթ, թէքրար կէօ-րիւշէյիմ, վէքիլ էֆէնամ, թէշէպ-պիւսիւնիւզաէ մնուվաֆֆագ օլմա-եա չալըշընըզ պիրա գօլայրըմ պիլա հարէքէթի տուրարագ ուեուշուեօր։

Մէր-քիւցցա պու սօն սէօյլէրի թէլէֆֆիւզ իտէրէք, գամչըսը-լա դալըն պիր ֆիեան տալընա վուր-տու, վէ մէզքիւր տալը աշադը տիւշիւրտիւ։

—Օ՛, օ՛, ոէսոի սիեահլար վէ-քիլի կիւլէրէք, պիրէ յինիզ տատա դուվվէթլի իմիշ։

Պատէհու պու իւքի չախսլար պի-րինչիլէրինի սէլամլաեըզ, պիրինի գօնագա վէ տիկէրի դըրա տօգ-րու այրը այրը հօլարատան հարէ-քէթէ պաշլատըլար։

Էսարէթին հէնուզ մէվճուտ օլ-մուղու Իսթանպուա միւսթէհլիքա-թընատա, Մչե-հը-ը վէ-էլէ նամընը հայիզ օլան շախսը րէսմի, ինքար օլունմազ էհէմմիեէթէ մալիք օլուպ, մէրգումի, էֆէնտիլէրինին էմրի իւզրէ ճէզաեա չարբըյաճագ եա-խսօտ գամչըտանաճագ օլան վէ լա-քին մուտուլաճագ գամչըլարընը միդ-ատը վէ նախսօտ վէրիլէճէք ճէ-զանըն ճինսի, գատապահթարընընէն նիհայէթի խարիճինաե պուլունան էսիրլէրինին չիքաեէթլէրինին տինլէ-մէնէ մէմնուը պիր նէվի հապէմ իտի։

Պու վէքիլ, չիքաեէթի տինլէ-ատըտըն ոօնրա, թարաֆէյնի մու-նասիպ կէօրտիկտէ իւզրէ սուլհ իմտիտիր, վէ եախսօտ մնուամէլէյի շէհիտէմ քէնտինճէ իֆրահի տէ-րէճէտաե կէօրիւնէն քէօյէ տահիպ-նի, աղ չօղ պիր ճէզայի ղատալմէճ մնհզըտամ գէլմար իտի։

Պու մէմնուրիեէթի էսիրլէրի քէ-էննի խօշնուտա գէլմազ իչին թէր-թիպ իտիլմիշ իտի, չինքի պու էսիրլէրը հէր թարաֆտաս քէնտի հէմճինսլէրինին հուզուրիեէթէ նա-յիլ օլտուղուրընը կէօրէրէք, եա իհմիյալ չէդարարագ, վէ եախսօտ ֆիրար իտէրէք, Խարթանիա միւա-թէմիլքաամընը խարատա իհմէք-թէ հօտուտաթքընտա պուլունար ի-տիլէր։

Շիւպհէսիզ, մատաէ, պիր թա-գըմ տէհշէթամիզ հադդըզատըգլա-րտա վէ նէֆրէթէնգիզ զալըմլը-րէ խիթամ վիրմէքտէն իպարէթի օլտուղու ճիհէթլէ, նէթիճէսի ֆայ-տէլի օլագիլըր իտի, հալպուքի սի-եահլար վէքիլէրի, ախէագլարը բէք միւքեմմէլ օլմահան էֆրատ-տան իսթիհսապ իտիլտիքլէրի էճիլ-տէն, պունլար ալէտէվիհէ քէնտի մէմուրիեէթլէրինէն իսթիֆատէ իլէ, զէնգին օլմագ արզուսընտէ պուլունուրլար իտի։

Շէօյլէ քի պու վէքիլլէր, ֆի-եահթ վագթ ու հալ իճապընընա թէպտիլէ մէյհալ օլան պիր ֆըչը չարպա իրչիէթի ալարագ, էսիրնի շիքաեէթի նէ գատար հագգը տահի օլա, եինէ անքէ ապէյհին-տէ էսիր տահիպլերինին թարաֆքընը թուխար իտիլէր։

Պինահէն ալէյհ Բիչար Պէրնիէ, պիր վասթայի թէէտիսպ օլմագ իւզրէ, քէնտի ադարաթքընտա գամ-չը իսթիմալի ուսուլինի գապուլ իթ-մէտիկինտէն, Կուատաճնիլատա քի սիեահլար վէքիլի թապիաթիլլէ մէրգումուն միւլայիմիկինտէն քէն-տի մէնաֆիյինճէ զարարտատ օլ-մագտա, վէ պէօյլէ պիր հարէքէթի, մէմուրը մէրգում նէզտինտէ պիթ-թապի գապուլէ զայըլի չայեան վէ ույղունսուզ ատտ օլունմագտա ի-տի։

Հէր նէ հալ իսէ, չիֆթլիքեատ ատհիպի քէնտի գըզլարըլա պիր-լիքտէ, քէնտի իշ տայիրէսինտէ պուլունուպ, սոպահլարը իճրատընը ատէթ իթմիշ օլտուղու ատէր ու թէֆթիշ իչին տիշարը չէդ մահեա հա-զըրլանմագտա իլքէն, սիեահլար վէ քիլինին գօնագա մնուվասըլէթի խա-պէրի կէլտի։

—Պու ատէմ պուրատա՞ մը տըր, ֆագաթ պէնտէն նէ՞ իսթէեէպիլիր, ոէսոի Մ. Պէրնիէ։

—Շիւպհէսիզ, էսիրլէրտէն պի-րինի սիղին ալէյհինիզտէ չիքա-եէթ իթմիշ օլմալը տըր, ոէեու մնուգապելէ իթտի Գարմէն։

—Պունուն իհթիմալի եօգ տուր, ոէսոի Գօրա, պու էսիրլէր, պու-րատա գօնագտա կէօրտիւքլէրի կի-պի հիւնէր մնուամէլէ կէօրտիւքլէրի հալտէ, նէ՞տէն ոօլտաը չիքաեէթ իտէճէք տիրլէր։

—Տիւնեատա հէր չէյ իհթիմալ-տէն տիր, էվվատլարըմ, ոէեու ոէ-վամ իթտի էմնաք սահիպի, պէէ-քի Մէր-քիւցցա, պիզիմ պիլմէտիկի-միզ պիր ֆէնտըզը իճրա իթմիշ տիր։

—Պէէքի։

—Լուգուն հալին նէտէն իսա-րէթ օլտուղունու պիր ազտան ան-լարըզ։ Բ՛ոպէնոօն, սիեահլար վէ-քիլինի իչէրի կիրտիր։

—Բէք ույի, էֆէնտիմ,

Պիր ազ ոօնրա, Բօպէնոօն, մա-լումիմիզ օլան չախսը իչէրի կիր-տիրտիկինտէ, մէրգում, ագար սա-հիպլէ կէնճ գըզլարը էճնիւնտէ քէմալի թէվազու վէ մուբայիճէ պիր բիտաէթի իլէ պաշընը էյտի։

9

Բիչար Պէրնիէ պիր հարէքէթի պայիտէ իլէ իշպու եէնի կէլէն չախ-սըն սէլամընա մուգապիլէ իտիպ, Բօպէնոօնա տախի քէնտիսինէ պիր իտկէմլէ կէթիրմէսինի իշարէթ էյ-լէմտի։

Սիեահլար վէքիլի, տատէթտէն օլան եիզօխուպլիւկինէ նիհայէթէն, պիր տէրէճէ տիւշմընը իպթիրտագ օ-լարագ օթուրտու, վէ քէնտիսինէ պիր սիւալ վագը օլմասընա պէք-լէտի։

—Էֆէնտիմ, տէտի խանէ տահի-պի, սիղին պու մէմուրին դայըլի թէշքիֆինիզէ ոճապա նէ՞ մանէա վիրիլմէլի տիր։

—Սի՞նեօր, տէեու ճէվապ վիր-տի վէքիլ, պէնի սիզէ կէօնտէրէն

ճէպիրէնին մալիսի տիր, վէ մէմա-
ըսիեէթիմ ատ օլսուդճա նադիք
տիր։

—Բէաէրիմ ալէյհինատ չիքեա-
եէթի խոէն գո՞ղը ապագ տըր,
ատաւ Գօրա։

—Խայր, մաամուազէլ, բէաէ-
ըսինիզ Մ. Գէնինէ օղ ատրէճէ իզ-
մանգ իւղրէ տալրանմագտա տըր
քի, ալէյհինատ հիչ պիր քիմսէ
չիքեանէթի խոէմէզ։ Գէնիմ գու-
բառա կէլմէ-քիմիմ գաշդա ատպէ-
պէ մէգնի տիր։

—Էֆէ՞նտի, ատեու ատմամ իմ-
ոու ադար տահիպի, մերամքընըզ հէր
նէ խատ, տօղրուտան տօղրուեա
ատօյէ-յինիզ, չիւնքի տիշդրը չէզ-
մանգ նէյ-յէթինատ խոսիմ, վէ պիր
ադ իսթիճալ խոսեօրատմ։

Վէքիլ, իմտատի խոէր տուրէթի-
ատ պիր հարէքէթատ գուլունա-
բագ։

—Գէն պիզիմ վազիֆինիզի տաւ
իսթիխանալ իմմէք իսթէմէմ, վէ
մուխամատըէն էֆտատէմ մէ-
գիլիկի վատ խոէրիմ, ատտի, հէր
քէս, պիզիմ, քէնտի մէհնէթ վէ խա-
ատէմէրինիզէ նէ ատրէճէ հիւքմ
մուամէլէ կէօսթէրմիկինիզի պիկիր,
վէ էսիրէրինիզ հագդընատա ատէ-
քեար օլան միւսայիմէթինիզին հու-
ատուատուզ օլուգտա, քիմսէնէ մէճ-
հալ ատյէլտիր, վէ հէր քէս, պի-
զիմ ֆիլէն իճրա խոէկէսիկինիզ
մուամէլամ վէ հարատքատիր ինատա-
նէյ-յէթքէրէքտանէ-յի կէօրէքէք,
պիզի ինատանէյ-յէթքէրէվէկիկ պիր
նէճմանէ ատտա իլէտմէքտաէ տիր։
Ադարընըզդան խոատքսիզ գուսուրտուզ
օլուգ, վալի Հազրէթլէրի խոէ, ճէ-
զայիրինիզին ակիլինի վէ մուամէլէյ-
թինի ֆէվգէլատէ նէտիճէսինէ ար-
թըտընըզդուան ատոատը մէմուն
ատուրար։

Մինատալար վէքիլի պուս ադարդը-
լագընատըգդան գոթիթ իթմէմէսինատէ,
Իլիար Գէրնէյէ,

—Հէր նէ հալ իսէ, էֆէնտի, ա-
զիզ իլի սէօյլէյինիզ, ատտի, չիւն-
քի ինատանդան եվվէլինէ գարշը վա-
գուս պուլան պուս եօղատա իզմիխամ-
լատատան վէ մէսաուա ալիթայիշլերատէն
չօգլուգ հաօչանըգտանդ։

—Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, իշթէ
ադիզ իշին էտատքընը անլատմատըմ,
ադրինա հարէքէթինիզ կէրէկ չայեա-
նըը թատոնին իսէ ատ, հէր մուտալըն
թէրս թատաֆը ատա վար տըր։

—Գոդ ադրիմ պէնիմ հարէքէթիմ-
միս թէրս թատաֆը գո՞ղդաք տըր։

—Եմնիմ անլատըրըմ. էկէրչի
մուխթէմիլքեամատա եօղդընդը ոա-
հիպի ադար ադզ օլսա խոսնուդ, կէօ-
զիւնիզ էօնիւնէ տուզ իսէճէք օլ-
տուզտուր իմմիտազատա ատտա մա-
հէլ օլմադ իսէ, վէ պէն ատ պու
իմմիտազատը պէճատէ ատտա մու-
ատաատ պուլմադ խոսիմ, Ս՛ալին
Բօյմօ-Բիզ օտա եօղ գատար ատ-
հագդ էվատ տահա վար տըր քի,
պունդարըն տախի էվլերինի պուլա-
նուգ, պունդար իսէ եէմիմէզ պի՞նէ-
ճէրէ պուկդ օմադտա տըրըտար։

—Էֆէ՞նտի, պու սէօյլէտիկինիզի
պէն ատախի պիլմիրիմ, ճոգտի մի-
պին պուրատա կէլմէնիզ, ատտա-
տաշդըրըմտան պահա իմմէք իչին
օլտուդտանտ զանն իմմէտի։

—Էֆէ՞նտիմ, պու պադատ եօ-
ղըրտըրդըգ, ատեու մուդապէլէ
իմմտ մուամէլէյի վէքիլի, չիւնքի
իշդու տահագդ էվատ, քէնտի ա-
բատ քէօյլէրի հագդընատա միպին
գատար խոյրխահ օլմատըգդարը ճի-
հէթէ, միպին ատրէճէյի խոյրխահ-
ըդըրդըգ քէնտիլէրին մէնաֆիինէ
բէք պիւյիւք զարարը մուճիպ օլա-
ճագդը էֆքէտըրատա տըրտար, վէ

պու պադատ պէուպիսիթէն հոգդ-
ոդդ տա ատ-յիկ տիրդը։

Իլիար Գէրնէյէ, պու սէօզիւ գա-
պուվ իմմէմէդ թատրդնատա պիր
հարէքէթի իճրա իսէրէք,

—Գու քէք մէնատաէպէթսիզ չէ-յ
տիր, ատտի։

—Էմմէթի պու իշիտիվէմիշ չէ-յ
տիր, ատեու ատմամ իմմտ Գօրա,
բէաէրինի իմմիդատէն, ատճայրատ,
բէաէրիմին թատատա զու հարէքէթի,
նէ՞ ճիհէթիյէ ատհատագ էմլաքըն մէն-
ֆատէթատրընա զարար վիրմէօք իս-
միշ, Հէմ օնդագ բէաէրիմին մէսէ-
քինէ նէ՞ գարըշմըդար։

—Լատքին, մուամաւագէլ, վիրմէն
իսդէթի մուգիդը տիր, Տիհէր ատա-
հագդ էմլաքըն ադրագտարը պիրդե-
լէր քի, մէհհիթէրիմ մինեօր Գէր-
նիե, քէնտի քէօյլէրինին բէաէրի
օրտագ, քէնտիլէրինի ուզուն եօր-
կունէուդատատան մէ դահիթի շէնատ
իսդմէթլէրատէն էօրդիդը, մէ ճի-
րինէ նամիդաճ օլադտար, քէնտիլէ-
րի իչին մահատատ հէքթիմ իմտիհին
իսէր, մէ պու նամիդաճնըդ պիր
ադ ադրըճա օլտա, իսատէթինէ պիր
իսոմթահանէնէ կէօռատէրիր, մէ
իսքամէթիմէ պու քատնամադդ պիր հալ-
ատ պուքունատուդլարընատա, քէն-
տիլէրինի չալըշտըրմադդ, մէ իհթի-
եատլըդլարը պէմնատընատա տահիպ,
ատն կինէլէրինի կէչիրմէդ իսդրէ-
քէնտիլէրինէ պիր քարչա ատտադի մէ
դաւիսթէ տահիպի իսէր ատ-յի։

Գօրա, պիրատէն պիրէք ատեուդա
գալդ ատտադ,

—Ճոգտի, էֆէ՞նտիմ, պունդար
իհտանիյ-յէթի իդթիդատընատա շէ-յ-
լէր տիրդեր, ատտի, էմմէթի, բէ-
ատքիմ, քէնտի տատրդ իսդմէմի-
քեատրդըն իհթիհատրդըդ էօմիւդ-
լերինի թէէմմիլ գէրէկէօր իսէ, ֆէ-
նտ պիր շէ-յ իմմէկէօր եա՛։ Հէմ

պու խուսուս մուամիֆէդէ թատքիսթի
մէ տատալէթի ատ-յի՞լմի տիր, քի՞մ
պունու իդայէթսէ ճէտրէթի իսոէ-
պիլիր։

—Եիւպհէսիզ, մաամուազէլ, նա-
զարիճատէ քիմսէ պու հալի թայ-
եհայ իսոէմէդ իսէ ատ, հագդդ տիր
հալատ էօյլէ պիր։ Եէօյլէ քի, է-
ֆէնտիլէրի թատրատիքատան պու դա-
տար հիւրմէտ մուամէլէ կէօրմէ-քատ
օրնէհատ քէօյէլէր, մերրեպատմագ-
տա, իհէշ-քէրի իմմէ-քատ մէ իսոէ-
լայ չէդատրմադդատա տրրէպէ, մէ ձէ-
քատնատընէ մէ Իհհիդիէրատրէն ատր-
պէտի միսթէֆիլքեամէթա իմմի-
ճատ իմմէք իսդրէ, ֆիսրատան պաշ-
դա թատատվատրատրէ եօդ տար։

—Ատհի՞հ մի, ատտի կինճ դրէդ
թահդ իսատիդ պիր թէպեոսիմ իդէ։

—Էմմէթի, մաամուազէլ, հէմ
քէք ատհի՞հ տիր։

—Քէք իսէ, էֆէնտիմ, ատեու
ատմամ իմտի Գօրա, քատքին պու-
նա էօյէ կէօրմէնատ քի, պու ֆէ-
նատրդէն ատմատը քէք ճօդայ տըր։

—Նէ՞ կիսդի։

—Պունատն ատհատ դօդայ նէ՞ մատ
տըր. տիկէր ատհատը, ադրադի ատ-
իսի քէպերինին ատճատ իմտատիկի թա-
տրդնէ ատմամ իմտինէէր, օ հագդէ
քէօյէրէ ատ պիդմի քէօյէրէ
պէնդէ-նէէճէք, վէ էֆէնտիլէրինի
թահդիր իսոէճէք եէտատ ատմէճէք
վէ ֆիրսատ չալըշտճադ եէտատ, իշ-
լէրինէ մէշդուլ պուլունտճադ, վէ
չալըշմադատրընէն ճիդդի տիր մու-
քեաֆամէր կէնճինատ ադրինատ քէն-
տիլէրինէ իսոատէմ իսոէ-նէկինի պի-
լէրէք, մուսիպ վէ չալըշկան օդա-
ճադ տըրտար։ Քի՞մ պունատն պէյ-
լէ օղատ գունատ անլատտատմադ, վէ
Բօյմօ-Լիգօ վալիսի նամ՞ատ ատէմ
օղատօր քի, էսիրէրինի գատ՞ք վէ
պուսթան ալմընատա էօղսիսմէ-նինի

բէաէբիմէ իմիաթ իթմէնիզ իչին, սիզին պուրաեա կէլմէնիզի էմր ի-տիւօր։

Օիւեահլար վէ քիւլ, մէզպուրէ իւ-զէբինէ թաբիւֆի նազ ապիլ պիր սուբէթլէ տիֆք նազար իտիպ, վէ պատէհու թէպէասիւմիէ չէօյլէ ճէ-վապ վիրտի։

—Սիզի թէէմին իտէրիմ քի, վա-լի հազրէթլէրի, քէնտի միւլահա-զալարընա պու եօլաա մանէա վիր-տիկինիզի պիւսէյր, բէք մէյհուս օլաճագ տըրլար։ Միւշարիւէյհ, հէր կիւնա հազգըընըզ գարշը օ-լուպ, անճագ, վէ օ տախի մէնա-ֆիյի ումումիէե իտաթըը իչին, սին-եօր Բիշար Պէրնիէնին քէնտի ա-բաալարը հազգընաա պիր ազ չէ-տիա իւլ միւաճ օլմասընը տըզու-լէմէքտէ տիր։

—Է՛հ, տէեու մուգաալէյէ իթ-տի Գօրա չէտիտէն, պիհուտէ եէ-րէ մուամէլէյի չէտիտէ օտուր իտէ, պուննա զալիմիլիք տիրլէը։ Աճա՛յիպ, Ֆրանսա վէ Ինկիլիթէրրա տէվլէթ-լէրի էսիրլէրին զինճիրլէրինի գը-բարագ, ճէնաապը Հազգըն, տօղ-սուզու զէմանն հէր մահալուգա իհ-տան պուեուրտուղու օլ պիւյիւք նէյմէթի, եանի հուբրիեէթի իեա-տէ իյլէտիքլէրի հաւտէ, սիզին, բէտէրիմէ ալչագճա վէ զաատաբ-ճա պիր շէյ, եանի պիր ճինաեէթ թէքլիֆ իթմէեե կէլմէնիզ։ բէք միւնասէպէթսիզ տէյի՛լ մի տիր։

—Ձագաթ, թէքրար սէօյլէեօ-րում քի, սիզ եալընըզ տէյիլսի-նիզ, տէտի վէքիլ։

Պու արալըգ Բիշար-Պէրնիէ քէ-լամա ազագ պիրլէ,

—Լֆէ՛նտի, պու գաատար սէօզ քեաֆի տիր, տէտի վագարը ա-զիմլէ, պէն քէնտի թաապաթի վէ ախլէագըմտան հիչ պիր շէյ թէպ-տիլ իթմէմ, պաունունա պէրաապէր պաունուն, սիզին մէմուրիեէթինիզ մէնաֆիինճէ մուզիրը օլաուզաունու, վէ էֆէնտիլէրին քէնտի էսիրլէրի հագգընաա իճրա իթմաիլէրին վահ-շիլիք վէ զալիմիլիկին սիզին սէրվէ-թինիզճէ զաեէթ մուգաատէա ի-տուկինի տախի պիլիրիմ։ Զիւնքի սիզ եալընըզ մահաչընըզա գալագ-ղընըզ թագտիրտէ, զայիֆ գալա-ճաղընըզ թաապիե տիր։ Իեեի, պու պագատ սիզէ էօտէեէճէք պիր իթազիինաթըմ վար արը, պաունու տօա ինքեար կէլէմէմ։

—Էվվէթ, էվվէթ, իչթէ մէսէլէ տըր պու տուր, տէտի Գօրա, թահգիրատիզ պիր սէաա իլէ, եմ-տի, էֆէնտիմ, հիսաապընըզը եա-բըզ, սանտըղա կիտինիզ. մաթ-լուապունուզ թէէտիեէ օլունաճագ տըր։

—Մա՛տմուազէլ, պէնի թահ-գիր իտինէօրտունուզ, տէտի վէքիլ։

—Սիզէ ագչէ հիպա իթտիկիմիզ իչի՞ն մի սիզի թահգիր իտինէօրուզ, տէեու ճէվապ վիրտի իտթիհզաքեա-րի պիր սէտա իլէ Գօրա։ Բէճա իտէ-րիմ, նէ՞ գաատար վագըթտան պէրի տիր քի, պու խուտուտա պիր հագա-րէթի նազարըդ-ա պագըեօրտու-նուզ։

Սիեահլար վէքիլ, խըրտըճնատան տիթրէեէրէք, վէ զաղապընատան եիզիտնուն ըչնկի սօմունշ օլարագ տեաապա գալագ, վէ կիւճ իլէ ան-լաշըըը պիր սէտա իլէ,

—Պու էվտէ, հագգընտա վու-գուա կէլէն գապուվչույէթի ասլա ունուտմամեաճաղըմ, տէտի։

—Քեա՛շքի պու խաթըրէ պիր տախի պուրաեա տեագ պատմանը-զա մանի օլա՞ա խոր, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա։

—Էմին օլունուզ քի, ապա ու-նաթմամեաճաղըմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէրգում, իւչ գըզը արընտաչըարտան էն պիւ-յիւկինէ սօն տէֆա պիր ագֆը ժիւկինէ նազար իլէ, սէլամ վիրմէքսիզին տիշարը չըգըը, վէ գօնաղըն պիւ-յիւք գաբուտու եանընտա պիր ա-բաապա թէօղիմ իթմիշ օլտուղու ա-թըընա պինիպ, վէ գալդիրնատ թէս-կինի օլունմամըզ սուբէթտէ պիր գա-բաղ վէ ատամլէթ էսէրի պուլուս-նարագ, սիւրաթլէ հարէքէթէ պէտ իլյէտի։

—Գօ՛րա, պէնիմ կիւզէլ գըզըմ, տէտի էմնաք սահիպի, պիր ազ էվվէլ սիեահլար վէքիլսէ բէք սէրթ մուամէլէ իթտիի։

—Հագգը՛զ մը իտիմ, հէմ մէր-գուման ալչագ պիր քիմսէ օլտու-ղունու սիզ ատախի թատտիգ իթմէ՞զ-միսինիզ։

—Եիւպհէսիզ, օրտաը էօյլէ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Բիշար, էվ-նի պուրուշմուշ օլան անյը իւզէրի-նէ գօեարագ, ֆագաթի պուննատն պէօյլէ մէրգում պիրիմ տիւշմէնի-միզ օլմուշ տուր։

—Պիրիմ նէ՞միզ իտիզ, պիրիզ նէ՞ եաբատիրը։

—Համտ օլսուն հիչ պիր շէյ եա-բատազ, եօգսա, էկէր էօյլէ օլմա-սա իտի, մէրգուման պու բաեա կէլ-մէտի, պիրճէ պիր մուսիպէթի մու-ճիպ օլուր տէեու զանն իտէր իտիմ հէրնէ հալ իտէ, իշպու էֆքեարը միւքէտտէրէյի պէրթատֆի իտիպ, ումուր ու մէսալհիմիզի տիւշնինէ-լիմ։ Եարըն ալթունն մատէնինատէքի ամէլէմիզի կէօրմէք իւզրէ, մէզ-քիւր մատէնէ կիտէճէյիզ։ Պու կիւն, Մարսիլիեաա կէօնտէրիլմէք իւզրէ Ամթօլօպ սէֆինէսիյլէ Սէն-Ժան-ապ-Բօրթօ-Րիգօեա կէօնտէրիլէ-ճէք օլան գահվէ հումուղսիյլէ իչ-թիպտ։ իթմէքսիկիմիզ լազըմ ապը։ Այնի վագըթտա Մաեէկէեէ տախի տէօրթ եիւզ ըչս աղնամ կէօնտէ-րիլէճէք տիր։—Գօ՛րա, պու էմրլէ-րինին իճրատաք խուտուտունա սէն նէ-զարէթի իտէճէքսին։

—Բէք իյի, էֆէնտի բէեէը։

—Սէն պու սապահ Ժիւբիթէէրի կէօրտի՞ւն միւ։

—Պունուն իչին խաատէթէն խաա-թախատեէ կիթմըմ։

—Նա՞սըլ ապը։

—Բէք իյի տիր. տօգթօր Ժօսլէն խաաթապըղըն էօնիւնիւ քէօքիւն-տէն ապմըչ սըը։ Իւչ տէօրթ կիւնէ գատար Ժիւբիթէէր աեագա գալ-գաճագ, վէ բիրինճ իլէ հայման թահմիլի իչին նէհրէ կէլէճէք օլան սանտալարընն նէզարէթինին տէրիւհ-տէ խատճէք տիր։

—Բէք իյի, էվլատըմ, ֆագաթ ապիզիմ, զանն խաէրիմ քի, պու սապահ միւլագիմ Ծօրաայ իլէ գահ-վալթը խատճէ յիմիզի ունութմամըշ-սըն տըը։

Գօրա, եանագ ապրընտա պիր գըր-մըզըըգ հաւսուէ կէլէրէք,

—Խա՛յր, խա՛յր, էֆէնտի բէ-տէը, տօպա ունութմամըշըմ, տէ-եու ճէվապ վիրտի։

—Մէրգում կէլտիկինտէ, իչքի տէֆտա չանըք չալըպ, կէլմիշ օլաու-գունու պանտա պիլտիրինիզ։ Պէն պիր սաաթ իչին տիշարը չըգըեօ-բում, ֆագաթ գօնագտան եի-բաղ լանմաեաճաղըմ։

Պու սուբէթլէ Բիշար Պէրնիէ պա-շընա հասըրտան պիւյիւք պիր շաե-գա գօեուպ, օտասընտան տիշարը չըգըը։ Գօրա տախի պագը թահտ թէտտրիքի կէօրմէք իւզրէ, բէ-տէրինին տրգտաըընտան կիթմտի։

Գարմէն իւէ Մարի պէրլիքտէ գալըըար ։

Պիր կիւն էվվէլ, եանի միւլազիմ Արման Տօրտաէրն հարէքէթ վէ ապիմէթինտէն ասնրա, Գօրանըն ամանը մահզունիյէթի քէսպ էթմէկ, վէ հէյէճէթինտէ էօյլէ պիր իշթիրապը գալպ էսէրի հուսուսէ կէլմէկ իտի քի, իւրի գըզգարբնտաշլարըն նազարը ալտգամքնա պու հալ չարըճը իտի ։

Պու գըզլար պու պապատ պիւյիւք գըզգարբնտաշլարընը իտիճ-վապ էթմէ քիւկլ հէր նէ գտտնր իտիէմէմիշլէր իտի իտէ տէ, իւրիտի տահի գէնա տուրէթտտ միւթէէսսիր օլմուշլար իտի ։

Մարի, եանի պու գըզլարըն էն քիւչիւկ էֆքէարը պաթըրլէ տահիտիէտի օլմնաը, պիւյիւք գըզգարբնտաշլարը քէնտիլէրինի եապընըը պրոգարըրնտա,

—Գա՛րմէն, տէ՛, տէպէ պինի պիլմէմ ամմա, պաղը գէնա հնաթէտի գալպինի իտիէմ էթմէկ օլմազ տիւ, պիր ալտըմ տա հէր նէ գտտնր օլսա օլսուն, պիր ալտըմ տա պիր իշ պէր պէտտմէմ տէյիլ տիր . . . Լաքին նէ՞չին կիւլիւճէօրտուն ։

Գարմէն, Մարիննին ունըընտան պու սէս իտիպ,

—Պաթըրլ էֆքէարըն իչին կիւլիւճէօրտում, գըզգարտաշ, տէտի, հէմ պու տէտիքլէրինին մանէտտը նէ՞ տիր ։

—Պու տէտիքլէրիտին բէք չօգ մանէտտը վար տըր ։ Նէօյլէ քի իէքտիլ պիր գտմ իչինտէ պիր իտիպտտ գտտէմ գտտիվէյէմ տտրքճտտ գէրէկ թտգվիյէթի պրոքտուշ օլտուր իտի, պիւտպիւթիւն ետպտն օլտուտ, պէնճէ պու տտհմ տէպէպինտէն պիրիտի էվի պիր ուղուրսուզլուգ կիւրտիշ տիր, վէ հէր հալտէ Գօրտտճ պիր ֆէյթքէթ վագը օլտճտգ տըր ։

Գարմէն տիթրէճէրէք,

—Սէն տահի պէնիտ կիպի պիլիրսին քի, հէր քտտ տրտտգ ճինտինէ մէնտուպ օլուր իտէ, տտմիտ նէ գտտտր տզ մէնտուպիճիէթի օլուր իտէ օլտուն, տնըն իչին ֆօֆ-ը րտգգտտ, մուզիրը պիր րտգգտտ տըր ։ Իտտհ, պիրտտ տահի տտմտըրըրըմըզտտ, վահտէտիզ թտրտֆքնտան պիր գտչտտմտա սիճտհ գտն պու լուճունտը . . . Պու հտյտէ, իչիթէ պու կիւն տպրիլ ֆօֆ-ը տտը, վէ պիր գտ էվվէլ պու-բտտ կէլմիշ օլտն չտհտբն իտտի Րէյճինօէ տիր, վէ պու իտհտտճ ֆօֆ-ը հտրֆ վտր տըր ։ Մէրկուտճն ոտն քէլիմէլէրի չուճտր օլտուշ տտը. «Պ-- էվտճ հ-ֆֆըտ- վ-ֆ-- կէնճ չ-ֆ-ոպ-ըէյէրիճ --ը- ոտճ-ըհ-ճ-ը՞ ։» Իչպու ճիւմլէ տահի ֆօֆ-ը քէլիմէտճն իպտրէտի տիր ։ Կէօրճէօրտուն էտ՛, տտյիտնտ պու մուզիրը րտգ գտմ մէվճուտ տտը ։ Տահտ հէբտի պու գտտտր տէ՛յիլ ։ Սիճտհտյտր վէ քէլիմէ իչէրի կիրէբքէն, շտրգտտբնը ատլ էվվէլ չէգտտմքշ տըր քի, պու տտ իչի պէր պէէտմէմ տէ՛յիլ տիր . . . ։ Լաքին նէ՞չին կիւլիւճէօրտուն ։

Գարմէն, Մարիննին ունըընտան պու սէս իտիպ,

—Պաթըրլ էֆքէարըն իչին կիւլիւճէօրտում, գըզգարտաշ, տէտի, հէմ պու տէտիքլէրինին մանէտտը նէ՞ տիր ։

—Պու տէտիքլէրիտին բէք չօգ մանէտտը վար տըր ։ Նէօյլէ քի իէքտիլ պիր գտմ իչինտէ պիր իտիպտտ գտտէմ գտտիվէյէմ տտրքճտտ գէրէկ թտգվիյէթի պրոքտուշ օլտուր իտի, պիւտպիւթիւն ետպտն օլտուտ, պէնճէ պու տտհմ տէպէպինտէն պիրիտի էվի պիր ուղուրսուզլուգ կիւրտիշ տիր, վէ հէր հալտէ Գօրտտճ պիր ֆէյթքէթ վագը օլտճտգ տըր ։

Գարմէն տիթրէճէրէք,

—Լաքին պու ֆէյթքէթին պիրէ վագը օլմաէքտ տա, Գօրտաճ վագը օլմաքընըն սէպէպտ նէ՞ տիր, տէճու սիւտ իթտտ ։

—Զիւնքի սիճտհտյտր վէ քիւլի իչէրի կիրէտիկլի զէմտնի իւտ տէֆտ Գօրտաճ տֆքը նտգտր իլէտտիկլի կիպի, տիշտրը չէգտտքը զէմտնի տտրխտ ատն տէֆտ տէզգտր րէճէ տֆքը նտգտր իլէտտիշ տիր ։

—Լաքին գըզգտտտշ, Գօրտ բէտէրիտիվ իւէ պիրտտ տրտտքը-տտ պուլունտուգճտ, քէնտիտինէ՞ նէ՞ մուտիպէթ վագը օլապիլիր ։

—Օրտաքընը պէն պիլի՞յիրիմ ։ Սիզէ թէքքտր իտիճօրտտ քի, պտգը գէնտ հնտիճուտթ պէնտտ գիւքտտի վէ գտլպտտի իտթիրտ իտմիշ տիրտէր վէտճէյտ, վէ էկէրչի մուտտիտթտրընըն գտնտգը թտրտֆտտան կէլէճէկտինի պիլէ իտիտ, պու մուտտիտթտրընըն էօնընէ տլտնընըն էօյտճտտ տահի էօյտէյիրիտ իտիտ, հալպու քի իէէտճտֆ իտտէրիտ քի, պու մուտտիտթտրընըն գտնտգը թտրտֆտտան կէլէճէկտինի պիլէրիտ ։

Գարմէն, պու լաֆգտտր իւզէրինէ քիչիւք գըզգտրբնտաշլընը գտճաքտճտգ, կէօքսիւնէ տտճտտթտ, վէ գտյտրգնտան ճշտգը,

—Պէնտտ սէվկիւտիւ վէ տգբէտքտ գըզգտրբնտաշլտտ, տէտի, չտլըշ քի պիր տան էվվէլ պու էօյտուգ միւտահտզտթը ֆիւքրիննէն տէֆ իտտէմիտ ։ Սէն տահի պիլիրսին քի, պէն Գօրտաճը հտտտտէն գիճտտճ սէվկիտտ, վէ էկէրչի էնինի վէտճէտէրինէ հիտտէտտտր օլմնաճտ իտէ՞, տէպէպի, վէտճէտճ իտտէճէք վէ գօտգտճտգ հիշ պիր ճինէթ օլմտտըգը իչինի տիր ։

10

Մարի պտշընը տտլտճտտտգ,

—Ալտհ վիրսին տէ՛, պէնտտ վէտճէտէրտտ վէ գօրգուտրըտ խէճտտտթ գտպինինտէն օլտուէտտ, տէտի, ֆտգտթ Գօրտնըն ամնտճէն պէրու իպթիրտպ իչինտէ վէ տճուչինճէյի կէօրնճտճիկինճէ, պէն տահի պէնտտ կիպի տրգտտթ իթտէտնտն մի ։

—Էվվէթ, Մ. Տօրտայըն վիպիճտտնտան պէրու Գօրտնըն իւզէրինտէ էօյտէ պիր հալ կէօրտէքտտ չտհ, տէճու ճէվտպ վիրտտ Գտրմէն, ատ-քինի գըզգտրբնտա՛շ, սէն տրտնտտն նէ՞ նէթիճէ չէգտտրբէօրտուն ։

—Պէնտտ չէգտտրբտտտ նէթիճէ շու տուր քի, գէնա թէէտիր գտթէէն ամնտճէն պէրու Հնտ օրտճտտճտա պտշտտճքշ տտը, վէ Գօրտա իւէ Սրման իւքնտի տահի այնի մուտտիտթտրընըն էնինի տտրխտ տրտտքնտ թտգտտիր պրոքտուշտտ տտտրքըտտ ։

—Ա՜յնի մուտտիտթտրընը՞ տի, տէճու թէէտիրտտտ Գտրմէն հայրէթտէ գտտտգ, ֆիւքրինի ատնտճտտճտ-էօրտտ, պիր տտղ իչդտհ էթմ ։

—Պէյքի էտնընըմտգտտէտտ, ֆտգտտտ գտճն խտէրտտ քի, Մ. Սրմնն Գօրտաէը տէվէը, վէ Գօրտա տտհնի պրունուն տշգ ու մուհտտգտպէթի հտգգընտա պիրտգֆիւթիւն տուչգուտուգ տէ՛յիլ տիր ։

—Պէն պրունտա հիշ պիր ֆէյտտգ կէօրտէէօրտտ, չիւնքի տիւնյտ գիմտն Սրման քիտգտրտտտէ օլտուգտտ ճինէթէ, թէէտիրտ տէրգուտուն հէմչիրէտիտիզէ էվվէնտէօճինէ տիւտճտնտտթ թտգտտիր, վէ հտթթտ պտնտտ էօյտէ կէօրինճէ քի, թէէտիրտ քէնտիտինի բէք գիճտտճ թտգտտիր տահի իթտէքտէ տիր ։ Պտճնտունտտ

պէրապէր սէնին չու թախմինէլէրինին սահիհ օլմասընա տայիր հիչ պիր խապաթ եօք տուր։ Զիւնքի էկէր գըզգարընտաչըմընըն Մ. Տօրտաեա մուհապպէթի օլսա իտի, մէզպուրէ պու մուհապպէթինի պիզտէնէ իյին կիզլէեէճէք իտի։ Հաթթա Գօրա բէք սէրպէսթ թալիաթը տըր, վէ պիզտէն հիչ պիր էսըր կիզլէմիյ տիր։ Պունտան պաշգա, թախմինէն սահիհ օլսա պիլէ, մուվաֆֆաթ պիր տիւչիւնճէ, վէ իսթէմէեէրէք վէ պէլքի տէ սէպէպսիզ եէրաէ վուգու պուլան պիր մահզունիյէթ, սէնին հիսսէաաթը մուզիրրէնի սայէսէ չըգարմազըր։ Իմտի, թէքքըր սէօյլէեօրում, պէնիմ քիւչիւճէք գըզգարընտաչըմ, խէեալաթը պէր թարաֆ էթ, վէ վալիտէյնին վէ սէնին սիւտանընընէն ֆիլքրինտէ հաըլ իթմիյ օլսուգլարը չօճուգճա էֆքարը պաթըէէ էչէմմիեէթ վիրմէ քտէն վազ կէչ։

Մ՚արի ճէվապ վիրմէք իւզրէ իքէն, Տօլօրէսին իւսթէ կէմէսիյէ, մուհավէրէնին սուրէթի թէպսիլ օլսու։

Պու վէճհ իլէ վազըթ կէչմէքտէ օլուգ, Րիչար Պէրնիէ գօնազա ճիվար օլան մահէլէրի տօլաչմընը, վէ հէր նէ գառար քէնտիսինի չըղըրաճազ օլան չանըն սէօյէրինի իչիմէմիյ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի գօնազա ամտէթլէ, հավվիէրտէն պիրիսինտէ Գօրաեա թէսաուիւֆ իյլէտի, վէ քէլամա ազաղլէ,

—Էյ նէ՞ խապէր, միւլազիմ կէլմի՞ սի, տէեու սիւալ իթտի։

—Թո՛յ, էֆէնտի բէյտէր, տահա կէլմէտի,

—Լաբին գահվալթը սահթը եագլաչմընը տըր, տէյի՞լ սի։

—Էվվէթ, վէ Մ. Արման սահթի վէճհ իւզրէ, թամ վագըթտէ կէլիր, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ։

—Պէլքի մէմնուն զայրի պիր իշ զուհուր իտէր տէ, կէլէմէզ։

—Պէլքի, վէ լաբին պու տահա պիզիմ քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլտուգումտուգու պիլէրէք, գաբթանընտան լուխաթ իսթէր, վէ իսթիհսալինէ տախի մուտաֆֆափ օլար։

—Պու տախի սահիհ տիր։

—Էֆէնտի բէյտէր, էկէր իսթէրսէնիզ, տարտ գառար կիտէլիմ, օրատա պէքլէտիկիմիդտէ, վագըթմընը չաբուգ կէչէր, վէ սանտալըն կէլտիկինի տէ կէօրիւրիւզ։

—Բէք իյի սիւչիւնտուն, գըզըմ, հայտէ կիտէլիմ։

Պու սուրէթլէ Րիչար Պէրնիէ գըզընը քէնտի գօրմուգտունա ալըպ, իքիսի պիրլիքտէ, Գարմէն, Մարի, վէ Տօլօրէսին էվվէլճէ կիթմիյ օլտուգլարը, վէ տօգթօր Ժօսլէնին կէլմպ պունլար իլէ պիրլէշմիյ օլտուղու թալըեա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտուլար։

Գարմէն պունլարը կէօրինճէ,

—Նէ՞րէէ կիտիէօրսունուգ, տէեու սիւալ իթտի։

—Նէճիքմիյ օլան տավէթլիմիզի իսթիդպալ իչին տաղա գառար կիտէճէյիզ, տէեու ճէվապ վիրտի Րիչար Պէրնիէ։

—Պիզ տախի սիզին իլէ պիրլիքտէ կիտէրիզ։

Պէօյլէճէ պիզիմ պու ալթը չախալար, պիւյիւք ադաճլարըն ալթընտան վէ սարը եօլլարտան եիւրիւմէէ պաչլատըլար։

—Էֆէ՛նտի բէյտէր, աճապա տիւրպիւնիւնիւզ եունընբզտա՞ մը տըր, տէտի Գօրա։

—Խա՛յր, եանըմտա տէյիլ տիր, ֆագաթ դարաեա կէլէն պիր սանտալը աչիքեար սուրէթտէ կէօրէպիլմէք իչին, տիւրպիւնէ իհթիեաճընըզ եօք տուր։ Պունտան տա գաթինագար, տօսթումուզ տօգթօր ժօսլէնին գարագուշ կիպի կէօզլէրի վար տըր, վէ պիզէ տիւրպիւնիւք խըզմէթինի իֆա իտէր։

—Էմնիյէրինիզէ միւնթազընըմ, տէեու մուգապէլէ իթտի մէզէզ թապիպ։

Եօլուն պիրինտէն տէօնիւլտիւկիւնտէ, ուզագտան Մէրքիւցցանըն կէլտիկի կէօրիւլտիւ։

—Սինեօր ամիր կէլիեօր, տէտի Գօրա գաշլարը չաթընլատագ։

—Շիւպհէսիզ մէրգում պէնի, միւհթէրէմ տօսթու սիեահլար վէքիլիյէ հէմէֆքեար կէօրմէք իչին, մամէ Ճունկիյէ պիր շէյ վիրմէքլիկէ րազը օլուր իտի, տէեու մուգապէլէ էմնաք սահիպի կիւլէրէք։

Մէրքիւցցա, էֆէնտիսիյէ ֆամիլեասընա եօլ աչմագ իւզրէ, շաբգասընը էլինտէ թուԹարագ, տուրմուշ իտի։ Մէրգում միւրայիճէ վէ ալչագճա պիր թէվազու իլէ կէօզլէրինի աչաղը էյմիշ օլուգ, Րիչար Պէրնիէ, եօլունա տէվամ իտէրէք, մէրգումա շու լազֆլարը խիթապ իթտի։

—Ա՛միր, սահիպէ՞ն մի կէլիեօրսունուգ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . նէհրին աղզընտա պուլունան էսիրլէրի վէ սանտալարընը կէօզտէն կէչէրտիմ։

—Հէր շէյ նիզամընտա՞ մը տըր,

—Էվվէթ, էֆէնտիմ,

—Էնկինտէն քէօրֆէզէ տօղրու պիր սանտալ կէլմէքտէ օլտուգունու կէօրտիւնի՞ւզ միւ,

—Էֆէնտիմ, պու սիւալինիզէ ճէվապ վիրէմէմ, չիւնքի պէնիմ նազարը տիդգաթըմ տէնիզ թարաֆընա աթֆ օլունմամըշ տըր։

Մ. Պէրնիէ վէ գըզլարը տայիմա եօլլարընա տէվամ իթմէքտէ օլուգ, Մէրքիւցցա իսէ իքի տագըմ արգատան կէլմէքտէ իտի։

Էմնաք սահիպի քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Պիւյիւք գահվէ ֆագրիգասընը տօլաչընը՞զ մը, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, վէ իքի ագարաեա գահվէ եիւքլէթտիմ քի, չիմտի գօնազընն մադազալարընընա վասըլ օլմուշ օլմազ տըրլար։

Րիչար Պէրնիէ վէ մահէթի կէօլկէլի եօլլարտան չըգըպ, Մօրն նամ տաղլարա մուվասըլէթ էյլէտիլէր։ Մէգքիւր տաղլարընն թէբէսինտէն քէօրֆէզ, վէ քէօրֆէզտէն տախի տէնիզին աչըգլարը կէօրիւլիւր իտի։

Տօրատ վէ էքլէր նամ տէֆինէլէր հէնուզ սանճադլարընը քիւչատ իթմիյ օլմաեըպ, պու իքի սէֆինէլէր ուզագտան չօճուգ օեունճադլարընա մախսուս օլան քիւչիւք սէֆինէլէրէ պէնզէյլէր իտի։

Պունլարընն արգասընտա իսէ, հէնուզ իսթիմ իւզէրինտէ օլարագ, զիքըր սէպգաթ իտէն պրիգ սէֆինէնէսի պուլունուգ, պու տախի ուֆուգուն տիւմանլարը արասընտա ատէթա զայըգ օլմագտա իտի։

Պու արալըգ տօգթօր Ժօսլէն բարմաղըյլա քէօրֆէզտէ պիր քիւչիւք նօգթա կէօսթէրէրէք,

—Պիր սանտալ կէլիեօր, տէտի։

—Կէօրիւեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, գաթագթ տահա գարաատան զաեէթ ուզագտա տըր։ Անճագ էկէր պու սանտալ, էքլէր

սէֆինէսի սանտալը իսէ, եվկիրմի տագըդա զարֆընտա քէօրֆէզէ վասըլ օլաճադ տըր։

—Բէք ալէա, էօղլէ իսէ չու կիւզէլ մէվգիսէ օթուրալըմ, վէ սապը իլէ պէքլէեէլիմ, տէտի Բիշար Պէրնիէ։

—Սի՛նէօր, տէեու սիւալ իթտի Մէրքիւցցա, զանն իտէբիմ քի սիեահլարըն վէքիլինի կէօրտիւնիւշ, տէյի՛լմի, չինքի պու սապահ պէն քէնտիսինէ թէսատիւֆ իթտիմ, դօնաշա կիտիէօրսուս։

—Էվվէթ, կէօրտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի էմդաք վէ ապար սահիպի, ֆագաթ մէրգում մէրագը պիր քիմսէ օլսուդունսան, վիրտիկի վիղիթանըն նէթիճէսինտէն խօշլանմաճաղրադ, պիզտէն մուֆագրադաթ իթտի։

Մէրքիւցցա, պու սէօզլէրէ հիչ պիր քէլիմէ իլավէ իթմէեէրէք պաշընը աշաղը էյտի, ֆագաթ կէօզ պէպէքլէրինտէ ածայիսլ պիր բարլադըգ հուսուսէ կէլտի։

Պու էսնատէ Թօրա, սանտալըն, արգասընտա ուղուն վէ քէօրիւքվիւ պիր իշ պրագարագ, վէ կիթտիքճէ գարաեա եագլաշարագ իլէրլէմէքտէ օլմասընա տիգգաթ իթմէքտէ օլսուդունսան, գալգի չարըմագտա իտի։

Պիր աշ սօնրա, սանտալտա պուլունանլար թէշհիշ օլունապիլիսէք, իլք տէֆա Գարմէն, եվիքսէք սէտա իյէ,

—Մ. Արման եալընըշ օլմասընը կիսլի, պու սանտալ տահի, մէրգումուն հէր վագըթ լաքթիսլ օլսուդու սանտալ տէյիլ տիր, տէտի։

—Պաշ գաբթանըն սանտալը տըր, վէ տէրուննինտէ իւշ զապթի պուլունսուդունու կէօրիւեօրում, տէ-

եու մուգապէլէ իթտի տօգթօր Ժօսլէն։

—Պրա՛վօ, տէտի Բիշար Պէրնիէ քէյֆինէ սուրէթտէ, էկէրչի Մ. Տօրսայ սահիհէն էքլէր սէֆինէսի պաշ գաբթանընը վէ միւտաղիմի էվվէլինի տահի պիրլիքտէ կէթիրմէքլիկի տիւշինմիշ իսէ, բէք մէմնուն օլաճաղըմ, չինքի պունլար մէշհուր զապթլէր վէ նապիք տատամյար տըրլար։

—Ֆիլվագը, էֆէնտի բէեէր, անլէր տիրլէր, պէն քէնտիլէրինի թանընըրըմ, տէտի Գարմէն։

Պու արա Թօրա սիւքիւթի իւզրէ տուրուպ, օլ կիւնէ վէ օլ տահիա գատար հիսս իթմէմիշ օլսուդու պիր չիտաէթլի հէրէճան մէզպուրէնին թէքմիլ վիճուտունի իհսանըա իթմիշ իտի։

Սանտալ իսէ, քէօրֆէզին սապքին սուրաթը իւզէրինտէ ֆէվգէլատէ սիւքութլէ դամիք մէսաֆէ իթմէքտէ իտի։

Արման, Բիշար Պէրնիէյի վէ գըզլարընը Մօրն տաղը իւզէրինտէ կէօրմիւշ օլմադըղէ, պաշ գաբթանա կէօնթէրտի։ Պաշ գաբթան տէեաղա գալգըպ, տիկէր իլքի ըէֆիգլէրինէ պիրլիքտէ էվվէլկի մէրգումունը տէյատմամտէա պաշլատը։

Կէնճ գըզ տահի տէեաղա գալգըպ, եաղըգլարընը սալտաեարագ, իհատէյի սէլամ իյլէոլիէր։

Թօրա, պիր ճահա լէյ զահիրէն վագըթը ապիղ վէ սիւքիւնէթի քէսպ իթտի, վէ սօնրա քէլամա պիլ խաթիսար,

—Էֆէ՛նտի բէեէր, տէտի, տէնիղ քէնարընա գատար ինէպիլիր խոբ։

—Էվվէթ, սէվկիսիւ գըզըմ, լաքին չիմտի տահի ինէպիլիրիղ։

Պէօյլէճէ Բիշար Պէրնիէ, գըզ-

ընը, Տօքթէս, տօգթօր Ժօսլէն վէ ամիր Մէրքիւցցա գաեալարտան աշաղը ինէրէք, տէնիղ քէնարընա վասըլ օլսուդունսա, սանտալ տահի նէհրին պօղազընա եանաչաք։

Օֆիչիալլար տէրհալ գարաեա չըգըպ, էմնաք սահիպինէ տօղրու կիթտիլէր, վէ մէրգումպունլարա, պիր հիւանի թէպէսսիւֆէ էվվէլինի ուղրամաք, վէ քէլամա ադադլէ,

—Խօշ կէլմինիղ, պէնիմ, ադիղ վաթանտաշլարըմ, տէտի, վէ էկէրչի պիղմիշ պիրլիքտէ գահվալթը իթմէկէ թէնէդդիւլ իտէբսէնիզ, պիղի բէք մէմնուն ղըլարաքընըղ։

—Ադիղիմ մուսիւ Պէրնիէ, տէեու ճէվապ վիրտի ալիղօ սէֆինէսի գօմանտանտը, կէնճ գըզլարը սէլամլաեարագ, սիղին մուսաֆիրլըքէրվէրմինիղին պիւյիւքլիկիւ պիղճէ օլ գատար մահիմմ վէ մուսէլլէմ տիր քի, տահվէթի մահատուտունուդա մադհար օլմուշ օլսուն տօսթումուզ Տօրսայա պիղ տահի ըճգագթի իթտիկիմիղ հալտէ, եօլսուզ պիր հարեքէթտէ պուլունտուդումուզու զաննն իթմէյիղ։

—Խա՛յր, էֆէնտիմ, խա՛յր, սիղ պու խուսուստա եօլսուզ պիր հարեքէթտէ պուլունմամաղդտան պաշգա, պէնտէնիղի տէրէճէյի նէհտաեէտէ մէմնուն տահի գըզլարընըզ, տէտի էմնաք սահիպի քի, մէսլուր սիմսարընտան խահիսէթի հադգընտա չիւպհէ իտիմէսի տօսա միւմքիւն տէյիլ իտի։

—Սիղին, պիղի պու կիւն կէօրմէքլիկինիղ հէր հալտէ թաղիի իտի, տէեու տէվամ իթտի գաբթան, չինքի սիզ պիղի իւշ այտան պէրու, դիքքի տօսա խաթըրընըզտան չըգմաեաճաղ տէրէճէտէ պիր հիւանի սուրէթլէ խանէնիղէ գատուլ իթմիշ օլսուդունուզ թագտիրտէ, ադիմէթիմիղ էտնատընտա, հէմշիրիքանիյէթի ադիմէմիղի վէ հէմ տահի թէէսսիֆիմիղի պէեան իթմէք վազիֆէմիզտէն իտի։

Պիւսպիւթիւն մէմուրլուն զայրի օլան պու –ընդէ քէլիմէսի, ումումէն պիր թէճաճիւպ էսէրի հատուլէ կէթիրիլիպ, պիլճիւմլէ հազրըտըն, պու պադատէ պիր իյզահաթ խաթիրհամ իտէրճէսինէ կէօղէրինի դաբթանտա տօղրու չէվիրտիլէր։ Թօրանըն տահի ըէնկի պիւսպիւթիւն սօրուպ, սէֆինէ միւլազիմինէ ահֆը նազար իյլէտի քի, մէրգում, տահի մէզպուրէ գատար հէեէճան իչինտէ զանն օլունտուրսուս։

Պու արազդա, պիր գաչ սաբահ արագատա գըմըլտամմահատադ տուրմադտա օլան սինեօր Մէրքիւցցա, մէրգուման իլքի կէնճլէրէ տիղ գաթի իթմէքտէ իտի։ Մէրգումուն ինճէ տօսդլարընը իւզէրինտէ էսէրի խապատէթ օլարագ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունտուդու կիպի, տիկէր Թարագտան տահի էլինտէքի գամըրըլմա օյնամագտա իտի։

Բիշար Պէրնիէ սիւքիւթի գաթթ լէյ,

—Գա՛բթան, տէտի, ադիմէթ լազըրտըր իտիւօրտանըղ, մագտէտինիղ, Կուտեանիա քէօրֆէզինէ էն հարեքէթ իտէճէկինիղի՞ մի անլաթտըրմագ տըր։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, պիր աշ էվվէլ էմր ալտըգ, տէեու ճէվապ վիրտի օֆիչալ, վէ եարըն սապահ էրքէն տէմիրի գալտըրաճաղըգ։

Թօրա աղ գալօքն պաեըլաճագ իտի։ Մէզպուրէ պիր տագըգա ադըլընը զայդ իթմէք տէրէճէսինէ կէլմէքլէ, իլքի էլէրկիլէ բէտէրինին գօլարընա սարըլտը, վէ պու արա Մարի, Գարմէնին գուլաղընտան,

—Սիեահլար վէ քիլինին վիղիթա-

սը պիր ֆէլաքէթ իսպար իթաիկի-
նէն չիմտի անյաեօրում, ոէտի ։

Մինեօր Մէրքիւցյա հալէա թէ-
պէսիւմ իթմէքտէ իտի ։

11

Գօրանըն վէ Արման Տօրսաէրն
պագըշարը տայիմա պիրի պիրինէ
աթֆ օլունմուշ օլուպ, տիլսիզճէ
վէ միւէսսիր պիր քէտէրի միւէյյիտ
իտիլէր ։

Մէրքիւցյա քէնտի քէնտինէ ,

—Եանըլմամըշ, պուննար պիրի-
պիրլէրինի ոէվիեօրլար , ոէտի ։

Գօրանըն իւզէրինէ կէօրիւլէն
ֆէնալըգ օլ գառար աչիքսար իտի
քի , տօգթօր Ժօսլէն իգթիրապլէ
մէպպուրէնին եանընա եազլաշա-
րագ ,

—Մա՛ամմաղէլ, պիր ֆէնալը՛գ
մը հիսս իտիեօրսունուզ, ոէեու
սիւալ իթտի ։

Կէնճ գըզ, կիւճ լէյ անլաչըլըր
պիր ոէտա իյէ ,

—Պիր ազ, ոէտի , ֆագաթ զա-
բարը պիր չէյ ոէյիլ տիր . Իյի
կիւնտէն պէրու իւզէրիմէ պաղը
նակէհանի պայկընըգլար կէլիեօր
ամմա, չարուգ կէչիեօր, նասըլ քի ,
տօգթօր , իչքի չիմտի տախի կէչտի։

Պու վէճճ իլէ Գօրա , քէնտի հէ-
նէճանընը թէօկին պիրլէ , եիւ-
զիւնտէ պիր սիւքիւնէթի հուսուլէ
կէթիրտի , վէ սօնրա օֆիչիալարա
խիթապէն ,

— Էֆէնտիլէր , ոէտի , պիզէ
վիրտիկինինիզ խապէր , էսէֆ օլու-
նաճագ պիր խապէր տիր , ֆագաթ
սիզի պուրաեա կէթիրէն միւահա-
զա , կիւզէլ պիր միւահազա օլ-
մաղլէ , օլ պապաէ քեաֆֆէմիզ ոէ
միւթէչէքքիւրիւզ , վէ սօն ոէ-
ֆա օլարագ , պու կէլիչինիզի թէզ-
րիք իտէրիզ , իմտի հայոէյին ,
գահվալթըմըզ հազըր տըր, կիտէլիմ։

Պէյլէճէ Գօրա , բէտէրինէն գօլ-
թուղունան մուֆթարագաթլա ,
Գարմէնին գօլթուղունա կիրտի ,
վէ սիւրաթլէ , գօնագա կէօթիւրէն
եօլա տախիլ օլտու ։

Պիչարէ գըզճըղազը կիրիֆթար
օլտուղու ֆէլաքէթ , չէոիտ իտի .
պինապէրինի իզտիրապը գալպի ա-
լէյհինէ նէ գառար հարէքէթի իթտի,
մէն վէ թէօկինինէ միւգթէտիր օ-
լամաեօրտու ։ Վագաա հընդըրմա-
լարընը զաթի իթմէքտէ իտի իսէ
տէ , ագըպէթքեար ուզուն քիբ-
րիքլէրինտէն պիր տամլա եաչ ագ-
տը վէ եանագը իւզէրինէ եուվար-
լանտը ։

Գօրա պու եաչը բարմագլարընըն
ուճույա տէրհալ սիլտի իսէ տէ ,
հէմչիրէսինտէն կիպրէեէմէտիկինի-
տէն , Գարմէն , Գօրանըն տիթրէ-
մէքտէ օլան էլինի թուԹարագ ,

—Մէվկիւլիւմ, ոէտի եավաչ սէ-
տա իլէ , պէն բէք ալէա կէօրիւ-
եօրում քի , սէն պիր ֆէնալըգ
հիսս իտիեօրսուն ։

—Էվէթ , գըզգարտաչ, ֆէնա-
լըգ հիսս իտիեօրում, ոէեու բէ-
բէլէտի Գօրա , վէ օլ ոէրէճճէտէ
ֆէնալըգ հիսս իտիեօրում քի , ա-
տէթա էօլէճէյիմ ոէեու զանն կյ-
լէեօրում ։

—Իսթէրսէն տուրալըմտա , հէ-
քիմի չըղըրթաեըմ ։

—Խայր , խայր , սուս օլ , սուս
օլ , հիչ պիր քէլիմէ վէ հիչ պիր
հարէքէթի լազըմ տէյլտիր, Զաթէն
պիր ազ էվվէլ իւզէրիմտէ կէօրիւ-
լէն ալթևսթևլևք չօգ պիլէ տիր ։
Հէմ կյի օլտուտ, պիր չէյիմ գալ-
մասըը ։

—Ֆագաթ , ազիզ գըզգարըն-

տաչըմ , պու ալթևսթևլևկևն , վէ
պու ֆէնալըղըն սէպէպինէ՞ օլտուեօր
պու ֆէնալըղըն սէպէպինէ՞ օլտուեօր։

—Եու էանատէ պանա հիչ պիր
չէյ սօրմա, պիր ազտան սանա գալ-
պիմին էօրտըքընը պիլտիրիրիմ։

Գարմէնին պու արտըգ տիւշմն-
տիւկիւ չու իտի .

—Մարինին թահմինի բէք տօղ-
րու իտիլ, Գօրա միւգահիմի սէվի-
եօր , վէ անըն ազիմէթինտէն տօ-
լայը միւքէտտէր վէ մէյեուս օ-
լտուեօր ։

Պէյլէճէ գօնագա վասըտ օլտու-
նուպ , թատամ ազտասընա չըգըլտը ,
վէ Գօրանըն պիր իչարէթի իւզէ-
րինէ , Բօպէնօն ֆագլա իւբի սուֆ-
ֆրաեա օթուրտուգլարընաա , ճերէ-
եան իտէն միւքէալէմէ էվվէլ է-
միրտէ օսանճ կէթիրիճի հալտէ իւ-
տի իսէ տէ , եավաչ եավաչ էհէմ-
միէթի քէսպ կյլէտի ։

—Դաքթօր , ոէեու սիւալ իթ-
տի Րիչարտ Պէրնիէ , Ֆրանսաեա՞ մը
ատէթի իտէճէքսինիզ, եօգսա պու
Թարաֆլարտա տօլաչճաճմզմընը։

Ամիզօ գօմանտաներ պու սիւալէ
չէօյլէ ճէվապ վէրտի .

—Սէն–Տօմինկ ատասընա օղրա-
եաճաղըզ, վէ օլտուտան տախի Պը-
րէսթի լիմանընա կիտիպ , հէնուզ
մէճհուլ օլան պիր ճիհէթէ միւ-
թէվէճճիհէն հարէքէթի իտէճէք
օլան տօնանմաեա իլթիհատ իտէ-
ճէյիզ ։

—Էսէֆ օլունուր քի , պու խու-
սուս պէյլքի թէքրար պիրլի պիրլի-
միզլի կէօրմէմիզլի կէճիքտիրիր , վէ
պէյլքի տէ ասլա կէօրիչմեիւմէզ,
տէտի ադար վէ չինֆիլիք առհիպի ։

Գօրանըն ըէնկին թէքրար սօլտու։
Արման իսէ , տօտագլարը տիթրէ-
մէքտէ օլտուղու հալտէ , քէլտիս
աղագ պիրլէ ,

—Ա՛հ , միւսիւ Պէրնիէ , ոէտի ,
մէճպուրի պիր թէպէսիւմլէ , նէ
իչին չու մէնճուր վէ մէքքուհ —ը
քէլիմէսինի իսթիմալ իտիեօրսու-
նուզ։ Պէն պու քէլիմէյի գապուլ
իթմէմ, չինքի սէֆինէ թայինֆէ-
լէրինին էօմիւիւ իչինտէ , մէմուրին
իտիաֆէսինա վազըալար բէք չօգ
ատֆա վուգու պուլտուգլարընաան,
պէյքի պիզիմ պաճթիեար եըլըգ-
զըմըզտա , պիզիմ զանընըմըզտան
վէ մէմուրիմիզտէն էվվէլ պիզի թէք-
րար Անթիլ ատալարը տէնիզինէ
կէթիրէճէք տիր ։

Արման պալէատէքի սէօղլէրի
սէօյլէտիկի զէմանը , կէօղլէրինի Գօ-
րտաա չէվիրտիլ օլուպ , պագըշընը-
տա հուտուտատուգ պիր մուհապ-
պէթ վէ միւսամտագ պէյէ տայիր գա-
վի պիր իթթիգատա միւշահէտէ օլու-
նուեօրտու ։

Կէնճ գըզ պու հալի անլաեա-
րագ , պիր տէրէճէ ճանփանաը ։

—Ալլահ վէրսին քի էօյլէ օլսուն ,
միւսիւ Արման , ոէտի Մ. Պէրնիէ ,
իսմոն , էֆէնտիլէր եազընտա ամ-
տէթինինէ իչին իչտու պուտէյի նուշ
խոխեօրում, թէէմին օլունուգ քի ,
պու կիւնքի կիւն ազիմէթինինէ նա-
զըլ պիզի տէրհտաբ էտֆէֆ զարդ
խոխեօր իսէ , էօյլէ տէ ամտէթինինէ
միէերքէթի ազիմմիզէ տէպէպ
օլաճագ տըր ։

Օֆիչիալար տախի Րիչարտ Պէրնիէ
իլէ պատէլէրինին նուշ իթտիլէր , վէ
սօնրա գահվալթընտա զահիրի պիր
իչթիեազլէ ոէվամ օլունուտու ։

Գօրա միէերքէթի իչինտէ զանն օ-
լունուեօրտու իսէ տէ , պու միէեր-
քէթի ոախթէ իտի ։

Պատէհու գահվէ վէ թիւթիւն
իչմէք իւզէրէ , ճիւմլէսի թատամ ոա-
լաընտան չըգըպ , պաղչէտէ նիւգ-
եըսըզ ազաճլարըն կէօղէսի ալ-

թընաս վագը կիւզել պիր չասըլ ալթընա կիթմիյէր։

Պէյլէ պիր միւշթիւլ մուֆթաւ-գաթ զէմանընաս սաաթլըչ, թա-րիֆ օղունմազ սուբէյտէ սիւրմիյէ միւսուր իթմամիկտէն, կիւնէր զա-եէթ գէջսա կէօրիւնիւրլէր։

Նասըլ քի օղ կիւնիս սաթի ադ-չամ օլսաց, ուֆուգտա կիւնէշ պաթմազտա խոխ։

— Իչիմէ վէտալաչմազ վագիթ կէլսի, ատամ գաբաան էսէֆլէ, շու հալտէ Ֆրանսասան պայիս օլ-սաց զամազ թազաթիւրսէ, պիր Ֆը-րանսըզ Ֆամիլեսաք իչինտէ զաեէթ հիւան վէ թէվեճճիւհ քեաթանէ միւսաֆիրլէրիւմիզլիւք պուլսաց-զաս մուզս ատա ունութմամազաղըզ, վէ զայզաչէթիմիզ սէպէպտէն պիզիմ սաթի, տայիմս շիւքրանիյ-եէթլէ սիզի միւլահազա իսեճէք օլանլարըն խաթըրէսինի խաթրլար-ընըզսան չէգարմամազաղընըզ մէ-զուլ իսեճիզ, վէ պու խաթըրէյի թայեին իթմէք իչղէ, ազիզիմ միւսիւ Պէյնիէ, պէնիմ վէ օֆի-չիալլարըմ նամընա օլարագ, իչղու նէսնէլէրի գէզլարընըզ ամամա-զէսէրէ հիպա իթմէյքիկմիզէ միւ-սաաս պուհուրմանըզըզ թէմէննի իսեիրիմ։

Պու լաֆզլարը սէօյլէնէրէք, դարթան ճէպինտէն սիհամ պիր մահֆազա չէգարըպ աչար։ Մէզ-քիւր մահֆազաս, զարիպ շէքիլ-տէ իւչ ատամ եհւզհւք վար իսի,

— Պու եհւզհւքլէր, տէհու տէվամ իթմի դաբթան, ատարը աթիգա էրպապը թարաֆընտան զէմանը աթիգին էվվլտաբը ամիւպարէքէսի պագէյյէլէրինէ իսնաս խոխլէն գէյյիմէթինտէն պաշգա գէյյիմէթի եօգ ատար։ Պունլար, չէգան սէնէք Ըէն նէհրինին թահարրիւաթընտա

Բօնթ—օ—Ճանժ քէօրիւսիւ եադը-նընտա պուլունմամըշլար աքը։ Պունլարտան պիրիսինին իսթիւնտէ 1410 թարիխի օգունմագտա, վէ եա-խոտ թախմին խոխմէքտէ ամըր։ Պէյնէլնասրիւմաեէթ օղունատուղու-նա կէօրէ, հէր քիմ քի պու եհւ-զհւքլէրտէն պիրիսինի համիլ օլա-րագ քայիմաթմըքզա սեագ պա-ռար իսէ, նայիզի սէտատէթ օլսըր։ Պէնքի մատամատպէլ գէզլարընըզ տախի պիր կիւն Բարիսէ կէլէճէք տիւլէը, վէ իւմիտ իսեէրիմ քի, պու-րիսաեէթ տօղրու չէզ ար տա, իշպու կիւմիւշ եհւզհւքլէր քէնտի սէտ-աեէթի հալէրինի մուճիպ օլուրլար։

Րիչար Պէյնիէ, զաեէթ միւէս-սիր սուբէյտէ ճէվապ իթտաքյա, դաբթանընէն թէմէննիեաթընը գա-պուլ էյլէտի, վէ օֆիչիալլարտան հէր պիրի պիրէր եհւզհւք ալարագ, իւչ գէզդարընտաչլար տախի ազ էլէրինի ուզաթտըլար։

Աբման Գօրաեա եադըչաղա Մէզ-պուրէ կէնճ գէզ, կէնճ օֆիչիա-լէն քէնտի բարմաղընա եհւզհւկհւ գօյտուղունու հիտա խոխնճէ, եհւ-պհւ դէզդարաք, վէ գալպի չհատէթ-լէ չարբմաեա պաչլաեըգ, աթէշ-սէն պիր հավա քէնտիսինի խոթիա խոխեօր զանն իթտի։

Հիչ պիր տուչդու պու գատար թաթլը վէ պու գատար զարիպ օ-լամազ։

Գօրա քէնտի քէնտինէ,

— Ալլահ տախի խոխէեօր, մա-տամ քի պէն անքն եհւզհւկհւնհւ թաչքեօր իսէմ, տիմէք անքն նի-չանլըաեէմ, տէհու։

— Դէզդարըմ թարաֆընտան թէ-շէքքիւր իթմամիկմ կիպի, քէնտի թարաֆըմտան տախի թէչէքքիւր իսէերիմ, տէհու Մ. Պէյնիէ եհւք-սէք սէտա լէյ, չհունքի մէրգում

րիզգաթքընը թատթամամըշ օլսաց, եհւզհւս իսէ կէօզ հաչլաբյա ըս-լանմըշ իտի, վէ իչտէյէն, պիզիմ պու մատամ պէրկհւզաբընըզ պի-զիմ թարաֆընըզտան վէրիլմիկի հալտէ, պիզիմ իչին զահմէթ գէյ-մէթատար աբը, վէ լաբին պիզ պի-վի խոխքըրմըզզա կէթիրմէք իչին, պուղաբտա իհթիեաճ եօգ իտի։

Զատհու գօլարընը իւչ զա-պիթլէրէ աչքաց, պիրեր պիրեր կէօքհունատ սըգաբ։

Մարի, էն քհւչհւք օլմադընտան պիչ իսթիֆատէ, էլինի Աբմանքի գօյունա տահատնըգ, վէ ճիվիէ-քհւա-բանէ սուբէյտէ,

— Մհւսիւ Տօրսայ, տէհու, տիւն պիզէ բօրթրէնիզի կէթիրմէ-քհւկի վատ իթմամըշ իտիլմիշ, ատամտա ու-նութտուն՞ուզմու։

— Խայր, մատամատպէլ, իշթէ կէ-թիրտիմ, տէհու ճէվապ վէրտի միւտաղիմ, թէպէսհւմհւնատ պիր մահզուզիյէթի միւշահատէ օլու-նարագ, պատա արգ օլունան պէյ-լէ պիր հիւսնի թաչէպի ունուտա-պիլմը մի իտիմ։

Ա.յնի վագըթտա Աբման, ճիզ-տանընտան պիր ֆօթօկրաֆ քհւա-ղաթ չէգարըպ, Մարինէ թաղտիմ պիրլէ, շու քէլիմէլէրի իլավե իթտի։

— Էկէր պու թատիլիրնի տիլի օ-լուպ տա լազըրտը իսէպիլսէ իտի, պէնիմ զայզաչէթիմ էտնասընտա, բուհուտ վէ ֆիլբրիմ թէքմիլէն պուրատա օլսուդլարընը պէհտան ի-տէճէք իտի։

Վագտա պու սէօզլէր իւչ գէզ-գաբընտաչլարտան էն քհւչհւկհւնէ խիհմատ օլունուեօր իտի իսէ տէ, Գօրա, կէնճ զապիթնի պու սէօզ-լէրի սէօյլէտիկի զէման, իսուս-սիլէ քէնտիսինի, վէ եահսօտ տա-հա տօղրուսու եադընըզ քէնտիսի-նի տիւշհունմէքտէ օլսուդունու ան-լատը։ Պինատէրնի մէզգուրէ հիչ պիր քէլիմէ իրատ իթմէյիդ, եա-լընըզ պիր պագէյյէտ իզհարը թէ-շէքքիւր էյլէտի, վէ պունատան տօ-լատը կէնճ զապիթնի գալպինտէ պիր էսէրի տահզուզիյէթի հուսու-լէ կէտի։

— Արթըգ կիթմէյքատըր, իտիտ Աբմանա քատնըլատըգ, տէտի էքքէր սէֆիրնէտի գօտանատընը։

— Տահիլէ գատար սիզէ բիճա-գաթ իսեճէյիդ, տէեու մուգապէ-լէ իթտի Բիչար Պէյնիէ, վէ պու սուբէյթէ սիզնի իլէ պիրլիքտէ պիր գաչ ատագըգա տահա կէչիրմիշ օ-լատճաղըգ։

Նէհմի պիր ազ նամիզատ օլսու-դու էճլատէն, տօն տէֆա օֆիչիալ-լար իլէ վէտալաչագտան տօնրա, Տօրօէս իլէ պիրլիքտէ գօնագա ատէթի իթտի, վէ պատէհու էքի-չէր իչէր քիչիտէն միւրէթթիէտ ֆըրգատար թէչքիլ օլունարտագ, պագչէ իչինտէն եօլա չէգըլըբ։

Գարթան, Գարժէն իլէ պիրլիքտէ էօնտէն կիթմէյքատ իտի։ Մարի իլէ միւտաղիմի էվվէլ վէ չիֆթլիքտատ վէ ագար տահիտի վէ տօղթօր ժօս-լէն արգատան եհւրհւմէքտատ իտի-լէր։ Աբման Տօրսայ իլէ Գօրա իսէ, պիր գաչ ատար ուղագտան կէլ-մէքտատ իտիլէր։

Պու իչի կէնճլէր սիւքհւթ իւզ-րէ օլուպ, զահիրէն քէյֆիլ զանն օլունուեօրլար իտի իսէ տէ, հա-դըգաթը հալտէ իչիտի տախի այնի միւլահազա տէրհատընա զարդ օլ-մուշ օլուպ, գալպէրինին պիրլիք-տէ չարբմագտա օլսուդունու հիտա կէլէմէքտատ իտիլէր։

Կէնճ գէզըն գօլու կէվհէք պիր թարգտա միւլազիմին գօլունա տա-տահթըլմըշ օլուպ, Աբման պիրտէն

պիրէ ըէֆլիգէսիոնէ տօղրու էյլէ-
ըէք , եավաշ վէ հէման պէլլիսիզ
պիր սէտա իլէ ,

—Իգթիտարըմըն մահֆէվգինաե,
վէ պէնճէ մուամէլինաիւզ պիր շէյ
վար իսէ , օ տաիսի սիզի թէքրար
կէօրմէքտիզին կիթմէք տիր, սէտու

Գօրա պու սէօզլէր իւզէրինէ
տիթրէյէրէք ,

—Ահա՛յիպ , իսթէհօրսունուզ
քի . . . տէհու բէրէքէտի :

—Էվվէթ , սիզի թէքրար կէօր-
մէք իսթէհօրում , տէհու տէվամ
իթտի Ամման , վէ պունուն իչին
հէր շէյէ հազըրըմ , վէ հաթթա
մէմուրիէթիմի տաիսի թէրք իթ-
մէք լազըմ կէլսէ , իսէճէյիմ , վէ
գաչաճտըմ : Էվվէթ , մաա՛մուա-
զէլ , սիզին իլէ կէօրուշմէք իսթէ-
րիմ , վէ պունուն իչին հաեւսիըմը
ֆէտահէ հազըրըմ :

—Պէնիմէ կէօրուշմէ՞ք մի , տէ-
յի թէքրարլաալ կէնճ գըզ , պիր-
տէն պիրի սարսըլարագ , ֆադաթ
պու շէյ նա՞ըլ օլապիլիր :

—Պիր գաչ սաաթտան , քէօր-
ֆէզոե կիճէ գարանլըգը պասթը-
ղընաա , պէն , սանսալտըտան պի-
րինսիյէ գարաեա չըգըպ , սահիլոե
գաեանըն ալթընաա սիզի պէքլէ-
րիմ , կէլի՞րմիսինիզ :

Գօրա , պու լաֆըզլար օլսուզ-
ճա զիհնոե տիթրէմէքտէ իսէ ,
վէ նիհաեէթի քէլսա իսթիհսար
պիրլէ ,

—Մի՛սիս Ամման . . . տէհի :

Ֆադաթ միւլազիմ , մէզպուրէ-
եէ , քէլամընա խիթամ վիրմէօնիե
վազըթի պրազմսեեարագ ,

—Մա՛մմուազէլ , տէհի , էկէրչի
սիզէ պիր տէրէճէ թէվէճճիւհ իս-
համ իսթէօրսամ , վէ էկէրչի հազ-
գընտա պիր տէրէճէ էմնիյյէթի իզ-
հար իթմէքլէ պէնի միւշէրրէֆ

գըզէէօրսանըզ , պու խուսուստա
տաղա թէրէտտիւտ իթմէյինիզ ;
Սիզէ եէմին իսէրիմ քի , պու խու-
սուս պէնիմ իչին հաեամթ վէ մէ-
մնաթ մէսէլէսի տիր : Սիզէ ըէճա
իսէրիմ , պաննա մէրհամէթ իսի-
նիզ , վէ պաննա իթիգատ իսիզ ,
պու մինհէլէ կէլմինիզ :

կէնճ գըզ ճէվապ վիրմէք իստը-
իչէն , պու ապա , քէնտիսինտէն
իչքի տաքմ ուզագտա պիր էօղուն
աղզընաան Մէրքիւցցա զահիր օլ-
մուս :

Մէրդում ճաապա պունլարը
զօլաէօր մեե իսի , վէ ճաապա միւ-
լազիմին սէօզլէրինի իչիթմի՞չ մի
իսի : Հէր նէ հալ իսէ , Գօրա , պու
հէրիֆի կէօրուճէ ,

—Սո՛ւս , տէհի չէտիսէն , վէ
զաեէթի եավաշ պիր սէտա իլէ տէ ,
կէլիրիմ , տէհու իլալէ իթմի :

Մէրքիւցցանըն կէօզլէրի կէնճ
գըզա աթֆ օլունմուշ օլուպ , չիւա-
հէսիզ մէզպուրէնին տիհանընաան
չըգան իչքի քէլիմէյի անլատը ,
չիւնքի սիմասընտա տէհղէթլի պիր
իսթիհզա սուրէթի հասըլ օլսու ,
վէ էօնլինատէն կէչմէքտէ օլան պու
իչքի կէնճի սէլամէաեըպ , մեեախ-
սարէն սէօսիզճէ օրմանըն իչինտէ
զայպ օլսու :

Պիր չարեէք սաաթ սոնրա , օֆի-
չիալլար սանսալտըրընա բաքիպէն ,
սահիլտէն պիր թիւֆէնք մէնզիլի
գաստար եիրազլանըպ , ուզագտան
Իիչար Պէրնիէեէ վէ քէրիմէլէրինէ
սօն սէլամէտըրընը ալըպ հայէմէքտէ
իսիլէր :

Գօրա աճագտա վէ մահզուն վէ
գըմքըտանմահեարագ տուրմուգտա
օլուպ , վէ էլինի գալպինէ տաեա-
մըշ օլսուզու հալտէ , սիգգաթէ
սանսալա պազմագտա իսի :

Մէզպուրէ , չու կիւղել վէ մահ-

զունէյէթպախչ վազիեէթիհէ ,
մէչհուր պիր սանսաաթքեար հիւ-
նէրի օլան սոլուգ Թուճտան պիր
սանէմէ պէնգէեօրսու :

—Էկէրչի պունտան էվվէլ չիւպհէ
իսիեօր իսիմ իսէ , տէմէքտէ իսի
մէզպուրէ քէնտի քէնտինէ , պուն-
տան պէօյլէ արթըգ չիւպհէ իթ-
մէեէճէյիմ , վէ ճնսուզ եաչա-
մընգտան իսէ , էօմրէյի տահա զի-
եաեատ թէրճիհ իսէրիմ :

12

Տօրատ ֆըրդաթլընինին մաքի-
նիսթ վէ տօղրատճաք ամէլէյէրի ,
սապահտան պէրու զայրէթ վէ իգ-
տամլարընը արթըրմըշլար իսի :

Պու հալտէ , գաոըրզա միւնատէ-
պէթլիլէ վուգուա կէլմիշ օլան պէօ-
եիւք սագաթլըզլատտան հիչ պիր
էսէր գալմըշ օլմաեըպ , մաքինա վէ
սայիր ալէթլէր իսթիմալ օլունմա-
եա միւսայիտ իսիլէր : Եալընըզ սէ-
ֆինէնին տէմիրի գալտըրըլմագ իւզ-
րէ , գաբտան Սանտուանըն իչարէթի-
նէ պէքլէնիլմէքտէ իսի :

Օ կիճէ օրթալըզ բէք գարանլըգ
օլտուղու էճլատէն , սէֆինէնին ֆէ-
նէրլէրի եագըլտը , վէ գաբտան
քէնտի էրքեանը լէ պիրլիքտէ
սէֆինէնին դըշ թարաֆընա չըգտը ,
վէ թէքմիլ թայիֆէսինին չաղրըշ-
մասը իչին էմր վէրիլտիկինտէն , տէ-
րագաթ պիր ըալըգ չալընարագ ,
թայֆէլէր վէ պահրիեէ ասքէրլէրի
սէֆինէնին սոլ եանընտա թօպլան-
տըլար , վէ մէվգուֆլար տաիսի սաղ
եանտա , իքի սաֆ իւզրէ տիզիլ-
տիլէր :

Գունլարընը իսիմլէրի եօգլամա
սուրէթինտէ զիքր օլունտուգտա ,
հէր պիրի « դ-ւ-ւ-ռ-է » տէեու ճէ-
վապ վէրտի , վէ պիր էքսիք պու-
լունմատըգը անլաշըլտը :

Օլ վագըթ պիր իքինճի ըալըգ
տահա չալընըպ , մէվգուֆլար , չէնա
նէֆէր պահրիեէ ասաքէրինին թահ-
թը մուհաֆազասընտա օտուգլարը
հալտէ , սէֆինէնին ալթ գաթքընտա
վագը քէնտի օտաըարընա կիթտիլէր :

Եալընըզ ժան Ռընօ , րէֆիգլէրի-
նէ սիւրուք իտէճէք եէրտէ , սէ-
ֆինէնին գըշ թարաֆընա տօղրու
կիթմէէէ պաշլատըգընտան ,

—Նէ՛րէեէ կիտիեօրսուն , տէհու
պաղըրտը նէօպէթճի ասքէր սիւն-
կիւ ուզաթարագ :

—Գօմանտանտըն նէգտինէ կիտի-
եօրում , տէհու ճէվապ վէրտի ժան
Ռընօ :

—Ֆադաթ մէհեու տուր :

—Պէնիմ մէէզունյյէթիմ վար
տըր :

—Պէնիմտէ էմրիմ վար տըր .
իսմի , եա կէլի տէօն , եա եօգաա
աթէշ իտէրիմ :

Ժան Ռընօ , հիստէթինտէն նաչի
եիւզիւնիւն րէնկի սօլմուշ օլուպ ,
ասլա բիւճաթ իթմէէտիկինտէն ,
կէօքսիւնիւն թա օրթասընա գուր-
շուն ախպ իտէճէկի մուհագգագ
իտի իսէ տէ , պէրէքեաթ վիրմէն
իւսթէ գաբտան կէլիպ , վէ քէնտի-
նէն հիմտեէօի թահթընա ալտըգը
շահսը թանըեարագ ,

—Պրագըն քի պու ատամ կէչ-
սին , չիւնքի սէֆինէտէ սերպէօթ
տիր , տէտի :

Գատէհու գաբթան , մահֆիլտը
մէրդումա խիթապէն ,

—Հայտէ իչինիզէ կիտին , սէֆի-
նէ եօլա չըգտըգտան սոնրա , սիզի
կէօրմէէէ կէլէճէյիմ , տէտի :

Ժան Ռընօ պաչընը էյտի , վէ
գաբթանըն օտասընա վէ քիւթիւպ-

խանէեհէ կէօթիւրէն նէրտիվէնէ վա-
սէլ օլսու ։

—Նէօպէթաե քիմ պուլունու-
եօր , տէեու սիւալ իթաու գօման-
տան ։

—Մ'իւլազիմ Մէրսիե , տէեու
ճէվապ վիրսի պաշ թայիֆէ ։

—Էօյլէ խսե , տէմիրլի գալաըրմա-
եա կիթմսին ։

Տէրհալ գուվվէթլի պիր ըսըզ
չալընարագ , հէր քէսի մէմուրիե-
թի պաշընա տավէթ իթաու , վէ պիր
աղ սօնրա տէմիրլին գինճիրլէրի չէ-
քիվմէհէ պաշլանըրտըղընտա , Ժան
Ըքնօ քիսթիւպհանէհէ էնմիշ խսե ։

Մէրգուճ տայրէյի մէզպուրէ-
եէ կիրտիքտէն սօնրա , գաբուեու
արգասընտան գաբատը , վէ էլինէ
պիր քեաղըտ ալըպ , սէպաթէ չու
քէլիմէլէրի եաղտը .

Գա'բթան

Պէն զըրդ իքի եապընտաեըմ , վէ է-
կէրչի հապհանէտէ կէչիրտիկիմ սէնէ-
ըը , զըրըտտա կէչիրտիկիմ սէնէլէր կի-
պի իքի զաթ հիսապ օլունտա խոլէր ,
շիմտիտէն պէն իհթիեարսընտաղ խոսմ ։
Կէչմիշ պէման պունա տէհրէթ վիրմէք-
տէ տիր , վէ եավընըզ էօլչէմ պէնիմ
հաեաթըմը թէքրար գազանտապիլիր ։

Պունտան պաշգա , մատամ քի սիզին
հիմայէնիզ իլէ տախի նայիլի հուրրի-
եէթ օլմադըզ խսէմ , եապտընադըղըմ
նէ՞նէ եարար ։

Սիզին պունա եապտըղընըզ վէ եաբ-
մադ իսթէտիկինիզ ինսանլըյէթտէն տէրէ-
ճէյի նէհաեէտէ միւթէշէքքիւրիւմ ։ Սիզ
միւթթաւթի օլսուղունուզ խայրխահլըզ-
լա , եավընըզ սիզին գալպինիզտէ մը-
քիւզ օլան պիր տէյնի , լիւզումունտան
գինճէ թէհտիթէ էյլէտինիզ ։ Պէն սի-
զի գուրթարմադա , սըրֆ պիր ինսանլը-
յէթ վազիֆէսի իֆա իթմիշիմ տիր ։

Խսոսի , պէնիմ Գաեէհէտէ , թէհամ-
միւլ օլունմազ պիր էսմր ալթընտա եա-
շամագըղըա ճէսաբէթիմ եօգ տուր ,
չինքի պէհի հիսապ իթմէկէ խըզըհ , սիզ
օրատա պուլունմահաճագսընըզ ։

Պէն , ասլա ֆիքրար իթմէհէհէյիմ խու-
սուսունտա սիզէ վատ իթմիշ խոսմ ,
լաքին սուի գաստ ֆիքրար տէյիլ տիր ։

Պինահէն ալէյհ , Տօքտօ սէֆինէսի կու-
անանլա քէօրֆէզինի թէրք իթտիկինտէ ,
վէ սիզ , սիզէ եազը եազմադըմ շու տա-
յիրէհէ կիրտիկինիզտէ , պէն էօլմիւշ օ-
լաճաղըմ ։

Զանա աֆվ խոնիզ։

ԺԱՆ ԸՔՆՕ

Ֆիւրէք էսիրի մէքթուպունու
պիթիրտիքտէն սօնրա , թէքրար
օգուտու , վէ սօնրա տիշարըեա գու-
լադ վէրտի ։

Պու արալըզ հալէտա զինճիրլէր չէ-
քիվմէքտէ օլուպ , վաբօր հէնուզ գը-
մըլտանմահարադ տուրմագտա իսոի ։

Ժան Ըքնօ , մէքթուպունու այըզ
օլարագ , կէօզէ կէօրիւնիւը պիր
սուրէթտէ , եաղը եազմադըզը մատա-
նըն իւսթիւնէ գօյտու ։ Պատէհու
էլպիսէօնիւն սօեունուպ , վէ պու էլ-
պիսէօնիւն ուֆագ պիր չըզքն
եաբադագ , լաթիֆքտէն պիր նէվի
կէօմլէկէ սարտը , վէ պունու իքի
ատէտ գաեըզըա պաշընա պաղա-
եըպ , սօնրա տախի սէֆինէյին գըշ
թարաֆընա նագըը քիւչիւք բէնչի-
ըէյի աչտը ։

Պու էսնատէ , էվվէլքիլերտէն
գինատէ քէսկին վէ ուզուն տիկէը
պիր ըսըզ սէսի իշիտիլտի ։

Պու , ազիմէթ իշին պիր իշարէթ
եախօտ տահա տօզրուտու էմր իսոի ։

Ագըպէթ մաքինալար վէ չարխ-
լար տէօնմէյէ պաշլաեըպ , Տօքտօ
սէֆինէսինին ոիւրտթլէ հարէքէթէ
պէտ իյլէտիկինէ Ժան Ըքնօ իս-
քեաթ օլունճա , աեագլարընը բէն-
չիրէտէն սարգըթտը , վէ կէօզլէրի-
լինին տախի գաբաեարագ , սուեա
աթլատը ։

Թամ պու էսնատէ , պիր թօբ
աթլըըպ , պունուն սէսի կէօք կիւ-
րիւլտէեօր կիպի ուզագլարտան ագա
իթտի ։

Ժան Ըքնօ , պիր սանիյէ գատար
սուեուն ալթընտա գալըգտան
սօնրա , թէքրար զահիր օլտու ։

Պու էսնատէ Տօքտօ սէֆինէսի
Գաեէհէ միւթէվէճճիհէն հարէ-
քէթ իթմէքտէ օլուպ , նէօպէթաե
պուլունան միւլազիմ իսէ , սէֆի-
նէհէն ժուրնալ տէֆթէրինէ շու
լուղէթլէրի եազըը .

« Սաաթ ապշամդն տօզուզունու գըրդ
տադըգտա կէչիհէօր . —բիւղկեար լօտօս .—
եօլ չընալի դարպ .—բուրա էլքէն , թէք-
միլ իսթիմ .—հալա կիւզէլ , տէնիզ կիւ-
զէլ , բիւղկեար միւսաֆիր , հէնի պիր շէյ
եօգ ։ »

* * *

Ժան Ըքնօ տէհնիզէ աթըլտըգը վէ
Տօքտօ սէֆինէսի պիր թօբ աթա-
րագ , էլլէր ավիզօսունա քէնտի
հարէքէթինի խապէր վիրտիկի սը-
րատտա , ատախտանեօլ սիհաճ վէ
ուզուն պիր մանթօեա սարըլմըշ օ-
լարագ , Րիշար Գէրնիէհնին գօնա-
ղընտան կիզլիճէ պիր գատըն սի-
շարը չըգտը ։ Պու գատըն , զաթէհ
հաֆիֆ օլան աեագ սէտալէրինի
միւմքին մէրթէպէ չըգարթմահա-
րագ , վէ պաղչհնին գալըն ագաճ-
լարը ալթլարընտան կէչիրէք , քէօր-
ֆէզին գուժուգլարընա կէօթիւրէն
պիր եօլտան կիթմէկէ պաշլատը ։

Օգուեանլալըմըզա զաթէհ մա-
լիւմ օլան պու գատըն , Թօրա օ-
լուպ , մէզպուրէ հէնէճանը ագիմ
իշինտէ իսոի , վէ սիւրաթը հարէ-
քէթինտէն , մահէլլի մագտուտէ
վասըլ օլմագ իշին , նէ տէրէճէ սա-
պըրսըզլըգ իշինտէ պուլունտուղու
անլաշըլըեօրտու ։

Պունունլա պէրապէր , մէրգուճ ,
արգասընտան քիմսէ կէչմէպ կէչմէ-
տիկինի անլամագ իւզրէ , սանիյէյէ
պէ սանիյէյէ գալպի իզթիրապ իշին-
տէ օլարագ , տիթրէեէրէք , վէ էթ-
լաքա գուլագ վիրէրէք , եօլտա
տուրուր իսի ։

Պիր գաչ սահաթտան պէրու , կէնճ
գըզ , քէնտի նէֆսինէ գարշընա օլ-
տուղու հալտէ , տէհշէթլի պիր թէ-
րէտտութէ տիւչար օլմուշ օլուպ ,
պիւսպիւթիւն եէկտիկէրինէ միւ-
պտիլ գարարըլար վիրմէքտէ իսի ։

Շէօյլէ քի պաղչէն , միւլազիմ
թարաֆընտան իզթիհսա օլունուպ ,
քէնտի թարաֆընտան տախի մու-
վաֆֆագաթ իսոիմիշ օլան մահէլլէ
կիթմէք էֆքարընտան տարֆը նա-
զար իթմէքտէ , վէ պաղչէն տախի ,
այզ ու մուհապպէթինի վէ տատա-
գաթընը թէքմիլէն քէնտիսինէ վեր-
միշ օլան օլ տէվլիգանլըեա վէրտիկի
սէօզիւն խոլաֆընտա պուլունմագ-
լըգ , վէ մէրգումա սօն պիր վէ-
տաեը ըէտտա իթմէքլի , մէրգումէհէ
մէնֆուր վէ մէքրուհ պիր շէյ կէօ-
րմէնուր իսոի ։

Թօրա , մէրգում տէվլիգանլըըն ,
կէրէք այզ ու մուհապպէթինի վէ
կէրէք տատագաթընը թէքմիլէն
քէնտիսինէ հատր իթմիշ օլմատընա
ատա շիսպհէ իթմէքտէ իսոի ։

Իշպու գարարըլագլարըն նէ-
թիճէսի իսէ , զաթէհ միւճէրրէտ
վատու պուլաճագ օլուպ , պու
խուսուս էվվէլինտէն տախի մալիւմ
իսոի ։

Գալպտէն չըգան սէտա , աղլ ու
ֆիքրին կէօսթէրտիկի տէվլէթէրէ
տայիմա զալէպէ իսոէր ։

Իշթէ պու ագշամ տախի պու
հալ վագը օլտու , վէ Թօրա սօն
տադըգտահա գատար թէքէտտութա
իշինտէ գալտը իսէ տէ , պու թէ-
քէտտութու տաքի մէսալէհինին շէքլի
ճիհէթինտէ օլուպ , պինահապերին
կիթմէք սահաթը կէչտիկինտէ , մէզ-
պուրէ եօլա չըգտը , վէ բէք ալէա
մալիւմու օլան եօլարընն կիրիչի չը-

գէշը մահէլլէրինտէն ագշամ գա-
րանլըղընտա կէչտիկինտէ, թարիֆէ
հաճէթ օլմաեան պիր իղթիրապը
տէրուն իլէ տիթրէմէքտէ իտի։

Մէրգումէ, պրագալըմ սայիր ճի-
հէթլէրի, եալընըզ սէվմէքտէ օլ-
տուղու պիր ատէմի պուլմագ իւզ-
րէ, կիճէ վագթը վէ եալընըզճա
քէտէրի խանէսինտէն երիրագան-
մասըյլա, ճիւրաթ իյլէտիկի ատէ-
մի պասիրէթտէն տօլաեը քէնտի-
նին գապահաթը օլտուղունու հիսս
իյլէմէքտէ իտի։

Ա՛ճապա Ա՛րման մէզպուրէեէ նէ՞
սէօյլէէճէք իտի, վէ մէզպուրէ
օնա նէ՞ ճէվապ վիրէճէք իտի։

Վէ նիհաեէթ, ֆէրտասը կիւնէ
պէքլէմէեէրէք, օլ կիւնիւ թաա-
թի օլունան իգրարլար, վէ իտիլէն
թէահիւտլէր, մէզպուրէյի նէ՞րէեէ
սէվգ իտէճէքլէր իտի, չիւնքի պիր
գաչ սաաթ սօնրա, միւլազիմ, իհ-
թիմալ քի պիր տախի կէլմէմէք իւզ-
րէ, կուաեանիյա քէօրֆէզինի թէրք
իյլէեէճէք իտի։

Ե՛ուրասը մուհազագ տըր քի,
Գօրա, հիչ պիր ճիհէթլէ, միւէզ-
պէտէն այրըլմագ իսթէմէեէճէք ի-
տի, ֆագաթ պու այրըլըղըն ուզուն
միւտտէթ տէվամ իթմէսինին իհ-
թիմալտէն պայիտ օլմասըղընը տա
քէնտի քէնտիսինէ իգրար իյլէմէք-
տէ իտի։

Գօրա, պիւսպիւթիւն պու կիպի
միւլահազաթ տէրեասընա զարդ օլ-
մուշ օլուպ, վէ հարէքէթինի տա-
խի ասլա եամաչլաթմաեարագ, վէ
էթրաֆնա տախի գուլագ վիրմէեէ-
րէք, եօլունա տէվամ իթմէքտէ
օլտուղունատն, արգասընտա գը-
մըլտանմագտա օլան եաբրագ սէս-
լէրինի իչիտէմէտի։

Մէզպուրէնին կէչտիկի մահէլ-
տէն, տիկէը պիր քիմնէ տախի կէչ-
մէքտէ իտի։

Եիւպհէսիզ մէզպուրէյի պիր գօլ-
լաեան վար իտի, հալ պու քի քէն-
տիսի պունատն տօլաեը չիւպհէ պի-
լէ իթմէեօրտու։

Չէր նէ հալ իսէ, կէնճ գըզ պիր
թագըմ սարպ եօլլարտան կէչէրէք,
նէհրին միւնասըպ եագընընտա վա-
գը գուժուգ իւզերինէ վասըլ օլ-
տու, վէ էթրաֆնա պիր կէօզ կէզ-
տիրիպ, գարանլըգտա պուլունտու-
ղու մահէլլի թէագիդ իյլէտի։

Մահէլլի մէզպուր, գարարլաչտը-
ըըմըզ օլան մահէլլ իտի իսէ տէ,
միւլազիմին օրատա պուլունտուղու-
նա տայիր հիչ պիր ալէամէթ եօգ
իտի։ Հասըլը պու մահէլլին ինսան
էսէրինտէն պիւսպիւթիւն խալի օլ-
տուղու մաղնուն օլուպ, եալընըզ
տէնիզ տալղալարընըն զայիֆճէ վէ
պիր սիեագ իւզրէ չալգանթըսը իլէ
նէհրին սուլարընըն թաթլը սէսի ի-
չիտիմէքտէ իտի։

Գօրա, պու մահէլլտէ պուլունան
գաեանըն պիր թարաֆընա օթու-
րուպ, գարշըսընտաքի վասի տէնի-
զէ թէքրար աթթը նագար իյլէտի։
Ուզագտա, վէ ուֆուգուն հիպա-
սընտա պէեագ պիր խաթթ կէօրիւ-
նիւեօրտու։ Ա՛րա սըրա, գարա պու-
լութլար։ կիճէ րիւզկեարըյլա սիւ-
րիւլէրէք, մահիթապը զահիրէ չը-
գարմագտա վէ եախօտ սէթը իթ-
մէքտէ իտիլէր։

Հալպու քի մահիթապըն գիեա-
լարը, տավկալարը թէնվիր իյլէտի-
կինտէ, մայիւմիւմիւզ օլան տէնի-
գանլըթը կէթիրմէք իւզրէ, հիչ
պիր սանտալըն սահիլէ տօղրու կէլ-
մէքտէ օլտուղու միւշահէտէ օլուն-
մաեօր իտի։

Գօրա, պու տիգգաթ վէ ինթիզա-
րընտան եօրուլարագ, պիր ատա
կէօզլէրինի գաբատը, վէ պիր է-

եամ պիւթիւն գուվվէթիյլէ տինլէ-
մէկէ պաշլատը։

Մէզպուրէ, պիրտէն պիրէ տէ-
նիզ թարաֆընատն զայիֆ պիր սէս
կէլտիկինի իշիթտի, վէ տէրագատ
պիւթիւն տիգգաթընը պու սէսէ
աթֆ իյլէտի իսէ տէ, գարատան պիր
բիւզկեար զուհուրիյլէ, մէզբիւր
սէս իշիտիլմէզ օլտու։

Գօրա, մէզբիւր սէսին ալտատը-
ճը պիր խէեալաթ օլտուղունու գա-
թիէն պիլմէտիկինտէն, կէօզլէրինի
թէքրար աչտը։ Լաքին պու արա-
լըգ մահիթապըն իւսթիւնտէն պիր
թագըմ գարա պուլութլար կէչ-
մէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, օրթա-
լըգ պիւսպիւթիւն գարարմըշ իտի։

— Եիւպհէսիզ ալտանմըշըմտըր,
տէտի կէնճ գըզ քէնտի քէնտինէ,
վէ գալշը գօնուլմագ պիր էմի մէր-
գումա սէֆինէտէ թէվգըֆի իթ-
միշ օլմադը, պէնի կէօրմէզտէն կի-
տէճէք տիր, վէ պէն տախի թախ-
մինի իթտիկիմ իգրարընը, տիհանը-
տան չըգտըղընը իշիթմէեէ նայիլ
օլմաեաճաղըմ տըր։

13

Գօրա պիրտէն պիրէ տիքքէտի,
չիւնքի թամ օ էանատէ տէնիզ իւ-
զերինտէ պիր զիապախշ նօգթանընն
չալգանտըղընը, վէ պագէն զահիր
օլուպ, վէ պագէն տախի զայպ օլ-
տուղունու կէօրտիւ, վէ տէրհալ
քէնտի քէնտինէ,

— Ա՛ճապա շու ըզըգ պիր սան-
տալ ֆէնէրի՞ մի տիր, եօղսա աթէշ
պէօճէյի՞ մի տիր, տէտի։

Ֆիլվագը պու չիւպհէ իհթիմալ-
տէն իտի։

Գու պէօճէքտէն Անթիլ ատալա-
րընտա քէսքէթլէ պուլունուպ,
տուրատուգլարը զէման ասլա բար-
լամաղլար, լաքին ուչտուգլարը էս-
նատէ, վիճուտլէրինտէ պիր ըզըգ
միւշահէտէ օլունուր։

Գունունա պէրապէր պու պապ-
տէքի թէրէտտիւտ չօգ վագթի իմ-
թիտատ իթմէյիպ, տավկալարա
չարբմագտա օլան պագը քիւրէք-
լէրինն սէսի, Գօրանըն գուլագլարը-
նա գատար վասըլ օլտու։

— Օ տուր, տէտի մէզպուրէ հէ-
եէճանը արթարագ։

Վէ տէրհալ ատալա գալգտը, վէ
կէօզլէրինի մէզբիւր սէյհար նօգ-
թատա աթֆ իթտի։ Մէզպուրէ
պու սըրատա օլ գատար տավկընըզ
իչինտէ իտի քի, քէրթէնքէլէ կիպի
սիւրթիւնէրէք, գատանըն տիւշ
պիր մահէլլինէ չըգան պիր ինսան
վիճուտինի ասլա կէօրէմէտի։

Անճագ էկէրչի պու կէնճ գըզ
պաշընը եօգարը գալտըրտա իտի,
քէնտի իւզերինէ աթֆի օլունմուշ
օլան վէ քէնտինին էն ճիւզի հարա-
քէտաթընը պիրէ սիւզմէքտէ պու
լունան իչի ատէտ բարլագ կէօզ-
լէրի կէօրէճէք իտի։

Գու կէօզլէրին սահիպի սինեօր
Մէրքիւտցա օլուպ, մէրգումէ չա-
չուտուգ իթմէքտէ իտի։

Գու հալի միւթէագիպ, մահի-
թատ պուլութլարտան գուրթու-
լունճա, էվվէլա ուֆուգտա, հէ-
մանն պէլլիսիզ սուրէթտէ սիեահ
պիր նօգթա կէօրիւլտիւ քի, պու
նօգթա սիւրաթլէ թէվսի իթտի, վէ
Գօրա, պունուն, իչի նէֆէր քիւ-
րէքճիլէրինի իտարէսի թահրիքնա
քիւչիւք պիր սանտալ օլտուղունու,
վէ տիւմէնի պիր օֆիչիալ թարաֆքն-
տան թուխթուրմուշ իտուհինի կէօ-
րէպիլտի։

Իշպու սանսալ նէհրէ կէրիպ, հէման գարաեա ճանաշաքըննա, կէնճ գըզ, հէմ սէվինճ իչինտէ օ-լարագ, վէ հէմ տախի տիմրէեէ-րէք պէքլէմէ քտէ իտի։

Մէզպուրէնին գալպի, կէօքսու-նու բարչալամագ տէրէճէսինտէ չարբամագտա օլուպ, պօղազը տա-բամըշ, վէ գուրուտուշ տօտագլարը տիմրէմէ քտէ պուլունտուշ, վէլճա-սըլ թէքմիլ վիճուտինի պիր նէվի ուեուշուգլուգ իհանթա իմիմիշ իտի։

Գօրա, պիր պուլութ իչինտէ կի-պի, զապիմի մէրգումտուն պիր սըչ-բաեըշտա գընըճա ամըլատըգընը, վէ քէնտինտէ տօղրու իլէրլէմէք-տէ օլտուղունու կէօրտիւ։ Պատէ-հու մանքինալարի պիր թարղտա գօլարընը իլէրիեէ տօղրու ուզա-թարագ, էլլէրի, Արման Տօրտաեր-էն էլէրինէ թէտաոիւճ իլլէտի։

Պունուն իւզէրինէ, մէրգումէննին իւզէրինտէ պիր տիմրէմէ հուտուլէ կէլիպ, վէ հագըգաթը հալ վէ քէնտի պիգիրլիկի կէօզիւ էօնիւնէ կէլտիկինտէն, պիր ատըմ կէրիչէ-տի, վէ եավաշճա էլլէրինի չէքիպ,

—Կէլմէգլիկիմի ըէճա իմիմիշ իտինիպ, իչինէ կէլտիմ, տէտի։

—Ա՜հ, պու պապտէ սիզէ էզ-ճան ու տիլ թէչէգքիւր իտէրիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Արման, թա-րիճ օլունմագ սուրէթտէ պիր ալ-թիւսթլիւքլէ, սիզին պուրատա պու-լունմանընգ պէնի պախթիեար գըլ-մագտա տընը, չինքի իւմիտ իմի-մէգլիկիմ իչին պանա հագգ վիր-մէքտէ տիր։ Ցագաթ սիզին պու-րատա պուլունմանընգդա, ճաճապա պու եօլտա մանէճա վիրմէգլիկէ իճ-թիեար իտէպիլի՛րսիկիմ։

—Սիզ պէնիմ էճնիչյէթիմէ միւ-րաճաաթ իմիմիշ օլտուղունուզտան, վէ պէն պու միւրաճաաթը, պիր հա-գարէթ իմիմիշ օլմաճարագ, ըէտտա իտէմէեճէկինտէն, իչինէ պու սէ-պէպտէն նաչի պուրատա կէլտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, վէ պէնտէն թէմէննի իլլէտիկինիզ չու միւլագաթտա, սիզին իչին հաեաթ վէ մէմաթ մէսէլէսի պուլունտու-ղունու թէէմին իթտիկինիզտէն, պէն տախի սէօղինինուգէ իմիմտա իտէրէք, իչինէ պուրատա կէլտիմ։ Իմտի պանա սէօյլէեէճէկինիզ նէ-տիր։

—Մա՜մուազէլ, սիզէ զահէթ ճիտտի չէ.յլէր սէօյլէեէճէկիմ, տէ-ևու տէվատ իմիմ միւլագիմ, վէ էվ-վէլա քէնտի հագգընտա պահա իտէ-ճէկինմանէն, օլ պապտէ մնագտուր տի-լէրիմ։ Պէտպախթլըգընտան նաչի բէք էրքէն վէճաթ իմիմիշ օլան բէ-տէրիմ, պանա տայինա տօղրուլուգ վէ իտիգամէթ իւզրէ եաշամագտըգը էօյրէթմիշտիր։ Մուախտարէն, բէ-տէրիմ կինի ալիճէնագ վէ միւհթէ-րէմ պիր գալագ վէ ֆիքրէ մանիք օլան ազիզ պիր տօսթ, պէնիմ թա-լիմու թէրպիեէմի տէրիւհտէ իտիպ, բէտէրիմին պաշտաըգը թէրպիեէճ տէվատ իմիմիշ տիր, վէ պիրա թէ-քէպպիւր սէօյլէրիմ քի, պէնի պիր նամուսլու ատէմ սըրտաընա գօյ-մուշ տուր։ Շիմտի պէն եիկիրմի տէօրթ եաշընտաեըմ, վէ էրքէր սէ-ֆինէսինին կէլիպ, Դուանեանիա քէօրֆէզինտէ տէմիր աթտըգը կիւ-նէ, վէ սիզի իւք տէֆա կէօրտիւ-կիւմ տաաթա գատար, մա՜մուա-զէլ, պիւսպիւթինն գայտըգ վէ ֆիթուրտուշ պիր հալտէ եաշամըշ, վէ իտիգամէթ իմիմիշ օլտուղում, վէ նամուսումնա իւէրի կիմմէք արղու-սինտէ պուլունտուղում միւշքիւլ մէմուրիեէթլէ մէշղուլ օլմուշում տուր։

Արման, շիւպհէսիզ Գօրանքն պիր

քէվմէսինէ պէքլէեէրէք, պիր ատ-նէյէ դատար լագըրտըքտը թէվինի գաթթի իթտի, լաքին կէնճ գըզ պիր չէյ սէօյլէմէճիկինտէն, մէրգում տեվիգանը չու վէճհ իլէ տեվամ իթտի։

— Հալ պու քի, մա՜մուազէլ, սիզի կէօրիւր կէօրմէզ, հէր չէյ թէպտիլ օլտու, անլատըմ քի օղ անէ տէկինի եաշամագլըգընը պի-րինճ մագամնու սաթի չալըշմագ-լըգ տէյիլ իմիշ։ Իչինէ պու ատա կէօզէրիմ աչըլատագ, պիրինճ տէֆա վէ տայիմի օլմագ իւզրէ սէվ-մէքտէ օլտուղումնա կէօրտիւմ։ Լա-քին հաեը՛ֆ քի, չու եարը սու-ըէթտէ կէօրիւլէն թամթը իգտալ ու սատաէթ բիւեաոը, ագըլըգճա պիր ըիւնա տէյի՛լ մի իտի, վէ պէն քէնտիմի պիր թագըմ էօնիւ սիլն-մագ մէվնանի գարշըսընտա կէօթի՛ւր-մէօրմու իտիմ։ Ատարլ չանըգլ վէ ֆագիր պիր պահրիեէ զապիթի իլէ ճէօիմ պիր վարիտաթ վարիսէոի պէյնինտէ պիր կիրտաագ եօ՛գունու իտի։ Հէր նէ գատար պու միւլա-հաղաթտա պուլունտում իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան տախի քէնտի քէնտիմէ չու լաֆզլարը թէքրար-լատըմ։ Նէ՛մէլագըմ պէնիմ, աշգ ու սէվտա տուչղուտու պիր քէրրէ ինտանընգն գալպինտէ հագիմ օլտու-ղու թագտիրտէ, հիչ պունտա գարշը ճէնկէչմէք միւմքինն օլապիլի՛ր մի։ Հիչ ագլ ու իտրագ, աշգ ու սէվ-տա տուչղուտունա զապէպէ իթտի՛ղ մի տիր։ Ա՜հ, մա՜մուազէլ, պու տուչղու, էօնիւ ալընմագ ագընթը-լարտան տընը։ Իտտի, սէֆինէսինն մըգնաթըս իչինէտի, հէր նէ օլտա, գուրթպա տօղրու տէօնտիւկիւ կիպի, պէնիմ գալպիմ տախի սիզէ տօղ-րու մէյլ իթտիգտէ իտի։ Պէն քէն-տիմի սիպին քէօյէնիզ, վէլհասըլ պիր չէ.յինիզ տատ իտէր իտիմ...

— Միսսի՛ս Արման... տէեու քէքէլէտի կէնճ գըզ։

—Իէճա իտէրիմ, գոյ վէրին քի տէվամ իտէ.յիմ, տէտի տէլիգան-լը, թաչմագտա օլան գալպիմի գա-բամագլըգա պէնի մահքիմ գըլմա-եէն, վէ միւտաաատէ իտտին քի, քէլա-մըմըզ տօնունտա գատար կէօրթիւրէ.յիմ։ Իւչ այտան պէրու, Մ. Պէրնիէնին խայրխահլըգը.յլա խանէնիզէ գա-պուլ օլունմուշ օլտուղում հալտէ, պէնճէ սիզին հիւքմէթինիզ թէտ-բիճէն հիւանի թէվէճճիւհէ թէպ-տիլ օլունուեօր, վէ պու թէվէճ-ճիւհ տէ բիղգաթամիզ պիր տույ-ղուեա թահվիլ օլուեօր կիպի կէօ-բիւնտիւ։ Օլ վագըթ պէն էֆքէա-րըմը սիզէ անլատագիլիր իտիմ, վէ հաթթա անլատըբմագ տախի իս-թէեօրում, լաքին ճէտարէթ ի-տէմէեօրում, չինքի եանըլմըշ օլուրում տէեու գօրգուեօրտում։ Պինաէն ալէ.յհ, չիւպհէ վէ իւմիտ իչինէ գալարագ, սիւքիթ իթ-մէքլիկի տահա գիեատէ միւրաճ-ճահ աատ իթմէքտէ իտիմ։ Լաքին պու կիւնքի կիւն հարէքէթ ու ա-զիմէթիմ զէմանը կէլմիշ օլտու-ղու հալտէ, արթըգ սիւքիթ զէ-մանը կէչմիշ տիր, վէ կիթտիկիմ զէման, թալէիմ հէր նէ իսէ պիլ-մէքլիկիմ լազըմ տըր։ Իչինէ պու մէճպուրիյէթ, իգրարլարընընն քիւսթախլըգընը կէօսթէրէճէկի կի-պի, պէլքի տէ պու խուսուս, չու քիւսթախճա հարէքէթիմի մաա-զուր թուիթտուրաճագ տըր։ Իմ-տի, պէն սիզի էզճան ու տիլ սէ-վէրիմ։ Ցագաթ սիզի սէվմէքտէ օլտուղումու զանն իթմէմլէ, ճաճ-ապա սըրճ պիր խէեալաթա գուր-պան մը օլմուշում։ Պինաէն ալէ.յհ,

պէնիմ մուսթագպէլիմ, սիզին տի-
հանքընըզտան սատըր օլաճագ օրան
քէլիմէտէն մէրպուէթ տուր։ Ա՛ճա-
պա սիզի թէրք իթաիկիմ հալտէ,
պիրիւքտէ պիւյիւք պիր սէվինճ է-
սէրի՞ մի, եօգսա շիֆա գապուլ
իթմէզ պիր մէյհուսիեէթ էսէրի՞
մի կէօթիւրէճէյիմ։ Սէօյլէյինիզ,
մա՛տմուազէլ, սիզին գարարընըզա
միւնթազըրըմ։

Գօրա պիւթիւն ազասըյլա տիթ-
րէմէքտէ իտի իսէ տէ, վիճուտճա
պու զաաֆէթի, պիլա թէրէտտիւտ,
ֆագաթ եավաշ պիր սէտա իլէ շու
եօլտա ճէվապ վիրմէսինէ մանի օլ-
մատը.

—Մի՛ւսիւ Արման, պէն տախի սի-
զին կիպի սէրպէսթճէ իֆատէ՛յի հալ
իտէճէյիմ։ Պուննան մաատա, ի-
տէճէկիմ իգրարտան սօլաթը աս-
լա հիճապ իտէճէք ճիհէթիմի եօգ
տուր։ Զաթէն պէն չօգտան պէրու
սէվիլմէքտէ օլտուղումու հիսս ի-
տիեօրտում, վէ պուննան սօլաթը
սէրբէճ յի՛ նիհաեէտ սէվինիեօր-
տում։ Իմոի, մէտուսէն պուրտան
կիտէպիլիրսինիզ, վէ էկէրյի սիզ
պուրտա գալմինիզի պրագըեօր-
սանըզ, պէնիմ գալմամի տէ պիր-
լիքտէ կէօթիւրիւեօրսունուզ։

— Սահի՞ն մի տիր, միւմքի՞ն մի
տիր քի, սիզ պէնի սեվէրսինիզ, տէ-
տի միւլազիմ, պիր նէվի ագիր պա-
շընան կիտէրէք, վէ Գօրաեա սա-
ըըէզ, անընան պուս իտէրէք։

— Օ՛ղ պապտէ չիւպհէ իթմէ՛յի-
նիզ, տէեու բէբէլէտտի կէնճ ղըզ,
չիւնքի պէն տախի սիզի սեվէրիմ,
վէ ճան ու կէօնիւլտէն սեվէրիմ։

Գատէհու Գօրա, պաշընը, սեր-
խոշա ոէօնվիւշ օլան տէլիգանլընըն
ուզուղունա տաեաթըղընսա, միւ-
լազիմ,

— Ա՛հ, սիզ պէնի հէմ սեվի-
եօրսուզ, վէ հէմ տախի պէնիմ
պուրատան կիթմէ՛քիկիմ լազըմ
տըր։

— Էվվէթ, տէեու ճէվապ վէրտի
Գօրա, էվվէթ, կիթմէ՛նիզ լազըմ
տըր, լաքին գալպինտէն պիր տույ-
ղու պանա էօյլէ խապէր վէրիեօր
քի, պիզ ուզուն միւտատէթ պիրի
պիրիմիզտէն այրը գալմաեաճաղըզ։
Իհթիմալ տըր քի եազընսա կուա-
ևանիլաեա ալմէթ խոպ, բէտէ-
րիմէ, պէն սիզին գըզընըզը սեվե-
րիմ, վէ անընա էվլէնմէ՛ք խոթէ-
րիմ, տիւեէճէքսինիզ։

—Ճէսաբէթիմ օլաճա՛գ մը տըր
պունու սէօյլէմէեէ։

—Նէ՞ իչին ճէսաբէթինիզ օլմա-
եաճագ տըր։

—Բէտէրինիզ զաեէթլէ զէնկին
տիր, հալ պու քի պէն տէյիմի՛։

—Նէ՞ պէ՛յիս վար տըր, հէմ
բէտէրիմ զաեէթ զէնկին օլտուղու
միւնասէպէթիյլէ, տամամընընը աղ
եա չօգ վարիսաթը պուլունմասընը
տիւշունմէեէճէ՛ք տիր։ Պուննան
մաատա, սիզին ղայղուսէպինինիզ
էնսասընտա, պէն պու խուսուստա
բէտէրիմէ իչի աչարըմ, վէ բէտէ-
րիմտէ, պէնիմ սիզէ մուհտապէ-
թիմ օլտուղունու անլար։ Զաթէն
բէտէրիմին սիզէ բէ՛ք զիհաաէ թէ-
վէճճիւհիւ օլմաղէ, իչի քէնաիսի-
նէ աչաբղըմտա, թահսին վէ գա-
պուլ իտէճէ՛ք տիր։

—Ինչա՛ղահ։

—Էվվէթ, էվվէթ, սիզ օլ խուս
սուսա էմին օլուն, տէտի Գօրա թէ-
պէսիմէ։

—Ֆագաթ, տէվամ իթտի Ար-
ման, էկէրյի սէրիան ամանէթիմ
խուսուսունտա վագը օլան իւմիտի-
միզ պօշա չըգարտա, վէ պիզիմ
այրըըղըմըզ ուզուն միւտատէթ տէ-
վամ իտէրսէ . . .

— Մէզալի՛ք նէ՞ պէ՛յիս վար տըր։
Մագաէա մահիմ օլտուղու, վէ պու
մահագէտէ վասըլ օլունաճաղը սա-
հիհէն պիլինմիյինի հալտէ, սատը ու
թէհամմիլ գէլմէյ պիր չէյ տիր։
Շիւպհէ եօգ տուր քի, պու միւտա-
եէմ զարֆընտա իբհիմիզ տահի մէ-
չագդահ չէքճէէյիզ, ֆագահ պէն
սիզին հադդընընզտա չիւպհէ իթմէ-
եէճէկիմ կիպի, սիզ տահի շիւպ-
հէ իթմէեէճէքսինիզ։ Պէնիմ, սիզի
տիւշիւնեեէօր օլտուղումու պիլէ-
ճէքսինիզ, վէ պէն սիզի, քէնտի
քէնտիմէ, «պէնի սէվեեօր» տիեե-
րէք։ պէքլեեէճէյիմ։

— Հայֆա՛ք քի, պէն խոթէմէճէ-
րէք տայիմա վէտէտէ իչինտէ օլա-
ճաղըմ։

— Նէեէ՞ն տօլաեը։

— Պէնի ունութմաճաղընընզտան
տօլաեը։

—Սիզ պէնի ունութմաճա՞ղմըը-
նըզ։

—Ա՛հ, տալա, վէ սիզ պուննու
բէք ալեա պիլմըսինիզ։

—Էվվէթ, պիլմըյիմ, լաքին բէ-
ճա խաէըյիմ, սիզ տահի պէնի ու-
նութման զաան իթմէ՛յինիզ։ Պու տա-
պահ բահտաղըմա գէյտուղունուզ
եիւզիւք, նէշանէըըղըմըզընը եիւ-
զիւկիւ տիւր։ Պէն սիզին էվինիզտէն
մէզքիւը եիւզիւկիւ գապուլ իթ-
տի՛յիմտէ, քէնտի քէնտիմէ պէյլէ
տիւշունեեիմ։ Իմոի օ եիւզիւք պէ-
նիմ եէտմէտէն տօլա այրըմաեա-
ճաղ տըր։ Պէն, չիմոիքի հալ սի-
զին նէշանէընընզըմ, վէ իչէրտէ տա-
խի զէվճէնիզ օլաճաղըմ։ Հէր նէ
տախի օլտա, քէնտիմի սիզին իչին
սաղտահաճաղըմ, վէ էկէր օն պէնէ
ոօնտա, վէ տահա կէճ կէլմէնիզ լա-
զըմ կէլէ, եէմին խոթէրիմ քի, սի-
զի պէ՛քլեեէճէկիմ։

Պու էտնատէ նէհրին ապղընան
կէլտիկի զաման օլտնան զահէթի
թահթը պիր ըղըզ պէսի իչինիկի,
Գօրա տիխրէտի, վէ տէրհալ,

—Պու նէ՞ տիր, տէեու սիւալ
իթտի։

—Թայիֆէլէրիմիզ պիր իչարէթի
տիր։

—Նէ՞ խոթէեօրսուս։

—Ադիմէ՛թ տահմը կէլմիշ օլտու-
ղունու խապէր վէրմեօրսուս։

—Ադիմէ՛թ մի, ա՛հ, պու գա-
տար չաբո՛ւղ մու կիտէճէքսինիզ։
տէտի կէնճ ղըզ սիմիրէեէրէք։

—Ադիմիմ, վազիֆէմ էմի խո-
եօր, վէ սիզէ չաեէմմէ օլմազ խ-
զին, պու էմրէ իթտահի իթմէ՛քիկ-
կիմ լազըմ տըր։

—Էվվէթ, հադդընըզ վար տըր։
Իմոի կիտինինզ, լաքին պու սան վէ-
տա պէնի տիւշունեեիմ նէ՛յիս խոթեօր։

—Ձէ՛տուր օլուն, տէվկիւկիւմ,
ճէտուր օլուն։

—Հադըզտիթքն բէք զիհաաէ
ճէսաբէթի լազըմ տըր, վէ պէն տա-
խի պու ճէսաբէթի մուլք օլաճա-
ղընը զանն խոթեօրսուս խէ տէ,
պու ադշամ իւզէրինտէ ասլա ճէ-
սաբէթի եօգ տուր, լաքին պէլքի
եաբընա օլաճագ տըր։ Ադըթէթի,
Արման, Անահտա խանընրատաբգ, չու-
նա թէէմին օլունուզ քի, սիզի տէ-
վէրիմ,

—Ա՛հ, Գօրա՛, պէն տախի սիզին
իչին տէճաէ դըլտըրըմ . . . իմոի,
տատաէթլէ գալ, պէնիմ տադիղիմ։

Միւսադիմ թէէքրար Գօրաեը
գօսատըը իչինէ տլտրագ, աշղ ու
սէվտա իլէ եիւրէկկիտաէ սըդտը,
վէ կիւմրահ տաշտընտան պուս
իթտի,

Իչպու թահթը մէնզտլէ էնսա-
սընտա, կէնճ ղըզ աշղ ու սէվտա
աատյուտուլա տիմիրէեէրէք, կէօղ-
լէրինի գաւատը։

—Ալահա ըսածդ, էօմիւ-միւն ունդատաեր բուհու, ասլիէն Ալահա բանարտաբզ, ատեու ատամամ իմաթ օֆիչիալ։

—Նվէվէթ, ասլիմի սաբէմաէ, ատեու մուդապէէ իմաթ Գօբա։

Ամման, ասն ատֆա օլմազ իւզրէ մէզարբէյի անլընան պէս տահա պուս իսթայ, ատկիւլտուրնու կէօբրմէնաէն աերբատ, վէ սանաալ իլէ թայիֆէլէրին ապէքէմէքաէ օլաուզլարը նէհրին ադրնա ասզրու մուրթէվճիլիհ օլաու։

Պիր ազ ասնրա, սանաալ, իլէրլիմնաէ ֆէյնէր նագբսնբզ օլաու զուհալաէ, էնկինէ ասզրու հալէ-քէթ պաչտաբ։

Գօբա, զամբլատանմատարագ վէ տէլսիզ կիսի տուբարագ, խայլի մուատէմ կէօզէրինի սանաապան աերբատաբ, վէ ասնրա եուզնէնու աէրբատաբ, վէ ասնրա եուզնէնու էլէրի իչինաէ կիզլէնէրէբ, եուննագարբնա իրի կէօզ եուչլարը սամլատաբ, վէ մէչիտաուսանէ պէս տուրէմաէ տահի,

—Հէյ վահ, աէպէպի իզպալ ու սաաաէթիմ կիսինէօր, ածապա ավտէթ իսէճէ՞ք մի սիր, ատահ քէնտի քէնտինէ։

Գու արալբգ սինէօր Մէրքիւցցա օֆիչիալէն ադամէթի իւզէրինէ չաշաալուգ իմմէքաէ օլաուդու մահքէմէյէ կիմմիչ խան։

*

Ժան Բընօ ասրագաբզբզդա, մէրգում, քիւսթահճա ունէնիզ տարագտան ասնրա, Տօբտա սէֆինէ նէօնինէն քէօբիւքլէրի իւղէրինաէ թէքբար զահիր օլմուշ խան։

Մէրգում պու տարիկալար արտաբնտա, պիր էյիտամ զարգ օլմազ տէրէճէօնինէ կէլտի իսէ ատ, եվուզ մէք սանամբնտա զաեէթ մահիր օլաուդու էճիսէն, սէֆինէ ուզագ-լանագճա, ադամնագ տա օլան թէքմիլ դուվվէթինի պագուեա վիրէրէք, չէճաաթա զայրէթէ պաչտաբ։

Պէշ ատզբզա սոնրա, աէնինզին տարկալարը քէօպի սիւքիւնէթի իտիպ, վէ Տօբտա սէֆինէնինին անեոց օճագ ութանները ուզագտան կէօրիւլմէքաէ պուլունտա զանտան, Ժան Բընօնուն տուատագլարընտա վահշիսինէ պիր թէպէսիւմ ժիւշահէաէ օլաուդու, վէ սաէյտա եվքաէ սէտա իլէ,

—Վա՛ր սէլամէթի Գահէնէ, ատէտի, պէն տահի տահիլէ վէ հուրրիւէմէ ատզրու իլէրիճէյիմ։

Մահիթտագրն պիտարբ, պուտրալբգ Կուահոնիլտանզրն տագլարբ թէքէօնինի թէնիվր իմմէքաէ օլտուդունտան, քիւրէք գաչադը տահիլէ ատզրու կիսէպիլտի, վէ ահէսթէ ահէմմէ եիւգէրէք, վէ պիեաէն ալէյհ եօրկունըագ հիտա իմմէկէրէք, քէօրֆէզէ ժիւթէվէճճիհէն եօլունա տէյամ իմաթ։

14

Ժան Բընօ ֆիլրար իսէրի, պիր սաաթբ կէչմիշ խան։

Նագբէ քի սէօյլէտի-բ, տէնինզ սաքինի օլուագ, ֆագաթ եիւգէրէք կիմիլէճէք ժէսաֆէ, էն քիւսթահ օլան փիմէէլէրի պիլէ գօրգութահ պիլիր, վէ էն գուվվէթլի օլանրագբ տահի մէյիտա գըլապիլիր խան։

Ժան Բընօ ատզա թէչաշ իմմէքօրտու, վէ ատա սբրա տահի, եօրկունըագ վէ նէֆէս ալմագ իչին, եօրտունան վէ էմրի պահրէթի իւղբէ պուլունան եիւզէնէրինին էն պիտիբ գօլայլըգլարբ օլտուդու իւզրէ ազրթ իւսթիւ կիսինէօրտու։

Լաբին մէրգում նէհահէթի եօրկունըագ հիտա իմմէկէ պաչտաբզբնտա, պիտիբ պուլունտըար մահիթտագբ կիզլէմիշ օլտուդունան, օրթաղբգ պիւտաիթիւն գաբտրմբշ, վէ ուֆուգտան խսթիթբ զայդ օլմուշ խան։ Ժան Բընօ խսէ, նէբէհաէ պուլունտուդունու պիլմէհիկինտէն, ֆիլբրինի պէս իմթիհտագ իհտաթա էյլէմի, վէ լաբին քէնտիյի տուբա զայդ իմմէհէրէք, քէնտի քէնտինէ,

—Հէր նէ տահի օլտա, տահիլի ոէլամէթի լազբմ տբբ, տէտի, վէ հարտքտաթբնը թէչտիհ իմմէ։

Հալտուքի մէրգումնան պու հաբէքէթի, տաէյտա էմրի պահրէթի խնկտաֆբնտա օլուագ, չինքի ագտաբ զաթէն էվվէլքի չէվիքվիկինտաէ պուլունմամազբէ, ուտնուզլարբնտա վէ սրբթբնտա տա կէվշէքլիք հիտա իմմէկէ պաչտաբզբ խան։

—Հա՛յ չէյթան հա՛յ, տէտի քիւրէք դաչկընը հիտահէթլէ, ածապա պօղազբնա պէս թաշ պաղլանան քէլբ կիպի պօղուրմա՛գ իչին մէ-ֆինէտէն գուրթուլտում։ Էկէր գահէրմ պու օլաճագ խսէ, քէք պիտիբ թալէհսիզլիք տէր։ Հա՛յտէ Ժան Բընօ, սէնի կէօրէյիմ, տա՛տամ օլ, վէ քէնտի թէնինի միւտաֆաա էթ . . .

Ժան Բընօ մուվաֆֆաթէն թահրիք օլունարագ, պուվվէթի եէբինէ կէլմիշ օլտուդունու զանն իմթահ իտէ տէ, պու զանընը չօգ վագբթ իմթհտաա իմմէյիտ, մէրգում գուվվէթի վէ տէրմանը գալմատըգնը հիտա իմմէքաէ խան։ Պու հալտէ, պուննան տնրա զիհտաէ եօլ եիւրումէք միւմքինտիգ օլուագ, տահիլին եագբնտա պուլունտուդունա տայիր տահի հիչ պէր էմրէ եօգ խան։

Նահահ Ժան Բընօնուն գաբար-մըշ օլան կէօզէրինէ պէր քչչէ թէտահիւմ եիւզէտիկ կիպի օլագ, գուլաղնա տահի քիւրէք տէտէ տէ կէլտի։

Մէզքիւր քչչէ պէր ֆէնէր քչչէր օլտուդ, տէրհունհատ իւչ քիշի պուլունան պէր ատնտագ մէրգումնան կէչմէքաէ խան։

Էկէրչի Ժան Բընօ գուրթուլմագ իմթհէտ խան, նալբնբզ պէր սէս չգաբմագբ քնտֆի խան, չինքի օ հալտէ ատնտագ եագարնա կէլէրէք, քէնտինէ քէնտինէ, քէնտի քէնտինէ ալտաճագ խան։

Մէրգում իսնտտա չաղբրմագ իւզրէ, ատուտգլարբնբ աչմագտա իչէն,

—Ա՛ճապա փոմէլէրի՞ն էլինէ վէ բէնչէմինէ տիւչճէճէյիմ, չինքի էնկինէ ատուրճէճէյիմ, չինքի էնկինէ ատզրու կիմմէքաէ օլան պու ատտագ, չիւտպհէսիզ, Տօբտա սէֆինէնի եանընտտա էնկէրէնտագ օլան ատիզօտա այնտ տէր, վէ պու ատիզօտա Ֆրանսըզ օլմագտըր, Գահէնէ իմթհտագրէն, ժանհատահնէթմիմին մահէլինի թէպտիլ իմմէյէ օլտուդունտան, պինտագէրին նէհնտէն քէնտինի հագտա իւղտա իմմէքաէն խսէ, էօլմէք պէնճէ տահա էվվէա տբբ, տէյի մուբահտագա խսէրէք, եագարնբնա չընբբմագտըգ թագտիվնու ընտան տէրտագտ ֆէնտագտի կէլտի։

Ամման Տօբտանէբ վէ իչքի նէֆէր թայիֆէլէրի նբլէր սէֆինէնինէ կէօթիւրէն ատնտագ խայլիճէ ուզագտատբ խսէ տէ, Ժան Բընօ մէզքիւր թէտահիւֆլէ, եօլունտան չաշմնտմբշ օլտուդունու, չինքի, պու տահտագ չէսագհէնէզ տահիլէն տյրբնբշ պուլունտաճագընբ պէլ մուբահտագա, գուվվէթի վէ ճէտարէթի քէտագ խյլէտի։

Իմտի, մահքիւմ մէրգում, պօղազնագ գօրգուտունտա օլուագ, քէնտիլէրինի թուրթմագ իչէն չօբագճա հարէքէթլէրինի արթբտան եէնի եիւզէճէ պաչտաճանտար կիսինէօրտու։

պի , նիզամնըզ պիը Թարզոա թէքբար եւուժէկէ պաչտատ :

Ժան Բընօ չհապհէոիզ զարգ օլաճագ լբէն , նակէհան պօղուզ պիը սէս չքզարաը, լաքին պու սէս մէյսէ եւուսիեէմ վէ քէսէը սէսի օլմաեքզ , իլա մէսէրրէմ վէ լումիա սէսի խոր :

Զիւնքի պու արաձգ մահիմատ, լքի պուլուխ արասընատն գորխուզուխ օլսուզու հոպաե , պունուն այրընըզը ասեհսինատ, պաղը եւքսէք ազացնար ուճլայընքն պուպաէյի սհմաիսհէ իւզէրինատ կէօյկէսինի կէօրմուշ խոր :

Պիւնապէրին զայրէխի արմըզրաը , լաքին Թագախ գալմասընճա, զայրէխ պիը շէյ եաբամազ : Նասըլքի շու ալրատա տախի Ժան Բընօ, կէրշի ուհուշմուշ գօպաըզ վէ քհչէկէշմիշ ահագլաըզա , գայնատպագա օլան տուրար իչինատ բէք չօգ չալգանխը խահ տէ , տաձա իլէրաձհէ. մէտի , վէ հախխա պիը շէյ պիլէ կէօրմէհօր խոր :

Պիր ատնկյէ տահա կէչահ խոր , տալէպար մէրդուման պաչը իւզէրինատն միւսար խահրէք , քհնախսինէ պօղահագլար խոր, լաքին սէյտախխ Թագախի հիսոխ հէր վագրխ ինատնըն իւզէրինատ էքսէք օրնաբզըննատ , Ժան Բընօ տախխ , տաձկատրըն նէմիւք քհքինի ալխընատ գալաձգը սբրատա ,

—Ա՜հ , քհմնէ պէնիմ եարաբխըմա կէլմէհէճ՞ք մի սիր , սէհու պաղբրատիկատ :

—Պուհա գորչբուզ , ճհահրխի , ճհահ՛րխի , տահիկ վատրձ օրսհօրտատնուզ , սէհու պիը սէս իչինկտի , վէ ֆիրարկին մէզգուր պուտի

բինտէ Իսրանիա, Ֆրանսա իչէ իթ-
թիֆադ հասըլ իտէպիլիը, վէ պէ-
նիմ զաիպ տուշմէնիմին առավէթի
տէ, թա Ռօրթօ-Րիգօսա գառար
իճրաեը թէէսսիր իտեր։

—Ոունուն իհթիմալաէն օլտու-
ղունու զանն իտէ՞րմիսինիզ։

—Ոու տիւնեատա, հէր շէյ ի՛հ-
թիմալաէն տիր։

—Հէր նէ տախի օլսա, չիմնի
սիզ սէրպէսթսինիզ, վէ պունու տա
Ֆամիլեանըզա պիլտիրմէնիզ լազըմ
տըր։

—Ոէնիմ Ֆամիլեամ եօզ տուր,
տէտի Ծան Ըքնօ պօղուդ պիր սե-
ատա իչէ։

—Աճա՛յիպ, սիզ պու տիւնեա-
տա եալընը՞զմընըզ։

—Էվէէթ, եալընըզըմ, պէնիմ
հէր էթրաֆըմ վէ սէվիկլիլէրիմ
էօմիւշէր տիր, վէ պու կիւնքի
կիւն եալընըզ պիր արզուս գալմըշ
օլուպ, օ տախի հուբրիւէթ տիր,
վէ պէնիմ ֆիքրըմըմ տա պու սե-
պէպէ ժէպնի տիր։ Զընտանճըլա-
րըմըն էլինտէն ֆիքրար իթտիկլիմտէ,
հաէն գարտա վասըլ օլապիլէ-
ճէկսինէ տայիր եիւզտէ տօղտան
տօղուդ իւմիտիմ եօզ իտի, պու-
նու պիլիր իտիմ, վէ լազըն էտա-
րէթ իչէ իհթիմալաէն պուլունան
պիր էօլիւմ արատընատա ատա թէ-
ըէտիւա իթտիէտիմ։

—Ծաղաթ, տէտի Գօրա, թէ-
չէպպիւսինիւզ մունտաֆֆագըյ-
պուլտուդունատա, իւմիտինիզ նէ՞ ի-
տի, նէէ՞ կիւվէնիեօրսունուզ։

—Ոախթիեար պիր թէէսսիւֆ
կիւվէնիեօրսուն, վէ պու անէ գա-
տար ղաեէթլէ սէրթ օլան թալէ

Ժան Բընօ, պու տէրէճէ մուքէմ-
մէլ օլսուդունու զանն իթմէտիկի
մէզպուրէնին կիւղէլիկինտէն կէօզ-
լէրի գամաշարագ, ալ քիւթ իւզրէ
իթաաթ իլմոմ։

Բիշար Պէրնիէ հէր կիւն եա-
թագտան կիւնէշ տօղմագտան էվ-
վէլ գալդըդը ճիհէթիլ, Թօրա,
բէտէրինէ բաայ կէլմէճէճկինէ,
վէ պէրիւքտէ կէօթիւրտուկիւ ատէմ
հազըգնաա բէտէրինէ կյզահաթ
վիրմէկէ մէճպուր օլմահաճաղընա
էմին իամ։

Թօնաղըն տախիլի խըղմէթիլէ
մէշղուլ օլան քէօյլէրէ կէլինճէ,
տէրէճէյի նիհահէտ աէվմէքտէ
օլսուդլարը կէնճ գըզըն հիչ պիր
հարէքէթի, պունլարա չիւպհէլի
կէօրիւնէմէդ իամ։

Չէր նէ հալ իսէ, Թօրա վէ Ժան
քիմնէ պուլունմահան սար պիր
եօլտան Թաամ սալսընա վասլ
օլսուլար։

Թօրա, մուհմու մահանըն իւզե-
րինէ դօյսուդտան սօնրա,

—Օթո՛ւրունուդ, պէն սիզէ լա-
ղըմ օլանը կէթիրիրիմ, ոէտո։

Ժան Բընօ, տիւշար օլսուդու
եօրկունլուդտան Թագաթ վէ տէր-
մանը գալմադը օլսուդու ճիհէթիլ,
պիր իսկէմիէճէ օթուրսուս։

Կէնճ գըզը պիր իւքի սանկյյէ գա-
տար Ժան Բընօտան իւշ ատըմ
ուզագտա վէ գըմբըրտանմահաղարագ
տուրսուդ մէրգուման Թէտպիդ վէ
Թէճէսսիւս էթտո։

Պու հիքեահէէնին խալթհատընա,
մահգիւմը մէզպուրուն Թա-
ղընիճինի մուխթասարէն իթմիշ իսդի-
Մէրգուման հէյյէթի մէճմուա-
սը, ապա պատիի նէֆրէթ օլմա-
սը, ապա պատիի նէֆրէթ օլմա-
տըգտան պաշգա, ճալիպ պիրէ
իամ։

Պունու տէտիկիմիդ հալտէ, օ-
գուհանլարըմըզ, Թօրանըն Թէֆթիշ
վէ Թէտգիգինտէն հիւսնի նէթիճէ
հուսուսէ կէլմիշ օլսուդունու էլ-
պէթթէ անլարլար, խուսուսիլլէ պու
արալըգ Ժան Բընօնուն սիմասընա
վիճուտճա եօրկունլուդու վէ չէք-
միշ օլսուդու մէշագաթը սէպէ-
պինտէն պիր մահզունիյյէթ էտէրի
հուսուսէ կէլմիշ օլսուդու ճիհէթ-
լէ, հազըգաթէն ճալիպի բիգաթ
պիր հէյյէթ քէտպ իթմիշ իամ։

—Պու ատըմ ապա եապան սէօյ-
լէմէմիշ տիր, տէհու միւլահազա
իթաի կէնճ գըզ, չիւնքի սիմասը,
պիր էֆքեար իչին ճէննկէչիպ, մաղ-
լուպ օլան ատէմլէրին սիմասընա
պէնզէմէքտէ տիր, Պէնիմ իսէ, բօ-
լիթիգաճա Թէօհմէթլէր հազ-
գընաա ապա մանլիսմաթըմ օլմա-
սըգը հալտէ, իշպու բօլիթիգա
միւթթէհիմի հազգընաա էմնիյյէ-
Թիմ վար տըր։

Թօրա, հիչ պիր խըղմէթքեարը
պու սըրատա քէնահէէ եապտըմա
չէըգըմագ իսթէմէտիկինտէն, Թա-
մամ օտաագընքն իթթիհալինտէ տի-
կէր պիր օտաեա կիմաի, վէ պիր
տօղապ աչըպ, բիշմիշ պիր Թաավուգ,
պիր ապ էքմէք, պիր չիչէ շարապ
ալաը, վէ պունլարը միւտաֆիլրինին
էօնիւնէ գօյսուդտան սօնրա, քէն-
տիսի Թէքրար պիր գաատէհ, պիր
բէշիկը վէ իչի իւշ Թապագ կէ-
Թիրմէնէ կիմաի։

Վէ ահաէթինտէ, մէզպուրէ Թէ-
պէահիամ իսէրէք,

—Պու եապտըգըմ չէյյէր, մու-
գաատէմաԹտան իպապրէթի տիր, սի-
զի պու ապշամ տախի խօշնուտա
իթմէք լազըմ տըր, ոէտո։

—Մա՛տամ, տէհու բէբէյէտի
Ժան Բընօ, ապիմ չիւքրանիյյէթ
իլէ, սիզին պանա եապտըգընըզ,
պէնիմ իչին բէք պիւյիւք չէյ տիր,

վէ սիզին խայրխահլըզընըզ պէնի
պիւսապիէթիճն չաչըրթմագտա տըր։

Թօրա ճիւգինճէ գըզարըպ,

—Պէնի մատմուազէլ տէյի Թէօ-
միէ խոնիդ, չիւնքի պէն էվլէն-
մէմիշիմ, տէհու ճէվապ վէրսի։

—Իմոի, Թէչէքքիւր խոէրիմ,
մատմուազէլ, էզճան ու տիլ սիզէ
մէճհուռնում։

Գատէհու քիւրէք գաչկընը Թա-
մամ իթմէկէ, եախօտ տահա տօղ-
բուսու իքի կիւն ած գալմըշ ճան-
վէրլէր կիպի գարշըօլնատաքի նէ-
մէքլէրի պօղազավէրինտէ էգլ իթ-
մէկէ պաչլատը։

Մէրգուման իչղու պօղազավէր-
լիկինէ պագըլըրսա, էվվէլ էմիր-
տէ գօլայճա տօյմահաճաղը զանն
օլունուհօր խոէ իսէ տէ, մուղայի-
րի օլարագ, իչթիհսապ բէք չա-
բուգ Թէօքին օլսու, վէ կէնճ գըզ,
մէրգուման գարընը տօյմուշ օլսու-
զունու անլատընճա,

—Իմոինիզ նէ տիր, տէհու սի-
վալ իթտի։

Քիւրէք ֆիլտարինի զաթէն պու
սիւալէ պէքլէմէքտէ իտի։

Իմոի քէնահինին ասըլ ԺԱՆ ԲԸՆՕ
իամինի պիլտիրմէքլիք, տիմանէվլիք
օլսուդունատան, չիւնքի Ժան Բընօ
նամ քիւրէք ֆիլտարիահինին, բօլի-
Թիգա գուրսանը օլմահըպ, իլլա
հուգուգը ուհուժիհէ Թատաֆըն-
տան մահգիւմ պիր քիմսէ օլսու-
զու կիւնիւն պիրինտէ մէմլէքէթի ի-
չինտէ եահըզմասը իհթիմալտէն
պուլունտուզունատան, պինտապէրին
էվվէլճէ հազըրլատըգ օլսուզու ճէ-
վապ իսդի,

—Պէնիմ իամիմ Միշէլ Սէրվան
տըր, տէտի։

Գատէհու իլտիֆաէն,

—Մատմուազէլ, էՅճէյյէթի գա-
Թիհէ իլէ իամիմի սիզէ պէհան իթ-
տիմ իսէ տէ, չունու տէրիճաթը իթ-
մէնիզի ըչճա իսէրիմ քի, պու
իամի Թէքրարլատագ, պէնիմ զայ-
պըմա սէպէպ օլմագ տէմէք տիր,
տէտի,

— Անլահօրսում, վէ պու խու-
սուսա ասլա տիւշընը իդթիրագ
օլմամանըզը Թէէմին իսէրիմ։ Նա-
լընըզ բէտէրիմ իլէ պէն սիզին ա-
տըլ իամինիզի պիլիպ, հալպու քի
պուրատա հէր քէս սիզի եալընըզ
Միշէլ իամիյլէ Թէամիհէ իսէճէք
տիր։ Հէր նէ հալ իսէ, Թաամընը-
զը իթտիկինիդ հալտէ, կէլին սի-
զէ Թէքրար բէհապիւք իսէյիմ։

Պու վէճհ իլէ կէնճ գըզ, ֆիլտա-
րիյի մէրգուման գօճագտան պայիտ
պիր մահէլտէ վագը պիր օտաեա
կէօթիւրտու, վէ էլինտէ ԹուԹտու-
դու բյըզը պրագըպ, մէրգումանն
նէզտինտէն մուֆարագաթ իյլէտտի։
Անճագ կիթմէկտէն էվվէլ չու սէօզ-
լէրի սէօյլէտի։

—Բահաթճա ուհուհունուդ, վէ
լաքին ուհուժագտան էվվէլ, Ալլա-
հա իսդարը Թէչէքքիւր իտինիդ։
Զիւնքի Ալլահ սիզին իւզէրինիզէ
նէզարէթ իտիճօր վէ սիզի հիմահէ
իյլէճօր, նատըլքի սիզի պուրատա
կէօնտէրմէմէ տէ պունա պիր խա-
պաթ տըր։ Եարըն սապահ բէտէ-
րիմի կէօրէճէքսինիդ։

Թօրա պու սէօզլէրի սէօյլէտիք-
տէն սօնրա, գաբուհու գաբաագը,
վէ քէնտի օտաագընա կիթտի։

Ժան Բընօ եալընըզ գալքընճա,
քէնտի քէնտինէ,

—Ա՛հ, էկէրչի չու գըզճըզագ նէ
ճինահէթլէրիէ միւէմմա օլան պիր
ալչաղը, վէ ժէնգիւր պիր հայտու-
տու ատըեարագ, խանէսինէ գա-
պու իթմիշ օլսուդունու պիլսէ խ-
տի, պու կիճէ ասլա ուհուհատագ
խտի, տէտի։

Մէրդում պիր ադնիյէ գառար թէֆէքքիւրտէն ադներա, չէյլէ տէ-վամ իթտի.

—Լաքին խայր, խայր, էկէր պու գըզ պու եօլտա տիւշիւնմէր խտ, խէթա իթմիշ օլաճադ սըր. պիրա հագդըդաթէն պէն պիր քիւչանի խէմ տէ, ալչագ տէյիլիմ, վէ պու խանէտէ կէօրտիւկիւմ միւսաֆիրբէյլէրիւկէ խիւճանէթի իթտիմ խտ, պիր ալչագլըգ սըր: Պուրտա նամուսլու ատէմ օլմազ ինանըր, վէ օլաճաղըմ:

Գառէհու էլպիսէնիի պիւյէ չըգարմադարագ, եամթազա կիւրտի, վէ ադ գամըշ օյան ճանըէրէկ կիտի նէյտէք եէոիկի միսկիւս, ագշամա գառար եօլտաչը օյան ճանըէրէկ վէրէր կիպի տէ տէրմն պիր ույգուսուս գուճա տուշաք:

Մէրդում, ինչու ույգուսու ադրտաքնտա զարիպ վէ ինանըքլըճաճադ պիր բիւճա կէօրտիւ:

Ժան Բընօ, մէգքիր բիւճադքնտա պիրտէն պիրէ հէր հալինի, մէճէա բուհունու, արզուլարընը վէ թադիսթընը թէպտիլ իթմիշ իտի, վէ չայճանը էճնիյյէթ, վէ պադքիրէ վէ մէրհամէթլի պիր գըզըն թէէսսիրլէ, հայուտադ քիտէնինի չըգարմըշ, վէ հայիզ օլմադընը վէ օլմագլըգը տո տոհա պիր կիւն էվվէլ խտիրքնտան կէչիրմէտիկի նամուսլու ատէմ քիտէնի կէչինմիշ իտի:

Մէրդում ադպագալը ուճանըքընտա, վաղըթ խայլիճէ կէչմիշ իտի, վէ ֆադիրդալարտադի սաաթլար, ադագնըն տօգուզունու վուրմադտա իտիլէր:

Գօնադքն էթրաֆընտա իչլէճէնէ պիր չօգ էսիրլէրնի չտանթադարը, Ժան Բընօեու ույգուսունտան ուճանըքտընմընչըր իտի:

Հէր նէ հալ իտէ, մէրդում եանընտա գօնուլմուշ օյան պիր իտիլէ իւթիւնտէ, ալէտէվիճէ միւթէմիտքետտա եուպտան էճնէպիլերին կիչինտիքլերի էլպիսէնէ միւշտիհ պէտէն թէքմիլ պիր էլպիսէ պուլունտուդունու կէօրտիւ:

Իլք ադշամտան պու էլպիսէ օրտա պուլունմադըդը ճիհէթլէ, Ժան Բընօ պուհունուն քէնտիսինէ մոհտուս օլտուդունու անլատըդ, վէ պու էտադը կիչինէրէք բինչիլճէ եադլաչադ, վէ կէօղիւնէն ալատիտիկի ատէրճէտէ վատ օլան միճնակիթ գըլըարը վէ օվալարը ատ իլէ իթմէքլէ միւթէէղղիզ օլմագտա իտքէն, օտտաբ գոբուտու հաֆիֆճէ վուրուլմադըդ,

—Կիր բինիզ, ատտ:

Գառու աչըլդը, վէ արադ Րօպէնօն իչէրի կիրիպ,

—Սի՛ներօր Միշէլ, ատտ, էկէր խոթէրտէնիզ աչադը էնինիզ, էֆէնտիմիզ Գօրա սիզի պէքլէեօր:

Ժան Բընօ, հէեէճանը վէ իկիթտարադը արադըն արգադընտան կիթտի:

Ադագա մէրդում հագդընտա նէ գարար վէրիլէճէք իտի:

Ադագա միլէճնարտա մալիք վէ խանէնինի ահհիպի օյան զաթ, գըզը թարաֆընտան պիր կիւճ էվվէլ ատտի պատիրէթլէ պէէան օյունան թաատիվուրաթը թաատիվ իտէճէգ մի իտի:

Գօրա, ալէտադահ ուճանըգ, Մօրն թադիը օյունան ադաղտրա չըգմըշ, վէ զաեէթ պիւյիւք չաբտա վէ կէմիճիլէրէ մախտուս օյան պիր ուրբայիւն իլէ ուֆուգը պայիտէյի կէօղէն կէչիրմիշ իտի,

Գու արադը գուպպէյի սէմտիվիճէ իւպէրինտէ հիչ պիր եէլքէն,

վէ եախօտ պուղու կէօլկէսի միւշահէտէ օլունմաեօրտու:

Էքլէը ամիզօտու խայլի վադըթտան պէրի իտի քի նադէտտա օլմուշ իտի:

Կէնճ գըզ պիր ահը տէրտուն լութէք, թէքքար գօնադըն եօլտաչնա միւթէվէճճիհ օլտու:

Ժան Բընօ, Րօպէնօնուն բէհպէրլիկլէ փիւչիւք պիր սալճնա կէթիրլիճիքտէ, համիսի քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտի:

Ֆիւրէք դաշկընը հիւրմէթլէ Գօրտընը ատլամատըզընտա, մէզքուրէ տախի իեուտէյի ատէմ իթտի, վէ խայրխահանէ պիր թէպէտիւմէ շու լաֆըպտընը ատէյլէտի.

—Էֆէնտի, բէտէրիմին խանէսինտէ էյի պիր կիճէ կէչիրտինիզ մի:

—Է՛վէթ, մամուճուազէլ, ատէտու ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ, պիր չօղ այլարտան պէրու, իլք ատֆա օլարադ ֆիլքրիմ րահաթ իտի, վէ քէնտիսինի էճնէյյէթի իչինէ օլտուդումու հիսս իտիեօրտում: Ուզուն միւտատէթ վէ տէրինճէ ուեուտտում:

—Պու պիր գաչ սաաթ րահաթ ուեուտմանըզ, ադագա գուվվէթինիզի իեուտէ իթմի՞չ մի տիր:

—Տահա տիւնքի կիւն հիսս իթմէքտէ օլտուդում ֆէվգէլատէ եօրկունճուդու, չիմտի հիսս իթմէեօրում:

—Պու ալէա, չիմտի սիզի բէտէրիմ նէզտինէ կէօթիւրէճէյիմ:

—Մամուճուազէլ, ադագա պէնիմ հագդընտա բէտէրինիզէ պիր չէյ սէօյլէտինիզ մի, տէտի Ժան Բընօ, հէեէճանը արթըպ, աչիքեարէն կէօրի լէրէք:

—Տահա պիր չէյ սէօյլէմէտիմ:

—Բէտէրինիզ պէնի նէ՞ սուրէթլէ գապուլ իտէճէք տիր:

—Օ՛, պադաէ միսթէրիհ օլտուն, Սիզ պէնիմ վաըքիտադնա բէտէրիմ նէզտինէ կիթտիկինիզտէ, հիսսէնի սուրէթլէ դադուլայյէթի կէօրէճէքսինիզ: Պէն, սիզէ տայիր օլան հէր չէյլէ, սիզինն օրտաա պուլունմուդուճունուզ սըրտաա քէնտիսինէ սէօյլէեէճէյիմ: Եալընըզ լադըրտըմը դաթի իթմէմէնիզի սիզէ թամամինէ իտէրիմ,

— Սիզէ իթտաթի իտէճէյիմ, մամուճուազէլ:

—Հէ՛ լինիզ:

Գօրա քէնտի թահթը հիմմեթինէ սընմը օյտուդու շախտը, ատի գաթի տայիրէլէրինին պիր գըսմընտան կէչիրիպ, Րիչար Պէրնիէյնն օտտաբնա կէօթիւրտու:

Զինճիվի քետթ տահիպի, հէր ադագահ կիպի էթրաֆը տէվր իթտիքտընն ադնրա, հէնուզ ատտէթ իթմիշ օյուպ, նօթտալարը կէօղտէն կէչիրմէքտէ, վէ հիտագլարը բույյէթ իթմէքտէ իտի:

Գաբունուն աչըլմադը սէօի մէրգումուն իչինէ մանի օլմուեընը, անճադ Գօրանըն տօտտագլարը անլընա ադգունտուդունտա, մէրդում պաչընը եօգտընը գալտընտը:

— Սադահլար խայր օլտուն, էֆէնտի բէտէր, տէտի կէնճ գըզ:

— Խաեըրը սադահ օլտուն, ադգիմ, տէեու ճէվապ վէրտի իհթիեար, վէ գըզընը պուս իլէէտի:

—Էֆէնտի բէտէր, պէն եալընըզ տէյիլիմ, տէեու տէվամ իթտի Գօրա:

Օլ վադըթ Րիչար Պէրնիէ, Ժան Բընօնուն օրտաա պուլունտուդունու կէօրտիւ քի, պու արալըգ քէմալի հիւրմէթլէ պաչընը էյմէքտէ իտի:

Րիչար Պէրնիէ տախի, ադա թէաճճիւպ էսէրի իզհար իթմէէե-

րէք, մուգապէլէթէն սէլամ վէրտի, վէ լագըրտըեա պէտ իմմէք իզրէ իքէն, Գօլա մէրգումա վադըմ պրագմաեարագ,

—էֆէնտի բէեէր, տէտի, Մ. Միչէլ Օէրվանը կէմիրէն պէն իմ, վէ սիզէ Թագոիմ խոէրիմ, Պէն պու զամ հադգընաա զիեաոէ վէ բէք զիեաոէ ալէագաաարըմ, վէ պաունան սէպէպինի տէ չիմնի սիզէ պիլտիրիրիմ,

Պու զարիպ մուգաաոէմէ, Րիչար Պէրնիէյի Թէաճճիւպաէ պրագմաեօր կիպի զանն օլունաու։ Մէրգում եալընըզ, քէնտիսինէ պիւսպիւթիւն մէճհուլ օլուպ, գըզընքն ֆէվգէլաոէ ալէագաաար կէօրիւնաիւկիւ աոէմ իւզէրինէ, Թէագիգ իոէրճէսինէ պիր աթֆք նագար իմմէքլիկի քեաֆի աաո կյէոի։

Ժան Բընօպու արալըգ սաքին վէ գալի վէ սէրպէսթ պիր հալոէ պուլունաեօրաու։

—Լֆէնտի բէեէր, պիւթիւն տիգգաթընըզը պանա աթֆ իմմէքլիկինիզ լազըմ տըր, տէեու տէվամ իմմի կէնճ գըզ։

—Սէօյլէ՛ սէվկիւլու գըզըմ, լաքին պու սէնոէքի ճիւոի հէյէթինն սէպէպի նէ՞ տիր։

—Էվվէթ, սիզին իլէ կէօրիւշէճէք օլաուգում մաաաեէր կիպի, հէյէթիմոէ ճիւոի տիր։ Լֆէնտի բէեէր, սիզին պանա էհթիյաթինիզ վար տըր, տէյի՛լ մի։

—Սէն տաիի պիլիրսին քի, պէնիմ սանա, քէնտիսէ օլան գաաար էհթիյաթիմ վար տըր։

—Պէնիմ, քէնտի սինինիէ մնասաաա օլանտան զիեաոէ բիչինն միւթալաաթըմ օլաուգունու չօգ ոէֆա պէեան իմմիշսինիզ տիր։

—Պունու սէօյլէմիշիմ, վէ չիմնի տաիի իթքտալըգըմ։

—Վէ սիզ, պէնիմ իլք իլհամըմ, զաեէթ կիուզէլ օլաուգունու իլաոէ իլէ, պու իլհամա սիւոուք իմմէքլինկիմի պիւտէֆաթ իմթար իմմիշսինիզ տիր։

—Ծահիհ տիր։ Սէնինքի կիպի միւսթագիմ վէ սէրպէսթ թաոիսաթալար իչին, իլք հարէքէթի ֆայէտէն խալի սէյիլ տիր։ Պունտան պայգա, պէնիմ սանա սէօյլէմիկիմ, միւսաեէթի էօմիւմոէ քէնտի քէնտիոէ եաթաըգըմ չէյ տիր, վէ պունու սա սայիմա իյի պուլմուշում տուր։

—Միղին իլէ պու սուրէթլէ հէմէքքար վէ միւթալէֆիգ օլաուզումանն պախթիեար սաա իմմիկիմ միսիլլու, օլ պապաէ իֆթիխար սախի իտէրիմ, Եիմնի կէլէմիմ տըր լէեէ։

—Տիւն ապշամ, Տօքաա սէֆիհնէ սինինէ Գաեէնէ նագլ իմմէքտէ օլաուգու պիր բօլիթիգա միւթթէհիմի, մէգըքւր սէֆիհնէ ապագիլաբընը թաոիր իլէ սէյիրինի գաաըրըգը սբրաաա ֆիքրար իմմիշ, վէ եիւզէրէք Կաուեանիլա քէօքֆէղինաէն կէչիպ, նէհրինն աղըքնա վաոըլ օլմուշ տուր։

Րիչար Պէրնիէ Թէքրար Ժան Բընօ իւզէրինէ միւսէդդիգանէ աթֆը նագար հյլէսինինաէ, Գօքա, մէրգումա չու եօլաա մուգապէլէ իմմի.

—Էվվէթ, էֆէնտի բէեէր, պու միւթթէհիմ վէ ֆիքրաըի, պու էֆէնտի օլուպ, պիչաըե գաւվէթ վէ թաոգիթաան տիւչէրէք վէ գաբանըգըաան կէօզէրի քէօքյանաաագ նէ թաոաաֆաա պուլունաուգունու պիլմէմիկի էճիլէն, գայպ օլաճաղը էանաաէ, «եաոաթմ, նաոաթմ» տէեու պաղըրըը իբքն, քէնտիսինէ, «ճէաու՛ր օլուն, ճէաու՛ր օլուն» տէյի նիաա իմմիմ։ Պու սէսիմ, ֆէվգէլաոէ պիր ճահա իպրաղը իչին, քէնտիսինէ լազըմ օլան սէպէպիը վէ ճէաաբէթի իմմանէ քաաֆի օլաու, վէ պիր քէրրէ գաբանաա տիւչինճէ, քէնտիսինի էլէ վիրմէմէքլիկիմ իչին պանա բէճա իյլէաի։ Մէրգում էօմիւնաաէն հիչ պիր չէյ կիպղէմէտի։ Շէօյլէքի, ֆիքրագաըր մուհաբէպէսինաոէ մաղլուպ օլուպ, վէ սիլահպէտէսթ օլաբագ թէվգիֆի իսիւիպ, վէ պիր տիմանը հարպ թաոաֆքինաան միւէպպէտէն նէֆֆինէ հիւքմ օլունաուգունաան, Գաեէնէ կիմմէք կիպի, գամիլլէրէ վէ խըրըգըաըրա մնահաու օլան նամուսուգճա պիր էքեէե, ապուշաը օլմագաան իսէ, ֆիքրաէն հաեաթընը թէհլիքէնէ գօյմաեը սոհա զիեաոէ միւբաճահ սաա իմմիշ տիր։ Պունաան պաշգա, իշպու բօլիթիգա միւթթէհիմի սիպին վամանաաչընըզ, եանի պիր Ժըաանըզ տըր։ Զանն իտէրիմ քի պունան թէօհմէթի, աոըա պօղուլմազ լէքէ պըրագան թէօհմէթլէրաէն ատէյիլ տիր։ Պունապէրին պէն քէնտիսինէ պիր մէճճա վէ հիմնէէնիզի վաո իմմիմ։

—Էվվէթ, էվէաոըմ, բէք ալէա իմմիշսին, ատէու ճէվապ վիրտի չէֆթվէքէաի սոհիպի սաաէլքէլ։

Պաաէհու, սանաապիեէսինաէն գուղըպ վէ մահքիմէ սօզըու կէլէրու լէնէրլէք,

—Էֆէնտի, ատէու իսալէ իմմի, գըզընքն իմմիզաի իմմանիկ պիր սաալա, գաղանըրմըշ պիր սաաի տըր։ Շիւպհէսիզ սիզ պիր միւթթէհիմնինիզ, վէ կէրչի թիւֆէնքլէ միւսաֆիրսինինիզ, հէմ մուգաաոէա միւսաֆիրսինինիզ։ Իչիմէ էլհամի սիզէ ուզամընօրու։

Ժան Բընօ, աղաոնագ ատրէճէաինաէ միւթթէհիմը օլուպ, վէ գալինն քէօհնինէ գաաար իմանընքը օլաունարագ, քէնտիսինէ ուզամընքմուգաաա օլան էլէ իմուխաաա, վէ հէնէճանէ քէնտի էլէրի իչինաէ սընգը։

Պու արալըգ, Ժան Բընօնուն հարէքէթի սախիէ օլմաընըգ, խալսանաէ, հէմ պիւսպիւթիւն խալսանէ իտի։ Պու հարոէ մէրգում բէքէէէնէրէք,

—Էֆէնտիմ, ատէու, պէօյլէ պիր նագաընը պուլունաուգում գաղուլայէթաէն ոօզաընը շաչընմըշ գալմընըմ տըր, վէ պու գաղուլայէթէ քէնտիմի չաեէմէէ գընճագաան

պաշտա թաթլը խումխում եօգ առաւ Գինաէն ալէյհ պէնաէնիզէ թագամիմ իթմէքտէ օլառզանուզ միւսաֆիրբէյլէրիկի վէ հիմանէէլի մամիէչէքլիլէրի ազիմ գապուլ խառէրիմ, Գաղաթ...

Ժան Բընօ լազբրաբաբնը գամի խումնճէ, Բիչար Գէրնիէ,

— Ցաղաթ նէ՞, առէեռ սիւալ իթտի։

— Գէն էֆէնտիմնին Փիլբրինի անլառեօրամ, վէ չիմսին սիզէ առէյէրիմ, առէտի չէտմառէն Գօբա, Մ. Միշէլ Սէրվան սիզէ գիր ազբրլէգ օլարագ միւսաֆիր գալմագ իսթէմէյի, գիլտըգ չալըշմագ արզուսինառէ պուլունմադըգտա տուբ։

—Էվէլէմ, էվէլէմ, պու արզուստա պուլունառեօրսուզ, առէտի Ժան Բընօ, մամանտագէլ, Փիլբրինի գէնիմ գէեռան խառճէկլիմառէն եվուզ գամի գիներառէ Լյի գէեռան իթտի։

—Էյիլէ խոճ, պէն առէ սիզի Թահսին վէ Իճէգլիք խառէրիմ, նասըլ-գի վաթանըմըզդէն գիր գէօթէնիսինառէ, էչալըշմադըգ Հուրրիյէթի տիր առէնիմիշ տիր, խոճի սիզէ գիր խըթառէյի գարարըզ, ուէեռ ճէվապ վիրտի չիֆթլիքճաթ ահհալի։

—Ապռանառա հաճէթ եօգ տուր, էֆէնտի բէտէր, զաթէն պու խըթառէթ պուլունմուշ տուր, առէտի Գօբա։

—Սահի՞հ մի, գըզըմ, պու խըթառէթ նէ՞ օլուռօր։

—Տէրհաթըր խառէրսինիզ քի, էվէլէմնի կիւն սինեօր Մէրքիւցցանառա գիր խալէֆ, վէ եահօա անդն եէրինէ գիր տիկէրինի տիւչհինիւեօր իտիք։ Մէրքիւցցանդն սիզին իլէ օլան մուգավէլէէմի գիր գաչ առա գառար խիթամ պուլուր, վէ չիւպհէսիզ սիզ պու մուգավէլէէյի թէճառիտ իթմէէճէքսինիզտիր։

—Անդառեօրամ Փիլբրինի, Գաղաթ գօմանտէօրլիւք խըրատէթի Մ. Միշէլ Սէրվանը իսօշնուա խառճէկլինիր զանն խառ՝իհսին։

—Նէ՞ կըզին զանն իթմէյիմ, էֆէնտի քէնառնի բէկ չօգ մէշագգաթ չէքմիշ օլառուզ հաղաէ, իհանդի յէթմէքտիվէր օլաճադը չիւպհէսիզ տիր, վէ քէնառնինէ թէօխիմ խառճէկլինիզ մէմառրկէթի, ճէզապատըրմառա օլմառըզդ, բէտէրանէ օլաճաղքնը անդառառճագ արը։

Կէնճ գըզ Ժան Բընօնա խնիթատ խառէրէք, չէօյլէ իլտաֆ իթտի.

—Գիզիմ գօնտաղըմըզ կիտի գիր գօնտաղըն գօմանտէօրիս, էտիրլէրինի խըրատէթլէրինէ նէզարէթի վէ պունլարըն խըրատէթինի թէտգիգ իթմէքիկէ, նէգատըզ հալլէրի վառգուետ, ճէզալատըրմառա, վէ իթտիքլէրի շէքառէէթլէրի էտառը վէ մէթոդլէրի հագգըդ օլուպ օլմուդդընը անլատառա մէմառ տուր Գէօյլէ գիր իգթիսատը հագիզ պուլառան գիր քիմսէ, ալիմ վէ հազիմ օլմադը, վէ ատգահլէ գիրիկքառէ մէրհամէթ ահհալի պուլունմադը առը, վէ հադգըդընդ վէ պարգարլըգտան նէֆրէթի իթմէկտիր գիր։

—Գօբա ուօղրու սէօյլէեօր, առէտի Բիչար Գէրնիէ, մանթէէսիճ իհանդիյէթի հուդուդունտան մահրում գըլընմըշ օլան արատպար, պիզիմ գաբընտաչլարըմըզ տըրըր։ Անլէր առ Հադգ Թէօֆանըն մահալուդտարը վէ էվկաֆտարը տըրըր քի, իհգէրլէրինէ նէզարէթի խառէրէք, քէնառլէրինի սեվմէք Լազըմ առը։ Գինճէ գիր գօմանտէօրիւն վազիֆէսի, էֆէնտիսինին մէնաֆիհի ուգրունա չալըշանդառը տիւչառը միհնու մէշագ գըլմագտան ապընմագ

տըր։ Գիր գօմանտէօր, էֆէնտի թլէ փէօլէ արատքնտա հիմանէթճի գիր միքթէվատթի օլմադը, վէ իլթիֆատէ, վէ առէյիլբի առէօյէնէ մէմուր պուլունմադը առը։ Գու գիր մուգատտաէս վազիֆէ օլուպ, ասլա գընտանճը մէմուրիյէթի առէյիլ տիր։ Էվվէթ, պէնիմ իհթիսասճըմ ճէլպատա առէյիլ, իսլա գիր ահհալ բիզ գաթէ տիր։ Իմտի, սիզ պու մէմուրիյէթի գապուլ իթմէք իսթէ՞միյորսունուզ։

Ժան Բընօ, ապիմտա արթմագտա օլան գիր հէվէճատըզ չիֆթլիքճաթ ահհալինի ալմագէ քառ իսթի, վէ ալմագճէ, քէնառլ քէնառնէ չէօյլէ առէօյլեօրտա։

—Գիվապը ապընտա խըզէրինէ ահհէհէն առէմ առնիյէճէք քիմսէյէր վար իտի։ Ա՜ճապա պէն նէ՞ մուգիրը թարիգէր իլէ եօլտա առէմառ իթմիշիմ քի, պու առէմլէրէ առա իթառրիճ իթմէմիշիմ։ Պէն էօմրիւմի, ճինառէթլէր, ալչաղըգլար վէ զառառաղըգլար իլէ մէմուր օլան ֆէնալըգ թարիգինառէ կէչիրմիշիմ տիր, հալպու քի պէօյլէ առէմլէր պու թարիգառէ առա պուլունմադըգտար։

Բիչար Գէրնիէ թէքէրրիւր իլէ,

—Սէօյլէյիմ, սիզ պու մէմուրիյէթի գապուլ իթմէք իսթէ՞միսինիզ։

—Իսթէմէք առէ սէ՞օզիւ, առէեռ ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ, օլ պադատէ սիզ շիպհէ իթմէյին։ Գադաէն վէ վիճդանէն սիզին առէլէնիգէ իլթիքտաք իթմէմիէ, վէ ֆիքրինիզի ֆիրէչէն իճրա իդդէմէմէ, շիւքրանէյիթիմի սիզէ իհսադի իտճէյիմ։ Սիզ, քէնառի իսթիհքլէրինիզէ մադհար օլմառ իչին, պանդա գիր թէտգիգ կէօսթէրիւեօրսունուզ, պէնառէնիզտէ պու թէտգիգի գառարը պուլ իհթէյիմ։

Գու սէօզիէ իդդէմլէնէ, Ժան Բընօնան եառնագտարընդան իչի իլէ եօլ առառճադտարընդան, վէ չիֆթլիքճաթ ահհալինէն քէնառնէնէ ուգադտըգլը էլի իչբինէն առֆտա սբգադըգըտա, վէ Հիրդառ հիւրրիյէթի գառ,

—Բօլիճիկտա վէ անդն նէթիճէսինէ մուգիրրէտտ թարաֆտարը օլմադըգա նիհայէթէն, առէտ, գիզիմ գիր քէմսէ օլառզանուզ կէօրիեօրսառ, վէ իքճիզ առախ գիրէ գիրիճիզինէ էֆքեարըմը բէտ առէտա անդառեօրսուզ... Չիմսին մառառէ սիզին մահհիյէնիզի գարարդաշըրմադտա գառմըշ առը։ Ա՜յտա պէշ եիւզ գիր Ֆրանգ սիզէ քեառֆի՞ մի առը։

—Զօգ գիրէ առը, էֆէնտիմ։

—Խա՜յր, չօգ առէյիլ առը. սինեօր Մէրքիւցցանդն ադաքը առա պուգատար առը։ Գօնտաղն տագիրէէրիւնէն գիրճինառէ սիզէ միւնասիպ գիր մահէլ թախսիս իսդէճէք առը, վէ պէնիմ վահանառաչմ վէ աֆիզ ասօհառմ սբֆառթբյա տա Թառիհնըզը պէնիմ առֆրառմառա իսդէճքսինէգ, չիւնքի պէն սիզի չօգտան պէրու Թանըսըդըմը պէճան իսդէճյիմ։ Շիւպհէսիզ բէչինան գիր միգտար ագչէեէ լէմինառճնըզ օլմադը առը. պունուն միգտարընը Թայնին իթմէկլինիզտէ, իթտաք իչին առնտըգքէտրըմա լազըմ կէլէճէ էմրի վիրէճէյիմ։ Գիր շէյ տահա ոէօյէյիմ։ Գօնտաղտէօրլիւք իւնվանընը, բէյմէն, Մէրքիւցցանդն մուգավէլէէմի իսդէճ առառճադտան ասնրա լէհրագ իսդէճքսինիզ, վէ օլ վագթա գառար, գօմանտէօր մուգավինի օլաճադըգընդ։ Մէմուրիյէթինիզ պու կիւնառէն պաշլադընան, իչպու մէմուրիյէթի հիւնդի սուրէթտառ իճա իթմէք իչին,

հէր նէ պիլինմէք լազըմ կէլիրսէ, պունա վազըֆ օլաճաղընըզ։ Եիմ՝ ան պէն, ոօն ֆուրմուռնատան պիր ազ միւֆէզզուրուր օլան պազը իւ՝ քէլէրինի ատվրե չըզաճաղըմտան, պանա բիֆագաթ իսէրէք, չըրագ՝ լըզ իսէճէքսինիզ։ Պէյիվրէ սիւսլ օլ՝ սմուռտուզ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, բէք էյի սիւսարիյիմ։

—Տահա էյի եա։

—Էֆէ՛նտի բէյէր, ոէտի Թօրա, Մ. Սէրման զանէթի միւքէմմէլ թա՝ լիմ ու թէրպիւնէ կէօրմիւշ ոիւբ։ Բէնտի լիսանը մուռէրրոտաբնատան պաշդա, Իսթանպօլճա, իսկիլիզճէ, վէ Ալմանճա տախի թէքէլլիւմ իմ՝ ոէք պիլմէքտէ ոիր։

—Ա՛հ, ոիմէք ոիր քի, ոէեու մուդաոպէլէ իմտի Րիշար Պէրնիէ կէլէրէք, պու պիր խազինէ օլուպ, խայր եըլաթըզըմ պանա կէօնտէրմիշ ոիր։ Մ. Սէրման պէնիմ իշիմէ բէք դիւեուոէ եարաճաղ ոըր։

—Էվվէթ, էֆէնտի բէյէր, ոէեու ճէվապ վիրսի կէնճ գըզ, լաքին շունու ոէրհաֆըր իմմէլիսինիզ վր, էֆէնտի ոուրկիւն օլուշ ոուր։ պինոպէրին խոմի հէր քէոոէն ոէճհալ գոլմաղը ոըր։

—Պու բէք իմէմատ ոըր՝ մանի, էֆէնտինին էլգոպը նէ՞ ոիր։

—Միշէլ, Լուի ոիր, ոէտի Ժան Րընօ։

—Իչ՝ ոլէա, էօյլէ իսէ պիզոէ քէնտինին Լո՛՛՛Մէնէլ եահօա ոոոէճ Մէնէլ ոէյի իմէմինէ իսէրինզ։ Պէն հիւքիւմէթի մահէմմինէ նէզոինոէ քէֆիլինիզ օլմաեա հաղըրըմ, հիւքիւմէթի պաշդա չէյ որոպէրմոզ։ Պինոէն ալէյհ, ոիզ պուրոոա քէմոլի էճնէյհի իւզրէ եաշաեոպիլիրսինիզ։

—Թէշէքքիւր իսէրիմ, վէ պիր ոէֆեա թէշէքքիւր իսէրիմ, էֆէնտիմ։

—Եալընըզ պիր ոաէմ վար ոըր քի, ոիզէ պագը մինոոպէթմիյիզ չէյլէր ոօրոպիլիր, ոէեու ոէմամ իմոո Րիշար Պէրնիէ, վէ օ ոախի պիր գաչ այ ոօնրա եէրինէ կէչէճէք օլոուդունուզ գօմոնտէօր Մէրքիւցյա նամ զաիմ վէ հէյլէպազ իոբանէօլ ոուր։ Մէրդում իլէ միւնոպէթընըզ ոտյիմի օլաճաղ ոըր։ վազոա պիր ազ միւնոպէթմիյիզ ոուրէթմէ իճոյի ոէմոուրինէքի իսէր իսէ ոէ, ոամնաթընը ոա բէք ալէա պիլիր։ Իոմոի քէնտինին թէճրիւպէքէրլընոոան իսմի իճոաոէ իսմինիզ. ֆագաթ, ոպա քէնտիսինէ էճնիյէհի իմմէ յինիզ։

—Պու իմմարըընըզը ոայիոնա խաթըրոնա ոագլաոոաճաղըմ։

—Պիր ազոան իւքինիզի ոէ պիրի պէրինիզէ թագոիմ իսէրիմ։

Րիշար Պէրնիէ պիր չէնկըրագ չալ՝ ոը, վէ Բօպէնօն ոէրհալ իչէրի կիւոոիկինոէ,

—Սինէօր Մէրքիւցյա գօմոագ՝ ոոո՛ ոըր, ոէեու ոիւալ իմմո Րիշար Պէրնիէ։

—Էվվէթի, էֆէ՛նտիմ, չիմոի հավ՝ լոոէն կէչոիկինի կէօրոիւմ։

—Հայոէ կիմ, քէնտիսինի կէօր՝ մէք իսմէոիկիմի ոէյիէ։

Արոագ խըզմէթքառ ոիչոըրըչէզ՝ ոը։ պիր գաչ ոագըգա ոօնրա, Մէրքիւցյա օոոանըն գաբուլսուզնատ կէչիոոէ, ոաէմի օլաճ ոիւրոայիճէ պիր թէնէզղիւլէ, ոէգքիւր օոոաոա պուլունան իւչ քիշիյի ոէլոոիյաոը։

Պաոէհու պաշընը եօգարը գալ՝ ոըրըոպ, նագարը ոէզգամընը ոէ՝ լագոէ Ժան Րընօեա ոմֆ էյլէոի՝ քի, ոէրդում ոախի անը քէմոլի տիզգամիէ թէճէոսիւս իմմէքտէ վէ քէնտի քէնտինէ չէյլէ ոէյլէ՝ ոէքտէ իտի։

—Նէ՛ ֆէնա չէհրէ, ոաէմա քիւ՝ բէհէ եագըըր սբֆամ։

—Սինէօր Մէրքիւցյա, ոէտի խանէ ոահիպի, ագարաթքընը պիւ՝ յիւէոի, սիզին ոանաթընըզը գաչ՝ յէթ միչքիւլ գէլմագոա ոըր։ Տահա պիր գաչ այ իչինի սիզէ այնա օ՝ ոան շու իսըոոէթէ պիր քիշի քեոա՝ ֆի օլոոաղ։ Պինոապէրին սիզին եօր՝ կունէուզունուզու աղալմամագ իչ՝ նի, սիզէ պիր մինոոպիլին պուլմաեը տիւ՝ չինոոիւմ։ Պու մինոոպիլին խաոոէթէն նինգամ ու ինթիզամը պագի ոագ՝ լոոմաեա մէմնուր օլաճաղ ոըր, հալ պուքի սիզ իչէրէ միւֆէթթիչլիք իտճէքսինիզ։ Սիզ էոիրլ՛ըրնի խէ՝ թալարընը կէօոթէրէճէքսինիզ, օ ոախի ճէզոալանըրմաեա մէմնուր օ՝ լաճաղ ոըր։ Պու կիւնտէն իմմոպա՝ րէն, իւլքեաոտէ գոմիը ճէզոաոը լաղվ օլունմուշ ոուր։ Պաղը միւա՝ թէնա վազըալարոան մնաոտա, քի պունաա ոա եալընըզ պէն հաքիմ օլաճաղըմ, պիր էոիր ոէօյմէքլիք գաթիէն մէճնու ոուր։

Գօմոնտէօր, թէպէոսիւմ իմմէքտէ օլան Գօրաեա աթֆը նագարըէ,

— Էմրինիզ իճրա օլունաճաղ ոըր, էֆէնտիմ, ոէտի, լաքին պէյքի պէօյլէ պիր գարարան ոօլաեը իչէրուոէ նաոիմ օլաճաղընըզ, չիւնքի պու գարար մինիւմ օլոուդու թագոիրոէ, որագարընն թէնագել վէ ասի օլմալարընա ոէ՝ պէպ օլաճաղ ոըր։ Թագոիրգ օլմաեընճա, նիզամ ու ինթիզամ պէն՝ ճէ միւմքին օլոոմաղ, պունունա պէրագեր բէյ սիզին ոիր, վէ պէն էլչիրիմի եըգոաեըզ պիր թարաֆա չէգարըմ։

—Մ՛իւնասի՛պ, ոէեու ճէվապ վիրսի Րիշար Պէրնիէ, պաոէհու ժան Րընօեու կէօոթէրէք, չէյլէ իլոավէ իմտի. Զահմէթինիզէ հիոոէտոր գըլմագ վէ եօլկունըզուզնու խաֆիֆլէթմէք իչ՝ նի, մաեէթինիզէ թէրֆիգ իմտիկիմ չոխ պուլ էֆէնտի ոիր։ Պու զաթ պէ՝ նիմ վաթանտաշըմ, եանի պիր ֆը՝ րանըզ ոըր։ Քէնտիսինի բէք չօգ սէնէլէրոէն պէրի թանըրըմ, վէ հիւրմէթի իսէրիմ։ Իոմի ոէ Լուի — Միշէլ ոիր։

Սինէօր Մէրքիւցյա, քէնտի բա՝ քիպի ատա իմտիքտէն պաշդա, ազ վազըթտան խալէֆի օլաճաղը՝ նը ատա աշիքեաոըն անլատըզը մէր՝ գումի մինոպիլինի գարշընքնատա պա՝ շընը է՛յիպ, քէնտի քէնտինէ տախի,

—Պու վաթանտաշ նէ՞ ըէտէն չէզ՝ ոը, վէ պու գօնագա նէ՞ վազըթ վէ նա՞ըլ կէլոի, ոէտի։

— Միւսիւ Մէրքիւցյա, ոէտի ֆան Րընօ գօմոնտէօրէ, վազը օլան պու սէօզլէրոէն անլաշըլոըզնա կէօրէ, Մ. Պէրնիէ իլէրուոէ էսկի՝ լէրէ ինանո կիպի մինոպիլէ իսկի՝ մէսինի խոթէօր։ Անլատընը՞զ մը։

—Էվվէթ, անլատըմ, ոէեու ճէ՝ վապ վիրսի Իսթանպօլ սէրթ պիր լիսան իլէ, լաքին պիր ազ էվվէլ՝ քի իֆոոէմի թէքրարլոըըմ, եանի պունուն նէթիճէսի ֆէնա օլաճաղ ոըր, Արոապլար էոնա մախլուզլար օլոուդլոընընան, պունլար ան՝ ճաղ ճէզա գօրդուոուլա վազիֆէ՝ լէրինէ իմթիսպա իսէրլէր։

Գօրա ոէեադլարընը վուրարագ,

—Անլէրի իտոարէէ մէմնուր օլան, քէնտիլէրինի հիւնի թարիգէ իտ՝ խալ իմմէք քիւլֆէթինի իւղէրինէ ալմոտըզընատ, վէ քէնտի վազի՝ ֆէսինի լաեըգըլլա թանըմամոաըն՝ ոտ, պու հալ վագը օլուր, ոէտի։

Մէրքիւցցա, խոհիհզաքեարի պիր թարզաս թէպեռնիւմ խաէրէք,

— Վազիֆէ՞ մի, ռէտ, պէն քէնտի վազիֆէմի թանըրըմ՞, վէ պաղը քիմսէլէր, վազիֆելէրինի թանըտըգլարընան ռօլառը մադրուրլանըգլարը հալտէ, ռախմէ պիր նուֆուզ սագլամագ լազըն ուԹանաճագ պիր գօմէռեա օյնարլար, ֆագաթ պու մինթուլէրինն հարատքեամը, քէնտի լաֆզլարընա օլ տէրէճէ մուԹաալըգ ոէյիլմիր քի, պու նուֆուզու մահվ իմմէք, վէ զաստ խոխմիշ օլան իհթիսարը նապէռնա գէլմագ, վէ շայեանը նէֆրէթ պիր պիւրուռէթ հուսուլէ կէմիրմէք լազըն, եալընըզ պիր քէլիմէ լրատը չքեաֆի տիր։

Պու թահգիրատիզ սէօզլէր, կիճէ էռնասընառա, Թօրա լէ Սրմեան Տօրատ միանընառա վուգու պուլան միւքեալէմէյի խոս իհթիլաֆլէրինի, մէզպուրէ կէնճ գէզ անլաեաբառագ, եանագլարը էվվէլա ռօլառ խոէռէ, մուահատաբէն Թէքրար գէզաբառք, չինքի մուԹլագա Մէրքիւցցանըն բատի կէլա պու լաֆզլարը սէօյլէմիշ օլառուղու ֆիքրինէ զահիպ օլառու։ Անճագ պաշգա լագըրառք տա իհմէյիպ, պաշընք էյոի, վէ սիւքիւթ իհթիլաղ իլլէռի։

Ժան Բընօ պիր պագըշտա, գօմանտէօրիւն մէզպուրէ կէնճ գէզ ալէյհինէ միւթաասրք օլառուղու ասլա Թէսքին օլունմագ ատատէմի անլատը։

17

Ժան Բընօնուն ֆիրարընառան վէ Մէյէր-Մէրվ-ը էլգապըլա չիֆթլիքեաթ ռահիպինին խանէսինէ եէրլէշմէսինառէն պէրու օն պէշ կիւն կէչմիշ խոս, վէ պու օն պէշ կիւն զարֆընառա, մէրդում, մէմուրնէքի ճէռիէսինէ վագըթ օլառուղու կիպի, պունառան պէօյլէ իլլէրինէ եաշառագ օլառուղու էֆքառընառա Թէվէճճիւհիւնիւ գազանմագվոի։

Բիշար Պէրնիէ, Ժան Բընօնուն ֆէլգէլատէ ագլ ու պասիրէթինի, վէ ատա էօրուլմագ պիլմէյէնէն չալըշդանըգընը Թագիպ իլէ, քէնտիսինէ էմնիյէթի իհմէսինառէն տօլառը տէրէճէյի նիհահէտէ մէմնուն օլուր խոս։

Սրատալար վէ սէրպէսթ ամէլէլէր խէ, Մէրքիւցցաոան նէ գառար իգրահ խոէրլէր խոս խէ, պունուն զըտառ Ժան Բընօռու տա.օլ գառար սէվմիյէ պաշտառքար։

Իշպու Ֆրանսըզըն իհթիրագաթը նագլիքեանէսի, վէ նէռայիսի ագլալանէսի, վէ տայիմա միւթէմիլ սուլԹէթէ խոհթագ խոխմէն Թագիրլէրի, Իսքանդինաքն վահշիճէ հարէքէթինառէն, Թէհտիտլէրինառէն վէ հըրս ու զազագընառան տահա կիւզել նէԹիճէլէր հասըլ իհմէքառե խոխլեր։ Հասըլը Ժան Բընօնուն օրառա կէլմիյինի մուհասէնաթը աղ պիր միւտառէթառե կէօրիւմկէ պաշտառը։

Գօրա, հէր շէյի քէնտիսինէ վաճիպ օլան առէմին սէղատար օլառուղու մէտո ու սէաներ իշինթիքճէ, ֆէվգէլատէ սէվինճ տուեար խոս, վէ հագդընառա հիսս իհթիկի ռօսթլուգ վէ էմնիյէթի տույդուսու կիհթիքճէ արթար խոս։

Ժան Բընօ պունու բէք ալէա կէօրուկիւնառէն, գալպինառե մէրքիւզ օլան չիւքրանիյէթի հիսսի, բէտէրառե պիր մուհապպէթ, վէ նիհահէթսիզ պիր ֆէռառքեարըգ հիսսինէ Թէպէտիւլ խոէր խոս։

ԻշԹէ, Բարիս զագըԹառքընըն մուճիպի տէհշէթի, վէ հապսխանէյէ-

բին նէֆրէթի օլան պու մահքիւմ, պուլունառուզու չու խանէառե սանքի եէնի ռօզուգատա վէ եախօռ եէնի նիտէն եաշամառա պաշլամագառա օլառուղունու զանն իհմէքառե, վէ պաղէն, պիր նէվի հայրէթլէ, առաճառա պէռատախԹէդ վէ նէ Թալէնքէյէ, միւտաէթի մէտիտե քիւլհանիյէրէ մահառա պիր էօմիւր կէչիրմիշ օլառուղունու քէնտի քէնտինէ սիւալ իլլէմէքառե խոս։ Հալ պու քի, պու ատէմ, չինսի տէ, նամուսլու ատէմլէր իլինառե կէչիրիլէն էօմիւրառէն պաշգա էօմիւր օլառուղունու պիլմէտիկի կիպի, կէչմիշ դէմանըլնառան տա նէֆրէթի հիսս իհթիմէքառե, վէ մէշհուր պիր ռահգադալը իքէն, եէնի պիր ատէմ օլմագառա խոս։

Իշպու հիքմէթի նէվինառէն օլան Թէպէռտիւլիւն իճրառը իլլէն, նէ՞ եաբըլմագ լազըմ կէլմիշ խոս։ Պիր հիսսի գազուվվիյէթի, պիր էլ ուզաթըլմառք, պիր իհթիեարըն էմնիյէթի, վէ պիր կէնճ գէզըն Թէվէճճիւհիւ ատէմլէ մի։

Ահագա ճէմիյէթի պէչէրիճէ, խալխանէ սուբէթառե իհթիեէճէք օլառ, ահագա նիչէ ճանըռ պու վէճճ իլէ գուրԹուլուրլար։

Ամմա, պիրէ, պու պիր մուխաԹաբալը Թէճրիւպէ տիր տէեէճքէլէր տիր. էվվէԹ, պիղատ տէրիղ քի, մուխաթաբալը տըր, լաքին էկէր պունուն Թէհլիքէսիզ պիսիրք իսէ, միւքեաֆաԹքառա կիւզէլ տիր։

Ժան Բընօ, կէչիրմիշ օլառուղու էօմիւր իլինառե հէր գալըպա կիրիպ չըգմըշ խոս։

Մէսէլա մէզքիւր պօլուգ կիւնլէրինառե, տէմէԹլէ պանգա ատէնէտլերի աշըրարագ, զէֆք ու սէֆքա եէրլէրինառե, կիւեառ զէնկին պիր էճնէպի տիր կիպի Թավր ու հարէքէԹլէրառե պուլունուր, վէ ատէԹա ինկիլիզ սիւարիլէրի միսիլլու պէյիհիպ սիւար օլուր, մահիրանէ գըլըճ իսԹիմալ խոէր, վէ օն իքի տէֆա Թագանճա ահԹաըզընառա, օն պիրինի նիշանկեառընառա բատի կէԹիրիր խոս։

Գօրա, ասլա մահսուս օլան չէյլէրէ բէք մէրագ էօլառուղու ճիհէԹլէ, Ժան Բընօնուն տէրս ատագ խաԹէտ։ Մէզպուրէ զաԹէն բէք ալէա ահա պինամէք պիլմիկի կիպի, պիր աղ տա Թագանճա գուլլանմագ պիլիր խոխԺան Բընօ քէնտիսինէ գըլըճ իսԹիմալինի էօյրէԹմէ, վէ աղ վագըԹ զարֆընառա քէնտի նիհատիկի գէԹ գազուվվիյէթի էօյրէԹմէ, վէ ահագա ճանընառա գէզմէյէ գիտէ, պիր ռահգադալը իքէն, եէնի պիր ատէմ օլմագառա խոս։

Իշպու հիքմէթի նէվինառէն օլան Թէպէռտիւլիւն իճրառը իլլէն, նէ՞ եաբըլմագ լազըմ կէլմիշ խոս։ Պիր հիսսի գազուվվիյէթի, պիր էլ ուզաթըլմառք, պիր իհթիեարըն էմնիյէթի, վէ պիր կէնճ գէզըն Թէվէճճիւհիւ ատէմլէ մի։

Ահագա ճէմիյէթի պէչէրիճէ, խալխանէ սուբէթառե իհթիեէճէք օլառ, ահագա նիչէ ճանըռ պու վէճճ իլէ գուրԹուլուրլար։

Ամմա, պիրէ, պու պիր մուխաԹաբալը Թէճրիւպէ տիր տէեէճքէլէր տիր. էվվէԹ, պիղատ տէրիղ քի, մուխաթաբալը տըր, լաքին էկէր պունուն Թէհլիքէսիզ պիսիրք իսէ, միւքեաֆաԹքառա կիւզէլ տիր։

Ժան Բընօ, կէչիրմիշ օլառուղու էօմիւր իլինառե հէր գալըպա կիրիպ չըգմըշ խոս։

Մէսէլա մէզքիւր պօլուգ կիւնլէրինառե, տէմէԹլէ պանգա ատէնէտլերի աշըրարագ, զէֆք ու սէֆքա եէրլէրինառե, կիւեառ զէնկին պիր էճնէպի տիր կիպի Թավր ու

տիրտէ, ունուքթաճագ հիշ պիր մահէվլ գալմամըշ իտի, վէ հէր վագըթ մէրգումուն ամէթթինէ պէքլէմէքտէ իտի։ Անճագ ֆիքրի, պիր միւհաղազայի էկհեանէ իչինտէ ղարգ օլմասըն իչին, ֆէվգէլատէ պիր մէրգագէ սիւհ թալիմի իտերշիտի։

Պիր ուագահ, Րիչար Պէրնիէ ֆահմիսթըլա, վէ ժան Րընօ իլէ մէկտուբչա, վէ ժան Րընօ իլէ մէկտուբ օգրթօր պիրլիքտէ օլարագ, թաամ սագասընտա թօբչանմըշ պուլունտուգլարը հալտէ, աչըգ օլան բէնչիրելերտէն սիւրաթլէ կէլմէքտէ օլան պաղը պէյիկը սէօյլէյի իչիտիլտի։

Գու վուգուաթ, ֆէվգէլատէ պիր չէյ օլմասըդը էճլէտէն, հէբսի օղ պագագ վաղիֆէսիզ տավրանտը, ֆահաթ պիր իքի տագբգա սօնրա, պուգ Թօպճնօն չէսիտէն վասի սալահա կիրթի,

—Էֆէնտիմիզին եէկէնի կէլտի, արդամտան կէլիեօր, տէտի։

Ա՛յնի վագըթտա Հավր սէֆայինի թիւճճարը Մարսխալ Տէրէյն իչէրի կիրտի։

Րիչար Պէրնիէ իլէ Ռօբթօ-Րիգօնուն գահէմ քեաթիսի օլան Սիժիմնն Լըրօյ պէյնինտէ վուգուպուլան միւթագաիտտա հաղըը պուլունտուղումուգտան, ճիտտի սէպէպլէրէ մէպնի, եէկէնինին վիկթաար սահբընա խօշ կէօրունմէեճէկինի պիւյը իսէքտէ, պուննա պէրապէր, Րիչար Պէրնիէ, միւսահիբբէրլիքլէ վաղիֆէսինի թէմամէն ինթա իթմէքլիկի գարըշմըշըմըշ օլմազըէ, մէրգում, գալպինտէ մէրքիւզ օլան հալի սիւֆրատան գալգըը, վէ սէյհահը մէզքիւրէ տօղրու պիր գաչ ատըմ ալարագ, էլինի ուզաթըը, վէ քէլամա աղազ պիրլէ,

—Թօշ ֆէլտինիզ, ապղըմ Մարսխալ, տէտի։

Մ'իւսաֆիր, էվվէլ էմիրտէ տահըրըն էլինի սըղաը, վէ սօնրա, կիւեա գարշը գօնուլմազ պիր հէվէճանը գալպէ ԹուԹուլմուշ տուր կիպի, մէրգումուն գօլտարը իչինէ ահթալտպ, էօյլէ պիր շիտտէթլէ սըգտը քի, Րիչար պիլէ պուննան միւթէէսսիր օլտու, վէ պատուհտ,

—Ա՛հ տահըմ, սէվգիլիլ տահըմ, պուլունմա տահըմ, սիզի կէօրտիւկիւմէ, վէ սիզէ սարըլտըղմա նէ՞ գատար մէճպուրնում, տէտի։

—Մուհապպէթի, խալիտանէ կէօրթիւնիւօր, տէտի չիֆթլիքտահ ահինի քէնտի քէնտինէ, պէլքի պէն իչի մուհաքէմէ իթմէմիշիմ տիր, վէ եանըմըզը օլմազըդը միւրէճճահ տատ իտէրիմ։

Մարսխալ սէօղիւնէ տէվամ պիրլէ,

—Րէճա իտէրիմ, տահըճըղըմ, տէտի, պէնիմ տահի ֆամիլեամ տահըլան ֆամիլեանըդը պանա թագտիմ իտինիզ։

Մարիւմիւմուզ տիւր քի, պուտահէմ, հէրնէ գատար էլի եաչընտա իտի իտէ տէ, պօեունուն տիւրլիք վէ չէվիքլիկինէ պագըլըը իտէ, անճագ գըրգ եաչընտա գանն օլտուեօր իտի։ Սայլարը սըգ վէ աչըգ քէսթանէ բէնկինտէ օլուպ, անճագ պիր գաչ թէլ պէեազ գաըրշմըշ իտի։

Ի՛քի եանտան օլան ուղուն տագալը պօեալը վէ գատըն սայը կիպի գօղուլտու օլուպ, տիզգահթէ թրաշ իտիմիշ օլան եիւգինինին էթրաֆընտա տահէթա չինպէր չէքմիշլէր իտի։ Գատէմ կէօղլէրի սօլուգ մինի բէնկինտէ պուլունուպ, տաղ

թարաֆտագի կէօղիւնէ թէք պիր կէօղիւնէ վաղ իթմիշ իտի քի, պուննան, Մարսխալ Տէրէյնինին ուզաղը կէօրմէզ օլտուղու անլաշըլըեօր իտի։

Յօտաղլարընըն չէքմի կիւզէլ օլտուղու կիպի, տիշլէրի տահի բարլագ իտի։

Հասըլը պու տահէմին հէյհէթի մէճմուտտը միւքէմմէլ իտի իսէ տէ, չէհրէմի ատա ճանիպի թէվէճճիւհ տէյիլ իտի։ Եէօյլէ քի, պագըշընտա ատա տօղրուլուպ օլմասըդը միսիլտու, չէլիք ըչենկինտէ օլան կէօզ պէպէքլէրինտէ տէ, պաղչէն մուահէդէ վէ պագչէն տահի գալմիլիք իտինա իտէը պիր մանէա վար իտի։ Ադըրընըն չըգկըլարընտան տա, մէրգումուն գաեէթ իչթիհագը օլտուղուշանլաշըլըեօրտու։

Մէրգումու օգուեանլարըմըզդա թագտիմ իթտիհիմիզ էտանտատ, նատիր իւլ էմնալ շիքլիլէրէ կիչինտիկի էլալիսէեճ պագըլըը իսէ, զանն իտէրսինի քի, Բարիզին մէչհուր պիր Թէրզի մադազասընտան հէնուզ տիշարը չըգմըշ իտի։ Ճաքէթինին վէ եէյէճինին գումաշը վէ պիչիմի շայեանը թէհայիւր օլուպ, կէօմիլ յատէքլի գումաշտան իտի, տէտաղընտաքի կիւմիւշ մահմուդու բարլագ ճիղմիէլէր իսէ, թա տիզէրինէ գատար չըգմազտա իտիլէր։

Էլտիվէնլէրի տէօրթ տիւյմէյի ատ չըգ կիւմիշիս բէնկինտէ օլուպ, ադաղ էլինտէ տահի պիր հասըր շագտա ԹուԹուեօր իտի, վէ օլ պիր էլինտէ իսէ, գըրմըղը մէրճան տապը նադիք պիր գըրպաճ պուլունմագտա իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Րիչար Պէրնիէ եէկէնինին գօլտնտան ԹուԹուպ, սուֆրանըն կտնընտա կէօթիւրտու։ Սուֆրատա օթուրանլարըն ճիւմլեսի տէտղա գալգտըլար, վէ չիֆթլիքլէքտէ տահիպի, քէլտա պիրլիպթիտար,

—Աղիզիմ Մարսխալ, տէտի, իչթէ էօմրիւմիւն բէֆիզէսի նօէմի, վէ գաեէթ սէվգիլիլու գըզլարըմ Գօրա, Գաբրիէն վէ Մարի։ Գունտար, սէնինի, պէնիմ եէկէնիմ օլտուղունու պիլիրսէ, պիննատէրսին սէնի թագտիմէ լիւզում կէօրմէմ։ Գու կէնճ գըզ իսէ Տօլօրէս տիր, եանի վէֆամի իթմիշ օլան պիր տօսմուտունուն գըզը վէ գէզլարըմըն տա խըսըմըզ տըր։ Եու գահի տահի տօղթօր ժօսլէն թէամիեե օլունուր, վէ հէր ճիհէթի իչի պիր գահ տըր, վէ Բաբիտտե թահսինի իւլտում վէ ֆինուն իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ տէ, պիր աղ Բարիսի կիպի տիր։ Նիհահէթ պու տա Մ. Լուի-Միշել տիր քի, պիր Ֆրանսըզ օլուպ, պէնիմ ֆամիլեամի պիր մուահիննիմ տիր։

Խանէ սահիպի, օրտտա հաղըը պուլունանլարըն խոմիէրինի վիւտիքճէ, Մարսխալ Տէրէյն թէպէսիւմիէ պունլարը սէլամլամադտա իտի։ Լաբին իլը տագբգատան Ժօրթա, մէրգումուն նագարը տիպգաթընը ճէլպ իթմիշ իտի։ Գու իւչ գըզլարտան էն պիսիկիւ, հագբգաթէն մէրգում իւղէրինտէ գումվէյի ճաղիպէյի չէտիտէ հասըլ իթմէքտէ օլուպ, վէ օլ անէ տէկինի թէսատուֆ իթմիշ օլտուղու կիւզէլլիքլէրէ տահ պէնզէմէեէն մէզտուրէնին օլ ֆէվգէլատէ վէ ճամիպ կիւզէլլիկի, իչտու տիչէտդը պօզուգ տահէմին գալպինտէ վէ ֆիքրինտէ եէնէն պիր տուչղու էսէրի հուտուսէ կէթիրմէքտէ օլտուղունտան, մէրգում, կէօղլերի պէպէքլէրինտէ բարլահան բէկ աչիքտար բալտադըզը կիպէմէք իչին, կէօղլերինի աչադը էնտիրտի, վէ պատհու,

—Սէվկիւլիւ տաեըմ, տէտի, միւտաւաէ խոնիղ քի, հէնէճանըմը աչըգտան աչըդա ոիզէ պէնան խաէյիմ։ Իւլքեանըզըն ոինօրան-տան կէչոիկիմուէն պէրի տիր, հայ-րան օլմազտա խոիմ, չիմոի տահա գիւնաէ հայրան օլաւմ։ Ա՛հ, ոիզ պիր պախթիեար քիմնէօնիղ։ Խա-նէնիղ պիր սէրտեը ոիհրի տիր, վէ տաեըզըզըըմ տա օլ սէրտերն հէ։րի դըզը։րը տրըար։

Զիֆֆիւքեամթ տահիպի, եէկէնե-նին պու սէօզլէրինի իչիթտիքճէ, մահզուզիյէթի հիտա իթմէքտաէ, վէ մէզքիւր իֆտատթտա միւտաւաղա կէօրմէմէքտաէ խոր։ Անճագ մեր-զում կիւլէրէք,

—Լաքին սէնտաէ էրէյիճէ ազ-գին եաւաշըզը միւտահանէճիհին, տէտի։ Պուհունըա պէրապէր, պէօյ-լէ լազըմըըար իչիթմէքիւքտաէ պա-նա քէյֆ կէլիր, հէմ սէն էտաէն պէնիմ ֆիլորիմի պէհան իթմէքտաէ օլաւզուն իչին, պու սէօզլէրինի ճէրճ իթմէքտէն իտէ, թաատիզ իթմէկի սէվէրիմ։ Ցագաթ պու գաատար իչիթիֆաթ քեաֆի տիր, ար-թըզ օթուր։

Բօպէնսօն, Մարոիաչ Տէրէյինէ պիր իսկէմէյէ կէթիըտիկի սըրտաա, Գօրա տահի մէրզումանըն շաբգտաը-նը վէ գահչըսընը էչինտէն ալմագ-տա խոր։

—Թէշէ՛քքիւր խաէրիմ, տաեը գըզը, տէտի Մարոիաչ, մէզպուրէ-նին էչինի թաւթուպ, վէ լազըմքեն-տան պիեաաէ պու էլի տօտագլա-ըընա տաեաթթարագ։

—Բօրթօ–Ռիգօտան պուրտաէա պէյհկի՛ր իչէ մի կէլմին, տէեու տէվամ իթտի Բիչար Գէրնիէ։

—Էվվէթ, սէվկիւլիւ տաեըմ։

—Տիմէք օլուեօր քի, բէք եօր-կուն օլմալընըն։

—Բէք եօրկուն տէյիիմ։

—Ցագաթ քիրա պէյհկիրէրի բէք զայիֆ օլուրլար։

—Էօյլէ օլաւզուընաւ պիլիրիմ ամմա, պէնիմ սիւար օլաւզում պէյհկիր, խաատէթէն ատթըն ալմըշ օլաւզում կիւզէլ վէ գուվվէթլի պիր պէյհկիր խոր։ Հաթթա պէնիմ պէյհկիրին սիպին հէրկէսէն չըգ-մընշ օլաւզուընու պանտա սէօյլէտիլէր։

—Բէք քի՛հթիմալ տիր, տէեու ճէ-վապ վիրտի Բիչար Գէրնիէ քէյֆի-լէ, պէնիմ հայվանլարըմ զահէթ գըյմէթլի տիրլեր։

—Հէյլէ պէնիմքի պիրինճի ճինա-տէն տիր։ Եէօյլէքի, արդամտան, հէյպէլէրիմ իլէ պէյհկիրէ սիւար օլուպ կէլմէքտաէ օլան եօլ խըզմէթ-քեարլարըմ, պէնիմ ատթա թա ու-զագտան պիրէ սիւլուք խաէմէսի-լէրինտէն, պուընարը պէքլէմէք խ-չին, չարեէքտաէ պիր տուրմահա մէճպուր օլուեօրտում։

—Հիչ տէյիլ խաէ, գարնըքն աճ տրը ա՛։

—Ա՛հ, էվվէթ, հէմ ատըմ, հէմ տուտուզում։

—Վաղտա գահվալթըմըզ հէ-նուզ խոխամ պուրտաը խոի խաէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տահի, մէվ-ճուտ օլան ատտահ թաատխարը վէ մէյհկիրէրի, վէ Եամթօ–Լաթօզ վէ Եամբանեա չաթտապարըյտա խ-գիա խոխոպ, իչիթահընը եօրէ թաատ-նա ագլամընը թավսիեէ խաէրիմ։

18

Մարոիաչ, չարաապան զահէթէ խօշլանտըզը կիպի, գարնը տահի բէք ատըգմըշ օլաւզուընտան, իչ-թահէ եէմէք եէտի, վէ իւչ գա-տէհ տահի Եամթօ–Լաթօզ չարտապը իչտի։

—Նէ՛ ալէա չարտապ, տէտի մեր-զում, տօղրուտու պու չարտապըն էմնալի Գաֆէ–Անկլէնին մոնթրէալ-րինտէ պիրէ պուլունմազ. պու խու-սուտա խիթիֆաթըմը պիրէ պէհան խաէրիմ, սէվկիւլիւ տաեը։

—Պու չարտապտան հաղը իթտի-կինի իչին մէյինուն օլաւում, տէեու ճէվապ վիրտի չիֆֆիւքեամթ տահի-պի, խուսուսիյէտ իչիէրինի տէպէպին-տէն Սէն–Տոմինիկ կէյէրէք, Կուա-ռանթինատա պիրի կէօրմէեէ կէլմէյի տիւշինմիշ օլաւուղուն իչին, քէն-տիմի պախթիեար ատտա խաէրիմ։ Իւմիտ խաէրիմ քի, պուրատա ու-զուն միւտաէթ գալմանա հիչ պիր շէյ մանի օլմաեաճագ տըր։

—Սիրէ սըգընթը օլմազ խոթէ-մէմ։

—Խա՛յր, սըգընթը օլմազըն, եա-դըն պիր ադրապա ատտա սըգընթը օլմազ։

—Օն ալէշ կիւն եախսոտ իչ հաճ-թա գաատար պուրտաա գալապիլի-րիմ։

—Հիչ տէյիլ խաէ, պիր այ օլ-սուն պուրտաա գալըրսըն տէեու մէմուլ խոխեօրտում։

—Բէք նայ, սէվկիւլիւ տաեըճը-ղըմ, պիր այ օրիղին եանընըզտա գալաճաղըմ, վէ սիրի թէէմին ի-տէրիմ քի, նէզամինիզտա կէչիրէճէ-կիմ իչպու միւտաէթ, պահա բէք աղ կէօրիւնէճէք տիր։

Մարոիաչ Տէրէյին պու լաֆզըարը սէօյլէտիկի զէման, կէօզիւնիւն եա-նըզտա պիրիւք գըզա աթֆը նագար իչլէմէքտաէ խոի։

Բօպէնսօն, պու արալըգ, կիւ-միւշէին մանուլ պիր պուզտան ի-չինտէ օլարագ, մնատանքն իւսթիւ-նէ պիր չիչէ Եամբանեը չարտապը գօյտու։

—Իչինիզտէ, շու ասըլ Ֆրանսա չարտապընտան պէնիմիլէ իչէճէք քիմ-սէ եօ՛գ մնուտուր, տէեու սիւալ իթտի Մարոիաչ։

—Մատամ քի արզու իսթէօր-սունուղ, տէեու ճէվապ վիրտի Գօ-րա, վիտալինիզի թէպրիք իթմէք իւզրէ, պու տահա, տահմիմիզ խարճինտէ օլաւուղու հալտէ, սիզին իլէ պիրլիքտէ պատէ նուշ իթմէք-լիկէ մուտաֆիգաթ խաէրիղ։

Պատէհուլմէզպուրէ, արապ խըզ-մէքքեարա խոիմատըն, չէօյլէ իլա-վէ իթտի.

—Բօպէ՛նսօն, հայտէ պիզէ գա-տէհ կէթիր։

Պիր ազ սօնրա, ատթուն թաալար չարտապա տօղրուպ, Մարոիաչ Տէ-րէյի տահա գալգտը, վէ քէլտին աղագըէ,

—Տա՛եըճըղըմ, տէտի, սիզին վէ սիզի պիր տէվլիգանըէ կիպի կէնճ կէօրմէքլիք իգտալի նամընա օլա-բտագ, իչպու պատէյի թէքլիֆ ի-տիեօրսում։ Էվվէթ, սիզին, տայի-մա արթմագտա օլան մամուրիւնէ-թինիղ վէ տատատէթինիղ, վէ խու-սուսիյէտ տիլէկտը տաեը դըզըտըըմըն կիւղէլ հէյհէթի իլէ մամլիք օլաու-դունուղ խատէմանըընըզ մէսէրէ-թինէ օլարագ, իչպու պատէյի նուշ խոխեօրսում։

Մարոիաչ, պու աէօզլէրինէ խի-թամ վիրտիկինտէ, եէնի վէ եա-դըճը պիր պագըչ իլէ Գօրանըն էօ-նինտէ պաշընը էյտի, վէ պիր եու-տումտա թաատ պօշալթաը։

Ֆէաֆֆէյի հաղըրտուն տահի պու-նուն հարէքէթինէ սիւլուք խոխոպ, սօնրա Բիչար,

—Ֆամիլեան հագդընտա հէնուղ մնալումախ սօրմտաըմ, լաքին քէյֆ վէ մէսէրէթինէ պագըըը խտ, ի-

յի օլմալը տըրլար, ոէտո։

—Էվվէթ, ոէվկիւլիւ տաեքմ, բէք նյի տիրլեր։ Հէնուղ բէք քիւչիւքիւկիւնիւ կէօրմիւշ օլտուղունուզ Ամէրի, էվէնտէք բատաէօինտէ տիր, վէ զանն խաէրիմ քի, զաեէթ կիւզել օլան գըզլարընըզ եանընտա պիւէ բէք կիւզել պիր գըզ տատ օլտնատըկըտ։ Ժօյտ, միւսթագպէլի աչըզ պիր էվլատ տըր, էն քիչիքլերի օլան Լէօօլտ տա բէք զիեատէ ճալիպ տիր։ Էկէր տուղու խաէրէնիզ, իլէրուտէ պունտար հագդընտա տիզէ մինճտատալ մինճիւմտի վիրիրսիմ։

—Էյի իշլէրին նա՞սըլ տըր։

—Էկէրյի չու միւնասէպէթսիզ ատնաթըմ իզթիրապընճա, հէր սէնէ պիր միւատէթ Համիդիտտա ճէնտ վաղդի կէչիրմէյէ մէճպուր օլմատխամ, իշլէրիմտէն թահզիկ էթմէնէ հիչ պիր սէպէպիմ պուլտունմազ խոր։ Լաքին չու Համիդ չէհրի ատ՝նէ՞ գուտար օսմանճագ չէհիր տիր։

—Մալթ Բարխատ՞նամի խոչանըքտըն։

—Էվվէթ, չիւնքի եաղընըզ Բարխին Համատը պէնիմ տուկուտըքմա մուտաֆիզ օլուպ, օթուտա սէրպէսթ նէճէս ոլտաղըկըմ։

—Հալէտ քէյֆինէ թաղլանմըն Համ՝։

—Նէ՞ իչին օլմանըմ, եաշամագտան մունգաէտ, միւմքին մէրթէպէ իյի եաշամագ ոէյի՞լ մի տիր։

—Պու խուսուս Համդընտա մուսահատ օլմանընատը գապըլ տիր։

—Սէվկիւլիւ տաեքմ, պէնիմ պուպապ բէտատ օլմանընտը պիւրհանտալթմ պուլտունտան, էկէր խաթէրսէնիզ, մուսահատաեա Համդըզմ։

—Պօշ չէյ տիր, չիւնքի էվվէլլինատէն չունտ թէէմմին օլմուշտուր քի, պիրի պիրիմիզի ատա տէյիլ տիր։ Համթա պէյնէլ նատխքէթի խուէմէնէճէյիզ տիր։ Ֆատմի, պիր ազ էվվէլքի լազըրտըմքըզա կէլերէք, ոէրիմ քի, սէնինն, Բարխիլէրէ մինհասա օլան արզուլարդըն չէօյլե ատըտաուն, ատյիր ճիհէթլերիզ խօշնո՛ւտունատան։

—Ագչէ թատագընատան հէմանն խօշնուտա կիպիյիմ։ Համթա էկէր ատույտուլարըմ պիր ազ միւթէմիլ օլտա խոնդէրը, ատահա գիեատէ բահամ կէչինէպիլիր խոմ։ Վէլհասըլ Իքի ուճու պիրի պիրինէ եազլաշարընճաօր խէմ՝ ոէ, պէնիմ Համիմէ միզին Համլինիզ արտաքնատա պիւյիւք պիր ֆարգ տա պուլունատուղու ատա ինքեար օլունատուղ։ Ա՛հ, սէվկիւլիւ տաեքմ, Ֆրանսան չէգտաըզընըզտան պէրու, նէ՛ եօլտարտան կէչմինիզ, նէ՛ թէչէպիւոէրէ էլ ատմաընըզ, վէ նէ՛նէ-թինճէլէր հուսուսէ կէթիրտինիզ։ Սիզ հէր չէյտէ մունվաֆֆագ օլտունուզ, Սիզին պիր թըլըսըմընըզ վար խոմ քի, հէր նէյի թուֆանընըզ, ալինունա թէպտիլ օլուճօր խոմ։ Պու ատաղտ Իօրթօ–Լիգօտան կէլտիկինտէ, քիրա խըզմէթքեատլարընտան պիրի պանա ատզէն պահա խոնեօրտու։ Դալիպա սիզ միւոթէմիլքեատընըզ մունքի ատ Գատատաը օլմուշտունուզ, վէ մինճօնլարընըզ օլ գատատ չօղտունուշ քի, հէրատաքընը սիզ պիւէ պիւմէեօրմուշտունուզ, վէ եաղընըզ պաչքընըզտա, սիզ, Համըտ չէհրինէ չէքէր, գահվէ, բատուզ, թիւթիւն, բօմ, գօեունն վէ լինէք եէթիշտիրէպիլիր խմիշտինիզ, վէ ամէլատընըզ Ֆրանսըզ օրտուսունա քիֆաեէթ խէճէք ատէրճէյատ խմիշ, Պիր թագդընտա ալմանն մատէնէրինիզ վէ պինէրճէ էտիրէրինիզ վար խմիշ քի, անէր պու հէրատտա ատխիլ ոէյիլ տիր, Համթա պէյնէլ նատ

բիվանէթ օլունատուղունա կէօրէ, սիզ ատյինա պիւյիւէքտաէ օլտուղունատան, կիւնինճն պիրինտաէ թէքմիլ ճէզիրէնէ մինճ՝ք իմիշտինիզ, Աֆէ՛րին, ատաեր։

—Էկէրյի պիր ազ միւպալաղա իթմիշլէր խէ՛ ատ, ատտո չինճիլիքեատ ատհինճլի թէպէտտիւմ խէ՛րէք, չու ատհի՛ տիր քի, չալըշմազդընըմ վէ ատյ ու գայրէթիմ ատէօնինատ, խայրինճէ պիր վարիատտի ատհինճլի օլմուշտում տուր։ Գունատան ատօլատը, քէնատիմի, պայլըճա գըզլարդըմ իչին պատխիթէատ ատտա խաէրիմ։

Մ՛ատխատ Տէրէյին պու լազըրտըրտատան զիեատէտիլիյէ միւթէէսսիր օլտրատ։

—Ա՛հ, ոէտո, տաեքր գըզլարըմընն հատրդտաճէն գրուպատա մինհատտա ճիհէդլէրի օլտճագ տըր։ Գու հատտէ էյպէթիթէ բրէնտէրը իլէ էվլէնտէք խոթէնէճէքլէր տիր։

Գօտտա կիւլէրէք,

—Բրէնտէ՞ր իլէ տի՛, Նէ՛յի թէքբարըատը, լոթֆի խոմն, ոէվկիւլիւ հատա օղլու, ալատադըմ քի բրէնտէրը բրէնոէսէր իլէ ագտաբ խըզմէճ իթմինէր։ Պիզ պէօյլե պիր շէյի ատտա տըրտու իթմէմէքտաէյիզ, վէ պիզիմ հըզրըը շանըտըրմազդըզ օլ գատատ եիւ քոէքտաէյիլիյէրը Պիզիմ ագիզ բէտէրլիմիզ իհտիյաճլարընն էն միւհիթագ իմի, վէ չալըշանտարընն էն ճէսուրու օլտուղու միսիլլու, պիզ ատահի գէլմէէրիմիզին, անճագ չալըշգան, վէ ճէհուտ վէ միւոթագիմ օլմալարընը իթմէէրիզ։

—Եանն միւքեմմէլ օլմալարընը իթմէէրինիզ, ոէտո Մ՛ատխատ, պիր ոէրճէճ իմմինէզագքեատլե պիր ոէտտա իլէ՝, հալ պու քի ոիզին իհտիյաճլըմ պուլունմազ զարտ իտտիվատ տիմէք տիր։

—Պէնճէ ոէ՛, էկէր պիր ազ ատրանըքտաճագ օլտուր իսէ՛, պուլունտուր ոէհու գանն իտէրիմ, ոէտո կէնճ գըզ։

Գու էանտաէ Մ՛ատխատ Տէրէյին գահվալիքտընը թէքմիլ իթմիշ օլմադըէ, Բիշտր Պէրնէ՛, եէկէնինէ իհտիյաճէն,

—Շիմտիտէ իհտիյաճահ իթմէ՛ն, ֆէնա՞ մի օլտուր, ոէհու տիւաղ իթմատ։

—Պիր գաշ տատխ ուհուրատամ, ոէվկիւլիւ տաեքմ, ճէճհուն օլտուրտատ, ատնըտա տտխ էկէր իհտիյաճէնիզ պաղչէնիզդի տօլտաըրըզ։

—Տատնտաքգըտրընըն պուլունտուրտա օտաեա ոէն պէն կէօրմիւտիք իհտիյրիմ։

—Մէճհուտ օլտրատտ, Իհտի, տնատմուտաղէյիէր, պիր ատրատն եվինէ կէօրիւշմէք իւզրէ, շիմտի տիզտէն տնա ֆատրատատխ իտէրիմ։

—Էվվէթ, էվվէթ, ոէվկիւլիւ հատա օղրու, պիր ատրատն թէքրար կէօրիւշ՝ըրիզ։

Մ՛ատխատ Տէրէյին, Գօտտընն եատնէտտա պուլունտուրտունատան, մէզպուրէնին էվինտի թուֆտատա, վէ կէնտիսինատէն պէրու իչքինճէ ոէֆտա օլմադ իւզրէ, պուտա կիլէտտ։

Գատէհու նօէմի, իւչ գըզդաըքնատաչտար վէ Տօլօրէս թատատ ատլտաքնատան ոիշտրը չըղտրատր, եատընըզ ժան Բրնօ իլէ տոզթօր ժօտլէն գալըզ,

—Մ. Միշէլ, ոէտո թատխատ, էֆէնտինին եէկէնտ հագդընտա նէ՞ էֆքեատատաբն։

—Սիզ նէ՞ էֆքեատատաբնըզ, տօ՛զթօր։

—Էվվէլա սիզ ոէօյլէյին, նօնրատ տատխ պէն սիզին իլէ հէմֆքեատօլատ օլմատրըմըզ պէհտան իտէրիմ։

—Էօյլէ իսէ, պէնիմ էֆքեատ-

ըսմ հյն ան յիլ տոր , Ի՜ն թի՜մալ տըր քի պէն Ե՜ոնքլէ՜ն օթառա՛մ , լա՛քին զանն իտէ՛լիմ քի Մ. Մ՜ա՛ռթին՛ալ Տ՜էլ՜ն մի՛ւռայն վէ հ՜յլէ՜պազ պէլի տոր , վէ ատէ՛մա քէնա՛ն ի՛մ՜ն ատ՜ղ՜ն՜ա՛ճաղ պէլի տոր , Ե՜ա Ե՜ոնքլէ՜՛ն օթառա՛մ , վէ Ե՜ոնօա Ֆրանսա՜ա պա՛ռնան չէ օհ՜րէ՛մ՜ի՛ն , քէնա՛ն ի՛մ՜ն բէ՛ք տէ մ՜ռ՜ճ՜ի՛պ ի՛ֆ՜ի՛մ՜ն՜ա՛ն օ՛լմա՛ Ե՜ոնճաղ ատ՜ռէ՛մ ատէ՛մ Ի՜ն ի՛մ՜ն՜ա՛ն՜ա՛ն՜ա՛

վէ սիպէ, իշպու հիւանդ գադուվէյ-
յէթինիզաէն վէ թէվճճիւհքեա-
րանէ մինմանաալըզընըզան ա-
լանը թէքրար վէ եիւզ ալճա ա-
հա թէշէքքիւր ըյմաէրիմ։

Ընշար գէրինէ օտաան ալշարը
չըգրնճա, Մարթալ, թաղէ աս լէկ
ալշաս օյան պիւյիւք պիր ինկիլիզ
լէհէնի իշինէ պիր գաշ ալճա եիւ-
գիւնիւ ալգուդ չըգարար։

Գաալհաս էլչիլհանինէ ալճաս-
նաւագ, եահթաղընա կիրաթ իսէ ալ,
օլ գաասար գարմագալըզ միւլահա-
զալար գիւքրիւնէ ալթիւաթ իթմէք-
աէ իսիլէր քի, եօրկունճաղընա
վէ պաշընգըն աղբր օրմանընա նեա-
գէյէն, կէօղէրինէ պիր ալճրիւս
գարաճաւուաը։

19

—Իչթէ, չիւնկի մէ յաան պէնիմ
ալր, ախմէ քաէ իսիւ Մարթալ Տէ-
րէ՛ն, եահթաղը իշինաէ պիր թա-
լաքճիան ալիկէր թարաճա ալճնէ-
րէք, գիլէվագը պէնի բէք հիւանդ
աւրէթաէ գաագալ իթմալիէր, լա-
քին ալճ գաագալյէթմէն նէ՞ նէ-
թիճէ չըգաար։ Եիւգհէնիլ հիչ
պիր նէյիճէ չըգմազ։ Գէօյէ պիր
գաան վէ ճաղնագ վիւսաքիւրէքվէր-
լիկի, հէր չիքթիւքճաթ ահիճակ խա-
նէմինէ կէլէնէ իքճա իթմալիկ թագ-
ալրատ, պիր եէկէն հագգընտա
օլ գաագալ գաասար խալվէճիվիւս-
ւին ալէյհէ ալիր։ Գէն ասէրգընն գէն-
կինն օյաաւրնաաւ պալճաղ գաա-
սար ճէ՛ն գիւնէշ օլաճաղընա նեա-
գէյէն, կէօղէրինէ պիր ալճրիւս
գարաճաւուաը։

—Հաղ պաս քի գըզգարը պիր էճիր
էվլադընըն օյաաւգըրը հաղաէ,
եադմաւր կիւճի պիրաաւն պաւնըրտա
եադճաճագ ալըր, վէ տագլ միրաս-
խօգա խաէ, պիր ատամ պիրէ խաա-
պէթ իթմալիէճէք ալիր։ Լ՛ոյ պէն,
պիրտ ան խոալիքէթմ պէնի հագգըմ-
ատան մնհրատմ գըզկագարընտա միւ-
ասատէ խաէճ՛ քմկիմ։ Խա՛յը,
խա՛յը, պաս հագգ՛ըզագ ալըր, վէ
պէն պաս ալբատա բէք ահմադ օլ-
մաճաճաղըմ, իմանի Կաւեանիլատա
վագաս պաբան ահչամաթքմ միւ-
նաէպէթիէ, ֆէմէյատէ միւհ-
թաճ օլատագատմ պիր բահաթլըգա
մանիք օրնագ իթմէքիմ։ Լաքին ատա-
ճըք նա՛ալ էլաէ իթմալիկիմ, վէ
պաս ի՛չ նէֆիլ քէօյ գըզկար ալէյ-
հինաէ, նէ՞ եօլատա հարէքէթմէ
պաղունանկըզմ, Յադաթ, նէ գա-
ատան ատա կիւզէլ գըզկար։ Պիղ խատ-
ա՛ Գօրա, լինաւրըն կէօղէրինի գա-
մուշալըրեօր, վէ ադլ ատ ֆիլըաէ-
թի կիւզէլլիկինէ միւատթի պաւնա-
նեագօր։ Ղա՛րիպ մանկագ... Ղագ-
պինաէ աճայիպ պիր ատագղատ հա-
ատւէ կէթիրմիշ ալր։ Պիր թարաֆ-
ատան քէնահինի թագպին իթմա-
կիմ հագաէ, ալիկէր թարաճատան
ալգաալէօթամ։ Չ՛էնահինի, ատաղ

ալթընատա էգիլմէեէ չաեէալթէ պիր
մանին օյաուգատնաւ կէօրիւեօրաւմ,
հալ պաւ քի, օլ ճալիպ ըէնկին, պա-
եահ կէօղէրի, վէ գըրմըզը ատ-
ագլարը, ֆիլըրիմի ալթիւաթ իսի-
եօր։ Իչի ատֆագա էլինի էօրմիւշ
իչէն, թէնինին թաթլը գօգուաւա-
նաւ ատատգլարընմատա հէնաւգ հիւա
իսիեօրաւմ։ Ա՛հ, էկէր պաւ գըզ
տիւշմէնիմ օլմատա իսի, կիւգէլ
պիր տանըճա՛ օլաւր իսի։ Քիմ պի-
լիր, պէլքի քէնատ իւգէրինէ հա-
քիմ օյաւր իսէմ... ։ Լաքին պաւ
միւմքի՛ւն միւ տիւր։ Պէն պաւրատտա
նէ՞ մահէլլատ պաւլաւնաւեօրաւմ։
Սէֆինէյի նէ՞ ատւլատտա եիւգսիւ-
րէճէյիմ։ Էկէր, եահթաղ, պաւրա
ատէմիէրինին տախիլի ալէճագլարը-
նը պիլսէ իսիմ, վէ պաւրանըն գա-
յիֆ վէ դաւվէթիլի օլան թարաճ-
լարընտա մանիւմաթըմ օյատ իսի...
Իսմէթ, պաւ շէյլէր հագգընտա
քիմ պատա մալիւմաթ վիրէպիլէ-
ճէք տիր։

Համըզը սէֆայինի թաճիրի, պաւ
սիւալի հալը իթմէք իւգրէ, պիր
էյնամ միւլահազաէատ տագլը, վէ
պիր ագ ոճնրատ, քէնատ քէնատինէ
շաւ ճէվապը վիրատի։

—Մէնէգ թագպիպ իլէ, ֆամիլեատ-
նընն սաֆրատընտա գագաւգ օլաճան
էճինյէյէթլի ատէմ, էֆէնատիլէրինէ
սատըգ քիմսէլէր օրմագը տագրատը։
Գագպինատ էօյլէ հիսս իսիեօրաւմ
քի, պաւ խաւսուսատա պաւ ատէմլէ-
րէ միւրաճաատթ իսէճէք օյաւր
իսէմ, եահթաղ պիր սաքմ սթմէրը
օլաճագըմ, լաքին պէյկիրատէն ի-
նէրքէն, համիսատ զայիֆճէ ուզուն
պօյլաւ, Իսթանեօյա պէնէղէր, վէ
հայատատա չէհրէլի պիր ատէմ կէօր-
տիւմ։ Զաճն իսէրիմ քի, պաւ ա-
տէմ պիր քիւչճանի օլաւգ, իչիմէ
եարատճագ տագը։

Մարթալ Տէրէ՛ն, ֆիլըրինէ տիւ-
չէն շաւ մանվաֆֆագէյյէթի իւմի-
տինատէն մէճճաւնօյատագ, վէ նիհա-
եէթի եօրկունճաւուգա տատճանմատճա
գաատէրէթի գարմաեատագ, տէրինն
պիր ատյգաւճա տատագ, վէ իչի
տատի ագնրա ատճանքըգ, թատալէ-
թինին եատատագ, օտատքնտան տի-
շարք չըգագը։

Գահվալթքտան ագնրա, Գօրա,
տատէթի վէճճ իւգրէ ատշագը իննիգ
լագըմ կէչէն էվատիրի իթմա իթմիչ,
վէ օլ պատատէ իճգրայի նէչգարէթի
իյյէմիչ իսի։ Մէգպատրէ, պատէ-
հաւ պիրինճի գամի տայիրէօնինէ
մանվատքէթինտէ, գըզգարընտատշ-
լարըզյա Տօյօրէս, հէմ չայըշմագտա
վէ հէմ տախի կէօրիւշմէքտէ իսի-
չէր։

Գօրանըն իչէրի կիրտիկի սըրատ-
տա, մէգպատրէ կէնճ գըզկարըն
միւքէտտէլիէճի, տատէթտէն զիեատէ
թէչտագը իսի։

—Գահ իսէրիմ քի, տէտի Գօ-
րա թէպէտտիւմ իսէրէք, հալա օղ-
լատմագ Մարթալ Տէրէ՛նատէն
պահս իսրիեօրատնաւգ։

—Գահնընտա ոչն գազանճագդ-
ըզն, չիւնքի հագգըմատէն մէգ-
գիմ հագգընտա պահս իսրիեօր-
տագ, տէեու ճէվապ վիրատի Մարի։

—Վէ, տէվամ իթմի Գարմէն,
վիրատտիւտէն տօյատը մէճճիւն օ-
լատեօրտագ, չիւնքի մէգգատմագն
պատրատա կէլմէօյյէ, պիր սէեագ
իւգրէ տէվամ իսէն էօմրիւմիւզիւն
պիր ագ թէպատիլ օրնտանճաղը մի-
հագգագ ատը... ։ Էքլէր սէֆի-
նէսինին, քէնատ օֆիչէտալըզյա
պիրլիքտէ քէօրֆէգիմիզատէն աղի-
մէթինատէն պէրտա, եահթաղ ճի-
վարլարըմըզըն չիֆթիլիքճաթ ամէ-
լէէրինի կէօրիւեօրտագ։ կէրչի պատն-
լար չայէտնը թագտիր քիմսէլէր ի-

սէլէը տէ, մուճխոլ թէլէգրաֆ տէյիլ ութլէը։

Գօրա էքլէը, սէֆինէսի խոմինն թէլէֆֆիւզ խոխոխկինի իչիմախկինտէ, ութիրէտի, վէ եվուզէրի դըզարտը, չիւնքի քէնտիսի իչին էքլէը սէֆինէսի, նիշանլըը Արման Տօրսայ ութէք խոտ։

—Գը՛դարտաչ, տէեու սիւալ իմաի Գարմէն, սէն տախի պու վիզիմատան խօշնո՛ւտ մուսուն։

—Էվվէ՛թ վէ խայր, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, հալա օղլումուզ պանա բէք խօշնուտ օլունճաղ սուրէթտէ կէօրիւնմէօր, անճաղ իւզէրինտէ, Բարլըկլըէրէ մախտուս պիր ճալխալըք կէօրիւէօրում։

—Նէ՞ կիպի։

—Մէսէլա պիր բորլաղըզ վէ պիր նէզաքէթի վար ութը՞ քի, ինանըն կէօղունէ չարըքէօր, ֆագաթ պանա միւսթագիմ իւլ աթվար զանն օլունմաէօր, վէ ֆագլա սուրէթտէ իճրայի թալթիֆաթ իմմէտէ, բէք մուվաֆըգ տէյիլ տիր։ Պունատան պաշգա, քէնտիսի էլլի եաշընը կէչմիշ օլտուղու թագտիրտէ, պիր տէլիգանլը միսիլու թավը ու հարբէքէթլէրտէ պուլունմատը, պանա թօգունուեօր։

—Լաքին, տէմի Մարի, մէրգում սահիհէն պիր տէլիգանլըէա պէնզէմէքտէ տիր։

—Էվվէթ, տէրէճէսինտէն զիեատէ տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, ամմա պէնիմ էֆքեարըմճա, մէրգում իհթիեաճթա տավրանմամաը էօյրէնմէլի տիր։ Զանն իտէրիմ քի, Լա Ֆոնթէն տէմիշ տիր։

“ Փէնտի սինինին ֆիքրինէ սահիպ օլմատան,
“ Օ սինինի հէր կիսնա ֆէլաքէթինէ սահիպ օլուր ,,

—Մէն պու տէրէճէ չիտտէթլի լիսան իսթիմալ իթմիիին հալտէ, մուխլազա բէտէրիմ սանա եէկէնի ալէյհինտէ չէյլէր սէօյլէմիշ օլմալը տըր, տէմի Գարմէն։

—Ախա, սէվկիլիմ, անճաղ պէն քէնտի մուհաքէմէմի իչերուտէ իտէճէյիմ, վէ հալտըզըն օղլունու լաեըզըլա թանըըաըզմատա, հագդընտա հագդանիեէթի պէտան իճմէքլէ, քէնտիմի պահթիեար սատա իլլէեէճէյիմ։ Հալ պու քլի մէրդումա տայիր պու գատար մուպահատա քեսֆի տիր։ Թատթալարըմըզը դիճարէթի իթմէք իւզրէ ատոթոպիլ ալմատըմըզ կիտէճէյիմ։ Պանա բիֆագաթի իտէճէ՞քմիսինիզ։

Իքի կէնճ գըզլար մուվաֆֆագաթի ճէվապը իթտըյա, Գօրաեա սիւալ իթմէք իւզրէ աեադա գալմադըլար, վէ գօնաղըն գարուսու էչիլինտէ ուզուն պօյլու, գըվըրճըգ սայը, վէ ճալխա չէհրէլի պիր սրատը գարշըլատըլար։

—Սէ՞ն միսին, եիկիտ ժիւբիթէր, տէմի Գօրա, մէրդումա իչերլէեէրէք։

—Էվվէթ, էֆէնիմ, տէեու ճէվապ վիրտի ատադ, հէեէճան իչինտէ պուլունան պիր սէտա իլէ, վէ պաշընը հիւրմէթլէ աշադա էեէրէք։

—Տիմէք պիւսպիւթիւն քէսպի աֆիլեեէթ իթտին։

—Էվվէթ, էֆէնիմ, պիւսպիւթիւն . . . Տօդթօր ժօսէֆն պու սապահ, պանա, խասթախանէտէն չըգըպ, իչէ պաշլամադըղըմ իչին րուխսատ վիրտի, ֆագաթ պէն սանատալարըն գօնանտասընը տէրհուտէ իթմէդտէն էվվէլ, իզհարը չիւ քրանիկյէթ իչին սիզէ կէլմէք խոմէէտիմ։

—Շիւքրանիկյէ՞թ մի, ֆագաթ նէ՞տէն տօլաեը, տէեու սիւալ իթտի կէնճ գըզ։

—Մինեօր Մէրքիւցյանըն, թէնպէհիք թէօհմէթիլէ պանա վուրմադ խոթէտիկի գամչըլարտան պէնի գուրթարտըղընըզ, խասթախանէտէ պէնի թէտաւի իթտիրտիկինիզ, վէկհասըլ շէքէր տէյիրմէնլէրինտէն պէնի չըգարըպ, էնկի մէմնուրիեէթիմտէ իտպա իթտիկինիզի իչին։

—Լաքին պու չէյլէրին հէբսի հադդը խոտ։

—Էվվէթ, էֆէնիմ, լաքին, պու ալէմտէ հադդը սէվմէք, իչի օլմադ տիմէք տիր։ Սիզ օլմատա խոտնիզ, ղէվալը ժիւբիթէր տէ խասթա, զայիֆ վէ թադաթըզ օլատուղու հալտե, քէնտի մէշադդաթընա ըաղմէն չալըշմատա վէ գօնանտէօբրինն գամչըը ալթընտա էօյմէնէ մէճպուր օլաճադ խոտ։ Սիզ պանա մէրհամէթ իթտինիզ, վէ պու սէպէպտէն պէն տախի սիզէ էղճանու տիլ վէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք վէ էլէրիմի ուզաթարագ թէշէքքիւր իտէրիմ։

Ֆիլվագը մէրդում արադ, պու լաֆզըարը սէօյլէտիկինտէ, էլլէրինի ուզաթմըշ, վէ կէօզլէրի եաշարմըշ օլարագ, Գօրանըն գարշըսընատա տիզ չէօքմէքտէ խոտ։ պատէհու տայիմա արթմադ իւզրէ պուլունան պիր հէեէճան իչէ, շու վէճհլէ տէյամ իթտի,

—Ժիւբիթէը էօմրիւնիւ սիզէ վաճիպ օլմազլէ, էօմրիւ սիզէ այիտ տիր։ Սիզլին իչին էօլմէսինի էմր խոտնիզ, կէօրէճէքսինիզ քի, թէբէտտիւա իտէճէ՞ք մի տիր։

—Աեադա գալդ, տօնթում, տէտի Գօրա քէնտիսի տախի զաեէթլէ միւթէէսիր օլարագ, պէնիմ, սէնին մուհապպէթինէ էմնիյյէթիմ վար տըր. անը պիլիրիմ, էմինիմ, վէ ասլա ունութմատաճաղըմ։

Գօրա պու սուրէթլէ էլինի արադ ուզաթարդընատ, մէրդում, էվվէլա հիւրմէթլէ պուս իթտի, վէ սօնրա գալդինէ տաեատքա օրատատան տիշարը չըգադ։

Օտատքատան չըգմըշ օլան Մարիսալ Տերէյի, պալէատէ գիքը իթտիկիմիզ միսէսիր մէնգարէ էնատաընատա կէնճ գըզլարըն հատարքնա վասըլ օլմուշ խոտ։

—Ալլահ սիզտէն խօշնուտ օլսուն, տիլտէր տաեը գըզլըմ, պու պադատէ իսթիֆադըմը պէնատ իտէրիմ, տօղրուսու սիզ պուրատա էհալիսինին ադիզ վէնատան տը Բօլու օլմատըզըտուղ, տէմի Մարսիալ։

—Հալա օղլում, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, պէն չալըշանլարըն տօսթուեում, խատուսիլէ մէշադդաթ իչինտէ պուլունան չալըշանլարըն։ Պու պիչարէ, ալչադճա պիր զալիմլիք վէ հադդըզ պիր միսճադաթի թէհտիտի ալթընտա պուլունուեօրտու։ Քէնտիսինի պու իչի հատէն գուրթարմատա, վաղիֆէմի իճրա իթմիշ օլուրում։

Գատէհու մէզպուրէ, միս քեաթէմէնին սուրէթինի պիրտէն պիրէ թէպտիլ իտէրէք,

—Տաեը օղլու, տէտի, բէտբիմին խանէսինտէ բահամճա ուեուտտունո՞ղ մու։

—Իքի սաաթ ուեուտում, վէ ուեուտոքղընտա, եօրկունուզում. տան իչերիմտէ հիչ պիր էսէր գալմադըշ խոտ։

—Օ հալտէ, պէնիմիէ պիրլիքտէ կէլմէք իտթի՞բմիսինիզ,

—Տիւնեատքըն ուճունա գատար սիզին արգանըզտան կէլմէէ հազըրմ,

—Սիզի օլ գատար ուզաղա կէօթիւբէճէք տէյիլմի, տէտի Գօրա թէպէսիւմ իտէրէք։

—Նէ՞ րէեռ կիտէճէյիզ։

—Խաթա էնիրէրիմիզին գայրըլմադան օլտուղլարը խատթա-խանէյլե պիեաբէթ։

—Էվվէթ, հալա օղլու, միւմքին օլտուղու գատար, չիւնքի անէբր ոէ ինսան ապբլար։

—Էկէր ապապար իչին սէօյլէեճէքլէրդէն, պու ճիհէթ պէնճէ պիր սէբէճէ մնսվաֆըզը մատահաթ տէյիլ միր։

—Նէ՞ կիպի։

—Զիւնքի գուվվէյլի խարտքիէ-լէրի, մէքթուպ հայվանլարընէն հիս-սիեաթը մէրհէպէնինէ պուլու-նան պու ատէմլէր, սիզին մալինիզ տիրլէր։ Գունէլարըն իւզէրինտէ սիզ հէմ հաեաթ վէ հէմ մէմաթ հագ-գընը հայիզ պուլունմադըգտանընըզ։

—Պիզիմ անէբր իւզէրինտէ օլան հայեաթ հագգընըզ, միւմքին օլ-տուղու գատար քէնտիլէրինէ ու-զուն միւտտէթ եաշաթմադան ի-պարէթ միր։ Տօղրուտունու սիզէ սէօյլէյիմ մի, հալա օղլու, սիզ պու խուտուտա սինեօր Մէրքիւցյա իլէ բէք ալէա իմթիհան իտէպիլէճէք-սինիզ։

—Սինեօր Մէրքիւցյա քիմ օ-լուեօր։

—Արապլարըն գօմանտէօրիւ տիւր։ Մէրգում տախի, սիզին կի-պի արապլարըն ինսան օլմադըգ յա-րը իտտաաընտա պուլունուր։

Մարսիալ Տէբէյն, Գօրանըն էֆ-քեարընա ֆէնա կէօրունմիւկիւնիւ անլատարագ, միւէսսիրէն,

—Մէրգում հէր քիմ իսէ, ատ-տի, սիզէ գարշը պիր էֆքեարտա պուլունտուղու իչին հագգըզ աքր։

—Ֆագաթ էօյլէ զանն իտիեօ-րում քի, սիզ տախի...

—Պէն սիզին իլէ հէմֆիֆքեարըմ, ատէու ատվամ իմթահ սէֆայինն թա-ճիլի, սէվկիւիւ տահը գէդըմ, չու-նա թէէմին օլտունուզ քի, սիզ հէր նէ խուտուտա միւրատ իտիպ, պիր չէյ սէօյլէեճէք օլուր իսէնիզ, պէնի սիզէ հէմֆիֆքեար գէլատագ-սընըզ։

—Իտալիանէ՞ մի,

—Էվվէթ, իտալիանէ,

—Պէլքի պու խուտուտա սիզի թէճրիպէ իտէճէք իսէմտէ, պէօյ-լէ պիր թէբլիֆին պիր ազ սէրթճէ օլտուղունու տա զանն իտէրիմ, ատ-տի կէնճ ղըզ իմթիհզատքեարի պիր ատա իլէ։

Մարսիալ պու սէօզտէն միւթէէս-սիր օլտու իսէ տէ, եիւզէ կէլմէ-եէրէք։

—Հէր նէ հալ իսէ, ատէտի թէ-պէսսիմիէ, իտտաթահանէէնիզի զի-եարէթի իմմէէք իւզրէ, իչիթէ, իչէ-բուտէ հէր խուտուտա սիզին իչէ հէմֆիֆքեար օլաճադ օլան քիմսէ, գօրունու սիզէ թագտիմ իտիեօր։

Պէօյլէճէ Գօրա, մէրգումճան գօլ-թուղունա կիրիպ, իչքիսի պիրլիք-տէ խաստահանէէնէ տօղրու կիմմէ-կէ պաշլատըլար։

Էպինիեէյի մէզքիւրէ, գօնագ-տան եարըմ սատթըզ ուզագտա, պաղչէ իչինտէ վէ պիր տաղ էթէ-չինտէ վէ պիւչիւք ագաճլար իլէ մուհտաթ օլուպ, պիր ալթ գատ վէ պիրտէ իւսթ գատ տայիրէէրինտէն իտտարէթ պուլունմադտա, վէ այըզ օլան բէնէիրէէրինտէն պօճա հատա վէ ըշըզ թէէսսիր իմմէքտէ իտիե-լէր։

Գօրա, Մարսիալ Տէբէյն իլէ պիրլիքտէ խաստահանէէնին էշիյին-տէն կէչտի, Գասմէն իլէ Մարի

ՖՐԱՆՍԱ. ՇԻՕՀՐԻԹՇՈՒԱՐ ՄԻԻԼԼԻՖԼԷՐԻՆՏԷՆ

ԿՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՔՐԻՍՏՈՆ

ԱՍԱՐԸ ՊԼՈՒԻՋԻՏԷՍԻՆՏԷՆ ՕՂԱՆ

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸՋԱՎԱՐ

ՆԱՄ ԲՕՄԱՆ

ԻՔԻՆՃԻ ՃԻԼԴ

ՓԻՆ ՊԻՐ ՀԱՐԵՒՔ ՀԷՃԱԻԵՒ

ԻՄԹԱՆԳՕՂՏԱ. ԳԱՂԱԹԱՏԱ. ՄԱԹԳԱԱՇԻ ՄԱՆՋՈՒՄԷԻ ՀՏԳԻՒԱՐ

1881

տախն մէրգումանքն արգասքնտան կկրտիլէը ։

Ակի գաթ տայիրէսինտէքի սա-լալար , բէք թէմիզ վէ միւնթազամ օլուպ , էրքէք թայֆէսինտէն պու-լունան խաոթալարա հասը խոխլմիշ-լէը խոխ ։

Գատքնալար խսէ , պկրինճի գաթ-սա խոխլէը ։

Իւչ գէղդարքնտաշլարքն իչէքլի կկրտիքլէրլի զէման , իղհարը խօշա-մէտիւէ տայիը պագը ֆքէջլիքլար իչխոխլուխ , վէ նիչէ խաոթալար , պու կէնճ գէզլարա , վիղիթալարը հագ-գընտա պէհանը թէչէքքիւը իչին , թէվէճճիւհքնարանէ հարէքէթլէը իչէ էլէրինի ուզաքտըլար ։ Հասըը , հէր տիհանտան , մէսէրսէթ , մու-հապպէթ վէ շիւքրանկյնէթ սէտա-լարը չէգմադտա խոխ ։

Գօրա , պու սքրատա զահէթլէ հէնէճան իչինտէ օլուպ , վէ կէօզ-լէրի տախն եաշարմըշ օլարագ , հէր պիր խաոթաեա պիրէր թէչվիգա-միզ սէօզ պուլուպ սէօյլէր խոխ , վէ պունուն հէման չօճուգ թաալխա-թընա մախսուս օլան սէօզլէրի , հէ-քիմին րէչէթալարը գատար թէէս-պիր խոէր խոխ ։

Եու մէնզարէ , օլ գատար պա-տրի րիգգաթ վէ միւէսսիր խոխ քի , ասլա րիգգաթը օրմատըզը մաղիւ-միւմիւզ օլան Տէրէյն պիլէ , խա-թէմէճէրէք միւթէէսսիր օլտու , վէ կէնճ գէզ , մէրգումանն ֆիքքրինտէն կէչէն հալի անլաեարագ ,

—Հալա օղլու , տէտի եավաշ պիր սէտա իլէ , չիմտի , չու պիչարէ ա-տէմլէրին հայվան օրմանէքպ , ինսան օլտուգլարընը զանն իթմէկէ պաշ-լաեօ՛րմաուտունուզ , վէ պունլարտա տախն , նիյմէթ թանքմադըզդ խաա-սէսի պուլունտուղունու անլաեօ՛ր-մաուտունուզ ։

Մարսխալ պաշընը էյտի , չէօյլէ ճէվապ վիրտի .

—Մէմլիւլու տաեը գէզըմ , պէ-նիմ էֆքէարըմ , պիւտպիւթիւն թէպտիլ օրմուշ օլտուղունու թէք-բարլամագ լազը՛մմը տըր ։ Լաքին , հիչ պիր չէյի հիտապ իթմէէրէք , պու տէրճէճէ վատի սուրէթտէ իյի-լիք իթմէք իչինտէ , տաեքմ կիպի զէննկին օրմանգըզըմ լազըմ տըր ։

—Եանըլըեօրսունուզ , տէեու ճէ-վապ վիրտի Դօրա , էնյի մէրհամէ-թին գաբուտու տայիտա այէգ օլուր , վէ հիչ պիր չէյ հիտապ իթմէզ , Պիր ինսան , իյիլիք եաբմադըտա ֆագըր-լանմազ , պիլաքս , խոխէն իյիլիք , զէննկինդիկէ աֆվ խոէր ։

20

Խաոթախանէէտէն չէգտըգլարընտա , չինֆթիլիքտաթ սահիպինին գըգ-լարընտան պիւյիւկիւ , Մարսխալ Տէ-րէյնի , ֆագրիգալարա , մաղազա-լարա , ախըրլարա վէ հայվան պիւ-յիւթմէկէ մախսուս օլան հէրկէլէ-լերէ կէօթիւրտու ։

Հէր թարաֆտա չալըշմագ , վէ ղայրէթ հիւքմ խոխեօրտու ։

Հէր թարաֆտա արտպլար վի սէր-պէօթ ամէլէլէր , թիւրքի չաղըրա-րագ , չալըշմագտա խոխէր , Գունլարըն եիւզլէրի , մէսէրսէթ իչինտէ օլուպ , վէ քէնտի քէնտիլէրինին մէօռւտ պիր ալէմ իչինտէ օլտուգ-լարընը հիսս իլէ , վազիֆէլէրինին ի-ֆտաքնտան պիր մահզուզիյէթ տու-եուեօրլար խոխ ։

Մարսխալ Տէրէյն պու մահէլլէ-լէրի տօլաչտըրընտա , կէրչի զահի-րէն մէթանէթ կէօսթէրիր խոխ խսէ տէ , գալպինի պիւյիւք պիր հասէտ խսթիկա իթմիչ օլուպ , կինթուքճէ

դիեսաէ հաքիմ օլմագտա խոր ։ Հաթթա քէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէմէքտէ խոր .

—Նէ՛ գատար սէրվէթ , պունուն քեաֆֆէսի տէ պէնիմ օլմալը խոր , չիւնքի հոդգը վարիս պէն իմ ... պէօյլէ պիր վարիսատ պէնի տիւն. եանըն գրալը սըրատընա գօեաճագ խոր ։ Ա՛հ , տաեքմըն միլեօնլարըն. տան պէնի ատըրան շու մանինին էօնիւնիւ նա՞ սըզ ապապիլէճէյիմ ։

Գու արալըդ պիր չան չալընատագ, ագշամ թաատը խապէրի վէրիլոր ։

Իւչ գըզգարընտաչլար իլէ հալա օղուլարը գօնաղըն էօլուներ էլէ ալ. տըյար ։ Բիշար Պէրնիէ հէրնէ գա. տար սատէնիկ սէվգը խոր խէ տէ , սուֆրատընտա պիր միւսաֆիրի պու. լունուսուդունտա տա , սալմանամթ կէօսթէրմէ-քըն-քտէն խօշլանըր խոր ։ Պինապէրին թաատ , կիւմիւշ վէ ոս. կիրէ թագըմըարըլմա խոթա օլուն. տուղու կիսպի , եէմէ-քլէր տէ պիրինճի ճինատէն խոխլէր ։

Մարսիալ , հէր քէսէ խօշ կէօ. րինմէք իչին , հիչ պիր շէյ տիրիդ խոմէմէ-քլիկի ֆիլքրին ։ դօյմուշ օլ. տուղու ճիհէթլէ , թաամ էնտատընա տա դաեէթ շաղ վէ լաթիֆ կէօ. րինտիւ , հալդու քի շու շադաճը. լըղընէն հուտուտունու թէճամուղ խոմէմէնէ տէ տիդգաթ խոմա ։ Եուրտաէը տասի պէեանէ միւսա. բաաթ խոէրիդ-քի , Գօրա , մէրդու. մուն գարշըսընտա պուլունմադըղ , զանն խոէրսին քի Տէրէ-յինին լաթի. ֆէլէրի տահա զիեատ պիր բար. լադըդ քէսպ խոմէ-քտէ խոխլէր ։

Բիշար Պէրնիէ , եէկէնիներին պու հալէրինի կէօրտիւ-քճէ , պունտան ագտէմ վագը օլան մուհաքէմէ-է. րինին սէրթիվիկինտէն տօղաէը քէն. տի քէնտիսինի թայեիպ խյլէմէք. տէ , վէ շու եօլտա միւլահազա խյ. լէմէ-քտէ խոր .

—Զանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , Մարսիալ գալպէն պէտ ախլէտագ օլմաեքտ , պագը ֆէնա խուլլարը վար խոէտէ , ընդար տա խոյահ գապուդ խոմէդ չէ-յէր տէ-յիվ տիրէր , վէ էկէր պիր աղ վագթի նէզտիմիդտէ գալաճագ օլուր խոէ , պէն քէնտի-սինի-յատէմ սըրատընա գօեաճաղըմ ։

Գու խուտուտա Գօրանըն էֆ. քեարը տա , բէտէրի միսիլու թա. տիվ օլունարագ ,

—Հալա օղուտու չըրըքտան չը. գարան Բարիս էօմրիս խոիշ , չիւնքի դալիպա օրատա ինանըն , քէնտի քէ-յֆինատէն մատատա պիր չէ-յէ խ. նամամատը մծտա օլուդ , հալա օղուտ տա օրանըն ժիլէէրի մծտա. սընա սիւլուք խոմիկի կիսպի , էֆ. քեարճա տա մէգքիւը մծտաեա սիւ. լուք խոմէ-քտէ խոիշ , տէեու միւ. լահազա խոմէ-քտէ խոր քէնտի քէնտինէ ։

Խուլատա , հէր վագթատան զի. եատէ կէճճէ տուֆրատան գալգը. լըդ , վէ Գօրա օտատընտա եալընըդ գալտըդընատա , պիրտէն պիրէ խյէ. րի քիմսէ կէլմէսին խյլին , խյէրտէն սիւրկիւեիւ վաղ խոմա , վէ պատէ. հու քիւչիւք պիր սանտըդճա չըգա. րըդ , քէնտի սատի քէօսթէ-յինտէն սատիշօլատուդու զաեէթ ուֆագ պիր անախթար խյլէ գաբաղընը ատը , վէ մէգքիւը սանտըդճա խյլինտէն պիր թաավիր ալդ , վէ ըշըդըն եանընտա օթուրատագ , ֆէվգէլատէ պիր տիգ. գաթլէ թէտիդ վէ թէճճասիւսէ պաշլատը ։

Մէզպուրէնին շու սուրէթլէ տիգ. գաթ խոմէ-քտէ օլտուդու թաավիր , Տօրսաեըն թաավիրի խոտ ։ Մէզպու. րէ պու թաավիրէ պագարագ , չէօյ. լէ սէօյլէմէ-քտէ խոր .

—Մէվկիւֆիւմ Աբման , սէվկիւ. ֆիւ նիչանըմ , տայիմա սէնի սէվ. մէ-քլիկէ վէ սէնին օլմագըդա եէ. մին խոթում ։ Պինաէն ալէյհ , պիրի պիրիմիդի աեըրմագտա օլան մէսա. ֆէլէրտէն , գալպիմի սանա կէօնտէ. րէրէ-ք , խաթըրընը սիւաղ խոէը , վէ էկէը եա եէմինիմի ունութմագ վէ եախօտ էօկիւմիւ խոթիւեար խոմէ-ք կիսպի պիր հալ վագը օլտա , էօկիւ. միւ խոթիւեար խոէճէկիմի պէեան խյլէրիմ ։

Կէնճ գըզ , հէր ագշամ թէ-քէր. բիւր խոթիկի պու սէօյլէրի թէ-քբար աշկեաար պիր սուրէթտէ թէ. լէֆֆիւզ խոթիւքտէն սօնրա , աօ. տագլարընը թաավիրին իւզէրինէ վաղ խյլէտի , վէ սօնրա մէգքիւը զի. գէ-յմէթ թաավիրի եէրինէ գօյտու ։

Մարսիալ Տէրէ-յի տախի քէնտի տայիրէսինէ չէ-քիլտի խոէ տէ , Գօ. րանըն սիւեահ կէօզլէրինին վէ գըր. մըզը տօտագլարընըն խաթըրէսի , տէ-յիվ գալպինի , իւլա ֆիքրինի խո. թիւա խոմէ-ք օլտուդունատան , նէ՛ ու. եուեա պիլիեօրտու , վէ նէ՛ տէ ֆիք. րի բահաթ խոէպիլիեօրտու ։ Մէր. գում նէ՛ կէնճլիք զէմանընատա վէ նէ՛ տախի սինին պալիղ վատըլ օլ. տուղունտա , պու տէրէճէ աշգ ու սէվտա աթէշիյլէ սիւզան օլտուդու. նու զանն խոմէ-եօրտու ։

Հէր նէ հալ խոէ , Մարսիալ Տէ. րէ-յին սիկարասընը եագըպ , վէ մա. հիթապ ըշգըդլու թէնվիր օլունան պաղչէեէ նաղըր պուլունան պալ. գօնա տիրսէ-յինի տաեեախթարագ , քէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէմէ-քտէ խոր .

—Եու նատիր իւլ էմնալ մախսու. դուն զայիֆ ճիհէթի աճապա նէ՞. րէսի տիր , Աճապա ֆիքրինէ հա. քիմ օլմագ , գալպինի պունա ճէլպ խոմէ-ք , վէ տուդուլարընը ալթուսթ խյլէմէ-ք խյլին , նէ՞ թէատիր գուլան. մալըեըմ , վէլէհասըլ , աճապա պէօյ. լէ պիր միւշքիւլ թէչէպպիւսիւնա՞. սըլ հիւնդի սուրէթլէ պաշա չըգար. մադըմ ։

Մէրգում , պագէտատ պէեան օ. լունան միւշքիւլաթը հալ խոէմէ. եէրէ-ք , եատաշ եատաշ պիր տէրին խէեալաթ տէրեատընա տատոը , վէ պու սըրատա պագըլարը հատէտ. վէ տիկէրլերի աշդ ու սէվտա էտէրի օլարագ , պին տիւրլիւ վէ գարմա. գարընշըդ միւլահազաթի , զիհնինի ալթիւտի խոմէկէ պաշլատըլար ։

Պիր արալըդ , ճիւգիճէ ուզագ. տան պիր սէս իշիտիկերէ-ք , Մար. սիալ Տէրէ-յի քէնտինի թօրլատը , վէ տիշարըեա գուլագ վէրտի ։

Մէզքիւը սէս , գուհլու պիր եօլ. տան եիւրիւեէրէ-ք , գօնաղա եագ. լաշմագտա պուլունան պիր տաէմին տեագ սէսի խոր ։ Մարսիալ , գա. րանլըգտա , ուզուն պօյլու պիր տաէմին տէօրթ քէօչէ քիսմէէինին կէօրիւագ ,

—Պէնիմ մէրդում չէհրէլի խյզան. եօլ չէ-յմանըմ տըր , լաքին պէօյ. լէ կիճէ վագթը տօղաչմասընըն սէ. պէտի նէ՞ օլտագիկը , տէտի քէնտի քէնտինէ ։

Մէզքիւը թաավիրին ֆիլմագը տա. լը օյան Մէրքիւցցա , պագգօնուն ալթընտան կէչմէ-քտէ խյքէն , պա. շընը եօղտրը գալտըրտը , վէ Մար. սիալը թանքեարագ սէլամիատը , վէ սօնրա տատրմարընը աղբըլաթարագ ,

—Ագշամընըդ խայը օլտուն , սին. եօր , տէտի ։

—Խայրը ագշամ օլտուն , էֆէն. տիմ , տէեու ճէվապ վէրտի Տէ. րէ-յին ։

—Կիճէնին սէրին հավասընը՞մը թէչէդդիւդ խոիեօրսունուդ ։

—Էվվէթ , չիւնքի ուեուեատա. տը ։

—Մէմուլ խոէրիմ-քի , միւզտա.

ըբպ ոէյիլմինիզ։

—Ասլա, ֆագաթ սաէթիմ կէճ եաթմադ տըր. անճադ պու ագշամ իւղերիմոե պիր ազ բահաթըզլըգ սա վար տըր։

—Եբլաըզլարըն ալթընսա ասլա չըպ սա, աէնիզին բիւզկեարընը ապաճագ օլուրսանըզ, պէլքի պու բահաթըզլըգընըզ պիր ազ կէչէր։

—Իհթիմալ տըր. զաթէն պէն սահի օ ճիհէթի տուչիմսիւմ իոե տե, պաղչէյի իչիճե պիլմէտիկիմճէն, կիճէլէյին միւթէասսիսա ազաճլըգը եօլարսա զայդ օլուրում ոէեու գօրգուզմասան, նիյյէթիմին իճրասընա ճէսարէթի իտէմէմիմ։

—Էօյլէ իսե, սինեօր, չու ասա պէն տէվրե չըգմըշ օլսուզում հալոե, էկէր իսթէրսէնիզ, սիզե ըհպեր օյապիլիրիմ։

Մարսիալ, չու սսամ իլէ սօսթլուգ բէյսա իթմէքլիկին, վէ ուսթալըգա քէնտիսինի իսթիճվապ իլէմէքլիկին թամ վագթ ու ֆուրսաթը տըր։ սէեու միւլահազա իոէրէք, չու եօլսա ճէվապ վիրսի.

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, վէ թէքլիֆինիզի գապուլ իտէրիմ։ Լաքին օտամանըն տիչարը չըգսըրըմ զէզան, քիմսէյի ուեանսըրսընագ իսթէմէմ։

—Օ ճիհէթ գօլայ տըր, սինեօր։ Տայիրէնիզին Թուալէթ օտասը իլէ գարչըմսա պուլունան գաբու արասընսա կիպի պիր նէրսիվէն վար տըր։

—Բէք էյի, օրսան ինէրիմ։

Մարսիալ Տէրէյն պու սէօպէրսէն սօնրա, բէնչիրէտէն այրըլըը, վէ Իսթանեալը տախի քէնտի քէնտինէ չու լաֆըպլարը սէօյլէտի.

—Խո՛ւսա ալիմ, Ֆրանսըզլար բէք պօչպօզագ սըրլար, վէ քէնտի խիմիթարլարըլա քէնտիէրինի եվէ վէրիրլեր. նասըլ քի չու Ֆրանսըզ սա պէնտէն ասլա չիւպհէ իթմէօր, Քէնտիսինէ կէօրիչտիկիմ ղէման, պիլմէք մէրագընսա օյսուղում պիր խուսուսա չիւպհէսիպ վագըֆ օլաճաղըմ։ Էկէրյլմէդում հադգընսադի թահմինաթըմ սօզրու չըգմազ իսե, թէճճիւպ իտէճէյիմ, զիրա քէնտիսինի մուհաֆէմէ իթմէք իչին, եալընըզ պիր քէրրէ քէնտիսինի կէօրմէքլիկիմ քեաֆի սիր զանն իտէրիմ։

Մ'ենսանէպաթլարը պաչլամագ իւզրէ օյան իչպու իչքի միւթէպէր զաթլարըն հէր պիրի, տիկէրինին քիւչանի մադուլէօնտէն օլսուզունու քէշֆ իթմէքտէ օյուպ, հալ պու քի, մալիւմիւմիզ օլսուզու իւզրէ, նէ՛ պիրի վէ նէ՛ տիկէրի պու խուսուսսա եանըլմամագսա իտիլէր։

Իչթէ պու էննալէրտե, Տէրէյն, սօգագ գաբուսունու աչըպ, Մէրքիւցցանըն նէզտինէ կէլտի։ Իսթանեօլ, իլք տէֆա քէլմա պաչլաեարագ,

—Նէ՞րէնէ կիթմէք իսթէեօրսունուզ, սինեօր, տէեու սիւալիթմի։

—Սիզ պանա բէհպէր օլաճագ օլսուզունուզ հալտե, պունուն գաբրընը վիրմէք, սիզե այնա տիր, տէտի Մարսիալ։

—Էօյլէ իսե, քէօրֆէզե հաքիմ օլան Մօրն տաղլարընսան կէչէրէք, նէհրէ գաատար ինէլիմ։ Օրսատա մահիթապըն զիեաղարլըը տակալարը ուզագտան թէնվիր իթմէկինսէն, կիւզէլ պիր մէնզարէյէ թէսադիֆ օլունուր։

—Բէք ալէա, արզանըզտան կէլինէօրսուն։

Պէօյլէճէ, Իսթանեօլ իլէ Ֆրանսըզ, էվվէլա սիւրիւթլէ նիւրիսսիւլէը, վէ պու սիւրիւթ էսնասընա, Մարսիալ Տարէյին ճէպհեսէն, մէչինէն մնասմուլ պիր մահֆազա չըգարտը, վէ ազըզնը աչըպ, րէֆիգինէ թագսիմլէ,

—Զանն իտէրիմ քի, Թիւթիւն իչէրսինիզ, սէտի։

—Էվվէթ, սինեօր իչէրիմ, տէեու մուգաֆէլէ իհտիյաճնեօլ։

—Օ հալտե, չու սիկարալար բէք էզիլիզ վէ նէֆիս տիրլէր, պիր թանէ ալընըզ։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, սինեօր։

Գաոէհու Իսթանեօլ, սիկարասընը Մարսիալըն սիկարասընսան եագտը, Սօնրա, Մարսիալ քէլմա ազագ իսիզ,

—Զանն իտէրիմ քի, էֆէնտիմ, պիր տէվր իթմէքտէ օյսուզունուպու պանա սէօյլէմինիզ, սէտի։

—Էվվէթ, սինեօր, մէմուրիյէթիմ իչթիմաընընա տէվր իթմէքտէ սէյիմ։

—Մէմուրիյէթինիզ նէ՞ տիր։

—Գօմանտէօրլիք տիր։

—Րէճա իտէրիմ, գօմանտէորթիմ իչթիմաընընա տէվր իթմէքտէ սէյիմ։

—Եու էննատէ, պու մէմուրիյէթին իգթիզասը, ասայիշին պէրքէմալ օյսուզ օլմասըզընա, վէ հիչ պիր արապըն, քէնտի իգտիէթիկեսիճինը թէրքիբէ, պաղչէլէրէ պիր չէյ աչըրմաեա կէլմիշ պու լունմասըզընա թէէմին օլմագտան իսպարէթ տիր։

—Տահըմըն խանէսինտե իսթտիէթ իթտիկինիզ չօգտան պէրի՞ մի տիր։

—Տէօրթ սէնե վէ պիր գաչ այտան պէրի տիր։ Պէնիմ, սինեօր Րիչար Պէրնիե իլէ օյան մուգավէլէմ, պէշ սէնե իչինի իտի։

—Եիւպհէսիզ, մուգավէլէնիզին միւտաէթի իսիթամ պուլսուր իսե, թէճռիտ իտէճէքսինիզ։

—Խայր, սինեօր, խայր։

—Նի՞չին,

—Զիւնքի, հիւքմի նազարտան տիւշտիւմ։

—Նէ՞ սէպէպլէ, նէ՞ եաբարընըզքի, կէօզաէն տիւշտիւնիւզ։

—Վապիֆէյի, եալընըզ վազիֆէմի իճրա իթմէկիմճէն իչինի տիւշտիւմ, ֆագաթ, պէնիմ տիւշմէնլէրիմ, եախսա տահա սօզրուսու, եալընըզ պիր տիւշմէնիմ վար տըր։

—Իհթիմալ քի, պու տիւշմէնլէրիզ մահմուտաֆէլ Գօրա տըր։

—Թա քէնտիսի, վէ ծնուն սահէսինտե, էսիրլէրի գուլպունմագ խուսուսունսա, տահընըզ վէ պէն միւթթէֆիգ տէյիլիզ։

—Զանն իտէրիմ քի, սիզ, էսիրլէրին սուրէթի մուամէլէսինի բէք միւթէսիլ պուլսուճօսունուզ։

—Էվվէթ, սինեօր, պու էսիրլէր հատսէն զիհտատ գույրըլմասըյա, թէնպէլ, վէ քէնտիլէրիզըյա, մէքտեբէ հայրանսալը օլմանէ, մէքտեբէ հայրանսալը օլմանէ, իլնան օյսուզլարը խաքանը իթմտիրիլդիքէ, միւթէքէպպիր օլմայընըն սէպէպ օլունմագսա տըր։ Հալպու քի, արապլար, ավ եախսա պէքճի քէօրէքլէրինէ պէնդէրլէր։ Ֆայտելի պիր խըտմէթքեար օլմայընըն իչին, տայիմա գամիլատմալը տըրըլար. էօյլէ օլմազսա, քէնտիլէրինէն իչէ եարար հիչ պիր չէյ թահսիլ իտիլէմէզ։

—Պէնիմ էֆքեարըմճա, սիզին հագգընըզ օլմալը տըր. ֆագաթ, պէնիմ տաէրէմ, պիւյիւք պիր սէվգիթ մալիք օյսուզու հիչէթլէ, էսիրլէրինին իճրա իտէճէքլէրի խըտմէթին, չօգ եախսա ազ օլմասընը վազիֆէ իթմէզ։

—Օրասը տահիհ տիր, անճադ, զանն իտէրիմ քի, էկէր պէնիմ չօքպադճըմ, պիւյիւք գէզընըն հիւքմի

գաթխի ալթընաս պուլունմասա լու, քէնոի մէնֆաաթընը տանա պիեասէ տուչիւնուր խոն, Հալալ քի, չիմոի, հէր նէ եաբաս, գընընըն թէչիւիլ վէ էմրի թահթընտա եաբընաօր։

Մէրքիւցյա, պիրտէն պիրէ քեմընընը գաթխ խոխ, վէ տուրէխի միւքեմմէնի թարըֆընը թէպահլ իլէ,

—Ախվալ խաբարընը, էֆէնտիմ, ոէալ, ոիզ պէնիմ չօրպաճընըն եէկէնի օլտուղունուդ Հալտէ, գօրդմաքի, պիեասէ սէրպէսթճէ պէեանը էֆքեար իմտիմ։

—Աչա, գաթխէն պէն ասղրու սէյլէեէնի ոէմէրիմ։ Գունտան գայիպ ասա, էֆքեարընընդ պէնճէ Հէր նէ տահի օլսա, սիզ մուամիլա։ Ղէլ Գօրան նէզտինտէ մնդպուլ ասէ։

—Էվվէթ, մէզպաբէ պէնի թահդիր իմտիդտաէ, վէ թահդիր իմտիհանի պիլ իսպահի կէօրթէմէմէք լազընտ է, հիչ պիր ֆուրսաթ գաչըրմընդաա սբը . . . Մ'ընեօր, հէր նէ գաասր պէն պու կիւն տիւչիւնճէ պիր Հալտէ պուլունուեօր իսէմտէ, աթիգ ասընդատէկեան ճինայէթընիմ։ Գէնիմ էճառասըմ, Իբրահնեասա պիր պէյլէք տահիպի խոխնը, Հալ պուքի, էֆէնտիմ, պուբաաա պահա հէր տիւրլու Հադըսաթի իճրա խոխլեօր։

—Սիզէ խոխնէն Հադըսէթլէր, նէ՞ եօլսա չէյլէր տիւրլէր։

—Մէհէբա, հէր ադշամ սինեօր Գէրնիե մէյէդ պիր ասղթօրու, վէ տահա կէչէնէյտաէ, պիլմէմ նէրէքտէն կէլմիշ օլան, վէ պահա մնուաէն կէլմիշ, ասէթա պէհիմ էմրիմ թահթընաա պուլունան պիր Ֆրանսըղը, ասֆրասընա գաղթխի ալթընաա պուլունմասա լուսէ

գաւառ եաթմաթըզնը, պունտան սօնրա եաբադիլը։

—Եիւպհէմիզ, լաքին իհթիեաթլար քէնտիլէրինի էօլէզլեր տէյի զանն խաէրլէր։ Պինադէրին մէրդում իհթիեաթ տախի թէտպիրլէ. բինի իթթիհադ իթմէզտէն էվվէլ էօլէպիլիր։

Մէրքիւցցա, պալէաեէքի սէօզլէրի սէօյլէմիկի զէմանի, բէֆիզ ինինի եիւզիւնէ պոզմուգատա խոլ, վէ մէրգումանն եիւզիւնաեէքի չէյլէրնի իւսիւա վէ ճէհէննէմի սէվինճ ալէամէթինտէն, պիրմէք խոթէսինի խուսուսա անլատար, վէ սօնրա քէլանա տէվամ պիրլէ։

—Վէ պու հալտէ, տէտի, էկէր տաեքընըզ, գըզլարընըզն հալինի սըբաեա գօյմազատան էվվէլ էօլիւր ինէ, հագգդաթէն գրալարա չաեէթէ օլան չու տէրմէթէ, եալընըզ սիզ սահիպ օլաճադընըզ։ Պու գաւառ չօգ միլիճնալարա, հիչ պիր չէյ իհթիմալին խաբնճինտէ գալմազ, վէ ինսան, արզուսու հէր նէ խէ, իճրա խէալիկը, վէ առէքա տինեաեա միւթէաարրըֆ օլուր իշթէ, սինեօր, պու չէյլէրին քեաֆֆէսի սիզէ օլաճագ տըր, վէ պու տախի հագգ ու ատալէթէ մագբուն տուր. պիրա, սիզ, խաստ ճինաէն օլաուղունուզ ճիհէթլէ, տաբլ ֆամիլեանընճն վէքիլի տիմէքսինիզ։ Պինաէն ալէյհ, միրաս, զայրի մէշրու պիր ագտը իզտիմաճ սէմէրէսի օլան գըզլարա տէյիլ, իլլա, սիզէ թէալիմ օլունմալը տըր։ Զաթէն, անլէրին տէտէսի պիր արապ օլաուզու հալտէ, վալիտէյնրի տէ էսիր տիր։

Մէրքիւցցա, Մարսիալ Տէրէյնէն մուղիրը վէ պէտ խաուէյնրինի թահրիք իտիպ, գուվվէյի խէեաուլուեէսինէ տէ, ֆէվգէլատէ արզուլար եէսինէ տէ պիր քիմսէ տիր։

—Վէ մէսէլըէթլէր այնաըլլա աթէշ վիրէրէք, վէ վիճուտունի գաբլամըշ օլան չամնուու, գալպինին իսաթ թաըրաֆընա չըգարարագ, հաղբգաթէն չէյթանճէ պիր մէհարէթ իպրաշ իհմմէքտէ խոր։

Մաթլուպ օլան նէթիճէ ֆիլվաղը հասուսլէ կէլմէեէ պաշլատը, վէ Մարսիալ ատա, պունտան սօնրա բարլագ պիր մագսէտա կէօրմէքտէ օլուպ, պունա վասըլ օլմագ իչին ; քեաֆֆէյի թէտպիրլէ, քէնտիսինճէ մինանասիպ զանն օլաունմագատա խոր։

Պիր մինատէթ սօնրա, Մարսիալ քէլանա ազագ պիրլէ,

—Մինու Մէրքիւցցա, սիզ ադըսը պիր թիմսէհինիզ, տէտի մինէսի պիր սէտա իլէ, վէ հագգըմտա նինեաթը հասէնէ իլէ միւթթաըբի կէօրինմեեէօրսունուզ։

—Թապին տէյի՞լ մի տիր, տէեու մուդապէլէ իթտի իսբանեօլ, զիրա, ֆամիլեա հուգուգու հինսիեաթը, պէնտէ զիեատճէ տիր։ Պինադէրին, էֆէնիմ, պիզ պուրադա կէլիր կէլմէզ, հագգը պիր միւսաֆօր օլմանըզ ճիհէթլէ, հագգընըզտա չէտիտ պիր թէվէճճինհիւմ հասըլ օլտու։

—Օլ պտպտէ, սիզէ միւթէչէբքիւրիւմ, իսպաթընը տա կէօրէճէքսինիզ։

—Օնա էհթիյէճիմ խոէրիմ, տէտի Մէրքիւցցա քէնտի քէնտինէ։

—Ֆագաթ, մարիս օլմագլըզըմ իչին, տէեու տէյիտ իթտի Մարսիալ, տաեքմքեն, քէնտի գըզլարընը հիւրը իլան իթմէեէրէք, էօլմէսի յազըմ տըր։

—Եիւպհէմիզ։

—Հալպուբի պէնիմ տաեքմ հէնուզ կէնճ տիր, վէ դաւվի իւլ պինճե եէ պիր քիմսէ տիր։

—Պունտան պիր նէթիճէ չըգմազ, էճէլ աէնիկէն գարիպ պիր միւսաֆիր տիր։ Իսթէնիլտիկի վագթի կէլմէզ, վէ մէմուլ օլունմատըզը ղէմանն կէլիր։ Ֆիլանճա ուզուն միւսաեէմ եաշաեաճաղընը զանն խաէրքէն, իքի կիւն իչինաե էօլուպ կիսէր։

—Օրասը էօյլէ, ֆագաթ պէն, տաեքմա պու հալ վագը օլմամասընը խալիսանէ արզու խաէրիմ, զիրա քէնտի խուլլարընա բադմէն, քէնտիսինճէ սէվէրիմ։

—Օնա էմինիմ, սինեօր, տէեու ճէվապ վիրտի Մէրքիւցցա ճիհատի պիր թաւը իլէ, պէն տախի մէրդում պիր ֆէնալըգ վագը օլմասընը խաէմէմ։

Պու արալըգ, կիճճ կէզինճիլէրի պիրի պիրլէրինէ պագարքէն, կիսմէլէրինի թուխմագ իչին, խայլի կիսճիսը չէքտիլէր։

Պիր ազ սիւքիւթաէն սօնրա, Տէրէյն շու վէճճ իլէ տէվամ իհթիմ։

—Էհէր մէմուրին զայրի օլարագ, տաեքմ, Ալլահ իհմմէեէ, վէֆաթ իաէճէք օլուր խէ, շիւպհէսիզ տաեքը գըզլարընճն եիւզ իսթիւնէ պրագմաեաճաղըմ։ Անլէր հագգընտա, խուսուսիլէ պիսիրք գըզ հագգընտա թէվէճճինհիւմ վարըր. սօզրուսու, պիսիրք գըզ բէք կիւզէլ, բէք կէօսթէրիշլի տիր։

—Բէք կէօսթէրիշլի՞ մի, տէտի իսբանեօլ։

—Սիզ պիր միւտադըզ զանն օլունսուղունուզ, վէ մէզպուրէյի տէ չօգտան պէրու թանըսընըզ հալտէ, հագգընտա նէ եօլտա հիւքմ իհմմէքտէսինինզ, տէեու սուալ իհթտի Մարսիալ։

—Պէնիմ էֆքեարըմճ՞ մի պիլմէք իսթէեօրսունուզ։

—Էվվէթ։

—Էօյլէ իսէ, պէնիմ էֆքեարըմճա, ախլէագը, բէտէրինին ախլագընա պէնզէյէն պու կէնճ գըզ տախի թէքեպպիւր իչին եաշատագատա տըր։

—Եիմինիեէ գաւառ օ սուրէթլէ եաշամընճ օլաուղունու պէն տախի գապուլ խաէրիմ։ Լաքին մէզպուրէյի անճագ եիկիրմի եաշընտա վար տըր, վէ աշդ ու սէվտա քէնտի թապիաթընը թէալիլ խաէպիլիր։

Մէրքիւցցա պու սէօզէ գարշը հիւրմէթսիզլիք իլէ ուսմազլարընը գալտըրատագ։

—Աշդ ու սէվտա տէնիլէն շէյ, տէտի, անըն իչին խէեաուլի վէ վահիպիլը շէյ տիր։ Գէլըր, իլէք տէֆտաեէ, քէնտիսինէ, տէյնի տէվիրիմ» տիեէն հէր քիմ տախի օսա, մէրդում էպէտի մուհապէթ վէ աշդ ու սէվտա եէմինի խաէճէք խէ տէ, թապիաթընը բէք չաբուդ անլաեարագ, քէնտիսինէ սէրվէթ, սիւս վէ տարամի սէֆալարը, վէ մէսէլէթլէր կէթիրէյէք, թէքեպպիւրինիւ թահթիֆ խաէճէք օլան քիմսէեէ տօղրու տէօնէճէք տիր։ Էհէր Պէրնիէնին գըզլարը, բէտէրլէրինին վարիսէթինի զայը խաէրլէր խէ, սիւքիւր գըզ, պիր գաչ միլեօնա պէտէլ, քէնտիսինի ճանէն վէ պէտէնէն թէալիմ խաէճէք տիր, վէ պու տա պիղգամի մէզգիւր միլեօնլար իչին տէյիլ, իլլա, ալէմ մուվաճճէհէսինտէ սէրվէթ քաալագիըղընը ոագլամագ իչին։

—Պու սէօյլէտիքլէրինիզին «քհէթինի թէէմին խաէ՞րմիսինիզ։

—Էվվէթ, սինեօր, թէէմին խաէրիմ։

—Ֆագաթ Գօրանըն գըզլարընտաչլարը։

—Պունլար տա, մահճուպ չօճուգլար օլտուգլարընտան, օ միւ-

քէքէպիր մնախուդուն միւթի պէնտէլէրի տիրէր։

Տէրէյն, տէրին պիր խէհալաթա տալըպ, մէրդում, Իսթանպալընդն ուսթաճա եալանլարընա պիւսպիւթիւն դանմըշ օտուղու Թագտիրտէ, էկէրչի տաեըրքընդն սերվէթի, քէնտի եէմինէ կէչէր խէ, քէնտիսինի Գօրտեա սէվտիրմէք, հէմ միւմքիւն վէ հէմ գօլայ օլաճաղընը զանն իմմէկէ պաշլամըշ խոր։

Պիր սաղնայէ ոօնրա, Մարթալ գարտընդնը վիրտիկինտէն, պաշընդ եօգտընը գալարընտը, վէ քէլտիմ տէվամ իտէրէք,

—Սիզին պուրատա ատընդընդզ մահաշ նէ՞ մզգատար տըր, տէեու սուալ իմտի։

Գօմանտէօր, միւպալաղալը պիր մզգատար պէհան իմտի իտէ տէ, պուճիւմլէ իլէ Մարթալ,

—Նու միշքիւլ վազիֆէնիզ վէ էօմրիւնիւզ իչին, պու բէք ճիւզի պիր իւճրէմ տիր։ Սիզին տահա գիհատէհ տէէրընիզ վար տըր, տէտի։

—Սաղ օլ, պէն, գարշըմա չէգան ֆուրսաթլարը գաչըրմըշըմտըր։ Պէն վազիֆէյէ իչկիւզար, հիւսնի միւրատ, վէ տիւեպիլիրիմ քի, ազէ ու ֆիրատէթ սահիպի իտիմ, վէ էկէր պախթըմ եավէր օլսա իտի, սայիրլէր կիւլի, պէն տահի սերվէթէ մանիք օլուրտում։

—Տահա սիզ կէնճօնիզ, վէ միւսթագպէլ սիզին իչին տիր։

—Գըրգ եաշընտա պիլէ տէյիմմ։

—Իգպալինիզ, պու կիւն տէյիմ իտէ, եարըն թէպտիլ օլապիլիր։ Գազը գապլիյէճէթի մահսուսէնիզ վար մը տըր։

—Էկէր սերմաեէլէրիմ օլսա իտի, թիւճճարըգտան իսթիֆատէ իտէպիլիրտիմ։ Կուահանիլտտա, սահիպլէրիմ էն միշքիւլիւնիւ իճրա իթմէկէ կէվմէզտէն էվվէլ, Իսթանպուլտա պիր սէֆային թահճիրի եապընտա պիր սէֆային թահճիրի եապընտա չալըշմըշըմ տըր։ Մէրդումընդն եանընտա, էմինիյէթէ միհմմաճ պիր մէմուրիյէթտէ պուլունտուրսա։

Մէրքիւցյա, էֆէնտիմիզնի էմինիյէթինի սուն իսթիմալ իտէրէք, մէղքիւր մէմուրիյէթի գայպ իմմիշ օլտուղունու, պէհանտէն իսթիֆքահ իլլէտի։

—Ագիպիմ գօմանտէօր, տէեու մուդապէլէ իթտի Տէրէյն, պէնիմթէվէճճիւհիւմիւ պիւսպիւթիւն ճէլտ իթտիրիպ։ Պինապէրին պախթ ու թալէին հադգընըզտա վագը օլան սատէթիպիկինի թամիր իթմէքլիւք, պէնճէ պատրի մէճմունիյէթի օլաճագ տըր . . . —Պէն իտէ, պուրատա ծն պէշ կիւն, եոխսա իւշ հաֆթա գատար գալմազ նիյէթինտէյիմ։

—Գու գատար ա՞զ մը։

—Էվվէթ, էկէր պազը մէմուրին ղայրի վէ ֆէվգէլատէ վուգուաթլար, ուզուն միւտտէթ գալմազլըղընմը իճապ իթտիրմէզլէր իտէ. հէր նէ տախի օլսա, կիթմէզտէն էվվէլ, սիզին իլէ պիր գաչ տէֆա գօնուշուրուզ, վէ քի՞մ պիլիր, սիզին իլէրուտէ քէտզ իտէճէկինիզ սերվէթի, պէլքի պու ադչամքի կէօրիւշմէմիզին նէթիճէսի օլաճագ տըր։

—Ագիպլէր սէօյինիզի իչիթմինիզէր, սինեօր։ Էկէրչի պանա հիմմաեէթինիզի իթա իտէրսէնիզ, պիր նամքէօրու թէչէքքիւրէ պօրճլու իթմիշ օլմազընըզ։

—Գունու իւմիտ իտէրիմ, վէ իսքեաթ տա օլմուշում, ֆագաթ, կէզինմէքլիկիմիզ պիր սաաթա գալընտ տէվամ իթտի, հէմ էբէյինճէ սերինլիք տաչյաուդումու հիսս իտինօրսա, զանն իտէրիմ քի, տրիքտուեուեատպիկճէյիմ։

—Սինեօր, սիզի գօնաղա գատար կէօթիւրէճէյիմ մի։

—Էկէր կէօթիւրմուրսընիզ, մէմնունն օլուրսում։

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա, պիզիմ իչի չախալար, եօլա չըգմըշ օլաուգլարը գարտեա վատըլ օլտուլար։

—Կինճէնիզ խայր օլսուն, սինեօր Մէրքիւցյա, տէտի Մարթալ, էլինի Իսթանպօլա ուզաթմարազ։

Իսթանպօլ տախի հիւրմէթի ֆէվգէլատէ քէէսիլիյէ, բէֆիզինիզ էլինի թուվուգ սըզտըրազ,

—Սինեօր Տէրէյն, կինճէնիզ խաչըրըը օլսուն, տէեու ճէվապ վիրտիր։

Գունուն իւզերինէ, Տէրէյն օտասընա չըգտը, վէ գօմանտէօր տախի օրատան կիթմտի։ Իքինճի տէ, միւքեալէմէլէրինին նէթիճէլէրինտէն մէճնուն իտիլըը։

Գու նամուսու շախալար, պիրիպիրլէրինին նիյէթինի անլամըշ իտիլըը, վէ հէր նէ գատար հիչ պիր մանեատար սէօզ թէլէֆֆիզ օլունմամըշ իտի իտէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի նիյէթի մուզիրըլէրինին իճրասը իչին լազըմ կէլէն մուահէտէ, քէնտի ֆիքիրլէրի իչինտէ ազտ օլունմուշ իտի։

22

Մալիւմիւմիզ օտուղու իւզրէ, Իչար Գէրինէյին միւսաֆիրբէրլիկի ճէօվէրտճէ օլուպ, պինաէն ալէյհ եէկէնի Կուահանիլատա գալտըղը միւտտէթ զարֆընտա սըգբլմասընը իչին, մէրդումուն կէլմէսինին ֆէրտասը կիւնիւ, տէնիպտէ թէֆէրրիճլէը, վէ ատատա էյլէնճէլէրէ կիթմէքլիքլէր իճրասընը թէրթիպ իթտիրտի։

Եէյլէ քի, մուխալիֆ բիւգիեատլարտան ասլա ֆիքիրլի կէթիրիլմէյէք, կիւզէլ վէ զաեէթլէ միւնթազամ պիր քիւչիւք վարօր իլէ սէվահիլին պօեուռնատա կէղիլտիկի միսիլու, Բօրթօ-Բիդօնուն տիլքիւշա գէրլարընատա տախի աթ իլէ սէյրուսէֆէրլէը իտիլմէքտէ իտի։

Մարթալ Տէրէյն, զաթէն մահիը վէ կիւզէլ պիր սիւարի օլուպ, իչպու կէղինմէքլիքլէր միւնասէպէթիյլէ տէ, Գօրանընդն եանընտա պուլունատպիլտիկինտէն, վէ ազրապալէգ իգթիսադընը իմէճատուզ իթմէմէէճէք սուրէթտէ ճիվիկլէրէ պուլտուրտուղունտէն, մէղքիւր կէղինմէլէրտէն զիեատէտիյլէ մէճնուն օլմադատա իտի։

Էկէրչի, եիւրէք թաչըմնատան պիր սէրսէրիյի մէչրէպնի, աատէթա զուչլ նէֆֆանիյէտի, աշգ ու սէվտա թապիը օլունուր խոչ, իչթէ, մէրդումուն, կէնճ զըզ հադգընատա տէրքատար օլան աշգ ու սէվտաը, մէղքիւր հէր կիւնքի եադգընըզդ միւնասէպէթիյլէ տայիմա պիւյիւմէքտէ, անճագ մէղքիւր հալի, էմրի պատիրէթի խիլաֆընտա սէօզլէր իլէ զահիրէ իխրաճ իթմէքտէն սադգընադագ, նիյէթի մէզմունէօնի պէհան իթմէք իչին, միւնասիպ պիր ֆուրսաթա պէքլէմէքտէ իտի։

Ժան Բընօ, ուզադ եէրլէրէ կիմիքլէրի զէմհան, տայիմա չիֆթլիքեաթի սահիպինին, գէզմըրընդն վէ եէկէնինին բիֆադաթընատա պուլունուր իտի։

Գու զաթ, Բարիսլի իտի, վէ միւատէթի էօմրիւնտէ, բէք չօգ թէճրիպէլէը կէչիրմիշ օլտուղունատան, պէնիլի պէչէրին ֆէնտա ճիհէթլէրինին պիլիը իտի։ Պինապէրին, Մարթալ

թարոֆքնաան, Գօրա իւղերինէ պիր գաչ տէֆա վուգու պուրան աթֆը նագարլարը կէօրմէկիւնաէ, ժէր-գումուն գալպինաէն կէչէնի ան-լաագ:

Ժան Բընօ, վուգուի հալի կէնճ գըզա անլաթարագ, քէնաիսինի սագբնաբրմագ. խոթէսի իսէ ատ, պէօյլէ պիր մուրատ առյդուեու մէյտանա չըգարարագ, օլ բագ վէ պիկնիւնահ գալպի լէքէլէմէքտէն հինչ պիր ֆայտէ հասըլ օլամաեա-ճաղընը, վէ չիւպհէսիզ, Մարթալ Տէրէյնատէ, թէքլիֆինինն մուա-ֆագըյէրէթ պուլմագը, պիր ատկա-նէլիք օլաուդունու թէֆէքքիւր ի-տէրէք, օ եօլտա պիր թէքլիֆի մուզիրրէ ճէսարէթ խոէմէնէճէկի-նի, վէ նիհաեէթ Գօրա տա, մէ-մուրնն զայրի օլարագ, հոգդընատա օ եօլտա պիր մուամէլէյի մէքրու-հէ վուգու պուրմագ խոթէնիլէք պի-լէ, քէնաէյի միւտաֆատա խոէպիլէ-ճէկինի միւլահազա խոէրէք, թա-ամվուրնուն ինճրտաքնաան ատ-ֆը նագարլ էյլէտի:

Պինաէն ալէյհ Ժան Բընօ օլպապ-տէ սիւքիւթ իւղրէ տուրտու խէ տէ, քէնաի կէնճ համիսի իւղերի-նէ նէգարէթ խիմէքլիկի ֆիքրինէ գօյտու:

Պիր տագահ, եանի կուտեանի-լաեա կէյմէօնատէն ատքիզ կիւն ատն-բա, Մարթալ Տէրէյն ատէթին-տէն խարճ օլարագ, էրքէնճէ եա-թաղընատն գալդընը օլտուդու հալ-տէ, սիկարա իչէրէք, պաղչէտէ տօթաշմագտա իտի: Մէրգում, պիր-տէն պիրէ, պիր չօգ տէֆա թա-պանճա աթըլմատքնա միւշապհա ատլէր իչինտի: Զաթէն իւք կիւն-լէրի տէ գուլաքնաա օ եօլտա սէս-լէր կէյմիշ իտի խէ տէ, նագարը տիգգամքինը ճէլպ էյլէմէմիշ իտի:

Գու հալտէ թագանճա ատլէրինէն չըգաբաը թարաֆա տօղրու կիտէ-րէք, քէնտի քէնտինէ,

—Վուգուի հալի շիմտի անա-րըմ, տիմէքտէ իտի:

Գէշ տագբգա տօնրա, գամըչ-լատան եատբըմբշ օլան պիր քէօշ-կիւն էօնիւնէ վատըլ օլտու քի, պունուն ուզուն վէ տար պիր տօ-ֆաբնատան կիտիլտիկինտէ, արգա-տա տիկէր պիր քէօշկ տահա վա-տըլ օլտունուրտու:

Մարթալըն օրատա մուվաֆագի-թինտէ, տիկէր պիր թագանճա ատլ տահա իշտիրտի, վէ Գօրա տախտ, մէատրէթագինչ պիր սէտա իլէ,

—Իտմագէմ իմտի, իտմագէմ իմ-տի, ատէտու պաղըրտը:

—Ա՜հ, ատէտի Մարթալ, հայ-քէթտէ դալարագ, թագանճա թա-լիմի իտէն տահը գըզըմ իտիշ.... Շու գըզըն տամտարըտընատքի գան, հագըգաթէն Բարիսի գանը տըր: Տօղրուտու, մէգպուրէյի քէնտիմէ մահպուտէ իտէրէք, արագագտա իչէ ատյէտահաթիլտը իմմէք, պէնիմ իչին մուճիտի ֆախր ու շէրէֆ օլա-ճագ տըր: Էվէթթ, էվէթթ, մու-վաֆֆագըյյէթի էլտէ իմմէքքի-կիմ լազըմ տըր, վէ պէն խոթէ-տիքճէ, էլտէ իտիմէմէտի միտ-քիւն ատյիլ տիր:

Քէօշկիւն գաբուտու իւտթէ իտիլ-միշ օլտուդունատն, Մարսէյալ էի-թէրէք գաբուտու աչտը, վէ էլին-տէ պիր Ֆիշան թիւֆէնկի Թուն-մագտա օլան Գօրանըն գարշըմբնատա պուլունատու: Մէզպուրէ իսէ, թէ-պէսսիւմ իտէրէք,

—Ա՜ճայիպ, սի՞զմիսինիզ, հալա օղլու, շիմտիտէ՞ն մի գալդմըշը-նըզ, տէտի:

—Զօգտան պէրու գալդմըշըմ տըր, տահը գըզըմ. պիւյիւք ա-ղաճլարընըզ ալթընատա կէդինիր-քէն, գարիպ պիր սէս իչիթտիմ, վէ մէլտագտա գալըպ, պուրատա գատար կէլտիմ, վէ սէսինիզ տի-շարատա գուլաղըմա ապս իմմէքլէ, իչէրի կիրտիմ, վէ գարշընըզտատ պուլունմագ իչգալինէ նայիլ օլ-տում:

—Պուրատա կէլմէնիզլի բէք իչի իմմիչինիզ, վէ էկէր պիր գաչ տա-նէ օեուն քեագըրտարը տէլմէքտէն խօչտանըր իտէնիզ, իչիմէ սիզէ նին-մունէսինի կէօսթէրէյիմ:

—Մա մէճպուրնիչ սիզի սէ յր իտէրիմ, ատէտու ճէվապ վէրտի Տէ-րէյն, պուլունատուդու մահէլլի թէա-գիզ իտէրէք:

Մահէլլի մէգքիւր թախթա տէօ-չէմէլի պիր ատտ օլտ, էթրաֆը-նա ադաճատն մատտընէլ իսկէմլէրը գօնուրմուչ, վէ պէգլէր իլէ գաբը օլան տիմարտարընատա քէմէկ գը-լըճտար, գըրհատն կէօթիւտիքլէր վէ մատքէլէր ատքմքշ իտի:

—Ղալիպա պուլունատուդումուզ եէր, սիլահ Թարիխխանէսի տիր, տէտի Մարսէյալ կիւլէրէք:

—Իչմէյի, հալա օղլում, տէտու ճէվապ վէրտի կէնճ գըզ, մուտ-լաիմ տէ պու գոմի տըր:

Կէնճ գըզ այնի վագբթատա Ժան Բընօեու կէօսթէրմէքտէ իտի քի, պօշաֆմքշ օտուդու Թագանճաեը էլիտէ Թուֆատուդու հալտէ, գըմըլ-տանմաեատագ տուրմուչ իտի:

—Ա՜հ, ատէտի Տէրէյն իսթիհզա-քեարի պիր սէտա իլէ, Մ. Միշէլ մուալիմ մի տիր:

—Խայր, տատէ հավէսքեար տըր, տէեու ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ:

—Խայր, խայր, տէտի Գօրա, պի-րինճի տէրէճէյտէ մէշհուր մուալ-լիմ պիր,

—Տիմէք տիր քի, սէվկիւլիւ տա-

եը գըզըմ, սիզ պու էֆէնտիլէրն գօմանտատաը Թահթընատա օլարագ, Թագանճա Թալիմի էօլէնէեօրտու-նուզ:

—Էվվէթթ, հալա օղլում, զաթէն պիր ազ վագբթ բէտէրիմ վէ տօգ-թօր ժօլէն իլէ Թալիմ իմմիշ ի-տիմ, ֆագաթ Մ. Միշէլին մէթօ-տու օնլարընն ուտուլը Թէտրիսիսէ-սինատէն իտմինն օլմագլէ, պուն-ատտն իսթիֆատէ իմմէքտէյիմ: Լա-քին, հալա օղլում, սիզին տախի Թագանճա իսթիսմալինտատ մէհարէ-թինինզ վա՞ր մը տըր:

—Հէմմն հէր քէս գատար պէ-նիմ տէ վար տըր, լաքին պէն ու-զուն մէնզիլի օլան սիլահը, մէտէլա գարագոլնաեը, եախօտ Ամէրիգա գըլըճքինը տահա գիեատէ Թէրճիհ իտէրիմ:

—Էյլէյ իտէ, մէհարէթինինզի իսպ-քագ իտէպիլմէնիզ իչին, պու կիւն-լէրտէ, պէլքի եարքն պիր ավա կիմմէքլիկի սիզէ վատ իտէրիմ:

—Ամա՞ մը, տէեու Թէքրարա-տը Մարթալ:

—Էվվէթթ, դաեէթ կիւզէլ վէ զա-բիտ պիր ատա:

—Է՛յ նէ՞ ամպաեաճաղըզ,

—Մէլա աէնիլէն հայվանատթը:

—Ա՜ֆլ իտէրսինիզ, պէնիմ վատ-ֆը ահվալը հայվանատթատն մնալու-մատքըմ եօգ տուր: Մէլա նէ՞ հայ-վան տըր:

—Պիր նէվի եապանի քէտի տիրքի, պաղը Թագինէեունլար իս-մինէ, սիեահ եուզ տախի տէրլէր, վէ տիկէրլէր, բէլէնքլէր սըրտաքնա գօրլար: Մէզքիւր մէլա տէնիլէն հայվան պիր եուզ իրկիկինտէ օ-լուպ, եուզա գիեատէօլչլէ պէնզէր: Թիւլէրինին ըէնկի գաթը պիր սի-եահ օլուպ, պաղը աչքէ ըէնկիէրի վար իտէտէ, պունլար տախի բար-

լոգ ան յիլ տիրլէր։

—Թարիֆ լիմտիկինիզ հայլանլար մուխտասարալը մը տբլար։

—Հէմ բէք ան հէհլիլի սուբէթ. ան։ Տահա պիր ազ էվվէլ, Մ. Միշէլ, պու ճանամարլարան պիր սիրիսիրինուն, պուրատան պէշ ալթը ֆարանա ուզագտա գօնուն սուրսիրսիրիզի թէլէֆ լիմտիկինի խապէր վիրմէքտէ իտի։

—Պու հայլանլար նա՞սըլ ան յա խոխնուրլէր։

—Կիճէ, կէօզլէեէրէք։

Տէրէյն խոխէմէեէրէք տիմրէթի, վէ Գօրա տահի ան։ ամ պիրլէ, —Հաղբգտիէն պու բէք է յլէնճէլի պիր շէյ օլաճագ տբր, վէ սիզ, զիհատե թէվէճճիհհինիզ օլան Ա.մէրիգա դրլըճընը խոխէտիկինիզ կիսի դուշանմահա ֆըլտաթ պուլաճագտընըզ։

—Պիրինճն գունմէթ վէ մէհտրէթիմի օ սբրտտա խպտաղ խտէճէյիմ, ան։ե ճէվապ վիրտի Տէրէյն, լաքին, բէճա խէրիմ, սիզ սիլահ թանլամինիզիե ան։ամ խոխնիզ։

—Բէք կյլ, ֆագաթ շու շաբթ լէճ քի, սիզ տահի պանա հիսաատար օլմալըտընըզ։

—Մա մէճպուռնէյ։ սիզէ հիսաատար օլուրում, լաքին թէքրար լան։էրիմ քի, պէնիմ մէհաբէթիմի թապանճա խոխխանինտե հիւքմ խիմէլի ան։յիսինիզ։

—Բէք կյլ, բէք կյլ։

Ժան Բընօ, Մարսիլա տօրու պիր սիլահ թագտիմ խիտի, վէ պու պէճհլէ պիր գաշ էլ թապանճա ատըլըզ, միհանէլէրինտե տահի պաղը սէօզլէր ճէրէճան խիտի քաէն ատըրա, Մարսիլ վէ Գօրա գօլ գօլա կիրիսի, քէօֆթէզ էթրաֆըն տօրաչմագ իւղրէ, մահէլլի մէզքիւրտէն տիշարը չէգտըլար։

23

Ժան Բընօ, հէրնէ գատար, կէնճ զըզ լէ ըէֆիգինին եալընըզ գալմալարընտան բէք ան խօշլանմատը իտ ան, թէրպիեե վէ նէզաքէթ խնլաֆքնտա հիչ պիր հարէքէթտե պուլունմատ օլմագտ իչին, մէրգումանըն արգ ատքնտան կիխմէտի։ Գունտան տա պաշգա, օլ կիսն պուլունտուգլարը հալե նէզարէն, մէգքիւր եալընըզ գալմագլըգը թէհլիքէտի օլատագ իտի։

Եէվմի մէգտըր ատապհըտը, հատա աէրին վէ կիւզել օլուտ, գուպէյի սէմտալիեե իւղէրինտե ճիւզէճէ պաղը պէեաղ պուլութլար պուլունմագտա, վէ հուպուտ խիմէքտե օլան ան։ինիզ բիւղիւտլը գօպուլաղ ատըրընտան կէչինիգ, Գօրանըն, ումուզտըրընտա ատըգըմզը պուլունան իբէք կիտի ատքնըն պուգլէէրինի գըմըլտամմագտա, վէ պաղէն պու պուգլէէրատէն պիլսի, Մարսիլըն եիւզինտե բտան կէլտիկինտե, պունտան տօրտե մէրգումանը վիճուտունտե պիր տիթլէմէ հուտուէ կէլտիկի կիտի, տամնտրընտա տահի պիր ֆէվֆէլատե սքճագլըգ ճէվէլան իլլէմքտե իտի։

Մարսիլ իլէ Գօրա, ազաճլըգը պիր մահէլէ կիրէճէքլերի արտատա, Իլչար Պէրնինէնին էմիլէրինի ալմագ իւզրէ գօնագա տօղրու կիթմէքտե պուլունան Մէրքիւցցա, պունտարը ուզագտան կէօրտիւ, վէ զաթէն թապահթքնտա տա չաշուտլուգ պուլունտուգունտան, պունէարը կէօրմէօկինէ, մէրտագը թահրիք օլունտու, վէ անդէրին վիտուէինտեն էվվէլ, Մօրն տապղարքնտա վտբէ օլմագ իչին, քէտանն պիր եօլտան օլ թարաֆա մինթէվէճիհ օլատա։ Մէրգումա, էտնայն բահատ, քէնտի քէնտինէ,

—Քիմէնինն պիրմէտիկինի պիրմէք էյն չէյ տիր, եր եա կիճ իսթիֆատե իտիրիր, տիմէքտե իտի։

Մարսիալ Տէրէյն, տաեբգբընըն խանէօնինե կէէլիստէն պէրու, իւչ ատֆա օտրագ, տաեբգբընըն պիրիւք գըզըչա եալընըզ պուլունմագտա օտաուզունտան, պահմ ու թալէինին գոբշըբընտա չէգտարբզը ֆըլտաֆտտան իտիֆատեե չալըշմագ նէյչէթինտե իտի, վէ նէյչէթինի օլ ատրէճէ աշքնտար տուրքթատե պիրմրմէք թտաավվուլտունտա իտի քի, Գօրանըն, պունու անլատմատըգը միտքինտիզ օտաճաղը զանէնտա պուլունտուեօրտու։

Լաքին մէրգում պունտա ճէտատըէյմ իտե՞ք մի իտի, վէ խուրտատ գալպ խտատեօինին, էն զիհատե քիտմէտա պիր քինմետե հասըլ էյլէտիկի չնտահէյլ պիր հիւքմէթ, սէօյլեեէճէկի սէօզլէրի մէնն իթմտեեէճ՞ք մի իտի։

Հէր նե հալ իսե, մէրգում, պիր սէրէճճ պաչքնը աչտալը էյմինչ օլատագ եիւբինմէքտե օտուզ, գալպ սիւբատթէ վտբմագտա իտի։

Իւք ատֆա Գօրա սիւքիւթի գաթթ իլե,

—Հայտ օղտա, նա՞սըլ տիւտիզ կիպի տուրուեօրտունտուզ, վէ նե՞ տիւչինինեեօրտունտուզ, ատետի թէպէսիւմ, վէ պիր սէրէճճ իսթիհզա իլե։

Իչպու սէօզլէր Մարսիալ Տէրէյնե քէնտի թապիլի քիտմէտիքլըգնը քէտպ լիմտիրտիքլէրինտեն, սինեեօր Մէրքիւցցանըն իւչ գըզգալընտտաչտատան էն պիւյիւկիս հագգընտա լիմտիկին մինհտքէմէյի տէրխտթըր եալետի, վէ «նե՞ տիւչինինեեօրտունտուզ» սիւալինին, պէյքի արզուտունուն պիր խզրտրքնը հուտուլէ կէթիրմէք մտգտեմայլէ օտուղտունտա քէնտինճէ գարար վիրտի, վէ ոճնրա աշքգլտրա մտհտուս պիր թարզտա Գօրատեա պագտարագ,

—Նե՞ մի տիւչինինեեօրում, բէք ալէտ պիլիրտինիզ քի, սիզի տիւչինինեեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի։

—Եիւպհէսիզ, թտապանճա վէ գըզըճ թալիմի հագգընտաքի մէթտագքմտան ոօլաեբ, պէնի ղարիպ պուլուեօրտունուզ։

—Ա՜հ, պէն սիզի թտապտաքըն մտճֆէզգինտե, վէ ոէճտե գըզընմտեա լաեըգ պուլուեօրում։

—Սաղընընըզ, հոպա օղրում, տէտի կէնճ գըզ կիւէրէք, չինքի պէն սիզե պիտտէֆամ, պու եօղտա իլիմիֆամտան խօշլանմտագ օտուզտունտա քէնտինճէ գարար վիրտի, սիզ եինե էվվէլքի իլիմիֆամտտաըքընըզա պաչտաքընըզ։

—Էկէրչի գաղիմտեէն տուտուր խտէն պիր չիտանը միտտահանէ զանն խտէրսէնիզ, պունտա պէնիմ նէ՞ գաղահամքմ վար տբր։

—Էօյլե խտ, գաղինինգն սիտքիթի իլիմտիրին։

Գու մտգտատեմէ, բէք ատ թէչվիզտամտիզ օլմատըգը էճիլտէն, Մարսիալ, տօտաղլարընը մօրտագ, սիտքիթի իլիմտ։

Մարսիալ վէ Գօրա պու տպաղբգ Մօրն տապղարբչլա նէչէր գըբընընըն տիք մտհէլլերինի կէչտիքտէն ոօնրա, Գօրա իլէ Ատմտն Տօրատեըն, պիրլի պիրլէրինտեն մտգֆատրագտամլարը էնճատե, տապիտա ճէքտիէրլերինի ատմէքքինկի եէմին իլիմիչ օտուզլարը մտհէլլե վատբլ օղտուլար։

Գունղտրա եապըն պիր գաեատըգ պուլունուգ, մէգքիւր գաեատըգ,

զևբը իթաիկիմիզ տիք մահէլէրտէն պիր տիմար եբզընթքըշլա տյրըլմըշ, վէ պու տիմար եբզընթքըսընըն իւտթիւ տէ, պիւյիւք օթլար վէ չալը չըրըլար իւէ գաբլանմըշ իտի։

Մէրքիւցցա, պունատն ագաէմ, իւքի կէնճ ճաշուգ վէ մաշուգէննին պիրլի պիրլէրիւյէ վէտալաշաբգյաբնատ եաբաբգը կիպի, պու քէրբէ տաճի չաշուտուգ հիւնէրլի վէ քէրքէնքէլէ միսիլու չէմլիքիկէյլէ, պիր իթտրիպ մէգթիւբ չալը չըրըլար արատընա ատգուլմըշ իտի, վէ գարնը իւզէրինէ աէրիւմիշ, վէ պաշընը տաճի եօղուն սիմլի թատընաճքընատն պիր տէրէճէ եօգատըը գալաբըմըշ պուլունտուգու հալատ, Գօբա իւէ Մարմարընը, քէնտի եատընատն կէշմիքչիլէրի սբբատա, սէօյլէնէճէքլէրլի սէօզլէրլի իշտիէպիւրի իտի։

Լաբնին մէրգուճ Խօսանեօղ, էմվէլ էմիրատ պիւյիւք պիր մէչկուսիեէմի հիտա իւէտ, չիւնքի կէօղլէմէկի շահատտ, հէմ գաեէմ եատվաշ, վէ հէմ ատա գօնուշմատատաղ եիւբիւճէքատ խալէը։ Լաբնին պէրճէքէմ վիբտին քի, գիւքը իթտիկիմիզ գաեաւատա բէք եագընը տուբտուտտ, վէ Գօբա էլինէ ուգդաթարագ։

—Հալա օղու, տէտի, շու ուֆուգ հագդընատ նէ՞ տիւշիւնիւեօբտունուգ։

Մարմարընը, պու սէօզիւ այնի ֆիքրատի իթթիխատ իւէրէրէք,

—Հագըգաթէն բէք կիւզէլ տիր, տէեու ճէվատ վիբտի միւէսսիր պիր սէտա իւէ, ֆագաթ մատատմ քի սիզ պէնիմ եանընմատա պուլունուեօբտունուզ, պէն սիզատէն պաշգա պիր շէյ տիւշինէճէմ, սիզատէն զայրի քիմճէյի կէօբէմէմ, վէ սիզատէն մատատա, հիչ պիր շէյէ հայբան օլմատմ։

—Եիմէ՞ մի իթթիֆատ, տէտի կէնճ գըզ, նըօֆը լատթիֆէ, նըօֆը ճիտատի օլան պիր հարէքէթլի թէհտիտիզ իւէ։ Մա՛գընըն, հալա օղլու, եօզատա տարբըտաճագըզ։

—Պէնի սեւքիյէ՞ մի մահֆիւմ խոխեօբատունուզ։

—Ա՛լա։ Պէնատէն զայրի հէր շէյ հագդընատա պահա իտէպիլիբաննիզ։

—Պունուն իչթիմամլի եօզ տուբ, տէեու մուգատդէչ իթտա Ցէրէֆի աշգէչ, գիբա, սիզատէ օլան հալ, ֆիքրիմի ալթընատ, ճէլալ, վէ սէրհօշ իթտիկիմնի, վէ նէհատէթ, սիզի կէօբտիւկմէմ կիւնէ տէկնի, վիճառընատն չիւտպէ իթտիէքատէ օխտուդամ գաեէթլէ կիւզէլ վէ մուքեմմէլ պիր խէեաալի թատատմուբտա, եատնի էօմիւմիւմիւն բիւեատընը ֆիքրիչէ կէթիրմէքատէ օխտուդունուզու կիպպէեէպիլի՞ըմիլիմ։

—Ա՛ճապա պէօյլէ շէյլէրը սէօյլէմէ՞ք, Բարխուտէրնին ատէթի՞ մի տիր, տէեու սիւռէ իթտի Գօբա կիւէրէք։

—Բէճա իտէրիմ, պէնի մատխարա իթտիէյինիզ, վէ հէր նէ օխյէճէճէքսէմ, տինճէյինիզ, տէեու տէվամ իթտի Մարմարընը, Պէնիմ պուբատա մուվաֆֆէթիմնին իչը տագդըգ ատընատն, գարշը գօնուլմագ պիր գուվվէյի ճաղիպէ, պէնի սիզէ տօղրու մէյլ իթտիրտիկինի հիտա խատրէք, պունու, էմվէլ էմիրատ սիզնին ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինիզէ, վէ թըֆքըլ կէնճլիկինիզէ համի իթտէքատ խոխմ խէտտ, սիզի էյիճէ թանըտըգճա, տէպէպէրինի տատխ խատրէգէյտա ատնատատա պաշկատրմ։ Ճինատնիզէ մէնսուպ օլմագ իչգպալ վէ իֆթիխարընա նայիլ օլան տէչիլմիշ մահխուգլար իչինատէ, սիզ պիր

միւսթէնատընըզ։ Սիզ, գըզգատաչարընըզ եանընտա, մէչհուբ բէսատմարըն խոմիէրինէ միւմկիւն օլան թատվիրլէր եանընտա, Բագֆայէլին Մէրեեմ անէ թատվիրի կիպի բարլատագատաընըզ։ Սիզին պիր ֆիչբինիզ վար տըր քի, հէր քէս հաքիմ տիր, վէ պիր զարատէթինիզ վար տըր քի, հէր քէսի էսիր իթմէքատէ տիր, ճէնատը Հագգ սիզի ուղրատն օչմագ, վէ պիր իչարէթ վէ պիր պագբչա էմր իթմէք, վէ տիզ իւզէրինատէ սիզէ իթտատթ խոխմէք իչին, եարատմըշ տըր։ Սիզին եէրինիզ, իչպու միւնֆէրիտ ադագի քէօչէսինատէ, վէ գապա չիֆթիւք միւսթէզիմիէրինէ ահճագ էսիրլէր իչինատէ տէյիլ տիր։ Սիզին մէվգընըզ Ֆրանսատա, Բարխատէ տիր։

—Բարխատէ՞ մի, տէեու թէքրարլատը կէնճ գըզ։

—Էվվէթ, Բարխատէ տիր, չիւնքի Բարխա շէհրի, սիզի ալգըշլատագ իչին պէքլէմէքատէ տիր։ Էվվէթ, Բարխա, պիլճիւմլէ սիս վէ տատբատթատթատա վէ գէֆք ու սէֆֆատթատա մահատուս պիր շէհիր տիր, Շէհրի մէգքիւրատէ, Նիչէ գատընըտր վէ գըզլար, իլահէլէրէ լաեըգ արատպատթատա բատքիպէն, սէչրանկեատխտըրատա կիտէրլէր։ Վէլհասըլ Բարխա, գատընատրըն ճէնճէթի տիր։

Գօբա, մէթանէթլի վէ սաֆի պիր պագըշտա Մարմարընը Ցէրէչինէ նատզըր գըլտը, վէ թէպէսսիմ իտէրէք,

—Հալա օղու, տէտի, դալխտա պէնիմ, մէճհուլում օլան օլ մէչհուբ Բարխա շէհրի հագդընատաքի արզուտատա տայիր սիզէ մահկումատթ վէրիլմիշ օլմագը տըր քի, սիզ տէ օլ պատատէ պէնի թահրիք իթմէք իտթէեօղուտունուզ։

—Կիւնհիւն պիրինտէ օթուրատճագ օլատուղունուզ թախթըն տէրէճէլէրինի պու կիւնտէն սիզէ կէօսթէրմէք իտթիմատնըմ, տէեու ճէվապ վիբտի Մարմարընը, իմտի, նատըլքի տէվայիրլի ինզըլատպըն չէչէքլէրի, բարլագ բէնկլէրի վէ չէտիտ գօգունըրըլտը, Էվէօբատ իզդիհէրիմիզին չէչէքլէրինի եիւզտէն տուչուրըլտը իսէ, էօյլէ տատխ սիզ, պու կիւնքի կիւն Բարխին, իֆթիխարընա իթմէքատէ օլատուղու կիւզէլլէրինի եիւզտէն տուչուրէճէքտընիզ, վէ Բարխա անըլէրի ունուտուտուգ, սիզէ հայբան օլագագ տըր, չիւնքի Բարխա, եարըն սիզին տէեագլարընըզատա պուլունագագ տըր, նատըլքի պէն զաթէն պուլունուեօբտամ, վէ պէն սիզէ նատըլ տէճատէ գըլըեօբտամ, Բարխատէ սիզէ էօյլէ տէճատէ գըլագագ տըր։

Ցէրէչին, քէլամ պէյտաթընտան հարէքէթ պէյտաթքընա նագլ իթմէք իւզրէ, Գօբանքն պիր էլինի թութուգ, ատատպարքընա տօղրու կէօթիւրմէք իթթէտի խէ տէ, կէնճ գըզ շէհատէն էլինի չէքիտ, վէ ատա խբըս ու հիտտէթ կէօսթէրմէեէրէք,

—Ա՛ճա՛յիպ, հալա օղլում, տէտի, ղալխտա պունա տրզ իթտիկինիզ, սաչգ վէ մուհատապէթ իֆատէսի օլմալը տըր։

—Էվվէթ, տէեու մուգատդէչ իթտի Մարմարընը, տէրունէն ֆէվգէլատէ պիր հարտրէթ հիտա խատրէք, էվվէթ, պէն սիզի պիւթիւն գուվվէթիմլէ սէվէրիմ, վէ էկէր մուվաֆֆագաթ խէբսէնիզ, սիզի գաբընտարըն էն բարլագը վէ էն մէտտուտու սբբատընա գօճաճաղըմ, վէ հէր քէսէ խոխլէն իթտաթատան գիեատէ, սիզկ իթտաթ խոխճէյիմ։ Իմտի, պէնիմ սիճխլիմի քէ՛սինիզ,

Գօրա, կիւլէրէք, չէօյլէ ճէվապ վիրտի.

—Հալա օղուա՛ր, սիզի կիւճէնտիրէճէկլիմտէն տօլայը էսէֆ իտէրիմ, լաքին, չու սբրատա, վագը օլան հալէ ճիտտի նազարլա պագմազ, պէնճէ միւշքիւլ ալուր։ Միզ, պէնի սէվտիկինիզի պէեան իսթէօրսունուզ, պու իսէ, պէնճէ մուճիպի ֆալար ըլար. պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէօրսունուզ, պու տախի պէնճէ իֆթիխար ատա օլունուր. լաքին, զանընմճա չունու ունուտուէօրսունուզ քի, սիզ ֆամիլեա բէտէրիսինիզ, վէ պէնտէն պիր ազ քիւչիւք ալտուղունու իչինմիչ օլտուղուա՛ գէզըճէզ, էվլէնմէսի իչին, սիզին, Բարիսէ ամանէթինիզէ պէքլէմէ՛տ տիր։ Պէն սինտէ պիրիսինի, մէզպուրէ գէզըճըզա էօյէ վարսա՛ տ իմմէքլիք ֆիքրի, սիզճէ տախի զարիպ կէօրիւնմէէօր մու, Պէն, պու խաուսուս, տիմանէճ պիր լաֆիֆէ կէօրիւէօրում, վէ էկէրչի քէտէրիմէ իչի աչարանըզ, անըն տախի պէնիմլէ հէմէֆքէար օլաճաղընա չիւպհէ իմմէ՛տ։ Պինապէրին, տարիմա ագրապա վէ իչի տօսթ գալըր՛, վէ գօնաղա ամանէթ իտէլիմ։

—Գօ՛րա, ատէու ատէ՛մ իմտի Մարսիալ, վագը օլան թէքլիֆինին կէնճ գըզ թարաֆընտան պիր ագոր իզտիհամ թէքլիֆի զանն օլունմասընան տօլայը հայրէթտ գալըպ, վէ թէքլիֆինին սուրէթի գապուլինտէն տօլայը զաեէթլէ հիտտէթլէնէրէք, ֆագաթ վահչիանէ սըզուէրիլէտ հէր վագըթտան զիեա՛ տ եանըպ թուխուշարագ, Գօ՛րա, քէք զալի՛ վէ քէք մէրհամէթսիզ խմիշինիպ. չինքի, պէնի թահգիր իլէ պիրլիքտէ իսթիհզա տախի լութէօրսունուզ։ Պու ճիւմլէ իլէ տախի պէն եինէ սիզի սէվէրիմ,

—Միւթէրիհ օլան, հալա օղլում, իւզէրինիզտէքի մարագ կէչինի տիր, ատէու տէվամ իթտի կէնճ գըզ, եինէ իսթիհզա թարաղըլա, պու հալ իլլիմին թէէսսիրի տիր։ Պիզիմ թարաֆլարըն ֆէվգէլատէ սըճագ կիւնէչլի, էվլօրա դաֆալարընը զիեատէճէ գէզըմըրը։ Լաքին, պու մարագ մուխթարալը օլմահընպ, չարուգ աֆիյէթի քէտպ իտէր։

—Պէն ասլա աֆիյէթի քէտպ իտէճէք տէ՛յիմ, վէ աֆիյէթի քէտպ իթմէ՛ք տէ իսթէմէ՛մ։

—Էօյլէ ամմա, սիզին իսթէմէմէնիզ բտպմէն, աֆիյէթի քէտպ իթմէնիզ մուհագդագ տըր։

—Գօ՛րա, պէն սիզի տէրէճէյի ֆէվգէլատէտ սէվէրիմ, սիզին տէ պէնի սէվմէ՛քլիկինիզ լազըմ տըր. չինքի, պէն էօյլէ իսթէօրսում։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մարսիալ քէնտիսինտէն չըղըպ, կէօրէճէկի մուխալիֆէթտէն տէ ասլա իհթիպազ իթմէյէրէք, մէզպուրէյի գուճագլատը, վէ կէօքսիւնտէ սըգըպ, տարմաատաղըն սաչլարընը պուս իթմէկէ չալըշը, վէ լաքին կէնճ գըզ, պէօյլէ պիր մէմուրին զայըր վէ վահչիճէ մուամէլէտէն տօլայը, էվվել էմիրտ գումվէթ վէ թագաթտան տիւշտիւ խսէտ, մուախտարէն տէրհալ չապալամա՛ ետ պաշլաեարագ, մէրգումուն բէն. չէի էսապէթինտէն գոբթուլտու, վէ օլ տէրէճէ պիր սինիր գումվէթինէ Մարսիալը եինտի քի, մէրգում սալանարագ բուճաքա մէճպուր օլտու։

Կէրչի կէնճ գըզընն բէնկի բէք զիեատէ սօլտու, ֆագաթ տօտագլարընտա իսթիհզապքէարի պիր թէսսիմ մուշահէտէ օլունարագ,

—Հալա օղլում, ատ՛ա, սօղուգ

վէ պըչադ ադըը կիպի քէսճճի պիր սէտա իլէ, էկէրչի չու հարէքէթինէ պիր տիվանէլիք էսէրի օլմահա՛ խտի, մէ՛քրուհ պիր հագարէթ տիմէք օլաճագ իտի։ Հարէքէթինէ պու իքիսինտէն պիրի տիր, լաքին, պէնճէ տիվանէլիք օլտուղունա չիւքհէ եօգ տուր։ Հէր հատէ, Բօրթօ-Լիգօնտան կիւնէչլի, պիզտէ սբթմա խասթալըը հուտուլէ կէթիրմիշ օլտուղունտան, պիր թատիպէ լիհթիեաճանըզ տէրքեար տըր։

Մարսիալ, մէզքիւր էմրի պասիրէթսիզլիկիյլէ նէ պիւյիւք խէիմա իչէմիշ օլտուղունու, վէ էկէր կէնճ գըզ բէտէրինէ օլ պագտէ չինքա՛ եէթ իտէր իսէ, թահրիրնտան նէ ադըը նէթիճէլէր հաբէ՛ օլաճադընը անլատը։

Րիչար Պէրնիէ, վագուի հալի խապէր ալտըզընտա, խանէսինտէն էօյլէ պիր էտէպսիզ եէկէնի թարատ թէպնիտ իթմէյիլէ, միհմանտարլըգ հագդընը, վէ քէտէրլի՛ք վազիֆէսինի իճրա իթմիշ օլաճագ իտի, վէ մէրգումուն չու եօլտա հարէքէթտէ պուլունաճաղը իսէ, չիւպհէսիզ իտի։

Պինապէրին Մարսիալ, էլէրինի ըճա թարզընտա Գօրաեա տօղրու ուզաթարագ,

—Րէ՛ճա իտէրիմ, պանա աֆիվ իտինիզ, տէմի։

—Աֆիվ իտիպ իթմէյէճէ՛ք հիչ պիր չէ՛յ եօգ տուր, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա, զիրա գապահամ՛ընըզ, պէ՛յինիզին ալթիւսթլիկինտէն տիր։ Պու իսէ, տօղթօր Ժօսէֆ այտո պիր քէ՛յֆիյէթ օլուպ, մէրգում սիզի մահքում պ վէճճ իւզրէ թէտավի իտէրէք, ապէ՛ընըզը պաչընըզա կէթիրէճէ՛ք տիր։ Պու հալտէ, հալա օղլում, պէ՛քէյինիզ, չիմոն քէնտիսինի սիզէ կէօնտէրէիմ։ Մէրգումա էմնիյէթ խտինիզ, զիրա զահէթ մահիր վէ էրպապ պիր զաթ տըր։

—Ալլահ աչգընա օլսուն, տա՛ւրունուզ, վէ պէնի տի՛նէյինիզ, տէտի Մարսիալ Տէրէ՛յ։

—Պէնճէ տինէյէճէ՛ք հիչ պիր չէ՛յ եօգ տուր, չինքի պէն հէքիմ տէ՛յիլիմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, կէնճ գըզ օլտուան մուճքարագաթ իթմէ՛տ, ֆագաթ Մարսիալ, մէզպուրէնէն արզ ատընտան կիթմէ՛ք թատավուրտուա պուլունմահարագ, պիր գաչ սանիյէ գատար, թօբրաղա գադըմըզ կիպի, պաչը աչաղը էյիլմիշ, վէ կէօզլէրի տաչկըն պիր հալտէ պուլունմուշ օլարագ գալըը։

Պիրտէն պիրէ մէրգում աեաղընը եէրէ վուրտու, վէ կէօզ պէ՛պէքլէրի իչինտէ, մուճքիպի տէհչէթի պիր քալըտագըզ մուշահէտէ օլունարագ, պօղուգ պիր սէտա իլէ տէ,

—Մէ՛նի տաչագ վէ վէլէ՛տի գինա օլան էսիր, տէտի, սէն զանն իթտինն քի իսմիմի սանա վիրիեօրում տէ՛յի, վէ էօյլէ իչքէն ըէտտա իթտին, պէնի թահգիր վէ մուսխարա իթտին, լաքին պէ՛յիս եօգ, պէն տէ ինիհիգամիմը ալաճաղըմ, հէմ քալըտագ սուրէթտէ ինիհիգամ՛ ալաճաղըմ։

24

Իչպու բիւր զագապ վէ մուխթասար իֆտատթտան սօնրա, Մարսիալ Տէրէ՛յ գօնաղա միւթէվէճիհ օլտու, վէ եօլտա կիտէրքէն, Մէրքիւցցաեա թէսաուո՛ք իմտիհինտէն, մէրգում Իսքանտեօլ,

—Ագշամ խայր, սինեօ՛ր, տէտի։

—Ագշամլար խայր օլսուն, գօ՛-

մանաէօր, տէեու ճէվապ վէրտի թէլաշլա Մարթալ, չիւնքի լագըրտը իթմէք իսթէմէյիպ, կէչիպ կիթմէք թաասվուրտունատա իտի։

Հալ պու քի, Մէրքիւցյա, պու խուսուսա էհէմմիյեէթ վիրմէեէրէք,

—Օհնեօր, տէտի, խըրսըզ կէօրիւնիւեօրսունուզ, ածապա չայհանը էօէֆ պիր հաձ մը վապը օլտու։

—Սիզճէ պիր չէյ տէյիլ ատր։

—Խայր, սինեօր, էօյլէ տէյիլ, սիզէ այնա օլան պիր չէյին, պանատախի թէապիւզիւ վար տըր, զիրա պէն ճանէն վէ պէտէնէն սիզին իմ, Ղուռանն պաշդա սիզի իսթիճվապ տախի իթմէեէճէյիմ, զիրա լիւզում էօզ տուր, պէն հէր չէյի պիլիրիմ։

—Նէ՞րի պիլիեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի Մարթալ,

—Ենմոի սիզէ սէօյլէրիմ. սիզ Գօրա իյէ պիրլիքտէ պուլունատուղունուզ զէման, պէն տախի պիթթէատիւֆ, պիր գաձա արդասընատա, վէ սիզտէն պիր գաչ ատըմ ուզագտա պուլունուեօրսուս, վէ գուլագլարըմ իսէ, թէզ իչիտիր օլտուղունատան, սէօզլէրինիզտէն հիչ պիր լուզէթի գաչըրմաեօրսուս։ Ա՛հ, սինեօր, սիզ աթէչի, վէ պէլքի տէ, լիւզումունատան զիեաատէ աթէչի պիր հալտէ պուլունաեօրտունուզ, վէ հապըզաթէն Գօրանը, սիզին կիսպի պիր զաթըն գաստը ու գըլյէթինի թանըմամասընա, զաեէթլէ թէաճճիւպ իթտիմ։

—Ա՛հ, տէտի Տէրէյն, օլ միւթէքպիրէ գըզ պիր ճէզաձա միւսթահագգ տըր։

—Մէզպուրէեէ վիրէճէկինիզ ճէզանը, մաթլուպունուզ վէճճ իւզրէ օլմասընը իսթէրիմ, զիրա ես պէն ճանըրըեօրում, վէ ճախօտ սիզ օլ գըզը, միւթէքէպպիրլիկնէ րադմէն, էլան սէվմէքտէօնիզ։

—Մէզպուրէյն սէվիպ սէվմէտիկկիմ պիլմէմ, ֆագաթ հէր վագըթտան զիեատ քէնտիսինի արզուլէմէքտէյիմ։

—Օ թապիլ տիր, պէօյլէ սըրա լարտա հիտտէթ վէ մուվաֆֆագըյէյիպտիպիլք, ամէչին իւզէրինէ գէյէթ պրագըրլար, վէ ամէչի տա հա զիեատէ բարլամըրլար, Պինաերին ամէչ տահա զիեատէ պիւյիւր, վէ պու ամէչի սէօնմեսիւմէք իչին խէ, եամընըզ պիր չարէ վար տըր։

—Գանըպ չարէ տիր։

—Մէզպուրէեէ միւթէաարըզֆ օլմադ չարէօ։

—Լաքին էկէր պունուն իչթիմնալի օլամադ իսէ . . . տէտի Մարթալ։

Իսքանեօղ, պու սէօզէ մնուգապլ, ումմուլարընը սիլքինէրէք,

—Միւսլաման օլունան չէյ պիլինիր իսէ, օ չէյ իչթիմալին խարիճինատ գալմազ, տէտի։

—Էօյլէ իսէ, էր եա կիճ Գօրա նըն գալպինի էլտէ իտէճէկիմ զանն իտեօ՛րմնուսունուզ։

—Գալպինի՛ մը, խայր։

—Նէ՞ իչին։

—Զիւնքի գալպի քէնտիսինին տէյիլ տիր։

—Մահպուպո՛ւ մը վար տըր։

—Էվվէթ, պիր աշըգը վար տըր, եանի Ցրանսա պահրինէեի զապիթանընատա Ամման Տօրսայ նամընա տա պիր Ցրանսըզ տէլիգանլըսը սէվմէքտէ տիր։ Մէրդում տէլիգանլընըն մէնսուպ օլտուղու սէֆիրնէ, սիզ Կուանանիլաեա կէլմէզտէն ազ էվվէլ, հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Էյ տաեըմ պու աշգ ու սէվտաեը թահսին իտիեօ՛ր մու։

—Անըն մալումատը պիլէ եօգ տուր։

—Էմմո՛ նէմսինիզ։

—Էվվէթ։

—Գուննու պիլտիկիմէ մէճմունըն օլտում, ֆագաթ պու տէլիգանլը գէնկի՛ն մի տիր։

—Խայր, ֆագիր տիր, վէ պէլքի տէ պու գըզը՛ն ապգաթընատան տիւշմէսինին մնագսէտի, պաշը՛ճա մէզպուրէնին բէտէրի սէրվէթինի տիւշունմէտի տիր։ Լաքին սիզէ լազըմ օլան, հէմ սէրվէթ տիր, վէ հէմ կէնճ գըզ տըր։ Գինապէրին սիզ պիր քէրըթ տաեըն գըզն վարմի օլուրսանըզ, արթըզ հիչ պիր բագթալինիզ գալմազ։ Զիւնքի օ հալտե, Գօրա էվիր օլտուղու ճիհէվէյէ, գուսուր չէյլէր կիսպէ սիզին մնալինիզ օլուր, վէ պիր էսիրին էֆէնտիսի, միւրաա իթտիկի Թագտիրտե, քէնտի էսիրինին մուգամէմէթինի մահվ, վէ գուրուրեէթինի ատֆ իտէպիլիր։

—Հայ Ֆիմնէէնկիզ հայ, տէտի Տէրէյն։

—Գէն սիզէ ատարգ օլաճաղըմը պէեան իթմիշ իտիմ, իչթէ պու քէրրէ ատատագաթըմը իսպրազ իտիեօրում, վէ խաեատաթընըզը մէվգըլի Ֆիմիէ կէմիրէճէք Թարիգէ կէօսթէրիեօրում։ Մէ՛յլէյին, պու Թարիգէ սիւրու՛ք իթմէք իչին, թէրէտտո՛ւտ մը իտիեօրսունուզ։

—Խայր։

—Իշ կէօրմէք վագթ ու գէտնընը կէլտիկինատ, ըուճաթ իտէ՛քմիսինիզ։

—Ասլա։ Հէր ճիհէթ, պէնի իլէրի սիւրիւեօր, լաքին, ֆուրսաթ նէ՛րէտէ։

—Գու ֆուրսաթ ուգագ տէյիլ տիր, օլ պապաէ սիզ էմին օլունուզ։

Գէօյլէճէ պու իչի չախալար, պիրիպիրլէրինատէն մնագաթագաթ իթթիֆագ Մարթալ, գօնագա տօղրու եօլունա տէմամ իտէր իչէն, պաղչէնին օրթասընատա, պիր չան սէսի իշիթտի քի, ատապահ գահվալթըսընը միւշիր օլմադըէ, սիւրաթէն եիբիւմէկէ պաշլատը։

Գօրա, պու արաըգ, կիւլիւնճ պիր սիմա իչէ, գօնագըն գաթունատա պէքլէմէ քատ օլտուղունատան, Մարթալըն կէլտիկինի կէօրտիկինատ,

—Մամէ ճնունէյիեէ կէօրիեօրում քի, տէտի, քամիլէն քէսպի ատֆիյէեէթ իթմիշմինիզ։ Ա՛րթըզ սրթմնընգ գալմադ, վէ պաշընըզ տախ թէքրար քէսպի սիւքիւնէթ իյէտի, տէյի՛լ մի։ Պու հալտէ, հալատ օղուսմ, իմինֆաթըմը սիզէ թատմամ իյէ, չարաւգ կէլմէնիզի իսթիատ իտէրիմ, զիրա, սուֆրատա պէզի պէքլեօրում։

Գատէհու, մէզպուրէ, թամամ սալամընա կիմմո՛ւ, վէ Մարթալ տախ արդասընատան կիմմունի հալտէ, մէրդումէնին մէզքիւր եէնի, ֆագաթ զարարընըզճա իսթիհզասընատան տօղրուրը հիսատէթ տուեատագ։

Հէր նէ հալ իսէ, Մարթալ, թամամ սալամընա կէլտիկինատէ, տաեըմըյա թօգա իտիպ, կէնճ գըզըլըրը վէ վալիտէսինի տախ սէլամլատը, վէ սօնրա կիսպէ, սուֆրատա հէր վագըթթէ եէբինատէ օ. թուրտու։

Գահվալթը էնտասընատա Րիչար Գէրնիէ քէլտա տաղագ պիրլէ,

—Գու կիւնէնէ՞ եարատճաղըզ, էյլէնճէ թէրթիպ իտիլտի՞ մի, տէեու սիւալ իթտի։

—Մէվկիւֆիւ տաեըմ, տէեու ճէվապ վիրտի Մարթալ Տէրէյն, պու

ատպահ Գօրա պանա, պիր կիճէ ամբնա կիթմէքլիկի վատ իթամ։

—Էվվէթ, մէլա ամբնա կիթմէքլիկի վատ իթամամ, տէտի Գօրա։

—Ինչվագը կիւզել թաասվուր, ֆագաթ մէլա տէնիլէն հայվանաթը նէ՞ըէտէ պուլաճաղըզ, տէեու մուգապէլէ իթամ Բիչար Պէրնիէ։

—Մօրն–Լուժ չիֆթլիկի եագընընա, միւսիւ Պէրնիէ, տէտի ժան Բընօ։

Պատէհու ժան Բընօ, մէգքիւր հայվանլարըն իւքի կիճէտէն պէրու կէլիպ, օրման ճիվարլարընատքի հայվանաթ պագչէլէրինի խարապ իթամքէլէրինի պէր թաֆթիլ անլաթաը։

—Էֆէ՛նամ բէտէր, տէտի Գօրա, էկէր իսթէրսէնիզ, էօյլէն բաատէլէրինտէ պուրատան պէ յկիրլէ եօլա չըգարըզ, վէ օրմանտա պիր միւատէթ ոօլաշըպ, էվվելճէ հաղըրլանմըշ օլան սուֆրատա թաամ իսէրիզ, վէ կիճէ գարանլըզը պաատըզընտա, չինգարլարըմըզդա պէքլէմէք իւզրէ, բուտուտա տուրուրուզ։

—Էվվէթ, էվվէթ, պու թէրթիպլէր պէնճէ տախի ֆէնա կէօրինմէեօրլար, տէտի Բիչար։

—Տիմէք տիր քի, մուվաֆֆագաթ իսթեօրսունուզ։

—Օնա չիւպհէ նէ՞։

—Սինեօր Մէրքիւցցա տախի պիզէ բիֆագաթ իսէճէք տիր։ Մէրգում մէլա ամբնը բէք իլի պիլիր, վէ ալեա նիշանճը տըր։ Պու պատտէ հագըմընը լինգեար կէլէմէմ։

—Էօյլէ իսէ, գըզըմ, իճապ իտէն թաւիմաթը սէն վեր, վէ գարապինալարըն իննիհասպէնա նէզարէթ էթ։

—Բէք իլի, էֆէնտի բէտէր։

—Տաեը գը՛զըմ, ամառա սիզ տախի պիզե բիֆագաթ իսէճէ՞քմիսինիզ։

—Եիւպհէսիզ, պէն պու ամտան պիեատէսիլէ խօշլանըրըմ։

—Լաքին էկէր մուհաթարա վար իսէ։

—Նէ՞ օլուր, պէն զաթէն հիչ պիր շէյտէն գօրգմամ։

Պատէհու կէնճ գըզ, մէլէզ թապպպէ ոօղրու տէօնիւպ,

—Տօ՛գթօր ժօսէֆն, էլպէթթէ սիզ տախի պիզիմլէ պիրլիգտէ կէլէճէքսինիզ, չիւնգի էկէր պիր գազ վագը օլուր իսէ, սիզին հաղըր պուլունմանընզ լազըմ ըզը, տէտի։

—Էվվէթ, մաասմուազէլ, պէն տախի պիրլիգտէ կէլէճէյիմ։

—Նիշան մուալլիմիմ Մ. Միշէլէ կէլինճէ, մէրգում, քեաղըտ նիշանկեատհարա գուրշուն աթմագտան իսէ, կիճէլէրի գօճուն վէ գուզուլարը պօղան պիր թագըմ ճանվէրլէր իւզէրինէ գուրշուն աթմագտան տահա զիեատէ մահզուզ ալէյհթ հիսս իթամիկիմի կէօրէճէքտիր։

—Էվվէթ, մաասմուազէլ, չիւպհէ եօզ տուր քի, սիզին մէհարէթինիզի ագըզլաեաճաղըմ, տէեու մուգապէլէ իթամ ժան Բընօ։

Չիֆթլիքճաթ ամհիպի քէլամա տէվամէ։

—Լաքին, տէտի, Գարմէն իլէ Մարինին, ավ իչինէ մէրագլարը վէ արզուլարը պուլունմատըզընտան, անլէր, էկէր արզու իսէրլէր իսէ, Մօրն–Լուժտան սէյհիեէտէ գալմընլար, Նօէմի տէ, պուրատա եալընըզ գալմասըն իչին, Տօլօրէս քէնտիսինէ բիֆագաթ իթամին։

Գըզլարըն վալիտէսի օլան Նօէմի, օլ անէ տէկին սիւքիւթ իւզրէ իքէն, պու արալըզ քէլամա աղազ իսինչ,

—Տօ՛թուր, տէտի գէվճինէ իսթեմէյէն, վէ թաթլը պիր սէտա իւլէ, չու, կիճէ ավ թաասվուրու պաննա ապիմ էնտիչէյի մուճիպ օղուրսօր, իմտի, էկէր սէօղուժէ էհէմմիեէթ վէրիրսէնիզ, չու թաասվուրատան ֆարիզ կէլմէնիզի թավսիեէ իտէրիմ։

—Ապի՛զիմ, էնտիչէնիզ նէ՞տէն ոօլաեը ոըր, տէեու օլուալ իթամ Բիչար Պէրնիէ։

—Պիլմէմ, լաքին շիւպհէլի պիր վէազէտ ֆիլոբրիմի իչղալ իտիեօր։ Պինատէրին միւատատ իտին քի, եէկէնինիզ, Գօրանըն, ոօգթօր ժօսէֆնին, Մ. Միշէլին վէ գօմանտէօրին ըէհապէլիկիչէ կիթմինէր, լաքին սիզ պուրատա գալըն։

Բիչար կիւլտիւ, վէ,

—Էկէրչի ճիտտի պիր սէպէպ կէօսթէրմիշ օլա իտինիզ, սիզէ մուվաֆֆագաթ իտէր իտիմ, ֆագաթ շիւպհէլի պիր վէազէտ տէտիկինիզ պիր խուսուս իչին, քէնտիմի էօյլէ պիր էյլէնճէյտէն մահրում իսէմէմ, տէտի։

—Բէճա իտէրիմ, Բի՛չար, թէքլիֆիմէ մուվաֆֆագաթ իտին։

—Իսրար իթմէ չին, պէնիմ հիւրմէթլու Նօէմիմ։

Պու գատընճըղազ, էօթէտէն պէրու զէվճինէ զաեէթլէ միւթէի օլմուշէ, պաշընը էյտի վէ սիւքիւթ իթամի։ Մաասթաալ Տէրէյն իսէ, Նօէմինին, Բիչար Պէրնիէյի կիճէ ավընա կիթմէքտէն վազ կէչիրմէկէ չաեըշըղընը կէօրտիւկիւնտէ, գաշլարը չամբըմըզ իքէն, պու թէճրիւպէ պաշա չըգմատըզընտա, եիւզիւ էվվելքի հալը սիւքիւնէթինի քէսպ իլլէտի։

Զիւնքի մէրգում, իլէրուտէ մալիւմիւմուզ օլաճագ սէպէպլէրտէն ոօլաեը, էնանայի ավտա, տաեըքընճէն տախի Մօրն–Լուժտա պուլունմատընա պիւյիւք էհէմմիեէթի վերմէքտէ իտի։

Հէրչէյդ գարարլաշմըրըլըպ, գահվալթը տախի պիթտի, վէ Գօրա իլք տէֆա տուֆրատան գալգըպ, լազըմ կէլէն էմրլէրի վիրմէք իւզրէ, աշաղը ինտի։

Պինատէն ալէյհ, պիր մքգտար գարապինալարը, ավ միւհիմմաթընը վէ մէէքիւլաթը համիլ օլտուղու հալտէ, արապ ժիւթիթէր մարիֆէթիլէ քիւչիւք պիր հումմալէ արապաըը կէօնտէրիլտի։

Պատէհու օն գատար ալէա պէյկիր հաղըր իտիլիպ, էօյլէտէն պիր ատաթ սոնրա, իշպու քիւչիւք քէրվան, պէրապէրինտէ իլքի նէֆէր խըզմէթքէտը պուլունտուղու հալտէ, Կուաեանիլա գօճաղընատան պէշ ալթը ֆարասխա ուզագտա քեայինի Մօրն–Լուժ չիֆթլիկինէ տօղրու եօլա չըգտը։

Գօմանտէօր Մէրքիւցցա գլաղուզ մադամընտա էօնտէն եիւրիւմէքտէ օլուպ, տիկէրլերի տախի արգատան սիւրիւ սիւրիւ վէ գօնուչարագ կէլմէքտէ իտիլէր։

Մարտիալ Տէրէյն զաեէթլէ հէեէճան իչինտէ օլուպ, Գօրանըն իտէ, սապահքի մէնզարէյի ունութմուշ օլտուղու զամն օլունուեօրտու։

Մէզպուրէ, եօլուն սաղ վէ սոլ թարաֆլարընտա պուլունան պաղլարը, պաղչէլէրի հալա օղլունա կէօսթէրէրէք,

—Գունլար հէր բէտէրիմին տիր, տիմէքտէ իտի։

Գու սէօղլէր իլէ, մէզպուրէ, պիլմէեէրէք վէ իսթէմէեէրէք, Մարսիալըն ատավէթլէ գարբըզգ օլան հասէտինի թահրիք իլլէմէքտէ իտի։

Հավա օլ կիւնիւ բէք սըճագ օլմադըղէ, պէ յկիրլէր բէք եավաշ եիւրիւիւկիւնտէն, մահէլլի մագտու-

տէ անճագ իւշ սահմատա վասքէ օ-
լուննաու, վէ օրատա խէ, զա-
թէն ժիւբիթէրին վէ չիֆթլիք մէ-
մուրունուն իգտամբայա հէր չէյ
հապբէլանմըշ խոր։

Մէրքիցցա վէ ժան Ըքնօ, կիճէ
ամբ իչին լազըմ կէլէն թէտարի-
քեաթք կէօրմէք իւզրէ, չիֆթլիք-
տէ տուրմագաքըն եօլլարընա տէ-
վամ իթմէլէր։ Գօրա տախի, պուն-
լարըն կիթմէմէսինտէն ոօնրա,

—Հալա օղլում Մարսխալ, պի-
զիմ Թարտիլարըն միւքեմմէլ օր-
մանլարընը պիլմէզ, հավա տախի
թէհամմիւլ օրունմազ սուրէթտէ
աքճագ օրատզունուն, Թաամ վագ-
թինէ գատար, կէչինտէ, օրմանար-
ըքմըզ իչինտէ աչտըրըլմըշ օլան եօլ
լարատա ամբար իլէ տօրաշմագաքը-
մըզը Թէքրիճ իտէրիմ, տէմի։

Մէզտուրենին Թէքրիճի, սուրէ-
թի հաուէնտէ Թէրսագ գը օրունուպ,
եօլընըզ Րիշար Գերինիե, էմնատը
իւզէրինտէ պաշանըմըշ օլան ամէ-
եամը մուհիմմէլի կէօզտէն կէչիր-
մէք իստէմիյէտինէն, տօղթօր Ժօս-
էֆին քէնտի րիֆագաթընատա սագ-
լատը։

Գինագէրին Գօրա, հէմիրէլէրի
վէ Մարսխալ Տէրէյն, օրմանլարըն
քէմէրլէրի ամբէնտա կիրտիքլէրի
հալտէ, Ժան Ըքնօ իլէ գօմանտէօր
տախի քէտանն պիր եօլատան նէհլին
տէմահիլինէ իճմէքտէ իտիլէր։

Գարմէն իլէ Մարի պէյհիրէլմէյ-
լէ էօնատէն սիւրահիլէ եիւրիւհեւ,
գարիպ չիչէ քլերի, պիւյիւք ագաճ-
լարը, վէ Թաշտան մատամուլ օլան
գուշ Թաամիրլէրինին կէօրտիքլէ-
րինտէ հայրան օլմագտա, վէ մէ-
սէրքէթ սէտապարը չըգարմագտա
իտիլէր։

Գօրա, գըզդարընտաշլարընըն ու-
զագլանմաքտան սօնրա, ագիմ
վագար քեաղ իթմիշ օլտուղու հալ-
տէ, Մարսխալ Տէրէյն իլէ պէրա-
պէր եալընըզ գալըպ,

—Հալա օղլում, տէտի պաղԹէ-
թէն, սիզին իլէ եալընըզ գալըը-
ղըմա մէՀԹուն օլտում, չիւնքի սի-
զին իլէ կէօրիւշմէք իստէրիմ։

—Նէ՞ մատատ իւղէրինէ, պէնիմ
կիւղել տաեը գըզըմ։

—Գու սապահ պիր աղ չիտատէթ-
լէ վուգու պուլան միւքեմմէլ
իւղէրինէ։

Տէրէյն սիւքիԹ իւղրէ, մին-
վաՀԹադաթ ալէմատէթի իտլըադ
իթտի։

25

—Գու սապահտան պէրու տիւ-
չիւնմիւմ, տէեու տէմամ իթտի
Գօրա, պինապէրին պէյնիմիզատ
հիչ պիր էսէրի նահօշնատմէէթ
վէ իհթիլաֆ գալմամաըընը արզու
իթտիմ։ Իքիմիզ տախի գապա-
հատա պուլունմուշ օլտուղումուզ-
ատան, սիզին ԹագսիլատքԹլարընըզը
եիւզինտէզ վուրունագ նէյսէհմինատ
տէյիմիմ, չիւնքի օղ պապատ էսէֆ
իթտիհինիզէ շիւպհէ իթմէմէմ։

Մարսխալ, քէմալի Թէտաճիւպ
իլէ կէնճ գըզդա պագտը։ Մէզդու-
րէ բէք ատֆի վէ ատէթա Թէվճե-
ճիւհգեատանէ պիր սուրէթտէ ի-
գամէյի հալ իտտեօրատու։

Լագին պու Թէպէտտիւլի մէզէ-
քին սէպէպի նէ՞ իտի, վէ օղ միւ-
Թէքէպպիրէ գըզըն քէնտի քէն-
տիյի իհՀամ կիյէտիկի խէթա վէ
ԹագսիրաԹլար, նէ՞տէն իպարէթի
շէյիէր իտիլէր։

Հէր նէ հալ իտէ, Գօրա շու վէճհ
իլէ տէյամ իթտի,

—Միզատէն մէմնուղ իթմէտիկիմ
պիր հիտսիեաԹըն իթիրաֆընը պիր

տէրէճէ իտթիհգա իլէ գապուլ իթ-
մէմիէ, պէյքի սիզի կիւճէնտիրտիմ,
հալապուքի, էկէր պէնիմ եէրիմ-
տէ տիկէր պիր կէնճ գըզ օլտա ի-
տի, չիւպհէ եօգ տուր քի, պունտան
տօլայը մաղրուր պիրէ օլուր իտի,
չիւնքի սիզին կիպի պիր զաԹըն
գալպինի գազանմագ, բէք տէ քիւ-
չիւք պիր չէյ տէյիլ տիր։ Օիոզ,
պուլունտուղունուզ սիննատէ կէօ-
րիւնմէէօրտունուզ, սիզ զէքի վէ
նէզաքէթլիսինիզ, սիզի խօշ կէօս-
Թէրմէք իչին, հիչ պիր գուտուրտու-
նուզ եօգ տուր։ Պինատէն ալէյհ,
սիզ պիրիսինէ աշգ ու սէվտատան
պահս իթտիհինիզատէ, իՀատաԹը-
նըզա ճիտտի նազարատա պագըլմաը-
նը Թալէպատ հագգընըզ վար տըր։
Հագգըմտա վուգու պուլան Թէք-
լիֆսիԹ Թէվէճճիւհ քէտարանէնիզէ
չօճուգ կիպի կիւլէճէք եէրտէ,
տօղրուտան տօղրուտա գալպինի
սիզէ աչարագ, իլգ ատֆա սէօզէ
պահչատըզընըզտա, պէնիմ սեր-
պէսԹի օլմատըզընըզ սիզէ պիլտիրմէ-
լի իտտիմ։

—Մարսխալտըր, տէտի Մար-
սխալ Տէրէյն էսէֆլէ, սիզ գալպի-
նիզի, վարիտաԹը վէ պէյքատէ միւս-
Թագպէլի օլմատան պիր պահրինէ
զապիԹինէ, եանի Արման Տօրատայ
նամընատա պիր քիմսէնէ վէրմիշսի-
նիզ։

Գօրանըն բէնզի էօլու կիպի նօ-
յուպ, վէ Թէհայէիւրտէ գալարագ,

—Սիզ պունու նա՞սըլ պիլիէօր-
սունուզ, տէտի,

—Օրատա լազըմ տէյիլտիր, տէ-
տի Մարսխալ, էլվէրիր քի պիլիրսիմ։
Գունատան պահչա, բէտէրինիզին,
պու աշգ ու սէվտատան մատամա-
Թը օլմատըզընը, վէ գըզընըն օղ
կիւզէլ Արման իլէ կիճէլէրի կէօ-
րիւշտիւկիւնտէն շիւպհէ տախի իթ-
մէմիկինի պիլիրիմ։

Գօրանըն նօյմուշ նանագլարընը-
տա, գէրմընզըլըգ հուտուլէ կէլիպ,
պիր սանիյէ նօնրա, Թէշպիհ գա-
պուլ իթմէէն պիր ադամէթ վէ
վագար իլէ,

—Այտըզըմ շու տէրա, տէրթ իտէ
տէ, բէք տէ միւսԹահագգ տըր,
տէտի, էվվէԹ, պու պապատէ սըր-
րըմը բէտէրիմտէն կիպի սագլամըշ
օլատուղում իչին, գապահաթ սա-
հիպէօյիմ, վէ մէզքիւր սըրրըմտան
տօղատը հիճապ իստէճէք հիչ պիր
ճիհէԹիմ օլմատըզը հալտէ, պու-
նուն մատզայիրի, օ սըրրը կիպի-
լէմիշ օլմագ ըզըմ իչին, տահա զիէատէ
գապահաթ սահիպէտի սատըզմա-
լըզըմ, Գունունա պէրատէր, շու
ԹագսիրաԹըմ իչին ուզուն միւտտէԹ
քէնատի Թայէիպ իստէճէք հիչ պիր
ատագպիմ տէ եօգ տուր։ Պինատէ-
րին եարըն բէտէրիմ հէր շէյի պի-
լէճէք, վէ պէնի Թահօին վէ Թագ-
տիր հայէհէճէք տիր, զիրա Արման
Տօրատայըն գատար ու գըշմէԹինի
բէք ատա պիլիր։ Միզէ կէլինճէ,
հալա օղլու, սիզ, պիր խըզմէԹ-
քէարըն եախօտա պիր էսիրին զամագ-
ըզ գըլարընը տահըն տիմագ ըզը հի-
ճապինատա բիւճաթ իթմէմիշ օլ-
տուղունուզ կիպի, գալպիմին սըր-
րընը պիլտիկինիզ հալտէ տէ, պունա
աշգ ու սէվտատան պահս իթմէք-
լիկէ միւԹէճատդը օլմանըզ, էնդի
նամատա վէ միւԹէակէր պիր զաԹա
շահէսԹէ պիր հալ տէյիլ տիր,
ԻչԹէ, պուննու պիլմիշ օլտուղ։

Մարսխալ Տէրէյն ճէվապ վիր-
մէք իստէմէ իտէ տէ, վագԹը օլա-
մատը, զիրա մէզքուրէ, գահընը-
նը պէյհիրինէ վուրմատըգա, հայ-
վան սիւրահէթ հարէքէթէ պաշլա-
մը, վէ Գօրա աղ վագըԹտա իչի
գըզդարընտաշլարը եանարընա վա-

սըլ ալսու ։

Մարսիալ, մէզպուրէնին արգա-
սքնաան կիմմէյի թէֆէքքիւր իմ-
մէյիպ, անճագ արգասքնաան ֆէ-
նա պիր նազարըպ պագարագ ,

—Պունուն տա հիսապընը , օվ պիրէրիյէ պիրիքտե կէօրիւրիւզ , տէտի ։

Թնամ վագթինտէն պիր ազ էվ-
վէվ, հէր քէս Մօրն–Րուժ պինա-
սքնաա թօրնանմըշ օլսուդու հալտե, ոինէօր Մէրքիւցցա իլէ ժան Րքնօ կէլտիլէր , վէ չիֆթիլիքտաթ սահի-
պիյէ Գօրտեա մանիւմանթը լաղը-
մէյի իմա իմտիլէր ։

Պունլարըն վիրտիքէրի մանիւ-
մանտաան , հէր ագշամ գիքրի սէպ-
գաթ իտէն ճանվէրէրտէն իքիշեր չիֆթինին , չալը չէրբէրլար օրթա-
սքնտա , վէ օ մահէլտե Րիչար Գէր-
նիէնին օրման վէ արագիսինի սեր-
մագտա պուլունան կէօրիւն գարշը եագասքնտա վագը չագըլ թաշը եօղ իւղէրինէ կէլէրէք , մէզքիւր եօղու պօզգուգլարը անլաշըլմը ։

Պու հալտե , պիր խայլի տիւշ-
մէն գալշըքնտա պուլունուլաճաղը թապիի պուլունտու ։

Ալէքսէվիեճ մէզքիւր ճանվէրէր, սէպէպիյէէթ վիրիլմէտիքճէ , ին-
սանո իւղէրինէ հիւճում իմմէզղէր , էլվէրիրքի աճըգմըշ օրմասքնըտր , լաքին քէնտի իւղէրէրինէ հիւ-
հում վէ թէարրուզ վուգու պուլ-
տուղունու տա , պիր քէրրէ հիսա իտէրէրը իսե , հիչ պիր շէյտէն կէ-
րի տուրմադըր , վէ սօն նէֆէսէ-
րինէ գատար չիտէթլէ քէնտիէ-
րինի միւտաֆաա խալէրէր, վէ ֆէվ-
գէլատե գունվէթ վէ թէշպիհ գա-
պուլ իմմէյեն չէվիքլիքլէրիյլէ զաեէթ մուխաթապալը տիւշմէն օ-
լըրլար ։

Եու գատար քի , մանիւմ օլան նէհր, ավճըլար իլէ ճանվէրէրը պէյ-
նինտե պիր ոէտտի թապիի օլսու-
ղունատո , մուխաթապա բէք օ գատար պիյիւք զանն օլունմազ ։ Պունունլա պէրապէր , էն ճիւղ թէտապիրի պիւէ իմթիմազ իմմէք-
ի՛ք լաղըմէտէն վէ էհէմմիյէթտէն օլմադըէ, ավճըլարըն, պիրի պիրէրինտէն պիր խայլի ուզագտա օլսուգ-
լարը հալտե, գաեալարըն սրգասքն-
սա տուրմալարը գապարըշաարըլար։

Պունլապտան պագրգա , սէքիզ օն նէֆէր գապապինա իսթիմազինէ միւսթայիտ արապլարըն կէլիպ, կի-
ճէ ավճըն մուվաֆֆագըյյէթի խուսուսունա եապտըմ իմմէյէրի թէէնսիպ օլունտու ։

Թապտնան էվվէլ , հէր քէսէ սի-
լահ վէ միւհիմմաթ տագրիքըլար։ Մարսիալ Տէրէյն , քէնտիսինէ վէ-
րիյէն Ամէրիգա գապապինասքնը հէր վէճհ իլէ մուայենէտէն ասն-
րա , օվ պագտէ մէՏՏուննիյէթ իպ-
րաղ իմտի ։ Սօնրա սուֆրաեա օ-
թուրուլուպ , թապտքն իսթիմազնա գատար , միւքեալէմէ, Րիչար Գէր-
նիէնին Բօրթօ–Րիգօ ատասքնա կէ-
էլինտէն պէրու իմթիկի էնվայի ավ հիքեաեէյէրի իւղէրինէ ճէրէ-
եան իյլէտի ։

Վագըթլար գապապտաեա պաշլա-
եըպ , վէ ավ մահէլինէ կիմմէք-
լինկին զէմանը տախի եապլաշմագ-
տա օլսուղունատո , վէ զամէն մա-
հէլի մագսուտե գատար անճագ եարըմ սաաթտա կիտիէպիլէճէ-
կինտէն , Գապմէն իլէ Մարի էվտե պէրապէլապագ , եօղա չէղրլագ ։

Ալայ , Րիչար Գէրնիէ իլէ Գօրա , Մարսիալ Տէրէյն , Ժան Րքնօ , գօ-
մանտօր Մէրքիւցցա , ատագիօր Ժօլէն , չիֆթիլիք մէմուրու , անքն պիւյիւք էվլատը , վէ սէքիզ նէ-
ֆէր ապապտան միւրէթթէպ իտի ։

Տիկէր սէօրթ նէֆէր էսիրլէր տէ նէհր իւղէրինէ պիր սանտալ իլէ տուրմահա մէմուր օլուպ, պունլար, տունուն ագշամթքըլլա ճանվէրլէ-
րինի լէշլէրի քէնտիլէրինէ տօղրու կէլտիկլինտէ թուրթաճագլար իտի, վէ մէզքիւր հայվանլարըն թիւյլէրի իսէ, գըյմէթտար օլսուղու ճիհէթլէ, անլէրի էլտե իմմէք ալուգսինտէ իտիլէր ։

Կիմսէ քէլէրի եօղ խայլի միւշ-
քիլ օլսուղունատո , ալայ ահէսթէ ահէսթէ վէ սիւքութ իլգրէ եիւ-
րիւմէքտե իտի ։ Անճագ արա սը-
րա Գօրա բէտէրլիյէ պիր գաչ սէօղ սէօյլէշիպ , Մարսիալ իսէ , պուն-
լարըն արգասքնատո կիմմէքտե իտի ։

Մահէլի մագսուտե մանիվասըլէթ իտիլտի ։ Գու արապադ , մահիթաթ հէնուզ զուհուր իմմիշ տէյիլ իտի իսէտե , ասվայիլրի ինգիլապտատա , կինճէլէր , պիւսպիւքիւն գարան-
լըգ օլմասըգլարընատո , ճիւղի պիր այաքնըգդ , էչեաեք մէվճուտէյի աշիքեալ սուբէթտե կէօսթէրմէսե պիլէ , նէ օլսուգլարընը ֆարգ իմ-
տիրմէքտե իտի ։

Ալայ սուրսուս , վէ հէքսի Րիչար Գէրնիէնին էմրտաֆընա թօրլանտը ։

—Մէլալար գալմապա պիզե բէք եագըն սըրլար , պու իսէ , պիզճէ բէք տէ իյի պիր շէյ տէյիլ տիր , տէտի Րիչար Գէրնիէ ։

—Սինեօ՛ր , տէեու ճէվապ վիր-
տի Մէրքիւցցա , գումիս եօղուն էմրտաֆընա վէ չալը չէրբէլար իւ-
զէրինէ քէտի օֆու թօխուդլարը սաչտըմ ։

—Իյի իմմիշանիդ , լաքին մէզ-
քիւր ճանվէրէրէրին պիզիմ իւզէրի. միզե հիւճում իմմէմէէրի իչին , պու գատարը քեագֆի՛ մի տիր ։

—Թապին տիր քի , պու Հայ-
վանլար քէնտի հէր վագըթի սու-
լանտըգլարը մահէլե կէչճէք տիր-
լէր , անճագ նէհրին կէրէք եօգա-
րը վէ կէրէք աշաղը թարաֆլարը տի՛ք գաեալար իլէ մուհաթ օլսու-
ղունատո , պունլարատո կէչմէք , միւնքիւնհուդ տիր ։

—Օրմանքն պիզիմ թարաֆքնատա օխեահ բարա պուլունմատըգընա էմի՛նմիսինիդ ։

—Սինեօ՛ր , կէրչի պունլարատո հիչ պիր էսէր կէօրմէտիմ իսէտե , թէէմին տէ իտէմէմ ։ Զինքի օր-
մանքն ալթընատա , զէմին գուրու օթ-
լար իլէ իհաթա խոխմիշ օլսու-
ղունատո , իչինտէքի հայվանաթ կէօրիւնմէզլէր ։

—Պունունլա պէրապէր , պիզիմ քէնտիմիզի սագընմագլըգմըզ , վէ էթրաֆքըմըզտա պիր գաչմիսթայիտ նըշանճըլար պուլունտուրմագլըգ-
մըզ ֆարզ տըր ։ Պու վագիֆէ տէ արապլարա թէէմոի օլսունմազ տըր ։

—Հայտե , էֆէնտի բէտէր , հէր քէսին տուրաճաղը եէրի սիզ թայ-
եին խոխն , տէտի Գօրա ։

—Ազի՛զիմ , սէն պէնիմ եանըմ-
սա տուրաճագաքն , եանքնատա տա-
խի հալա օղուն պուլունաճագ տըր , տէեու ճէվապ վէրտի Րիչար Գէր-
նիէ ։

—Տանէք , տէտի Տէրէյն , պէն լաեըգալը պիր մէվգը խոթէրիմ , վէ շու թէքլիֆիմին թարաֆքընըզտան քէտտ օլունմահեահաճաղընը մէմուլ ի-
տէրիմ ։

—Իչ քա ալէա , պէն տէ բէտտ իթմէմ ։ Իմտի , սինեօ՛ր Մէրքիւց-
ցա , Մ. Տէրէյնին պուրատան էլի աեագ գատար ուզագտա , հէմ օր-
մանը վէ հէմ գումիու եօղու կէօ-
րէպիլէճէք տիք պիր մահէլե կէօ-
թիւրիւնիւզ , վէ սիզ տէ , ծնտան եիկիրմի աեագ գատար ուզագտա

տուրունուզ : Սօլ Թարաֆընբզտա , Թիպուսիօ , պիրիպիրլէրինտէն եւ-կիրմիչէր տեագ ուզագտա տուբ-տագ իւղրէ , իւչ նէֆէր արագ իլէ պիրլիքտէ տուրաճագ տըր : Թի-պուսիննուն օղլու ժիւրիթէր իլէ տիկէր իլի արագլար տախի գա-եատա տուրաճագլար տըր : Տօգ-թօր Ժօլէն իլէ Մ. Միչէլ , պիրի-պիրլէրինտէն գըզգ ասլամ ուզագ-տա օլարագ , պէնիմ սագ Թարա-ֆընտա պուլունաճագլար տըր : Իմ-տի , չոբուգ եէրլէրինիզէ ատուզ-ճէ չէքիլինիզ , վէ ճանվէրլէրին կէօրիւնիւքլէրինտէ գուրշուն ա-ԹԸզ , իսագէթ իթթիրմէք իչին տէ-յիլ նիշան ալընըզ ,

—Միննէօր , տէտի գօմանտէօր , իւք աթէշ իչարէթինին Թարաֆը-նըզտան վէրիլմէտի , իչի օրմա՞զ մը :

—Գէօյլէ պիր իչարէթ վէրիլուր-կի անտէ , ճանվէրլէրը գօրգուագ ֆիրար իտէրլէր :

—Խա՛յր , էքմիչ օլտուղում Թօ-խումլարընն գօգուսունտան սէրհօշ օլարագ , վիրէճէկինիզ իչարէթի ի-չինմէզլէր պիտէ :

—Հագ գըսընըզ , իտտի աթէշ վագԹը կէլմիչ օլտուգունու ան-լաթըրմագ իչին , ուֆագ պիրը-ըզգ չալաճաղըմ : Գաչըճա սօղուգ գանլըզգ իպրագչըլար , էմրի պա-պիրէթինգիլէքտէն ատգընըզմասընը Թալխնէ իտէրիմ : Կինճէ վագԹը , նիշանճըլար չօգ օլուր իսէ , պիր ֆէլաքէթ չաբուգ վագը օլուր :

Գու սէօզլէրտէն սօնրա , հէր քէս , Թախտա օլտունան եէրինէ կինճ-մէք իւղրէ , մունֆարագաթ վուգու պուլտու : Մէրքիւցցա , Մարսիալը եէրինէ կէօրիւրմէք իւղրէ , էլլի տուրուպ , տեագ ատյոը , վէ

—Իչթէ , օննէօր , սիզին տուրա-ճագ եէրինիզ պուբաթ տըր , պու մահէլլէ բէք կիւզէլ ինթիխապ իտ-տիլմիչ տիր . իսմտի , տիգգաթ իտ-տինիզ , տէտի :

Մէրքիւցցա պու սէօզլէրի սէօյ-լէրքէն , նէհրի վէ գումրու եօլու կէօսթէրմէքտէ իտի :

26

Հալպուքի Մարսիալ Տէրէյն նէ Մէրքիւցցաեը տինլէմէքտէ վէ նէ տախի գումրու եօլա պագմագտա օլմաեքտէ , նագարը տիգգաթը , քէն-տիսինտէն էլլի տեագ ուզագտա տուրմագտա օլան Րիշարըն կէօյկէ-սինէ աթԹ օլունմուշ իտի : Մէր-քիւցցա , տօսթունու եէրինտէ եէր-լէշտիրտիքտէն սօնրա ,

—Մէվկըննըզտան խօշնո՞ւտ մու-տունուզ , տէեու սիւալ իթտի ,

—Հէմ զիեատէսիլլէ խօշնուտում , տէեու ճէվապ վիրտի Մարսիալ տիթթէր պիր սէտա իլէ :

—Պէն տէ , պուրատան երկիրմի տեագ ուզագ օլան քէնտի ժէմգը-տա կիտէյիմ , Լաքին սիզէ վէրի-լէճէք իչարէթէ պէքլէյին , վէ իչի նիշան ալըն ,

—Էլիմտէն կէլէնի տիրիգ իթմէմ , Գատէհու Իսքանդէր ուզուն չա-ըրլար վէ օթլար իչինէ սիսիչտի , Մէրգում նագարը տիգգաթընտան Մարսիալը զայագ իթմէտիկի կիտի , Մարսիալ տա կէօզլէրինի , Րիշար Պէրնիէնին վիճուտու կէօյկէսինտէն աերբամագտա իտի :

Գու արալըգ մահմթագ եամալ եամաշ կէօրիւնմէեէ պաշլաեընգ , ամճըլար իսէ , նէֆէսլէրինի պիտէ թէմգըճ իթմէքտէ օլաուգլարընտան , էթրաֆլարընտա տէրին պիր սիւքիւթ հիւքմ իթմէքտէ , վէ զանն իտէրսին քի , ադաճլարընն վէ օրմանընն իչինտէ , հաեաթտա օլա-

բագ , հիչ պիր մախլուգ պուլունմամագտա իտի :

Պիր չարեէքտէն զիեատէ պու-մինալ իւղրէ կէչմիկի հալտէ , իչ-պու ադիմ սուալուգու իթսալ իտէ-ճէք հիչ պիր սէտ իչիտիլմէտի :

Նակէհան , չէքէր գամըչլարը Թարլալարը իչէրլէրինտէ տէհլէթ-լի պիր իննիյէթ իչիտիլէրէք , պու իննիյէթ ատճըլարը տիգգաթտի , վէ նագարը տիգգամըլարընը Թահ-րիք իտէտի :

Գէչ տագըգտա տահա կէչտի , պա-տէհու իւքինճի տէֆա պէօյլէ պիր սէտ իչիտիլտի , լաքին պու տէֆա-քի օրմանտան չըգմագտա իտի :

Մէլալարըն իւքի մունտագիճ Թա-րաֆտա պուլունտուգլարը պուն-տան անլաչըլմը : Շէօյլէ քի պագը-լարը Դուաեռանիլանըն գարշը եա-գասընտա պուլունտուգլարը հալ-տէ , Մէրքիւցցանըն քէչճ իտէմէ-միշ օլտուղու տիկէրլէրի իտէ , օր-մանտան կէչմէքտէ իտիլէր :

Գու հալտէ մէտէլէ պիւտպիւթինն տէ յիչիվիտ , տոճըլարընն , արթգ հիւճում Թատտիմտուրտան ֆէ-բրագթ կէլէրէք , բէմիշլի հալէ նէ-զարէն , քէնտիլէրինի միւտաֆա իթմէք լագըմ կէլմէօի իճագ իթտի :

Զիֆթիլիքեամի տահիպի , քէնտին-տէն զիեատէ դըգընը տիւշինէրէք ,

—Գօ՛րա , տէտի , սէօնէն պիր ագ եիւքսէքճէ չէգ-արարագ , սէն օ-բատա՞մըտըն ,

—Էվվէթ , էֆէնտի բէտէր , տէ-եու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ , պու-լունտուգու մէմգըտան :

—Իչիթտի՞ն մի :

—Էվվէթ :

—Էյ անլատը՞ն մի :

—Էվվէթ , մէմլիվիլիգին գայըլ պիր վիզիճտեա միւնթագընը օլտու-զումուգու անլատըմ :

—Գու հալտէ էմրի միւտաֆա իւղրէ պուլունմագընընմըզ յաղմ տըր :

—Մէլալարընն պիղէ հիւճում իտ-տէճէքլէրի գաննքնատա մը պուլու-նուեօրտունուզ :

—Գու ճիհէթի իչթիմայտէն տէ օլմատա , միւմքիւն տիւր , պիրա տուտուղուգ պունլարը գուտուրթ-մուշ տուր , վէ պիղ տէ պունլարա նէ հրին եօլտունու գաբահմըշըզ տըր :

—Իւէք իյի , էֆէնտի բէտէր , եօյլէ օլտուգու Թագտիրտէ , պուն-լարը լաեըզըյլա խօխդագալ իչի-մէքլիկէ հագըր պուլունագլմ :

Կէնճ դըզ , չու սօն սէօզլէրի հէ-նուզ իւքմալ իչմէքտէ իւքէն , նէ-նիտէն վէ տահա եագընտան իւքի իննիյէթի տահա իչիտիլտի :

Գու հալտէ տիւշմէնլէր տայիմա ադիմագտա օլուգ , վէ ճանվէրլէ-րին իսէ , գաեագար վէ չալը չէրըք-լար իլէ իհտաֆա իտիլմիչ օլան ա-բատի իւղէրինտէ , քիմնէ Թարա-ֆընտան կէօրիւմէեէրէք , ամճը-լարա բէք եագընն կէլէպիլմէէրի իհթիմալտէն պուլունտուգունտան , Րիշար Պէրնիէ քէնտի քէնտինէ ,

—Եիմտի նէ՞ եաբահաղըգ , վէ Գօրտեը հէր կիւնա մունտագիմ-տան նա՞օլ մունահաֆագա իտէճէ-յիզ , տէեու տիւշինմէ քտէ իտի :

Րիշար , պու սիւալինին ճէվապը-նը պուլմագտան , Մէրքիւցցա , եիւքսէք օթլար արատընտան սէս-սիզճէ կէչէրէք , մէրգումտուն գար-չըընա կէլտի , վէ քէլտա պիլ իտպիտաար ,

—Միննէ՛օր , գարարընըզ նէ՞ տիր , տէեու սիւալ իթտի :

—Իթթիխաղ իտէճէք իւքի թէտ-պիր վար տըր , տէեու մունգագէյէ իթտի չիֆթիլիքեամի տահիպի , եա

րիւճաթ իթմէք . . . ։

—Բիւճաթ իթմէկէ վագիքմիզ գալմամըշ տըր, ոէտի Իսքանդէր, էֆէնտիմիզին սէօյիւնիւ գաթի թ-ոէրէք, զիրա օհալոէ, տիւշմէնլէ-րիմիզ պիզի Թաոագիոզ խոհճէք տիրլէր։

—Եահօա ճանըմլէրլէրէ գորշը գօյմագ, ոէէու իչմալ իթտի Բիչար Պէրնիէ։

—Սինեօ՛ր, պիր իւչիւնճիւ թէա-պիր տահա վար տըր, վէ տիկէր Իքիսինտէն զիւեատէ գոպիկի իճրա տըր զանն իտէրիմ։

—Նէ՞ թէտպիր տիր։

—Տիւշմէնլէրիմիզին եապըշմա-լարընը մէն, վէ եահօա սու իչէ-ճէքլէրի տահէլլէ կելմէք իչին ու-զուն պիր եօլ եիւրիւմէլէրինի լճ-պար իթմէք տիր։

—Գունուն իչին նէ՞ վաոայիթի-նիզ վար տըր։

—Օրմանընէն սինօրունտա պիր ա-թէշ եապմալը տըր։ Մէլալար ա-թէշտէն գօրգարլար, վէ պուրատան եիւզ ատըմ գատար ուզագտա իսէ, պիր միգտար գուրու օթ եըղընը կէօրտիւմ քի, էկէր կիւնտիւզ օլ-սա իտի, սիզ տահի պուրատան մէզքիւր օթ եըղընընը կէօրէպիլիր իտինիզ։

—Օ հալոէ, օրմանը թուխուշ-տուրմագ թէհլիքէսի վագը օլմա՞զ մը։

—Խայր, էֆէնտիմ, չիւնքի բիւզ-կեար գատատան կէլիւօր։ Իտոի, իչէ պաշլամագ իչին, մանավաֆֆա-գաթընըզա միւնթազըրըմ։

Բիչար Պէրնիէ պիր աղ տահա թէրէտտիւտ իտիպ, լաքին պու-արալըգ ինիլթի սէօլէրի թէքրար-լանտըղընտան, զայը իտէճէք վա-գըթ գալմատըղը ճիհէթլէ, մու-վաֆֆագաթ ըէյի պէեան իթտի, վէ Մէրքիւցցա տահի տէրհալ օրա-տան նապէտիա օլտու։

Մէրզումմ, Մօրն–Րուժ չիֆթլիկի մէմուրու Թիպուրսիօնաուն, վէ էվվա-լընընէն պիր գաչ նէֆէր ատապ-լարընն պուլունտուգլարը մահէլլէ կիտիպ, ըազմմ կէլէն էմրի վիրտի, վէ տէրհալ էսիրլէրատէն պիրի, պիր մէշալէ եապարագ, գիքր օրա-նան մահէլլէ կիթտի։

Իքի իւչ սանիյէ սօնրա, չալը չըրըքլար եագըլմադը, հէր թա-րաֆտա ըազըգ վիրմէկէ պաշլադը։ Պունու միւթէադըպ, էմրաֆտան եէնիտէն վէ էվվէլքինտէն տահա չիտտէթլի իննիթիլէր իչիտիլտի իտէ տէ, ադ միւտտէթ զարֆքընտա ու-զագլանմադագ, իչիտիլմէգ օլտուլար։

Իչթէ, պու էռնատէ Մէրքիւցցա Մ. Գէրնիէնին նէզտինէ ավտէթի թ-տէրէք,

—Թէտպիրիմ պաշա չըգտը, է-ֆէնտիմ, չիւնքի տիւշմէն եօլու սաբըթտը, ոէտի։

—Ցագաթի թէքրար կէլէպիլիր։

—Պու կիճէ կէլէմէգ . . . ; Մէ-լալաա կէլինճէ, անլէր տէ տու-սուգլուգլարընը կէչիրմէք իչին, նէհրին, պուրատան պիր ֆարատա ուզագլըղընտա օլան պիր մահէլլինէ կիտէճէքլէրը տիր։ Իտոի, պիզճէ ար-թընգ մուհաճաթտա գալմադըգ, իչի-միզէ պագապիլիրիզ, հէմ աթէշ տէ սէօնմիւշ օլտուդունտան, պի-զիմ պուրատա պուլունմադըգ մա-լիւմ օլմադը։

Իսքանդէրօլուն սէօյլէտիքլէրի սա-հիհ իտի, չիւնքի Կուռանիլանընը տիկէր Թարաֆքընտան պիր Թագըմ սէօլէր իչիտիլմէէ պաշլադը քի, պունլար, մէլալարընն եագլաշըգ-լարընը իտա իթմէքտէ իտիլէր։

Մարսիալ Տէրէյն իտէ, պէօյլէ չէյ-լէրտէ Թէճրիւպէքտար օլմադըգըն-տան, կէրչի պիր էյհամ ադիմ դօրդու իչինտէ պուլունտու իտէտէ, սիճտահ բարըլարընն, ադէչչին զիհա-լարընա րիւճաթ իթտիրիմէօի իւ-գէրինէ, թէքրար սօզուդ գանլըլը-ղընը քէսագ իչլէտի։

Պիր միւտտէթ սօնրա, ավճըլար, ուզագտան տէօրթ ատէտ մէկա կէօրտիւլէր։ Գունլար ադիլտաեըդ սըչրատարագ կէտտիքլէրի սըրատա, կիթտիքճէ իւզէրլէրինտէ հուտուդ կէլմէ քտէ օլան մէսէրրէթ հալին-տէն, տահչըմըշ օլան Թօխտուդլար-ը գօգուտունտան պիր նէվի տէրհօշ-լուգ բէյտա իթմէքտէ օլտուգլա-րը անլադըլմադագտա իտի։

Ավճըլար պու արտընգ գարատի-նալարընը հազըրտա թուխմուշ օ-լուգ, ադէչ իթմէք իչին, եալընըգ Բիչար Պէրնիէ Թարաֆքընտան վէրի-լէճէք օլան իշարէթէ ալէքլէմէքտէ իտիլէր։

Բիչար Պէրնիէ հայվանլարտան պիրինի նիշանլամըշ օլուգ, տիլլէ-րինին ատատընտա տա, ֆիլտիշլի-տէն պիր քուզգ ատէթի պուլունտուղունտան, պիրտէն պիրէ քէս-կին պիր սէս չըգարտը։ Ա՛յնի վա-գըթտա եիկիրմի տէֆտա ադէչ իս-տիտտի։ Մուխէտագքէրէն, պիր ին-սան ֆիղտան ու ֆէրեատը վէ ճան չէքիշմէ սէտտասը իչիտիլէրէք, էօլ-մէք տէրէճէօինտէ եարատանընըշ օ-լան ճանըվէրլէրին էճէլ ինիլթիլէրի-նէ գայիմ օլտու, վէ գարատինա-սընըն Թէքթիկինէ տաեանադագ տուրմագտա օլան չիֆթլիքճէթ տա-հիպի, եիւզ իւսթիւ եէրէ տէվ-բիլտի։

Մարսիալ Տէրէյն իտէ, ումուգ-լարընը պիր ադաճ քէօքիւնէ տա-եանընըշ, վէ ասլ էլինէ սիլահընը Թուխմուշ օլտուդու, վէ ատղ էլինյ-լէ տէ, Թէրլէմիշ օլան անլընը սիլ-մէքտէ պուլունտուդու հալտէ, քէ-մինի հայրէթլէ, տահընընն տիւշ-միւշ օլտուդու մահէլլէ պագմագ-տա, վէ իհթիմալ տիր քի, տիլթ-րէմէքտէ օլան տուտագլարընտա, «իլի նիշան ալաբմ» տէօգլէրի Թէ-լէֆֆիւզ օլունմադագտա իտի։

Ա՛յնի վագըթտա, պիր էլ մէր-գումնուն գօլունու Թուխտուգ, պօ-ղուգ պիր սէտտա տահի, գուլագըն-տան աշաղըտա,

—Սինեօ՛ր, սիզի Թէպրիք իտէ-րիմ՛, իչպու աթէշ տարտգընընը գըրագ միկեօն տէեէրի վար տըր, տէտի։

Մարսիալ, տէհչէթի իչինտէ օ-լուգ, ֆագաթի Թէհտիտամիզ պիր Թարըգտա, արգասընընա տէօնտիւ-կիւնտէ, Իսքանդէրօլունուն, կիւվվէտ պիր հալ իլէ եանընտա տուրտու-զունու կէօրտիւ, վէ հէր նէ գա-տար պիր չէյ սէօյլէմէք իսթէմէտի իսէտէ, Մէրքիւցցա, մէրգումնուն լագըրտըընընա միւտահատէ վիրմէէ-րէք,

—Եիմտի հիչ պիր լագըրտը վագ-Թը տէյիվ տիր, չաբուգ պէնիմիէ կէլինիզ, տէտի։

Գատէհու, գօլունտան Թուխտուգ, Բիչարըն գըմըլտանմտեարագ տուր-մագտա օլտուղու մահէլլէ կէօրԹիւր-տիւ։

Զաթէն պու արա, Գօրա իլէ ժան Բընօ վէ տօգԹօր ժօսլէն, չիֆթլի-քճէթ սահիպինին վիճուտի էթրա-ֆընտա պուլունմագտա իտիլէր։

27

—Ա՛հ, պա՛պաճըղըմ, պապա-ճըղըմ եարատանմըշ, վէ պէյքի տէ էօլմէք տէրէճէսինտէ եարատանմըշ, իմտատտ իտին, տօգԹօր, եա՛րտըմ իտին, տէեու պաղըրմագտա իտի կէնճ գըզ, տէհչէԹինտէն նաչի

զայ տղբև պիր հալտե պուլունա-
րաղ ։

—Զարուգ ըշըդ կէթիրին, ըշը՛դ, ոէեռս էմր իթան մէլէզ թապիպ ։

Չէման անբինաւ իբի իւշ մէչալե եաղբըպ, Րիշար Պէրնիէնին գան-ը վիճուաւ կէօրլուս ։

Ոու արաբզդ Մարսիալ, Մէրքիւցյա իւե պիրլիքտե կէլմէքտե իտս ։ Թապախ մէրգուտ, զահիրէն զաեէթ ապիտ մէյէուսնէէթ իչինե զանն օրունարաղ, ոիպ չէօքոտս, վէ բէրէկէեէրէբ,

—Ա՛հ, տաեբտ, սէվկիւլու տաեբտ, ոիպ էօյմէեէճէքսինիզ, վէ պէն ոիպին էօմրիւնիւզու թէմինա իթմէք իչին, քէնտի էօմրիւմիս վէրէճէյիմ, սէտս ։

—Իմոո, քիմ պէնիմ էֆէնտիմի վարտաս, ոէեռս ոիսալ իթմոն ։ Ժան Րընօ քէսմէք պիր սէտա իւէ ։

—Եանըշզ պիր գուրշուն, սինեօ՛ր, ոէեռս ճէվապ վիրտի Թիպաուրնօ, չինքի մէրգուտնէն ճինաեէթ չէսպհէտի տոլա կէչմէէօրաս ։

—Ա՛հ, պու բէք տէհշէթլի հալտըր, ոէեռս ոէվամ իթան պիչարէ Գօրա, քի հընշդըրմալարընատն սէսի պօղուլսադա, վէ էլէրինի օմրամսադա իտս, ա՛հ, էֆէնտի պու արաբզդ Գօրա տաեռանատաեռատ ։

—Ա՛ի՛ք իտս, ա՛ղա, ժան Րընօ, պէն ոիպին էօմրիւնիւզու, էլպէթթէ պանա ճէվապ վիրէճէքսինիզ ։

—Իէճա իտէրիմ, ալթմըսթ օլտաեքն, մա՛տմուազէլ, ոէտի տօզթօր ժօպէն, եաոլաշճա կէնճ զըզը պիր թարաֆա ալտադ, զիրա, էֆէնտի բէտէրինիզէ լազըմ օլան, կէօզ եաշլարը ոէյիլ, լալա եարտըմ սըր։ Պինաէրինն, էվվէլ պէ էվվէլ ճէրիհանքն նէ ոէրէճէ վէխիմ օլտուզունու անլամազլըգմա միւսաատ իտս ։

Ոու ոէօզլէրաէն ածրա, տօզթօր, Րիշար Պէրնիէնին վիճուաշնէ էյիլտի։ Պիշարէ պու էանատէ խըրլամադտա օլուզ, քիրլիքլերի, պէեադը կէօրինմէքտե օյմաեան կէօզէրի տայիրէսինէ չարբադտա, վէ տիթրէմէքտե պուլունան տօտադլարը սա, գըրմըզը պիր քէօրիւքլե ըպանմադտա իտս ։

Ժօպէն, մէրգուտու գուճագլաեըպ, սըրթընը պիր թաշ գաեատերա տաեռամըը, վէ ածրա, ժան Րընօնուն վէ Մէրքիւցյանըն եարտըմընա տաեռամադ, էլպիսէօնին չըգարըպ, եարտընը զահիրէ իսրաճ իթմէկնէ մուվաֆֆադ օլաս ։

Կիճ իլէ կէօրինէպիլիր աէրէճէէ պիր տէյնը ացմըշ օյան գուշուն, պէլինին եօզարը թարաֆընատն վէ օզ քիրէք քէմիյինին ապղընատն կիրիպ, կէօքսնէնուն օրթատընատ չըգմըշ իտս ։

Ժօպէն պուտու կէօրինճէ, եինզինուն բէնկի ոթատ, չինքի մէգքիւր ճէրիհա քէնտոսինէ մուհիմ զանն օրունաեօրաս, նատըրլըքի տե էօյլէ իտս ։

Հէքիմ էլինի մէճրուհուն եինքընկէ գօյաս, վէ ճիւղինճէ տարագ իթմէքտե օլտուզունու հէտա իթտու Ոու արաբզդ Գօրա տաեռանատաեռատ ։

—Սիւքիւթ իտէօրսունուզ, տօզթօր, վէ պէնի թէէմին իթմէքլիկի ատա տուշունմէէօրսունուզ . . .

ա՛հ, բէտէրիմ վէճամ իթմիշ օլմալը տըր, տէտի ։

—Ձէտա՛ւր օյուն, մա՛տմուազէլ, տէեռս ճէվապ վիրտի ժօպէն, կէօզլէրի եաշարտադ ։

—Ա՛հ, բէտէրիմ վէճամ իթմիշ օյմալը տըր . . . չու հալտե ճէնապը Հագդ նէ գատար մէրհամէթ-ոիպ իմիշ, տէեռս տէվամ իթտի

կէնճ գըզ ։

—Էօյմի՛չմիս, տէտի Ցէրէյն, խա՛յր, խա՛յր, պուննուն իհթիմալի եօգ տուր, տաեբտ հաեաթտա տըր, տէյի՛լ մի, տօզթօր։ Ա՛հ, տէօյլէյին, տօ՛զթօր, հաեաթտա օլտուդունու պէեան իտին ։

—Հաեաթընըն ատն նէճէտի հէնուզ սէօնմէմիշ տիր, տէտի թապիպ եավաշ սէտա իլէ ։

—Էօյլէ օլտուդու հալտե, պէլքի տահա գուրթուլապիլիր, տէեռս տէվամ իթտի Մարսիալ ։

—Տօ՛զթօր, տօ՛զթօր, տէեռս պաղըրտը Գօրա, տաղտամաքնատան սէտի պօղուլուպ, պաշը տախի տէօնէրէք, պիր միւճիղէ իճրա էյտին, վէ բէտէրմի գո՛ւրթարըը ։

Մէլէզ թապիպ Իսքանէօրա տօզրու տէօնիւպ, Մ. Պէրնիէյի չիֆթլիկէ նագլ իթմէք իւզրէ, պիր սէտա թէտարիք իթմէսինի էմր էյլէտի ։

Ցէրհալ արապլար իշէ պաշլաեարադ, օն տաղըգա զարֆընատա աղաճլարտան վէ չըպուգլարտան պիր սէտա եաբարլար, վէ իւսթինէ չիֆթլիկէտի տահիպինի եաթըրըպ, ածրա իշպու մահէնճադ ալայ, մէչալէլեր իլէ թէնվիր իտիլտիկի հալտե, եօյա չըգաը ։

Էճանի բտհտե տէրինն պիր սիւքիւթ հիւքմ իթմէքտե օլուպ, արաբզդ արաբզդ, Գօրանըն հընշդըրմալարընատն վէ աղլամա վէ սըզլամալարընատն, մէղքիւր սիւքիւթ գաթթ օլունմադտա իտս ։

Մարսիալ Ցէրէյն տաեբ գըզընըն եանընատն եիւրիւմէքտե օլուպ, մէրգուտուն եիւղինտե կէօրիւլէն մահզունլուզ էսէրի, իշպու տէհշէթլի ֆաճիատա իճրա իթմիշ օլտուդու բօյտան ատօյտաբ ատա չիւպհէ պիլէ վիրտիրմէմէքտե տէ իտի ։

Հաթթա արա սըրա տախի կիւեա կէօզլէրինի սիլմէքտե իտի ։

Ոու վէճհ իլէ, ավ մահէլլինտե, աէօրտ ատէտ մէլալարըն էչլէրինտէն պաշգա պիր շէյ գալմաեբպ, Մարն–Րուժ չիֆթլիկինտե իսէ, Գարմէն իլէ Մարի, սապըրըզլըգա, բէտէրլէրինին վէ Գօրանըն ատէթինէ պէ.քլէմէքտե իտիլէր ։

Կինճ սուօրուդու մինատէպէթիլէ, ախըրան գարապինալարըն սէտի, մէզպուրէ կէնճ գըզլարըն գուլաղընա գատար աքս իթմիշ իտի ։

Ավ պիթմիշ օլտուդու հալտե, ավճըլարըն ատէթի իթմէմէտինէ, մէզպուրէլէրը իէճաճճիւպ իթմէքտե իտիլէր ։ Ոունատ, պիր բէնզիրէ էօնինտե պիրի պիրլէրի իւզէրինէ տաեռանարադ, տուրմադտա օլտուգլարը թագտիրտե, ավճըլարըն ատէթի իտէճէքլերի կէօրմէլի եօլտա կէօզէթմէքտե իտիլէր ։

Ագըպէթի, օրմանըն սինօրլարընտա մէչալէլէը կէօրինմէէե պաշլատըգընատն, պէ.քլէնիլէն ալայըն եագլաշմադտա օլտուդու անլաշըլըը։

Կիթմի՛քճէ բչըդ զիեատէլէշտի, վէ Գարմէն իլէ Մարի, արաբզդ սըրթընտա պիր սէտեա, վէ պունուն էթրաֆընտա ավճըլար օլարադ, կէլինմիկինն կէօրուսքլէրինտե, քէմալի իզմիրադը գալմադ իլէ պիրլէ պիրլէրինէ պագբչարլար ։ Իքիսինին տախի ֆիքրինտե այնի տէհշէթլի միւսահադա թէվէլլիւտ իտէրէք,

—Պիր ֆէնարըգ վար տըր, տէտի Գարմէն ։

—Ա՛հ, պէն տիթրէեօրում, տէեռս բէբէլէտի Մարի, հագբգադթէն պիթիրնն ազալարը տիթրէեէրէք ։

Գարմէն տէվամէ,

—Ա՛ճապա ֆէյտքէթէ տիւչար

ալան քիմ՛ոլը, Գօրաեը կէօրիւեօ-
բուա՛, տէտի։

Իշպու կէնճ գըզլար, գաեէթ քէ-
տէրնաք հիսսէեաթը մախսուսէեէ
միւսթէֆէլա օլսուգլարընատն, բէն-
չիրէ էօնիւնիւ թէրքլէ, չիֆթլիկին
տիշարըըընա չըգաբլար։

Գունլարըն, էշիլի կէշտիքլէրի ղէ-
մանն, որտալար տուրուպ, սէտեա-
եը եէրէ գօյտուլար։

Գօրա, գըզգարընատչըլարընը կէօ-
րիւնճէ, եէնիտէն տիլթըտի, վէ
հաթթա տիւշէմէին իշին, պիչարէ-
յի իտուիմագ պիլէ իճագ իլմատ։

—Ա՛հ, պա՛պաճըգըմ, պա՛պա-
ճըգըմ, տէեու պաղըրտըլար իքի
կէնճ գըզլար։

Գօրա իսէ, հըշգըրմալարընատն
պիր չէյ սէօյլէմէեէ թագաթը պու-
լունմուտըգընատն, եալընըգ իշա-
րէթլէ սէտեաեը, վէ իւզէրինատէ-
քի գանըը վիճուտու կէօսթէրտի։

Գարմէն իլէ Մարի, եիւրէք քա-
լաեընը ֆիլգան ու ֆէրեաալար
իլէ տիզ չէօքտիլէր։

Գէօյլէ պիր տէհշէթլի մէնզարէ
գարշըընատ, պիր ինսան եիւրէկի,
նէ գատար սէրթ վէ նէ գատար
տույդուսուզ տախի օլսա, միւթէէս-
պիր օլմամընը գաղիլ տէյիլ տիր։
Գինապէրինի ումումունէն կէօպէրինատէն
սէլ կիպի եաշ ագմագատա սլուպ,
Մարսիալ Տերէյն պիլէ, գըմըլ-
տանմաեարագ, վէ եիւգիւնէն բէն-
ըրի սօյմուշ օլարագ, տուրմագատա
օլտուղու հալտէ, զանն իտէրսին
քի, քէտէր ու էլէմինատէն թաշ
քէսիլմիշ իտի։

Ժօլէնին պիր իշարէթի իւզէրի-
նէ, արտալար սէտեաեը թէքրարէն
գալաբըըպ, չիֆթլիկ տայիրէսինին
պիւյիւք սալասընա կէօթիւրտուլէր։

Մ. Գէրնիէ հալէա նէֆէս ալըպ
վիրմէքտէ իտի իսէ տէ, սէտի կիճի-
տիքճէ զայիֆ չըգմագատա իտի։

Գիչարէ տաէմ, պիր եաթագա
գօնուլտուղունատա, թագիպ ճէրի-
հաքընը իքինճի տէֆա մուտայէնէ
իթտի։

Գեաֆֆէյլի հաղըրտըն չու էանա-
տէ իշպու էօիւմ եաթագը էթքա-
ֆընատա, վէ օլ սահի վէ համիյէէթ-
լի իհթիեարըն գարշըընատա տուր-
մագատա խոխըը, օլ իհթիեարըն
քի, պունատան պէօյլէ էօմրիւ, հէ-
մանն գօյմագ իւզրէ պուլունան եա-
լընըգ պիր թէլ իլէ պաղլը պու-
լունմագատա իտի։

Գօրա, Գարմէն վէ Մարի, նագշ
ու թարիֆինատէն գիւեատէ, անլա-
չըգմագ գաղիլ օլան պիր էէէրի
մէյտուսիեէթլէ, տէրեաեը էլէմ ու
քէտէրէ զարդ օլմուշ օլտուգլարը
թագտիրատ, բէտէրլէրի հագգընա
ատ Սպահանիեագ իթմէքտէ իտիլէր։

Մարսիալ, մեգրիւը մահգունիյ-
յէթպախշ սիւքիւթիւ գամթի իլէ,

—Տօ՛գթօր, տէտի քէսիք պիր
սէտա իլէ, թագիպին մուտայէնէթի
իքմալ օլունատուգատան սօնրա, տա-
հա իւմիտ վար սըը, տէյի՛լ մի։

—Մահէէսուֆ պէեատ իտէրիմ
քի, արթըգ իւմիտ գալմամըշտըը,
տէեու ճէվապ վիրտի Ժօլէն, հէմ
տէ եապան սէօյլէմէքէ սիգի ալ-
տահմագատան նէ՞ ֆայտէ հասըլ օ-
լուը։ Գունատն պաշգա, նէ գա-
տար զալիմանէ տախի օլսա, հա-
գըգամթը հալի սիգ սէօյլէմէէ
մէճպուրում. չէօյլէքի էճէլ կէլի-
եօր, վէ հիչ պիր իգթիտարը պէշէ-
քի պիր տագըգա պիլէ անը կէճիք-
տիրէմէգ։

Գօրա, պիր նէյի էէէրի մէճնու-
նատէ իլէ սբչրատըգ,

—Սիգին հիչ պիր չէյտէն մա-
լիսահթընըգ եօգ տուը, վէ սիգին
լումինիգ տէ, պիհուտ պիր չէյ տիր,

տէտի, նէ՞ տիմէք, տահա պիր աղ
էվվէլ, պիզիմ՛ եանըմըզատա քէմա-
լի հաեսիյատա վէ շէն շէնլիք իչին-
տէ պուլունան բէտէրիմ՛, պիր մէ-
զար տէրտունիատէ տօնմուշ վէ տիլ-
սիգ պիր հա՛լ մը քէտգ իթմիշ պու-
լունաճագ տըը։ Խա՛յր, խա՛յր,
պունուն իհթիմալի եօգ տուր, պէն
պունա ինանմամ՛։

—Ճէտո՛ւր օլսուն, մա՛տմուազէլ,
ճէտո՛ւր օլսուն, տէեու բէբէլէտի
ժան Բ՛ընօ։

Ճան չէ քիշմէքտատ օլան խատիճա-
նըն պու տրալըգ տօտագլարը գէ-
մըլատանաըըլընատն,

—Կէօրիւեօրտունուզ քի, հագ-
գըմ վար իմիշ, գիրա, իշիմէ բէտէ-
րիմ՛ եէնիտէն ճանպանըեօր վէ տի-
րիլիեօր, տէտի Գօրա սիւրատիէ։

Պատէհտա մէզպուրէ, իհթիեա-
րըն իւքի էլէրինատէն թուիթուպ,

—Ա՛հ, պա՛պաճըգըմ, պէնի կէօ-
րիւեօրսուն, վէ պէնի իշիտիեօրսուն,
տէ՞յիլ մի, տէտի։

Կէնճ գըզգըն էլլէրինին տօգան-
մատը, ճան չէ քիշմէքտատ պուլու-
նան խատիճաեը կալմանիգէ իտէ-
րէք, գէվապը ատէմ, զանն իտէր-
սին քի, գուվվէթինի եէնիտէն
պուլտու, եարը աչըգ օլան կէօզէ-
րի իրիէշտի, վէ աեաղա գալգ-
մագ իշին պիր ճահա խարագ իլլէ-
տի, Նիմ՛ աչըգ օլան տիհանըընատն
տախի պաղը անլաչըլմագ սէօյլէ
չըգարագ, պիր խիմ վիրմէք խա-
թէեօրտու խսէ տէ, մուվաֆֆագ
օլամամագատա իտի։

Շու նիմ տիրիլմէք հալի, բէք
ճիւզի միւտահէթ իհթիատատ իտիլ,
Րիշար Գէրնիէ ուզուն պիր ա՛հ իթ-
տի, վէ պաշը պիր ումումզունատն
տիկէրինէ տէվրիլիլ, օնրա տախի
եաթագը իւզէրինէ տէվրիլիվէրտի։
Արթըգ պիչարէ էօլմիւշ իտի։

Մէլէզ թագիպ, մէրհումէն
կէօպէրինի գաբաեաբագ,

—Իշպու ալէմի ֆանիյի թէրք
իթմիշ օլան շու զաթը աատալէթսի-
մատի հագգընատա, ճէնատը Աֆէրին-
նէնտէնէ տուալարըմըզը թագիմ
իտէլիմ, տէտի։

Իշիմէ պու արալըգ էմնալի նա-
մէապուգ պիր մէնզարէնի հիւզնէն-
կիզ գայիմ օլտու, վէ էվվէլա տա-
խիլի օտատա ֆիդան ու ֆէրեատալար,
հընդգըրմալար, վէ աղլամագլըգլար
իշիտիլիպ, պատէհտու, եավաշ եավաշ
իշպու քաթգըրտըըը քէտէր ու էլէմ
նիհամիյէէրինէ, աղիմ պիր սիւքիւթ
գայիմ օլտու քի, արտա տըրտա ալշագ
սէօյլէ վուգտու պուլան աղլաեըըլարը
իհթալ օլունմագատա իտի։

Գարմէն իլէ Մարի, վագը օլան
մահխալիֆէթլէրինէ բագմէն, միւ-
թէվէֆա բէտէրլէրինին եանընատն
գալաբըըլաբալար։ Եալընըգ Գօրա
բէտէրինին նաչը եանընատա գալ-
մագ իսթէյիպ, իշպու էվվատըգ
արզու վէ միւրաճաատա հիւրմէթէն,
հէր քէս օրատան չէքիլտի։

Ժան Բ՛ընօ իլէ տօգթօր Ժօլէն,
էօիւ եախտաքընըն պաշընատա պու-
լունտուղլարը զէման, պիրլի պիր-
լէրինէ պիր իշարէթի իթմիշ իտիլէր։

Գու իքի շախսլար միւպահէէթի
էֆքյար իհթմէք մէ զումունու հիսա
խոսեօրլարատ։ Գինատէն ալէյհ պիր-
լիքտէ ալի գախ տալասընատն չը-
գըգ, իւսթիւ վէ էմրատֆը գաբա-
լը պիր մահէլլէ կիմսիլէր քի, հիչ
պիր պէնիի պէշէր քէնտիլէրինի օ-
լատա գօլտաեամագ, վէ լագըրտը-
լարընը իշիտէմէգ իտի։

—Միւսիւ Միշէլ, տէտի մէլէզ
թագիպ, մահէլլի մէզպուրտէ տու-
րատագ, պէն սալի Մ. Գէրնիէնին
ֆիւճճէթէն վէֆաթընատն տէյիլ,
իլլա, պու էօիւմիւն պէհէմահալ

հուսուլէ կէթիրէճէկի նէթիճէլէրտէն տօլաեը տախի տիւչարը տէհշէթի օլտում։

—Ֆիլքրինիզի իյզահ խոնիզ, տօգթօր, տէտի ժան Ըընօ։

—Իւշ գըզդարբնատալըը վուրան տարպէ, մէմուլէտէն գիեատէ տէհշէթլի տիր. պու պիչարէ կէնճ գըզդարըն մէյհուսիեէթի, պիր գաչ կիւն, միւսթագպէլլէրինի քէնտիլէրինէ տիւշիւնտիւմէեէճէք տիր, վէ էֆրադիլարընատա խէ, քէնտիլէրինն մէնֆաաթըլա իշթիղալ ետճէք հիչ քիմսէյի կէօրէմէճօրում։

—Էվվէթ, միւսիւ տօգթօր, պէն տախի պուրնու տիւշիւնիեօրում, տէհու ճէվապ վիրտի ժան Ըընօ, ֆագաթ տիկէր պիր խուսուսա տահա վար քի, օ տախի պէնի մէշղուլ գըլըեօր։ Պու խէ էօյլէ պիր մէսէլէ տիր քի, հէր շէյտէն էվվէլ անը ֆասլ վէ թէամիլէ իթմէք իսթէրսիմ։

—Նէ՞ տիր։

—Շու տուր քի, պու էօլսում, նէ՞ եօղատա սիլահատան նէչէթ իթմիշ տիր։

—Ամճըլատան պիրիսինին չօղբաղընատա նէչէթ իթմիշ օլտուղունա հնանմառեօրնուտուղ, տէհու սիւռէ իթմէի ժօղէն։

—Եա՛, հնանմառեօրում, տէհու ճէվապ վիրտի ժան Ըընօ, գամի պիր սէտա իլէ։

Թապիղ տիմիրէտի, վէ Տօքտօր սէֆինէսի ֆիրարիսի տախի շու եօղատա տէվամ իլլէտի.

—Սիզ տախի, տօ՛գթօր, պէնիմ կիսպի պու խուսուսա հնանմառընընզ։

—Իյի տիւշիւնտիւնի՛զ միւ, տէհու սիւռէ իթմէի ժօղէն պիր սաղնիյէ սօնրա։

—Էվվէթ։

—Օն իքի ծն պէշ նէֆէր ամճըլարընն սըրայա տիզիլմիշ օլտուգլարընա տիզգահ իթմտինիզ մի, իչիթէ, պու հալտէ իչէն, Մ. Պէրնիէ նիչ նիշան վիրէճէկմի, վէ պիզգահ տէհշէթ իսէճէկմի էմնատէ, վիճուտինի գուրշունարատա հէտէֆ իթմէք իչզրէ, տեղաղա գալդմազըզդ քիւսթախալըզընատա պուլունտու։ Պու շէյլէրի պիլմէմիզմինիզ։

—Էվվէթ, հէքսինի տէ պիլմիրիմ։

—Էօյլէ խէ, նէ՞ իչին, պիր ճինայէթտէն գիեատէ իհտիմալէ գաղրիկ պուլունան չալըաղլըզը գաղուլ իթմէհեօրսունուզ, վէ պու ֆաճիանըն սէպէպի ֆէլաքէթ վէ պէտախթլըզ իտուկինի նէ՞չին ֆարզ իլլէմէհեօրսունուզ։

—Տօ՛գթօր, տէտի ժան Ըընօ, չիմանիկ պու շէյլէրի աչիքտարէն սէօյլէմէքլիք լազըմ իսէտ, ինանմազըզ լազըմ օլմատըղընատան, սիզին տախի ինանմամինըզը թավսիյէ իսէրսիմ։

28

—Եա սէօյլէտիքլէրինիզի անլահամհեօրում, վէ եախօտ լագըրտըլարընըզ պիր չիւպհէ իսա իսթեօրլար, տէհու մուգադիլէ իթտի մէլէզ թապիպ պիր միւտատէթ սիւքիմտէն սօնրա։

—Մէօյլէտիքլէրիմի բէք ալէա անլամազտասընըզ, տէհու ճէվապ վիրտի ժան Ըընօ։

—Պիրիսինի իթհա՞մ մը իսթեօրսունուզ։

—Էվվէթ, իթհամ իսթեօրում, Մ. Պէրնիէ գաթլ օլունտու, պունա իսքեաթի օլմուշում տուր։

—Ֆագաճ պու բէք ճանլըճէ շէյ տիր։

—Ենւպհէ եօգ, լաքին ճանլըլէր նատիր տէյիլ տիրլեր։

—Միզին էֆքեարընըզճա, պու ալչագլըզը քի՞մ իճրա իթմիշ տիր։

—Իսիմ վիրմէմէքլիկիմէ միւտահատէ իսոն, զաթէն պու էանատէ իստաթլարըմ տա եօգ տուր։

—Եագընտա իստաթլարընըզ օլաճաղընը իւմիտ իսէ՞թմիսինիզ։

—Իւմիտ իսէրսիմ, վէ պունատն իչին էլմանէն կէլէճէկ տիրմիզ իթմէճէէյիմ, վէ թահմինատըմճա տահհ չըզտար իսէ, քի պունատն տա չօգ սիւրմէէճէկսինիզ մէմուլ իսէրսիմ, օլ վագթի հէր շէյլէ սիզզէ տէօյլէճէէճէյիմ։ Շիմտի, տօ՛գթօր, սիզ պահա, Մ. Պէրնիէնին գըզդարընընզն պուլունտուգլարը հաղի իլլէտէն իհտիմալ, պէնիմ պու ֆամիլեատա տախիլ օլմազլըզըմ, բէք ազ զէմանատան պէրու օլտուղունատն, բէաէրլէրինին վիֆաթըմա, պու գըզդարընն միւսթագպէլինճէ վուգուի թապիի պուլունան նէթիճէլէրի պիլմէմ։

—Պու նէթիճէլէր տէհշէթլի տիրլէր։ Շէօյլէ քի, միւթէվէզանընն քէրիմլէրի, միւսթէմիլքատթատա մէրի վէ ճարի օլան խօրանէատ գավանլըյի տէֆքատմընճա, վալիտէլէրինին հաղիտատ պուլունմազտատ տրբլար. պինաէն ալէյհ, վալիտէլէրի նօէմի էսիր օլտուղունատն, գըզդարը տախի էսիր տիրլեր։

—Մ. Պէրնիէ գըզդարընը հիւրր իլան իթմէ՞միշ մի տիր։

—Զանն իթմէմ, վէ էֆքեարը ուժունմիճէ տախի պէնիմ զաննըմատա տրբ։

—Լաքին, անլէր բէաէրլէրինին իսմինի թաչքմազտատ իսիլէր, տէ՞լմ մի։

—Էվվէթ, լաքին պու տատ պիր հաղգ իլէ տէյիլ, իլլա պիր միւտատէ իլէ վուգուի պուլմուշ տուր։

—Զանն խոէրսիմ քի, բէաէրլէրինին վարխաէլէրի տախի օլմամազլար։

—Էհէրզի հուրրիեէթլէրի իլան վէ թաատիզ օլմընճատըշ խէ, էվվէթ, հիչ պիր ճինէէթլէ միւտահատ օլմընազլար։

—Ֆագաթի պու միւմքի՛ն միւտահատ, տէտի ժան Ըընօ թէհայիւքատէ գալտագ։

—Դոնուն պու տուր։

—Մ. Պէրնիէ պու վահիյէթի քէնտի վարխատթընըը գըզդարընատա թէլաքխոէճայի՞զ մի տիր։

—Էհէր գըզդարընը վահիեէթնատի էլէ հիւրր տէհու թաատիզ ետճէք խոէճայի՞զ խէ, էվվէթ, հիչ պիր ճինէէթլէ միւտահատ օլմընազլար։ Ֆագաթի պագալըմ պու վահիեէթնատի մէվճուտ մու տուր։

—Օղ պագաթ չիւ պէնիմ՛զ մի վարըը։

—Հէմ բէք զիեատէ։

—Ահճի՛ղ, իհտիճլարըն էն իյիտու, վէ բէաէրլէրինին էն թահլըսը օլան պիր զաթ, քէնտի գըզդարընը նատ՛օրթ ուղուտատ տա, միւսթագպէլլէրինն տէ զայըղ խոէպիրը։

—Իհթիմալարըտ, ալէտէվինէ ուզուն միւտատէթ եաշատաճագլարընատա իսքեաթի օլտուգլարընատան, չօղ տէֆտա էն ճիտատի ուժուր ու մէսալհինէլէրինին պու կիւնատէն ֆէրատտը կիւնէ թէրք իսոէրլէր, վէ ֆէրատտը կիւնիու տէ պուլտուղլար։ Անճագ պու պագաթ պիր խուսուսա պունա պիր աղ իւմիտ վիրմէքտաէ տիր։ Շէօյլէ քի, Մ. Պէրնիէնին, հագդընատա էմնիյէթի քեամիլէ քէտգ իթմիշ օլտուգու Ռօքֆօ–Բիգօնուն գատէմ քեամիլի Սիժիսմոն Լըրօյ, պունատն չէնա հաֆիճա ագտէմ, վէ ֆրանսատա վուգու պուլան սէյհատհաթընատն պիր կիւն էվվէլ, գօնատա կէլէրէք, հէմ տօսթու վէ հէմ միւշիմէրիսի օլան Մ. Պէրնիէ

—Զանն խոէրսիմ քի, բէաէրլէրինին վարխաէլէրի տախի օլմամազլար։

—Էհէրզի հուրրիեէթլէրի իլան վէ թաատիզ օլմընճատըշ խէ, էվվէթ, հիչ պիր ճինէէթլէ միւտահատ օլմընազլար։

—Ֆագաթի պու միւմքի՛ն միւտահատ, տէտի ժան Ըընօ թէհայիւքատէ գալտագ։

—Դոնուն պու տուր։

—Մ. Պէրնիէ պու վահիյէթի քէնտի վարխատթընըը գըզդարընատա թէլաքխոէճայի՞զ մի տիր։

—Էհէրզ գըզդարընը վահիեէթնատի էլէ հիւրր տէհու թաատիզ օլմընճատըշ խէ, չիւպհէ եօգ տուր քի, իհտիմալ տիր։ Ֆագաթի պագալըմ պու վահիեէթնատի մէվճուտ մու տուր։

—Օղ պագաթ չիւ պէնիմ՛զ մի վարըը։

—Հէմ բէք զիեատէ։

—Ահճի՛ղ, իհտիճլարըն էն իյիտու, վէ բէաէրլէրինին էն թահլըսը օլան պիր զաթ, քէնտի գըզդարընը նատ՛օրթ ուղուտատ տա, միւսթագպէլլէրինն տէ զայըղ խոէպիրը։

—Իհթիմալարըտ, ալէտէվինէ ուզուն միւտատէթ եաշատաճագլարընատա իսքեաթի օլտուգլարընատան, չօղ տէֆտա էն ճիտատի ուժուր ու մէսալհինէլէրինին պու կիւնատէն ֆէրատտը կիւնէ թէրք իսոէրլէր, վէ ֆէրատտը կիւնիու տէ պուլտուղլար։ Անճագ պու պագաթ պիր խուսուսա պունա պիր աղ իւմիտ վիրմէքտաէ տիր։ Շէօյլէ քի, Մ. Պէրնիէնին, հագդընատա էմնիյէթի քեամիլէ քէտգ իթմիշ օլտուգու Ռօքֆօ–Բիգօնուն գատէմ քեամիլի Սիժիսմոն Լըրօյ, պունատն չէնա հաֆիճա ագտէմ, վէ ֆրանսատա վուգու պուլան սէյհատհաթընատն պիր կիւն էվվէլ, գօնատա կէլէրէք, հէմ տօսթու վէ հէմ միւշիմէրիսի օլան Մ. Պէրնիէ

լէ ուզուն պիր միւքեալէմէեհ կի-
ւլիշտի։ Իհթիմալ ապր քի, պու
ղաթ, վազիֆէսիզլիկինին մուխա-
թաթաը հազգընաա ասօղմանուն
կէօդիւնիւ աչմըշ ապր։

—Գանաղ նա՞սըլ թէէմին օլան-
մալը ապր։

—Բօրթօ–Լիզօաա, պինիէֆա Սի-
ժիման Լըրօհան իտարէխանէսինէ
կիւոէրէք. չիւնքի Մ. Գէրնիէին
վարխաաթքընաան պիր միգտարը
քէնտի եէմինէ էմանէթէէն գօնուլ-
մուշ օլաա դու կիպի, էկէր մաթ-
լուպ օլան վասիեէթնամէէնին ատի
վիճուտի վար իսէ, չիւրհէսիզ օ
ատի քէնտի եէմինէ պուլմա-
մագաա ապր։

—Լաքին մէրգում գաոէմ քեա-
թիպլինին պուրատա օրմատըղընը
պէեան իտիէօրատունուզ։

—Էվվէթ, ֆագաթ պաշ քեա-
թիպի Տիէկօ Սիլվա, մէրգումա վէ-
քեալէթ իմմէքտէ ապր։ Գու գա-
եէթ ագըԼը պիր աէլիգանլը օլաա,
քէնտիսինի չամաէն իմանըԼըմ, վէ
հարէքէթի վազըմընը ասրէթմի
հասէնէատ գադար խաէճէկինէ
չիւպհէ իմմէմ։

—Ձագաթ պէօյլէ պիր հարէքէթ-
ատ պուլունմագ իչին, պիր մէճ-
գունէյէմիմիզ եօզ ասր, ատեաա
մուգապէլէ իմման Ժան Բընօ։

—Գու պագատ պէն պիզին իչէ
հէմէֆքեաար ատիլիմ։ Պէնճէ,
պիզիմ, Մ. Պէրնիէին գԼղարընա
օլան ուգուտակէէմիմիզ, քիֆտանէթ
խաէճէք մէրհէպէատ պիր մէճգա-
նիյէթ ատմէք ապր։

—Տօ՛գիօր, էկէր պիզին գիքր
իմմէատիկինիզ պիր խուսուս օլմա-
սա խոր, պէն տատի պիզին իչէ հէ-
մէֆքեար օլար խոմ, հաղպուքի
մէֆքեար օլար խոմ, հաղպուքի
օԼ խուսուս իմէչպագեսիմիզդիւ
պիրիմիզն պիրիմիզն եօխսուզ իմ-
մէքտէ ապր։

—Նէ՞ խուսուս ատր օ։

—Եագըն պիր ագրատպանըն պու-
րատա պուլունմամագ, Եէօղէ քի,
պու գԼղարըն ֆատիհէատա իչէրի-
նէ եաԼընըզ պիր գիշինին մեսաա-
խէչէ իմմէեէ հազգը օլաագ, օ ատա-
խի պատիր թէէսսուֆիմուզ օտան
էֆէնտիմիզին նէկէեն Մ. Մ'ատթալ
Տէրէյն ապր։

—Մ'ատթալ Տէրէյն մի, ատեաա
թէքքուլատը մէնէզ Թատիզ հայ-
լէմիլէ, վէ հէր վազըթը քի սևքիւ-
նէմինի դայդ իսէրէք, ֆագաթ
հազգընաա չիւպհէ իմմանիկինիզ
շաման, Մ'ատթալ Տէրէյն ատ.մի՛Լ մի
ապր։

—Պիր ազ եավաշ, մեսաա ժօ-
լէէն, պիր ազ եավաշ, ատեաի չէատ-
ատէն Ժան Բընօ, չիւնքի էմրի պա-
պրէթ խնլատիքնաա իտիէէն եաԼը-
նըզ պիր սէօզ, պիզի ղայդ իմ-
մանիկէ քեաֆի ապր։ Էվվէթ,
ֆէ՛քրիմի անԼամըչըմըզ. պէն, Մ'ատ-
թալ Տէրէյնին քէնտի ատեքընը
գաթԼ ու թէէֆ իմմիշ օլաատաս-
նա չիւպհէ խոհեօրատմ, վէ ատօյ-
լէատքէրինիզ ատ, չիւպհէմի Թաա-
ապր խոհեօրատր, դիրա, էկէր մեա-
դաաահ, Մ. Պէրնիէին նիղամընաա
գաոէեէմնամէտի չէզմագ իսէ, պիր
ճէհիմ գարխատաֆ վէ ատէրվիշին վա-
քխի եէկնամէտի պու գամ օլմագ-
ատա ապր։ Գինատէն ալէյհ, պէօյլէ
պիր ճինատէթի խնգատաք, քէնտի-
նին մէնաֆիյէտ ադիմէտի իզհիսա-
պընաան պուլունմագաաուր։ Էվվէթ,
Բօրթօ–Լիզօաա կիմմէեէյինէ, ֆա-
գաթ պու պագատ էմրի պաոէրէ-
իմի ատ ատա էլտէն պրագմատըզ-
ԼըզԼ։ Եաոնի Մ'ատթալա էմնիյէթթի
Թատմէ կէօղթէրմէէյինէ։

—Գու նա՞սըլ օլագիյոր։

—Քէնտիսինէ կիւռէրէք, քէն-
տիսինէ ատաէքընէն գԼղարընա
զաեէթմ ատաքտ գանն իտիէօր կիպի
կէօղթէրէրէք, վէ քէնտիսինէն
նատիհատմ իտիէէրէք։

—Լաքին օ պիզագէն չիւպհէ ի-
ատճէք ապր։

—Ատա, զիրա քէնտիսի ֆամիլ-
եանըն վէ քիւչիւ մէչուտու օԼմագէ,
հարէքէթԼի իշ ապրէն ապր։
Գատեան պաշգա, Մ'ատթալ նէ
ատէրճէ միւբարի ատախ օյաա, լա-
գէրտաԼաըընաան, ահվալը հազգը-
րէատէն ատօյաաքը նէ էֆքէհատաա պու-
լունատ զատնու անպատաճագԼմ։

—Բէք ալէա, քէնտիսինի կէօ-
րէչէմ։

—Եարըն կէօրիւրիւզ, լաքին
ատ'ղթօր, արթըգ ատատէթ իտէչէմ,
չիւնքի դայդատպէթմիզէ մանէա
վէրԼմէմէԼի ապր։

Գատէհու իշպու իչի ատօղթար,
թէքքար Մօրն–Լուժ չիֆԼիկինէ
կէատըԼըր քի, օյաաա Գօյա, բէ-
ատէրինին եաոնընաա պուլունարագ,
ատաա իմմէքտէ, վէ կէօղ եաշա-
ըը ատէօքմէքտէ իտի։

Ժան Բընօ Լէ ատօղթար ժօսէէն
միեաոնընաա, պաԼէատէ զիրը ատէ-
եան օյատնան միւքեալէմէ ճէրէեան
իմատիկի սրրատաա, Մ'ատթալ Տէ-
րէյն Լէ Մէրքիւցցա ատախ նէհրէ
ատօղրու կիտիպ, օյաԼարատաա եաո
պէ եաո ատօշմագաաա իտիԼէը։

—Իմմէ, սը՛նէօր, ատեաի Իորան-
եօՀ պիրատէն պիրէ վէ Տէրէյնին
գաոլաղընաան ապշաղը, իշմէ, չիմ-
ատի սիզ գԼղագ քէրրէ միւճօն ատհի-
պի օյատնուզ։

—Սպհան պշգընա օյատն, ատա
օյատն, վէ ատիզգաթ իտին, գիրա
իհթիմալ ապր քի, պիզի իշտէէն
օյար, ատեաու մատգապէյէ իմման
Մ'ատթալ։

—Քի՛մ պիզի իշտէէճէք ատիր.

ճէրէեան իտէն ատեատն ատօր, պէ-
նիմ ատէսիմէ հաքիմ ապր։ Ա՛հ, է-
կէր էմրի պատիրէթ, ատէսիմի եա-
վաշ չէգատմագ իսուսատատնատա պէ-
նի իճապր իմմէատ իտի, պիւթիւն
հէեէճանըքմիա ատէսիմի չէգատատճագ
իտիմ, գիրա սիզին ատէրվէթինիզ-
ատէն ատօյաաքը, Ֆէ՛ ատէրճէճ պախ-
թիատ օյատատատու պէեան իտէ-
մէմ։

— Ատնաեօրատմ, չիւնքի պու
ատէրվէթ, սիզին ատէրվէթինիզէ պատղ-
ըը ապր, ատեաու ճէմատպ վիրտի Տէ-
րէյն։

—Սը՛նէօր, սիզին էմատֆքը ապի-
մէնէզի պիլատիկմատէն, օԼ պատատ
ատրա չիւպհէ իմմէմ։ Գատպինէզին
ապճէնատպըըը, Ֆէ՛քրիմի անԼամըչ-
միատաաի ապր։ Սիզ ապճէնատպ պիր
զամթ, վէ թէչպիհ օյատնմագ պիր
Ֆէ՛քրիմիզ։

Մ'ատթալ ատիթրէեէրէք,

—Գու չէ՛յկատէն պահս իմմէք-
ատէ Ֆէ՛ մէնֆատաթ վար ապր, ատէ-
ատ, զաթէն պատա իթէքրատրատեա-
ճագ հիչ պիր չէ՛յինիզ եօզ ատր-
պատնատն մատատա, պիզ պիրի պի-
բիմիզէն ատրա ապրըքմատեատճագըզ։

—Հէր Ֆէ վազը օյատ, ատեաի
մի։

—Էվվէթ, հէր Ֆէ վազը օյատ։

—Թէչէքքիր իտէրիմ, սը՛նէօր,
պատնատն պէօյէ քէնտիմի պիզին
ատիկէր պիր վիճատատատնագ մատգա-
մըքնաա ատտա իտէճէյիմ, վէ պու
աքֆամըրա չիտատէն պիզէ պիր Նա-
սիհատ վիրմէքլիկէ մեսատրատատի
հայէրիմ։

—Նէ՞ Նատիհատթ։

—Ճէօյէ քի, մի՛ թէէվֆիա ատա-
եքընըքըն գատեմ քեատթիպլի Ֆատնքն-
ատա հիչ պիր վատիեէմնատմէ պու-
լատնուպ պուլունմատատրքնա ատէր-
հատ քեապի վուգուֆ իմմէկտատնիզ։

—Վասիլէմնամէ՞ մը, տէեու թէքըրլատաք Մարսիալ ալիխսթ օլարագ, լաքին սիզ պաներ, պէօյլէ պիր վասիլէմնամէ եօզ տուր մեեօրտունուզ։

—Էօյլէ զաննը իհտիկիմի սիզէ պէեան իհտիշ խամ, մէ հալէա տա օ զաննատաեմ, ֆագաթ պիր մուտէլլի իհնիհմալ իւզրե պիրմէքտաէն խե, Քահղըդ իհմէքատահա էվլեատըր։

—Բէք ալէա, խապերը ալըրըզ։

—Հէմ չաբուգ խապերը ալունըբըզ։ Գուէմ քեամիկլի օթուտա պուլունմատըգը ճիհէիլե, պաշ քեամիկլի Տիէկօ Սիլվանա միւտաճաահի իհմէկլիյիզ։ Մէրդումի, պէնիմ հէմշէհրիմ տիր։

—Իշտե Տիէկօ Սիլվանըն չէօհրէհլի նէ՞ տիր, ալէատ սիւտ իհտի Մարսիալ։

—Մէրդումուն պագը էֆէնտիմ պաթըրլէմի օյուտու աէօյլէնմէքտաէ տիր, ատէատ ճէվապ վիրտի Մէրքիւցյա, ֆագաթ քէնտիսի կէնճ պիր ատամ օլուպ, ֆագիր տիր. պուտունա պէրապեր տէ Խրանտատ չարապաբընը վէ կիւղել գըզըրը սէվիր, վէ հէմտին պիր սէրվիհ հուսուսի իւմիտի տէ, իհհիհմալ տըր քի, քէնտիսինե նազիք պիր խըտաքտան թէչվիւդ խոճէք տիր։ Իմտի, սիզնէօր, պու մատտէ հադդընատա մէրդում իլէ կէօրիշմէքլիկիմէ միւտատաէ խոճըմիսինիզ։

—Էվվէթ։

—Չէր նէ եաբար խոճամ, մադամ պուլունո՞ւզ մա տուր, վէ խոճէհիմի վատըրըն իճրատընատա պուլունո՞ւրմատատուզ։

—Պու պագըտ բէտէն թէահհիւտա խոէրիմ։

—Էօյլէ օլսուզու հալտէ, հէր չէյ սբրտաքտատա ճէրիհատ խոճէճէքտիր։ Եու հալտէ, կիտէյիմ իչի տատի գատար ուճուճատ, վէ ալէատահա չէհրէ կիտէյիմ։

Պէօյլէճէ պու իչի չէրիչըլէր չիֆթլիկէ ատամի իհտիչըլէրինտէ, Մէրքիւցյա պիր թարաֆա աէրիվիպ ուճուճատա գատար։

Մարսիալ տահի հէր նէ գատար ուճուտագ խոթէտի խոճ տէ, հէնուզ կէօզ գարագտարը գարատընըչ իքէն, գարիպ պիր ինճա իտամի կէվիպ, մէրդումուն ույգուտունատա ուճատաբրտագտա խոմ։ Մէրդումուն հէր տէֆա, այնի օլարագ կէօրտուկիւճ ինճա չու խոմ քի, քէնտիսի պիր նէ հրին քէնարընատա տօղաշմագատա օլուպ, նէհրի մէզգուտուն գատատան մի բէհթէպ օլսուն տատիկալարը խոճ, ալթտան եըգղընարը իւղրինտէն ճէրիճատան իտէմէքտոճ, վէ մէզգիւր տիհիկիմտոճ, զանն խոճրտին քի տօտաղարը հիչ պիր սէս չըգարագ պիտմէքտոճ տէյիլ խոմրը։

Իչթէ օլ ատա ճան չէքիշմէքլիք հալի պաշլաեըպ, խապիսի մէրգում տօղուգ պիր թէր իչինտէ միւլէմնա օլտուղու թագտիրտէ, պիրտէն պիրէ ուճաճնմագատա, վէ պիր տագըգա տօնրա թէքբար ուճուտուղունտա, պէօյլէ պիր ըիւճա թէքբար պաշլամագտատ խոմ։

Նիհաեէթ ատատահ օլտու, վէ մէզգիւր խէճալաթ տա, չէֆագէն իւք զիճալաըըլմա զայիլ օլտուլար։

Գու էաճատէ, Մէրքիւցյա գաթէն չօգտան պէրու Բօրթօ-Րիգօճա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգմըշ խոմ։

Մարսիալ Տէրէյն, թէքմիլ կիճէյի ևյշ ու իչրէթտէ կէչիրմիշ տիր կիտլի, թէպտիլի քիտմէ իհմիշ օլտուղունտան, եիւզիւնիւ վէ էլլէրինի տօղուգ վէ թագէ տուտտա եըգտատը, վէ օտատընը թէրքըէ, համա ալմագ վէ պիր սիկտատա իչմէք իւզրե, աշաղըճա ինտի։

Մէկէզ թագիտ իլէ ժան Ըընօ, մէրգումուն կէօրտուէը, վէ իւք ագշամնատն թէրթիպ իհմիշ օլտուգտարը ըւանը մէվգի իճրատէ դօյմագ իւզրե, եանընտա կիհմիտիէը։

Մարսիալ, մէրգումունը գարշըլատաըընտա, եիւզիւնատէ վէ կէօզլէրինատ ագիմ պիր քէտեր վէ մէյհեուսիեէթ էտեր վէ ալէատմէթի հուսուսլէ կէթիրտի, վէ պուկարտա տօղրու պիր իչի ատամ իլէրիլէեէրէք,

—Ա՛հ, տօղթօր, տէտի, էկէրչի ճէնատը Հագդըն պիր միւճիզէ իճրա իհմիշ օլտուղունու, եախօտ պիզիմ, բէք չաբուգ մէյհուս օլմուշօլտուղումունու, վէ գատէթ սէվկիւիւ տատերընն հէնուզ հայատհատտա պուլունտուղունու սէօյլէմէք իւզրե, պանա կէմիշ օլտա իտինիլ, պիզ նէ՛ տէրէճէ տուտա իտէճէք խոմ։

—Հա՛եըգ քի, էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի ժօսլէն, եաշատըղընըզ տէվիր, միւճիզէէր տէվրի տէյիլ տիր։ Ճէնատը Հագդ, քէնտի մախլուգ գարընտան պիրիհինի էօվլատ մահքիւմ գէլտըգը Հալտէ, անընն վիրտիկի իլամ իտատէ օլուճնամագ։ Պինատէն ալէյհ, սիզնին միւհէրէմ տատեընըզ տա թէքբար տիւրիէմզ։

Մարսիալ, ուգուն պիր ա՛հչէքերէք, քէէնտի կէօզլէրինի սիլտի։

—Էֆէ՛նտիմ, պիզիմ պուբաեա կէլմէ քլիկիմիզ էմլէրինիզի ալմագ իչին տիր, տէեու տէվամ իհտի թագիպ։

Մարսիալ թէաճճիւպ ալէատմէթի կէօսթէրտի, չիւնքի պու ալշագ ատէմ մատքէյի պէօյլէ չաբուգ պիր թարաֆա աէքգատա, ամիր կիտլի սէօզ սէօյլէմէմէ ճէտարէթ իտէմէմէքտէ իտի։ Պինատէրին, մէզգիւր թէաճճիւպ ալէատմէթիլէ,

—Էմլէրի՛մի մի, տէտի, ըաքին պէն էմի վիրէմէմ, պու պագատէ տատերընի պիւիւք գէլէ՛ճա միւրատճաահի իհմէլիսինիզ։

—Էֆէ՛նտիմ, մատմուազել Գօրա աղըաեօր, տէեու ճէվապ վիրտի ժան Ըընօ, զաթէն պիչարէ օլ մէրթէպէ Հալը մէյհեուսիեէթտէ պուլունմագտա տըր քի, չու էտնատէ պիզի նէ՛ տինլէեէպիլիր, վէ նէ՛ ատախ ճէվապ վիրէպիլիր։ Պունատան պաշգա, սիզ ֆամիլեանըզը վէ քլիկ պուլունմագտատընըզ, վէ պիզիմ, սիզէ միւրաճաահի իհմէքլիկիմիզատէ, պու սէպէպէ մէպնիատիր։

—Էօյլէ օլսուզու Հալտէ, սէօյլէյին, մահլուպօլունուզ նէ՞ տիր։

—Ասլա վագըթ կէչիրիլմէքտիզին, էֆէնտիմիզին ճէսէտիսի Կուեանիլյատաքի գօնաղընա նազլ իտէրէք, օրատա մէրասիմի լագըմէյի

ախրէսինին իճրասքնա միւսա-
րաախ օլունմասը, սիզճէ տախ լա-
զըմէտէն կէօրիւլմէօը մու ։

—Ենւապհէսիզ, պէնճէ տախ լա-
զըմէտէն կէօրիւլմէքտէ տիր, ա-
ետու ճէվապ վիրտի Տէրէյն ։

Ժան Բընօ ատվամէ.,

—Մաչիմիւնիւզ տիւր քի, աէտի,
տաղտան կիտիկինտէ, ճօղար
միւշքիւլ տիւր, վէ ճէնտէ ատաբ-
նէն հարէքէթինին ոէ պիճուտէսիլէ
աղըրլախտաճագ տըր։ Սէրհան նէհրէ
վասըլ օլտճագ օլան ատնատալարը
Թէատրիք Իթթիհատ քլիկի պէնթէա-
հիւա իթտիմ։ Ոու ատնատալարտան
պիրհանէ Մ. Պէրնիէնին ճէնտէսի
վազ օլունտճագ, տիկէր պիր ատն-
տալ իլէ ոէ, սիզ, տաճը գըզլա-
րընըզլա պիրլիքտէ արզատան կի-
ատճէքտիրիզ։ Նա՞սըլ, պու Թէա-
պիրլիտան խօշլանը՛րմընըզ։

—Էվվէլ, գախիէն խօշլանըրըմ։

—Էօյլէ իսէ, գարարըմընզ վիրմի-
շէ տիմէք տիր ։

—Սօղտճաղընըզ չէյլէր հէբ պու
գատա՛ր մը տըր ։

—Խա՛յր, էֆէնտիմ, սիզին իլէ
տիկէր պիր մտատէ իւզերինէ տախ
կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

—Նէ՞ մտատէ իւզերինէ ։

—Մ. Պէրնիէնին վէֆաթը վէ ա-
նըն նէհիճէյէրի իւզերինէ, ատեու
ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ գալի պիր
աետա իլէ, վէ տիզդահլէ Մարսե-
ալ Տէրէյնի Թէճէհհուտ իտէրէք ։

Տէրէյն, հէր նէ գատար իհա-
պիտիքը իզհիզտաբնճա, քէնտի
քէնտիսինէ հարիմ՝ խոր իսէ ատ,
պալէատէքի սէօղէրի իչիհտիկինա-
ատ, վիճուտինատ պիր տիւթքէմէ
հասըլ օլտու, վէ եւրպիւնիւն սօլ
կունդուզու գիճատէչէ։ Ժագահի
պու ալիհւսանիւկիւ, քէտէրինէ
համլ օլունապիլիր իտի ։

29

—Սէվկիւլիւ տաէրմէն վէֆաթը,
աէտի Մարսիալ Տէրէյն, հէճճա-
նընտան նաչի տիւթքէմէքտէ օլան
պիր սէտա իլէ, ատհչէթլի պիր
պէտպախթլըգտան նէչէհ իհմիշ
տիր, վէ պէն, իչպու պէտպախթ-
լըգտա տօղրուտան տօղրուճա սէպէպ
օլմադ օլտուզում իչին, պու խու-
սուտտա տաղա միւհէճէլլի օլմաճա-
ղաղմ, զիրա էկէր պէն Կաւաճա-
նիլատա պուլունմատա խոմ, չը-
գան կիճէքլի ալ տտա վուգու պուլ-
մազ իտի ։

Ժան Բընօ սէօղիւնէ աէվամ և-
տէրէք,

—Պիւիմ կիտլի, սիզին տէ էսէֆ
իհմէքտէ օլտուզունուզ չու ֆէյա-
քէթ, Մ. Պէրնիէնին գըզլարընը չայ-
հանը Թէէտիւֆ պիր հալէ գօյ-
մագտա տըր, աէտի ։

—Եվապհէսիզ, աէտի Տէրէյն,
չունքի պիչտրէ չօճուգլար էօքսիւզ
գալմագտա տըրլար, պու իսէ ֆէ-
լաքէթլէրինն էն պիւյիւկիւ տիր ։

—Էվվէթ, էն պիւյիւկիւ տիր,
ֆագահ հէբ ֆէնալըգ պու գա-
տար աէյիվ տիր ։

Մարսիալ, պու արալըգ Թէաճ-
ճիւպտանէ պիր հէյէճան քէտպ և-
տէրէք,

—Նէ՞ տիմէք իհմիէ օլտուզուզ,
աէհու սիւրալ իհմտի ։

—Մաչիմիւնիւզ տիւր, էֆէն-
տիմ քի, տաէքնըզըն գըզլարը պիր
էօրտէն ատգմիչ տըրլար ։

—Էվվէթ, պիւիւրիմ, էօրը Նօէ-
միտէն ։

—Իտմո, էկէրչի պու գըզլար պիր
սէնէէտի մահատա իլէ հիւրը ատհու
Թանըչմամըշչար իսէ, քէնտիլէր տա-
խի էօրը տիրլէր ։

—Լաքին տաէքմ՝ քէնտի գըզ-

լարընը ատվամկի հալտե, էլպէթթէ
անէրինն միւսթագպէլլէրինի Թահ-
Թը նազարը իհթինատա ալմըշ, վէ
իչլէրինի բէք ալէտ սըրտաքնա գօյ-
մուշ օլմալը տըր ։

—Ոու խուսուտտա Թէէմին օլ-
մագլըզըն, ֆայտէտէն իտալի օլմա-
սըզընը տիւշիւնմէէօմմուսունուզ ։

—Նէ՞ սաբէթլէ ։

—Ժամիլէտնըն գատէմ քեսթի-
նն, վէ եաճատ անըն վէքիլի մուխ-
լագընը Իսթիճվապ իտէրէք, էկէր
պիր վասիէէթնամէ վար իսէ, ծն-
լարըն եէսինտէ պուլունմալը տըր ։

Հէր նէ գատար Մարսիալ, պէօյ-
լէ պիր իհթիմֆին պիրտէն պիրէ
քէնտիսինէ վուգու պուլտճաղընը
մէմնու իհմմէէօրտու իսէ ատ, պու-
նունլա պէրտաբէր ճիւղի Թէէյէ-
տիւտ իհմտիկի հալտե, քէնտիսինի
էլէ վիրմիշ օլտճաղընը հիսս իտի-
եօրտու, Պինատէն ալէյհ ճէվապտ
չիհմտալէ,

—Պէնիմ տէ էֆքէար օ տուր,
աէտի, ֆիլվագը, պուրատա պու-
լունտուզում հալտե, նամուսլու
ատէմլէրէ, վէ ատտըգ ապրտապտա-
րա մահտուս օլան պիր վազիֆէյի
իֆա իհմմէքլիկէ միւքէլլէֆ պու-
լունտուդում անըհմտրրտաքընըզ-
տան տօլայը պէնանը Թէչէքքիւր
էյլէրիմ։ Հագըգաթէն տաէր գըզ-
լարըմըն պուլունտուզու մէմզը,
չարըզ տըր, վէ պունուն իսլահը
էհէմմ օլտուզունտան, գատէմ քեա-
Թխվինէ միւրտճաատթ իտիկինկի
Թագսիրատ, հագըգաթը հալին
մէյտանա չըգտճաղը չիւպհէսիզ
տիր։ Պինատէրին պէն պու հարէ-
քէթի Թահմին իտէրիմ։

—Պու իտրամէթի տօգԹօր ժօսէֆ
իլէ պաճա իհմալէ իհմմէքլիկի միւ-
նասիպ կէօրմիւյիւմիւնիւզ։

—Էվվէթ,

—Թէչէքքիւր իտէրիզ, էֆէն-
տիմ, վէ եաբըն ՌօբԹօ-Լիդօտա
կիտէճէյիմին պիլմիրիզ։

—Էվվէթ, եաբըն միւնասիպ տիր,
աէտի Մարսիալ, վէ քէնտի քէն-
տինէ տախ շէօյլէ իլտվէ իհմի-
գօմմունտէօր սիզատէն էվվէլ, եաճի
պու ագշամ Տիէկօ Սիլվաճը կէօ-
րէճէք տիր ։

Ժան Բընօ աէվամկէ,

—Պէօյլէ վէխիմ՝ սըրտաստտա,
աէտի, հէր շէյի էվվէլտէն տիւ-
շիւնմէք ֆարզ օլտուզունտան, էկէր-
չի Մ. Պէրնիէ, տտհա իսլահ սէնէ
եաչատճաղընը մէմնուլ իտէրէք,
գըզլարընը հիւրը ատէու Թանըչմա-
մըշ օլո՛ր իսէ . . .

—Է՛յ . . . աէտի Մարսիալ։

—Օ հալտե էն եաղըն ապրտապա
սիզ օլտուզունուզտան, եաբընըզ
սիզ վարիս օլտճագընըզը։

—Գանուն էօյլէ իճտապ իհմտիր-
մէքտէ տիր ։

—Օնա չիւպհէ եօգ տուր, ֆա-
գահ սիզ պիր աղ էվվէլ, նամուս-
լու պիր քիմսէնին վէ ատտըգ պիր
ապրտապընըն վազիֆինտէն պահս
իտիեօրտուզուզ։ Գանուն Հար-
ֆը Հարֆընա իճրասը, սիզճէ զա-
լիմանէ վէ հագգըզ կէօրիւնիւը,
աէյհ՛լ մի, էֆէնտիմ։ Եէօյլէ քի
գանճա սիզին եաղընը միւհէճալ-
լուզաֆընըզ պուլունան օլ կէնճ
գըզլարը պիւտպիւհիմին այըդտա
պրագմագ իւզրէ, սիզ քէնտի հու-
գուգունուզու իսթիսմալ իհմմէէ-
ճէքսինիզ, աէյհ՛լ մի ։

Իչպու եէնի սիւալ Տէրէյնէ պիր
աղ զիհտատ տաիրճէ կէօրիւնտիւ ։
Պինատէն ալէյհ մէրգում սօղուգ
գանըլըգ իլէ ,

—Էֆէնտիմ, պու խուսուտա պա-
նա տյիտ տիր , աէտի , պիր աղ էվ-
վէլ սիզին իսթիաբլատքընըզը մա մէմ-

նունիյ֊է գապուլ իթամ, ֆագաթ պանա պիր խաթթը հարէքէթ չըզմանըզա մուսաատէ իթմէմ։ Սիզ, եարըն տաերմըն գասէմ քեաթիպինէ կիտինիզ։ Մերգումուն վէֆաթըյա, էսիր նօֆմինին գըզլարընա նէ հալ վագը օլտուղունու անլար իսէք, պէն պիտիկիմ կիպի հարէքէթ իտէրիմ. պու պապատէ պէնիմ րէհպերի եէկեանէմ, քէնտի զամիրիմ տիր։

—Բէք ալէա, էֆէնտիմ,

—Ենմնիքի հալ, սիզ, պուրատան կիթմէմիզ իչին լազըմ կելէն թէատրիքեաթը կէօրուն, տէեու տէվամ իթտի Մարսիալ։

Ժան Րընօ իլէ Ժօլէն պաչլարընը էյտիլէը, վէ Իչար Պէրնիէնին եէկէնի տէ, մուքեալէմէնին պիթմիշ օլտուղունու անլաթմազ իւզրէ, սըրթընը պունըարա տէօնտու։

Գատէհու իքի տօսթլար, չիֆթլիկին եօլունա մուեթերահի օլտուլար։ Պիր ազ սօնրա, մէլէզ թապիպ քելամա աղազ պիրլէ,

—Սիզ պու չէյլէր հագդընտա նէ՞ տուշնունեեօլտունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Էկէրչի չիմնիկէ գատար չիւպհէ իտէպիլը իտիմ իտէ, պուննան սօնրա իթմէեէճէյիմ, չէօյլէ քի Մարսիալ Տէրէյն տաեքսընընը դաթիլի տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Ժան Րընօ։

* * *

Գարմէն իլէ Մարլի թէքմիլ պիր կիճէյի աղլամագլա կէչիրտիքտէն սօնրա, կէլիպ Ֆօրտեը պուլմուչլար իտի, վէ իչլու պիրլիքտէ բէտէրլէրինին ճէսէտի եանընտա աղլամագտա իտիլէր։

Ժօլէն իլէ Տօրատա սէֆինէսի ֆիլբարիսի, ալի գաթ սալասընընը էչիյինտէն կէչիպ, վէ պիր միւտաէթ գարեօլանընը պաչընտա տիզ չէօքտիւքտէն սօնրա, միւթէվէֆանընը ճէնապէսինի Դուաեանիլաեա նագլ իտէճէքլերինի կէնճ գըզլարա պիլտիրտիլէր։

—Ալլահ վէրէ տէ, վալիտէմ, տահա տիւնքի կիւն պէրհայաթի օլարագ, քէնտիսինտէն այրըլմագտա օլան սէվկիլիւսիւնիւն էօլիւ օլարագ ավաէթինի կէօրտիւկիւնտէ, ագլընը զայ իթմէեէ իտի, տէտի Ֆօրա բէբէլէեէրէք։

Իչար Պէրնիէնին եիւզիւնաե էօյլէ պիր սիւքիւնէթի հալ մէվճուտ իտի քի, պիչարէ իհթիեարընը տէրինն պիրը՞այգուեա տալմըշ օլտուղու զանն օլունապիլիր իտի։

Իւչ գըզգարընաչլար արտարտա, մէրհումուն սօյմուշ եանագլարընը բուս իթտիլէր, վէ սօնրա, արապալար, պաչլարը աչըգ վէ կէօզլէրի եաշարմըշ օլարագ իչէրի կիրտիլէր։

Պէօյլեճէ ճէնապէ, թէճհէրե իւզերինէ գօնուլուզ, իւզերինէ սիեահ պիր գումաշ էօրթիլտիւ, վէ իքի սանտալըրընն պէքլէմէքտէ օլտուղլարը նէհրին թարաֆընա միւթէվէճհիհ օլունտու։

Էսիրլէր վէ սերպէսթ ամէլէլէր, ֆէլսաքէթտէն խապէրտար օլտուգլարընտա, քէնտիլէրի իչին ատիլ վէ լաթիֆ պիր սահիպ օլմուշ օլան զաթընն կէչիրիլեճէկի եօլ իւզերինտէ սըրտայլա տիկիլմէքտէ իտիլէր, վէ եիւզէրինտէքի մէչեուսիեէթ հալինտէն, վագը օլան թամիրի զայրը դապիլ զայպընն պիչիւքլիւկիւ անլաշըլմագտա իտի։

Հէր թարաֆտան աղլամագլար վէ սըզլամագլար, վէ ինտան եիւքսէկլիկի բարաեաեըճը վէտա սէտալըը իչտիրմէքտէ իտի։

Պէօյլեճէ նէհրին քէնարընա վարլ օլունտու։

Թէճհէրեճիլէը թէճհէրեէյի, իւչ սանտալա գօյտուլար քի, պու սանտալտա ալտապ ժիւրիթթէրի իլէ տէօրթ նէֆէր քիւրէքճիլէր պուլունմագտա իտիլէր։

Իչար Պէրնիէնին դըզլարը, Մարսիալ Տէրէյն, Ժան Րընօ վէ տօգթօր Ժօսլէն տահի, իքինճի սանտալա բաքմագ օլտուլար։

Մէրքիւցցա, օլ սապահ զաեէթ էրքէն, գօնագ պէյհիրլէրինին էն սէրի իւչ հարէքէսիյլէ ազիմէթթիթմիշ իտի։

Հալաթլար չէօզիւլիւպ, իքինճի սանտալա, քիւրէքլէրին իտթիմալինէ լիւզում կէօսթէրմէեէն տագընընը գուվվէթիյլէ, կուաեանիլաեա սուլարընտա սիւրաթլէ հարէքէթէ պաչլատըլար։

Հէր քես պիլիր քի, ֆէնա խապէրլէր աատէթա էլէթրիք զիեաճը կիպի բէք չաբուգ եաեըլըրլար։

Եէօյլէ քի թաասապահտան, չիֆթլիքեաթ սահիպլինին վուգուտ վէֆաթը թէվաթուրու, պէտապտիթ Նօեմինին կիւշինէ վաըլ օլմաղէ, մէզպուրէյլ, գըզլարը գատար տէրեաեը էլէմ ու քէտէրէ զարգ իյլէտի, վէ պիչարէ էլլէրինի օվուչտուրարագ,

—Ա՛հ, պէնիմ վէսվեսէլէրիմ... պէնիմ վէսվեսէլէրիմ կէլիպ չըգտըլար, տիմէքտէ իտի եիւքսէք սէտա իլէ։

Ա՛յնի վագըթտա, պիր սանտալ իչինէ պիր ճէնապէ կէթիրիլմէքտէ օլտուղու խապէրի կէլտի։

Նօեմի, պէօյլէ պիր զալիմանէ խապէրտէն բէք մէչեուս օլուպ, վէ քէնտի զատֆէթինէ բաղմէն, ճէնապէ ալաեընը կիտիպ գարշըլամագ իտթէտի։ Պինաեէրին, պիր թարաֆընտա Ֆօրէսէ, վէ տիկէր թարաֆընտա Րօպէնսընա տաեանարագ, վէ խըզմէթքեարլար իլէ էսիրլէր էթրաֆընտա պուլունտուգլարը հալտէ, պաղչէյի կէչիպ, սահիլէ գատար էնտի։

Պիչարէ գատըն, քէնտի սէվկիլիւսիւ օլան Իչար Պէրնիէյի, գաթիլէն գըմըլտանմագ վէ միւէպպէտէն տիւրիզ պիր հալտէ օլարագ կէթիրտիքլերի կէօրտիւկիւնտէ, զանն իտէրսինի քի ագլընա խիֆֆէթ կէլէրէք, ֆէվգէլատէ ֆիլզան ու ֆէրեաատլար չըգարմաեա, սաչլարընը եօլմաեա, վէ կէօքսիւնիւ խըրմալամաեա պաչլատը։

Ճէնապէչիյն, գօնագա նագլի հէնակեամընտա, միւշթէրիքէն տաղմագ վէ սըզլամագ սետալէրի իչիտիլտի, վէ տէրհալ տէրունի գօնագտա, կուաեանիլա քիլիսէսինին Իսթանպօլ բուհպանընըն թահմը նէզարէթինտէ օլարագ, մուվագգաթ պիր մատուռ ինչա օլունտու։

Պու վէճհ իլէ, տահա պիր կիւն էվվէլ քէմալի մէսէրրէթ իչինտէ պուլունան Իչար Պէրնիէնին խաղնէօնտէ, չու սահիպտա ֆիլզան ու ֆէրեաատլարտան վէ հըզմէթքարմալարտան պաչգա պիր շէյ իչտիրմէեօրտու։

Մինասիպ վագըթտա ճէնապէ պահարլանմըշ օլմաեըպ, վէ Բօրթօ֊Րիգօնուն ֆէվգէլատէ սըճագ մէվճուտ իտէ, ճէնապէ ալաեընըն ֆէրտաատ կիւնիւս իճրա օլունմաընա միւտաատէ իթմէտիկինտէն, անճագ էթրաֆընտա իչիլիք թօխտուսլարը էքմէք իչին եաչամըշ, վէ մէքրուհ պիր ճինտեէթլէ, եաչընըն քէմալի էանտաընտա գաթը հայեաթի իթմիշ օլան զաթըն ճէնապէսինին, քէնտի չալըշմասը յա միւմկինի գէչինմըշ պուլունան զէմինտէ, օլ ագ-

չամ ուէֆն խոխմէոի լաղըմ կէլմէքտէ խոի։

Գիչարէ ատէմի հէր քէո ուէվիպ քէնախնինէ հիւմմէթ խոխկինատէն, հէր Թարաֆտան ճէնազէ ալահընա ատէմլէր կէլսի, վէ միւթէվէֆա խընճախընճ պիր ճէմայէթլէ գաալրինէ կէօխխուրլաիր։

Թէվճճիհիւ ուզունմինին իշպու միւխանիման վէ ինքիտարը գայրի դաալիվ ուէկիլլէրի գարշըսընտա, Մարտիալ Տէրէյն պիր ուէրէճճէ իզ թիրտալէ քէնտի քէնտինէ շու սուալի իրատ իխմէքտէ խոի։

—Հագդըմը էլտէ խոխկինմէ, վարխուլքտէն ուագըթ օլան շու գաւիկտէնդն վարխտաիքնա ատհիպ օլտուղդ, վէ օ ֆամիլեանքն եէրինէ կէչէրսէմ, պու ատէմլէր պանա ալշաղ նադարըլմա պաղմանա՞ճադըլար մը ըր։

Լաքին մէրգուման պէշագճա Թապիանը գարշըսընտա, պու միւսահադաթտան նէ՞ նէխխճէ հասըլ օլադիկը խոի։

Զիհնքի քէնախնինէն, վարխտա Թա ահհպ օլմազըդ, վէ զայըր մահասա ուէրմէթ ատէօնտէ, ֆէվգէլատէ զէվգ ու սէֆալար ինճրա խոմէքլիք արզուլ չէտիտի, տամտարըճընտաքի գանը Թահրիք խոմէքտէ, վէ ազընա խոխֆիէթ կէխխրմէքտէ խոի։

Խուլասա, էֆքէտրը ալէմին քէնախնինէճ նէ՞ էհէմմիյէթլի օլադիկը խոի։ Պէլքի քէնախի Թահգիր խոխկէճէք խոի խոէ ատ, շիւպհէ եօղ տուր քի, քիմսէ պու Թահգիրի եխզ պէ եխզ խոպաի խոխմէքլիկէ մուխէճաբը օլամախտաճադ խոի, պիրա մնալիք օլաճաղը միլնէնըլար, հէր քէսէ ամիր օլաճադ խոի։

Մարտիալ, ալիճան իլէ հէր շէյ օլուր, հէր շէյ, հաիքա միւհիթէրէմ պիր եօլանճընքն չէհաաէխլէրի պիրէ սաիքն ալընքը տէյի տիւշինմէքտէ խոի։ Քէնախի խէ, սալի սուրէթի գահիրէ իլէ լաքիֆա խուէր պիր քիսինէ խոի։

Ճէնազէնին ատֆն օլունտուղու կիւն, կիճէ գարանլըղը պաապգտան պիր ազ սօնրա, սինեօ Մէրքիւցյա, աղըր քէօրի բիւշէվէ դուվէխաէն տիւշմիւշլիր պէյիկլէ սուար օլմուշօլտուղուվէ իւսիի պաչը Թօզ Թօրրադըա միւչէմմին պուլունտուղու հատե կէլսի, վէ ատղրու Տէրէյնին օտասընա կիրիպ, օլատա խրխի գաբանըգ գալաբըլար։

Մէրգումանքն միւլագաիմը, քէվ ազ խիիխատա խոիպ, պիրի պիրլէրինտէն այրըլաըգլարընտա, խքնինին տահի եխզլէրի կիւչլիսեօլատա։ Պու հալտէն անլաչըլաըգընտա կէօրէ, չիւպհէսիզ սինեօ Մէրքիւցյա, հյի խապէրլէր կէԹիրմիշ խոի։

Պու արալըդ Նօէմի իլէ գըզլարը Թօրանըն տայիրէօնտէ խոիլէր։ Վալիտէ վէ իւչ հէմշիրելէր քիմսէյի կէօրմէք խոիմէյիպ, չնֆա գապալ իխմէքէն մէյնուսիպնէիլէրինին իւք ատյդրալարը իշինտէ զարպ օլմուշ խոիլէր։

Ճէրատաք տապահ, Կաւաճանիլա գատապաընքն տոկ Հաքիմի, քէնտի զաալի քեաԹիտի վէ գունուշնան իճտաղ իխմալիտիկի չահիալէը պիրլիքտէ օլտուղալար Հալտէ, եըքէնճէ գէնտալա կէլսի, վէ Րիչար Պէրնէյնին էվլադընը Թահարըլի իլէ, վաանէյնաումէնէ տայիր հիչ պիր քեաղըտ պուլունմատընքը Թահգիգատան սօնրա, իճտաղ իտէն մահէլլէրէ տաանլա վուրտու, վէ Մարտիալ Տէրէյն տէ, եաղընտադըտալա օլմազ սբֆոմքըյա, պու սբըտաա մէմուր Թայիրին խոիլտի։

Հաքիմին Թահգիգաթը իչմալ օլունտուղատան սօնրա, Ժան Րընօ վէ տօգԹօր Ժօլէյն ՌօբԹօ–Լիգօտա միԹէվէճճիհինէն հարէքէթի իխտիլէր։ Գունըտ, չիֆխվէքեաթ տահիպինին միւտաուաթը ախխրէտի սէնէտինի Սիմիսմինէլըօնունն իտարէխանէսինտէ պուլաճադպուլընը իւմիտ իխմէքտէ խոիլէր։

Մէլէղ Թապիպ վէ րէֆիգի սինճադ կիճէ գարանլըղը պաապգը օլտուղու զէմանն, գէնտալա ատհէթի իխտիլէր։

Ժան Րընօ, իւչ ատֆա տուպ Րօպէնօնա Թէատիւֆ խոէրէք, Մարսիալ Տէրէյնին ճէբէտէ պուլունտուղունու մէրգումա սիւալ իխտիլ, վէ օ տախի, Մ. Տէրէյնին ադշամ Թատմինը միւԹէապգը, սինեօ Մէրքիւցյա իւչ պիրլիքտէ տիչտաըրը չէզմըշ օլտուղու ճէվապընը միւտի։

—Իքիսինէ պիրխխրինտէն տալա այրընմադըտ. պու խոէ Թապիի տիր, պիրա եէկտիկէրի իչնն եաբատաբգըշ սըրըտ, տէյի միւտահազա իխտի Ժան Րընօ։

Դատէհու Տօքտա ատֆինէնի ֆիլտարխի պիր տապըգա գիչէ գայդ իխմէճէրէք, Գօրանըն տայիրէօնէ կիխտի, վէ ճէդազքէխիէ գատուճու չալտը։

Գատուճու աչան Տօքօրէս օլուգ, Ժան Րընօ, մէզգուրէ կէնճ գըզ ա,

—Մատմուազէլ Գօքտ իչէ կէօրիչմէք խոխմէրիմ, ատհէ։

—Իհխիմալի եօգ տուր, միւսիւ Միշէլ, ատհու ճէվապ վիրտի գըզ։

—Նի՞չին։

—Զիհնքի գիչէյրէ աղաճօր, վէ քիմսէյի կէօրմէզ։

—Մատմուազէլ, ատօյէյինն քէնախինէ քի, պէնիմ հագգընտա պիր միւտաատ խոխմէն, գիչա քէնախնինէ եօյէ միւհիմմ չէյլէր իւգերինէ կէօրիչէճէյինի քի, պու չէյլէրի պիչա թէէխխիւր գիլմէլի տիր։

Ժան Րընօնուն սէտաթը վէ թէլէֆֆիւճիւ իլգամ խոխճի տուրէխտէ օլմաղէ, Տօքօրէս, վագը օլան Թատլընմաքը իֆրա, վէ պիր ազ սօնրա ատհէթի խաէրէք,

—Կէլինիզ, ատհ։

Ժան Րընօ մէգգուրէնինն արգատընան կիտէրէք, Գօրա իլէ գըզգաբընտաշլարընն վէ Նօէմինին պուլունտուգլարը վասի պիր օտաճա կիրտի։

Գօրա, իչքի կիւնտէն պէրու աղրատագտան, օբգլատագտան, հէյեէթճէ պիւտգիխխիւն Թէպգիլ օլմուշ օլտուղու կիգի, քէտէր ու էլէմինտէն նաչի տախի գուվվէթ վէ տէրմանտան տիւշմուշ տիւր կիպի զանն օլունտուճօրտու։

30

Իւչ գըզգարընտաչլարտան էն պիչիկկու, Ժան Րընօնուն իչէրի կիւտահկինի կէօրտիկինտէ տճտպտ գալդը, վէ խոխկիգպալ խոէրէք,

—Տօ՛խտուտ, ատհ, էօյէ պիր ատճտա իլէ քի, աղրատագտան էվվէլքի գատվէթինի զայդ իխմուշ խոի, պէն, սիզին, հագգընտա տէրքատ օլան Թէվճճիհ վէ ատպտահէթինիզի պիլիրիմ, վէ հէրնէ ատճէպիլ կէչէն օլտը խոէ օլտուն, ատճա գապալ իխմէճէկկի գարարաշաըրմըշ իքէն, սիզի գապալէ միւտահատի իլլէտիմ։ Դալինճա, պանտա արզուպէճան խոէճէք պագը Թէպգիլդաիքը միւհիմմէնիզ օլմալը տըր։

—Էվվէթ, մատմուազէլ, սիզէ արզուպէճան խոէճէք գաճէթի միւ-

հիմի վե վէհիմ թէպլիզաթըմ վար տըր, տէեու ճէվապ վիրտի Ժան Ըընօ, հէեէճան լէ վե կէօզլէրի տախի հուշարարագ։

—Նէ՞ մատատ իւզերինէ տիր։

—Սիզին միւսթագպէլինիզ, վե վալիտէյնիզ իլէ գըզգարընատըրը-նըզըն միւսթագպէլի իւզերինէ։

—Ա՛հ, տօսթում, շու էնատէ միւսթագպէլի տիւշիւնմէքլիք պիզիմ խաթըրընզա պիլէ կէլմէզ։

—Պուննունա պէրապէր, մա՛տմուազէլ, միւսթագպէլի տիւշիւնմէք տէ ֆարզ տըր։

—Տահա օննա չօգ վագըթ վար տըր։

—Հա՛ըֆ քի, օլ պապատ եաընըզէօզուննուզ, պու իշի պիր սաաթ կէրի պրագմադ, քեարը ագըլ տէյիլ տիր։

—Նէ՞ իչին։

—Մատամ քի հիչ պիր շէյտէն մնալիմնաթըընըզ եօգ տուր, օ հալատ հէր շէյի պիլմէքլիկինիզ լազըմ տըր. շէօյլէ քի շու էնատէ սիզ Մ. Մարթալ Ֆէրէյնին էմրի թահթընատընըզ։

Գօրա, գալէ պիրտէն պիրէ տիւշարը իզթիրապ օլարագ,

—Լաքին ատօպիւնիւզիւ իյզահ իտինիզ, չիւնքի նէ տէտիկինիզին անլաեամնաեօրում, տէտի։

—Պէն Բօրթօ-Րիգօսան կէլիեօրում քի, տօպթօր Ժօլէն տէ պէնիմլէ պիրլիքտէ կէլմիշ խոր։

—Բօրթօ-Րիգօսա նէ՞ եաբմաեա կիմմիշ խոնինիզ։

—Մէրհում բէտերինիզին պիր վասիեէթնամէսի քէնտի եէտինտէ օլուպ օլմասըզընը, գաեէմ քեարթի Միժիսմէն Լըրօեա սիւալ իթմէեէ կիմմիշ խոնը։

—Ֆագաթ, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, Մ. Լըրօյ, ֆամիլեաճան մէզպուրէնին, պուլունտուղու հալ նէթիճէլէրինի պիլմէմէսի, մէրգումու հայրէթտէ պրագմադըլէ,

—Մ'իւսաատէնիզլէ սիզէ պիր շէյ սիւալ իթմէք իսթէրիմ, տէտի Նօէմիեէ, շէօյլէ քի սիզին ազատ օլտուղունուզ թաստիգ օլունմա՛ուշ մու տուր։

—Ասլա, վէ ազատ օլմաեաա տա լիզումում եօգ խոր, զիրա սէվկիլու Բիշարըմըն պանա օլան մու-հապպէթի, պէնի քէնտիսինէ միւսավի գըլմըշ խոր, պու իսէ, պանա քեաֆի խոր։

—Իսթանիա գավանիսինինի պիլի՛ըմիսինիզ։

Նօէմի պաշը իլէ պիլմէտիկինի անլաթտըրընճա, Ժան Ըընօ քէլմա տէվամլէ,

—Էօյլէ խէ, մա՛տամ, իշթէ սիզէ հագգագթը հալի սէօյլէյիմ, տէտի, սիզին գըզլարընըզ էսիր օլան պիր վալիտէյնէն տօղմուշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, պիզգաթ էսիր տիրլէր, վէ էկէր բէտերլէրի թաստիգնատ ազատ օլտուգլարը թանըլմամըշ իսէ, բէտերլէրինին վարիսէսի ասլա օլամազլար։

—Է՛յ, տէտի Գօրա, լա՞նէթ օլսուն օլ էսիր քէլիմէսինէ, բէտերիմ պիզիմ իչին ազատլըգ վասիեէթնամէսի եազմադըշ մը։

—Եազմադըշ զանն իսէրիմ. գօլիպա մէրհում տահա եաշաեաճաղընը զանն իսէրքէն, էճէլէ գուրպան կիմմիշ տիր։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ, հագգլաըընըզ, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, ֆիլմագը պիզիմ հաղիմիզ բէք ֆէնա տըր, վալիտէմ վէ պիզիմ իչին սէֆալէթի վէ մահվիեէթ տիմէք տիր, չիւնքի հիւքիմէթ պիզիմ զանն իթտիհիմիզ վարիսա-

նունա գաեաթ տէվամ իտին, թէէմին օլուն քի, սիզի տինլէմէք իչին, լազըմ կէլէն գուվվէթէ մալիք օ. լաճաղըզ։

Պունուն իւզերինէ, Ժան Ըընօ քէլամընա տէվամ պիրլէ,

—Մ. Լըրօյ, տէտի, Բօրթօ-Րիգօսան հարէքէթ իթտիհիտնատէ, էֆէնտիսինին ումուր ու մէսալիհինէ քեամիլէն աչնա օլսուպ, Տիէկօ Սիլվա Նամընատա կէնճ պիր իսթանպօլ օլան քէնտի պաշ քեաթիխլինի եէբինէ վէքիլ պրագմըշ։

—Պու տէլիգանլընը կէօրսուպ, քէնտիսինէյլէ պօնուշտունո՛ուզ մու։

—Էվվէթ, մա՛տմուազէլ։

—Է՛յ։

—Տիէկօ Սիլվա, իտտարէքատնէտէ Մ. Պէրնիէնին հիչ պիր վասիեէթնամէսի պուլունմատըընա տօյըր պանա թէէմինատը գաթիհնէ վիրտի։

—Լաքին, պու միսքին տէյիլ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, զիրա սօն տէֆա Միժիսմէն Լըրօյ գօնատա վիպիթա վիրտիկինատէ, զէվալը բէտերիմ իլէ խայլի վաղըթ կէօրուշտիս քի, պու միւլագաթտա ֆամիլեաճա ումուր հագգընտա իչթիհատ իթմիչ օլտուգլարընը գաթիհնէն զանն իտէրիմ։

—Վաղտա պու խուսուս միւհիմմէլ կէօրունմէքտէ իսէ տէ, պու միւսավաթտան հիչ պիր մուհապրեր էսէր եօգ տուր։

—Նէ՞ միզէ լազըմ, տէտի Նօէմի, վասիեէթնամէ օլսուն օլմասըն, պէնի քէնտի հիսսէմէ հիչ պիր շէյ իսթէմէեօրում, վէ հիչ պիր շէյտէ տէ իհթիեաճըմ եօգ տուր։ Գըզլարըմ իսէ, բէտերլէրինին վարիսէթինէ սահիպ օլաճագլար տըր, զիրա պուննու փիսնէ րէտտ իտէմէզլ։

Ժան Ըընօ թէաճճիպլէ պիչարէ գաթընա աթֆը նազար էյլէտի, վէ

Թը զապթ իտէճէք տիր։

—Հիւքիւմէթին իչպու մէրասատա ասլա մէտհալի օլմամազ, մա՛մուազէլ, չիւնքի զաթէն մէշրու վարիս վար սըր, ատէտ ծան Ըընօ։

—Մէշրու վարի՞մ մի, ատէու մուգապէլէ իթտի իւչ գըզգըրընաշլատան էն պիւյիւկիւ։

—Շիւպհէսիզ, հէմ ատ միւթէվէֆա բէտէրինիզին եէկէնի Մ. Մարսիալ Տէրէյն տիր։

—Էօյլէ օլսուդու թագտիրտէ, ատէտ Գարմէն չէտիտէն, գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպիմիզ եօք տուր։ Հալամըզըն օղլու զաեէթ ալճէնսագ պիր քիմսէ օլսուդունսան, պիզի պիւսպիւթիւն այքդաս պրագմաեաճագ սըր։

—Անը մէմուլ իթմէյինիզ, մա՛մուազէլ, ատէու ճէվապ վիրտի ծան Ըընօ չէտիտէն, մէրգումինան էօյլէ պիր հալ իւմիտինտէ սուա պուլունմաեըընըզ։ Մարսիալ Տէրէյն պու էվէ կէլիր կէլմէզ, քէնտիսինին մուհաքէմէ իթտիմ։ Պու պիր ալչագ վէ հիլէքեար պիր քիմսէ տիր, վէ պէլքի պու սըֆաթլատան տահա գիեատէ ֆէնա պիր սըֆաթա միւսթահագգ պուլունմագտա սըր։ Քէնտիսի տաեըսընըն ֆէվգէլատէ սէրվէթինի գըսգանըզըր էճիլտէն, սիզի տէրեատը մէյտուսիճէթէ ղարգ իտէկէյէն ֆէյլաքէթտէն տօյաեըտա մէ ՅՅուն տուր։ Զաթէն սիզին իլէ կէօրիւշտիկիւմ չու ուսաթտա, քէնտիսի, հիչ պիր վասիճէթնամէ պուլունմատըզընը պիլիր, զիրա քէնտի եէնի տօսթու վէ մահրէմի էտարը օլան սինէօր Մէրքիւցյա, պէնտէն էվվէլ, Բօրթօ-Րիզ օտա գատէմ քեախիյինին իտարէխանէսինէ կիթմիշ տիր։ Մէրգում ֆինաճէրինին ճան Ըընօ տիշարը չըգըպ, Մարսիալ Տէրէյնի արտմաեա պաշլատը։

միւթէսարրըֆ վէ ահիստ ատտ իթմէքտէ տիր։

—Ֆագաթ պու ալչագլըգ սըր, ատէտի Նօէմի տիթրէճէրէք։

—Էվվէթ, մա՛տամ, լաքին քէնտիտի տէ ալչագ սըր։

—Տօ՛ղրուտ, սիզին, պիզիմ մէնաֆիսիմիզէ օլան ուզուսիէթինիզ, սիզի եառընլիմագտա սըր, ատէտ Գօլա, վէ հալա օղլում Տէրէյնին ահլէադընը սիզէ բէք ֆէնա կէօսթէրմէքտէ տիր։ Պէն ատիկ տիկէր սէպէպլէրէ մէպնի քէնտիսինին չէտինտէն մուհաքէմէ խատր խէմտէ, պիզիմ օլան պիր վարիատթը զապթ իտէրէք, պիզի քեամիլէն ակֆալէթէ տիւչիւրմէ քլինկէ տէ, մէրգումուզ ղայրը միւգթէտիր զաման խատրլըմ։

—Ալլահ վիրէ տէ, մա՛մուազէլ, պէն եառընլա իտիմ։ Տօղրուտու եառընլէյնըմը նէ՛ գատար սէվինճլէ թաընթըզ, լաղմ կելէյն թարզինէէյի իթտաեէ նէ՛ մէրթէպէ խահիշլէ հաղըր պուլունտուղումուզ թարիֆ ութմէմ։

—Պէն իչի պու կիւնտէն թահդըզ իտէրիմ, ատէտի կէնճ գըզ, վէ սօնրա, Մ. Տէրէյն գօնագտա՛ մը սըր, ատէու իլավէ իթտի։

—Մա՛մուազէլ, պէն կէլտիկիմ վաղըթ, գօմինտէօր Մէրքիւցյա իլէ պիրլիքտէ պաղչէտէ իտի։

—Էօյլէ իսէ, մէրգումու պուլուպ, բէտէրիմին իչ օտասընտա քէնտիսինին պէքլէտիկիմի պիլտիրմէյեէ հիմմէթի խոմն։

—Բէք իյի, մա՛մուազէլ, ինշալահ Հագգ Թէյտա սիզէ եառընտըմը պուր տա, օլ տուղրուտուզ գալպի միւթէսարրը գըլմաեա մուվաֆֆաղ օլուրտունուզ։

Պինապէրին ճան Ըընօ տիշարը չըգըպ, Մարսիալ Տէրէյնի արտմաեա պաշլատը։

Մէրգում Մարսիալ իլէ սինէօր Մէրքիւցյա, չիֆթլիքեաթ սահիպինին վէֆաթընտան տօյաեը, էսիրլէր վէ սէրպէսթ ամէլէլէր հագգընտա հուսուլէ կելէն թէէսսիրի լաեըգըլլա անլատագ իւզրէ, պիրլիքտէ ֆաղրիգալաըը, չէքէր տէյիրմէնլէրինի վէ մահալլը սայիրէյի տօյաշտըլար, վէ կէօրտիւքլէրի ասար հագգընտա սրթըզ աչըգտան աչըտա կէօրիւշմէեէ պաչլատըլար։

—Վէլհասըլ հէր չէյ սըրասընտա ճէրէեան իտիեօր, տիմէ քտէ իտի Մարսիալ, իչլէր, տաեըմ հէնուզ հայեաթտա սըր կիպի եիւրիւմէքտէ տիրլէր։ Էֆէնտիլէրի իտթէր Րիչար Պէրնիէ թէտմիեէ օլունսուն, իտթէր Մարսիալ Տէրէյն. պու խուսուսուն պիւյիւք էհէմմիեէթի եօք տուր, վէ պու ատտալար օլ ճիհէթթի չօգլուգ տիւչինմէեօրլար։

—Օնա չիւպհէ նէ՛, սինէօր, տէեու ճէվապ վիրմէքտէ իտի Մէրքիւցյա, չիֆթլիքեաթ նիզամընա թաթպիգ հարէքէթ իթտիքճէ, արապլար միեանընտա իտթիլալ չըգաճաղընտան վէյախօտ իտէճէք ասլա սէպէպինիզ օլմամազ։ Լաքին հագգընըզ վէ վազիֆէնիզ իւզրէ, էսիրլէրին ալընմընզ օլսուդունա պէճա սէրպէսթէեէթլէրէ գարշը մուամէլէ իտինիզ։ Պու գատար քի տաեըընըզըն պիւյիւք գըզգը պու էսիրլէրի թահրիք իթմէք իտթէտինտէ, օ գուդու օլան էսիրլէր գուրտ, վէ սօնրա տաթի գաբլան օլաճագլար տըր։

—Ֆագաթ պու հալի մէնն իտէճէք պիր վաըթտա պուլմալը տըր, տէտի Մարսիալ։

—Օլ պապատ պէն պիր չարէ պիլտիմ։

—Նէ՞ չարէ տիր։

—Մէրպէսթ ամէլէլէրի գազան-

մագ։

—Պու նա՞սըլ օլապիլիր։

—Պուրատա չալըշան Իսքանէօլար, արապլարը տայիտա թահգիր իտէրլէր, չիւնքի պու արապլար բէք չօգ չալըշըպ, չալըշմալարընա մուգապիլ տէ իւճրէթի այտատըգլարընտան, սէրպէսթ ամէլէլէրին ֆազլա իւճրէթի այտլարընա մանի օլուրլար։ Պունտան տա գաթիննադար, արապլարըն իտթիեազաթը մախսուսէլէրի օլտուղու ֆիքրինտէ տիրլէր, նասըլ քի պէն տահի էօյլէ օլտուղունու զանն իտէրիմ։ Ալէլխուսուս արապլարըն վէ պէեազլարըն միւսավի սուրէթտէ գայրըլմալարը, պէեազլարա բէք ֆէնա կէօրինիեօր։ Պինաէն ալէյհ, սինէօր, իշպու րէգապէթտէն միւսթէֆիտ օլմագլըգ գաատար այէմտէ գօլայ պիր շէյ եօք տուր։ Եէօյլէ քի, Իսքանէօլարըն իւճրէթինի ճիւզի տէրէճէտէ արթըրընըզ, վէ էսիր օլանլարը շէտիտէն ճէզալանտըրըզ։ Օ հալտէ, պիր իտթիլալ վէ իսեան հէնուզ գուվվէտտէ օլտուղունտա, սէրպէսթ ամէլէլէր սիզին թարաֆընըզը իլթիզամ իտէրլէր, հէմ տէ, վագտա պուընլարըն միգտարը, տիկէրլէրինտէն ազ իսէ տէ, միւքէմմէլ սուրէթտէ սիլահլանտըգլարը թագտիրտէ, մուվազէնին աղըր ճիհէթի քէնտի թարաֆլարընտա գալմըշ օլուր։

—Հագգընըզ օլմալը տըր։

—Սինէօր, հագգըմ օլտուղունա չիւպհէ ճայիզ տէյիլ տիր։

—Էօյլէ իսէ, պունլարըն իւճրէթինի սիզ արթըրընըզ, վէ ֆազրիգալարա պիր իլանտամէ եարընտըրթտըրընըզ քի, ամէլէլէր սապահտան իւճրէթլէրինին արթմըշ օլտուղունու կէօրսինլէր։

—Բէք ալէա, սինէօր, իչլէթ պու

թէտպէրինիզ բէք ոգիլանէ տիր։ Շիմոի, միւսաատէնիզլէ, էսիր նօեմի վէ տաեքնըզքն գըզարը հագ. գընտաքի թուտավուրաթքընըզ նէ. տէն իպարէթի օլտուղունու սիւալէ իճթիսար էյլէրիմ։

—Տահա օ ճիհէթի պէնտէ պիլմէմ, օլ խուսուսու իլէրուտէ գաբրալաշըրտաճաղըմ, տէեու ճէվապ վիրտի Մարսիալ, աշիքեար պիր թէրէտտիւտէն սօնրա։

—Մի՛նէօր, պուրատա իչքի քիշի վար սըր քի, քէնտինիզի անլէրտէն սոգընմանըզը իմթիար իտէրիմ, տէեու տէվամ իթտի Մէրքիւցցա, պունլարտան պիրիսի, պանա մուավին տէեու թայեին իտիւիպ, պանա խալէֆ օլաճաղը գաբրալաշըրըմըշ ալան Ֆրանսըզ, տիկէրի տե տօղմօր ժօալէն տիր։

—Ոու մէլէզ թապիպ սիզէ մու. խաթարալը՞ մը կէօրիւնիւէօր։

—Էվվէթ, զիրա իւչ գըզգարքն. տաշլարա վէ վալիտէյէրինէ ֆէվգէ. լատե ուպուտիյէթի վար սըր։

—Հի՛ըր մի՛ւ տիւր։

—Թէէսսիֆ օլունուր քի հիւրր տիւր, լաքին սիզին էմրինիզ թահ. թընտա պուլունմազլէ, հէր նէ վագըթ իսթէրսէնիզ, գօնագտան կիմսինի էմր խոէպիլիրսինիզ։

—Անքն իճապքնա պադարըմ, Ֆրանսըզ Միշէլէ կէլինճէ, սիզէ շիւպհէլի կէօրիւնտիւկիւ կիպի, պանա տախի շիւպհէլի տիր, պինապէրին եագընտա ճնու տախի տէֆ իտէճէյիմ։

—Սո՛ւս օլուն, սինէօր, քէնտիսի կէլիճէօր։

Ֆիլվագը ժան Ք.ընօ, պու էննատէ Մարսիալ իլէ Մէրքիւցցաեա եագլաշմագտա իտի։

Ժան Ք.ընօ տախի, Մարսիալըն սիկարասը տիւմանքնտան, մէզքիւր գարանլըգ եօլտա մէրգուման իչի քիշինին պուլունտուգլարընը անլամըշ իտի։

—Ֆօրթօ-Րիդօտան ավտէթ իթտինի՞զ մի, միւսիւ Միշէլ, տէեու սիւալ իթտի Տէրէյն։

—Էվվէթ, միւսիւ։

—Գաէմ քեմթիպի Սիժիսմոն Լըրօեուն իտտրէխանէսինէ կիմտինիզ, տէյի՛լ մի։

—Զաթէն սէյհահաթըմըն մագսէտի եէկհանէսի պու իտի։

Մարսիալ, հիչ պիր չէյտէն խապէրտար տէյիլ տիր կիպի կէօրիւնէրէք։

—Էյ, տէտը, մէզքիւր իտտրէխանէտէ տաեքմըն պիր վասիեէյինամէսի պուլունտուղու խապէրինի կէթիրտինի՞զ մի։

Ոու տէրէճէ քիւսթախանէ հիլէ գարշըսքնտա, ժան Ք.ընօ սօղուգ գանլըլըզըն ղայպ իթմէեէրէք։

—Ոու սիւալինիզլէ պէն ճէվապ վիրէճէք տէյիլիմ, տէտի։

—Նէ՞ իչին։

—Զիւնքի տաեք գըզընըզ մատմուազէլ Դօրա պու խըտամէթի իճրա իթմէ քիւկի տէրիւհտէ իթտի։

—Քէնտիսինի կէօրտիւնմի՞զ միւ։

—Շիմոի քէնտիսինտէն այրըլտըմ, մէ անքն Թարասֆքնտան սիզի պուլմահա կէլտիմ. մէմնուրիեէթիմ տախի շուննու սիզէ պիլտիրմէք տիր քի, մէզպուքէ սիզի մէրհում քէրինին իչ օտասընտա պէքլէեօր, մէ պիրա իֆթաթէյի վագի քէնտինինի պուլմանըզը իճապ իտիւիր։

—Ա՜հ, պէնի պէքլէեօր մու, տէեու թէքքրարտատ Տէրէյն Թարինի օլունմազ պիր սէտա իլէ, հալպու քի, կիւզել պիր գադընը պէքլէթմէ քիւք, միւտտէթի էօմրիւմինէ իլք տէֆա օլարագ, վուգու պուլտուղու հալտէ, ապա ճայիզ տէ.

յիլ տիր։ Իմոի, սինէօր Մէրքիւցցա, պէն մատմուազէլին էմրէրինէ իթթիպատ մէճպուր օլտուղում էճլատէն, շիմոիլիք սիզէ Ալլահա ըսմարլատըգ։

Մարսիալ պու սէօզլէրի սէօյլեէրէք, սիւրաթլէ գօնագըն Թարաֆքնա միւթէվէճիհ օլտու։ Ժան Ք.ընօ տախի, մէզգուման արգաքնտան, ֆագաթ տէթէթ ահէթէ սիւլուք իմտի։

Մէրքիւցցա նալքնըզ գալըգընտա, էլէրինի օվուշտուրտու, վէ քէնտի քէնտինէ տախի,

—Հէր հատէ զանն իտէրիմ քի, պախթ ու Թալէիմ եամլէր օլտու, տէտի։

31

Գօրա, ժան Ք.ընօ իլէ վուգու պուլան մուհավէրէօինի միւթէագըզ, Մարսիալ Տէրէյնի պէքլէմէք իւզրէ, բէտէրինին իչ օտասընա կիմմիչ իտի։

Մէզպուբէ, Ռիչար Պէրնիէնին իչ իլէ մէշղուլ օլարագ, վէ զաեէթ սէվկիւլիսիս օլան գըզըլարըյլա ուզտան ուզատիեէ միւքեալէմէ իտէրք, նիչէ Թաթը վէ ապքին տաաքլար կէչիրմիչ օլտուղու մէզքիւր տայիրէնին էչիլինտէն կէչտիկինտէ, սէլ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքիւպ, հընչգըրմագտան քէնտիսի ԹուԹամատը։

Ֆագաթ իտէճէկի միւքեալէմէ պիր սիւքիւնէթի գաթիե իճապ իթտիրտիկինտէն, իչքիրապը գալգինի թէէսկին իթտիրիպ, կէօզլէրինին եաշլընը տախի օիլտի, վէ հագգաթէն տէյիլ իսէ տէ, զահիրէն սօղուգ գանլըլըգ կէօսթէրմէեէ պաշլատը։

Գատէհու, բէտէրինին եագընտա-

նէօխ իւզէրինտէքի պիր չամտանքն մուհիմարընը եագըպ օթուրտու, վէ պաշը արգաքնա տէվրիմիչ, կէօզլէրի եարը գաբտանմըշ, վէ պագըշը տախի միւշէվվէշ պիր հալտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, տէրինէ վէ միւքէտտեր պիր միւլահազա տէրեասքնա զարգ օլտու։

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա, եավաշճա գաբու չալքնտըզընտա, կէնճ գըզտիրէտի, վէ գալպինին տարափարը աղըրլաշտըզընը հիսս իմտի։ Գատէհու «կի՛բինիզ» տիմէսի իւզէրինէ, գաբու այրըտ, վէ Տէրէյն զահիր օլտու։

Թապիսի մէրգում պու արալըգ եօյլէ պիր քիսմէթ քէսպ իթմիչ իտի քի, հագգաթէն պու քիսմէթ, քէնտիսինին գօճէտիճըլըգտաքի մէհարէթինէ պիւիւք չէրէճ տատ օլունապիլիր իտի։

Եիւզիւնտէ ազիմ պիր մահզունլուգ, վէ զաեէթ զարիպ պիր հեեէճան միւշահէտէ օլունուեօրտու։ Մէրդում, Դօրաեա տօղրու իլէրլէեէրէք,

—Մէվկիւլիս տաեք գըզըմ, տէտի, պէնի կէօրմէյի արզու իթմիշսինիզ. իչքէ կէլտիմ։

—Վաղը օլան շու հիմմէթինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, մէրգումանն քէնտիսինէ ուզաքտըզը էլի նէֆրէթլէ սըգտարագ։ Գատէհու չէօյլէ իլտվէ իթտի. Միշէլի կէօրտիւնմէ՞զ միւ։

—Պէնի պէքլէտիկինիզի օ պանա խապէր վէրտի։

—Ռօրթօ-Րիդօեա իթտիկի սէյհահաթան սիզէ մալիւմաթ վէրմի՞ մի։

—Խա՛յր, անճագ մէզքիւր սէյհահաթն նէթիճէլէրինի սիզ պանա պիլտիրէճէկինիզի տէ սէօյլէտի։

Մէզքիւր նէթիճէլէրին, արգուլարը. տա մուվաֆըգ օլսուդունու էգճան ու ալիլ մէմուլ խաէրիմ։

—Հա՛յտ օղլում, տէեու ոէվամ իթտի Գօրա, սիզին իլէ դաեէթ մուհիմմ մատոէէլէր իւզէրինէ պահա խաէճէյիմ, վէ պիր գաչ տագըգա պանա միւատաոէ իթմէնիզի ըէճա խաէրիմ։

—Էմրինիզէ քեամիլէն միւնթահաղըրըմ, ոէվկիւլիւ տաեր գըզըմ, հաթթա էմրինիզէ միւնթազըր օլմադըգըդ, քէնտիմճէ պիր պահթիճարըգդ աստա խաէրիմ։

Գաոէհու Մարսիալ պիր իսկէմէլէ ալթպ, օթուրտու։

—Բէէէրիմի թագտիր խոէճէք գաոտար թանըթաբիլիզ, պիլիրսինիզ քի, իննանըլարըն էն իյիսի իտի, տէեու միւքեալէմէէ պաչտաոը կէնճ գըզ։

—Շիւպհէսիզ, տէտի Մարսիալ, պինաէն ալէյհ հիւրմէթլու տաեըմըն վէֆաթընտան սօնրա պրագտըղը աճըլար ումուտի տիւլէր։ Կէրչի միրուրի զէման իլէ պու աճըլար թահֆիֆ օլունաճագլար իսէ տէ, ասլա գայիլ օլմաեաճագ տըրլար։

—Բէէէրիմ, ֆամիլեաոընը տիւնեաոա հէր չէյտէն գիեաոէ ոէվէր իտի, Քէնտի նազարընճա, վարիտաթ, ոէրվէթ, իւքինճի սընըֆտան մնաատուա խոլէր։ Գունճա ոէնէլէրտէն պէրու, ոէրվէթինի անճագ պիզիմ իչին արթըրըր իտի։ Գիզիմ տաատէթի հալիմիզի թէէէմին գէլմադ իչին, քէնտի էօմրիւնիւ պիլա թէէէսիւֆ ֆէտա իթմէնէ հազըր իտի, լաքին քէնտի եէլաթընա իննանըր, վէ ուզուն պիր միւսթագպէլի օլաճաղընա կիւվէնիր, վէ անըզըն ֆէվթ օլաճաղընը տալա խաեալ իտէմէզ իտի. պինապէրին էն մուգտատա թաատվուրլարընըն իճրաաթը ֆէրտաոը կիւնէ թէրք իտէր իտի։ Տա՛ը օղլում, պու չէյլէրի սիզէ ոէօյլէմէքտէն մագոէտիմ, վազիֆէտի վէ միւրաոը իւզրէ, ֆամիլեաոընըն հալինի նըզամա գօյմագըզըն, անըլըզըն վէֆաթ իթթիկինտէն տօլայը, բէտէրիմի տօտա թայիճիպ իթմէմէնիզ, վէ հաթթա պիչարէյի օլ պապաէ մնագտու թուրմանընզ իչին տիր։

Գօրա, ոէօզիւնիւ քէտիկինտէ, Մարսիալ,

—Աճապա պու ոէօզէրինիզտէն, տաեըմընն պիր վաֆիճէթնամէ եագմանագ իչմինզ վէ թէքճաֆիւլինտէ պուլունմուչ օլսուդունու նէթիճէսինի մի չէգարմագ լազըմ տըր, տէեու սիւալ իթտի։

—Էօյլէ զանն խաէրիմ, տէտի կէնճ գըզ։

—Ճագաթ պու խուսուսա թէէմին օլմագ իչին, պուդունն թէէմինաթընը պիզդան գաոէմ քեաթիպինին աղգընատան ալմագ լազըմ տըր, հալ պու քի, մնայիւմիւմ տիր քի, չու էննատէ Մ. Սթիւսընճ Լըրոյ Հօրթօ-Րիգօտա պուլունմագտա տըր։

—Մէրգուում պիր տափի Հօրթօ-Րիգօտա ամէրի իթմէնէճէք տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Գօրա։

—Նէ՞ իչին, ֆիրա՞ր մը իթմիչ տիր։

—Էօյմի՞չ տիր։

—Էօյմի՞չ միւ, տէտի Մարսիալ թէճաճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք, ֆագաթ պու միւմքի՞ն միւ տիւր։

—Բէք սահիհ տիր, չէօյլէ քի պիչարէ ատէմ, Ֆիլատէլֆիա գարշընընտա, լաքին օլսուդու սէֆինէ գազաոա ուղրաեարագ, թէլէֆ օլմուչ սուր։ Իչպու ֆէլաքէթ խապէրի ըէմմի տիր։

—Ճագաթ գաոէմ քեաթիպինին տայիրէսինտէ տաեըմընն պիր գըթա վաֆիճէթնամէսի պուլունագպիլիր։

—Մ. Լըեօրտն քեաթիպի մուզայիրինի պէեան խոխեօր. պու հալտէ, հա՛յտ օղլում, բէտէրիմին պիւյիւք սէրվէթինէ, ոագթ սիզ վարիս օլաճագսընըզ։

Մարսիալ Տէրէյն կէօզ գաբագլարընը նիմ՝ սուրէթտէ գաբաեէրագ, իւչ գըզգարընտաչլարատան էն պիւյիւկիւ իւզէրինէ հէմ գաոիմտնէ վէ հէմ տափի չէհվէթէնկիզ պիր աթֆը նազար խլէտի։

Գաոէհու զաեէթ թաթլը, լաքին տախիէէվկի տէ թէլէֆֆիւզինտէն անլաչըլտն պիր սէտա իլէ,

—Իհթիմալ տըր քի, գանատն մուճիպինճէ թէքմիլ վարիեէթէ տալթ պէն վարիս օլաեըմ, տէտի, լաքին ինանըլարընն էօմրիւ իչինտէ պագը մէվճուտը մէչրուա տափի վար տըր, նատըլ քի պուղլարտան պիրիսի տէ, սիզին, տաեըմընն գըզը օլմադընզ տըր։

Գօրա չու վէճճ իլէ տէվամ իթտի,

—Հա՛յտ օղլում, պէն սիզի մէրհամէթլի պիր քիմսէ վէ տաոըգ պիր ագրապտ իթթիգատ իլէ, պիլա թէրէէտտիւտ սիզէ միւրաճաաթ իտիպ, քէմալի էմնիյյէթի իւզրէ իֆատաթը ախիեէմի պէեանէ վիւաարատա իլլէրիմ. չէօյլէ քի, պէն քէնտիմ իչին հիչ պիր չէյ իստէմէմ, լաքին պիր վալիտէմ իլէ իքի գըզգարընտաչըմ վար տըր քի, բահաթ վէ կէնիչ կէչինմէէէ տոլմուզ տըրլար։ Պինապէրին անլէրին, զարուրէթին իճապ իթտիրտիկի մէչաղաթա թէհամմիւլէ գուվվէթ վէ թագաթլարը օլմաեաճագ տըր։ Մալիք օլսուդունուզ սէրվէթ վէ վարիտաթ ֆէվգէլատէ տիր։ Իմտի,

պու սէրվէթտէն պիր ճիւզի գըսմընը չէգարընըզ քի, սիզի տալա ֆագըրլաթմուեաճաղը հալտէ, վալիտէմ իլէ գըզգարընտաչլարընա օլսուդունու ֆագաթ բահաթ պիր կէչինմէ քիւք թէէմին իթմէկէ քեաֆի օլաճագ տըր։ Իչինէ անլէր իչին եաէընըզ պուդունու սիզտէն թէմէննի իսէրիմ, վէ սիզին ալիճէնտալընըզընտան տալթ պու գաոտար պիր հիմմէթի պէքլէրիմ։ Մէ՛ղլէյին, պու բէճամըլ բէտտ իսէճէ՞ քամխինիլ։

Գօրա, բէճա եօլլու պիր հարէքէթլէ էլլէրինի գամաչտուրուպ սիւքիւթ իթտի, վէ թէվկիֆինէ մուվաֆֆագ օլամաեաոագ, ըզգըմտաեա պաչլատը։

Մարսիալ իսէ, տայիտա մէզպուրէեէ նազար իսէրէք, քէնտիսինի շու հալը մէյհուսիեէթինտէ պիլէ, հէր վագթտան տահա զիեատէ կիւզէլ, վէ տահա զիեատէ արգու օլունուր պիր սըֆթտա պու լուեօրտու, վէ օլ սօյնուչ եանագլարտան ինճի տանէսի միսիլու եուվարլատմագտա պուլունան կէօզ եաչլարընը քէնտի տօտագլարըլա գուրութմագ իչին, վահչիճէ վէ ֆէվգէլատէ պիր արգու հիսս իտիեօրտու։

Լաքին մէրգուում պու սըրատա քէնտիչի թուխտու վէ թաթլը պիր սէտա իլէ,

—Վալիտէյնիզ իլէ գըզգարընտաչլարընըզ հագգընտա պանա պահս իտիեօրսունուզ, հալ պու քի քէնտինիզ հագգընտա նէ՞ իչին պահս իթմէեօրսունուզ, տէտի։

Գօրա, պու սիւալտէն տօլայը թէճաճիւպ իսէրէք, կէօզլէրինի մուսահիպինէ տօղրու չէվիրտի, վէ մէրգուումնուն պալէատէ զիքը իթտիկմիզ պագըչընը կէօրտիւ, վէ չէլիք ըէնկինտէ պուլունան կէօզ պէպէքլէրինին մուճիպի տէհչէթ սու-

լսէթաէքի բարկագլխէղ, մէզպուրէեէ, գարշէը գօնուլմազ սուբէթաէ ֆէնա թէէսիր իթաի։

Պինապէրին ուէրհալ օթուրաուշու ամնատալեէտէն գալգէզ, հագգաթաէն դիւատէ զահլուի պիր սէպաթ վէ մէթանէթ իլէ,

—Նասըլ քի սիզէ սէօյլէտիմ, թէքրար խաէրիմ քի, պէնիմ հիչ պիր շէյէ իհթիւաճըմ եօգ տուր, առէտի, գուվվէթ վէ ճէսարէթ պէնէ ասլա էքսիք ատ յիլ տիրլէր. էկէրչի մէտոդը թէսխիւշումիւ թէ. տարիք իչին չալըշմազ տախի լազըմ կէլսէ, չալըշաճազըմ։

Մարսիալ միւթալիճէ պիր թէ. պէսսիմիլ կիւլուպ, վէ այնի թաթ. ըէ վէ տախթէ պիր ուէտա իլէ,

—Տիմէք սիզ պէնի նասըլ միւ. հաքէմէ իսթէօթաուշուզ, հագգ. գաթէն, տաեբմ պիր վաստէթ. նամէ եազմամազ իչմալ վէ թէ. քէտիլ լիւնէ պուլունմուշ օյուն. դուէճիտէն, միւթէվէզանըն թէքմիլ վարիեէթինէ սայի պէն վարիս օյուդուտուա, մէզբուր վարիեէթի քեամիլէն զապթ իստիպ, սիզին իլէ թէվզի իթմիեէճէ քիչիմ ուէեու գոնն իսթէօթաուշուզ, առէտ։

—Միզաէն պէօյլէ պիր ալճէ. նազըզ ինթիզարինէ հագգըմ օ. լաճաք մը սըր, առէտ կէնճ զըզ հայրէթաէ գալարագ, Ալլահ պա. նա չահիտ տիր քի, պէն ասլա պէօյլէ պիր թէվզիի վարիեէթ ֆիք. բինէ պուլունմաեօրում։

—Լաքին պէն օ ֆիլիքրաէյիմ, ուէեու մու գապէլէ իթտի Մարսիալ։

—Ա՜հ, հալա օղլում, սահիհէն սիզ պէօյլէ պիր չէյ եարաճաք. մըսընըզ, առէտ Գօթա։

—Ենւսհէնիզ եարաճազըմ, վէ եարմաեաուա հազըրըմ, հալ պու. քի, պէնիմ կիւզէլ տաեը գըզըմ, պուննու եարմագլըղըմ, սիզսէն, էվվէթ, եալընըզ սիզսէն մէնութ տուր։

—Նաՙըլ։

—Եվրինիզ օթուրսուն քի, գօ. նուշալըմ։

—Սիզի տինլէեօրում։

—Էվէէլա, էլինիզի պաննա վէրի. նիզ։

—Էլիմի սիզէ վիրմէքսէէն նէՙ չը. գար։

—Բէճա խաէրիմ մուվաֆֆագաթ խաին, զիրա օ հալտէ պէնի տահա իյի տինլէրսինիզ։

—Բէք ալէա, ալըն էլիմի։

Գօթա, պէլլիսիզ տուբէթաէ տիմ. քէ.յիզ, ֆագաթ, պէլքի միւթէ. գիմանէ վէ ալիճէնապանէ տավրա. նաճագ օլան պիր ագրապաեը տա կիւճէնաիրմէքլիկէ ճէսարէթ խաէ. մէտիկինատէն, նազիք բարմագլա. րընը, քէնարխինի էօքսիւզ պրա. գան տէմին էլինէ թէրք իթտի։

Տէրէյն պու աբրատա շու վէճհ իլէ միւքեալէմէեէ պաշլատը.

—Ձիլվագը տաեքսըն վարսիս եէ. կեանէօի պէն իմ, վէ պու կիւնտէն աիր կիսի սէօզ սէօյլէյիզ, միւ. բաւարտըմը իճրա իթտիրէգիլիր իտիմ։ Ճիւպհէ եօգ տուր քի, գա. հիրէն կէչիլմէզ պիր սէտաին պէնի տեքրմագտա օյուդուտ շու սէրվէ. թի արզու իթմէզ իտիմ, լաքին պախթ պու սէրվէթի պաննա վիր. միքտէ սիր, վէ պէնտէ պուննու րէտտ իթմիեէճէք իտիմ տէ, անը նէ տաբէթիլէ իսթիմալ իթմէք նէյ. յէթինտէ օյուդուտուն տա պէն պի. լիրիմ։ Իմտի, Գօ՛րա, հէր շէյ պէ. նիմ տիր, վէ լաքին հէր շէյի պէն սիզէ իհտագիմ իտիրիմ։ Պէնիմ գէնկինիլիկիմի, իսթէտիկինիզ կիպի, սէրպէսթճէ վէ ասլա հիսսագ ֆիլան վիրմէեէրէք գոյլանմագ իչին, պա.

ՅՐԱՆՈՄ ՇԷՕՀՐԻԹՇՈՒԱՐ ՄԻԻԼԼԻՖԼԷՐԻՆՏԷՆ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԻՖԻՆԻՆ

ԱՄԱՐԸ ՊԷՐԿԻՒԶԻՏԻՈՒՆՏԷՆ ՕԼԱՆ

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԼՋԱՒԱՐ

ՆԱՄ ՐՕՄԱՆ

1964
8381
83

ԻՆՋԻՆՇԻ ՃԻՒՂ

Հիւ 3 տարուշ

ԻՍԹԱՆՊՕՂՏՍ. ԳԱՂԱԹԱՏՍ. ՄԱԹՊԱԱՅԻ ՄԱՆՉՈՒՄԷԻ ԷՖՖԷՆԴԻ

1881

նա եալընըզ պիր սէօզ սէօյլէմէ-
նիզի իսթէրիմ. եալընըզ . . .

Պու լապըրտըլար թէքմիլ օլմազ-
տան էվվէլ, կէնճ գըզ էլինի էօյլէ
պիր չիտաէթլէ չէքմէ քի, Մար-
սիալ մէզքիւր էլի, նէ՛ քէնտի էլ-
լէրի իչինտէ հըֆզ իտէպիլտի վէ նէ՛
տախի թէքրար թուֆթապիլտի, վէ
սօնրա մէզպուրէ կէնճ գըզ քէլ-
մա աղաղ պիրլէ,

—Սիզէ սէօյլէյէճէք սէօզ-
նէ՛ օլուէօր, տէեու սիւալ իթմա-
նէ՛ օլտուղունու անլամաէօր-
մի՞սունուզ։

Գօրա, պաշը իլէ անլամտաըզընը
պիլտիրմիկիւնտէ, Մարսիալ քէլ-
մա տէվամիլ,

—Պէնիմ կիւզէլ տահը գըզըմ,
տէմէ, պու պապատ սիզին գուվ-
վէյլի հաֆըզանըզա միւրաճաատ ի-
տէրիմ, պունտան իւչ կիւն ազ-
տէմ, պիր սապահլատըն, Կուա-
ճանիլանըն սահիպինտէ վուդու պու-
լան էբէյինճէ չիտաէթլինճէ միւքա-
լէմէյի տէրխաթըր իթմէէօր մու-
սունուզ։

—Պունու պանա սիւալ իթմէք-
տէն միւրատընըզ նէ՞ տիր, տէմի
կէնճ գըզ թէքէպպիւրլէ։

—Միւրատըմ նէ՞ մի տիր, տէ-
եու մուգապէլէ իթմի Մարսիալ,
աչըգլարա մախսուս պիր սէտա ի-
լէ, գիրա, ֆուրսաթ կէլմիշ իքէն,
ախէշի աշգընը պէեան իթմէք իս-
թէէօրսա, միւրատըմ շու տուր
քի, օլ կիւնիւ սիզէ պէեան իթմիշ
օլտուղում հիսսիեաթ, ասլա թէպ-
տիլ օլմամըշ տըր։ Սիզին պագը-
չընըզդա եանան ախէշ ասլա սէօն-
մէմիշ տիր, պիլաքս տահա գիեա-
տէ պիւյիւմիւշ օլուպ, պէնի եա-
գըզ թէլէֆ իթմէքտէ պուլունմուշ
տուր։ Օլ վագըթ սիզի սատէճէ
սէվմէքտէ իտիմ, ֆագաթ շիմտի,
սիզին իչին քէմալի աշգ ու հասէտ-
լէ վէ սուրէթի ֆէվգէլատէտէ
եանընըզ թուֆթուշուէօրում։ Պիլ-
ճիւմլէ գատընըզար իչինտէ, սիզին
մէսաւա օլմանըզը իսթէէօրում, լա-
քին ֆաըզ տըր քի, սիզտէ պէնիմ
օլսաքընըզ։

—Պու թէքլիֆինիզին միւմքիւն-
սիւզ օլտուղունու զաթէն սիզէ
սէօյլէմիշիմ տիր, տէեու մուգա-
պէլէ իթմի կէնճ գըզ։

Կէրչի օլմագըթ միւմքինսիզլաքին
շիմտի միւմքիւնսիզ տէյիլսիր։ Ու-
գուրլար թէպտիլ օլմազտըր տըր։
Օլ զէման զէնկին վէ պուրատա սա-
հիպէ իտինիզ, վէ բէտատ վէ հէ-
մանն քիւսթահընըզա հադգընըզ վար
իտի, հալպուքի պու կիւնքի կիւն
պէն զէնկինիմ, վէ պուրանընըն սա-
հիպի պէն իմ։

—Ֆիլհագը մուգուաթլար թէպ-
տիլ օլմուշ տուրլար, լաքին պէնիմ
գալտիմ, էվվէլ նէ իտի իսէ, ի-
նէ օ տուր, տէեու ճէվապ վիրտի
Գօրա. իտինի պունտան ագտէմ
տօղրուտան տօղրուճա սիզէ սէօյ-
լէտիկիմ կիպի, թէքրար իտէրիմ
քի, պէն Ալմանն Տօրսայ նամընտա
պիր պահրինէ զապիթի սէվէրիմ։

Մարսիալ ֆիհթուրսուզլուգլա,

—Պունուն նէ՞ էհէմմիճէթի վար
տըր, տէտի։

—Անքընա պաղը օլտուղումու ու-
նուտուճօրմուսունուզ։ Օ պէնիմ,
ճէնապը Հադգ մուվաճճէհէսինտէ
նիշանլըմ տըր։

—Պունուն տախի նէ՞ էհէմմիճէ-
թի վար տըր։

—Թէքմիլ գալտի պիր տիկէրի-
նին միւհահազաթլա մէմնու օլան
կէնճ պիր գըզ իլէ էվլէնմէք միւ-
րատընտա՞մըսընըզ։

Մարսիալ, իսթիհզա թարզընտա
պիր գահգահա գօքարարագ,

—Պէնիմ տիլպէր տաեը գըզըմ, պիզ պիրիպիրիմիզի անլաեամաեօրուզ։ Եէօյլէ՛քի, սիզե պէեան իմ. մէքլիկի ասլա խաթըրտան պիլէ կէչիրմէտիկիմ պիր թէքլիֆի զուրուրինէթլէ ըետա իմտիկինիզտե, պունտան իւշ կիւն էվվել թէքէպպիւրիւնիւզ սիզի նասըլ քէօրլաթըեօր իտի իսէ տե, պու կիւն տախի օլ թէքէպպիւրիւնիւզ սիզի քէօրլամադտա տըր։ Պինապէրին սիզի թէէմին իտէրիմ քի, միեանէմիզտե ասլա ագտը իզտիվաճ սէօզիւ օլմամալը տըր։ Թէքրար իտէրիմ քի, պախթիեար եըլտըզըմըն պանա կէօնտէրտիկի չու ճէօմէ վարըտաթը, վէ հաթթա գալապիմի տախի սիզե սունմագտաեըմ, լաքին իամիմի տախի սիզե սունաճաղըմը ասլա պէեան իմմէտիմ։

—Կէրչի սիզի տինկէեօրում, ֆագաթ նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօրում։ Թէքէպպիւրիւմ պէնի քէօրլաթըզըն թէէմին իտիեօրսունուզ, ֆագաթ պէն քէնտիմին միւթէքէպպիրէ օլտուղումու պիլմէզ իտիմ։ Պանա օլան աշդ վէ մուհապպէթինիզտէն պահս իտիեօրսունուզ, տիկէր թարաֆտան տախի պիզիմ պէյնիմիզտե ագտը իզտիվաճըն միւմքիւնիւզ օլտուղունու իլավէ իտիեօրսունուզ։ Էօյլէ օլտուղու հալտէ, պանա իմտիկինիզ թէքլիֆ նէ՞ տիր։

—Մախտուղլար իչինտէ էն ճալիպէլիսի սիզ օլտուղունուղտան, սիզի էն զիեատէ մէտուտ իթմէքլիկի թէքլիֆ իտիեօրում։ Գօ՛րա, սիզ քէնտինիզի պանա թէէք իտինիզ, պէն սիզին սատտէթինիզի ատրիւհտե իտէրիմ, վէ սիզե զէֆգ ու սեֆալը պիր էօմիւր վատա իլլէրիմ։ Սիզ հէմ սէրվէթ վէ հէմտե իգթիատար սահիպէսի օլաճագտըզը. սէրվէթինիզ ֆէվգէլատե, վէ իգթիատըզըզ իսէ, հուտուտուզ օլաճագլար տըր։ Սիզ սատթա սուլթան օլաճագտըզը, պէն տախի սիզին միւթի պէնտէնիզ օլարագ, պիլճիւմլե քէյֆիէրինիզե իթատաթ իտէճէյիմ։

—Նէ՞նամ իլէ պու չէյլէրի գապուլ իտէպիլէճէյիմ, վէ մնատամ քի զէվճէնիզ օլմատաճագ իսէմ, եա նէ՞յինիզ օլաճաղըմ։

—Պէնիմ զաեէթի սէվիկլիլիմ տահպուպէմ օլաճագտըզը։

Կէնճ գըզ պիր սըչրատըշտա ատաղա գալգտը, վէ պաչընը տիք պիր սուրէթտե թուրթուպ, եէկտիկէրինէ գավուշմուշ օյան էլլէրինի տախի կէօքսունէ տատամըշ օլտուղու, վէ զաեէթի թահդիրամիզ իթարզտա նազալըզնը մուսահիպինէ տօղրու չէվիրմիշ պուլունտուղու հալտէ,

—Մի՛սիս Մարսիալ Տէրէյն, սիզ պիր ալչագընըզ, վէ արթըգ սիսքինէթ խոնիլ, տէեու ճէվապ վիրտի։

32

Մարսիալըն եիւղիւնէ պիր գամչը վուրուեօր կիսպի, Դօրանըն վիրտիկի մուխթասարճա ճէվապ, խապիսի մէզպուրուն եիւղիւնիւ էվվել էմիրտե սօլտուրտու, վէ պիր գաչ սանիյեէ գատար հիսատէթինտէն նաչի բիր զաղապ քէսիլտի իսէտե, իէֆէքքիւր վէ մուսահազա քէնտինի պիր էյեամ զապթ էյլէտի, վէ ֆինքինտէն տախի,

—Պիր քիմսէ սահիպլի մուրթլազ օլտուղու հալտէ, սապըրըզ օլապիլիր. հաթթա քէնտինի հալիմ պիր հիւքմտար կէօչմէյմէլի տիր, տէտի։

Գատէհու Մարսիալ կիւլիւմսէտիկինտէն, պու կիւլիւմսէմէ կէնճ գըզըն հիսատէթինի մուճիպ օլտու, վէ չու հալտե պիչարե քէնտիլի թուխթամսեատագ։

—Սիզ պիր ալչագ քիմսէսինիզ, տէեու թէքրարլատը։

—Պէնիմ տիլպէր տաեը գըզըմ տէեու ճէվապ վիրտի Տէրէյն, պու սէօյլէտիքլէրինիզ հէբ լազըմտը տըրտըր, հէմ գուրու լազըմտըրտըր, կիւզէլ պիր աղըզտան չըգան հադտըէթլէը, վէ հաթթա կիւզէլ պիր էյնե վատատուղու թոգամի, զէնտօսթ քիմսէյի կիւճէնտիրմէզլէր։

—Գա՛զըն պիր քէրրէ չու ալչագ հէրիֆէ քի, քէնտիսինի զէնտօսթ թէսմիյէ իթմէքլիկե ճէսարէթ իթմտիկի հալտէ, տէտի Գօրա, Մարսիալըն սօղուգ գանլըըզը գարշընտա հիսատէթ ու զաղապը տահա զիեատէ արթարագ, խանէմիզտե օթուրմուշ վէ պիր թագըմ լէքէսիզ էլլէր քէնտի էլինի սըղմագտա պուլունմուշտար տըր։ Պիր տէհշէթլի մուգատտեը օնուն եանքնտա պիր մէզար գազըեօր, վէ անճագ մէսաուտ պուլունան պու մէզար իւզէրինտէ սեվկիլիլ վէ մուգատտէս պիր զիքրի ճէմիլի թէղիլ վէ թէրզիլ էյլէեօր, քէնտի վէլինիյմէթ ադրասլաընը ճանվէրսանէ պիր բաղարըզա տավէթ էտիեօր։ Բէօր պահթըն քէնտի էլլէրինին իչինէ ամմըզ օլտուղու չօլ իզպալ ու սերվէթլէ քէնտի սեբզըրը մուգաֆէա իտէճէք տէյի պիլա ֆիւրսաթ թէքլիֆ էտիեօր։ Հա՞նկը մէքրուհ ճիւմլէյէ պուլաշմըշ, վէ հա՞նկը քիւրէք գաչկընը օյան պիր ատէմ, էտէպտիզլիյինտու տէրէճէսինէ վատ օլապիլիր . . . —Պիր ազ էվվել սիզե տէտիմ քի, սո՛ւս օլսընըզ։ Եիմտի էմր իտէրիմ քի, տըչարը չըգասընը՛զ։

Գու էմրե պիր ճէվապ օլմագ իւզրէ, Մարսիալ թէքրար պիր գահգահա գօբարտը։

—Տըչարը՛ չըգընըզ, հայտե պագալըմ, տըչարը՛ չըգընըզ, ատեու թէհտիտէ օնուն իւզէրինէ եիւրիւեէրէք, սէտաէնտազ օլմագտա տէվամ էթտի։

Կէմի տօնատըճընըն սիմտըը քէսալի սիւքիւնէթի իթմէկտե իտի։

Կէնճ գըզըն իրտայէ իթտիյի հատաբզ վէ մուխթրիպի գաւլուագ իհանէթի, քէնտի բուհտա իչինտէ պիր գօբա չըգարըեօր իտի, մահէզա հէնուզ քէնտինի զապթ էտէպիլմէյ, վէ գըզմըշ օլտուղունու պիլտիրմէմէք սուրէթտե, չու հօլտա հիճվիեանէ ճէվապտան պուլունտու։

—Եա՛ տիլպէր հալա գըզըմ, պանա էօյլէ կէլիր քի, սիզ բօլարը թէպտիլ իտիպ, հէր չէյի քէօչէյի նիսպէտտա պըրագըեօրսունուզ։ Վուգուտթը միւթէհատտիսէյի տէրիսթիր իլլէնին։ Եու օտատա, նասըլքի պուլունտուղումուզ թէքմիլ տայիրէտե, պէն քէնտի խանէմտե իմ։ Իմտի պէն պուրատա գալըըրմ, վէ նէ գատար վագթի իսթէր իսէմ պուրատա գալաճաղըմ։ Պուրատա էմր իթմէք հուգուգու սաթի պանա այիտտիր։ Սիզտէն էվվէմիր ախզ ու գապուլ իտէճէք պէն տէյիլ իմ։ Սիզ պանա իթաաթ իթմէկլիսինիզ։

—Սիզե իթա՛աթ իթմէք, տէեու Գօրա նիսպա իլլէտի։ Ա՛մա։

—Օ՛լմատըքի քէնտինիզի սերպէսթ պէլլէեօրսունուզ, տէեու թէքրար Մարսիալ քէլամա պաչլատը։ Տայիմա քէնտինիզի սահիպէ՛ մի զանն իտէեօրսունուզ։ Սիզի թէքէպպիւրտէն էնտիրմէք վէ պէյհուտե թէէխայիւլաթըընըզը հէչէ չըգարմագ լազըմտէն տիր։ Գօրա,

բէտէրինէզ սիրն նէ թանըմըշ տըր նէ տահն իթլաղ իթմիշ տիր։ Պու շէյ տատմին կուճունէ կէլիր, պէն տէ թատտըղ իտէրիմ, ֆագաթ պէօյլէ տիր, բէտէրինէզտէն հիւբրիկեէթ ումմաճըլընըզ։ Պիր էսիրէ գըզը էսիրէ օլարագ, պէնիմ վարիս օլուդումա սէրվէթէ հիսէտտար պուլունուեօրսունուզ։ Սիզ պէնիմ վարիսաթըմըն պիր դըմտաբընըզ, պանա միւսթագիլէն այնա պիր շէյ սինիզ քի, իսթէմիյիմ հալէ գօեուզ իսթէմիյիմ իւզրէ եաթարըմ, Նէհայէտ վէ թէղարրուզ իտէն պիր ադըմ կիսի լազըրտը իթմիյիմ վագըթ պէնի իսզա իթմէք իսթէմէտիւիզ։ Ամմա կիսի լազըրտը իթմիյիմ թագսիրատ, դուլաղընըզը էյիւճ պանա վիրմէք լազըմ կէլէճէք, եօզաա սահիպ վէ ամիրնի գամլըտը սիքտաշ էսիրէյի չապուդ ինդըեաա իթմիրէճէք։

Մարսիալ Տէրէյնին պիրա հայա սէօյլէմիյի շու սօն քէլամընտը, մէրգումուն վահշի վէ մէրրուհ թապսիրէնը մէ յոտնէ չըզ արմադտա իտի։

Նէքի եարաճաղըմ տէյի թէհտիտա իթմիյինի մուխլագա իճրա իտէճէք իտի։

Գունու Գօրա անլատը։

Գու ատէմին, պու ճանվէրնին, քէնտիսի իչին իսթիհզար իթմիշ օլտուդու իսթիդատի, պիր նաղարա կէօզ էօնիւնէ կէթիրտի, վէ խէֆվընտան նաչի տիթրէյիպ սաչլարը իւրէբտի։

Ֆագաթ, զահիրէն պիր հալը խաթիգհար վէ միւտաֆաատա պուլունարագ շու եօլտա իտաէճի ճէվապ իյլէտի։

—Սիզ բէք չարուգ զալէպէյի չալըեօրսունուզ։ Սիզ հազիգաթէն եալընըզ օլ կիւնիւ տիր վէ էֆէնտի օլաճագընըզդը, բէտէրիմին սէրվէթինի գանուն սիզին թահթը թասարրուֆունուդա կէչիրէճէք, վէ պու կիւնտէն օ վագըթտա գատար, օլապիլիր քի պիր միճիզ իճրա օլունուր։

—Պէօյլէ շէյէ իթիդատ իմմէյին, ատեու Տէրէյն ճէվապ վիրմի։ Վարիսի մէչրու վէ միւհիւրլէր մուհաֆըզը օլտուդում հալտէ, պէն շու անտէն պէրու տիր էֆէնտիմ, վէ հէր քիմ քի էտէթիթէճրիւպէ պանա մուգավէմէթ իթմէյէ գալմըշըր իսէ, ծնու ինդըեաա վէ տէհատէթէ մէհապուր դէլտարագ, էֆէնտիլիյիմի իպլաղ էյլէճէյիմ, Եա օ տուր քի, սիզ պէնիմ մալիմ օլաճագընըզ, Եա եօզաա կիտիպ սիզ վէ հէմշիրէլէրինիզ, վէ վալիէնիզ տիր Մէրգուցցանըն գամլըտը ալթընտա ադաճլարատա վէ տէյիրմէնլէրտէ չալըշան էսիրլէրին սահիպլընը թէղհիա իտէճէքսինիզ։

—Վէ հալէտա ճէվապէ՞թ իտիեօրսունուզ սէօյլէմէճէ քի, պէնիմ սէվիեօրսունուզ, ատեու կէնճ դըզ նէտտա իթմի։

—Պէն սիզի սէվիեօրում, վէ սալա հագդընըզ օլմադընըզը միւնթազամ վէ քէմալի ֆայիտէյի թէքլիֆլէր իլէ սիզի սէմահէթիմի իտագաթ իթմիյիմ։ Սիզինն բէտտա վէ իսթիքրահընըզ մուտագէհհիմ, պէնիմ մուհատապէթիմ թէպտիլի թահպիճաթ իտիեօր։ Պէնիմ մուհատապէթիմ վէ աշգըմ կիւլ կիպի հիսսիճիւ, շէվգ ու ալէվի պի հէմմա, քէնտիսինի հիսսէճիլէ թահիպէ վէ նէզաքէթլէ մէշղուլ, նէֆիս ըհտիյաճու վէ միւսինն պիր Սուգօճա եա Գիւբիւօճու կիպի իտի։ Հիսսէթը ուլվիճէ վէ նաղիլքէ սահիպի Բարիսուլէր աշգընատն օլան պու աշգընն, տէվայիրի ինդըլատընն, էֆէնտի օլաճագընըզդը, բէտէրիմին սէրվէթինի գանուն սիզին թահթը թասարրուֆունուդա կէչիրէճէք, վէ պու կիւնտէն օ վագըթտա գատար, օլապիլիր քի պիր միճիզ իճրա օլունուր։

—Պէօյլէ շէյէ իթիդատ իմմէյին, ատեու Տէրէյն ճէվապ վիրմի։ Վարիսի մէչրու վէ միւհիւրլէր մուհաֆըզը օլտուդում հալտէ, պէն շու անտէն պէրու տիր էֆէնտիմ, վէ հէր քիմ քի էտէթիթէճրիւպէ պանա մուգավէմէթ իթմիյէ գալմըշըր իսէ, ծնու ինդըեաա վէ տէհատէթէ մէհապուր դէլտարագ, էֆէնտիլիյիմի իպլաղ էյլէճէյիմ, Եա օ տուր քի, սիզ պէնիմ մալիմ օլաճագընըզ, Եա եօզաա կիտիպ սիզ վէ հէմշիրէլէրինիզ, վէ վալիէնիզ տիր Մէրգուցցանըն գամլըտը ալթընտա ադաճլարատա վէ տէյիրմէնլէրտէ չալըշան էսիրլէրին սահիպլընը թէղհիա իտէճէքսինիզ։

—Վէ հալէտա ճէվապէ՞թ իտիեօրսունուզ սէօյլէմէճէ քի, պէնիմ սէվիեօրսունուզ, ատեու կէնճ դըզ նէտտա իթմի։

—Պէն սիզի սէվիեօրում, վէ սալա հագդընըզ օլմադընըզը միւնթազամ վէ քէմալի ֆայիտէյի թէքլիֆլէր իլէ սիզի սէմահէթիմի իտագաթ իթմիյիմ։ Սիզինն բէտտա վէ իսթիքրահընըզ մուտագէհհիմ, պէնիմ մուհատապէթիմ թէպտիլի թահպիճաթ իտիեօր։ Պէնիմ մուհատապէթիմ վէ աշգըմ կիւլ կիպի հիսսիճիւ, շէվգ ու ալէվի պի հէմմա, քէնտիսինի հիսսէճիլէ թահիպէ վէ նէզաքէթլէ մէշղուլ, նէֆիս ըհտիյաճու վէ միւսինն պիր Սուգօճա եա Գիւբիւօճու կիպի իտի։ Հիսսէթը ուլվիճէ վէ նաղիլքէ սահիպի Բարիսուլէր աշգընատն օլան պու աշգընն, տէվայիրի ինդըլատընն,

վահշի, չէտիտ վէ հայվանանէ պիր հէվայի նէֆսէ թէհտիվիւլիւ, սիզին գապահաթընըզտան իլէրի կէլիեօր։ Սիզին թէհտիտ վէ հիտտէթլէրինիզ պէնի պէհապ իլէէէն ահէճի գըզտըրըճըլար։ Խըշմը պիր տիճի արսլան մէսապէսինտէ սիզի կէօրիւպ, հիւն ու անընըզտան տահա գիւճատէ ճէլպ օլուեօրում։ Քէնտի տիճիսինին հայգըտըզընըզ իչտէն պիր փէյնիկ կիպի գըզմըշ վէ ագլըմ պագշմանտն կիմմիչ տիր։ Սիզի՛ իսթէեօրում վէ սիզէ մալիք օլաճաղըմ։ Հէրչի պատտագատ սիզ պէնիմ օլաճագընըզ, Եա ադամէթլի վէ սահիպանահը մահպուպէմ օլաճագընըզ, Եա՛ սուրուլուէյէ սուրուլուէյէ էֆէնտիսինին Եահիտը տէրուհալ կէօհիւրիւէյէն էսիրէ օլաճագընըզ։ Եաբըլաճագ շէյ եէտը իսիհիճաբընըզտա տըր։ Տիւշմէնլիգ, սիզէ իւչ կիւն միւհլէթ վիրիրիմ։

Վէ Մարսիալ Տէրէյն, մէգքիւր միւսահէպէթինի վագը օլտուղու օտտանն խուրուճ իթտի։

Արգադընտան դաբուհու չէքտիյինէ, Գօրա քէնտինի զայըֆ իտէրէք, տէլի վէ մէյհուս հալտէ տիզ իւսթինէ կէլտի. վէ պատէհու, էլէրինի Րիչարդ Պէրնիէնին տիվարտան ասըլը օլան պիր ֆօթօկրաֆը նա տօղրու ուգահատագ, շու վէճհլէ բէբէլէեէրէք սէօյլէտի։

—Ա՛հ, ադիղ բէտէր՛իմ, ադիղ բէտէրիմ։ Էկէր պէնի սևանէթ իթմէզսէնիզ, էկէր Եարատմըմա կէլմէզսէնիզ, պէն զայըֆտարիմ։

Պիրտէն պիրէ կէօզլէրինտէն սել կիպի Եաշ կէլտի, կէօյնինէ վուրարագ, վէ դօլապըրընը պիրպիրինէ պիւքերէք, չիտատէվի հընչգըրմատա պաշլատը։

Գօրանըն ախզ իթտիյի տէհչէթլի տարտպա սէպէպլէրէ, զահիէն սարսըլմըշ օլան սահիվէթ ու դուվվէթի զահիլյէհսի, Մարսիալ Տէրէյնին հէվայի նէֆսի հայվանանէսի, վէ սօղուդ վէ թէհտիտամիզ զալիմլիյի մուվաճէհէսինտէ մահվ ու իղալէ օլուեօրտու։

Իշզու Եաս ու քէտէր միւատէթի, էբէյի վագըթ սիրթու։

Կէնճ գըզ, պիր սահիտան զիեաատէ աղլատը, վէ տուա իթտի, վէ պատէհու կէօզ Եաշլարընտան թէօելի պուլարագ, պիր մգտար սէպահի վէ դուվվէթի իսթիրտատ էյլէտի, վէ աեաղա գալգըտ, կէօզ Եաշլարընը գուրութուպ, հընչգըրգլարընը թէօքին իտիպ, թէքրար Գարմէն, Մարի վէ Նօէմինին նէզտինէ միւթէվէճճիհ օլտու քի, մէրգումէյի կէօրտուկիւ անտէ չէօյլէ սէօյլէտի.

—Գըզգարընտա՛չ, սէն աղլամըչ սըն։

—Էվվէթ։

—Մի՞զգտարի՞պ մի սին։

—Եիւրէյիմ քարէկէրճէսինէ։

—Պիր սեֆալէթլի ճէտիտէ պիրի թէհտի՞տ մի իտիեօր։

—Սէֆալէթլէրինն էն տէհչէթէնկիզի։

—Իմտի, նէ՞ վուգուաթ կիւղէրան իթտի. Մարսիալ հալատըն օղլու սանա նէ՞ տէտի։

Գօրա թէնէֆֆիւրիւ գալգինտէն նաչի տիթրէմէէ պաշլատը։

—Աղթըգ չու ատէմ իւղերինէ պանա լազըտը իթմէ, ատեու նի-

տա իթաի։ Պիր քեբազէ հէրիֆ տիր, պիր տլչագ ատէմ տիր, արըզ վէ նամուսսուզ պիր քիմսէ տիր։ Ֆէնոմիմիզի օնուն էլինէն հըֆզ ու վիգաեէեէ, եալընըզպիր չարէմիզ վար տըր։

—Հա՞նկը չարէ։

—Գու խանէեի թէրք իթմէք, պու մէմլէքէթտէն ֆիրար իթմէք։

—Պիզիմ օլան պու մէմլէքէթի, մալիմիզ օլան պու խանէեի թէրք վէ ֆիրար իթմէք, տէեու բէբէլէտի Նօէմի։

—Հէյ վա՛խ, հիչ պիր չէյ պիզիմ տէյիլ տիր, վալի՛տէճիյիմ։ Պիզ հէր չէյտէն մահրում գըլընտըզմըզ կիպի, քէնոմիզ տախի քէնոմիզէ այիտ տէյիլ իզ։ Միւմքին մէրթէպէ չարուգ ֆիրար իթմէլիյի՛զ, սիզէ պէթէքրար սէօյլէրիմ, եօգսա զայ վէ զայզ օլմագլըզմըզ մուհագգագ տըր։

—Ֆիրա՛ր մը իթմէք, տէեու Գարմէն թէքէրրիւր իթտի։ ՆասըԼ, վէ նէ՞րէէ գաչաճաեըզ։

—Պէն ժիւրիթէրին ֆէտագէարլըղընա միւթէմէտիմ, տէեու Գօրա թէքէրրիւր իթտի։ Օ պիզէ պիր սէֆինէ թէտարիւք իտէր, միւճէվհէրլէրիմիզի, վէ հէր պիրիմիզին մալիք օլտուղու չէնտ բարչա ալթունլարը պիրիքտիրիրիզ, վէ էն չօղու պիզտէն ալթմըշ ֆարանխուզագտա պուլունան Մարթինիգ ատասընա պիաձնուլահը թէպատա աեռագ պատարըզ։ Օրատա վար խէլաս։ Մահէզա, զահիրէն միւսթէրիհ իւլ գալպ կէօրիւնմէլիյիզ։ Պիզիմ թատավվուրումուզ անճագ օ վագըթ պաշա չըգապիլիր, նէ զէման քի, Մարսիալ վէսվէսէեէ կիրմէզ իտէ, վէ իչպու թատավվուրումուզու իճրա իթմէեէ իւչ կիւնիւմիւզ վար տըր։

Նօէմի հընչգըրմագտա իտի։

—Ո՛ւֆ, Րի՛չարըմ, տէեու սէրիչքէրը իւչ միւնգաթի պիր սէտա իւլէ տիեօրտու։ Եէքտիկէիիմիզ իչիւն եաչատըզմըզ, չօճուգլարըմըզըն թէվէլլիւտ իթտիյի, վէ պէնիմ օրատա վէֆաթ իթմէք իւմիտինտէ օլտուղում, չու իպտիթակեահը մնատամ քի, մէթրուք պըրագմագ իճապ իտիեօրտու իտէ, մնատամ քի պէօյլէ իտի, Նի՛չիւն պէն սէնտէն էվվէլ էօլմէտիմ։

Կէնճ գըզլար Նիւվազիչքեար օխշաեըճը գօլարըձյա, Նօէմիյի իհտաթա իթտիլեր։

—Սէվկի՛լիս վալիտէ, տէեու Գարմէն սուճուբտատը, աղլամա, եիւրէյիմիզի գիեատէմիյէ տաղըթըեօրսուն։

—Վալի՛տէ, տէեու իւչ գըզդաըըճնատաչլարըն պիւյիւկիս իլավէյի մէգալ իյլէտի, թէչէպպիւսէ միւհէյեա օլտուղում միւնագաշաեը գօրումագ իչիւն չօգ գուվվէթ վէ չօգ ճէսարէթի իգթիզա տըր, վէ սէնի աղլամագտա կէօրիւրսէմ գուվվէթ վէ ճէսարէթիմ գալմաեաճագ։

—Պէնիմ կէօզ եաչլարըմ քէնտի իրատէթիմէ բաղմէն ագըեօրլար. պիզ լանէթլի իզ։

—Խա՛յր, անա՛ճըղըմ . . . Ճէնապը Ալլահ պիզի տարպ իտիեօր, ֆագաթ պիզի թէրֆի իտէպիլիր։ Օնուն իւզէրինէ միւթմէյինն օլարըմ, պիր տիեանէթի թամամէ իլէ Օնա թէզարրու իյլէեէյիմ։ Օ պիզէ սիեանէթի իտէճէք, չիւնքի եէկանէ իւմիտիմիզ տիր։

Պու տագըգատա գաբուեու եավաշճա վուրտուլար։

—Աճէպա չու կէլէն քի՛մ օլապիլիր, տէեու Մարի բէբէլէտի։

—Ֆիմ իսէ կէօրմէյիյիզ, տէեու Գօրա ճէվապ վիրտի։ Հէմչիրէճիմ, ա՛չ։

Մարի իթտաթ իթտի։

Ժան Րընօ վէ տօգթօր Ժօսըլէն էչիքտէ իտիլեր։

—Տուխո՛ւլ իտին, տէեու Գօրա սէօյլէտի, խօշ կէլտինիզ։

—Հէ՛, Նա՛սըԼ, մատմուազէԼ, տէեու տրապ հէքիմ սիւալ իթտի։

—Հէ՛, Նա՛սըԼ, տօգթո՛ր էֆէնտի, տէեու կէնճ գըզ անիտէ ճէվապ վիրտի, ապլամըզտան խարիճ խուսուսատը մէնհուսէ, վէ ֆիրար իյլէ խէյրսըզըզը պուլաճաղըզ։

—Սիպէ նէ՞ սէօյլէտի պու ատէմ, մնատմուազէԼ, տէեու Ժան Րընօ սիւալ իյլէտի։

—Պանա ըէզիլանէ թէքլիֆաթտա պուլունտու։ Պէնոմ աեըպլանտատա մուգատիԼ քէնոմիզ հուրրիէեթ վէ իգպալ թէքլիֆ իթտի, ղալեանտա օլան աշգընը, պօյնուզմա պօեունտուրագ եարատագ վատոսընատ կէզէրէք, խաթէօր քի, պէն օնուն մահպուպէսի օլաեըմ. օնուն սէօյլէտիեի իչիթ պու տուր։

Քէֆիլիմթը մէսպուգէեէ մուգատիԼ ԺատէԼի պիր նէֆրէթ նիտասը չըգտը։

—Օնուն մահպուպէսի, սէ՛ն, տէեու [illegible] Նօէմի թէքէրրիւր իթտի։

—[illegible], անաճըղը՛մ, վէ էկէր պէն, [illegible] պիր էսիրէ մագամընտա օնուն էվամիրինէ իթթիսապ իթմէգէմ, մէզրաըտա չաԼըշըպ, վէ ատիրտիմին գամընը պաչըմըզա եիւբուխէճէք տէեու, կէրէք սիզ, կէրէք հէմչիրէէրիմ, վէ կէրէք քէնոմիմ տախի թէհտիտ ալթընատաեըզ։

—Սիզ օ ատամը էօլտիւ՛րմէմիզնիզ մի . . . տէեու տիչչերինի սըգըզ, արատընատան սըզըզըԼատան պիր սէտա իլէ, Ժան Րընօ մըզըԼատտը։

—Նի՞չիւն օնու էօլտիւրէ խոմ։

—Րէզիլին սիզէ իթմէտիեի հագարէթ գալմաեօրսո՛ու։

—Պիր էսիրէեէ հագարէթ իթմէգէրը, վէ պէն էսիրէ իմ, քէնտի վարլըտաթընըն պիր բարչասը, միւսթագիլէն քէնոմինէ մէմնուգ պիր շէյ իմ քի, իսթէտիեի կիպի գօեուպ գալտըրագիլիր, պունա պէօյլէ սէօյլէտի։

—Մա մանֆիւհի, տէեու Ժան Րընօ թէքէրրիւր իթտի, պուրատա, ՆասըԼ քի հէր եէրտէ, մէհքէմէլէր, գատըԼար վար տըր։

—ԳատըԼարըն վէ մէհքէմէլէրին գուտրէթի, նիզամ եանընտա պաղԼը տըր, վէ պու ատէմ, նիզամը զապթ իթմիյէ տիր . . . վէլի քէնտիսի տիր. քէնոմ հագգընըն տախիլինոմ տիր։

Տօքտո՛ր ֆիրարիսի, զայըր քէնտինի զապթ իտէմէեօրսուս։

Հագգը ճինայէ՛թ, հագգը գաթԼ վէ հարամիյէ՛թ, տէեու պաղըրմագտա իտի։

Գօրա օնուն էլլէրինի թուԼտուս վէ սօրույան պիր սէտա իլէ սիւալ իթտի։

—Սիզ Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ։

—Պէն չունու սիզէ սէօյլէեօրում քի, պու ճանվէր սիզին սէրվէթինիզի զապթ իթմէք, վէ քէնոմինիզի զապթ ու թէմէլլուք իթմէք էֆքէրը իլէ, բէտէրինիզի գաթԼ իթմիյէ տիր։

—Պունուն իչին իսպաթԼա՛ր, տէեու Գօրա քէնտի քէլամընը տէվամ իթտի, իսպաթԼա՛ր։

—Հէյ վա՛հ, էկէր իսպաթԼարըմ օլա իտի, մա՛տմուազէԼ, պու ըիւսվայ ատէմ, սիզի թահգիր իթմէէ իճթիհատ իթմէէեճէք իտի՛։

պէնիմքի մէզաննալարտան իպարէթ օլուպ, մէզաննայի մէզբիւրէ իսէ, հազըգաթո մուատիլ տիրլեր, վէ պէն քէնտի ոսն քէլամըմը իլրատ իթմէեօրում։ Պէն քէնտիմէ իգ-թիղա իտէճէք տէվլիէրէ տէսթ-րէս օլաճաղըմ։

—Նա՞սըլ տէսթրէս օլաճագ-սընըզ։

—Պիլմէմ նասըլ տէսթրէս օլա-ճաղըմ, ֆագաթ օլաճաղըմ։ Հէր չէյի միսթադպէլտէն իւմիտվա-րըմ։

կէնճ գըզ օմուզլարընը սիլքտի։

—Պիղիմ իչին միսթադպէլ մար մը, տէնու միսթէադբպէն սէօյլէ-տի։ Պիր զաննը միւտհիշ, պիր թէ-հէվվիւրիւ նա գատիր, ճէզասըզ պիր ճինաեէթ, քէօթիւլիւյիւն զա-լիպլեյի, իչթէ հալը հազըր պուն-տան իպարէթ տիր։ Հիչ, հիչ, հիչ պիր չէյ եաբամաեըզ։ Էլի-միզտէ սաթ ֆիւրար իթմէք գալմըշ տըր, վէ ֆիւրար իթմէք իչին, ան-ճագ իւչ կիւնիւմիւզ վար։

Մ'իւվէլէտ տօղթօր միւտահէ-լէ էյլէտի։

—Սինաճ եիւզիւէր սիղէ թա-բընըեօրսար, մա՛տմուազէլ, տէյի խոթաթ իթտի։ Պիր լաֆըզ սէօյլէ-եին, գաթիլին ալէյհինէ գրեատ իտիպ, մահվ իտիպ, կէպէրթէ-ճէքլէր, չօղ գաթիլին քի, սիղի սօյմագ իսթէմիկինտէն մուտտա, պէնտամըզընըզա սէպէպ օլմադտա տըր։

—Բէտբիխին գաթիլի Մարմաճ Տէրէյի օլտուղունու իսթիտա՛ճ էյ-լէեէինիղ, տէեու իւչ գըզգապնտաշ-լարըն պիւեիւկիւ թաղիպ էյլէտի, օղ վագըթ օ լաֆըզ տիեէճէկիմ։ Գանունը գըսաս պիր գանունու ա-տիլ տիր. հեօղէ դեոեէլ հեօ՛չ. ոէչէ դե-ոեէլ ոե՛չ. ֆ-ոո դեոեէ ֆ-ոո։ Ցագաթ, մատամ քի, մէչքիւքիյեէթ պագի տիր, գան իսթէմէեօրում։ Գաչա մագ տահա էվլէա տըր։ Մա մա-ֆիհի ֆիրար իթմէք գօլայ պիր չէյ տիր, Իչինիզտէն պիրիսի կիտիպ, ժիւբիթէրի պուլմալը քի, քեամի-լէն պիղէ ֆէտաքեարլըզա հազըր տըր։ Մէրդումա էմր իթմէլի քի, եարբն ագշամ գարանլըզ պատը-ղը կիպի, եաքթը հազըր իտիպ, եէլքէնլերի աչըլն։ Սաաթ օն պիր-տէն նըսֆ իւչ էյլէ տօղրու բաքիպ օլուրուզ։ Արդամըզտան դօվալա-մագ գապլ օլմաեաճագ, վէ էմին մահէլլէ վատըլ օլտուղումուզ կի-պի, եագթըն էամանը ֆիւրսաթա-ղուգուաթա միւնթազըր օլմաեա պիղէ միւտատատ վիրէճէք տիր։

—Տէթիյինիզին թըզգըսընը եա-բաճաղըզ, տէեու ժօսլէն սէօյլէտի։

33

Արապ եիւզիւ հէքիմ, աթի իւչ վէճհ իւզրէ, տէվամը մէգալ էյլէ-տի։

Մա՛տմուազէլ, պէնտէնիզ հէր ճիհէթլէ սիղին ֆամիլեանըզըն մին-նէթտարըեմ։ Պէն էսիրլիքտէ ի-տիմ, բէտբինիզ պէնի հիւր իթ-տի . . . : Պէն հիչ պիր չէյ պիլմէզ, վէ եալընըզ էլ իլէ օլունաճագ իշ-լէրտէ մէլէքէմ վար իքէն, օ պա-նա հուրըյէէթ վիրտիյի միսիլլու, ուլում ու ֆիւնունու տախի թահ-սիլ իթտիրմիշ տիր։ Օնուն սայէեի ալիլէրինտէ էպնայի պէշէրէ պայի-սի իսթիֆատէ օլապիլմէքտէյիմ։ Պէն գատրչինաս օլուպ, ֆէրայի-զիմէ վուգուֆիյէթիմ վար տըր։ Էկէր միւսաատէ պուեուրուբա-նընըզ, սիղի թէրք իթմէյիպ, նէ-րէեէ կիտէրսէնիզ պէն տէ օրաեա կէլէճէեէյիմ։

—Սա՛ղ օլուն, տօ՛ղթօր, տէեու խէլէճանըզ ազիմլէ կէնճ գըզ սէ-րիյէն ճէվապ վիրտի, թէքլիֆինի-զի հիւսնիւ գապուլ իտէրիմ։

—Մա՛տմուազէլ, պէնտէնիզ տախի սիզի թագիպ իտէճէկիմ, տէեու ժան Բընօ չաղըրտը։

—Նէ՛չարէ քի, սիզին թարաֆը-նըզտան իմքեան եօգ տուր, տօ՛ս-թում։

—Իմքեան օլմամա՛գ նէ տիմէք տիր։

—Պիզ պիր ֆրանսըզ միսթէմ-լիքեաթլընա կիտիպ, պիր մէլճա արաեաճաղըզ, տէեու սապըգ բը-րանկապէնտիլինին նէզտինէ եաման-չարագ, սէտասը եալընըզ օնտան իչիթիլճէէք սուրէթտէ իւչ հէմշի-րէլերին պիւիւկիւ պուրուն ալ-թընտան սէօյլէտի. սիզ իսէ, մաթ-բուտտունուզ։

Ժան Բընօ էվվէլա պաչընը էյիպ, ֆագաթ եինէ չապուճագ եօգարը գալտըրարագ,

—Պէնիմ իչէն պունտան արըզ օլաճագ նէթիճէտէն պիլա ֆիւ-թուը, հէր նէ՛րէեէ կիթսէնիզ պէ-րապէր պուլունաճա՛ղըմ, տէեու սէպաթլը պիր սէտա իլէ ճէվապ վիրտի։ Պէն պօրճումու էյֆա իթմէք իսթէրիմ, վէ պունուն իչին հա-եաթըմ տախի իւսթէ կիտէճէք օլսա, թէրքի էֆքեար էյլէմէմ։

Գօրա, մէրդում իչի տաէմիէրին ֆէտաքեարլըզը, քէնտի հալը նա-իւմիտսիզինէ թէսլիյէթի վիրտիկին-տէն, իղհարը մէճպուրիյէթի ա-զիմէ իլէ,

—Տօ՛թլարըմ, տէտի, տագըն ունութմաեէսընըզ ժիւբիթէրէ ան-լաթմաեա քի, վագթը մուգարրէր-տէ, վաքօրա բաքիպ օլալըմ։

Արապ տօղթօր վէ ժան Բընօ չէ-քիլտիլէր։

Գօրա, վալիտէ վէ հէմշիրէլերի-նի գուճագլատըգտան սօնրա, քէն-տի օտասընտա գաբլանտը, վէ եա-թաղընըն իւզէրինէ աթըլտը։

Գուվվէթի պէտէնի զայիլ օլմուշ իտի. պիր աղ սօնրա, զիեատէսլէ միւհթաճ օլաճաղը, թէէսսիրի թապա տէսթրէս օլմադ իչին, չա-րէյի վահիտ պիր գաչ սաաթլըգ ույգու իտի։

Ֆէրատսը կիւնիւ, այտընըզգ ա-չըլտըղը կիպի, արապ տօգթօր պի-մարխանէյէ կիտիպ, հասթալարը մուայեէնէ իթմէքտէն սօնրա, գօ-րու արաբընտան մաղմումար եօղու-նա պիւրուք իյլէյիպ, նէհրին միւն-սապընա վատըլ օլտու, քի օղ նէ-հիրտէ ժիւբիթէր Սանժէրմանօեա մուխասսէս ԲէՆիչ նամ սանտալա-րա բամուգ պալեալարը վէ գահվէ չուվալլարը եիւքլէթմէքտէ իտի։

Ժօսլէն մէրդումա չաղըրտը։

Տէրագապ արապ մէվգբինի պը-րագարագ գօշուշտու։

—Սիզէ սէօյլէյէճէկիմ վար, ժիւբիթէ՛ր . . . տէյի մէրդումա հէքիմ սէօյլէտի։

—Սինեօր տօղթօր, գուլաղըմ սիղտէ տիր . . . սէօյլէ՛յինիզ։

—Էվվէլա, բիւղկեարբն սէտա-մըզը տաղըթան չու աչըգ սահիլ թէրք իտէլիմ։ Սիզէ տուեուրա-ճաղըմ չէյի քիմսէ պիլմէմէլի տիր։

—Պա՛չ իւսթիւնէ, էֆէնտի՛մ, չու թարաֆա կէլինիզ։

Ժիւբիթէր էթրաֆը գաեէթ սըգ պիր թագըմ աղաճլըգլար իլէ մու-հիթ պիր մուզլուգա կիրտիկինտէն, Ժօսլէն տախի օնուն արգասընտան, մէրագլը նաղարլարտան, վէ զանն իթմալքէրինէ կէօրէ, շաշուտուգ իտէն գուլագլարտան մատուն պու-լունան, իչպու քէսրէթլի մուզ ա-ղաճլարընա տախիլ օլտու։

—Ելմոի սէօյլէյինի՛զ, սինեօր տօգթօր, տէեու արագ թէքլիֆ լիթո՛։

—Սէն, էֆէնտիներ գըզլարը ուղրունտա ֆէտային նէֆս խոէրսին, տէյի՛լ մի, ժիւբիթէր, տէեու պիր սիւալ լիմմէեիմ, տահա տօղրուսու, թաստիգի էֆքեար խոէն ատէմլէր կիպի, հէքիմ լօֆքնա շուրու լյլէտի։

—էֆէնտիներ գըզլարը ուղրունտա, ֆագըր էսիր քէնտի գանընը վիրիր, տէեու ժիւբիթէր ճէվապ վիրո՛ր. պունա շիւպհէնիզ վա՞ր մը։

—Թա՛յր, վէ օնլարա լյֆտի մուավէնէթ գըլընաճագ պիր շէյ օլուրսա, տանա միւրաճաաթ լիմմէկէ գաթան թէրէտտիւտ լիմմէմ։

—Օնլարա մուավէնէ՛թ մի, տէեու թէաճճիւպ լէ՛ արագ թէքրարլատը։

—Էվվէթ։

—Պէն հազըր վէ միւհէյէաեըմ, ֆագաթ, պէնիմ էլիմտէն նէ՞ կէլիր։

—Սէնին էլինտէն չօգ շէյ կէլիր։ Նօէմի վէ քէրիմէլէրի, հէնուզ պիր սէֆալէթի ազիմէեէ օղրատըգլարը կիպի, պէլքի տահա պիւյիւք գաշլարա ուղրաեաճագլարը մէլհուզ իտուկլինտէն, լաֆիլեէն միւսթէմլէքաթը թէրք լյլէմէք մէճպուրիյէթինտէ տիրլէր։

Ժիւբիթէր, պիհուշ հալտէ կէօրինտիւ։

—Նի՞չին, տէեու ֆըըըտատը, պուրատա հէր շէյ օնլարըն էլինտէ տիր։

—Հէր շէյ օնլարըն օյմագ լազըմ իտի, ֆագաթ էէնի կէլէն, էֆէնտինին էէկէնի, էէթիմէլէրին վարիտաթընը նէֆսինէ զապթ իտիեօր։

—Տիմէք հարամինին պիրի տիր, շու Մարսիալ Տէրէյնի պէյ։

—Միսիներին պիրի տիր, խըրսըզըն էյիսի տիր, վէ տահա պէտթէր ահվալի վար տը՛ր, ֆագաթ ահքամըն գանուներէ լէ, խոթէտիկինի եարապկինեօր։

—Ահ, շէյթան օղլու շէյթա՛ն։

—Գըսսա քէսէլիմ, իւշ գըզգարնտաշլար, նէ՛ տէրուներ իգամէթկեահտա, նէ՛ ճէպիրէ տախիլինտէ գալապկիլըլէր։ Գաչմադ լազըմ տը՛ր, էֆէնտինին գըզլարը լյ-սէ տանա միւթմէէյին օլուեօրլար։

—Ժիւբիթէրին հաեաթը օնլարա բաճի տիր։

—Եագըճըն մանօվրասը իչին, գա՞չ ատէմ իոթէրսին։

—Տէօրթ։

—Մանօվրաեա ալըչմըչ արագլար միեանէօրնտէ, կէրէյի կիպի էմին, տէօրթ ատէմ պուլմահա մէվճո՛ւդ մուտուն։

—Օն ատէմ օլսա, օն ատէմ պուլուրում։ Եիկիրմի ատէմ իգիթիզա օլսա, եիկիրմի ատէմ պուլապկիրիմ . . .։

—Հէմտէ օնլարա մէտուլ օլուրսուն . . .։

—Պէն քէնտիմէ մէտուլ օլտուղում կիպի, էվվէթ, տօգթօ՛ր էֆէնտի։

—Էյի, էյի, եիւրէյիմ ըահաթլանտը։

—Նէ՞ զէման իոթէրսինիզ քի, եագըճը տօնատտաեըմ։

—Պու ագշամ, սաաթ օն պիրտէն պիր աղ էվվէլ։ Սէնին թահթը էմրինտէ իչի քիւրէք աման արագ, պիր սանտալ տէրունինտէ նէհրին միւնասպէնտա, վալիտէ վէ զըզլարա պէ՛քլէյիզ, օնլարը եագըմա կյսալ իտէճէքլեր։ Միչէլ իլէ պէն օնլարըն մայեէթինտէ օլուպ, եագըմա կիրտիկիմիզ կիպի, տէմիրի սէն սէօքէրսին։

—Հա՞նկը տիեարա միւթէվէճճիհ օլտուղունու կէօրէյք, զահիրէն անլաչըլմահան պիր էօրարա վագըճ օյմագ զըմնըտա, միւմքին մերթէպէ ֆիրսաէթ գուլլանըպ, վէ ֆիլմագը քէնտի հարէքէթինի ֆէհմ իմտիրմէմէեէ միւէսեր օլարագ, պիր թագրիպ տօգթօրտան տահա իլէրու գօչմուշ, վէ օլ սըդ վէ վիւսաթը ազաճըդ վէ ազաճճըգլարտա, էօյլէ պիր մահէլլ պուլուպ, զէմին իւոթիւնտէ եէչիլմէլէրը իչինէ եաթմըշ իտի քի, ժիւբիթէր իլէ արգատաչը արաբնտա, ճէրէեան իմմիշ օյան մուխապէրաթտան պիր լաֆ գաչըրմագ-սըզըն տիյնէմիշ, վէ անլամըշ իտի։

Շէքէր տէյիրմէնլէրինին եագըճնընտա, մէրգումէ տօղթօր, ժան Ըընօեա թէաատիֆ լյլէտիկինտէն, ժան Ըընօ օնուն գօլուներան թուքտու, վէ գուլաղնտան եամաշճա աէօյլէտի.

—Նամուսում իւզէրինէ իտտաա իտէրիմ քի, պու ատէմ ճիսմ վէ վիւճուտա ալմըշ պիր շէյթան տը՛ր։

—Հա՞նկը ատէմի սէօյլէեօրսունուզ, տէեու արագ տօգթօր սիւալ լյլէտի։

—Մարսիալ Տէրէյնի սէօյլէեօրում, հա՞նկըսընը սէօյլէեէճէկսիմ։

—Պէն տէ, սէնին իլէ պէրաբէր, օնուն պիր ճին օլտուղունու իդրար լյլէրիմ, ֆագաթ էէնիտէն նէ՞ եաբտը քի պէօյլէ սէօյլէեօրսունուզ։

—Տիւն ագշամլաեըն թաստիգ պուեուրտուղունուզ իւզրէ, մատմուտազէլ Գօրանըն պիր լաֆը, էսիրլերի իսեանա թահրիք իտէպլէճէկլինի անլատըգըտան, իսեանը մէգքիւրու միւմքինսիզ գըլմաղ իսէ, պարի պիլա նէթիճէ պըրագմագ զըմնըտա շէյթանի թէտպիրլէր իթթիհազ իթմիշ տիր։

պիմարխանէտէն տօղրու քէօրֆէղէ միւթէվէճճիհ օլտուղունու կէօրէյք, զահիրէն անլաչըլմահան պիր էօրարա վագըճ օյմագ զըմնըտա, միւմքին մերթէպէ ֆիրսաէթ գուլլանըպ, վէ ֆիլմագը քէնտի հարէքէթինի ֆէհմ իմտիրմէմէեէ միւէսեր օլարագ, պիր թագրիպ տօգթօրտան տահա իլէրու գօչմուշ, վէ օլ սըդ վէ վիւսաթը ազաճըդ վէ ազաճճըգլարտա, էօյլէ պիր մահէլլ պուլուպ, զէմին իւոթիւնտէ եէչիլմէլէրը իչինէ եաթմըշ իտի քի, ժիւբիթէր իլէ արգատաչը արաբնտա, ճէրէեան իմմիշ օյան մուխապէրաթտան պիր լաֆ գաչըրմագ-սըզըն տիյնէմիշ, վէ անլամըշ իտի։

Շէքէր տէյիրմէնլէրինին եագըճնընտա, մէրգումէ տօղթօր, ժան Ըընօեա թէաատիֆ լյլէտիկինտէն, ժան Ըընօ օնուն գօլուներան թուքտու, վէ գուլաղնտան եամաշճա աէօյլէտի.

—Նամուսում իւզէրինէ իտտաա իտէրիմ քի, պու ատէմ ճիսմ վէ վիւճուտա ալմըշ պիր շէյթան տը՛ր։

—Հա՞նկը ատէմի սէօյլէեօրսունուզ, տէեու արագ տօգթօր սիւալ լյլէտի։

—Մարսիալ Տէրէյնի սէօյլէեօրում, հա՞նկըսընը սէօյլէեէճէկսիմ։

—Պէն տէ, սէնին իլէ պէրաբէր, օնուն պիր ճին օլտուղունու իդրար լյլէրիմ, ֆագաթ էէնիտէն նէ՞ եաբտը քի պէօյլէ սէօյլէեօրսունուզ։

—Տիւն ագշամլաեըն թաստիգ պուեուրտուղունուզ իւզրէ, մատմուտազէլ Գօրանըն պիր լաֆը, էսիրլերի իսեանա թահրիք իտէպլէճէկլինի անլատըգըտան, իսեանը մէգքիւրու միւմքինսիզ գըլմաղ իսէ, պարի պիլա նէթիճէ պըրագմագ զըմնըտա շէյթանի թէտպիրլէր իթթիհազ իթմիշ տիր։

—Նէ՞ կիպի։

—Քեաֆֆէյի իշ կէօրիւլէն մահէլլերտե իլաննամէլէր եաբըլտըըմըշ, վէ իսան իթմիշքի, պու կիւնտէն պէտ իլէ, սերպէսթ չալըշանլարըն իւճրէթի խայլուտան խայլու արթըրըլաճագ. վէ տահա սոլթ պու տէյիլ տիր, շու լագըրտըլաըրք իթտիկիմ տագըգատէ, Իսրանեօլլար գարապինաըար վէ ըէվոլվէրլէր թէվդի իտիեօրլար. Իսրանեօլլար իսկ, ֆըրսաթ պուլսուգճա, պու սիլահլարը պատիի նէֆըէթլէրի օյան արագլար ալէյհինէ, իտթիմալ իլլէեէճէքլերի ալի իշթիպահ տըր։

—Արագլարըն սաեըսք օնլարըն եիւզ գահքընտա տըր։

—Օրատը մալիւմ, ֆագաթ հէր տայիմ գուվվէթ սայըտա տէկիլ տիր։ Սիլահօրզ էսիրլեր, չըպլագ կէօյիւլլերինի տէլէն գումպարալարա գարշը, նէ՞ եարատակիլըլեր։

—Սէօգիւնիւզ տօղրու սուր, տէեու տէրունինտէն ա՜հ չէքէրէք տօղթօր սէօյլէտի։ Պու ատէմ ճին տիր։ Հէլէ իյի քի, նէ՛ եարաճաղընըզը պիլիրսիզ, վէ պու ագշամ, Րիշար Պէրնիեէնին գըզլարը, պիր տահա հագարէթէ ուղրամագ գօրգուսունտան արի տիրլեր։

—Ժիւրնէթէրի կէօրտիւնիւ՞զ մի։

—Եիմտի ճնուն եանընտան կէլիեօրում։

—Հէր շէյի գարարըաշտըրտընը՞զ մը։

—Հէր շէյի։

—Հիչ պիր խիեանէթլիկէ օղրամահա գօրգու եօ՞գ մու։

—Նէ խիեանէթլիք վար, վէ նէ էճնիեէթսիզլիք։ Պաշա չըգաճաղընա մէտուրում։

—Ալլահ վիրսին տէ եանլըշ օլմահաըն, տէեու ժան Րընօ մըըլաեարագ սէօյլէտի։

—Պիրիսի իշլիթսէ տիեէճէք քի, հալէա շիւպհէնիզ վար։

—Թայր, շիւպհէմ եօգ, ֆագաթ եիւրէեիմ տիթրէեօր, վէ սօնունա գատար տիթրէեէճէք տիր։ Պիր հաֆթա օլմատը պաշըմըզտան կէչէն շէյլերի, հա՞նկը ուղուրսուզ բէյղամպէր սէօյլէեէպիլիր իտի։

—Ֆագաթ, գարա պահթ էնճամը օսանըը, աէեու արապ տօգթօր ճէվապ վիրտի։

Ժան Րընօ թէքրարէն սէօյլէտի,

—Ալլահ վիրսին էօյլէ օլսուն։

Մարսիալ Տէրէյնին Գօրաեա իշ կիւն միւհլէթ վիրմիշ իտի։

Հէր նէ գատար, իշէրիսինի եէյէն հէվայի նէֆսի հայվանանէ քէնտիսինի ասլա բահաթ պրագմաեօրսու իսէտ, եէթիմ գըզ տիշիւնէ տիշիւնէ, քէնտի գօլլարընըն իչինէ աթըլաճաղընա գանմըշ օլսուգունտան, իչի գօրլաթմագ իտթէմէեօրսու։

Պինաէն ալէյհ մէրգուվէնին եաընընա եանաչմատը, գօնագատա էմր իթտի քի, հէր քիմ օլուրսա օլսուն, էակիտէն ատէթ օլտուղու իւզրէ, կէրէք վալիտէսինին վէ կէրէք կէնճ գըզլարըն խըզմէթլէրինէ պագընըլար, վէ պիր չէյ սէօյլէտիքլերի թագտիրտէ լճըրա օլունսուն։

Օլ կիւնիւ, հիքեաեէմիզտէ զիքրինի կէչմէեէ չաեան պիր վուգուաթ օլմատը։

Սապահ օլտուղու կիպի Գօրա, Մարսիալ Տէրէյնին քէնտիսինէ թէրք իթմէքտէ օլտուղու, հիչ օլմազսա զահիրէն, սերպէսխէեէթի քեամիլէտէն իսթիֆատէ իտերէք, գաչմագ իչիւն հէր նէ քի լազըմ իտի իսէ, հազըրլամաեա պաչլամըշ իտի։

Իւչ հէմչիրէլէրին լգօնօմիա թաթիգիլէ, արթըրտըգլարը նագտ ագճէ ճիւզի միգտարտա օյուպ, պունտան մաատա, բէտէրլէրինտէն ամըրչ օլտուգլարը չէնա գըթմա միճճէվհէրտաթ տահի վար իտի, վէ պունլարըն մէճմուի գըյմէթի անճագ եիկիրմի պինն ֆրանգ գատար թուրթապիլիր իտի։

—Իչթէ, հիսապճա էլիմիզտէ գըրգ պին ֆրանգըմըզ գալտըգընտան, չիմոիլիք տիւչարը զարուրէթ օլմագտան խէյլա օլաճաղըզ, տէեու Գօրա քէնտի քէնտինէ յագըրտը իթմէքտէ իտի։ Միւսթագպէլի տիչիւնիւր իսէք, Ալլահ քէրիմ տիր, էլպէթտէ սօնրա պիղէ պիր չարէ կէօսթէրիր։

Վէ պատէհու, սէվտատան միւնասպայիս պիր թէպէսսիմէ, չու վէճճհ իլէ իլգավէյի մէգալ իլլէմէքտէ իտի,

—Աբման Տօրսա զէնկինն պիր միբաաեէտի գըզընը սէվմէքտէն պիեաատէսիլէ գօրգմագտա իտի, վէսվեսէ խոիեօր իտի քի, բէտէրիմին միլեճնլարը պէ յինիմիզտէ պիր էնկէլ օլաըլար։ Եիմտի զայրու եիւրէկինի բահաթըզ իտէ՞ք պիր չէյի եօգ իւչ հէմչիրէլէրին լգօնօմիա թաթիգիլէ, արթըրտըգլարը նագտ ագճէ ճիւզի միգտարտա օյուպ, պունտան մաատա, բէտէրլէրինտէն ամըրչ օլտուգլարը չէնա գըթմա միճճէվհէրտաթ տահի վար իտի, վէ պունլարըն մէճմուի գըյմէթի անճագ եիկիրմի պինն ֆրանգ գատար թուրթապիլիր իտի։

—Իչթէ, հիսապճա էլիմիզտէ գըրգ պին ֆրանգըմըզ գալտըգընտան, չիմոիլիք տիւչարը զարուրէթ օլմագտան խէյլա օլաճաղըզ, տէեու Գօրա քէնտի քէնտինէ յագըրտը իթմէքտէ իտի։ Միւսթագպէլի տիչիւնիւր իսէք, Ալլահ քէրիմ տիր, էլպէթտէ սօնրա պիղէ պիր չարէ կէօսթէրիր։

Վէ պատէհու, սէվտատան միւնասպայիս պիր թէպէսսիմէ, չու վէճճհ իլէ իլգավէյի մէգալ իլլէմէքտէ իտի,

—Աբման Տօրսա զէնկինն պիր միբաաեէտի գըզընը սէվմէքտէն պիեաատէսիլէ գօրգմագտա իտի, վէսվեսէ խոիեօր իտի քի, բէտէրիմին միլեճնլարը պէ յինիմիզտէ պիր էնկէլ օլաըլար։ Եիմտի զայրու եիւրէկինի բահաթըզ իտէ՞ք պիր չէյի եօգ տուր։ Էկէր տայիմա պէնի քէնտիսինէ գարը իթմէք իտթէր իսէ, պէնիմիչ ճէհէզսիզ էվլէնէճէք տիր։

Պէօյլէ սէօյլէճիպ, պիր թարաֆտան տախի, Սէն նէհրինտէ պուլունմուշ օլան, կիւմիւշտէն եաբըլմըշ տիեեիսն եիւզիւկիւնիւ տուտագլարը իւսթիւնէ սըգմագտա իտի։

34

Ագշամըն սաաթ օնունտա, իշ հէմչիրէլէր իլէ Տօլօրէս, եաս էլպիսէլերի կիյինմիշ օյուրագ, Նօէմիյէ մախսուս օլան տայիրէտէ թէճէմմիս իտիպ, տօղթօր Ժօլէնի վիրճէճէկի հարէքէթի նիչանէսինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր։

Պիր կէօնա տիւչիւնճէյէ կիրիֆթար օլմամագ իչին, չավգլարը սէօնտիւրտիւլլեր։

Զահիրէն էօյլէ կէօրիւնմէքտէ իտի քի, խանէ տայիրէսինին պու գըսմընտա հէր քէս ուեուճօր իտի։

Սաաթ օն պիրտէն պիր աղ էվվէլ, նիմ աչըգ բէնճիրէլէրտէն, եավաչ վէ թամլը սէտտա իւզրէ, պիր կինճ գուչունուն վուվուալնասը իչիտիլտի։

Ինքի թարաֆտան գապուլ օլունան նիչան պու իտի։

Պու սէտտեը աքս իթտիրէն մէլէզ հէքիմ, ֆիրարիլէրէ խապեր վիրիեօր իտի քի, եօլա չըգմագ վագըթի կէլմիչ իտի, վէ քէօրֆէզտէ պիր գաեըզ պէքլէեիպ, անլէրի եագթա կէօթիւրէճէք իտի։

—Հայ՛ըտէ գալտ, աննէճիկիմ, հայտէ կիտէլիմ գըզգարնտաչլարըմ, տէեու զաեէթ եավաչ սէտտա լէճ սէօյլէտի։

Գուլլաղը էթրաֆտա օլարագ, գաբուեու աչըպ, իւք էվվէլ քէն-

պու հարէ քէթիմիզի պիր ճիւնհա մագամբնաս պօյնուսուզա թագար. լար։

—Էօյլէ՛ օլսուն, տէեու հատտէն գիւեատէ էֆզուն պիր ինգըլաբլի գալպ իլէ, իւչ հէմշիրէլէրիմն պիւ. եիւկիւ սուսմըտաաը։ Մատամ քի էօյլէ իգթիպա իտիւօր, ավտէթ ի. տէլիմ . . . գօ պաշըմըզա նէ՛ կէ. լէճէք իտէ կէլսին։

Պատէհու ֆիլոսոֆիէը, քէմալի եաս վէ նահւամիտի իլէ, թէքրար էվվէլքի տայիրէլէրինէ միւթէվէճ. ճիհ օլսուլար։

Բիշար Պէրնիէնին վէֆաթընտան պէրու, էլլէրինտէ Ալլահըն իսմա. տընա սըղընմագտան պաշգա պիր չարէ գալմաեօր իտի, Ալլահ իտէ, կէօրիւնիւչէ նէզարէն, օնլարը եիւզ իւսթիւնէ պըրագմագտա իտի։

Ժան Բընօ սահիհ սէօյլէմիշ իտի։

Տէյնէ քտար Մէրքիւցյա, տէնիզ գէնըսընըն եիւքսէք գումիւգլարը իւսթիւնտէ, բուսուտա տուլուպ, սըթմատան թութուլուրճասընա, պիր սապըրսըզըգլա պէքլէեօրտը. քի, դու է-մշտ եուէլէր, (Մէր. քիւցյա մէրգումէլէրէ պու իսմի վիրմէքտէ իտի), օլ մահէլլէ վա. ըլ օլսունլար տէյի։

Նասըլքի անլաշըլմագտա տըր, մէրգում թէհի եէրտէ պէքլէմէքտէ իտի։

Վէ Ժիւբիթէը իսէ, սիեահլարա մախսուս օլտուղու սուրէթտէ, հատտէն գիւեատէ գուլագ քէսկինլիկինէ մալիք պուլունտուղունտան, թա գաեըգ աէրունինտէն, գէնէրտա պիր լագըրտը իտիլմէքտէ օլմասը. նը իչիթմէքտէ, վէ իսթանեօղուլա. րա էմր ու թալիմաթ վիրմէքտէ օ. լան ատամընն սէսինին, Մէրքիւց. ցանըն սէսի պուլունմասընը ճէհմ էլլեմէքտէ իտի։

Ժիւբիթէը, թութուլան թարիգ. ու թէտպիրին պէշա չէգտըղընը կէօրտիւկիւնտէն. գարատա չէգա. ճագ եէրտէ, վաքօրա տէօնմիւշ, գազանըն օճաղընը սէօնտիւրմիւշ, վէ պատէհու, սէսսիզճէ քիւրէք չէքէրէք, կէօթիւրիւպ գաեըղը, մէգքիւր ըսմաղընն գէհէցընտա պու լունան գաեըգլար արասընտա, միւթատտան օլան մահէլլինէ պագ. լամըշ իտի. վէ քէնտիսինէ, իգա. միէթկեահընա կիտիպ, իչէֆիգլէ. րինտէն չօգլարընա, օլ կիճէ եէ. րինտէն չէգմամըշ օլմասընա տայիր լագըմ կէլէն թէնպիհաթը վիրտի. ուէն սօնրա, եահաղընա եահամըշ իտի։

Վաղըթ կէչմէքտէ իտի։

Սէնօր Մէրքիւցյանընն իֆրաթ մէրթէպէտէ օլան սապըրսըզըղը, եավաշ եավաշ, խըրս ու հիտաէթ իլէ գարըշըգ պիր իւմիտ քէսիքլիկինէ թէպտիլ օլմագտա իտի։

Սաաթլար կէչտիքճէ, մէրգում հիտաէթ ու զազապը տախի արթմագտա իտի։

—Գու ճիւմլէ իլէ տախի, պէ. նիմ իշթիտիկիմ եանլըշ տէյիլ է. տի, բէք ալէա իշթիտիմ, տէր իտի Մէրքիւցյա քէնտու քէնտույէ,—մութլագա զարարլարը պու կիճէ իչինն իտի,—պէպէլլն, իգլէրինտէ կէզմէքտէ օլտուղումունն ֆիհմ ու ֆարգընա վարմըշ, վէ ֆիքար իթ. մէքլիք նիյէթ ու գարարլարընը, պաշգա պիր կիճէնէ պըրագմըշ օլ. մալը տըրլար . . .—Լաքին, սէն Ժագ տը Գօմբօսթէլ իսմինէ եէմին իտէ. ըիմ քի, կիճ գալմըշլար տըր, կիճ։

Սաաթ իչի պուղուգ բաստէլէրի. նէ վարտըղընտան, չէֆֆագ աթ. մաեա պաշլամըշ իտի։

Մէրքիւցյա քէնտի առատյարը. նա, գօզուչյարընա կիթմէլէրինի

էմը իթմիշ, վէ քէնտիսի տախի հիտտէթլէնիպ վէ քիւֆր ու լանէթլէր օղունարագ եէրինէ կիթմիշ տիր։

Մէրգում կիւնահուզաէն, քէնտի թէտպիրինին լաեզը վէճ իւզրէ պաշա չըգաբըլագիճէկինէ էմ-նիյէթի քամիլէսի օլուպ, վէ ֆիւրարիլէրի էլտէ իթմէքլիք զըհըրնատա, նէ մէրթէպէլէրտէ սայ ու զայրէթ վէ ուօխալըգ իճրա իլէմիշ պուլունտուղունու իսպառ իլէ, քէնտի մէհարէթի վէ սատագաթընը իսպաթի իլլէմէք էֆքեարընատա պուլունտուղունտան, մէզքիւր ֆիրար իթմէքլիք գարարընատա ստալաը, Մարթիալ Տէրէյնէ հիւ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ իտի։

—Հէր շէյի, պէն, թաս էվվէլինտէն հիտա ու քէշֆ իտիպ, վէ հէր շէյի քէզալիք պիղզաթ քէնտիմ մէվգբի իճրայէ գօյմուշ օլաճաղընատան, պու պապատէ, հէր իշկիւզարըլըգ շէրբէթի, էլվէթթէ, եալընըզ պանա այիտ օլաճագ տըր, տէյի, — քէնտու քէնտույէ տիւշիւնմիւշ իտի։

Մէրգում Թուխտուղու իթարիգին պօշա չըգտըգընը կէօրտիւքտէ, քէնտի իէտպիրի սայէսինտէ, ֆիլբար իտէճքլէրին, միւրատալրը իճրաընա մինդի օլապիլմիշ օլմագլըգ իշկիւզարըլըգընը, քէնտույէ սագլաեարագ, վուգուի հալի, էֆէնտիսինէ խապէր վիրմէկէ գարար վիրմիշ տիր։

Վէ ֆիլվագըտա չու գարարընը, սապահլաեընը իճրա իլլէմիշ տիր։

Մարթիալ Տէրէյնէ պուննու իշկիտիքտէ, գաշլարընը ինանըրմըշ, վէ չէլիք բէնկինտէ օլան կէօզլէրի պէպէկինտէ, պիր հարարէթի վէ պիր գըզարմըլըգ էսէրի կէօրինմէկէ պաշլատընըշլա պէրապէր, ինճէ սօսագլարըլա տախի, ֆէնա ֆէնա պիր նախէթ իլէ կիւլմէկէ պաշլատընը կէօրիւլմէկէ տիր։

Գունուն իւզերինէ, իչ տէօրթ գատէհ տախի րօմ եուվարլատընան, եիւղինտէքի գըրմըզընըգ, տահա գիեատէ տրթմտաեա պաշլատը։

—Արթըգ շիմտի, քէմալի իհթիմտամ իւզրէ իչէ պաշլամալըեըգ,— տէյի պաղըրտը մէրգում պիր սիկարա իհթիտիւմէկէ պաշլատընագ, —Սէնօր գօմմունտէօր (Մէրքիւցյա), րէճա իտէրիմ, կիտիպ պէնիմ թարաֆքիմտան, տիլպէր Գօրտեա, քէնտույէ պաղը սէօյլէճէքլէրիմ պուլունտուղունտան նահի, եանընընա կէլմէ ը իտթէտիկիմի, վէ ֆագաթի, եալընըզճա կէօրիշմէք արզու էյլէտիկիմի, իտապէր վիրինիզ . . . — ումտըրմ չի, պուննուն ճէվապընը պէզպ կէլմէքլիկէ հիմմէթի իտէրսինիզ . . . — վէ շունու տախ պէեան իհմէքլիկլինիզի իտթէտիրիմ քի, հէր հատտէ թէքլիֆիմի գապուլ իհմէլի տիր, բէտտա իհմէքլիկինէ միւտաահէ իտէմէմ . . .

Մէրքիւցյա քէմալի իհտահթա շու էմրի իճրա իտէրէք, ճիւզի պիր վագըհտան ահտէթի իհտի։

—Է՛յ, նէ՛ եաթտընըզ,— տէյի Մարթիալ մէրգումա սիւալ իլլէտի։

—Էֆէնիմ, իէչրիֆինիզէ հադըր պուլունմագտա տըր . . .

—Գօրանըն լէհճէսինինէ՞ հալէտ պուլտունուզ . . .

—Լէհճէսինտէն, հէր նէ գատար պիր շէյ պէլլի իհմէքտէ տէյիլ իտի իսէտ, տիլպէրլիկի պիւթիւն պիւթիւն ղայպ օլմուշ իտի . . .

—Մէրգումէ օլ տիլպէր էսիրէ, պիրազ վահշիլիք էսէրի քէտպ իհմիշ իտի . . .

—Եա՛, — տէյի ճէվապ վիրտի Տէրէյնի կիւլէրէք, —էօյլէ իտէ, անը թէրպիյէ իհմէքլիկի պէն տէր իւհտէ իտէրիմ . . .

Գունուն իւզերինէ, իչ տէօրթ գատէհ տախի րօմ եուվարլատընան, եիւղինտէքի գըրմըզըլըգ, տահա գիեատէ տրթմտաեա պաշլատը։

Մէրքիւցյա, հէր նէ գատար, մէրգում իչին, եիւրիյէմէզ տէպէլէնիր շիւբհէսինտէ պուլունտուղունու իտէտէ, մէրգում բէք ալէտ քէնտույի թուխտուպ, վէ գամիճճէ պատարագ, Գօրանընն տայիրէսինէ տօղրու կիթմտի։

Մէրգումէնին տայիրէսի պիր ուօֆատան, պիր ուֆագ սալընտան, վէ տախիլինտէ պիր թօպալէթ օտաը պուլունան պիր ուֆագ եամագ օտտաընտան իտարէթի պուլունմագտա իտի։

Մէրգում մէրգումու, սալընտա պէքլէմէք քտէ իտի։

Վէ բիւր պիւլուտէթ պիր թավը, վէ բիւր նէֆրէթի պիր պագըշ, վէ պաշը եօգարը պիր տուրուշ իլէ, մէզքիւր սալընան օրմա եէրինտէ սեագտա տուրմագտա իտի։

—Միւսիւ, — տէտտի մէրգումէ, —պէնիմ իլէ կէօրիշմէք արզուսինտէ պուլունտուղունուզու պիլմէրմիշ օտուղունուզտան, կէրչի, սիզին թարաֆքընըզտան պիր ույզունտուզուգ մուգտա կէլմէսինինէ էօնճիւնու արմագլըգ նիյէթիյլէ, սիզի գապուլ իհմէքտէյիմ, լաքին, պու ճիւմլէ իլէ տախի, չունուտա պիլմէլիսինինիզ քի, պուրատա պու կիւնտէն կէլմէնիզլէ, քէնտի սէօզիւնիւզիւն իճրատընա գուտուր իհմէքտէսինիզ . . .

—Ա՛ֆվ իտէրսինիզ, գա՞նգի սէօզիւմտէ պուլունմագլըգտա գուտուր իհմէքտէյիմ, — տէյի սիւալ իհտի Մարթիալ իհթիհզաքտարի պիր սէօյլէյիշ իլէ։

—Պանա իւչ կիւն իչին մուհիմ պիրմիշ իտինիզ . . .

—Վապատա էօյլէ իտի, լաքին, մէզքիւր վատիմին ֆէսախինէ, պիզ-

զաթ քէնտինիզ ոէպէպ օլմանա պաշլատընըզ . . . :

—Նա՛սըլ, նէ՞ տիմէք իսթէօրսունուզ :

—Զիւնքի ֆիլար իմմէքլիք իւճ-ըրիպէլէրինէ գալգըշմըշընըզ տըր։

Ոու լագըրտը իւզէրինէ, Թօրա-նըն իւզէրինատ պիր ֆէնալըգ հա-սըլ օլսու :

—Նա՛սըլ, էօյլէ օլմասընը ին-քեար իտէալիզմիսինիզ, — տէյի սիւալ լյէտու Տէրէյն :

Թօրա ուժուզլաըընը սիլքէրէք, էհեմմիյէթի վիրմէք իսթէմէտիկի-նի պէհան լյէտու :

—Էօյլէ օլմասընը ինքեար իմմէք լյէին, եալան ատօյլէմէքլիք իգմի-զա իտէր, — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ, —վէ պէն իսէ, ասլա եալանը իրմիքեատ իտէնէյէտէն տէյինիմ, — էվվէթ, սահիհ տիր, պէնէ տուչար գըլմագլըգ իստաս-ընատ կէզտիկինիզ մուճճալի ար ու նամուս օլաճագ . . . հալտէն գուր-թուլմագ նէյէթիյլէ, ֆիրսատ գա-րար գըլմագ իսթէտիմ . . . —վէ սիզիտէ, պաշգա պիր ճինայէթի տա-հա իյլէմէքլիքատէն գուրթարմագ-լըզը տուչունտում . . . :

—Պիր ճինայէ՛թ մի . . . — տէ-տի Մարսիալ, թահգիրանէ պիր թարզ իլէ կուլումսէյէրէք, —եա-լընըզ սիզ, պու կիճէ, էօյլէ պիր ճինայէթատ պուլունաճագ-սընըզ :

—Պէ՛ն մի . . . — տէյի պա-ղըրտը Թօրա :

—Էվվէլթ սիզ, նի՞չին թէաճճուպ իտէօրսունուզ, էվվէլթ, պուզլաթ սիզ, —իսմի, հէր շէյի քէնտի հա-գըզաթի հալինատ կէօրմէքլիկէ ա-լըշմալը՛սընըզ : Շիմտի պիր քէրէ, քէնտինիզին պիր էսիրէ օլմասընա իսքատթ օլմալը, վէ ֆիքրինիզատ թուլմալըսընըզ. վէ սիզին, պէնիմ մինիմ օլսուդունուզտա տա բունա պիրմէյիսինիզ, վէ պիւնաէն ալէյհ, շունուտա տէրիսաթըր իմմէյիսինիզ քի, պիր էֆէնտի, քէնտի մինլ ու միլքի հագգընատա հէր նէ հուգու-գա մինիք պուլունմագտա իսէ, պէնատ սիզին հագգընըզտա, այնի հուգուգըսրա մինիք պուլունմագ-տաեքմ, սիզ իսէ, պու կիճէ գաչ-մագ գաատինատ պուլունմանըզգա, պէնիմ զաւարըմը մուճճալ օլմագ-լըզը իրմիքեատ իմմիզ օլսուգու-նուզտան, արտպար, էամէլլեր, վէ ֆիրսաթի օլան էսիրլէր հագգընատ նիզամէն վէ գանունէն իթիրիտիլ լագըմ կէլէն ճէզալատա չարըըլմա-լըընըզ . . . :

—Իսմիմ էօյլէ օլտուգտա, իթի-թիալ իտինիզ միսաֆահագգ պու-լունտուգում ճէզալատը, — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ քէմալի զուրատ ու ազամէթ իւզրէ, —Ա-ճապա պունլարը սէօյլէմէքլէ ֆիք-րինիզտէն, լութֆ ու քէրէմինիզէ միւրաճաաթտա թէնէզզուլ իտէրիմ տէյի պիր շէ՞յ մի կէչիրմէքտէսի-նիզ, —Զաթէն սիզ պանա, գըր-պաճալմագլըգ լագըրտըը իլէ տա-խի զօրգու վիրտինիզ, պիլիրսինիզ եա . . . , Հա՞նը, նէ՞րէտէ տիր ճէլլասընըզ . . . — պուճո՛ւրու-նուզ, էմր իտինիզ. էմրինիզէ միւն-թազը՛ր պուլունմագտաեքմ . . . :

Ոու հէնկամատ, Մարսիալըն օլ դըպգ գըրմըզըգ լէհճէսի, պիր մէնէք-շէ րէնկի քէսպ իթթիհինատէն, իչ-տիկի շարապլարըն պուդուլարընըն, աթէշլի հիստէթի ու զազապլարըլ-լա, տահա պիւեատ քէսպի շիտտէթ իլէ, թա թէքէսինէ գատար չըգ-մագտա օլտուգու, անլաշըլմատա պաշլատը :

Ոու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգում եէնիտէն քէլամէ ազագ իտիպ, կէրչի պիրագ քէսիք քէսիք սէօյ-լէյիշ, ֆագաթ տահա միւտաեէմէթ իւզրէ օլտուգու հալատ,

—Սիզէ նատիհատ վիրիրիմ, տա-գընընըզ քէնտինիզի, պէնի թահ-րիք իլէ, շիտտէթի զազապլըմը մուճճիպ օ՛լմանընըզ . . . — տէտի մէր-գում . —Եաղը՛զ օլուր սիզէ, է-կէր պու թէքէպպիւրի ազիմինիզէ, սիզատ կէօրմէքտէ պուլունատուգում կիւզէլլիկի, վէ հագգընըզտա հիսա իթմէքտէ օլտուգում աշգ ու մուճ-հապպէթի ունութմագլըզմա սէ-պէպիյէթի վիրմիշ օլուր իսէնիզ, . . —էկէր սէրպէստի վէ զէնկին օլմագ իսթէր իսէնիզ, քէնտինիզի պանա թէսլիմ իթմէյի, վէ պէնիմ օլմագը-սընըզ . . . եօգսա, շիմտի սիզէ պիր աչըգ նազարընըլա պագմագ-տա օլտուգում հալատ, րէհտինիզ սէպէպլինտէն, քէնտիմի, հագ-սարէթի կէօրմիյէ պիր էֆէնտի մագամընատա թուրմագլըզմ, վէ էֆէնտիյէ հագգընը իճրա իտէրէք, լութֆ ու մէրհամէթի պիր թարաֆա գոյմագ-լըզմ իգթիզա՛ իտէճէք տիր . . :

—Ա՛, — տէյի պաղըրտը Թօրա, —շու սիզին հիստէթի ու զազապը-նըզ հագգընատա կիւսէյիմ ճայիզ տիր, հէյէ օլ լութֆ ու մէրհամէ-թինիզի իսէ, գաթան գագուլ ի-տէնէյէրտէ՛ն տէյիյիմ: Նէ՞ տիմէք-տէսինիզ, պէնիմ պիր էսիրէ օլտու-գումու պանա պիլտիրմէյէքտէսինիզ, էօյլէ տէյի՞լ մի . բէք ալէա, էօյլէ տիր : Իսմիմ, պուճուրունուզ պա-նա, իթաաթըզլըգ իմմիզ, տատէ-թա իսեան պայրադընըզ աչմըշ օլան պիր էսիրէ մագամընատա մուճամէլէ իտինիզ, էվվէթ, իչթէ րէֆի լի-վայի իսեա՛ն իթմէքտէյիմ: —Հէր նէ ճինս ճէզա վէ ճէֆա վիրմէք-լիկէ հաղըր իսէնիզ, պէնատ քեաֆ-ֆէսինիզ չէքմէքլիկէ միւնթազըր-պուլունմագտա, վէ տավէ՛թ իթ-մէքտէյիմ . . . քեաֆֆէսինէ թէ-նէզզուլ իտէրիմ, ֆագաթ, եալը-նըզ պիր շէ՞յինիզէ, եանլ, նամուս-սուզլուգ իւզէրինատ միւէսսէս պու-լունան աշգ ու մուհապպէթինիզին թէքլիֆ ու քէլամընը թէնէզզուլ իտտիպատ սիյնէմէք իսթէմէմ. օ՛ֆ-խա՛յր, խա՛յր, օլ խուսուսու, հիչ պիր տիւրլիս, վէ հիչ պիր վագըթ-տա գապուլ իտէմէմ :

Մարսիալ քէնտի հիստէթինին քէք կիւճ իլէ զապթ ու թէսկինի-տէպիլմէքտէ իտի :

—Իյի՛ տիւշիւնէճէկսինիզ, տագը՛-նընըզ քէնտինիզի, — տէ՛յի ճէվապ վիրտիմէրգում :

—Նէյի՞ տիւշիւնէճէկսինիզ, —Սի-զին հագգընատա հիչ պիր էմնիյէ-թիմ եօգ տուր . . . — Պէն էօյլու-միւ տախի կէօրմէյէ այմըշըմ տըր, վէ շիմտիյէն հագըր պուլունմագ-տաեքմ . . . :

—Ոու ճէվապլարը վիրմէզտէն էվվէլ, պիրագ տիւշիւնէնէզ, իյի՛ խէրսինիզ :

—Տիւշիւնմէկէ իհթիյաճըմ եօգ տուր, վէ իչթէ սան ճէվապլըսընա պու տուր, —Սիզին չախսընըզ, պէնիմ նէֆրէթի ու տէհզիյէթիմի մուճի՛պ օլ-մագտա տըր :

—Պիր սան տէֆա տահա օլարագ, սիզէ սէրպէստիյէթի վէ սէրվէթի ու իզզաթ թէքլիֆ խէրսիմ :

—Ադըզ վէ նամուսուզ ուրնէթ-տէ հիւրր վէ զէնկին օլմագտան ի-տէ, էօմէք տահա՛ էվվէլտա տըր :

—Լաֆին, հէր հալատ, սիզ պէ-նիմ օլաճագ վէ պանա իթաաթ ի-տէճէքսինիզ, — տէտի Տէրէյն զազապընատան աղրը քէօրիւրէրէք, —էվվէթ, եէմին իլէ սէօյլէրիմ քի, սիզ հէրչիպատտապատ, քէնտինիզի պանա թէսլիմէ մէճպուրէ օլաճագ-

սընըգ ։

—Ա՛խ՛, ասլա՛ . . . ։

—Խոխէը հիւանդ բիզանըզա օ-ւսան, խոխէը ճէպրի օղուն . . . սիզ պէնիմ՛ օղահա՛ գալընըզ ։

—Մէկէրչի պատա գարշը էօրֆ ու ճէպր խոխմամլինէ տախն ճիւրաթ խոէճէ՞ քմխընինզ . . . ։

—Հէր չէյէ ճիւրաթ խոէճկիմ տիր . . . պէն սիզին հէմ տահիպ-նիզ վէ էֆէնտիմիզ իմ, վէ հէմտէ էն գուվուրէթլի տահիպ վէ էֆէնտի-լէրտէն պէրիմիյիմ . . . ։

—Օ՛ֆ, մէրա՛ն . . . ։

—Կէօզիւմ կէօրմիյիմ սիզատ տիր... վէ սիզատ պէնիմ՛ օղահա՛գալընըզ ...։

Մարսիալ, իւզէրինտէ հասըլ օ-լան լոքմ նէվի ճիննէթտէն նաչի քիւր զաղատ քէսիլէրէք, քէնտի ավը իւզէրինէ սալան պիր գարյան մխիլու, մէրգումէնին իւզէրինէ հիւճում իլէ, ճանըմէրտէ պիր թարդ իլէ մէրգումէյի գուճագ-լատը, վէ էլէրինի արգասընա կէօ-թիւրիւպ ըզգը սըգը թուխթարագ, զաղի իմմէկէ չալըշմահա պահատը

35

Գօրա, հէր նէ գատար, արսլան-վարի պիր զայլէթի վէ պիր ճէսարէթի իւզէրէ, քէնտուլի գուրխարմագը-զա չալըշմագտա պուլունտու խէ-տէ, Տէրէյի տախի, մէրգումէնին օլ նազիք վէ ահլակը վիճուտունի գէրյար մէրհէպսինատ, գօլարը ի-չինտէ սըգը սըգըհա թուխթարագ, կիմսիքճէ տահա պիճահատ սըգըշ-տըրըր ։

Մէրգումէնին նէֆէսի քէսիլտի-կինտէն, պիր արալըգ հէմտան պա-հըլմագ տէրճ ճէսինէ կէլտիկինի հիսա իմտի ։

Էկէր պու հալ, հալընըգ չէնա տագըդա տահա ոէվամ իմմիշ օ-ւսա խոխ, խային ատամ պիչարէյի քհամիլէն զաղընքնա կէչիրէրէք, հէնթա պիմէճալ գէլապիլէճէք ի-տի . . . ։

—Վայիճէ՛մ, վայիճէ՛մ, հէթի-չինիզ, իմտատա՛ հէթիչիմիզ . . . — տէյի պօղնուգ պիր սէ[illegible] պա-ղընըր, — հէմչիրէյէրիմ, [illegible] նիզ, իմտատա՛ հէթիչիմիզ . . ։

Մէրգումէնին վայիտ[illegible] նօճամի իլէ հէմչիրէյէրի Գարմէն[illegible]արի, պու սէօզ իչիմտէքլիյէրի[illegible], ա-լէթթահճլի, գօչուշատըլար[illegible]վու-գուն հալի կէօրճէյէ անը[illegible]ր ։

—Կէրի՛ չէ՛քիլինիզ . . .[illegible]տէյի էմր իլլէտի Մարսիալ ։

Լաքին, իւչիւ պիրտէ[illegible]գու-մանըն իւզէրինէ հիւճում[illegible]լէր ։

Գու հէնթկեամտէ Գօրա[illegible]զայ-րէթի ագիմէ իլէ քէնտ[illegible]ուր-թարմագըղա մուվաֆֆ[illegible]ու ։

—Գաչը՛ վէր, էվլատըմ[illegible]տէ-տի վալիտէյնի տիթրէյէր[illegible]գա-չը՛ վէր . . . վէ ատղանը ա[illegible]է . . . գիրա պու ատամ սէնի[illegible]րէ-ճէք տիր . . . ։

Հալ պու քի, գահէ[illegible]մագ տէնիլէն չէյ, Գօրանըն ճ[illegible]ատէն պիլէ կէչմէքտէ տէյիլ ։

Մէրգումէ պիրտահ նէճ[illegible]ըզգ-տանը սաներա, լէհճէսի մը[illegible]եա-նագլարընտա գըրմըզը ։[illegible]հա-սըլ օլմուշ, վէ կէօզի[illegible]իլէ տօրմուշ օլտուղու հալտէ[illegible]բա-րէն, նօճամիեի իլէ դըզգա[illegible]ըրը-նը զաղի իմմէքտէ օղա[illegible]իա-լա տօղրու կէլտի ։

—Ալլա՛հ, — տէյի պահ[illegible]մէր-գումա գարշը, — հէմ[illegible]դ վէ հէմտէ Նամուսատ՛ը ։

Գունու սէօյլէտիկիյէ[illegible]պէր, իքի տէֆա տախի մէրգու-[illegible]իւզ-լէրինէ թիւքիւրտիւ ։

Մարսիալ զաղապընատան նաչի հայ-գըրմահա պահչատը ։

Վէ զաղապնադ պիր թարդ իւզրէ ումուզալարընը սիլքէրէք, մէրգում, քէնտուլի, զաղի իմմէքտէ պու-լունան մէրգումէյէրին զաղընքնատան գուրթարտը ։

Էպէրի հագարէթի օլան նիւզհիւն-տէքի թիւքիւքլէրի սիլտի, վէ ա-ղըր վէ ապղը պիր սէռ իլէ սէօյլէյէ-րէք, — Գարբճա, իչիմէ սիզ, քէնտի գարըլըզընըզը իճրա իմմտինիզ . . . —Հալ պու քի էսիրճէյէ կէլինի-տիքտէ, էսիրլէրէ մահտուս վէ լա-եըգ օլան մուամէլատը կէօրէճէ՛ք-սինիզ . . . — հէյէ սէն, Գօրա սէն, պագ նա՛օըլ. պուլաճագընը պէյա-նը, տէտի ։

—Սէնի ատամ եէրինէ գօճան-լատան, վէ ապա սէնատէն գօրգան-լատան տէյիլիմ, հայտո՛ւտ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ ։

Մարսիալ էլինի գաբուճա տօղ-րու ուղատարագ, — չէ՛գընըզ տի-շարը, — տէյի էմր իմտի, — սի-զին հագգընըզտան գանատն ու նի-զա՛մ կէլէճէք տիր ։

—Տուր, էվլատըմ, կիմմէ . . . — տէտի նօճամի բէբէյէճէրէք, վէ քէնտուլի չարշըմըզը պիր հալտէ պու-լունապագ, — տուր, հանըմէզատ տո՛ւր . . . ։

— Զընգընըզ տիշարը, — տէյի թէքքարէն էմր իմտի Մարսիալ, հաքիմանէ պիր թամր իւզրէ ։

—Գէնիմ իչին Ալլահա բէճա ու նիհազ իտինիզ, վալիտէ ճէյիմ . . . — տէտի Գօրա ։

Վէ պիր սիւքինէթի հալ իւզրէ օղուպ, վէ պարչընը եօգարը թուխ-մագտա օղուղու, վէ պիր սուրէ-քի նէֆրէթամիզ իւզրէ տօտագլա-րը արասընատան կիւլիւմսէմէքտէ պուլունատուղու թագտիրտէ, մէր-գումէ քիւչիւք տալճնատն տիշարը չէգտը ։

Մարսիալ մէրգումէն արգասըն-տան կիճտի ։

Նօճամի իլէ գէզլարը, զաղն իտէր-տին քի օլ հէնկեամտէ նագլարը Բէպպանիտէն տիշմիւշտիւրլէր կի-գան պիր հալտէ պուլունատուգ լարընը նաչի մէգքիւր պէլատտա ուղ-լամագտա տուրսուն տէրտ ու էլէ-մէյէ, տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, էլ-լէրինի կէօյէ տօղրու գալարընը-լար, վէ ինանըյէթի ճէնապէ Քրիս-տիճտը թէմէննիյէ պահչատլար ։

Հալ պու քի, Գօրա, պիրինճի գաթի մնագամբնտա պուլունան տէհ-լիգէն կէչէրէք, պիրտիւք մէրտի-վէնտէն տիշարը չէգտը ։

Վէ էպնիյէնին իչէրուքի հավ-լուտունտա տուրատագ, հալէտ ար-գասընատան կիճմէքտէ պուլունան Մարսիալա տօղրու տէօնտու, վէ չէօյլէ սէօյլէտի,

—Նիհամ ու գանտունա միւրա-ճաաթի իտէճէկինիզի սէօյլէմէքտէ խոխունիզ . . . , —Զաղընըզ գօ-տունտէ օրիւնիւճու (եանի Մէրքիւց-ցատը) ։

—Բէք ալա, էմրինիզէ իմմիմ-սալէն չիճտի իճրա իտէրիմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ խո-թիհագքէարի պիր սէօյլէյիշ իլէ ։

Մէրգում, սահաթընըն գինճիրին-տէ պուլունան վէ ալմունատան եա-բըրմըշ օլան պիր ուֆագ բուլգ ա-լէթինի տօտագլարընա կէօթիւրէ-քէք, պիր ուզուն բուլգ չալատը ։

Մէրքիւցցա զաթէն ուզագ պիր մնհէլտէ պուլունմագտէ տէյիլ իտի ։

Մարսիալն Գօրա իլէ կէօրիշմէ-սինատէն, քէնտի իչին մէնճահաթը պէլքի եէնի վազատար գուհուրա կէլիր էհթիմնատինի տիւ[illegible]

օգուտ զանազան, օգտակար կէօզ գուլաղ ալտուդ պէքլէմէքտէ խոհ

Մէկքիւր քուլէդ սէօնիւն իշխիմա-կի կիսվի, դօշուդ դարչքաւնա ա-քիւն վիրտի։

—Սէնօր դանանաէօր, — ուէսի մէրդ ուսա Մարթալ, —շու էթ-բաՁքմէզտա իշկիմէքտէ օլան, վէ համիմա հիւրդ օգուտա իշճիլիք իմի-մէքտէ պուլունան քեաֆֆէյի քե-ան իլէ քեաֆֆէյի էօխլէրը, չիմ-ու պուլտան իժօքանմաքը ալըլար...

—Պաշ խոմխուն է, էֆէնտիմ...

Պու խէէքիալի էմրին խուզրունէ, Մէրքիցցա ատիւտէ դօշուդ, իչքի դըսմէքը սըրըդ ալմքնտա ասըլմըշ օլան գանըռանաքը, իւչ ուէֆտա իւոմ իւոմէ չալըմէրտի։

Պու եօլտա պիր գանըռանա չա-լընաթաքընտա, քէնտիլէրէ մու հիմիմ պիր իժտիհամ ու թէպիդամ վիրմի-լէճէկսինի, էմրլէր մուխտառան օ-լարաղ պիլմէքլէրինտէն, ատէտա-գաղ իշ մահէկսինի թէրք իլէ, էպսիյէնին հոմուստունա գօշուշա-բաղ իժօքանաքլար։

Մարթալ պու որտատա գօլաղը կէօքմէնտէ գամճճէ տուրմուշ օ-լուաղ, կէօզլէրինտէն ոմէչկէր սա-չքմաղտա օլտուղու, վէ ատամգ-լարը պէմպէէազ օլմուշ պուլուն-տուղու իժազորաէ, կիսիկ իժա Դօրաներն գարչքաւնտա տուրտու։

—Պանա հազարէյի իմմէքմինկին մալինին, սիզէ գաչա օլաճաղըդ, չիմոի կէօրիւգէօյլէնէճէքսինիզ... — ուէսի մէրդ ուսմ։

Մէրդուսմ գԸզ, պունա էհէմ-միյէթի վիրմէք իսթէմէյէրէք, ու-մումզարընը սիլքմի։

—Էմրի պասիրէմատէն պի պէհրէ վէ տիմանէօնինիզ սիզ, —ուէսի Մար-թալ, — զիրա պանա գարչքը իսկու-ա մուգաֆֆէմէյ գայդչյմադտա-սըննէդ։

—Էհմիմ, պէկլիմէմ, սիզին իլէ ճէնթլէշմէկէ գադրըշմադըդ, խոլ-ատ գարչը մէկտան օգուտմադըդ կիսվի տիր... —ուէյի ճէվապ վիր-սի Դօրան։ — Պու ճիւմլէ իլէ սա-խոմ, իժա նէհայէթինէ գարչը խոտա-պը մուգաֆէմէյի խուէճէկիմ տիր։

—Էյի էմմու, ապըպէյ քեաղ նէ-նէնիզ միւսմէհմ օլաճաղ սըննէդ...

—Վարսըն էօյլէ օլսուն...

—Պիր իյի սիւրպրիզնէդիզ, Դօ-րան... —Չէնտղ վադրի վար իւ-քէն, բարսօն ատլէէնէդ իյի խաէր-սինիզ... տահա շիմտիքի հաղ ա-ղուատալիմիմ...

—Հաղ պաս քի պէն սիզին պիր ատըշդ էաէպօղ ատամ օլաուղու-նուզտա ուէռէթմէմէճաղըմ...

—Էմմու պաս սէօյլէմէյինիզի խոմխըմնուն, չէդ ադմինէճաղըմ, չինքի սէպէպսիյէնի սիզին Թաբա-Գինըզտան վիրիմէքտէ տիր...

Մէրքիւցցանըն չաղաբաղը գոմ-նամըն ուսն սէօն պիմմէքտէ խոմ։

Դօրան Ձաբաս իշէմէքտէ օլան հիւրը իշճիլէր իլէ էօխլէրը, Դօրա-նըն, Մարթալըն վէ Մէրքիւցցա-նըն պուլունմադտա օլաուղուրը հոմուստունա օրթասընա ատօղու-ղմ Թագմ կիսիմէքտէ խոխլէր։

—Եէօյլէ պիր չէվրէ կաբաբադ ատիմիւնիզ պադաէմ... — ուէ-յի էմի խաէրէք պաղըրաք Մէր-քիւցցա, — էֆէնտինին սիզէ սէօյ-լէմէճէկի վար տըր։

Մէրդումմ կաման պիր սէս իլէ, հադրընտա էճինէյիմի քեամիլէօ-օլան, վէ օն իլքի նէֆէր վամանտաշ-ըրըլսա վէ պիր չիտաէմի իւզրէ տյ-ըրըլըդ պիր ազ ուզագտա տուրան պիր Իսթանպօլլուտա, պիր գաչ լա-պէրտըրըլար սէօյլէտի։

Անինտէ իլքի եիւզ նէֆէր գա-

ատար ատախ հիւրը իշճիլէր պիր նէ-րէ թէօրէտնատադ, պիր պիւյիւք չէվ-րէ չէվիրտիլէր։

Քեաֆֆէյի ատախ չէմատի սա-քիւմ իւզրէ ատըրտնադտա խոխլէր։

Էմրլէր Դօրան նէզտինտէ, քէմա-լի հիւրմէմ վէ իմմատիմըդը էտէ-բրնտէն նադրի օլտուղուն հոտտէ, պաշ-լարընը ուշադը էյմէքտէ խոխլէր։

Հիւրը օլան ատէլէնին իմտի ու-էվզաքնատա խոհ, հատտէն գիւեա-տէ պիր, իչին նէ օլտուղունտա ան-լատմադըդ մէրքադը էտէրի պուլուն-մադտա խոխ։

Սրտտան չէնտա ատադըգա կէչտիք-տէ, Իսթանպօլլուլար Եէնիտէն մէյ-ատանէ չէդ ադըլար։

Օնտա օնտա կիմմէքտէ, վէ պա-լատիկնատար մէ ըէվօլվէրլատր իլէ մու-սէլլահ օլտուղուրը հոտտէ խոհ, օ-ֆիսուդար օֆիսուդար կէմմէքտէ խոխ-լէր։

Գունտար տիրտէ գէրի իլէ մու-տուշտուլտադ, էմրլէր իչինտէն նօղ աչըդ կէչմիյէր, վէ կէմիդ Թա իլը չէվրինիր իչինտէ տուրտուլար։

Մարթալ իլէ Մէրքիւցցա պիր պիրինէ կէօղ իշարէթմիյէ պիր չէյ անտամմըլար, պունտան ֆիքր ու նէյէմմըլէրի բանա անտաշըրմադտա-ան, վէ Դօրա իսէ մէղքիւր իշարէ-թի, գազարա կէօրէպիլմիշ խոխ։

Մէրդումմն իչքի խոպոխ ատամ-լար, ֆինքրլէրինտէն պիր ատըդ-ըդ ալուշմամէքտէ խոխլէր խոհ ատ, արտպար պաշ գատարըրըլար ատ-յի դօղտուգլարընտան, զայէթիլէ իհ-թիյաղ իւզրէ տավրանմադտա խոխ-լէր։

Դօրա պու ատչադլարըն պու հալ-լէրինէ կէօրտու քտէ, իւզհարը նէֆ-րէթի խոէրէք կիւլտու։

—Սէնօր Մէրքիւցցա, — ուէսէ-րէք, մէրդումմ էմի իլէէհՄարթալ,

—ատդ գամճլը ատրէմատ վէ թատհի էլ հրֆիդ օլտուղլարը հոտտէ, չիմոի կիսիոզ էտրէ նօէմի իլէ գԸզարը Թաբաէնի վէ Մարթէն պատրաս կէ-թիրինիզ... — Վէ, էհէր իժա-տիմտաքդէդ խոէրէք գատրը գօյմուդ խոթէէրէր խոտ, իժատիմա ատճաղը խոտինիզ... — վէ էհէր նէրէ թէտա իւզրէ պատրաստադ եէրէյիտէք խո-թէէտդէրէր խոտ, պու բրնտըքտատ կէմի կիսինիզ...

—Բէք ալէտ էֆէնտիմ...

Պոռնան իւզէրինէ մէրդ ուսմ, պիր-լիքտէ իւչ նէֆէր սիլահը ատատմ ադատադ, էմրնէյէ յէ տօղրու չիմոի ատ խյէէտի։

Դօրա, Մարթալըն մէղքիւր չա-գըրտըգտարընը իչիմտէքտէ, հնա-տէէինտէն տիմըէմէկ պաշտամքը խոտ։

Էէտինիրէէյիմ իւչ գատհատէնէ՞ն նէ խոթէրտինիզ, — ուէյի պատղըրը մէղտամէ։

—Նէ՛ խոթէյէճէկիմ, գալտինիզ-զին նօղու գանդի Թաբաֆտա խոտ, անը նօղուտ էօյրէնմէք խոթէէրիմ... — ուէյի ճէվապ վիրտի Մար-թալ, Թաշ եիւրէքլինկի մոհտուտ պիր սէօյլէյիշ իւչ։

—Զոմէն սիզ գիւլտուրինիզ քի, պէնիմ գալտիմին նօղունտա, սիզ ատըտա վէ ատրտա էօյրէնիճէ պատրա-ճաղըդ...

—Է՛յ, պադ ալըմ...

Ադրապըտ իւզէրինտէ, քէնտիլէ-րէ մահիմ օլմադըդը հոտտէ պիր էէրէի իդդիաըդը գալտ հիւրմ իմ-մէքտէ օլտուղունտան, պիրիւքլիւ-նէ, մէզքիւր հալ ու վագտընըն սէպէպսինի սիւալ իմմէքտէ խոխ-լէր... — վէ քեաֆֆէյի ատախ տիւչարը տէհշէթի օրմանտա պաշլա-տըգլարընտան, իչլէրինտէն անլա-չըլմադ տուրէքտէ պիր իրտըքը սէ-

ը իշխելմէկէ պաշտանգատ խոր։

Մարտիալ պու բըսըլթընըն ֆարգընա վարըպ իշխթիւիկինտէն, հիւքմրանի պիր թաւը ու հարէքէթ, վէ թէհտիտամիլ պիր պագըշ իլէ, մէրգումանէ սէլէրինի քէստիրտի։

Անինտէ օրմալըշա պիր սուռաթ գ հիւքմ իթմէկէ պաշտատը։

—Աչըլընըշ, եօլ վիրինիշ,—տէյի էմր խաէրէք Մէրքիւցցա, իսթանպուլար մուրիֆէթինէ կէմէքլիկէ մէճպուր իլէտիկի, վէ հայվանճա մուամէլէլէր իլէ, պըգը սը գը եվրիթաիւրէրէք կէթիրտիկի իչ նէֆէր գաստընարը, եանի նօէմի իլէ իքի գըշլարընը, կէօթիւրիպ չէվրէնին թա օրթա եէրինտէ տուրատուրաս, վէ Գօրա պուղարըգ կէօտտիւքտէ, գօշուպ էլլէրինտէն թուրատս։

—Պիզտէն նէ իսթէօրսոր,—տէյի նօէմի սիւալ իլէտի։

Մարտիալ պու սիւալէ գարշըլըգ ճէվապ պիլէ վիրմէտի։

Մէրգումա, եվէլճէնիս գատապալըգտա ոօղրու չէվիրտի, վէ լէրզէլի պիր սէս իլէ,

—Է՛յ էսիրլէր, պէնի՛ տինլէյինիզ, զաթէն պիլմէքտէսինիզ քի, պէնիմ տառըմ Րիշար Պէրնիէնին վէֆաթընատ ոօնրա, սիզին էֆէնտինիզ պէն օրմուշում տուր...— Պուրատա հէր նէքի վար իսէ, հէփսի պէնիմ թահթը թէսարրուֆումատտըր, հաթթա պու գարըլար պիլէ, ադատ գըլընմըշ օրմանըգլարընատն, պանա այիտ պուլունմագատա տըրըլար.—Պէն պուղարատա, քէնտիլի իստանպիյէթի վէ մէրհամէթիմ տէն նաչի, չիմնիճէ գատար եաչատըճա կէմիլ օթուղուրը էօմրիւ տէվամ իթմէլէրինի, վէ քէլ եվվէլ չաւըշ իչէմէքսիզին, պօշ պօշ էյլէնիպ իսրարը էվգաթ իլէմէյէրինի թէքլիֆ էյլէտիմ... — Հալպուքի պուղար, պէնիմ պու նիյեէթ ու համիյեէթիմէ չէշմի հագ արէթ իլէ պագարագ, հիստէթ ու նէտտամէթիմի մուճիպ օլտուղար։ — Իմտի, պէնտէ չիմնի, օլ պագատ պիր իսրէթի վիրմէքլիկի խոթէրիմ, վէ վաճխէֆտէն ատտ խոէրիմ։ — Մատամ քի պու գարըլար էսիրլէրտէն տիրլէր, խանէտէն տիշարը չըգարագ, էսիրլէրէ մնխատս օլան էլպհէլէրի կէյինմէլի, վէ պուննան ադըրա կիտիպ ճնլար կիպի չալըշմալը տըրլար... Պունլար գահվէ թաւլարընա կէօթիւրիւլմէլի, վէ պիր պօղուշ կէօսթէրիլմէլի, վէ շու քէնտի օջընըճլարընա մնխատս օլմատըգը հալտէ կէյինտի քէրի էլսիւէլէրի չըգարթաբրմադաղը, վէ հէմնն պիր սաաթ պիլէ զայդ իթտիրիմէ քոխմին, չալըշտըրմաճա պաշլատըմալը տըրլար... — Հայտէ յինիշ, սէնօր գօմանտէօր, պու էվամիրիմ իճրատընա միսապաշերճ՛թ խոնինիշ...

—Էմրինիշ թէմամիլլէ իճրա օլունաճագ տըր, էֆէնտիմ...— տէյի ճէվապ վիրտի Մէրքիւցցա, կէօզ հաշլարը տէօքմէքտէ օլան գաստընարա տօղրու կիսերէք։

Դօրա իդթիրապը գալմինտէն նահի տիթրէհերէք, վալիւէսի գարշընա աթըլտը, վէ հիւքմէ էյլէտի։

—Իչէրի կի՛թմէյինիշ, տէյի պաղըրտը։

Գատէհու մէրգումէ, գալապալըգտա տօղրու տէօնէրէք, շու աթի տէքի տուրէթտէ իրատը մէգոլ իյլէտի։

—Հէր նէ գատար շիմնիքլի հալ անկարշըլամամըշ իսէ տէ, իչէրուտէ բէք գօյմճա անկարշրաճաղը իհթիմալտէն պուլունան տէ հշէթֆէրմա պիր մուսիպէթ, բէտերի ալտըտէ, մէրգումա Մէրքիւցցատա տէօնէրէք։

—Սէնօր գօմանտէօր, պու էսիրլէր տիւնքի կիւն ֆիրսաթ իթմէքլիկէ գալմըշըզըգ, կէրչի իճրատընը թէճրիւպէ իթմիշլէր իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամամըշլար տըր, չիւնքի, սիզին զայրէթինիզ վէ իշկիւզարըգընըզ, նիյեէթի ֆատհտէլէրինէ մանի օլմուշ տուր... —Պու կիւնտէ չալըշմադըգտան իմթինա իթմէքտէ տիրլէր... —Հագ զուրընատա նէ՞ եօլտա միւճատաթի թէրթիպ էտիլմէք իգթիզա իթմէքտէ տիր... — տէտի։

—Գըրպա՛ճ լազըմ տըր, էֆէնտիմ, գըրպա՛ճ... —տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում, — Մէնօհ էճնադէ (1) ահքտամընճա, էօյլէ իգթիզա իթմէքտէ տիր...։

Իմտի էօյլէ օլտուղտա, իչէրէ պու ահիպ ճիւնհալարը սիպէ թէսիմ իտէրիմ... — Իճապընը իճրա իթմէքլիք սիպին վաղիֆէնիզտէն տիր...

Մալիւմ տուր քի, արապլար եաընի էսիրլէր, կէրէք Գօրատը վէ կէրէք թէքմիլ ֆամիլեատընը, թատընմագ մէրհէպէ օլմինտէ սէվիպ բիւյէթի իթմէքտէ իտիլէր։

Գալապալըգ իչինտէն, էսերի հիւտէթի սէտալէրի իչնտիլմէկէ պաշտատըլար։

—Սո՛ւս օլունուշ,— տէյի գապա պիր սէս իլէ Մէրքիւցցա պաղըրտագ էմր իլէտի։ — Աօշիըգը ճէվապտըր, պիլմիօրսունիզ եա, տէյիլ պաշղա պիր շէյ, իլա էօլմէմ տիւր հա՛... — քիմ քի իչինիզտէն եաընըզ պիր շէյ սէօյլէր, պիր հէրէքէթ իսդրագ իտէր, վէ պիր ուզ-

(1) Մահզա ճիւնա վէ ճինայէթ սահիպի օլան էսիրլէր հագգընատ թէրթիպի լազըմ կէլէն ճէզա գանունընամէսինէ, մէգքիր իտա վիրիլմէքտէ իտի։

զիմ գուրպան կիթմիշ տիր... — Օլ զաթը ատաէէթբերվեր գապրէ կիրբը կիրմէգ, էն եագըն թէսլիմ-գաթընատն պուլունան Մ. Մարտիալ Տէրէյն, քէնտի գանըմըզտան վէ ագրապամըզտան օլտուղունու ուտատարագ, պիլա ինսաֆ ու մէրհամէթ հէր շէյլիմիզի զատպ ու զապթ իթտիքտէն պաշգա, բույն ճինանտէ պէնիմ իչին էն զիէատէ մուգատտէս պուլունան պիր շէյ, եանի գըզըգ նամուսումա վէ պոքիրլիք իֆֆէթիմէ տաճի գատէ գալգըշմըշ տըր։ — Մէրգումէն նիյեէթի մէրտուտէսինի քէմալինէ ֆրէթ իւզրէ բէտտա լյլէտիկիսինէն, չիմնի, տէյիլ եալընըզ պէնտէն, իլլա վալիտէմտէն վէ հէմշիրիլէրիմտէն տաճի ինթիգամ ալմադ իսթէմէքտէ տիր, —պիզիմ տաճի էսիրլէր կիպի չալըշմամըզը իտտատա իլլէմէքտէ տիր, հալ պու քի, մէգքիւր իտտատաընըն իճրատաընատն, զաթէն պուննաճա տէրտ ու էլէմ չէքմիշ օլան վալիտէ վէ հէմշիրիլէրիմին, բէնչիլ էճէլէ տիւշճէքլէրինտէ չիւրհէ եօգտուր... — Էկէր պու խուսուսու պիզէ գանուն ու նիզամ էսի իմիշ օլտա իտի, իհթիմալ տիր քի, իհտատա միւգթէտիր օտապլիր իտիք, ֆագաթ, պուննատ գանունն ու նիզամտան պիր շէյ կէօսթէրիլմէքտէ տէյիլ տիր, գանուն պիզի մէճպուր գըլմագտա օլմաճէքտ, իլլա քին ու զարար վէ հիտատէ՛թ հիւքմ իթմէքտէ տիր... — Իմտի, ծնատտա պիզ պիր տիւրլիւ իթտատի իտէմմէճէկիզ...

Մարտիալըն տուդուսուզլուդու սուբէմի գահիրէսինտէն անկարշըմագտա օլտուղու հալտէ, Գօրանըն քէլամընը գաթ իթմէճէրէք, սէօյլէմէսինէ միւտատաէ իթմէքտէ իտի։

Մէրգումէ քէլամընը պիթիրտիքտէ, մէրգումա Մէրքիւցցատա տէօնէրէք,

—Սէնօր գօմանտէօր, պու էսիրլէր տիւնքի կիւն ֆիրսաթ իթմէքլիկէ գալգըշէգ, կէրչի իճրատընը թէճրիւպէ իթմիշլէր իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամամըշլար տըր, չիւնքի, սիզին զայրէթինիզ վէ իշկիւզարըգընըզ, նիյեէթի ֆատհտէլէրինէ մանի օլմուշ տուր... —Պու կիւնտէ չալըշմադըգտան իմթինա իթմէքտէ տիրլէր... —Հագ զուրընատա նէ՞ եօլտա միւճատաթի թէրթիպ էտիլմէք իգթիզա իթմէքտէ տիր... — տէտի։

—Գըրպա՛ճ լազըմ տըր, էֆէնտիմ, գըրպա՛ճ... —տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում, — Մէնօհ էճնադէ (1) ահքտամընճա, էօյլէ իգթիզա իթմէքտէ տիր...։

Իմտի էօյլէ օլտուղտա, իչէրէ պու ահիպ ճիւնհալարը սիպէ թէսիմ իտէրիմ... — Իճապընը իճրա իթմէքլիք սիպին վաղիֆէնիզտէն տիր...

Մալիւմ տուր քի, արապլար եաընի էսիրլէր, կէրէք Գօրատը վէ կէրէք թէքմիլ ֆամիլեատընը, թատընմագ մէրհէպէ օլմինտէ սէվիպ բիւյէթի իթմէքտէ իտիլէր։

Գալապալըգ իչինտէն, էսերի հիւտէթի սէտալէրի իչնտիլմէկէ պաշտատըլար։

—Սո՛ւս օլունուշ,— տէյի գապա պիր սէս իլէ Մէրքիւցցա պաղըրտագ էմր իլէտի։ — Աօշիըգը ճէվապտըր, պիլմիօրսունիզ եա, տէյիլ պաշղա պիր շէյ, իլա էօլմէմ տիւր հա՛... — քիմ քի իչինիզտէն եաընըզ պիր շէյ սէօյլէր, պիր հէրէքէթ իսդրագ իտէր, վէ պիր ուզ-

(1) Մահզա ճիւնա վէ ճինայէթ սահիպի օլան էսիրլէր հագգընատ թէրթիպի լազըմ կէլէն ճէզա գանուննամէսինէ, մէգքիր իտա վիրիլմէքտէ իտի։

ֆագ կիւրիւտիւ չգտարը խե, իշ-
թէ պու առաւլարը կէօրիւեօրսու-
նուղ եա, անինանէ իւղերինէ սիրահ
պօշլատաճապլար տըր . . .

Պու հէնկեամանէ, Խրաճեալըլար
գարագինալարընը ուսմանզարընա
գալտըրտադ, էօխլերէ տօղրու հա-
զըրլատըլար:

Մէրգուսմարըն իւղերինէ, էվվել-
քի հիւսեէթ ու զազապարընտան
գիւեատէ պիր էսէրի խէվֆ ու տէհ-
չէթ հիւքմ իմմէկէ պաշլատը:

Օրթալըդա պիր ատերին տուօլուգ
չէօքտիւ,

—Լֆէնտիմ, էվվելա գաղնդիսի-
նին ճէզատընը իճրա խոսէլիմ, —
տէմի Մէրքիւցցա սիւալ խլէտի:

—Էվվելա էսերէ Նօէմիտէն պաշ-
լաճընըդ . . . — տէտի Մարսխալ:

Պունուն իւղերինէ, Մէրքիւցցա
վահդիճէ պիր կիւլիւմսէ յիշ խլէ, օ-
տուն կիսպի էլինի, պիչարէ գատը-
նըն ումանզունա ուզաթտը:

Գօրա պու հալի կէօրիւնճէ, Մար-
սխալա տօղրու օջչաճընդ աթքընը:

—Խայը, — տէտի մէրգուսմէ գօր-
գուսունատան նոսրի բէճէկլէճէրընէ,
—Պու չէյ հադգ տէյիլ տիր . . .
Խայը, խայը, հէրնէ մէրճէկէ զա-
լըմ վէ ըրկդ ախօդընտա օթառընդ,
պու եօլտա պիր ճանվէրճէ հադգ-
սըզլըգընն իճրաաընա միւսաատ իմ-
մէճէճքընիդ տիր . . . վալիտէմի,
օլ սիզին ճէզաատընդ գընդաճը
ախընա թէրք ու թէօհմի ընվա
կէօրմէճէճքընիդ տիր . . . զի-
րա, վալիտէմ սիզէ հիչ պիր չէյ-
ճիք եաբամադընդ տընը . . . — Քէ-
զալիք գընդագինատչալարընին տախ
հիչ պիր թագսիրատճընը վուգու
պուլմադընդ տընը. — Սիզի պէն կիւ-
ճէնիրտիմ, սիզէ պէն հադարէթ
իմամըմ, վէ եհտիւնիւզէ տախ,
տէյիլ օնընը, իւա պէն քէնտիմ

թիւքիւրտիւմ . . . , էկէր միւրա-
ատընդ ախտը իննիդամ խե, ան-
ճադ պէնատէն ախդ իմմէկիսինիդ.
—Էմի խունիդ, էկէր ատօյէճէքլէր
խե, անճադ պէնի ատօյսինդէր . . .
համիմա իսթէրսէնիդ, ճանըմա տա-
խի գընչընտը, պուեսրուտունուդ,
էվվէմ էմի խունիդ . . . իչիմէ հա-
զընդա, Հալ պու քի, վալիտէմ
վէ գընդպատուպչարընա գընչընտը-
նըդ, մէրհամէթ խունիդ, թօղո՛ւն-
մանէքընդ . . . .

Պու արատա, Մարսխալ, սիկարա
գուհատունատան, պիր թանէ չէ՛-է՛օ
ը՛ չէ՛- թէամիչէ օլտընատ սիկա-
րատան չգտարադ քէչիճ չամճադ
իւղէ իչէն, Գարմէն իչէ Մարի
ընդընըտադ գօչուգ գօլտընը տչ-
ատընտը, վէ մէրգուսունն նէզամինտէ
տիդ իւղերինէ կէլէրէք եաղմատա-
եա պաչչատընտը, վէ,

—Լո՛ւթֆ խունիդ, վալիտէմիդ
մէրհամէ՛թ խունիդ, — տէտիլէր:

Քէզալիք Գօրա, տիդ իւղերինէ
կէլէրէք, ծնտար իչէ պէրապէր, բէ-
ճադտր իմմէկէ պաշչատը:

Ֆօգամթ Մարսխալ, պու նիհագ-
լարա տօչա էհէմմիյէթի վիրմէճէ-
րէք, աղըր աղըր սիկարատընը եագ-
տը, վէ պատէհու Գօրաեա տօղրու
է՛յիլէրէք, մէրգուսմէնին գուլաղն-
տան,

— Վալիտէնի գուրթարմադընդ
սէնին էյինտէ տիր . . . —Խթէ՛ր-
միսին . . . — տէտի:

36

Գօրա պիրտէն պիրէ աճադա
գալգտը:

Մէրգուսմէնին կէօչէրինտէն խըչմ
ու զազադ աթէչիլերի տադընմագտա
օլուգ, վէ տիչիլերի իսե, չաթըր չա-
թըր պիր պիրինէ վուրմադ տա իտի-

—Ա՛հ, ալչա՛գ, նամնատա՛ղ . . .—
տէյի սէօյլէներէք հէրի սէօնտիս
մէրգուսմէ. — Ադրը՛դ . . .

Նօէմի, Մարսխալըն թէքլիֆինին
չահանը հիսատէթ ու նէֆրէթի օլմա-
սընը անլատը. Էվ եահօա տէրք իմ-
տի:

—Գադալ իմմէճէնիդ, էվվա-
ըը՛մ, գադալ ը՛մմէ յինիդ, — տէ-
տի մէրգուսմէ, — օեօլտա պիր թէք-
լիֆէ մուգադիլ օլաճադ խելտա ու
սէլամէթ թադրիֆինի խոսէճէմ . . . —
Զամէնէն պէն վագթիմի կէչիրմիչիմ
տիր . . . Րուհում կիսպի սէվտիկիմ
զաթ խե, էճել չէրսէթիճինի նուղ
իմմիղ տիր . . . պէն քէնտիմ իչին
էօմրէք իչէ եաչամադընը պէ՛յնին-
տէ պիւյիւք պիր ֆարդ կէօրմէք-
տէ տէյիլիմ . . .

Գու հէնկեամանէ տօղմօր ժօսէֆն
իլէ ժան Բըճօ Տավուտատն լըչէրի կիս-
տիլէը:

Քի՛մ տիր էօլիւմ լագըրտըքընը լ-
տէն, —տէյի սիւալ իմտի տօղմօր,

Մէրգուսմար, սըգը սըգը թօղ-
լանմըչ օլան արատպար տիտաքնատան
եօլ աչարագ, չէվրէնին օրնմա եէ-
բինտէ պուլունան պօշ եէրէ վատըլ
օլտուլար:

Գունըար Գօրանըն կէօզէրինէ,
պիրէր գուրթարըճը կիսպի կէօրիւն-
տիլէը:

Մէրգուսէ պունըարտա գօրչը գօ-
չարագ վէ պաղըրտարագ,

—Գուրթա՛ըընըզ վալիտէմի, միւ-
տաֆտա՛ խոնիդ վալիտէմի, տէտի:

—Նէտէ՞ն գուրթարալըմ, նէ՞
վար տըր, նէ՞ թէհլիքէ վար տըր,
—տէյի տօղմօր սիւալ իմտի:

—Գու տատամ, պիչարէեէ, քէն-
տի ճէլատը մարիֆէթիյլէ, գըր-
պաճա՛ր վուրտուլաճագ տըր . . .—
տէյի ճէվապ վիրտի մէրգուսէ է-
լինէ Մարսխալ իլէ Մէրքիւցցաեը

կէօտթէրէրէք:

—Նէ՞ տիր օ, էֆէնտի, մատատ՞
նէ տիր, — տէյի սօրատու տօղմօր
Մարսխալա տօղրու տէօնէրէք:

Մարսխալ թահդիրատնէ պիր տու-
բուշ իլէ սիւքիւթի խոսիպ, հիչ ճէ-
վապ պիրէ վիրմէճէ խոսէմէտի խե
տէ, —չիւնքի Աբատպ տօղմօրտան
թամր ու հարէքէթ վէ սէօյլէյիչի,
մէրգուսմ իւղերինէ զիեատէօյլէ
թէէտիր իմմէքտէ խոի, երինէ տատը
խոտմէեէրէք,

—Նէ՞ մի վար տըր, — տէտի մէր-
գուսմ հիսատէթ իւզրէ, — Շիմտի
կէօրիւրսիւնիւզ . . . — Պու գարըլ-
լար պէնիմ էսիրէէրիմ տիրլէր . . .

—Գանատն ու նիզամ ահքատ-
մընճա, իհթիմալ տիր քի էօյլէ տիր,
—տէյէրէք մէրգուսունն քէլամընը
գաթ խլէտի տօղմօր, — լաքին,
խըզգաթ ու թատիսթ ահվատատն-
ճա, էօյլէ տէյիլ տիր, զիրա, պուն-
լար սիզին էն եադըն խրատմիտրընըզ-
տան տըրլար . . .

—Խայր, պունլար պէնիմ էսիրէ-
լէրիմ տիրլէր, պաշգա հիչ պիր չէյ
տէյիլ տիրլէր, — տէյի ճէվապ վիր-
տի Մարսխալ. — Պունլար գաչմադ
իսթէհտատէն պաշգա, չալըշմադ-
տան տախի իմթինա իմտիլէր . . .
պէն անճադ քէնտի հուզուդումու
մէվգըի իճրատէ վագ իմմէքտէ յիմ,
վէ պինատէն տէյի ճէզալարընը իմէր-
թիպ խլէմէքտէ յիմ . . .

Ժան Բըճօ Մարսխալըն եադընը-
նա կիտէրէք, վէ հէմտան կէօքտիւ-
նէ եագլաշըպ կէօզլէրինի մէրգու-
մուն կէօզլէրինէ տիդէրէք,

—Պիլի՛միսինիզ, միւսիւ, սիզին
հադգընըզտա նա՞սըլ վէ նէ՞ տիւ-
շիւնմէքտէ յիմ, տէտի մէրգուսմ:

—Սիզին նէ վէ նասըլ տիւշիւն-
մէքտէ օլմանըզ, պէնիմ վազիֆէմ-
տէ՛ պիւէ տէյիլ տիր . . . վէ համ-

թա պիլմէք տախի խթէյմէմ . . .

—Ճագաթ , իշլիմէլի վէ պիլմէլիսինիզ , իմտի լազըմ տըր քի սէօյլէյէյիմ . — Սիզ ալչա՛գ պիր տէմ սինիզ . . .

Վէ մէրգում ֆան Րընօ իլավէյի մեգալ իլէ , վէ եալընըզ Մարսիալըն իշխատպիլէճէկի մէրթէպէտե եավաշ սէս իլէ սէօյլէեէրէք ,

—Վէ սիզ պիր գանը գաթի՛լսինիզ , տէտի ։

Մարսիալ պու հազարէթին իզէրինէ հիստէրէկենտիկինտէն ըէնկի ոթաը խաէտ , ասլա ալտըրըպ չիւբհէ վիրմէք խթէյմէտիկինտէն , պագըչընըն թարըղընը պիլէ տէյիշթիրէրէք , կէօզլէրի էօնիւնէ պագմաստը ։

—Սիզ տախի պէնիմ մայեէթիմ՝ տէ պու լունանլարտանըզ , —տէյի մէրգում ճէվապ վիրիպ , վէ հէր նէ գատար տիւշարը խէվֆ ու էնտիշէ օլտուղունու պիլտիրմէք խաթէմէտի խսէ տէ , տէրունինտէ գուհուրա կէլէն պիր տիթրէմէքլիք , մէզքիւր կէօսթէրիշինին ատախէ օլմասընը իսլա իթմէքտե խտի , — սիգ ֆ՛ատախի պէնտէն ալ՝ էյի պէքլէմէքտե , վէ պանա թապի պու-լունմագտասընըզ . . . — վագաս , պու քիւսթախլըղընըզտան ոտլաէը , սիզէ ճէզա թէրթիպ իթմէքլիկէ միւգթէտիր տէկլիյիմ , յաքին , պու ճիւմլէ իլէ տախի , սիզի , պուրատան գօյմագըզա , հէմ հազգըմ վարտըր , վէ հէմտէ մէզքիւր հազգըմը իթմէք խսթէրիմ . . . Իմտի , մննտէօ , շիմտի կիտիպ իւճ-րէթինիզ պագ այէսինի ատնտըգտան ալմալը , վէ պու րատան տիշարը չէգմիլը՛սընըզ . . . Հայտէ , տիշարը՛ , տիշարը՛ . . . — Ակթըգ պու տագըգատան սօնրա , սիզի պուրատա կէօ՛րմէմէլիյիմ ։

Ֆան Րընօ , մէրգումուն պու եօլտա մուամէլէսինէ գարշըլըգ ճէվապ վիրմէք խթէտի , վէ իւզէրինտէ հասըլ օլան ատարը չէհտիտէն , վիրէճէկի ճէվապըն բէք տէհշէթլիզ օլաճաղը անլաշըլընը ։

—Ապա՛հ աշղընա օլսուն , տիհանընընըզ ա՛չմանընըզ , հիչ պիր չէյ սէօյլէ՛մէյինիզ , — տէյի Գօրա բէբրէկէրէք , մէրգումու մէնն իթմէք խսթէտի . —էկէր պէնի սէվէր , վէ պանա հիւրմէթ ու րիայէթ իթմէք խսթէր իսէնիզ , սո՛ւս օլունուզ , պանա իթաատ իտիպ սէօզիւմիւ տիյնէ՛յինիզ . . . ։

Մէրգում , Գօրանըն րէճասընա գարշը կէլէմէտիկինտէն , պաշընը էյտի , վէ պիր սուրէթի միւսյիմանէտե ,

—Բէք ալէա , շիմտի պէն հիսապըմը վէրիր , վէ պու րատանտա կիտէրիմ . . . — տէտի Մարսիալա խթաապէն ։

Գատէհու կիտիպ գալապալըղընը իչինէ կիրտի իսէտե , օրատան չօգ ուզագ լանմատը ։

Մարսիալ իչ պու սուհուլէթ իւզրէ իճրա իթտիկի ֆիւթուհաթտան նաշի քէսպի ղուրուր իչլէտիկինտէն , հատտէն զիեատե պիր քիւսթախլըգ իլէ ,

—Հալպու քի , տօգթօր էֆէնտի , մնատամ քի սիզտե , մայեէթիմտե պու լունմագտա օլուպտա , շիմտի թարտ իթտիկիմ պիր ատամընընէտիմ տօսթլարընտան պուլունմագտասընը , մէրգումուն չու ինֆիտալի հալինտե պիրլիքտե պուլունմագըգտան սիզի մէնն իթմէք խսթէմէտիքտէն պաշգա , արթըգ սիզին խըզմէթինիզտե պուրատա պիհտատե տօսթլաճաղընտան , սիզին տախի կիթմէնիզի խսթէրիմ , տէտի ,

—Ճագաթ , էֆէնտի , պէնտէնիզ տուրմագ խթէրիմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ժօսլէն ։

—Մէկէրչի պէնիմ խթէկլիմէ մուղայիր օլտուղու հալտե , տուրմագըզը իտտաա իտէպիլի՛րսինիզ , — տէտի Մարսիալ իզհարը թէաճճիւպ իտէրէք ։

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , սիզին խըթկինիզէ մուղայիր օլարագ տախի գալմագ խսթէրիմ , վէ գալաճաղըմ ։

—Աճայիպ , մէկէրչի պէնիմ խանէմտե , սիզին , զօր իլէ գալմագդըզա գալագըշմանըզ օլապիլի՛ր մի ։

—Խա՛յր , էֆէնտիմ , Ալա՛հ իթմէսինքի , պէն էօյլէ պիր պէտնամլըզը գապուլ իտէրէք , սիզին խանէնիզտե գալմագդըզը գապո՛ւլ իտէյիմ . պէն գալմագ իչին , պու եագընըլարտա գօյսաճա պիր եէր պուլապիլի՛րիմ . —պէնիմ սանաթըմ հէքիմ՛լիք տիր , եանի տէրտիլէրին խըզմէթի իտիճիսի վէ տօսթլարը օլտուղումտան , հէր նէրէտե պիր խասթա վար իսէ , օրատա պէնիմ իչին արամ իտէճէք պիր մահէլլ տախի պուլունաճաղը պի՛ր շէքք տիր ։

Գու լագըրտը իւզէրինէ , Մարսիալըն իթէհամիիւլիւ քէսիլմէկէ պաշլատը ։

—Իսթէրսէնիզ քէօյլէրէ կիտինիզ , վէ իսթէը իսէնիզ ճէհէննէմ կիտինիզ , ֆ պէնիմ վազիֆէմ վէ մէրագըմ խարիճինտե տիր , — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում , — ֆագաթ , պու րատան տէֆ օլուպ կիթմէլիսինիզ ։

—Խայր , էֆէնտիմ , պու րատան պիր եէրէ կիթմէճէճէկիմ . . . ։

—Մէկէրչի կիթմէնիզի էմր իտէր իսէմ տախի պէօյլէ՛ մի ճէվապ վիրճէճքսինիզ ։

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , այնի սուբէթտե ճէվապ վիրէճէկիմ . . . — գիրա , պու րատան զաատարանէ հալու տուրմագ խթէրիմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ժօսլէն ։

—Մէկէրչի պէնիմ խթէկլիմէ մուղայիր օլտուղու հալտե , տուրմագըզը իտտաա իտէպիլի՛րսինիզ , — տէտի Մարսիալ իզհարը թէաճճիւպ իտէրէք ։

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , սիզին խըթկինիզէ մուղայիր օլարագ տախի գալմագ խսթէրիմ , վէ գալաճաղըմ ։

—Աճայիպ , մէկէրչի պէնիմ խանէնիզտե գալմագդըզա գալագըշմանըզ օլապիլի՛ր մի ։

—Խա՛յր , էֆէնտիմ , Ալա՛հ իթմէսինքի , պէն էօյլէ պիր պէտնամլըզը գապուլ իտէրէք , սիզին խանէնիզտե գալմագդըզը գապո՛ւլ իտէյիմ . պէն գալմագ իչին , պու եագընըլարտա գօյսաճա պիր եէր պուլապիլի՛րիմ . —պէնիմ սանաթըմ հէքիմ՛լիք տիր , եանի տէրտիլէրին խըզմէթի իտիճիսի վէ տօսթլարը օլտուղումտան , հէր նէրէտե պիր խասթա վար իսէ , օրատա պէնիմ իչին արամ իտէճէք պիր մահէլլ տախի պուլունաճաղը պի՛ր շէքք տիր ։

Գու լագըրտը իւզէրինէ , Մարսիալըն իթէհամիիւլիւ քէսիլմէկէ պաշլատը ։

—Իսթէրսէնիզ քէօյլէրէ կիտինիզ , վէ իսթէը իսէնիզ ճէհէննէմ կիտինիզ , ֆ պէնիմ վազիֆէմ վէ մէրագըմ խարիճինտե տիր , — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում , — ֆագաթ , պու րատան տէֆ օլուպ կիթմէլիսինիզ ։

—Խայր , էֆէնտիմ , պու րատան պիր եէրէ կիթմէճէճէկիմ . . . ։

—Մէկէրչի կիթմէնիզի էմր իտէր իսէմ տախի պէօյլէ՛ մի ճէվապ վիրճէճքսինիզ ։

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , այնի սուբէթտե ճէվապ վիրէճէկիմ . . . — գիրա , պու րատան զաատարանէ հալու ու հարէքէթլէը կէօրմէքտէյիմ . . .

—սիզին ճէլլատընըզ գըրպաճլարը , քի՛մ պիլիր գանդի պէտպախթլարընըն վիճուտարընտա , նէ՛ եարատլար աչաճագլար տըր . . . —Սիզին մէսլէքինիզ էզիյէթլէը իթմէք օլտուղու հալտե , պէնիմ սանաթըմ իսէ , իլլէթ վէ եարալարը աաղալըմագ , վէ տէլտիլէրի թէսելլի իթմէք տիր ... —պէն պու րատտա քէնտի մէէմուրիյէթիմի իճրա , վէ վազիֆէմի էյֆա իլլէմէքտէյիմ . . . — իսմի կիթմէճէճէկիմ , տուրաճաղըմ ։

Տօգթօր քէլամընը պիթիրիր պիթիրմէզ , օլ միւթէէսիր օլարագ , սինէլէրի գապարմըշ օյան արապլար իչինէն , էսէրի համիյէթի վէ զայըթի իլէ ղաղապ ու հիստէթի կիւրըթիւլէրի չըգմաեա , վէ էթրաֆ ու էքնաֆա ադա իթմէկէ պաշլատը ։

Գունըար մէգքիւր հալլէրիյլէ , տօգթօր հագգընտա տէրքեար օլան հիւանի թէվէճճիւհ վէ մուհապէթլէրինի լապրագ իթմէքտէ իտիլէը ։

Գու հիստէթի Մարսիալըն մուճիպի խէվֆ ու էնտիշէսի օլմաեա պաշլատը ։

Օլ հէնկեամտե , տօգթօր թարաֆընտան , էկէը եալընըզ պիր թահրիք էմարէսի կէօսթէրիրմիշ օլսա իտի , էսիրլէը իհթիրագ ու հիրասէ (գօրգու) պէը թարաֆ իլէ , հէվեսի պիրտէն Մարսիալըն իւզէրինէ հիւճում իտէճէքլէրինտե , ասլա շիւբհէ եօգ իտի ։

Գունուն իւզէրինէ , Մէրքիւցցընըն սիլահլանտըրմըշ օլտուղու իսթանպօլալը , էվվէլքի տէֆա կիպի , գարապինալարընը ուճուզա ալագագ , մէրգումանէ թէհտիտե միւսարաաթ իթտիլէը ։

Վուգուի , իհթիմալի քէսիրտէն կէօրիւնէն պիր ֆէնալըգը վէ պիր

միւտարէպէնին էօնիւնի ալմագ նիյ-
եէթիլէ Գօբա քէլամէ ազազ պիրլէ ,

—Պիրա՛ տէրլէր , ո՛ւս օլունուզ ,
—տէ յէրէք , մէրդումանէ թէքրա-
րէն էմր լլլէտի . — Իսթիլալա վէ
շամաֆաձա լիւզում եօգուուր . —
Գէտապախթլըգ լզիխիզաբնճա կէլ-
միշ օլան պու էֆէնտի , պու կիւն ,
քէնտի նիյէթի դաւտարանէսինտէն ,
էլպէթթէ կէրի տէօնմէքսիզին մէճ-
պուր օլաճագ տըր . . . — Հէյ շիւբ-
հէմ եօգ տուր քի , պիզի սէօյլէ-
թիպ տէյնէմէքսիզին , քիմսէ ալէյ-
հիմիզէ թէպէյհիւնի թէօհմէթի լ-
լէ իւրատը հիւքմ ու գարար իճրա-
սընա միւզթէտիր օլամաճաճագ
տըր . . : — Գէն պունլարըն քաֆ-
ֆէսինի , էսիրլէր սինտիքինէ խա-
պեր վիրէճէկսիմ . . ;

—Էվվէթ , էվվէթ . . . էսիրլէրին
սինտիքի վար տըր , խապէր վի-
րէլմէլի տիր . . . — տէյէրէք , ա-
րապլար հայդըրմաճա պաշլաօրլար ,
չինքի զէվալլըլար , չօճուգ կիսի
թէլէվիւն միզաճ օլտուգլարընատն ,
սինտիք տէնիլէն ատամընն , քէնտի
մէնֆաաթլարընա տայիր հիչ պիր
շէյ տուչիւնմէտիքտէն պաշգա ,
հաթթա տայիմատա մուղայիրինի
իճրա իթմէքտէ օլմասընը ֆէյմ
ու ֆարգ իտէմէմէքտէ իտիլէր :

Հալպու քի , հէր նէ գատար մէր-
գումէն էօյլէ օլմասընը պիլմէքտէ
իտի իսէ տէ , անճագ վագըթ գա-
զանմագ նիյէթիլէ էօյլէ սէօյլէմիշ
իտի , ֆագաթ , մէրգումէնին պու
միւրաօբ տախի հասըլ օլամատը ,
չիւնքի , թէսաւուֆ պու եա , չօգ
սէֆա , չաեանը թէսաճճիւպ օլմա-
եաճագ սուրէթտէ , միւտտէթի էօմ-
րիւմիզտէ կէօրիւլմէկսիզին միսիլ-
լու , հէման օլ արապա , Մէնօր Րէյ-
մունտէզ , եանի մէրգում սինտիք
օրաեա կէլէրէք , գօճա պիր աթ
իւզէրինտէ օտուղու հալտէ , հավ-
լու կէչիտինտէն իչէրի կիրտի , վէ
մահէլլի մէզպուր չիֆթլիքճիլէրի-
նին էն զիեատէ զէնկինի պուլուն-
մասընա պէնտէն , Մարսիալէ քէմալ
մէրթէպէ թաապիմ ու ուպուտիյ-
եէթ իսպրագ իլլէտի :

Պու հէնկամտէ , Մէրքիւցյա ,
լէհճէսինտէ տէհշէթամիզ պիր հալ
ու էաէր զահիր օտուղու հալտէ ,
իսպիտանէ պիր թարզ իւզրէ թէպէս-
սիւմէ (կիւլիմնէմէք) պաշլատը :

—Սինտիքէ իսթիտա իտիլմէլի
տիր , տէյի պաղրըշըլմագտա իտի ,
—տէյի հայդըրտը մէրգում , —
հա՛նը , պուեուլսունարտ , իչքէ սին-
տիք պուրատա տըր չիմտի . . :

Պատէհու կիւրիւլտիւլիւ պիր սէօ
իլէ իւտէյի մէգալ իտէրէք ,

—Եօ՛չ աչընըգ քի սինտիք էֆէն-
տի կէչսին , տէտի :

Էսիրլէր ան՛ինտէ պիր թարաֆա
չէքիլէրէք եօլ աչտըլար , վէ Րէյ-
մունտէզ տախի աթընատն աչաղը
ինտի , վէ կէօզլէրի էօնիւնէ պագա-
րագ իլքի թարաֆը չիմտիկի պի-
րիքմիշ օլան էսիրլէր օրթասընատն
կէչտի վէ հավլունուն օրթասընա վա-
սըլ օլտու :

—Նէ՞ օ , էֆէնտի , պէնիմ պու-
րատա պուլունմագլըղըմը՞ մէ իս-
թէմէքտէ տիրլէր , — տէյի սիւալ
իտտի Մարսիալա մէրգում քէմալի
թէվազու իւզրէ սէլամ վիրէրէք ,

—Էվվէթ , սէնօր , էվվէթ , — տէյի
ճէվապ վիրտի Մարսիալ . — իսոի ,
չիմտի զաթընըգտան , գանուն ու
նիզամա թաթպիգան լազըմ կէլէն
պիր ճէզանըն , պիր սուրէթի հիւքմ-
րանիտէ թէրթիպինէ հիմմէթինիզի
պէքլէրիզ ,

Ճէզաեա միւսթահագգ պուլու-
նան քիմ տիր :

Գօբա մէ յտանէ աթըլարագ , վէ

քէնտի վալիտէյնէ գէզգարտաշ-
լարընը կէօսթէրէրէք ,

—Պիզ , էֆէնտի , պիզ . . . —
տէտի :

—Աճա՛յրսպ , էֆէնտինին քէրի՛-
մէլէրի մի , — տէտի սինտիք եա-
վաշճաճըգ սէօյլէնէրէք :

—Պուրատա պէնտէն պաշգա նէ
էֆէնտի վարընը վէ նէտէ սահիպ ,
—տէտի Մարսիալ իսպրագը թէ-
քէպպիւր իտէրէք . —Պու գէզլար
էսիր տիրլէր . . . :

—Զո՛գ իյի , չօգ իյի , — տէտի
Րէյմունտէզ պիր նազարըգ բիւր ղա-
բագ իւզրէ Գօբաեա տօղրու պա-
գարագ . —Կէրչի պէն , սէնօր Րի-
շար Պէրնիէնին վէֆաթընը պիլմէ-
տէ իտիմ , լաքին , քէնտի քինճ օ-
լան էվլատլարընը , նէ պիր սուրէ-
թի մէչրուատա էվլատլըգա իտխալ
իթմէմիշ օլմասընը , վէ նէտէ ազատ
գըլմամըշ պուլունմասընը , ասլա
պիլմէքտէ տէյիլ իտիմ . . . —չօգ
աճայիպ պիր հալ տիր քի , մի-
թէվէֆա կիպի , պէեազլարատն զի-
եատէ էսիրլէր հագգընատա լութֆ
ու շէֆգաթ վէ սայ ու մուհաֆաձէթ
իպրագ իթմիշ օլան պիր զաթ , մէզքիւր
խուսուսա ունութմա՛ւշ օլսուն . . .
—Հաթթա , պիր գաչ տէֆալար ,
մէզքիւր խուսուսատն , եանի հիւքր
օլան իշճիլէրտէն զիեատէ էսիրլէր
հագգընատա հիւսուն թէվէճճիւհ իպ-
րագ իթմէքլիկինին ճայիզ օլմասը-
նընատն , վէ միւնասէպէթի ալմասը-
նընատն տօղաերը , քէնտիսինէ սի-
թէմ իթմէքլիկէ իճթիսար իտիտի-
կիմտէ տախի , զանն իտէրիմ քի ,
պաշընատա պիրագ խաֆիֆլիք պու-
լունմասընատն նաչի օլմալը տըր ,
լազըմատմա ասլա էհէմմիյէթի վիր-
մէտիքտէն պաշգա , թէքմիլ քէն-
տի րէյ ու էֆքարը գումանատա-
սընը տախի , պիւյիւք դէզընատէօ-
լիմ ու իհալէ իյլէմիշ իտի . . . —
Հալ պու քի , պէն քէնտի տիգդաթ
վէ միւթալաատնա հագգը պու-
լունմագտա իտիմ . . :

—Էֆէնտի , էֆէնտի , պուրատա
լազըմ կէլէն , վէ սիզէ սիւալ օլունան
չէյ , սիզին քէնտի էֆքարընըզ
տէյի՛լտիր , — տէյէրէք , Գօբա մէր-
գումէն մէգալընը գախի իյլէտի . —
Սիզտէն լազըմ կէլէն վէ պէքլէնի-
լէն չէյ , պաշգա պիր չէյ օլմաեըգ ,
իյլա պիլիմ , ճէզաեա չաբընըլմագ-
լըղա միւսթահագգ օլուպ օլմամագ-
լըղընմըզըն պիլինմէսի տիր . . :

Սինտիք , մէրգումէնին պու լա-
գըրտըը իւզէրինէ , եիւզիւնիւ Մար-
սիալա տօղրու չէվիրտի :

—Պու էսիրլէրէ իսնատ իսթիկի-
նինզ ճիւնէա նէ՞ տիր , — տէտի :

—Էվվէլա չունու պիլմէրիմ քի ,
պունլար ֆիլորա գալգընճագ-
լըղա ճիւրաթի իյլէմիշլէր տիր . . . —
Էվվէթ պունլար , պուրատընը թէրք
իթմէքլիք թէճրիւպէսինտէ պու-
լունմուչլար տըր . . :

—Նէ՞ տէրսինիզ , սահի՞հ մի տիր
պու սէօյլէնիլէն , —տէյի սինտիք
Գօբաեա սիւալ իյլէտի :

—Էվվէթ , սահիհ տիր . . . պիզ
սիւյտըը ար ու հիճապ օլմագտան
իճթինապ նիյէթիլէ գաչմագ իս-
թէմիշիզ տիր . . ,

—Էօյլէ պիր շէյ եաբմագլըղա
հագգընըզ եօգ իտի . — չիւնքի սի-
զին սահիպինիզ վար տըր , պիզ հիւքր
տէյիլսինիզ . . . — Սիզ քէնտի ֆի-
լորընըզա , էֆէնտինիզ զարարընը
մուճիպ օլմուչ , վէ մայինի զատ իյ-
լէմիշ օլուրսունուզ . . . պու տէ-
թթա պիր խըյրսըզլըգ տիմէք տիր . . :

—Պիզիմ էսիր օլմամըզը , պէ-
նիմ ագլըմ պիր տիւրլիւ գապուլ
իտէմէեօր . . ,

—Մէմլէքէթին գանունու իգթի-

զասընճա, էսիր սաեբլըբսընըզ,

—Ցու մէմլէքէթտէ, պարպարճա գանուռնալար տախի պուլունմագատա տըր,

—Էսիրլէրէ, էյլէ լագըրտըլըրա գալըշմագլըզ մէճու տուր... էսիրլէրին պօրճու անճագ վէ անճագ, ճարի վէ մէրի օլան նիզամ ու գանունինէ իթաաթ իմմէք տիր... —Վէլհասըլ, տիմէք տիր քի, ֆիրար իմմէքլիք գաատինտէ պուլունտուղունուզու, գախան ինքճար իմմէքտէ տէյլսինիզ, էյլէ տէյի՞լ մի... — իմտի, օլ պապտէ պէհան իտէճէք էապապը մուճիպէնիզ վա՞ր մը տըր...

—Սիզե տըզ ու իֆաատէյի հալ իտէրէք սէօյլէրիմ քի, պու աատամ, պէնիմ թաալլուգաֆթընան օտուղու հալտէ, պէնիմ էֆէնտիմ օլտուգտա, պանա այնագճա հագադրէթ պիրէ, պէնիմէ պիր էտէպսիզճէ բաղարըբզա գալդըշմըշ, վէ պիր պիսիքնամուտուզու՞զ թէքլիֆ իմմիշ տիր... — Մէրգումանն մէզքիւր հագարէթինտէն քէնտիմի գուրթարապիլմէք իչին, պիրճիճիք չարէ, ոնճագ գաչմագլըզը տիւշինէպ պուլապիլմիշիմ տիր, տիմէք տիր քի, գաչմագլըզա գալդըշմամլա, գանունա գարշը պիր հարէքէթտէ պուլունմամըշըմ տըր...

Ըէյմունտէզ, մէրգումէնին պու էապապը մուճիպէնիի հագդը կէօրմէտիկինի պէհան իչին, ումմուզլարընը սիլքտի,

—Էսիրլէր հագդընտա զուհուրա կէլէն ֆիլ ու հարէքէթլէրէ, հագարէթ իսմի վիրիլէմէզ, — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում պիր սուրէթի թահգիրանէտէ օլարագ, էֆէնտինիզ թարաֆընտան, հագդընըզտա զուհուրա կէլէն նէյէթ ու էֆքճար հէր նէտէ օլսա, պիր հագարէթ սաեբլամազ... —Սիզ անընէն մալիսինիզ, սիզ, տէյիլ պիր հիւրր ինսան, իլլա էշէա մագամընտաորընըզ... սիզէ, քէյֆի հէր նէքի իսթէր իտէ, եարմագլըզա մէճզուն տուր, վէ սիզտէ, անընէմ ու միւրատընա, քեամիլէն իթաաթա պօրճլուսունուզ... — Պինանէն ալէյհ, պէն սիզին ֆիրաըրընըզտա, թէպրիյէյի զիմմէթինէ մէտաար օլապիլէճէք հիչ պիր նօգթա կէօրէմէճօրում... —Կէլիմ շիմտի իքինճի խուտուտա, օ նէ՞ սիր պագտըմ, — տէյի իլավէյի մէզքիւր, Մարսիալէ խիթապէն սէօյլէճէրէք,

—Իքինճի ճիւնհալարը տախի, չալըշմագտան իմթինա իլլէմէլի սիր... — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում,

—Տիմէք տիր քի, պունլար, սահ՛հէն իսեանա գալդըշմըշլար տըր, —տէյի պաղըրտը Ըէյմունտէզ. Հէլէ պու ճիւնհա, էն պիսիք ճիւնհալարտան պիրի տիր. — Պունուն հիւքմ ու գարարը, հէման շիմտի վիրիմէք իգթիզա իտէր, իմտի, մէրգումանն միւճրիմլէրին, իպրէթի ալէմ իչին, ճէզալանմալարընա հիւքմ իտէրիմ...

Ըէյմունտէզ կէլէլիտէն պէրու, քէնտու քէնտույի ևէմէքտէ օլան Ժան Բընօ, տրթըզ մէզքիւր լագըրտը իւզէրինէ սապրէ թագաթ կէթիրէմէճէկինտէն, տթէչի հիտաէթի սէրուհնինի տիշարը վիրմէկէ մէճպուր օլտու,

Մէրգում բիւր զազապ քէսիլէրէք, պիր քէրրէ հայդըրը վիրտիքտէն ոնրա, տիրսէքլէրիլլէ սըգը սըգըճա էօնիւնտէ տուրմագատա օլան սիճահլարը երթիշտիրէ երթիշտիրէ, սըղրաեբալ իւէրի կէչտի, վէ չէվրէնին օրթասընտա տուրարագ, պինտիքին գալըջընտա տիքիլտիքտէն պաշգա, ալըր գուվվէթիլլէ մէրգումուն եևուհնէ պիր եուսրուգ ինտիրէրէք, էօքիւզ կիպի եէրէ եամքըմագ իսթէտի,

Ըէյմունտէզ, մէրգումուն պու նակէհնին ամէլ ու հալէքէթինտէն ասլա միճթէասիր պիրէ օլմուեարագ, պիւյուք պիր ֆիլթուրսուզուգ իւզրէ մէրգումա,

—Նէ՞ տիմէք իսթէրսինիզ, Մէնօր, տէյի սիւալ իլլէտի.

Ժան Ըընօ, էկէր օլ տագըգտատա իսթէմիշ օլսա իտի, տիվանէչէրէ մնտատա օլան պիր հիտտէթի ու չիտտէթի իւզրէ մէրգումուն իւղէրինէ հիւճում պիրլէ, պատիկ հէլաքի օլապիլիր իտի,

Հալպու քի, Ըէյմունտէզին օլ մէրճթէպէ ֆիլթուրսուզճա պիր հալի, մէրգումուն ագը պաշընա կէլմէսինի մուճիպ օլտու,

Ճէօյլէ քի, քէնտի միւտահէլէսինին, շիւբհէսիզ սուրէթտէ պօշա կիտէճէկինի տիւշինտու, չինքի, էօյլէ պիր միւշքիլ վէ նազիք հալ վէ վագըֆտա, հատտէն զիեատէ ագըլըճճա պիր հարէքէթ իմմիշ օլաճագ իտի,

Զիրա, զաթէն քէնտիսի պիր թէրատնէ գաչկընը օլուպ, սահթէ պիր իտի թահթընտա օլարագ կէզմէքտէ օլտուգունտան, հինին իգթիզատէ, քէնտույի սալիհէ չըգարտամեեարագ եագաեը էլէ վիրէճէկի, եանի հէմ ֆիլտարի վէ հէմ տէ սահթէքճար օլմասընըն մէյտանէ չըգաճագը չէօյլէ տուրսուն, հագդըգահթէ մագրուն սուրէթտէ տէյիլ, իհթիմալինտա խիլինտէ օլարագ պիլէ, քէնտիսինին, մէզքիւր ատտէա կէլմիշ օլմասընա տայիր, եէտինտէ հիչ պիր իյգահթը գուրտնմագտա տէյիլ իտի, վէ պունտանտա ֆագիա օլաբագ, քէնտինի գուվվէթի օլաճագ, Իիշար Գէրնիէ թարաֆընտան, պիր հիմայէյէ մալիք գուրտնմատըգտան պաշգա, տէօրթ թարաֆընը տիւշմէնլէրինն սարմըշ օլմալարընը տախի բէք ալէա պիլմէքտէ իտի, պինտէն ալէյհ տիմէք տիր քի, օ եօլտա պիր պահրէթսիզլիքտէ գուրտնտուղունտա, պիհուտէ եէրտէ, վէ շիւբհէսիզ սուրէթտէ, քէնտի խարտապընը պիզգահ քէնտի մուճիպ օլմուշ սլաճագ իտի,

Էյլէ սէրպէսթ գալարագ, քէնտի եարաճաղընը, իչէրտսի իչինսագլըգտա, տահա գիեատէ խայր ու մէնֆաաթ գուրտնտուղու աշխքտար իտի,

Վէլ հասըլ, գու միւտահագալատա մէպնի, թէրքի նէյեէթի իտէրէք, թէհտիտ իմմէք իչրէ գալարընը գօրտնու աշաղըտալաբ,

—Մուբատընըզ, պէրայի խաթընը ու րհայէթ, գու էսիրլէրի միւտաֆաա՞ մը իմմէք տիր, —տէյի ճէվապ վիրտի սինտիք, — քէք ալէա, պուեուրտունուզ, սէօյլէյինիզ, սիզի տախի տինլէմէքլիկէ, հագընը ու միւնթագընը պուլունմագտատըր...

—Ցու տատամ պէնիմ մայեէթիմտէ օլանլարտան պիրի պուլունմադըն, պէն շիմտի իչիմտէն իթարտ իմտիմ, տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ,

—Օնտա պիր պէյիս եօգ տուր... — էկէր ճիւնհալարընըն մէնֆաաթընը մուճիպ օլմագ իւզրէ սէօյլէմէքլիկի քէնտի վազիֆէսինտէն աատ իտիպ վէ էօյլէ ինանմագտա իսէ, վարըն սէօյլէսին...

—Էֆէնտի, պէնիմ սէօյլէճէճէկիմ շու տուր քի, — տէտի Ժան Ըընօ եավաչ սէս իլէ սէօյլէեէրէք, — պու մատմուազել Գէրնիէլէրի հէր քէս սէվմէքտէ տիր... քէտէրլէրինին վէֆաթը տէրտի ազի-

մի, տահա հէնուշ վուգու պուլ-մուշ տուր . . . : Տիմէք տիր քի, շու շիմուիքի տիւչար օլմուշ օլտուգ-լարը մէէմնուլին գայրի օլան հալ վէ գայպըն, պաթէն տէհչէթամիշ պիր հալտէ պուլտնատուղունու պիլմէք-տէ վէ կէօրմէքտէ օլտուղունուգ-տան, հիչ շիւքհէլեր եօգ տուր քի, մէրգուման պէտպախթար հագ-գընատ, գալպինիզտէ պիր էսէրի լութֆ ու մէրհամէթի հասըլ օլմագ-տա տըր . . . :

—Գանուն ու նիզամ նէզտինտէ, լութֆ ու մէրհամէթին նէրի եօգ տուր, էֆէնտի, — տէյի ճէվապ վիրտի Րէյհունտէգ, — Գէնիմ վա-զիֆէմ, գանունու իճրա իթմէք, վէ ծնա, հէր քէտ բիսյէթ իթ-տիրմէ՛ք տիր . . :

—Ահապա պու պիչարէ գատընլարը, ալ մուճիպլի ար ու հիճապ օ-լաճագ օյան միւճազաթտան գուր-թարմագլըղըն պիր չարէսի եօ՞գ մու տուր, — տէտի ժան Րընօ :

—Նալընըգ պիր թալիգ վէ պիր չարե վար տըր :

—Ահապա գա՞նղիսի տիր :

—Գունլար իսթէրլեր իսէ, քէն-տի սերպէսթիվլէրինի, ապճէ մա-ըիֆէթկլէ սահըն ալարագ, էսիր-լիքտէն, վէ պինաէն ալէյհ միւ-ճապաթտան գուրթուլալիսըրը . . :

—Մէկէրչի օ տէտիկինիզի գա-պուլ իթմէմէքլիք, եանի բարա իլէ սահմագլըգ գուտրէթիմ տահկինն-տէ տէյի՛լ մի տիր . — տէյի սիւալ իլէտի Մարթիալ մէրգումա, եա-վաշ սէո իլէ, ֆագաթի հարատէթ իւզրէ սէօյլէնէրէք :

—Խա՛յր, ծնատա հադգընըգ օլա-մազ,—տէտի ինանմէք, —ֆագաթ, սահմագ իչին, պէտէլ ագճէսի օլա-րագ, լաղըմ կէլէն մէպլաղըն մըգ-տարընը թայեին իթմէքլիք, սիզին քէյֆինիզե մէնուի տուր :

Մարթիալ պու սօնրաքի լապըր-տըեը իչինթահկինտե, շէօյլե պիր մուզաֆֆարանէ սուրէթտե պաղը-բարագ ,

—Իմտի, էօյլե օլտուգտա, պու իւչ նէֆէր գըզգարտաշլար իչին, իւչ եիւզ պին ֆրանգ պէտէլ խա-լէպ խտէրիմ . . . — ֆագաթ, վա-լիտէյնրի իչին հիչ պիր շէյ թալագ իթմէէրէք, օնուտա քէնտիլէրե պախշ իլլէրիմ :

—Նա՞սըլ, իչինթահինի՞զ մի, կէօր-տիւնիւզ եա, նէ՞ սէօյլէօր, —տէ-տի Րէյմունտէգ :

—Զօգ իչի, էֆէնտի . . . —տէ-տի Գօրա . — պու ատամ քէտէրի-վիգին միլիօնլարընը զատպ ու զապթ իթմիշ տիր . . . պիզի ֆագըր հա-լէ տիւչար գըլմըշ տըր . . . շիմտի տէ իւչ եիւզ պին ֆրանգ վիրէրէք, հուրրիյեէթիմիզի սահքն ալմագը-ղըմըզ ճայիզ կէօրիւլմէքտէ տիր . . . մատամ քի էօյլե իմիշ, քէյֆինիզ նասըլ իսթէր իսէ, էօյլե եապընըգ . :

5 2

85115

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007016 5
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007015 4
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007014 3
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007013 2
ՀՀ Ազգային գրադարան

